

ပရိဝါရဘာသာဋီကာ

သောဋ္ဌသ မဟာဝါရ

ဝဉ္စတ္ထိဝါရဝဏ္ဏနာ

❏ ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿ-ကိလေသာတို့မှ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ရဟန္တာ အမြဲအရံလည်း ရှိတော်မူထသော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ-သီလက္ခန္ဓ၊ စသည်အစုံ၊ တရားဂုဏ်ဟူသော အထည်ကိုယ်လည်း ရှိတော်မူထသော၊ [ဓန္ဓသဒ္ဓါ ဂုဏဝါစက၊] (ဘဂဝတော-၏၊) သာသနေး-ဝိနည်းပရိယတ်၊ သာသနာတော်မြတ်၌၊ ဓန္ဓကာန-မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂ ဓန္ဓကတို့၏၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့ကာလ၌၊ ပရိဝါရောတိ-ပရိဝါရ မည်သော၊ (ပရိဝါရ်မည်သော၊) ယော (ဝိနယော)-အကြင် ဝိနည်းသည်၊ သင်္ဂဟ-တရားချင်းတူ၊ ပေါင်း၍ယူရာ၊ သံဂါယနာသို့၊ သမာရဋ္ဌော-ကောင်းစွာတက်ရောက် ပြီ၊ တဿ (ဝိနယဿ)-ပရိဝါရ်ခေါ်၊ ထိုပါဠိတော်၏၊ (“အနတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနံ” ၌ စပ်၊) ပုဗ္ဗာဂတံ-ရှေး၌ လာပြီးသော၊ (ဥဘတောဝိဘင်း ဓန္ဓကတို့၌ လာပြီးသော၊) နယံ - ဆုံးဖြတ်နည်းကို၊ (သဒ္ဓါ အဆုံးအဖြတ်၊ အနက် အဆုံးအဖြတ်၊ ဝိနည်း

ဝရီဝါရ။ ။၁၆ ပါးသော ဝါရတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် များပြားသော ဝါရရှိသောကြောင့် ပရိဝါရမည်သော ပါဠိတော်ကို ဓန္ဓကဝဏ္ဏနာတို့၏ အခြားမဲ့၌ ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿ” စသော ပဋိညာဉ်ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌ ဂုဏ်တော်များစွာ ရှိပါသော်လည်း ပရိဝါရဟူသော ပါဠိတော်၏ နာမည်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဓန္ဓကတို့၏အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကာလဌာနနှင့်လည်းကောင်း လိုက်လျော သော ဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူလိုသောကြောင့် “ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ”ဟု လည်းကောင်း မိန့်သည်။ [ပကတိဟေသာ အာစရိယာနံ၊ ယဒိဒံ အာရဟန္တာနရူပထောမနာ၊-ဋီကာ။]

ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ။ ။သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဂုဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဂုဏ်အားဖြင့် ၅-ပါးကို “ဓမ္မက္ခန္ဓ-တရားတည်းဟူသောဂုဏ်”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဂုဏ်သည်ပင် ဘုရားရှင်၏ အထည်ကိုယ် ဓန္ဓာတော် ဖြစ်သောကြောင့် “ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ”ဟု ဂါရဝပြုသည်။ [သီလက္ခန္ဓ စသည်တို့၏အကျယ်ကို ပါရာမိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဂန္ဓာရမ္ဘ သံဃပုဏ္ဏာမ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ဓန္ဓသဒ္ဓါသည် ဂုဏ်အနက်ကိုသာ ဟော၏၊ ကျေးဇူး (ဥပကာရ) အနက်ကို မဟော။]

၂

ဝရီဝါရုအဋ္ဌကထာ

သောဋ္ဌသ

အဆုံးအဖြတ်နည်းကို၊) ဟိတွာ-ပယ်စွန့်၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အနတ္တာနတ္တဝဏ္ဏန-
မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို၊ (မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော
ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊) ကရိဿာမိ-ပြုစီရင်ပေအံ့။

၁။ တတ္ထ-ထိုပရိဝါရ်ပါဠိတော်၌၊ တာဝ-ဝိသုဒ္ဓိနာမ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ-ညွှန်ပြ
အပ်သော၊) ယံ တေန ဘဂဝတာပေ၊ ပညတ္တံတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ-ယံ တေန
ဘဂဝတာပေ၊ ပညတ္တံ အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ပုစ္ဆာယ-၏၊ အယံ-ဤ
ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သင်္ခေပတ္ထော-အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း၊ [တစ်ပုဒ်စီ
တစ်ပုဒ်စီ မဖွင့်ဘဲ တစ်ဝါကျလုံး ပေါင်းရုံး၍ ဖွင့်အပ်သော အနက်ဖြစ်သောကြောင့်
“သင်္ခေပတ္ထ”ဟု ဆိုသည်၊] ယော သော ဘဂဝါ-အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည်၊
(ပညပေသိ-၌စပ်၊) ဝါ-ကို၊ (ယာစိတော-၌စပ်၊) သာသနာဿ-၏၊ စိရဋ္ဌိတိကတ္ထံ-
ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူ
သော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ သဒ္ဓမ္မဂါရဝဗဟုမာနဝေဂသမုဿိတံ-သူတော်
ကောင်း တရား၌ ရိသေလေးစားခြင်း၊ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းအဟုန်သည် စိုက်ထူ
အပ်သော၊ အဉ္ဇလီ-လက်အုပ်ကို၊ (လက်အုပ်တည်းဟူသော အလံကို၊) သိရသ္မိ-
ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေ၍၊ ယာစိတော-တောင်းပန်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဒသ-၁၀ ပါးကုန်သော၊ အတ္ထဝသေ-အစီးအပွား အထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-
စွဲ၍၊ ဝိနယပညတ္တိ-ဝိနည်းပညတ်တော်ကို၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ တဿ
တဿ သိက္ခာပဒဿ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တိကာလံ-ပညတ်ခြင်း၏

ဝိသုဒ္ဓါပေ၊ဝဏ္ဏနံ။ ။ဝိသုဒ္ဓိပရိဝါရဿာတိ သဗ္ဗသော ပရိသုဒ္ဓိ ခိဏာသဝပရိဝါရဿ၊
ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿာတိ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသင်္ခါတ
ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ သာသနေတိ သဗ္ဗန္ဓော၊ တဿာတိ ပရိဝါရောတိ ယော သင်္ဂဟံ
အာရဋ္ဌော၊ တဿ၊ ပုပ္ဖာဂတံ နယံတိ ပုပ္ဖေ အာဂတံ ဝိနိစ္ဆယံ၊-ဋီကာ။ ဘဂဝတော ဝိနယ
ပရိယတ္တိသာသနေ ဓန္ဓကာနံ အနန္တရံ ပရိဝါရောတိ ယော ဝိနယော သင်္ဂဟံ သမာရဋ္ဌော၊-
ဝိမတိ။

သော သော၊ပေ၊ပညပေသိ။ ။ပါဠိတော်၌ “တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ” စသည်ဖြင့်
ရှိ၏၊ ထိုတေန၌ တ သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော အနက်ကို အကျယ်ပြလို၍ “ယော သော
ဘဂဝါ”အစရှိသည်ကို မိန့်သည်၊ “ဓမ္မသေနာပတိ ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ
၏ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ပညတ်တော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းကို လက်ခံတော်မူ၍
ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသော ထို မြတ်စွာဘုရား”ဟုလို၊ [ယာယ ဝိနယ
ပညတ္တိယာ(၏၊ ဝါ-၌၊) ဘဂဝါ(သည်) ပကတော (စ၍ပြုခြင်းလည်း ရှိတော်မူ၏၊)
ပါကဋ္ဌော စ (ထင်ရှားလည်း ထင်ရှားတော်မူ၏၊) တံ ဝိနယပညတ္တိံ သဒ္ဓိံ ယာနာယ
အတ္တဘာဝေန (တ သဒ္ဓါ၏ ညွှန်ပြအပ်သော အနက်အဖြစ်ဖြင့်၊) ဒဿန္တော ယော သော
ပေ၊ ပညပေသိတိ အာဟ၊-ဋီကာ။]

အခါကို၊ (ပညတ်ရာအခါကို) ဇာနတ်-သိတော်မူသော၊ တဿာ တဿာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏၊ ဝါ-ပညတ်တော်မူအပ်သော ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏၊ ဒသ-နံသော၊ အတ္ထဝသေ-တို့ကို၊ ပဿတာ-မြင်တော်မူသော၊ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ (“ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီဟိ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ အစရှိသောဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သိတော်မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-မြင်တော်မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ တိဟိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာဟိ-ဝိဇ္ဇာတို့ဖြင့်၊ ဝါ ပန-တစ်နည်းကား၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ အဘိညာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌၊ အပ္ပဋိဟတေန-မပိတ်ပင်အပ် မပိတ်ပင်နိုင်သော၊ သမန္တစက္ခုနာ-အလုံးစုံကို အကုန်မြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-သော၊ သဗ္ဗဓမ္မဇာနနသမတ္တာယ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ပညာယ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာတော်ဖြင့်၊ ဇာနတ် (စ)-သော၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-တို့၏၊ စက္ခုဝိသယာတိတာနိ-မျက်စိ၏အရာကို လွန်ကုန်သော၊ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂတာနိ-နံရံတစ်ဖက် အစရှိသော အရပ်တို့၌ ရောက်ကုန်သော၊ ရူပါနိစာပိ-ရူပါရုံတို့ကို သော်မှလည်း၊ (စ အနက် မရှိ၊ အပိ ကား သမ္ဘာဝနာ၊) အတိဝိသုဒ္ဓေန-အလွန်စင်ကြယ်သော၊ မံသစက္ခုနာ-မံသစက္ခုဖြင့်၊ ပဿတာ (စ)-သော။

တေန၊ စ၊ ပဿတာ။ ။ဝိနည်းကို ဖွင့်ပြသော အရာဌာနအားလျော်စွာ ဝိနည်းနှင့် ဆိုင်သော သိပ္ပယ် မြင်ဖွယ်တို့ကို “ဇာနတ် ပဿတာ”တို့၏ ကံအဖြစ်ဖြင့် ပြလို၍ “တဿ၊ ပေ၊ ပညတ္တိကာလံ ဇာနတ်”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဒသ အတ္ထဝသေ ပဿတာ”ဟုလည်းကောင်း ပထမဖွင့်သည်။ [“အတ္ထဝသ”ပုဒ်၏အနက်ကို သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အပိစ။ ။ဇာနတ် ပဿတာတို့၏အနက်ကို သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြလို၍ “အပိစ”စသည်ကို မိန့်သည်၊ ထိုတွင် ပထမနည်းသည် “ပု-ဒိ-အာ”ဟူသော ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးဖြင့် ပြအပ်သော နည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် အာဒိဖြင့် အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုသာ ယူရသည်၊ ဒုတိယနည်းသည် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး၊ (တစ်နည်း) အဘိညာဉ် ၆ ပါးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြအပ်သော နည်းတည်း၊ တတိယနည်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ် မံသစက္ခုတို့ဖြင့် ပြအပ်သော နည်းတည်း။

အတိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာ။ ။နေရော ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်းပင် တစ်ယူဇနာအတွင်း၌ တော တောင် နံရံ စသည် ခြားကွယ်၍ နေစေကာမူ ထိုအရာဝတ္ထုတို့က မကာကွယ်နိုင်ဘဲ အလွန်သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော ရူပါရုံတို့ကိုသော်မှလည်း မြင်စွမ်းနိုင်သော ပဿာဒစက္ခုတော်ကို “အတိဝိသုဒ္ဓမံသစက္ခု”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုစကားသည်သင့်၏၊ တော၊တောင်၊နံရံစသည်တို့၌ ရုပ်ကလာပ်တိုင်းဝယ် ကလာပ်နှစ်ခုတို့၏ အကြားအရပ်ဟူသော အာကာသဓာတ်

အတ္တဟိတသာမိကာယ-ကိုယ်တော်၏စီးပွားကို ပြီးစေတတ်သော၊ သမာဓိ
 ပဒဋ္ဌာနာယ-သမာဓိဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ ပဋိဝေပေညာယ-
 ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ စာနတာ(စ)-သော၊ ပရဟိတ
 သာမိကာယ-သူတစ်ပါး၏စီးပွားကို ပြီးစေတတ်သော၊ ကရုဏာပဒဋ္ဌာနာယ-
 ကရုဏာဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ ဒေသနာပညာယ-ဒေသနာပညာ
 တော်ဖြင့်၊ ပဿတာ(စ)-သော၊ အရဟတာ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မဖောက်မပြန်၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို
 သိတော်မူသော၊ (တေန ဘဂဝတာ-သည်။) ပဌမ-ရှေးဦးစွာသော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-
 အကြင် ပါရာဇိကကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုပါရာဇိကကို၊ ကတ္ထ-
 အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ကိသ္ဋိ ဝတ္ထုသ္ဋိ-အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ တတ္ထ-ထိုပဌမပါရာဇိက၌၊ ပညတ္တိ-မူလပညတ်သည်၊
 အတ္တိ-ရှိသလော၊ ပေ၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဘတံ-အဆက်ဆက်
 ဆောင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ(အယံ)-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ-ပုစ္ဆာတည်း၊ ဣတိ(အယံ)-
 ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သင်္ခေပတ္တော-တည်း။)

☞ [ပေယျာလမြုပ်ထားရာ၌ ပါဠိတော်ကို ကြည့်၍ အနက်ဖော်ပေးပါ။]

ရှိသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စက္ခုတော်သည် ထိုအာကာသ အရပ်တို့ဖြင့် တောင်
 နံရံ စသည်ကို ထွင်းဖောက်၍ မြင်တော်မူနိုင်သည်။ [အတိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာတိ
 ရတ္တိံ ဒိဝံ သမန္တာ ယောဓနပ္ပမာဏေ အတိသုဓမ္မာနိဝိ ရူပါနိ ပဿနတော အတိဝိယ
 ပရိသုဒ္ဓေန ပဿာဒစက္ခုနာ၊-ဝိမတိ။]

ပဋိဝေပေ, ဒေသနာ။ ။ဤစတုတ္ထနည်းကား ပဋိဝေပေညာ၊ ဒေသနာပညာဖြင့်
 ပြုအပ်သောနည်းတည်း။ ပဋိဝေပေညာဟူသည် အရိယမဂ်ပညာတည်း။ ထိုပညာဖြင့်
 ကိုယ်တော်၏သန္တာန်၌ရှိသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရသောကြောင့် “အတ္တဟိတသာမိကာ”
 ဟု ဆိုသည်။ ဒေသနာပညာဟူသည် ဟောထိုက်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ ဟောထိုက်
 သော အကြောင်းအရာ(ဒေသေတဗ္ဗပကာရ)ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 အာသယ အနုသယ စရိုက် အဓိမုတ္တိ စသည်ကိုလည်းကောင်း သိသောဉာဏ်တည်း။

အတ္တိတတ္ထ၊ပေ၊စေနာတာတန္တိ။ ။ဝိမတိ၌ ကေနာဘာတံ၏ နောက်ဝယ် “ပုစ္ဆာ”ဟု
 ပါဌ်တစ်မျိုး ရှိ၏။ “အတ္တိတတ္ထ”စသည်၌လည်း “အတ္တိနုခေါ-ရှိသလော”ဟု “နုခေါ”
 ဟူသော ပုစ္ဆာစောတက ထည့်၍ ဖွင့်၏။ “ကေနာဘာတန္တိပုစ္ဆာ”ဟု ပုစ္ဆာသဒ္ဓါ ပါသည်ဖြစ်စေ၊
 မပါသည်ဖြစ်စေ ပုစ္ဆာဝါကျကား အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဣတိသဒ္ဓါဖြင့် “အယံ
 သင်္ခေပတ္တော”ကို ပြန်၍ နိဂုံးအပ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ဣတိ တစ်ပုဒ် အကျေ ကြံပါ။
 [အတ္တိတတ္ထပညတ္တိတိ အာဒိသု အတ္တိနုခေါ တတ္ထပညတ္တိတိ အာဒိနာ၊အတ္တော ဂဟေ
 တဗ္ဗောတိ အာဟ တတ္ထပညတ္တိ၊ပေ၊ကေနာဘာတန္တိ ပုစ္ဆာတိ၊-ဝိမတိ။]

ပန-ကား၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ-ပုစ္ဆာ၏အဖြေ၌၊ ယံ တေန ဘဂဝတာပေါပါရာဇိကန္တိ
 ဣဒံ-ယံ တေန ဘဂဝတာပေါပါရာဇိကံဟူသော ဤစကားသည်၊ ကေဝလံ-
 ဝိသဇ္ဇန မဖက် သက်သက်၊ ပုစ္ဆာယ-၌၊ အာဂတဿ-လာပြီးသော၊ အာဒိပဒဿ-
 အစပုဒ်ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရဏမတ္တမေဝ-တစ်ဖန်ထုတ်ပြကြောင်း စကားမျှသာတည်း၊ ပန-
 ကား၊ ကတ္တပညတ္တန္တိ ဝေသာလိယာ ပညတ္တံ၊ ပေါအာရဗ္ဘာတိ ဧဝမာဒိနာ-အာရဗ္ဗ
 အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပုနဝိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇန၌၊
 ဧကေကံ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးပြီး၍သာလျှင်၊ ဝိသဇ္ဇိတံ-
 ဖြေဆိုတော်မူအပ်ပြီ။

ဧကာပညတ္တိတိ-ကား၊ ယော ပန ဘိက္ခု၊ ပေါအသံဝါသောတိ-ဟူသော၊ ဧကာ-
 တစ်ပါးသော၊ အယံ ပညတ္တိ-ဤမူလပညတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒွေ အနုပညတ္တိယော
 တိ-ကား၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပီတိ စ-ဝိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခံ
 အပစ္စက္ခာယာတိ စ-ယ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မက္ကဋ္ဌိဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုနံ-မက္ကဋ္ဌိဝတ္ထု၊
 ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊
 ဒွေ-နံသော၊ ဣမာ အနုပညတ္တိယော-ဤအနုပညတ်တို့သည်၊ (အတ္ထိ-နံ၏)၊
 ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အတ္ထိ တတ္ထပညတ္တိ
 ပေါအနုပ္ပန္နပညတ္တိတိ-ဟူသော၊ ဣမိဿာ ပုစ္ဆာယ-၏၊ ဝါ-တွင်၊ ဒွေ-နံသော၊
 ကောဋ္ဌာဿ-အဖို့အစုတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ (အတ္ထိ ပညတ္တိ အတ္ထိ အနုပညတ္တိ
 ဟူသော အဖို့အစုတို့ကို)၊ ဝိသဇ္ဇိတာ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ပန-ကား၊ တတိယံ-သုံးခုမြောက်အဖို့အစုကို၊ ဝိသဇ္ဇိတံ-ငှာ၊ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ
 တသ္မိံ နတ္ထိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ
 နာမ-ဤအနုပ္ပန္နပညတ် မည်သည်ကို၊ ဒေါသေ-အပြစ်သည်၊ အနုပ္ပန္န-မဖြစ်မီ၊
 ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ သာ-ထိုအနုပ္ပန္နပညတ်သည်၊ အဋ္ဌဂရဓမ္မဝသေန-
 စ-ပါးသော ဂရုဓမ္မတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီနိယေဝ-ဘိက္ခုနီတို့၏(အတွက်)သာ၊
 အာဂတာ-လာပြီ၊ အညတြ-ဂရုဓမ္မ စ ပါးမှတစ်ပါး အခြားသောအရာ၌၊ နတ္ထိ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ တသ္မိံ နတ္ထိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ၊
 သဗ္ဗတ္ထ ပညတ္တိတိ-ကား၊ မဇ္ဈိမဒေသေစေဝ-မဇ္ဈိမအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စန္တိမ
 ဇနပဒေသု စ-တိုင်း၏အစွန်အဖျားဖြစ်သော ဇနပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ပညတ္တိ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိနယဓရေပဉ္စမေန-ဝိနည်းမိရ်

ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ပန။ ။ထိုပုစ္ဆာကို ဖြေလိုသောကြောင့် “ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ပန”စသည်ကို
 မိန့်သည်၊ [ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေတိ ပုစ္ဆာယ ဝိသဇ္ဇနေ၊-ဋီကာများ၊] ဤပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနအခန်း၌
 ယံ တေနမှ စ၍ ပဌမံ ပါရာဇိကံတိုင်အောင်သော စကားသည် ပုစ္ဆာတုန်းက ပါပြီးပုဒ်ကို
 ထပ်၍ ထုတ်ပြအပ်သော စကားမျှသာတည်း၊ ကတ္တ ပညတ္တံ စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာတို့ကိုလည်း
 ဝိသဇ္ဇနနှင့် တွဲဖက်ဖို့ရန် ထပ်၍ ပြထားသည်။

ဟူသော ၅-ခုမြောက်ရှိသော၊ ဂဏေက-ဝိသုဒ္ဓိ-မြင့်မြတ်သောရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂုဏ်တို့ပါဟာနာ-အထပ်ထပ်(အလွှာလွှာ) ရှိသောဖိနပ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဗျူဟာ-အမြဲရေမျိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မတ္ထရုဏ်- သားရေအစင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-နိသော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ- တို့သည်၊ မဇ္ဈိမဒေသယောဂ-၌သာ၊ ပညတ္တိ-ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ [မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ မပြုမကျင့်ဖို့ရန် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သည်။] ဧတ္ထေဝ-ဤမဇ္ဈိမအရပ်၌သာ၊ ဧတေဟိ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပစ္စန္နိမနပဒေသု-တို့၌၊ (ဧတေဟိ အာပတ္တိ) န(ဟောတိ)၊ သေသာနိ- ဤသိက္ခာပုဒ် ၄ ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ နာမ-အလုံးစုံသော အရပ်၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်မည်၏။

သာဓာရဏပညတ္တိတိ-ကာ၊ ဘိက္ခုနဉ္စေဝ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိဓ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏပညတ္တိ-တူသောဆောင်ခြင်းရှိသော ပညတ်တည်း၊ ဝါ-ဆက်ဆံသော ပညတ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သုဒ္ဓဘိက္ခုနဉ္စေဝဝါ-ဘိက္ခုနီ မဖက် သက်သက်သော ဘိက္ခုတို့၏(အတွက်)သာလျှင်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဘိက္ခုနီနိ(ဓေ)ဝါ-ဘိက္ခု မဖက် သက်သက်သော ဘိက္ခုနီတို့၏(အတွက်)သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တိ-ပညတ် တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒ်-သည်၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဘိက္ခုအတွက် ပညတ်လျှင် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဘိက္ခုနီ အတွက် ပညတ်လျှင် ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ပညတ်တည်း။] ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရတ္တ-အကြောင်းပြု၍၊ ဝတ္ထုသ္မိ-မေထုန်မှီဝဲမှုဟူသော ဝတ္ထုသည်၊ ဥပ္ပန္န-ဖြစ်လတ်သော်၊ ယာပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော၊ ပေ၊ အသံဝါသတိ-ဟူ၍၊ ဘိက္ခုနီနိဝိ-ဘိက္ခုနီတို့၏(အတွက်)လည်း၊ ပညတ္တိ-အပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာသံ-ထိုဘိက္ခုနီတို့၏(အတွက်)၊ ဝိနိတကထာမတ္တ မေဝ-ဝိနိတဝတ္ထုကထာမျှသည်သာလျှင်၊ နတ္ထိ၊ [ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ အပြီး၌ ဝိနိတဝတ္ထုကထာဟု ရှိ၏၊ ထိုဝိနိတဝတ္ထုကထာမျိုးသည် ဘိက္ခုနီပါရာဇိက၌ မရှိ-ဟူလို။] သိက္ခာပဒ် ပန-သည်ကား၊ အတ္ထိ၊ တေန- ကြောင့်၊ သာဓာရဏပညတ္တိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ။

ဥဘတောပညတ္တိယံဝိ-၌လည်း၊ ဒေသေဝ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ သာဓာရဏပညတ်၊ ဥဘတောပညတ်တို့၌၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ-သဒ္ဓါမျှသည်သာ၊ နာနာ-ထူး၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “နာန”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တကို ကြည့်၍ ပြင်ကြဟန် တူသည်၊ နာနာ နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် “နာနာ”ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်။] ဘိက္ခုနီ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိဝိ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏတ္တာ-တူသောဆောင်ခြင်းရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဓာရဏပညတ္တိ-
သာဓာရဏပညတ် မည်၏၊ ဥဘိန္တဝိ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ပါးလုံးတို့၏(အတွက်)
လည်း၊ ပညတ္တတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဘတောပညတ္တိ-
ဥဘတောပညတ် မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ နာနာ)၊ အတ္ထေ ပန-
အနက် အဓိပ္ပာယ်၌ကား၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

နိဒါနောဂဓန္တိ-ကား၊ ယဿ သိယာ၊ပေ၊အာဝီကရေယျာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော
ဤပါ၌၌၊ သဗ္ဗာပတ္တိနံ-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၏၊ ဝါ-တို့က၊ အနုပဝိဋ္ဌတ္တာ-
လျော်စွာ ဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်၏၊
နိဒါနော-၌၊ အနုပဝိဋ္ဌ-လျော်စွာ သက်ဝင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဒုတိယေန
ဥဒ္ဓေသေနာတိ-ကား၊ နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်း၌ သက်ဝင်သည်၊ နိဒါနုပရိယာပနံ-
နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်သည်၊ သမာနံပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ တတြိမေ၊ပေ၊ပါရာဇိကာ
ဓမ္မာတိအာဒိနာ- အစရှိသော၊ ဒုတိယေနေဝ- ဒုတိယသာလျှင် ဖြစ်သော၊
ဥဒ္ဓေသေန-ဥဒ္ဓေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဓေသံ-ရွတ်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-
ရောက်၏။ [“ရွတ်သောအခါ ပါရာဇိကုဒ္ဓေသ၌ သွင်း၍ ရွတ်ရသည်”ဟူလို၊ ပထမ
ပါရာဇိက၏ တည်ရာကလည်း ဒုတိယ၊ ရွတ်ဆိုရမည့် ဥဒ္ဓေသကလည်း ဒုတိယ
ဖြစ်၍ ဒုတိယချင်း တူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဇဝဖြင့် “ဒုတိယေနေဝ
ဥဒ္ဓေသေန”ဟု ဆိုသည်။]

စတုန္တံ ဝိပတ္တိနံတိ-ကား၊ သီလဝိပတ္တိအာဒိနံ-သီလဝိပတ္တိ အစရှိကုန်သော၊
("စတုန္တံ-နံသော၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့တွင်၊ ကတမာဝိပတ္တိ-အဘယ် ဝိပတ္တိနည်း"၌စပ်၊)
ဟိ-မှန်၊ ပဌမာ-ပထမဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစု
တို့သည်၊ သီလဝိပတ္တိ နာမ-သီလဝိပတ္တိ မည်၏၊ (သီလ၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊)
အဝသေသာ-နံသော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊) အာစာရ
ဝိပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ (အကျင့်၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်
လည်းကောင်း၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ စ-အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိသည်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ
နာမ-မည်၏၊ (အယူ၏ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊) နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကြံယ

နိဒါနောဂဓ။ ။ပါတိမောက်ပါဠိတော်ဝယ် “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝီ
ကရေယျ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုစကားရပ်၌ အာပတ္တိ အရဝယ် အာပတ်ခုနစ်မျိုးလုံး ပါဝင်နေ၏၊
ထို့ကြောင့် ဤပထမပါရာဇိကကိုလည်း “နိဒါနောဂဓ-နိဒါန်းအခန်း၌ ပါဝင်၏”ဟု
ဖြေသည်၊ ဤပထမပါရာဇိကသာမက နောက်နောက် အာပတ်များလည်း နိဒါနောဂဓပင်
ဖြစ်ကြသည်၊ ဩဂဓံ၌ “အဝ+ဂတ”ပုဒ်ရင်းတည်း၊ အဝကို ဩ၊ တကို ဓပြေ၍ “ဩဂဓံ”ဟု
ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဩ-အတွင်းသို့ သက်ဝင်၍+ဂတ-ဖြစ်”ဟူသည် အလျော်အားဖြင့်
ပါဝင်ခြင်းပင် ဖြစ်ရကား “အနုပဝိဋ္ဌ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

ဒိဋ္ဌိတို့ကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟုလည်းကောင်း၊ သဿတအဖို့ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယုတတ်သော
ဒိဋ္ဌိကို အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိဟုလည်းကောင်း ခွဲပါ။] အာဇီဝဟေတု- အသက်မွေး
ဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တာနိ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊
ဆ-၆ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ အာဇီဝဝိပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ (အသက်
မွေးဝမ်းကျောင်း၏ ပျက်စီးခြင်း မည်၏၊) [သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးတို့ကို ပါဠိတော်၌
တွေ့ရလတ္တံ့၊] ဣတိ-လျှင်၊ စတုန့်-နံသော၊ ဣမာသံ ဝိပတ္တိနံ-တို့တွင်၊ ဣဒံ
ပါရာဇိကံ-ဤပထမပါရာဇိကသည်၊ သီလဝိပတ္တိ နာမ-သီလဝိပတ္တိ မည်သည်၊
ဟောတိ။

ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနာတိ-ကား၊ ဒွဂ္ဂိကေန-၂ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ ဧကေန-
သော၊ သမုဋ္ဌာနေန-သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ (သမုဋ္ဌာတိ ၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ
ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝါ-ဤသမုဋ္ဌာန် ၂ ပါးတို့တွင်၊ စိတ္တံ-
စိတ်သည်၊ အင်္ဂံ-အင်္ဂါသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် စိတ်သာ အင်္ဂါဖြစ်ပါ
သော်လည်း၊ ကာယေန-ကိုယ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကာယပယောဂကြောင့်၊ အာပတ္တိ-
သို့၊ အာပတ္တတိ-ရောက်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ကာယတော စ၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာတိတိ-
ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ဒွိဟိ သမထေဟိ သမ္ပတိတိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်၌
“သမ္ပတိ” မပါ၊ တွဲ-သည်၊) အာပန္နော-အာပတ်သို့ ရောက်သည်၊ အသိ-ဖြစ်
သလော၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပုခါ-မျက်မှောက်၌၊ ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်သော်၊ အာမ-
မှန်ပါ၊ (အဟံ) အာပန္နော-သည်၊ အမှီ-ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊
တာဝဒေဝ-ဝန်ခံရာ ထိုခံဏ၌ပင်၊ ဘဏ္ဍနကလဟာဝိဂ္ဂဟာ-မိမိတို့ဘက်တွင်
တိုင်ပင်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ဝုပသန္တာ-ငြိမ်းအေးကုန်သည်၊

ဒွဂ္ဂိကေန ဧကေန။ ။သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးတွင် “ကိုယ်စိတ်”ဟူသော သမုဋ္ဌာန်တစ်ပါး
ကြောင့် ဖြစ်ရကား “ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသမုဋ္ဌာန်တစ်ပါးတည်း၌ “ကိုယ်+
စိတ်”ဟူသော အင်္ဂါ ၂ ပါး ရှိသောကြောင့် “ဒွဂ္ဂိကေန”ဟု ဆိုသည်၊ ဒွေ+အင်္ဂါနိ ဒုဝဂ်
(ဒွဂ်)၊ ဒွဂ် ယဿ အတ္ထိတိ ဒွဂ္ဂိကံ”ဟု ပြု၊ “အင်္ဂါ ၂ ပါးရှိ”ဟူသည် အင်္ဂါ ၂ ပါးအပေါင်းပင်
ဖြစ်သောကြောင့် “အင်္ဂုယဿမုဒါယဘူတေန”ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။

စိတ္တံ အင်္ဂံ။ ။မေထုန်မှုကို ပြုရာ၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသည် ကာယဝိညတ်ဟူသော
ကာယပယောဂတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကာယပယောဂသည်သာ မေထုန်မှုနှင့် အတူတကွ
ဖြစ်၏၊ စိတ်ကား ထိုကာယပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အာပတ်၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော ကိုယ်၏အကြောင်းဖြစ်ရကား အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် ယူရသည်၊ [ဣဒါနိ တေသု
ဒွိသု အင်္ဂေသု ပဓာနဂံ ဒဿေတုမာဟ-ဧတ္ထ ဟိ စိတ္တံ အင်္ဂံ ဟောတိတိအာဒိ၊ ပေ၊ စိတ္တံ
ပန ကာရဏကာရဏန္တိ အဓိပ္ပာယော၊ ဧဝံ ဥပရိပိ သဗ္ဗတ္ထ စိတ္တဂံယုတ္တသမုဋ္ဌာနေသု
အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။]

ဟောနို့၊ စ-ငြိမ်းအေးရုံသာမကသေး၊ တံပုဂ္ဂလံ-ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဥပေါသထော ဝါ-သညလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ ဝါ-သညလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ [တံပုဂ္ဂလံ အရ ပါရာဇိက အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူရသောကြောင့် ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်တွင် ပါဝင်နေရကား "တံပုဂ္ဂလံ အပနေတွာ" ဟု ဆိုသည်၊ တံပုဂ္ဂလံတိ ပါရာဇိကာပန္နံ ပုဂ္ဂလံ၊-ယောဇနာ။]

ဣတိ-လျှင်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-သမ္မုခါဝိနယသမထလည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေနစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မုတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ ["သမ္မုခါ ပုစ္ဆိယမာဇနာ"ကို ကြည့်၍ သမ္မုခါဝိနယသမထ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ "အာမ အာပန္နောမ္ဘိတိ ပဋိဇာနာတိ"ကို ကြည့်၍ ပဋိညာဉ် ပေးပုံကိုလည်းကောင်း သိပါ။] စ-ဆက်၊ တပုစ္စယာ-ထိုအာပတ္တာဓိကရုဏ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဥပဒ္ဒဝေါ-ဘေးရန်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပန-ဆက်၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ ပညတ္တိဝဂ္ဂေ-ပညတ္တိဝဂ်၌၊ န ကတမေန သမထေန သမ္မုတိတိ-ဟူ၍၊ (မည်သည့် သမထနှင့်မျှ မငြိမ်းအေး ဟူ၍၊) ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သမထံ-သမထသို့၊ ဩတာရေတွာ-သက်ရောက်စေ၍၊ ဝါ-သွင်းချ၍၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မဟုတ် သည်ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပညတ္တိဝိနယောတိ(ပဒဿ)-၏၊ ယော ပန ဘိက္ခုတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တမာတိကာ-ဟောတော်မူအပ်သော မာတိကာဟူသော၊ ပညတ္တိ-ပညတ် တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝိနယော-ဝိနည်း မည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဒဘာဇနံ-ပဒဘာဇနီကို၊ (ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်ကို၊) ဝိဘတ္တိတိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (အချို့စာ၌ ဟိ မပါ။) ဝိဘတ္တိတိ ဇတံ-

သမ္မုတိ၊ န သမ္မုတိ။ ။ပါရာဇိကအာပတ် ကင်းပျောက်သွားအောင် မည်သည့် သမထနှင့်မျှ ကုစား၍ မရသောကြောင့် "န ကတမေန သမထေန သမ္မုတိ-အဘယ်သမထ နှင့်မျှ မငြိမ်းအေး"ဟု ဆိုလိမ့်မည်၊ ဤ၌ကား အာပတ်ကင်းအောင် မပြုနိုင်သော်လည်း ဘဏ္ဍာန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟတို့ ငြိမ်းသောကြောင့် "ဒွိဟိ သမထေဟိ သမ္မုတိ"ဟု ဆိုသည်၊ [ဣမမတ္ထံ သန္တာယာတိ အာပန္နာယ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ ကေဟိစိဝိ သမထေဟိ အနာပတ္တိ ဘာဝါပါဒနဿ အသက္ကုဏေယျတ္ထသင်္ခါတမတ္ထံ သန္တာယ၊-ဝိမတိ။]

ပညတ္တိ ဝိဘတ္တိ။ ။"ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နော"စသော ဒွေမာတိကာ၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းကို "ပညတ္တိ"ဟု ခေါ်၏၊ ပညပိယတိတိ ပညတ္တိ (အပြားအားဖြင့် သိအပ် ထားအပ်သောကြောင့် ပညတ်မည်၏၊) ကိုပညတ်သည် အဘိဝိနယကို ထောက်လျှင် မာတိကာမျှဖြစ်၍ ကျဉ်းငယ်သောကြောင့် အဘိသဒ္ဓါ မပါဘဲ

ဝိဘတ္တိဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဝိဘင်္ဂသေဝ-ဝိဘင်း၏သာလျှင်၊ (အကျယ်
ဝေဖန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီ၏သာလျှင်၊) နာမ-အမည်တည်း၊ အသံဝရောတိ-ကား၊
ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ (လွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော ကာယပယောဂ
ဝစီပယောဂသည် “ဝိပတ္တိ-မည်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) သံဝရောတိ-ကား၊
အဝိတိက္ကမော-မလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ (မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော စောင့်စည်း
ခြင်းသည်၊ “သမ္ပတ္တိ မည်၏”၌ စပ်၊) ယေသံ ဝတ္တတိတိ-ကား၊ ယေသံ-အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(နှုတ်၌)၊ ဝိနယပိဋကံစ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာစ-သည်
လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသည်၊ ပဂုဏာ-အဝါးဝစွာ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသည်၊
(ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [ဝိနည်းအားလုံးနှင့်ဆိုင်အောင် “ဝိနယပိဋကံစ
အဋ္ဌကထာစ”ဟုဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ “ဝတ္တတိ၏ ကတ္တားမှာ ပဌမံ
ပါရာဇိကံ”သာတည်း။]

တေ ဓာရေန္တိတိ-ကား၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧတံ ပဌမပါရာဇိကံ-ကို၊
ပါဠိတောစ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတောစ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဓာရေန္တိ-ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ သဗ္ဗံ-သော၊
ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ အဇာနန္တေန-မသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧတဿ-ဤပထမပါရာဇိက
၏၊ အတ္ထော-သည်၊ (သက္ကာ ဌပဓာန စပ်၊) ဝါ-ကို၊ (ဇာနိတုံ၌ အပဓာန စပ်၊)

ဝိနယဟူသာ အမည်ရသည်၊ ပါဠိတော်၌ “ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသော”စသော တစ်ပုဒ်
တစ်ပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း (ချဲ့ထွင်ကြောင်း)ကားရပ်ကို ဝိဘတ္တိဟု ခေါ်၏၊
ဝိဘဇိယတိ ဧတာယာတိ ဝိဘတ္တိ”ဟု ပြု၊ ပဒဘာဇနဟုလည်း ခေါ်၏၊ ဥဘတောဝိဘင်း
စသည်ဖြင့် ဝိဘင်္ဂဟုလည်း ခေါ်၏၊ ဘာဇနဝိဘင်္ဂတို့၌လည်း ဘဇနာတ်ပင်တည်း၊ ထို
ဝိဘတ္တိကို မာတိကာကို ချဲ့ဖွင့်သောစကားရပ် ဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အဘိဝိနယ”
ဟု ခေါ်ထားသည်။

တေဓာရေန္တိ။ «ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ကေ ဓာရေန္တိ”ဟု ရှိ၏၊ နောက်စာအုပ်များ၌ကား
“တေ ဓာရေန္တိ”ဟု ရှိသည်၊ ယေသံ ဝတ္တတိ၏နောက်၌ “တေ ဓာရေန္တိ”ဟူသာ ပါဠိတော်၌
ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် “ကေ”ဟု မရှိသင့်။

န ဟိ သက္ကာ «ဤပထမပါရာဇိကကို ဆောင်ရွက်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိနယပိဋက
ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အားလုံးကို နှုတ်တက်ဆောင်သူ ဖြစ်ရမည်ဟု “ယေသံ၊ ပေ၊ သဗ္ဗာ
ပဂုဏာ”ဖြင့် ပြထား၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ပထမပါရာဇိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိဖို့ရန်
ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အားလုံးကို ပဂုဏ ဖြစ်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်
“န ဟိ သက္ကာ”စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်အားလုံးကို မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
ဤ ပထမပါရာဇိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အန္တရာပတ် ဝိနိတဝတ္ထများနှင့်တကွ မသိနိုင်
သောကြောင့် ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို ပဂုဏ ဖြစ်စေရမည်၊ ဝိနည်းပိဋကအားလုံး၌ ပဂုဏ
ဖြစ်မှ ဤ ပထမပါရာဇိကကို ဆောင်ရွက်သူဟု ဆိုနိုင်ပါသည်-ဟူလို။

ဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ န သတ္တာ-မတတ်နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ယေသံ-၌၊ ဝိနယ ပိဋကံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာ-သည်၊ ပဂုဏာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ-နိဗ္ဗာန်။)

ကောနာဘတန္တိ-ကား၊ ဣဒံ ပဌမပါရာဇိကံ-ကို၊ ပါဠိဝသေန စ-ပါဠိတော်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထဝသေန စ-အနက်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာ၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယာဝ အဇ္ဇတနကာလံ-ယနေကာလတိုင်အောင်၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနိတံ-ဆောင်အပ် သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပရမ္မရာဘတန္တိ-ကား၊ ပရမ္မရာယ-တပည့် အဆက်ဆက်သည်၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဣဒါနိ-၌၊ ယာယ ပရမ္မရာယ-အကြင် အဆက်ဆက်သည်၊ အာနိတာ-ပြီ၊ တံ(ပရမ္မရံ)-ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဥပါလိဒါသကော စေဝါတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပေါရာဏကေဟိ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာထေရေဟိ-တို့သည်၊ ဂါထာယော-တို့ကို၊ ထပိတာ-ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဂါထာတို့၌၊ ယံ-အကြင် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ နိဒါနဝဏ္ဏနာယမေဝ- နိဒါန်း၏အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-၏၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ ဒုတိယပါရာဇိကာဒိ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေသုဝိ-ဒုတိယပါရာဇိက အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနတို့ ၌လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီး တည်း၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-မဟာဝိဘင်း၌၊ ပညတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ-ပညတ္တိဝါရ၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ထပိတာ။ ။စတုတ္ထသံဂါယနာတင်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ပေထကံအက္ခရာ တင်ရာ ကာလတုန်းက ဆရာအစဉ်အဆက်ကို သိဖို့ရာ ရှေးမဟာထေရ်တို့ “ဥပါလိ ဒါသကော စေဝ” စသော ဂါထာတို့ကို ထားတော်မူခဲ့ကြသည်။ [ပေါရာဏကေဟိ မဟာထေရေဟိတိ သံဂီတိတ္ထယတော ပစ္ဆာ ပေါတ္ထကသံဂီတိကာရကေဟိ ဆဋ္ဌဘိညာ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဂုဏသမုဇ္ဈလေဟိ မဟာထေရေဟိ (ထပိတာ)၊ စတုတ္ထသံဂီတိသဒိသာ ဟိ ပေါတ္ထကာရောဟသံဂီတိ၊ (မှန်၏၊-ပေထကံသို့ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကျမ်းစာတို့ကို တက်ရောက်စေခြင်းသည် စတုတ္ထသံဂါယနာနှင့် တူ၏၊)-ဝိမတိ။] ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ ပေထကံအက္ခရာတင်ခြင်းကိုပင် စတုတ္ထသံဂါယနာဟု အသိအမှတ် ပြုကြသည်။

ကတာပတ္တိဝါရာဝိဝဏ္ဏနာ

ဣတော-ဤပညတ္တိဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ မေတုနံ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါတိ- အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ကတာပတ္တိဝါရော-ကတာပတ္တိဝါရလည်းကောင်း၊ (ဣတိဉ္စပေါ) [“ကတိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ”ဟုမေး၍ ဖြေရာဝါရဖြစ်သောကြောင့်

“ကတာပတ္တိဝါရ”ဟု ခေါ်သည်။] မေထုနံ၊ပေ၊ဘဇ္ဇိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါန္တိ-အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိပတ္တိဝါရော-ဝိပတ္တိဝါရလည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊သင်္ဂဟိတာတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သင်္ဂဟဝါရော-သင်္ဂဟဝါရလည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊ သမုဋ္ဌဟန္တိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သမုဋ္ဌာနဝါရော-လည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊အဓိကရဏန္တိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ အဓိကရဏဝါရော-လည်းကောင်း၊ မေထုနံ၊ပေ၊သမထေဟိ သမ္ပန္တိတိအာဒိပ္ပဘောဒေါ-သော၊ သမထဝါရော-လည်းကောင်း၊ တဒနန္တရော-ထိုသမထဝါရ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ သမုစ္စယဝါရော စ-သမုစ္စယဝါရလည်းကောင်း၊ [ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီးသော “ကတာပတ္တိ ကတိဝိပတ္တိ” စသည်တို့ကို ပေါင်းစု၍ ပြရာဖြစ်သောကြောင့် “သမုစ္စယဝါရ”ဟု ခေါ်သည်။] ဣတိ-သို့၊ သတ္တ-နံသော၊ ဣမေ ဝါရာ-တို့သည်၊ (ကတာပတ္တိ စသော ခုနစ်ဝါရတို့သည်။) ဥတ္တာနတ္တာဇေ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိကုန်သည်သာ။

တတော-ထိုခုနစ်ဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ မေထုနံ၊ပေ၊ပညတ္တိတိအာဒိနာ-တ္တံ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စယဝသေန-ပစ္စယသဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ပစ္စယသဒ္ဓါနှင့်စပ်သဖြင့်၊) ဇကော-တစ်ပါးသော၊ ပညတ္တိဝါရော-လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုပစ္စယပညတ္တိဝါရ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပုရိမသဒိသာဇေ-ရှေးနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကတာပတ္တိဝါရာဒယော-ကတာပတ္တိဝါရအစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဝါရာ-ဝါရတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဇေ-သို့၊ အပရေဝိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ဝါရာ-တို့ကို၊ (သင်္ဂဟိတာရေဟိ) ဝုတ္တာ-နံပြီ၊ တေဝိ-ထိုရှစ်ပါးသော ဝါရတို့သည်လည်း၊ ဥတ္တာနတ္တာဇေ-နံသည်သာ။

ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ဣမေ (ဝါရာ)-တို့လည်းကောင်း၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ (ဝါရာ-ကတ္ထပညတ္တိဝါရစသော ဝါရတို့လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ သောဠသ-နံသော၊ ဝါရာ-တို့ကို၊ ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတော-ထိုဘိက္ခုမဟာဝိဘင်းမှ၊ ပရံ-၌၊ တေနေဝနယေန-ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေဝိ-ဘိက္ခုနိဝိဘင်း၌လည်း၊ သောဠသ၊ ဝါရာ-တို့သည်၊ အာဂတာ-လာကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဇေ-သို့၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ-ဥဘတောဝိဘင်း၌၊ (ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိအားဖြင့် ၂-ပါးသော ဝိဘင်း၌၊) ဒုတ္တိသ-၃၊ ပါးသော၊ ဣမေ ဝါရာ-တို့ကို၊ ပါဠိနယေနေဝ-ပါဠိတော်၏နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ပါဠိတော်အတိုင်းပင်၊) ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ (သိနိုင်ကုန်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဇတ္ထ-ဤဝါရတို့၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဝိနိစ္ဆိတံ နာမ-မဆုံးဖြတ်အပ်သည်မည်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ စ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ စ-၌လည်းကောင်း၊ သောဠသမဟာဝါရဝဏ္ဏနာ- ၁၆ ပါးသော မဟာဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ

၂၅၇။ ပန-ဆက်၊ [ပြတ်ပြီးကို ပြန်၍ဆက်သည်၊ အဖို့တစ်ပါးဟုလည်း ပေးကြ၏။] တဒနန္တရာယ-ထိုဒုတ္တိသဝါရတို့၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနကထာယ-သမုဋ္ဌာန်တို့ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်၌၊ အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာတိ-ကား၊ အနတ္တာ ဣတိ-အနတ္တတို့ဟူ၍၊ နိစ္ဆိတာ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ [“နိစ္ဆယာ”၌ နိပုဗ္ဗ စိဓာတ် နောင် အ ပစ္စည်းကို ကံဟောဟု သိစေလို၍ “နိစ္ဆိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။]

သဘာဂဓမ္မာနန္တိ-ကား၊ အနိစ္စာကာရာဒိဟိ-အနိစ္စအခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဘာဂါနံ-တူသောအဖို့ရှိကုန်သော၊(သဘောတူကုန်သော)၊ သင်္ခတဓမ္မာနံ-အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏၊ နာမမတ္တံ န နာယတီတိ-ကား၊ နာမမတ္တံပိ-နာမည်မျှသော်လည်း၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊

အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ။ ။အတ္တ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဆိုင်ရာ အနတ္တာနုပဿနာ ခန်း၌ ရှုပါ။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်းကောင်း၊ နာမည်ပညတ် အရပ်ရပ်သည်လည်းကောင်း သာသနာပ တိတ္ထိဆရာကြီးတို့ကြံဆအပ်သော အသက်စီဝ(အသက်ကောင်၊ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်)ဟူသော အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တတည်း။ [ပညတ္တိအရ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ တော၊ တောင်၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသော နာမည်ပညတ်ကို ယူပါ။]

ဆက်ဦးဆုံး- ထိုနိဗ္ဗာန်နှင့်ပညတ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခမဟုတ်၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိစ္စ၊ ဧကန္တ သုခတည်း၊ ပညတ်ကား အရာဝတ္ထု ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခဟု တိုက်ရိုက် မဆိုနိုင်၊ အနတ္တဟုသာ ဆိုနိုင်သည်။ [သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ-ဓမ္မပဒ၊ မလဝဂ်။] ထို၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ နေရာဝယ် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ကိုသာ ယူစေလို၍ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ”ဟု ဟောတော်မူပုံ၊ အနတ္တနေရာဝယ် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရအပြင်၊ နိဗ္ဗာနဓမ္မ ပညတ္တိဓမ္မကိုလည်း ယူစေလို၍ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ”ဟု ဟောတော်မူ ပုံကို သတိပြုပါ။

သဘာဂဓမ္မာနံ။ ။ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အနိစ္စတာအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခတာအခြင်းအရာ၊ အနတ္တတာအခြင်းအရာအားဖြင့် သဘောတူကြကုန်၏၊ ရုပ်ဟူသမျှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်း ဖြစ်၏၊ နာမ်ဟူသမျှလည်း ထို့အတူပင်၊ ရုပ်တရားတွင်လည်း ပထဝီနှင့် အာပေါသည် အနိစ္စတရားချည်း ဖြစ်၍ သဘောတူ၏၊ ဤသို့ သဘောတူကြသည်ကို “သဘာဂဓမ္မ”ဟု ခေါ်သည်။ “သဘာဂဓမ္မ”ဟု အချို့က ပြောဆို ရေးသားကြ၏၊ အဓိပ္ပာယ် မှန်သော်လည်း ဤနေရာနှင့်ကား မညီ။

နာမမတ္တံ န နာယတီ။ ။ကရုဏာတော်ဖြင့် အေးမြတော်မူသောကြောင့် ရွှေလမင်း ကြီးနှင့်တူတော်မူသော၊ ပညာတည်းဟူသောအရောင်ဖြင့် မောဟတည်းဟူသော အမှောင်ကို ယူဆောင် ပယ်ရှားနိုင်သောကြောင့် နေမင်းကြီးနှင့်လည်း တူတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်တော်မမူလာလျှင် ကက္ခဋသဘော၊ အာဗန္ဓနသဘော စသောအားဖြင့်

ဝါ-မထင်ရှား၊ ဝါ-မသိအပ်၊ မသိနိုင်။ [ရုပ်နာမ်၏ သဘာဝကို သိဖို့ မဆိုထားဘဲ၊ နာမည်လောက်သော်မျှ မထင်ရှားသောကြောင့် ဂရဟာစောတက ပီ သဒ္ဓါထည့်၍ ဖွင့်သည်။]

ဒုက္ခဟာနိန္ဒိ-ကား၊ ဒုက္ခယာတနံ-ဒုက္ခကို ပယ်သတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ("သဒ္ဓမ္မ- သုတော်တရားကို" ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဓန္ဓကာယစ မာတိကာတိ-ကား၊ ဓန္ဓကာ- ဓန္ဓကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယ(ယာ)မာတိကာ-အကြင်မာတိကာသည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ မာတိကာ)စ-သည်လည်းကောင်း၊ (တိဋ္ဌန္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ အယမေဝ-ဤ "ဓန္ဓကာ ယာစ မာတိကာ" ဟူသော ပါဠိသည်ပင်၊ ပါဠော- ပါဠိတော်ပါဠိရင်းတည်း၊ သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတံတိ-ကား၊ နိယတောကတံ နိယတကတံ-ပြုအပ်သော မြဲသည်၏အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ နိယတသမုဋ္ဌာနံ-မြဲသောသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ စတေန - ဤ သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ဘူတာရောစန ပေ၊

ကွဲပြားနေသော ရုပ်သဘောတရားတို့၏ ပထဝီ အာပေါ စသော နာမည်မျှကိုလည်းကောင်း၊ တွေ့ထိခြင်း ခံစားခြင်းစသော နာမ်သဘောတရားတို့၏ ဖဿ ဝေဒနာစသော နာမည်မျှကို လည်းကောင်း သိရမည် မဟုတ်ချေ၊ ထိုသို့ မသိရလျှင် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ထိုတရားကို မနာရ၍ တရားထူး မရနိုင်ကြတော့ရာ။ [နာယတိ၌ "ဉာဓာတ်၊ နာပစ္စည်း၊ ဉာကို နာပြု၊ နာကို ယပြု၊ ဤနည်းအားဖြင့် ကတ္တာရုပ်ဖြစ်၍ "န ပညာယတိ-မထင်ရှား" ဟု ဖွင့်၏၊ ကံဟော ယပစ္စည်း ကြံလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။]

ဒုက္ခဟာနိ။ ။ဟာယတိ စတေနာတိ ဟာနိ၊ ဒုက္ခဿ ဟာနိ ဒုက္ခဟာနိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပနုဒနကာရဏန္တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို "ဟာဓာတ်၊ ကရိုဏ်းအနက်ဟော တိပစ္စည်း" ဟု ကြံပါ၊ "ဒုက္ခဟာနိ"-အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓမ္မ-ကို" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ ဒုက္ခယာတနံကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ ဒုက္ခယာတနံ၌ "ဒုက္ခ ဟနတိတိ ဒုက္ခယာတနော (သဒ္ဓမ္မော)" ဟု ယောနော ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။

နိယတောကတံ။ ။နိယတော၌ ဩသည် "ပရော သဟဿံ"၌ကဲ့သို့ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ လာထားသော အက္ခရာတည်းဟု သိစေလို၍ "နိယတကတံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို နိယတကတံ၌ ဝိသေသနဖြစ်သော ကတံပုဒ်ကို နောက်ထားသည်ဟု သိစေလို၍ ဋီကာ၌ "ကတနိယတံ"ဟု ရှေ့နောက်ပြန်ပြီးလျှင် "နိယမိတန္တိ အတ္ထော"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [နိယတံ+ကတံ ယသ္မာတိ နိယတောကတံ၊ နိယတံ၌ ဘာဝပ္ပဓာန ကြံပါ၊ "နိယတော ကတံ-ပြုအပ်သော မြဲသည်၏အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-လည်းကောင်း"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ဆိုလိုရင်းကား - "အခြား သိက္ခာပုဒ်နှင့် မရောနှောဘဲ မိမိ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးတည်း အတွက်သာ အမြဲ သတ်မှတ်သော သမုဋ္ဌာတ်"ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် "အညေဟိ သဒ္ဓိ အသမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာနာနိ" ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်၊ ထို သမုဋ္ဌာန်တို့ကား ဘူတာရောစန၊

သိက္ခာပဒတ္တယသစ္စ-ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်၊ စောရိဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်၊ အနုညာတသိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းကို၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗော-ယုံကြည်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တီဏိ-န်သော၊ စတာနေဝ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်သာ၊ နိယတသမုဋ္ဌာနာနိ-အမြဲသတ်မှတ်အပ်သော သမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏၊ အညေဟိ-အခြားသောသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်၊ အသမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာနာနိ-မရောသောသမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏။

သမ္ဘေဒ နိဒါနဥညန္တိ-ကား၊ အညပ်-နိယတသမုဋ္ဌာန်မှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သမ္ဘေဒ စ-ရောနှောသော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ နိဒါန စ-နိဒါန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၌ စပ်၊) တတ္ထ-ထိုသမ္ဘေဒနိဒါနသဒ္ဓါတို့တွင်၊ သမ္ဘေဒဝစနေန-သမ္ဘေဒသဒ္ဓါဖြင့်၊ သမုဋ္ဌာနသမ္ဘေဒဿ-ရောနှောသော သမုဋ္ဌာန်ကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗံ-ယုံကြည်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တီဏိ-န်သော၊ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ (ဘူတာရောစန စသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊) ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာနိ-ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာနာနိ-ရောနှောသောသမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏၊ [ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်ဟု ဆိုရာ၌ ကာယ စိတ္တကြောင့် ဖြစ်ခြင်းတူသော သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ ကာယသံသဂ္ဂ စသည်တို့လည်း ပါဝင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် “သမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာန”ဟု ဆိုသည်၊] နိဒါနဝစနေန-နိဒါနသဒ္ဓါဖြင့်၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့၏၊ ပညတ္တိဒေသသင်္ခါတံ-ပညတ်ရာအရပ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဒါနိ-ကို၊ ပစ္စေတဗ္ဗံ-၏။

သုတ္တေ ဒိဿန္တိ ဥပရိတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့၏၊ သမုဋ္ဌာနနိယမော-မြဲသော သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒေါ-ရောစပ်သော သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ နိဒါနိ-နိဒါန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ-တို့သည်၊ သုတ္တမိ စဝ-ပရိဝါ

စောရိဝုဋ္ဌာပန၊ အနုညာတသမုဋ္ဌာန် ၃ ပါးတည်း၊ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာန် ဟူရာ၌ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးနှင့်သာ ဆိုင်၏၊ အခြား နောက်လိုက် သိက္ခာပုဒ်များ မရှိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ထားပုံကို သိပါ။ [ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်ဟူရာ၌ကား ပထမပါရာဇိကနှင့် အလားတူ သိက္ခာပုဒ်များလည်း ပါဝင်သည်။]

သမ္ဘေဒ နိဒါနဥညန္တိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အညပ်အရ သီးခြားမပြဘဲ သမ္ဘေဒနိဒါနတို့၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ထား၏၊ ဝိမတိ၌ကား-သမ္ဘေဒေါ သိက္ခာပဒါနိ အညမညံ သမုဋ္ဌာနေန သံကိဏ္ဍတ္တာ-သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အချင်းချင်း သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ရောပြွမ်းနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “သမ္ဘေဒ မည်၏”ဟုလည်းကောင်း၊ နိဒါနဥ ပညတ္တိဋ္ဌာနိ-နိဒါန်းဟူသည်လည်း သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဌာနတည်း၊ အညံ ပုဂ္ဂလာဒိဝတ္တာဒိ စ-အည ဟူသည် လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ် စသည်နှင့် လွန်ကျူးမှုဝတ္ထု စသည်တည်းဟုလည်းကောင်း ဤသို့ ဝိမတိ၌ အည၏ အရကို သီးခြား ဖွင့်ထားသည်။

ပါဠိတော်၌ပင်၊ ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [ဒိဿန္တိကို ပညာယန္တိဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကတ္တုရုပ်ကြံပါ၊ သမ္ဘေဒ နိဒါနဉ္စည်၌ သမ္ဘေဒကို “သမ္ဘေဒေါ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပထမာဝိဘတ်မှ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ပြန်နေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသဟု ကြံပါ။]

[ပရိဝါပါဠိတော်၌ အဘယ်သို့ ထင်ရှားပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ”စသည်ကို မိန့်။] တတ္ထ-ထိုသမုဋ္ဌာနနိယမ၊ သမ္ဘေဒ၊ နိဒါနတို့တွင်၊ တာဝ- သမ္ဘေဒနိဒါနတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန၊ပေ၊စိတ္တတော စာတိအာဒိမိ- အစရှိသော၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးပညတ္တိဝါရနည်း၌ပင်၊ သမုဋ္ဌာနနိယမော စ- မြဲသော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒေါ စ-ရောစပ်သောသမုဋ္ဌာန်သည် လည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ-နိဇ္ဈိ၊ ပန-ကား၊ ဣတရံ-သမုဋ္ဌာနနိယမ၊ သမ္ဘေဒမှ တစ်ပါးသော၊ နိဒါနံ နာမ-နိဒါန်းမည်သည်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဒိဿတိ၌ စပ်၊) ဝေသာလိယံ၊ပေ၊ပညတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ပရတော-နောက်၌၊ အာဂတေ-လာသော၊ သုတ္တေ-ပရိဝါရ ပါဠိတော်၌၊ ဒိဿတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [ဥပရိကို “ပရတော အာဂတေ သုတ္တေ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ နောက် ဂါထာသင်္ဂဏိက၌ “ဝေသာလိယံ”စသည်ဖြင့် ရှိလိမ့်မည်၊ ဝေသာလိယံ-ဝေသာလီမြို့၌လည်းကောင်း၊ပေ၊ အာဠဝိယံ စ-အာဠဝီ မြို့၌လည်းကောင်း၊ ကောသမ္ဗိယံ စ-၌လည်းကောင်း၊ သက္ကေသု-သက္ကာဟု ဗဟုဝုစံအမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဘဂ္ဂေသုစေဝ-ဘဂ္ဂါဟု ဗဟုဝုစံ အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ရှေးက “သက္ကေသု-သက္ကာတိုင်းတို့၌၊ ဘဂ္ဂေသု-တို့၌”ဟု ပေးကြသည်။]

သုတ္တနိဓဝ ဒိဿန္တိ။ ။ဟောဋ္ဌာ ဝုတ္တေ ဥပရိဝိက္ခမာနေ စ ပရိဝါရသုတ္တေ ဧဝ ဒိဿန္တိ၊ ဝိမတိ၊ သုတ္တေ အရ ပါရိဝါရပါဠိတော်ကို ယူရသည်၊ ဥပရိဟု ဆိုသော်လည်း အထက် ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ပရိဝါရ၌သာမက အောက်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပရိဝါရ၌လည်း ထင်ရှား သည်၊ ထို့ကြောင့် ပရိဝါရပါဠိတော်သည် သာသနာတော် ၃ ရပ်၏ တည်ရာဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကတ်၏ အသက်သွေးကြောပမာ လွန်စွာအရေးကြီးသောကြောင့် ပရိဝါပါဠိတော် ကို ကြိုးကြိုးစားစား သင်ယူကြပါ-ဟူလို။

ပုရိမနယေ။ ။ရှေးနည်းဟူသည် ရှေ့ပညတ္တိဝါရ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းတည်း၊ ထိုပညတ္တိဝါရ၌ “ဆန္တံ၊ပေ၊ကာယတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ” စသည်ဖြင့် နိယတ သမုဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒသမုဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အထင်အရှား ပြထားခဲ့သည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပုရိမနယေနေဝ”ဟု နေဝ သဒ္ဒါကို တွေ့ရ၏၊ ဒိဿန္တိ၏အာဇာရသာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထိုနေဝသဒ္ဒါ ပိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် “ပုရိမနယေယေဝ”ဟု ရှိသင့် သည်၊ အထက်၌ ရှာနေဖွယ် မလို၊ ရှေးဆိုအပ်ပြီးသော ပညတ္တိဝါရနည်း၌ပင် ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝိဘဏ် ခွီသုတိ ဂါဇာယ-ဟူသော ဂါထာ၏။ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း။ ယံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ခွီသု-ကုန်သော၊ ဝိဘဏ်သု-တို့၌၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ။ [ဝိဘဏ်သု ကို ထောက်၍ “ဝိဘဏ်”၌ သုဝိဘတ်ကို ချေထားသည်။ သို့မဟုတ် ဗဟုဝစ်မှ ကေဝုစ်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသဟု ကြံပါ။] ဥပေါသထဒီဝသေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ ဘိက္ခု စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယော စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ-ရွတ်ပြကြကုန်၏။ (ဥပုသ်ပြုသောအားဖြင့် ရွတ်ပြကြကုန်၏။) တဿ- ထိုသိက္ခာပုဒ်၏။ ယထာဉာယံ-သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ သမုဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝက္ခာမိ-အံ့၊ တံ-ထိုသမုဋ္ဌာနံကို၊ မေ-ငါ၏။ (သန္တိကာ-အထံမှ၊) သုဏာထ-နာကြကုန် လော၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း။)

သဉ္ဇရိတ္တာနုဘာသနဉ္ဇာတိ-ကား၊ သဉ္ဇရိတ္တဉ္ဇ-သဉ္ဇရိတ္တသမုဋ္ဌာနံသည်လည်း ကောင်း၊ သမနုဘာသနဉ္ဇ-သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း။ (တေရသ ဟောန္တိ၌ စပ်။) အတိရေကဉ္ဇ စိဝရန္တိ-ကား၊ အတိရေကစိဝရံ-အတိရေကစိဝရ သမုဋ္ဌာနံဟူသော၊ ကထိနံ-ကထိနသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“အတိရေကစိဝရသမုဋ္ဌာနံ”ဟူရာ၌ ကထိနသမုဋ္ဌာနံကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။] လောမာနိ ပဒသော ဓမ္မောတိ-ကား၊/ဇဠကလောမာနိစ-(ဇဠကလောမတို့ကို ပြရာ ဖြစ်သော) ဇဠကလောမသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ ပဒသော ဓမ္မောစ-ပဒသော ဓမ္မသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ ဘူတံ သံဝိဓာနေနစာတိ-ကား၊ ဘူတာရောစနဉ္ဇ- ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ သံဝိဒဟိတွာ-စီစဉ်ပြီး၍၊ အဒ္ဓါနပ္ပဋိ ပစ္စနံ စ-အဓွန့်ရှည်သော ခရီးသို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော သမုဋ္ဌာနံသည်လည်း ကောင်း၊ (အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း)။

ထေယျဒေသနာစောရိံ စာတိ-ကား၊ ထေယျသတ္ထော စ-ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ သည်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တပါဏိဿ-လက်၌ ထီးရှိသော၊ အဂိလာနဿ-ဂိလာန မဟုတ်သူအား၊ ဓမ္မဒေသနာ စ-တရားဟောခြင်းဟူသော သမုဋ္ဌာနံသည်လည်း ကောင်း၊ (ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း။) စောရိဝုဋ္ဌာပနဉ္ဇ-စောရိ ဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနံသည်လည်းကောင်း၊ အနနုညာတာယ တေရသာတိ-ကား၊ မာတာ ပိတုသာမိကေဟိ-အမိ အဖ ခင်ပွန်းယောက်ျားတို့သည်၊ အနနုညာတာယ-ခွင့်မပြု အပ်သော ဘိက္ခုနီနှင့်၊ (အနနုညာတာသမုဋ္ဌာနံနှင့်)၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ တေရသ-န်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ သဒိသာ ဣဓ ဒိဿရေတိ-ကား၊ ဣဓ ဥဘတောဝိဘဏ်-ဤဥဘတောဝိဘဏ်၌၊ တေရသသု-န်သော၊ ဧတေသု သမုဋ္ဌာန သီသေသု-ဤဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာနံတို့တွင်၊ ဧကေနသ္မိ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော သမုဋ္ဌာနံ၌၊ အညာနိပိ- န်သော၊ သဒိသာနိ- တူကုန်သော သမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဒိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏။

ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၂၅၈။ ဣဒါနိ-ဌံ၊ တာနိ-ထိုသမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ (မေထုနကဲ့သို့ သီသသမုဋ္ဌာန်၊ သုက္က
 ဝိသဋ္ဌိကဲ့သို့ သဒ္ဓိသသမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊) ဒသေတုံ-ငှာ၊ မေထုနံ သုက္ကသံသဂ္ဂေါတိ
 အာဒိ-သဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုမေထုနံ
 သုက္ကသံသဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တာဝ-သုက္ကသံသဂ္ဂ စသည်တို့မှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) မေထုနန္တိ ဣဒံ-မေထုနဟူသော ဤစကားသည်၊ ပထမ
 ပါရာဇိကံ နာမ-က မည်သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနသီသံ-ဦးခေါင်း
 သဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်စကားတည်း၊ [သမုဋ္ဌာန်ခေါင်းသူကြီး-ဟူလို။]
 သေသာနိ-ပထမပါရာဇိကမှ ကြွင်းသော သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊
 တေန-ထိုပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိသာနိ-သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် တူကုန်၏၊
 တတ္ထ-ထိုသုက္ကသံသဂ္ဂေါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သုက္ကသံသဂ္ဂေါတိ-ကား၊ သုက္က
 ဝိသဋ္ဌိစေဝ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ [“ကာယမနသိကာ ကတာ”၌
 အစိတ်ကံ အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ကာယသံသဂ္ဂေါ စ-ကာယ
 သံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိယတာ ပဌမိကာတိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ
 သော၊ အနိယတသိက္ခာပဒ္ဓ-အနိယတသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ [အာပတ္တိကို
 ငဲ့၍ “အနိယတာ ပဌမိကာ”ဟု ဣတ္ထိလိင်ထားသည်၊] ပုဗ္ဗုပပရိပါစိတာတိ-ကား၊
 ဇာနံ ပုဗ္ဗုပဂတံ ဘိက္ခုန္တိ-ဟူသော၊ သိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိပရိ
 ပါစိတပိဏ္ဍပါတသိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရဟော ဘိက္ခုနိယာ သဟာတိ-
 ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိ ရဟော နိသစ္စသိက္ခာပဒ္ဓ-ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိ ရဟော
 နိသစ္စသိက္ခာပုဒ်ကို လည်းကောင်း။

သဘောဇနေ ရဟော ဒွေဇာတိ-ကား၊ သဘောဇနေ၊ပေ၊ နိသစ္စသိက္ခာပဒ္ဓ-
 သဘောဇနေ၊ပေ၊နိသစ္စသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ရဟော နိသစ္စ
 သိက္ခာပဒါနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂလိဉဒကေဟသန္တိ-ကား၊ အဂ္ဂလိပတော
 ဒကေ စ-အဂ္ဂလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဉဒကေဟသဓမ္မသိက္ခာ
 ပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာရေ ဉဂ္ဂိရေစေဝါတိ-ကား၊ ပဟာရဒါနသိက္ခာပဒ္ဓ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ တလသတ္တိကဉဂ္ဂိရဏသိက္ခာပဒ္ဓ - ကိုလည်းကောင်း၊
 တေပညာသာ စ သေဓိယာတိ-ကား၊ ပရိမဏ္ဍလနိဝါသနာဒိနိ-ပရိမဏ္ဍလနိဝါသန
 အစရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓကဝဏ္ဏနာဝသာနေ-ဗုဒ္ဓကဝဏ္ဏနာ၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တာနိ-
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ တေပညာသ-ငါးဆယ့်သုံးပါးသော၊ သေဓိယသိက္ခာ
 ပဒါနိ စ-သေဓိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

အက္ခေဂါမဝဿုတာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အက္ခေကသိက္ခာပဒ္ဓ-
 အက္ခေကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရဂမနံ-ဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အဝဿုတာ အဝဿုတဿ၊ပေ၊သိက္ခာပဒ္ဓ-အဝဿုတာ အဝဿုတဿ

ပေ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ တလမဋ္ဌ သုဒ္ဓိကာတိ-ကား၊ တလယာတကံ-
 တလယာတကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧတမဋ္ဌ-ဧတမဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကာဒိယနဉ္စ-ဥဒကသုဒ္ဓိကအာဒိယနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဝသံဝုဋ္ဌာ စ ဩဝါဒံတိ-ကား၊ ဝသံဝုဋ္ဌာ ဆပ္ပဉ္စ ယောဇနာနိ သိက္ခာပဒဉ္စ-
 ဝသံ၊ ပေ၊ ယောဇနာနိသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒါယအဂမနသိက္ခာပဒဉ္စ-
 ဩဝါဒါယ အဂမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာနဗန္ဓေ ပဝတ္တိနိန္ဒိ-ကား၊ ယာ
 ပန ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ နာနဗန္ဓေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ-ဟောတော်မူအပ်သော
 သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။ [ဤ အဖွင့်သည် ဋီကာ၌လည်း ပါ၏။]

☞ ဣမေ သိက္ခာတိ-ကား၊ ဣမာ သိက္ခာယော-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ (ကတာ၌
 စပ်၊) လိင်္ဂဝိပရိယယော-လိင်္ဂ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ [“ဣမာ
 သိက္ခာယော”ဟု ဣတ္ထိလိင်္ဂဖြင့် ဆိုလိုလျက် “ဣမေ သိက္ခာ”ဟု ပုလ္လိင်္ဂပြန်နေသည်
 ဟူလို၊] ကာယမာနသိကာ ကတာတိ-ကား၊ ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ-ကိုယ် စိတ်
 ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်တို့ကို၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်တို့ကို၊ ကတာ-
 နိပြီ။ [ဤသမုဋ္ဌာန်အကျယ်၌ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အနက်ပေးရာဝယ် နာမည်ထင်ရှား
 ရုံသာ ပေးရသည်၊ ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း တစ်ပုဒ်စီ အနက်ပေး၍ မဖြစ်၊ တစ်ပုဒ်စီ
 အနက်ပေးလျှင် အချို့နေရာ၌ စာစပ်၍မဖြစ်၊ ဥပမာ-“ဘိက္ခုနီယာသဟ”ဟု ဆိုလျှင်
 “ဘိက္ခုနီယာ-ဘိက္ခုနီနှင့်၊ သဟ-တကွ”ဟု အနက် ပေး၍ မဖြစ်၊ “ဘိက္ခုနီယာ
 သဒ္ဓိ” ရဟော နိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်”ဟူသာ အနက်ပေး၍ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။]

ဒုတိယပါရာဇိကာစိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏဇာ

၂၅၉။ တာဝ-ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိသဒ္ဓါမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) အဒိန္နံတိ ဣဒံ-အဒိန္နံ
 ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ အဒိန္နာဒါနန္တိဝါ-အဒိန္နာဒါနဟူသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊
 ဒုတိယပါရာဇိကန္တိဝါ-ကံဟူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဧကံ-သော၊ သမုဋ္ဌာနသီသံ-
 ဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ သေသာနိ-ဒုတိယပါရာဇိကမှ ကြွင်း
 သော မနုဿဝိဂ္ဂဟ စသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ တေန-ထို ဒုတိယပါရာဇိက
 သိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသာနိ-သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် တူကုန်၏၊ တတ္ထ- ထို ကြွင်းသော

အဒိန္နံတိ။ ။ “ဒေဝေန+ဒတ္ထော ဒတ္ထော”ဟူရာ၌ အစိတ်နာမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စား
 အပ်သော ဧကဒေသုပစာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤနေရာ၌လည်း “အဒိန္နာဒါနံ”ဟု ဆိုလိုလျက်
 ဧကဒေသုပစာရအားဖြင့် “အဒိန္နံ”ဟု ဆိုထားသည်၊ [အဒိန္နာဒါနန္တိ ဧတ္ထ သမုဒါယနာပေ
 ဧကဒေသဝေါဟာရောတိ ဒေသေတိ၊-ယောဇနာ၊] တစ်နည်း “ရူပဿ+ဘဝေါ ရူပံ”ကဲ့သို့
 အာဒါနဟူသော နောက်ပုဒ် အကျေ ကြံပါ။

သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထို ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိတိ-ကား၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပဒါနိ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ကတော၌ စပ်၊) ဒုဋ္ဌုလ္လအတ္တကာမိနံဇ္ဇိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာ ပဒါနိ-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမူလာအညဘာဂိယာတိ-ကား၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ အနိယတာဒုတိယိကာတိ-ကား၊ ဒုတိယံ-နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အနိယတသိက္ခာပဒ်-ကိုလည်းကောင်း။

အတ္ထိန္ဒူပရိဏာမနေတိ-ကား၊ သာမံ၊ပေ၊အတ္ထိန္ဒူနု-သာမံ၊ပေ၊အတ္ထိန္ဒူနုသိက္ခာပုဒ် ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃိကလာဘာဿ-ကို၊ အတ္တနော-၏(အထံသို့)၊ ပရိဏာမနံ စ-ညွတ်စေခြင်းဟူသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မုသာဩမသပေသုနာတိ- ကား၊ မုသာဝါဒေါစ-မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဩမသဝါဒေါစ-ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပေသုညံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လပထဝီဓဏေတိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌုလ္လပတ္တိအာရောစနု-ဒုဋ္ဌုလ္လပတ္တိအာရောစနု သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပထဝီဓဏေ-ပထဝီဓဏနုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘူတံအညာယဥဇ္ဈာပေတိ- ကား၊ ဘူတဂါမ၊ အညဝါဒကဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း။

နိကဗုဒ္ဓံသိဉ္စနုဉ္စာတိ-ကား၊ ဝိဟာရတောနိကဗုဒ္ဓ-ဝိဟာရတောနိကဗုဒ္ဓ သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေနတိဏာဒိသိဉ္စနု-ဥဒကေနတိဏာဒိသိဉ္စနု သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာမိသဟေတုဘုတ္တာဝိတိ-ကား၊ အာမိသဟေတု၊ပေ၊ ဩဝဒန္တိတိ-ဟူသော၊ သိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုတ္တာဝိ၊ပေ၊ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ္ဓ-ဘုတ္တာဝိ၊ပေ၊ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧဟိအနာဒရိ ဘိံသာတိ-ကား၊ ဧဟာရုသော ဂါမံ ဝါတိသိက္ခာပဒ္ဓ-ဧဟာရုသော ဂါမံ ဝါ ဟူသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒရိယံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဘိံသာ ပနကဉ္စ-ဘိက္ခုဘိံသာပနကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပနိဓေ စ ဇီဝိတံတိ- ကား၊ ပတ္တာဒိနံ အပနိဓာနသိက္ခာပဒ္ဓ-ပတ္တာဒိနံ အပနိဓာန သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ကောင်း၊ သဉ္စိစ္စပါဏ်ဇီဝိတာ ဝေါရောပနု-ကိုလည်းကောင်း။

ဇာနံ သပ္ပာဏကံ ကမ္ပတိ-ကား၊ ဇာနံသပ္ပာဏကဥဒကသိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ပုနကမ္မာယဥက္ခောဋေနု-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဦနသံဝါသနာ သနာတိ-ကား၊ ဦနဝိသတိဿသိက္ခာပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တကေန သဉ္စိ သံဝါသသိက္ခာပဒ္ဓ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာသိတက၊ပေ၊သမ္ဘောဂသိက္ခာ ပဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဟဓမ္မိကံ ဝိလေခါတိ-ကား၊ သဟဓမ္မိကံဝုစ္စမာန သိက္ခာပဒ္ဓ-သဟဓမ္မိကဝုစ္စမာနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိလေခါယ သံဝတ္တန္တိ တိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒ္ဓ-လာသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မောဟော

အမူလကေန စာတို့-ကား၊ မောဟနကေပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဉ္စ-မောဟနကေ
ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသန
သိက္ခာပဒဉ္စ-အမူလကေန၊ပေ၊ အနုဒ္ဓံသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။

ကုက္ကစ္စံ ဓမ္မိကံ စီဝရံ ဒတွာတိ-ကား၊ ကုက္ကစ္စဥပဒဟနဉ္စ-ကုက္ကစ္စဥပဒဟန
သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကာနံ၊ပေ၊ဓိယျနဉ္စ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊
စီဝရံ ဒတွာ ဓိယျနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေယျပုဂ္ဂလေတိ-ကား၊ သံဃိကံ
ပေ၊ပရိဏာမနသိက္ခာပဒ်-သံဃိကံလာဘံ အတ္တနောပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ကိံ တေ အကာလံ အတ္ထိန္နေတိ-ကား၊ ကိံ တေ အယျေ၊ပေ၊ကရိဿတိတိ-
ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အကာလစီဝရံ၊ပေ၊ဘာဇနသိက္ခာ
ပဒဉ္စ-ဘာဇနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ၊ပေ၊အတ္ထိန္နနသိက္ခာပဒဉ္စ-
အတ္ထိန္နနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိ နိရယေနစာတိ-ကား၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန
ပေ၊ ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပဒဉ္စ-ဒုဂ္ဂဟိတေန ပေ၊ ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊
နိရယေန ဝါ ပေ၊ အဘိသပနသိက္ခာပဒဉ္စ-သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း။

ဂဏံ ဝိဘင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလံတိ-ကား၊ ဂဏဿ၊ပေ၊ကရေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဓမ္မိကံ၊ပေ၊ပဋိဗ္ဗာဟေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာ
သာယ၊ပေ၊အတိက္ကာမေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-ဟော
တော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကထိနာ ဖာသု ပဿယံတိ-ကား၊
ဓမ္မိကံ၊ပေ၊ပဋိဗ္ဗာဟေယျ(ဣတိ)-ဓမ္မိကံ၊ပေ၊ပဋိဗ္ဗာဟေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊
ဘိက္ခုနိယာ ပေ၊ အဖာသု ကရေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ
ဥပဿယံ၊ပေ၊နိက္ကဗ္ဗေယျဝါတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို
လည်းကောင်း၊ အက္ခောသစဏ္ဍိမစ္ဆရိတိ-ကား၊ ဘိက္ခု ပေ၊ ပရိဘာသေယျ ဝါ
(ဣတိ)-ဘိက္ခု၊ပေ၊ပရိဘာသေယျ ဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍိကတာဂဏံ ပရိ
ဘာသေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုလမစ္ဆရိနိ အဿာတိ-ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂမ္ဘိနိဉ္စပါယန္တိယာတိ-ကား၊ ဂမ္ဘိနိ
ဝုဠာပေယျ(ဣတိ)-ဂမ္ဘိနိ ဝုဠာပေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါယန္တိ ဝုဠာပေယျာတိ-
ပါယန္တိ ဝုဠာပေယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-ဟောတော်မူအပ်သော
သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

ဒွေ ဝဿံ သိက္ခာ သံဇောနာတိ-ကား၊ ဒွေ ဝဿာနိ၊ပေ၊ဝုဠာပေယျ(ဣတိ)-
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခိတသိက္ခံ၊ပေ၊ဝုဠာပေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တ
သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တယော စေဝ ဂိဟိဂတာတိ-ကား၊ ဦးနဒ္ဓါဒသ
ဝဿံ ဂိဟိဂတံ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဓါဒသ ဝဿံ၊ပေ၊အသိက္ခိတ
သိက္ခံ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝဿာနိ၊ပေ၊အသမ္ပတံတိ-ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကုမာရိဘူတာ တိဿောတိ-
ကား၊ ဦးနဒ္ဓိသတိ ဝဿံ ကုမာရိဘူတန္တိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-
ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ တိဿော-၃ ဝါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
[အာပတံကို ငဲ့၍ "တိဿော" ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ထားသည်၊] ဦးနဒ္ဓါဒသ

သမ္မတာတိ-ကား၊ ဦးနဒ္ဒါဒသ ဝဿာ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဒါဒသ ဝဿာ သံဃေန အသမ္မတာ ဝဿာ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း။

အလံ တာဝ သောကာဝါသန္တိ-ကား၊ အလံ တာဝ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပိတေနာတိ စ-န ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍိံပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဆန္တာ အနဝဿာစ ဒွေတိ-ကား၊ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနဝဿံ ဝုဋ္ဌာပေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကဝဿံ ဒွေ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-ဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာနာ တိကာကတာတိ-ကား၊ တိကသမုဋ္ဌာနာ-တိကသမုဋ္ဌာနံ ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ ဝါ-ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဟူသော ၃ ပါးသော သမုဋ္ဌာနံ ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

သမုဋ္ဌာနာတိကာ။ ။ပါဠိတော်၌ “သမုဋ္ဌာနာတိကာ”ဟု ရှိ၏။ ထိုပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ “တိကသမုဋ္ဌာနာ”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သည်။ [သမုဋ္ဌာနာတိကာ ကတာတိ ဧတ္ထ တိကသမုဋ္ဌာနာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ပဒဝိပရိယယဝသေန (တိကနှင့် သမုဋ္ဌာနကို ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ကကာရဿ ဒီဃဝသေန သမုဋ္ဌာနာ တိကာတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ-တိကသမုဋ္ဌာနာတိ၊-ယောနော။]

သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၀။ သဉ္စရိ ကုဋိ ဝိဟာရေတိ-ကား၊ သဉ္စရိတ္တံ-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကား သမုဋ္ဌာနသီသတည်း၊] သညာစိကာယကုဋိကရဏံ-သညာစိကာယကုဋိကရဏသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟလ္လကဝိဟာရကရဏဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ [ဣမေ ဓမ္မော၌ အစိတ် အစိတ်စပ်၍၊ ဇာယရေ၌ စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ဓောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိ-ကား၊ အညာတိကာယ ပေ၊ ဓောဝါပနဉ္စ-အညာတိကာယ၊ပေ၊ဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တုတ္တရိ အဘိဟင်္ဂ္ဂတိ-ကား၊ အညာတကံ ဂဟပတိံ စီဝရဝိညာပနံ-အညာတကံ ဂဟပတိံ စီဝရဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ တတုတ္တရိသာဒိယနသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘိန္ဒ ခူတကေနစာတိ-ကား၊ စီဝရစေတာပန္နံ ဥပက္ခန္ဓံ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒဒ္ဒယဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ခူတေန၊ပေ၊ပဟိတသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း။

ကောသိယာ သုဒ္ဓ ဒွေ ဘာဂါ ဆဗ္ဗဿာနိ နိသီဒနန္တိ-ကား၊ ကောသိယမိဿကံ သန္တတံတိအာဒိနိ-နံသော၊ ပဉ္စ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရိဉ္စန္တိ ရူပိကာစေဝါတိ - ကား၊ ဝိဘဏံ - အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာစနိ၌၊ ရိဉ္စန္တိ

ဥဒ္ဓေသန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-သော၊ ဓဋ္ဌကလောမဓောဝါပန(သိက္ခာပဒံ)-သည်လည်းကောင်း၊ [ဓဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၏ဝိဘင်းတွင်ပါဝင်သော ဝတ္ထုကြောင်း၌ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဓဋ္ဌကလောမတို့ကို ဖွပ်လျှော်နေကြရ၊ ဆိုးနေကြရ၊ ဖြေနေကြရသဖြင့် “ရိဉ္စန္တိ ဥဒ္ဓေသံ ပရိပုစ္ဆံ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်းခြင်းမှ ကင်းဆိတ်ကြကုန်၏”ဟု ပါရှိသောကြောင့် ဓဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်ကိုပင် “ရိဉ္စန္တိ”ဟု ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်၊ ဝိမတိ၌ ဓဋ္ဌကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒန္တိ အာဟာ”ဟု သိက္ခာပဒ်ပုဒ် ပါသေး၏။] ရူပိယပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘော နာနပ္ပကာရကာတိ-ကား၊ ရူပိယသံဝေါဟာရကယ ဝိက္ခယသိက္ခပဒဒ္ဒယံ-ရူပိယသံဝေါဟာရ၊ ကယဝိက္ခယသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ [ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ “နာနပ္ပကာရကံ”ဟု ပါသောကြောင့် “နာနပ္ပကာရကာ”ဟု ဆိုသည်။]

ဦနဗန္ဓနဝသိကာတိ-ကား၊ ဦနပဉ္စဗန္ဓနပတ္တသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝသိကာသာဠိကသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ ဝိကပ္ပနေနဇာတိ-ကား၊ သုတ္တံ ဝိညာပေတွာ စိဝရဝါယာပနဉ္စ-သုတ္တံ၊ ပေ၊ ဝါယာပနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ တန္တဝါယေ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပာပဇ္ဇနဉ္စ-တန္တဝါယေ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပာပဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါရဒါနသိဗ္ဗာနိဇာတိ-ကား၊ ယာဝဒွါရကောသာအဂ္ဂဠထပနာယ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အညာတိကာယ၊ ပေ၊ ဒဒေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိဝရံ သိဇ္ဇေယျာတိ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-ဟောတော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပူပပစ္စယဇောတိဇာတိ-ကား၊ ပူပေဟိဝါ၊ ပေ၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာဇောတိသမာဒဟနသိက္ခာပဒါနိစ-စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၊ ဇောတိသမာဒဟနသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း။

ရတနံ၊ ပေ၊ သုဂတေနာတိ-ကား၊ ရတနသိက္ခာပဒဉ္စေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ သူစိယရသိက္ခာပဒါဒိနိ-သူစိယရသိက္ခာပုဒ်အစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိ၊ ပေ၊ ဂရုတိ-ကား၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပေယျာတိအာဒိနိ-နံသော၊ နဝ-နံသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုနီ ပတ္တဝင်၌လာသော သိက္ခာပုဒ် ၉ ပါးတည်း။] ဒွေ ဝိယာသာ သာဠိကာဇာတိ-ကား၊ ဥစ္စာရံဝါ၊ ပေ၊ ဆဉ္စာပေယျဝါ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟရိတေ၊ ပေ၊ ဆဉ္စေယျဝါတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ ဒွေ-နံသော၊ ဝိယာသသိက္ခာပဒါနိစ-ဝိယာသသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒကသာဠိကသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ သမဏစိဝရေနဇာတိဇတံ-သမဏစိဝရေနဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) သမဏစိဝရံ ဒဒေယျာတိ ဣဒံ-ယျဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သမုဋ္ဌာနသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၂၆၁။ ဘောဒါနဝတ္ထုဒုဗ္ဗေ၊ ဒုဿဒုဋ္ဌုလ္လဒိဋ္ဌိစာတိ-ကား၊ သံဃဘောဒါနဝတ္ထုကာ ပေ၊ အပဋိနိသစ္စသိက္ခာပဒါနိ-သံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်၊ ဘောဒါနဝတ္ထုကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗေ သိက္ခာပုဒ်၊ ကုလဒုဿကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္စာဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ဒိဋ္ဌိအပဋိနိသစ္စန သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဧကသမုဋ္ဌာနာ၌ စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ဆန္တံ ဥဇ္ဈိကာ ဒွေစာတိ-ကား၊ ဆန္တံ အဒတွာ ဂမနသိက္ခာပဒ်-ဆန္တံ၊ ပေ၊ ဂမန သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥဇ္ဈိကာယ အန္တရဃရေ ဂမန၊ နိသီဒနသိက္ခာပဒ် ဒွယဉ္စ-ဥဇ္ဈိကာယ အန္တရဃရေ ဂမနသိက္ခာပုဒ်၊ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေစ သဒ္ဓါတိ-ကား၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ အန္တရဃရေ၊ ပေ၊ သိက္ခာပဒ် ဒွယံစ-အပ္ပသဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ဂမနသိက္ခာပုဒ်၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဗျာဟရေတိ-ကား၊ န သကဗဠေန မုဓေန ဗျာဟရိဿာ မီတိ သိက္ခာပဒ်-ဿာမိဟူသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း။

ဆမာ၊ ပေ၊ ဥပ္ပထေနစာတိ-ကား၊ ဆမာယံ နိသီဒိတွာ၊ ပေ၊ ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တော ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒါနိ-ဆမာယံ နိသီဒိတွာ ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တော ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇာနဝတ္ထိကဂဟဏာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒန၊ ပေ၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိ သင်္ခါတာနိ-ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ပေ၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော၊ [အာဒိဖြင့် ထို၌လာသော “သံဃာဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ” စသည်ကိုယူ၊] တီတိ-နံသော၊ ပါရာမိကာနိ-ပါရာမိကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဩသာရေ ပစ္စာမိက္ခဏာ တိ-ကား၊ အနုပလောကေတွာ၊ ပေ၊ ဩသာရေယျာတိ စ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓ ပစ္စက္ခာမီတိ စ-မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

ကိသ္မိ သံသဋ္ဌာ ဒွေ ဝဇ္ဇိစာတိ-ကား၊ ကိသ္မိစိဒေဝ၊ ပေ၊ ပစ္စာကတာတိစ-တာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော ပနေဝ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိတိ စ-န္တိ ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနိ၊ ပေ၊ ဝိဟရထာတိစ-ထ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတ္တာနံ ပေ၊ ရောဒေယျာတိစ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဝိသိဗ္ဗေ ဒုက္ခိတာယစာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ၊ ပေ၊ ဝိသိဗ္ဗာပေတွာဝါတိစ- ဝါ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခိတံ သဟဇီဝိနိတိစ-နိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာ ပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုန သံသဋ္ဌာ န ဝုပသမေတိ-ကား၊ သံသဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ဂဟပတိပုတ္တေနဝါတိ-ဝါဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝုတ္တသံသဋ္ဌသိက္ခာပဒ်-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ (ရှေ့၌ “သံသဋ္ဌာ” ဟုပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ပုန” ဟု ဆိုသည်၊) ဧဟာယျေ၊ ပေ၊ နေဝ ဝုပသမေယျာတိ-ယျ ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်-သည်လည်းကောင်း၊ အာရာမံစ ပဝါရဏာတိ-ကား၊ စာနံ၊ ပေ၊ ပဝိသေယျာတိစ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥဘတော သံဃော၊ ပေ၊ န ပဝါရေယျာတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒ်ဒွယံ-သည်လည်းကောင်း။

အနန္တံ သဟဇီဝိနိ ဒွေတိ-ကား၊ အနန္တမာသံ၊ ပေ၊ ပစ္စာသိသိတဗ္ဗာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဉ္စ-သညလည်းကောင်း၊ သဟဇီဝိနိ၊ ပေ၊ နေဝ အနုဂ္ဂဏေယျ(ဣတိ)-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဟဇီဝိနိ၊ ပေ၊ နေဝ ဝုပကာသေယျာတိ-ယျ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယဉ္စ-သညလည်းကောင်း၊ စီဝရံ အနုဗန္ဓနာတိ-ကား၊ သစေ မေ တံ အယျေ စီဝရံ ဒဿသိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တပေဿာမိတိစ-မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သစေ မေ တံ အယျေ ဒွေ ဝဿာနိ အနုဗန္ဓိဿသိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တပေဿာမိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း။ (“ဧကသမုဋ္ဌာနာ” ဌီစပ်။)

ကထိနသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၂၆၂။ ဥပ္ပတံ ကထိနံ တိဏိတိ-ကား၊ နိဋ္ဌိတစီဝရသို့ ဘိက္ခုနာ ဥပ္ပတသို့ ကထိနေတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-နိသော၊ အာဒိတောဝ-အစမှစ၍သာလျှင်၊ တိဏိ-နိသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဇာယရေဋ္ဌီစပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊) ပဌမပတ္တဘောသန္ဓတိ-ကား၊ ဒဿဟပရမံ အတိရေကပတ္တောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ပဌမပတ္တသိက္ခာပဒံ စ-သညလည်းကောင်း၊ ပဋိသာယနိယာနိ ဘောသဇ္ဇာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ စ-သညလည်းကောင်း၊ အဇ္ဈေကဉ္စာပိ သာသင်္ကတိ-ကား၊ အဇ္ဈေကစီဝရသိက္ခာပဒဉ္စ-သညလည်းကောင်း၊ တဒနန္တရမေဝ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ သာသင်္ကသိက္ခာပဒံ စ-သညလည်းကောင်း၊ ပက္ကမန္တေန ဝါ ဒုဝေတိ-ကား၊ တံပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဒရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဘူတဂါမဝ-ဝု-ဘူတဂါမဝဂ်၌၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း။

ဥပဿယံ ပရံပရာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ၊ ပေ၊ ဩဝဒေယျာတိစ-ယျဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရံပရဘောဇနေ ပါစိတ္တိယံတိစ-ယံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း၊ အနတိရိတ္တံ နိမန္တနာတိ-ကား၊ အနတိရိတ္တံ၊ ပေ၊ ဘောဇနီယံဝါတိစ-ဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဘောဇနီယံဝါ” မပါ၊] နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနောတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပံ ရညော ဝိကာလေတိ-ကား၊ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရညော ခတ္တိယဿာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေဂါမံ ပဝိသေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သညလည်းကောင်း၊ ဝေါသာသာရညကေနာတိ-ကား၊ ဝေါသာသမာနရူပါဌိတာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တထာရူပေသု၊ ပေ၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း။

ဥဿယာသန္နိစယဉ္စာတိ-ကား၊ ဥဿယဝါဒိကာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒ္ဒယံ-သညလည်းကောင်း၊ ပုရေ ပစ္စာ ဝိကာလေစာတိ-ကား၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနိ၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာတိ

စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပစ္စာဘတ္တံ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဝိကာလေ၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်
 လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဟိကာ သင်္ကမနီတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိကာ၊ ပေ၊ အတိတ္တာမေယျာတိ
 စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိဝရသင်္ကမနီယံ ဓာရေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တ
 သိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေပိ အာဝသထေနဇာတိ-ကား၊ အာဝသထ
 စိဝရံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာဝသထံ၊ ပေ၊ ပက္ခမေယျာတိ
 စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဇဝံ-သို့၊ အာဝသထေန-အာဝသထသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဒွေ-နိသော၊
 ဝုတ္တသိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဿာဓေ အာသနေစေတိတိ-ကား၊
 ပဿာဓေ ဇာတံ ဂဏ္ဍဝါတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ၊ ပေ၊ နိသိဒေယျာတိစ-
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဇာယရေဋ္ဌံ စပံ။)

ဓမ္မကလောမသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၂၆၃။ ဓမ္မကလောမာ ဒွေသေယျာတိ-ကား၊ ဓမ္မကလောမသိက္ခာပဒဉ္စေဝ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဒွေ-နိသော၊ သဟသေယျသိက္ခာပဒါနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [သမာ
 ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] အာဟစ္စပိဏ္ဍဘောဇနံတိ-ကား၊
 အာဟစ္စပါဒကသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ အာဝသထပိဏ္ဍဘောဇနသိက္ခာ
 ပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဂဏဝိကာလသန္နိမိတိ-ကား၊ ဂဏဘောဇန၊ ပေ၊ သိက္ခာ
 ပဒတ္တယံ-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ သန္နိမိကာရက
 သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တပေါဏနာစေလကာတိ-ကား၊
 ဒန္တပေါဏသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ အစေလကသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဥယျတ္တံ သေနာ ဥယျောမိတိ-ကား၊ ဥယျတ္တံ သေနံ ဒဿနာယံ ဂစ္ဆေယျ
 (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သေနာယံ ဝသေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဥယျောမိကံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်
 လည်းကောင်း၊ သုရာဩရေနနာယနာတိ-ကား၊ သုရာပါနသိက္ခာပဒံစ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဩရေနဒ္ဓမာသနဟာနသိက္ခာပဒဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ ဒွေ
 ဒေသနိကာတိ-ကား၊ တိဏ္ဍံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံစ-သည်
 လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာဝသေသပါဠိဒေသနီယဒ္ဓယံစ-ဆိုအပ်ပြီးသောပါဠိဒေသနီယ
 တို့မှကြွင်းသော ပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊
 [ဝေါသာသမာနရူပသိက္ခာပုဒ်၊ တထာရူပအာရညက သေနာသနသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး
 ကို ကထိနသမုဋ္ဌာန၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] လသုဏုပတိဋ္ဌေနစ္စနာတိ-ကား၊ လသုဏုသိက္ခာ
 ပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ပေ၊ ဥပတိဋ္ဌေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တ
 သိက္ခာပဒံ-သည်လည်းကောင်း၊ နန္တံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤ “လသုဏုပတိဋ္ဌေနစ္စနာ” ဟူသော ဂါထာပါဒမှ၊
 ပရံ-နောက်၌၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝိရစ္စိတွာ-ချွတ်ချော်၍၊ လိခန္တိ-ရေးကြကုန်၏၊
 ပန-ထိုသို့ပင် ရေးကြပါကုန်သော်လည်း၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊

အတ္တံ-ကို၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-နိလိမ္မံအံ၊ ဧဝံ-ဤဖွင့်ပြတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤနောက်နောက် ဂါထာပါဒတို့၌၊ အနတ္တမော-အစဉ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

နာနမတ္ထရဏံ သေယျာတိ-ကား၊ နာနာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကမတ္ထရဏပါဝုရဏာ တုဝဋ္ဌေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကမဉ္စေ တုဝဋ္ဌေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အန္တောရဋ္ဌေ တထာဗဟိတိ-ကား၊ အန္တောရဋ္ဌေ သာသကံသမ္ပတေ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တိရောရဋ္ဌေ သာသကံသမ္ပတေတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝဿံ စာရိကံ ပက္ခမေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရာဇာဂါရံဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အာသန္နိ သုတ္တကန္တ နာတိ-ကား၊ အာသန္နိဝါ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ ကန္တေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း။

ဝေယျာဝစ္စံ သဟတ္တာစာတိ-ကား၊ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဂါရိကဿဝါ၊ ပေ၊ ဒဒေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အဘိက္ခုကာဝါသေနစာတိ ဧတံ-စ ဟူသော ဤစကားကို၊ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသေယျာတိ ဣဒံ-ယျဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဆတ္တံ ယာနဉ္စ သဃံဏိန္တိ-ကား၊ ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယာနေန ယာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဃံဏိ ဓာရေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အလင်္ကာရဂန္ဓဝါသိတံတိ-ကား၊ ဣတ္တာလင်္ကာရံ ဓာရေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓစုတ္တကေန နာဟာယေယျ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါသိတကေန ပိညာကေန နာဟာယေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီတိအာဒိနာ-နိအစရှိကုန်သော စကားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီယာ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျဝါတိအာဒိနိ-ဝါ အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-နိသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ အသင်္ကမ္ဘိကာ အာပတ္တိတိ-ကား၊ အသင်္ကမ္ဘိကာ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တအာပတ္တိစ-ဟောတော်မူအပ်သောအာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိသာ စတုတ္ထရိတိ-ကား၊ သဗ္ဗာနိပီ-နိသော၊ စတုစတ္တာလီသ-၄၄ ပါးသော၊ တောနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-နိပြီ၊ ကာယေန၊ ပေ၊ န ဝါစတောတိ-ကား၊ ကာယေနစေတီ-တို့ယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယစိတ္တေန စ-ကိုယ် စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါစာစိတ္တေန-နှုတ်စိတ်ကြောင့် န(သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ဝါစတော-ကြောင့်၊ န(သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ဣတိ အတ္ထောနက်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ၊ ပေ၊ ဧဋ္ဌကလောမိကာတိ ဣဒံ-ကာဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ။

ပဒေသာဓမ္မသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၄။ ပဒညတြ အသမ္မတာတိ-ကား၊ ပဒေသာဓမ္မံ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 မာတုဂါမဿ၊ ပေ၊ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသမ္မတော၊ ပေ၊
 ဩဝဒေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊
 [ဇာယန္တိဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] တထာအတ္တဂံတေနဓာတိ
 ဧတံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ အတ္တဂံတေ သူရိယေ ဩဝဒေယျာတိ ဣဒံ-ဟူသော
 ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ဒွေတိ-ကား၊ တိရစ္ဆာန
 ဝိဇ္ဇံ ပရိယာပုဏေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ)ဝါစေယျာတိ-
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ အနော
 ကာသော စ ပုစ္ဆနာတိ ဧတံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ အနောကာသကတံ ပေ၊
 ပုစ္ဆေယျာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။

အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၅။ အဒ္ဓါနနာဝံ ပဏီတံတိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်၌ "အဒ္ဓါနံ"ဟု ရှိ၏၊) ဘိက္ခုနီယာ
 ပေ၊ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကံ နာဝံ အဘိရဟေယျ
 (ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဏီတဘောဇနာနိ၊ ပေ၊ ဘုဉ္ဇေယျာတိ-ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ [ဇာယန္တိဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊
 နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] မာတုဂါမေန သံဟရေတိ-ကား၊ မာတုဂါမေန၊ ပေ၊ ဂမနန္တု-
 မာတုဂါမေန၊ ပေ၊ ဂမနသိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဓေ လောမံ သံဟရာပေ
 ယျာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တ-သည်လည်းကောင်း၊ ဓညံ နိမန္တိတာစေဝါတိ-
 ကား၊ ဓညံ ဝိညာပေတွာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမန္တိတာဝါ ပဝါရိတာဝါ၊ ပေ၊
 ဘုဉ္ဇေယျဝါတိ(စ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တ-သည်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ
 စာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ-နိတို့၏ (အတွက်)၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ပါဠိဒေသနီယာဝါ-ပါဠိ
 ဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ["ဝါ"နေရာဝယ် "စ"ဟု ရှိလျှင်
 ကောင်းသည်၊ သို့မဟုတ် အဋ္ဌကထာ၏ အဘော်တို့ ကြံပါ။]

ဧထယျသတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၆။ ဧထယျသတ္တံ ဥပဿတိတိ-ကား၊ ဧထယျသတ္တံ၊ ပေ၊ ဂမနန္တု-နသိက္ခာပုဒ်
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဇာယန္တိ၌စပ်) ဥပဿတိတိ၊ နန္တု-နသိက္ခာပုဒ်သည်လည်း
 ကောင်း၊ သူပဝိညာပနေနဓာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ သူပေါဒနဝိညာတ္တိ-
 သူပေါဒနဝိညာတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ၊ ရတ္တိ ဆန္တု ဩကာသံတိ-ကား၊

ရတ္တနာကာရေ အပွဒီပေ(ဣတိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စနေ ဩကာသေ(ဣတိ)-
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောကာသေ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တ
သိက္ခာပဒတ္တယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗျူဟေန သတ္တမာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ
စကားကို၊ တဒနန္တရမေဝ-ထိုအဇ္ဈောကာသ သလ္လပနသိက္ခာပုဒ်၏အခြားမဲ့၌ပင်၊
ရထိကာယဝါ၊ ပေ၊ သဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတသိက္ခာပဒံ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၂၆၇။ ကောဒသ-န်သော၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ-ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန်ရှိသော
သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥတ္တာနာနေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်သည်သာ၊ [အချို့စာအုပ်၌
“ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ ဆတ္တ ဒဏ္ဍာ သတ္တ အာဝုဓ ပါဒက ဥပါဟန ယာန သယန
ပလ္လတ္တိကာယ ဝေဋ္ဋိတ ဩဂုဏ္ဍိတာ ကောဒသ ဥတ္တာနာနေဝ”ဟု ရှိ၏၊ “ဆတ္တ၊ ပေ၊
ဩဂုဏ္ဍိတာ-ဆတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ပေ၊ ဩဂုဏ္ဍိတသိက္ခာပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ကောဒသ-
န်သော၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဥတ္တာနာနေဝ-န်သည်သာ”ဟု ပေးပါ။]
ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-နိယတသမုဋ္ဌာန်မှ ရှေးဦးစွာ၊ သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနံ-သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာန်ကို၊
(သိက္ခာပုဒ်အများ၏ ရောစပ်ရာဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်ကို၊) ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ကား၊ နိယတသမုဋ္ဌာနံ-နိယတသမုဋ္ဌာန်သည်၊ တိဝိဓံ-၃ ပါးအပြားရှိ၏၊
တံ-ထိုနိယတသမုဋ္ဌာန်သည်၊ ဧကေကသေဝ-တစ်ပါးတစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊
သိက္ခာပဒဿ-၏၊ (သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာန်သည်၊) ဟောတိ၊ တံ-ထိုနိယတသမုဋ္ဌာန်
ကို၊ ဝိသုယေဝ-(သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာန်မှ) သီးခြားသာလျှင်၊ ဒသေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊
ဘူတံ ကာယေန ဇာယတိတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားရပ်
သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ နေတ္ထိဓမ္မာနုလောမိကံတိ-ကား၊ ဝိနယပါဠိဓမ္မဿ-ဝိနည်း
ပါဠိတော်တရားအား၊ အနုလောမံ-လျော်စွာဖြစ်သော၊ (“ဣမံ ဌာနံ-ဤပါဠိရပ်
ကို”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဣတိ-အပြီးတည်း။ ... သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ-သမုဋ္ဌာန
သီသကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

နေတ္ထိဓမ္မာနုလောမိကံ။ ။ နေတိ ဝိနေတိ ကာယဝစီဒုစ္စရိတံတိ နေတ္ထိ၊ ဝိနယပါဠိ၊
သာ ဧဝ ဓမ္မောတိ နေတ္ထိဓမ္မောတိ အာဟ-ဝိနယပါဠိဓမ္မဿာတိ၊-ဝိမတိ။ ဝိနည်းပါဠိတော်
သည် ရဟန်း သာမဏေတို့၏ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက်ကို ပယ်ရှားတတ်သောကြောင့်
“နေတ္ထိ”မည်၏-ဟူလို၊ နိဓာတ်၊ တိပစ္စည်း၊ သက္ကတ၌ “နေတြိ”ဟူသော ပုဒ်မှ “နေတ္ထိ”
ဖြစ်လာသောကြောင့် “တ္ထ”သံယုတ် ရှိရသည်။

စန္ဒရပေယျာလ

[စန္ဒရပေယျာလစဉ်ရပ်ကို ပါဠိကော်မီသယ၌ ပြထားပါသည်။]

ကတိပုစ္ဆာဝါရဝတ္ထုနာ

၂၇၁။ ဣဒါနိ-သမုဋ္ဌာနသီသကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အာပတ္တိယောတိ ကောဋ္ဌာသေသု-အာပတ်အစရှိသော အဖို့အစုတို့၌၊ ကောသလ္လဇနနတ္ထံ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတိ အာပတ္တိယောတိအာဒိ နာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ မာတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသ ဝသေန-အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းစကား၊ ထပ်၍ အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းစကား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂေါ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်းစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေတိ) ဝုတ္တော-ပြီ။ [ဣဒါနိနှင့် တွဲသောကြောင့် ဝုတ္တော၌ (တ)ပစ္စည်းကို ပစ္စုပ္ပန်ဟောဟု ဆိုကြ၏။ သို့သော် သမုဋ္ဌာနသီသ၏ အခြားမဲ့၌ ကတိပုစ္ဆာဝါရကို သံဂါယနာတင် တုန်းက ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အတိတ်၏အနက်လည်း သင့်သည်သာ။]

တတ္ထ-ထိုပုစ္ဆာတို့တွင်၊ ကတိ အာပတ္တိယောတိ-ဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ မာတိကာယ စ-ဒွေမာတိကာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိဘင်္ဂေ စ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာစနီ၌ လည်းကောင်း၊ အာဂတာပတ္တိပုစ္ဆာ-လာသော အာပတ်တို့ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ဒုတိယပဒေဝိ-ကတိ အာပတ္တိကုန္ဒာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဧသ (ဧသော)-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤဒုတိယပုဒ်၌၊ ကေဝလံ-အာဂတာမဖက် သက်သက်၊ အာပတ္တိယောဇေ-အာပတ်တို့ကိုပင်၊ ရာသိဝသေန-အစု၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ခန္ဓာတိ-ခန္ဓတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ-ဝိနိတဝတ္ထုနိဟူသောပုစ္ဆာသည်၊

အာဂတာပတ္တိ ပုစ္ဆာ။ ။ "ကတိ အာပတ္တိယော ပုစ္ဆာ"၌ နှစ်ရာနှစ်ဆယ် ဧသောအာပတ်တို့ကို မေးသည်ဟု ထင်စရာ ရှိ၏။ ထိုသို့ကား မဟုတ်ပါ။ ပါရာဓိကအာပတ်ဆိုလျှင် မေထုနဓမ္မ၊ အဒိဇ္ဈာဒါနဧသော အစိတ်အစိတ်အာပတ်များ ပါဝင်၍ နေ၏။ ဤသို့ အစိတ်အစိတ် ပါဝင်သောအာပတ်များကို ပါရာဓိကဇာတ်ချင်းတူသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသေသံဧသော ဇာတ်ချင်းတူသောအားဖြင့်လည်းကောင်း မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ထို့ကြောင့် အဖြေ၌ "ပဉ္စ အာပတ္တိယော"ဟု ဖြေသည်။ [ကတိ အာပတ္တိယောတိ ပါရာဓိကာဒိသု ပဉ္စသု အာပတ္တိသု မေထုနာဒိဇ္ဈာဒါနာဒိ အန္တောဂဘောဒံ အနုပေက္ခိတွာ ဇာတိဝသေန ကေတ္တံ အာရောပေတွာ ပုစ္ဆာ ကတာ၊-ဝိမတိ။]

ဝိနိတဝတ္ထုနိ။ ။ ဝိနိယန္တိ အာပတ္တိယော ဧတေဟိတိ ဝိနိတာနိ၊ (အဝုတ္တကတ္တုသာဓန) ဝိနိတနှင့် ဝိနယသည် သဒ္ဒါကွဲ အနက်တူတည်း။ ထို့ကြောင့် "အတ္တတော ဧကံ"ဟု မိန့်သည်။ ဝိနိတာနိယေဝ + ဝတ္ထုနိ ဝိနိတဝတ္ထုနိ၊ ထိုဝိနိတဝတ္ထုဟူသည် အာပတ်တို့မှ

တာသံ အာပတ္တိနံ-တို့ကို၊ ဝိနယပုစ္ဆာ-ပယ်ဖျက်ကြောင်းတရားတို့ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ဟိ-မှန်၊ ဝိနိတံ-ဝိနိတဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယော- ဝိနယဟူသောပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝုပသမောတိ ဣဒံ-ဝုပသမောဟူသော ပုဒ် သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတော-အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်ခုတည်းသာ တည်း၊ ဝါ-တူ၏၊ ဝိနိတာနိယေဝ-အာပတ်တို့ကို ပယ်ဖျက်ကြောင်းတရားတို့ သည်ပင်၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိ-ဝိနိတဝတ္ထုတို့ မည်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဒတ္တော-ပုဒ်နက်တည်း၊ ဣဒါနိ-ဝိနိတဝတ္ထုတို့ကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ အာပတ္တိယော- တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်၊) အသတိ- မရှိကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်၊) န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တစ်နည်း၊ (ယေသု-အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်၊) သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိယော) န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တေ-ထိုအဂါရဝ ဂါရဝတရားတို့ကို၊ ဒသေတုံ-ပြတောမူ ခြင်းငှာ၊ ကတိ အဂါရဝါတိ-ကတိ အဂါရဝါ အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာဒွယံ-ပုစ္ဆာ ၂ ပါး အပေါင်းကို၊ (ဝုတ္တံ)။

ပန-ကား၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ-ဝိနိတဝတ္ထုနိဟူသော၊ အယံ-ဤပုစ္ဆာသည်၊ တေသံ အဂါရဝါနံ-ထိုအဂါရဝတို့ကို၊ ဝိနယပုစ္ဆာ-ပယ်ကြောင်းကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဝိပတ္တိ-သို့၊ အပတ္တာ နာမ-မရောက်သော အာပတ်တို့ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကတိ ဝိပတ္တိယောတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပုစ္ဆာသည်၊ အာပတ္တိနံ-တို့၏၊ ဝိပတ္တိဘာဝပုစ္ဆာ-

ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိပြဇာနီးသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း၊ ထို ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို "အဝိပ္ပဋိသာရ ပါမောဇ္ဇ"စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုဟု ဆိုသည်။ [ဝိနိတာနိယေဝ ဝတ္ထုနိတိ အာပတ္တိယော ဝိရမဏာနိဇေ အဝိပ္ပဋိသာရ ပါမောဇ္ဇာဒိ ဓမ္မာနံ ကာရဏတ္တာ ဝတ္ထုနိတိ ဝိနိတဝတ္ထုနိ၊ တာနိ ဧတ္ထ အတ္ထတော ဝိရတိအာဒိ အနဝဇ္ဇ ဓမ္မာဇေဝ၊-ဝိမတိ။] ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒအဖွင့်၌ "ဝိနိတဝတ္ထုနိ"ပုဒ် ပါ၏၊ ထိုပုဒ်နှင့် ဤပုဒ်သည် အနက်အရကောက်ချင်း မတူ။

ပုစ္ဆာဒွယံ။ «ကတိ အဂါရဝါ၊ ကတိ ဂါရဝါဟူသော ဤနှစ်ပုစ္ဆာကို "ပုစ္ဆာဒွယံ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယေသု သတိ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ"သည် အဂါရဝပုစ္ဆာအတွက် အကြောင်းပြဖြစ်၍ "သတိ န ဟောန္တိ"သည် ဂါရဝပုစ္ဆာအတွက် အကြောင်းပြ ဖြစ်သင့်၏၊ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ စာအုပ်တို့၌ "အသတိ န ဟောန္တိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ နိဿယ၌ ထိုပါဌ်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။

ယောဇနာ။ «ယောဇနာ၌ကား "အသတိ န ဟောန္တိ"ပါဌ်ကိုပင် အတည်ယူ၍ "ယေသု (အကြင်အဂါရဝတရားတို့သည်) သတိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ၊ အသတိ ဟောန္တိ"ဟူသော ဝါကျကို အဝုတ္တသိဒ္ဓိနည်းအားဖြင့် ယူသင့်၏"ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။

ဝိပတ္တိ၏အဖြစ်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ကတိ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနီတိ-ကတိ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနီဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ တာသံ ယေဝ အာပတ္တိနံ-တို့၏ပင်၊ သမုဋ္ဌာနာပုစ္ဆာ-သမုဋ္ဌာနံကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ဝိဝါဒမူလာနိ အနုဝါဒ မူလာနီတိ-ဝိဝါဒမူလာနိ အနုဝါဒမူလာနီဟူကုန်သော၊ ဣမာ-ဤပုစ္ဆာတို့သည်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတာနံ-ကုန်သော၊ ဝိဝါဒါ နုဝါဒါနံ-ဝိဝါဒ အနုဝါဒတို့၏၊ မူလပုစ္ဆာ-မူလတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ သာရဏီယာ ဓမ္မာတိ-သာရဏီယာ ဓမ္မာဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ဝိဝါဒါနုဝါဒမူလာနံ- ဝိဝါဒမူလ အနုဝါဒမူလတို့၏၊ အဘာဝကရဓမ္မပုစ္ဆာ-မဖြစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ ဘေဒကရဝတ္ထုနီတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤ ပုစ္ဆာသည်။ ဘေဒနသံဝတ္တနကံဝါ အဓိကရဏန္တိအာဒိသု-ဘေဒနသံဝတ္တနကံဝါ အဓိကရဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝုတ္တဘေဒကရဓမ္မပုစ္ဆာ-ဟောတော်မူအပ် သော ဘေဒကရတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ (အဓိန္ဒြာဇာအုပ်တို့၌ ဘေဒကရဏ ပုစ္ဆာဟု ရှိ၏။ ဘေဒကရဝတ္ထုမှ ဘေဒကရကို ညွှန်းသောစကား ဖြစ်၍ "ဘေဒကရ ပုစ္ဆာ"ဟုသာ ရှိသင့်၏။) အဓိကရဏာနီတိ-အဓိကရဏာနီဟူသောပုစ္ဆာသည်။ ဘေဒကရဝတ္ထုသု-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့သည်။ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဓမ္မ ပုစ္ဆာ-ဖြစ်သောတရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ သမထာတိ-သမထဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ တေသံယေဝ-ထိုဘေဒကရဝတ္ထုတို့၏ပင်၊ ဝုပသမနဓမ္မပုစ္ဆာ-ငြိမ်းစေ ကြောင်းတရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ မာတိကာယ-ဒွေမာတိကာ၌၊ အာဂတာဝသေန-လာသောအာပတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယောတိ-ပဉ္စ အာပတ္တိယောဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဖြေဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိဘဏေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒ ဘာဇနီ၌၊ အာဂတာဝသေန-ဖြင့်၊ သတ္တာတိ-သတ္တဟူ၍၊ (ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ။) [ဒွေမာတိကာ၌ ဝုတ္တဋ္ဌနှင့် ဝုတ္တာသိတ မပါ၊ ဝိဘင်းကျမှ ပါသည်။]

ဧတေဟိ-ဤအာပတ်အစုတို့မှ၊ အာရကာ-ဝေးစွာ၊ ရမတိ-မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အာရတိ-အာရတိ မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဘုသော-လွန်စွာ၊ ရတိ-မွေ့လျော်ခြင်း၊ အာရတိ-လွန်စွာမွေ့လျော်ခြင်း၊ ဧတေဟိ-ဤအာပတ်အစု တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ရမတိ-မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိရတိ-

အာရကာ။ ။ "ကတိ အာပတ္တိယော"မှ စ၍ "ကတိ သမထာ"တိုင်အောင်သော ပုစ္ဆာ ဝါကျများကို "မာတိကာ"ဟု ခေါ်၏။ "ပဉ္စ အာပတ္တိယော"မှ စ၍ "သတ္တ သမထာ"တိုင် အောင်သော အကျဉ်းဝိသုဒ္ဓနဝါကျများကို "နိဒ္ဒေသ"ဟု ခေါ်၏။ "တတ္ထ ကတမာ ပဉ္စ အာပတ္တိယော" စသည်တို့ကို "ပဋိနိဒ္ဒေသ" ဟု ခေါ်၏။ ထို ပဋိနိဒ္ဒေသတွင် အာရတိ စသည်တို့၏ အနက်ကို ပြလို၍ "အာရကာ ဧတေဟိ" စသည်ကို မိန့်သည်။ အာရကာဖြင့်

ဝိရတိ မည်၏။ ပစ္စေက-အသီးအသီး၊ ဝိရတိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ-
 ထို့ကြောင့်၊ ပတိဝိရတိ-ပတိဝိရတိ မည်၏။ ဝေရ-ရန်ဖြစ်ကြောင်း ရာဂအစရှိသော
 ကိလေသာကို၊ မဏတိ ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝေရ
 မဏိ-ဝေရမဏိ မည်၏။ ဧတာယ-ဤဝိရတိကြောင့်၊ ဧတေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ဤ
 အာပတ်အစုတို့ကို၊ န ကရိယန္တိ-မပြုအပ်ကုန်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အကိရိယာ-
 အကိရိယာ မည်၏။ (အာပတ်အစုတို့ကို မပြုကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိ၊) ဧတာယ-ဤဝိရတိ
 သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ယံ အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏံ-အကြင် အာပတ်အစုကို
 ပြုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏။ တဿ (အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏဿ)-ထိုအာပတ်
 အစုကို ပြုခြင်း၏၊ ပဋိပက္ခတော-ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အကရဏံ-
 အကရဏ မည်၏။ (အာပတ်အစုကို မပြုကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိ၊) အာပတ္တိက္ခန္ဓအဇ္ဈာ
 ပတ္တိယာ-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်း၏၊ ပဋိပက္ခတော-ကြောင့်၊ အနဇ္ဈာပတ္တိ-
 အနဇ္ဈာပတ္တိ မည်၏။ (အာပတ်အစုသို့ မရောက်ခြင်း၊) ဝေလနေတော-အာပတ်အစု
 သို့ ရောက်ခြင်းကို လှုပ်ရှားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အာပတ်အစုသို့
 ရောက်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝေလာ-ဝေလာ မည်၏။

အာ ဥပသာရ၏ အနက်ကို ပြ၏။ ရမတိဖြင့် အာရတိ၌ ရမဓာတ် တိပစ္စည်း၏ ကတ္တုသာဓ်
 ကို ပြ၏။ နောက်နည်း၌ကား အာသဒ္ဓါ၏ ဘုသ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ရတိ၏ ဘာဝ
 သာဓနကိုလည်းကောင်း ပြသည်။

ပတိဝိရတိ။ «ပတိကို ပစ္စေကဟု ဖွင့်သည်။ ပစ္စေက၌လည်း “ပတိ+ဧကံ”ဟု ခွဲ၍
 ပတိသဒ္ဓါက ဝိစ္စာအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် “ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ”ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိရာတွင်
 တစ်ပုဒ် ပိုဟန် တူသည်။ [ပစ္စေကန္တိ ပတိ ဧကံ၊ ပတိသဒ္ဓေါ ဝိစ္စတ္ထဇောတကော၊ ဝိသု
 ပိသုန္တိ အတ္ထော၊ ဣမိနာ ပတိဝိရတိတိ ဧတ္ထ ပတိတျူပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ၊ ဝိရတိ
 ပတိဝိရတိတိ ဧတ္တာပိ တိပစ္စယော ဘာဝတ္ထေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ယောဇနာ။] ဝိရတိနေရာဝယ်
 အချို့စာအုပ်များ၌ ဝိရမတိ(ရှောင်ကြဉ်တတ်၏) ရှိ၏။ ထိုအလို ဝိရတိ၌ ကတ္တုသာဓ်ကို
 ပြသည်။

ဝေရမဏိ။ «ဝိရဿ+ဘာဝေါ ဝေရ-ရဲရင့်သု၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရန်ဖြစ်ခြင်း၊
 (ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟ)၊ ထိုရန်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ရာဂစသော အကုသိုလ်
 အဖို့ကိုလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် “ဝေရ”ဟု ခေါ်ရ၏။ မဏဓာတ်သည် ဟိသာအနက်ကို
 ဟော၏။ ထိုဟိသာဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မဏတိကို “ဝိနာသေတိ”
 ဟု ဖွင့်သည်။ မဏဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်း၊ [ဝေရဟေတုတ္တာ ဝေရန္တိ လဒ္ဓနာမံ အကုသလပက္ခံ
 ဝိနာသေတိ၊-ဝိမတိ။]

ဝေလာ။ «“ဝေလာ အနတိက္ကမော”ဟူသော ပါဠိသည် ဓမ္မသင်္ဂဏိ လောကုတ္တရာ
 ကုသလပဒနိဒ္ဒေသ၌လည်း ပါရှိ၏။ ထို၏ အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနီ၌ “ဝေလာအနတိက္ကမော”
 ဟု တစ်ပုဒ်တည်း ကြံသောနည်းကို ဦးစွာပြ၍ “ဝေလာ+အနတိက္ကမော”ဟု နှစ်ပုဒ်ခံသော
 နည်းကို ဒုတိယပြ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ နှစ်ပုဒ်ခွဲသော နည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေလာကို

စာလယနတော-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်းကို လှုပ်ရှားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနာသနတော-အာပတ်အစုသို့ ရောက်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝေလာ-ဝေလာ မည်၏၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်။

နိယျာန-နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော လမ်းကို၊ သိနောတိ ဗန္ဓတိ-နောင်ဖွဲ့တတ်၏၊ နိဝါရေတိ-တားမြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ သေတု-သေတု မည်၏၊ ဧတံ-ဤသေတုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာန-အာပတ်အစုတို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ သော သေတု-ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းလမ်းကို နောင်ဖွဲ့တတ်သော အာပတ်အစုကို၊ ဧတာယ ပညတ္တိယာ-ဤသိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်သည်၊ ဟညတိ-ဖျက်ဆီးအပ်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်(အဝုတ္တကတ္တုသာဓက)၊ သေတုဃာတော-သေတုဃာတ မည်၏၊ သေသဝိနိတဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေသုပိ-ကြွင်းသော ဝိနိတဝတ္ထု၏နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း၊ (နောက်၌ လာမည့် ဆဝိနိတဝတ္ထု၏ အာရတိ စသော နိဒ္ဒေသတို့ကို ဆိုသည်၊) ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါဒီသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေ-သည်၊ ဓရမာနေ-သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ရာ အရပ်သို့၊ ဝါ-ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ (ဗုဒ္ဓေ-သည်၊) ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးလတ်သော်၊ စေတိယဋ္ဌာနံ-စေတီတော်၏ တည်ရာအရပ်သို့

သီးခြား ဖွင့်ပြသည်၊ ဘူဝါဒိ ဝေလဓာတ်သည် စလနအနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့်တကွ “ဝေလယတီတိ ဝေလာ”ဟု အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ ဤ၌လည်း “စာလယနတော”ဟု ဓာတွတ္ထကို ဖွင့်၍ ထိုလှုပ်ရှားစေခြင်းဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်တ္ထကို ဖွင့်သည်၊ “ဝေလာ-အာပတ္တိက္ခန္ဓာသို့ ရောက်ကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လှုပ်ရှားစေတတ်၊ ဖျက်ဆီးစေတတ်သော သဘောတရားသည်၊ အနတိက္ခမော-အာပတ္တိက္ခန္ဓာကို မလွန်ကျူးတတ်သော (မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော)သဘောတရားသည်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သေတုဃာတော။ «သေတု၌ သိဓာတ် တုပစ္စည်း၊ သွာဒိ ကိယာဒိ သိဓာတ်သည် ဗန္ဓနအနက်ကို ဟော၏၊ သွာဒိ တုပစ္စည်း၏ ဥကို ဩ၊ ဏကို နပြု၍ “သိနောတိ”ဟု ဖြစ်လာ၏၊ ကိယာဒိ နာပစ္စည်းဖြင့် “သိနာတိ”ဟုလည်း ရှိနိုင်၏၊ [နိယျာနကို မဂ္ဂဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။] အာပတ်အစုတို့သည် သုဂတိဘဝသို့လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့လည်းကောင်း သွားလမ်းကြောင်းကို တားဆီးဖွဲ့နောင်တတ်သောကြောင့် “သေတု”မည်၏၊ ထိုသေတုကို ဝိနည်းပညတ်တော် သိက္ခာပုဒ်သည် ပယ်တတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ “သော သေတု ဧတာယ ပညတ္တိယာ ဟညတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “တံ သေတု ဧတာယ ပညတ္တိယာ (ဖြင့်) ဟနတိ”ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်မျိုး ရှိ၏၊ အဋ္ဌသာလိနီ၌ “သေတု ဟနတိ”ဟု နောက်ပါဠိနှင့် အလားတူ ရှိသည်။

လည်းကောင်း၊ ဗောဓိဋ္ဌာန-ဗောဓိပင်၏ တည်ရာအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ စေတိယံ ဝါ-စေတီတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိဝါ-ဗောဓိပင်ကိုလည်းကောင်း၊ န ဝန္တတိ-ရှိမခိုး၊ စေတိယင်္ဂဏေ-စေတီရင်ပြင်၌၊ သဆတ္တော-ထီးနှင့် တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ-ထီးဆောင်းသည်၊ သဥပါဟနော-ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ-ဖိနပ်စီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရတိ-လှည့်လည်၏၊ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဗုဒ္ဓေ-၌၊ ဂါရဝေါ-ရိုသေလေးစားခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ (ဗုဒ္ဓအဂါရဝ ဖြစ်ပုံမှတစ်ပါး ဓမ္မအဂါရဝ ဖြစ်ပုံကား၊) သက္ကောဇ္ဈာယေဝ-စွမ်းနိုင်လျက်သာလျှင်၊ (တရားနာရာ အရပ်သို့ သွားခြင်းစသည်ကို ပြုစွမ်းနိုင်လျက်သာလျှင်၊) ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာရာအရပ်သို့၊ ဝါ-တရားနာခြင်းငှာ၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ သရဘညံ-အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောပါဠိကို၊ (ဓမ္မစကြာစသော ပါဠိသက်သက်ရွတ်ခြင်းကို "သရဘညံ" ဟုဆိုသည်၊) နဘဏတိ-မရွတ်ဆို၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ န ကထေတိ-မပြောဆို၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ပြောဆိုခြင်းကို ဓမ္မကထာဟု ဆိုသည်၊) ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ-တရားနာခြင်းကို ယူရာ အစည်းအဝေးကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖျက်၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ ဝိက္ခိတ္တော-အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-

စေတိယင်္ဂဏေ။ ။ဤနေရာဝယ် တံတိုင်းအကာအရံအတွင်းကို "စေတိင်္ဂဏ" ဟု ယူသင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ "စရတိ-လှည့်လည်၏" ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း၊ ဤစကားအရ ဘုရားဝိုင်း အတွင်း၌ ဖိနပ်စီးကောင်းဟု ယူကြသည်၊ အဂါရဝစိတ် မရှိပါဘဲ ပန်းရံလက်သမား စသူတို့၏ နေပူထဲ၌လည်းကောင်း၊ အလွန်အေးသော နေရာ၌လည်းကောင်း ဖိနပ်စီးခြင်းကား အဂါရဝအပြစ် မရှိပါ၊ [သာမညဗလသုတ်၌ကား "စေတိယင်္ဂဏတိ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒိဟိ ပုဗ္ဗေနဋ္ဌာနဘူတေ စေတိယင်္ဂဏေ" ဟု ဖွင့်၏၊] အခြား ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ၌မူ ထိုဘုရားဝိုင်း အတွင်း၌လည်း ဖိနပ်စီးကြသည်၊ ရိုးရာထုံးစံ ဖြစ်၍ အဂါရဝလည်း ဖြစ်စရာ မရှိပါ။

ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ။ ။ "ဗဟူသု ဧကတော နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တေသု-များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တပေါင်းတည်းတရားနာနေကုန်စဉ်၊ တံ ဓမ္မဿဝနသမာဂမံ-ကောပေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ-ထိုတရားနာရာ အစည်းအဝေးကို ဖျက်၍ ထသွား၏" ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သောကြောင့် ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ အရ တရားနာနေရာ အစည်းအဝေးကို ယူပါ၊ ဝစနတ္ထကိုကား "ဓမ္မဿဝနံ ဂဏန္တိ ဧတ္တာတိ ဓမ္မဿဝနဂေါ (တရားနာခြင်းကို ယူရာဖြစ်သော အစည်းအဝေး) ဟု ဖြူပါ၊ ဂဟ ဓာတ် ကို့ ပစ္စည်း ဓာတွန်ချေ၊ ဤဝစနတ္ထအတိုင်း တရားနာနေရာ ဓမ္မာရံ စသည်ကိုလည်း ယူကြ၏၊ [ဓမ္မဿဝနန္တိ ဓမ္မဿဝနံ ဂဏန္တိ ဧတ္တာတိ ဓမ္မဿဝနဂေါ၊ ဓမ္မဿဝနမဏ္ဍပေါ-ယောဓနာ၊] "ဘိန္နိတွာ ဂစ္ဆတိ-ဖျက်၍ သွား၏" ဟု ဆိုသောကြောင့် အစည်းအဝေးကို ယူခြင်းက သဘာဝကျမည် ထင်သည်။

ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒရော-လေးစားခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-
ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေ၏။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ထေရနဝမဇ္ဈိမေသု-ထေရ နဝ မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊
စိတ္တိကာရ-စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော အမူအရာကို၊ ဝါ-
ရိသေလေးစားခြင်းကို၊ န ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ-ရှေးရှု မဖြစ်စေ၊ ဥပေါသထာဂါရဝိတက္က
မာဋ္ဌကာဒိသု-ဥပုသ်ပြုရာ ကျောင်းဆောင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြံစည် ပွားများရာ
တန်ဆောင်းဝန်း အစရှိသည်တို့၌၊ ကာယပ္ပာဂဗ္ဗိယံ-ကိုယ်၏ ကြမ်းကြုတ်သည်၏
အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ယထာဝုမ္မံ-အကြင် အကြင် ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အတိုင်း၊
ဝါ-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ န ဝန္တတိ-ရှိမခိုး၊ ဧတဿ-၏၊ သံဃေ-၌၊ ဂါရဝေါ-
သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ကား၊ တိဿော-ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ကို၊ သမာဒါယ-ကောင်းစွာ
ယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ အသိက္ခမာနောယေဝ-မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊
သိက္ခာယ အဂါရဝေါတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ စ-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ပမာဒေ-
မေုလျော့ခြင်း၌၊ သတိဝိပ္ပဝါသေ-သတိနှင့် ကင်း၍ နေခြင်း၌၊ (ပမာဒေကို ထပ်
ဖွင့်သည်။) တိဋ္ဌမာနော ယေဝ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်။)
အပ္ပမာဒလက္ခဏံ-အပ္ပမာဒလက္ခဏာကို၊ အဗြူဟယမာနော-မတိုးပွားစေသည်၊
(ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ အာမိသပဋိသန္တာရံ-အာမိသပဋိသန္တာရလည်းကောင်း၊ ဝါ-
အာမိသဖြင့် စေ့စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရံ-ဓမ္မပဋိသန္တာရလည်းကောင်း၊
ဝါ-တရားဖြင့် စေ့စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓံ-သော၊ ဣမံ
ပဋိသန္တာရံ-ကို၊ အကရောန္တော ယေဝ - မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ ပဋိသန္တာရေ

အနာဒရော ဝါ။ ။နှစ်သက်ဖွယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ ရောက်လျှင် နှစ်သက်ခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ သံဝေဂ ရဖွယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ ရောက်လျှင် သံဝေဂကိုလည်းကောင်း၊
ထင်စွာ မပြုခြင်းသည်ပင် အနာဒရ မည်၏။-ဝိမတိ။ [ဇာတကံ စာလိုက်ရာ၌ ဤကဲ့သို့
နေထိုင်ခြင်းနှင့် ပိဋကတ်ကျမ်းစာအုပ်များကို ပစ္စလက်ခတ်ထားခြင်း၊ ရိရိသေသေ မကိုင်
ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မအဂါရဝပင်တည်း။]

ကာယပ္ပာဂဗ္ဗိယံ။ ။ဂစ္ဆ ဓာတ်သည် ကြမ်းကြုတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ပဂစ္ဆတိ-
အပြားအားဖြင့် ကြမ်းကြုတ်၏၊ ဣတိ ပဂစ္ဆော၊ ပဂစ္ဆဿ+ဘာဝေါ ပါဂဗ္ဗိယံ၊ ကာယဿ+
ပါဂဗ္ဗိယံ ကာယပါဂဗ္ဗိယံ။ [ကာယပါဂဗ္ဗိယန္တိ ဥန္တတိဝသေန-(“ဘယ်သူ့ အရေးစိုက်ရ
မှလဲ”ဟူသော သဘောထား ရှိသည် ဖြစ်၍) ကြွမြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တန
ကာယအနာစာရံ-ဖြစ်သော ကိုယ်ဖြင့် မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ (ဒဿေတိ)၊-
ဝိမတိ။]

အဂါရဝေါ စာတိ-ပဋိသန္တာရေ အဂါရဝေါဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဂါရဝနိဒ္ဒေသေ- ဂါရဝ၏နိဒ္ဒေသ၌၊ ဝုတ္တပရိယာယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အဂါရဝ၏ ပြောင်းပြန် အားဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၂၇၂။ ဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသေ-ဝိဝါဒမူလ၏နိဒ္ဒေသ၌၊ သတ္တရိပိ အဂါရဝေါတိအာဒိန- သတ္တရိပိ အဂါရဝေါအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၏၊ ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါဒီသု-ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနော-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ္ပတိသောတိ-ကား၊ အနိစ္စဝုတ္တိ-နိမ့်ကျသောဖြစ်ခြင်း မရှိသည်၊ ဝါ-မနိမ့်ချသည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၊) သတ္တာရံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဇေဋ္ဌကံ-အကြီးအကဲကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ န ဝိဟရတိ-မနေ။

အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တာနေဝါ-သန္တာန်၌သော်လည်း ကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပက္ခေဝါ-အသင်းအပင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ သကာယ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (အတ္တနော ပက္ခေကို သကာယ ပရိသာယဟု ခေါ်ဝေါ်ဖွင့်သည်၊) ဗဟိဒ္ဓါဝါတိ-ကား၊ ပရသန္တာနေဝါ-သူ တစ်ပါးတို့၏သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရပက္ခေဝါ-သူတစ်ပါးတို့၏ အသင်း အပင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြ တုမှေတိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ ဘေဒ-အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓအပြားရှိသော၊ တသ္မိံ သပရသန္တာနေဝါ-ထိုမိမိသန္တာန်၊ သူ တစ်ပါးသန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ သပရပရိသာယဝါ-ထိုမိမိပရိသတ်၊ သူ တစ်ပါးပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (စေ သမနုပသေယျာထ၌စပ်၊) ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထာတိ-ကား၊ မေတ္တာဘာဝနာဒီဟိ-မေတ္တာကို ပွားစေခြင်း အစရှိကုန် သော၊ နယေဟိ-နည်းတို့ဖြင့်၊ ပဟာနတ္ထံ-ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါယမေယျာထ- အားထုတ်ကြကုန်လော၊ ဟိ-မှန်၊ မေတ္တာဘာဝနာဒီ နယေန-မေတ္တာကို ပွားစေခြင်း အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ တံ-ထိုဝိဝါဒမူလကို၊ အဇ္ဈတ္တမ္ပိ-မိမိသန္တာန်၌သော်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-မိမိပရိသတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါပိ-သူတစ်ပါးသန္တာန်၌လည်း ကောင်း၊ ဝါ-သူတစ်ပါးပရိသတ်၌လည်းကောင်း၊ ပဟိယတိ-ပယ်အပ် ပယ်နိုင်၏။

အနဝဿဝါယာတိ-ကား၊ အပ္ပဝတ္တိဘာဝါယ-ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူ သော အကျိုးငှာ၊ (“ပဋိပစ္စေယျာထ-ကျင့်ကြကုန်လော”၌စပ်၊) သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီတိ- ကား၊ သကမေဝ-မိမိဥစ္စာသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ပရာမသတိ-အမှန်မှ

အနုဿဝါယ။ ။အဝဿဝ၌ အဝပုဗ္ဗ သုဓာတ်သည် ဂတိ(ဖြစ်ခြင်း)အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ အဝဿဝနံ အဝဿဝေါ-သက်ဝင်၍ဖြစ်ခြင်း၊ န+အဝဿဝေါ အနဝဿဝေါ၊ ဤအနက်ကို ပြလို၍ “အပ္ပဝတ္တိဘာဝါယ”ဟု ဖွင့်သည်။

သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ။ ။သံကို သက်ဟု ဖွင့်၏၊ သကာ+ဒိဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌိ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအယူ၊ ပရတော-အမှန်မှတစ်ပါးသောအားဖြင့်၊ ဝါ-မှားသောအားဖြင့်၊ အာမသတိ-သုံးသပ် တတ်၏၊ ဣတိ ပရာမာသီ၊ သန္နိဋ္ဌိ+ပရာမာသီ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ။

တစ်ပါး မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်၏။ အတ္တနာ-မိမိသည်။ ယံ ဒိဋ္ဌိဂတံ-အကြင် မိစ္ဆာအယူကို။ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ။ (တံ ကို ဂဏှာတိ၌ စပ်။) ဣဒမေဝ-ဤငါ၏ အယူသည်သာ။ သစ္စံ-မှန်၏။ ဣတိ-ဤသို့။ ဂဏှာတိ-ယူတတ်၏။ အာဓာနဂ္ဂါဟိ တိ-ကား။ ဒဠ္ဍဂ္ဂါဟိ-မြဲစွာ ယူလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ /

၂၇၃။ အနုဝါဒမူလနိဒ္ဒေသော-အနုဝါဒမူလနိဒ္ဒေသသည်။ ဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသေနေဝ- ဝိဝါဒမူလ၏နိဒ္ဒေသနှင့်ပင်။ သမာနော-တူသည်။ ကိဉ္ဇာပိ(ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ အထခေါ-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘောဒကရ ဝတ္ထုနိ-ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို။ နိဿာယ-မှီ၍။ ဝိဝဒန္တာနံ- ငြင်းခုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကောဓုပနာဟာဒယော-ကောဓ ဥပနာဟ အစရှိကုန် သော တရားတို့သည်။ ဝိဝါဒမူလာနိ-ငြင်းခုံခြင်း၏အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန-ဆက်။ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝိဝဒန္တာ-ငြင်းခုံကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သီလဝိပတ္တိအာဒိသု-သီလဝိပတ္တိ အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဝိပတ္တိ-တစ်ပါးပါးသော ဝိပတ္တိသို့။ အာပန္နိတွာ-ရောက်၍။ အသုကော- ထိုမည်သော။ ဘိက္ခု-သည်။ အသုကံ နာမ-ထိုမည်သော။ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိသို့။ အာပန္နော-ရောက်ပြီ။ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ (တွဲ-သည်။) ပါရာမိကံ- ပါရာမိကအာပတ်သို့။ အာပန္နော-ရောက်သည်။ အသိ-ဖြစ်၏။ (တွဲ) သံဃာဒိသေသံ- သို့။ အာပန္နော-သည်။ အသိ-၏။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း။ အနုဝဒန္တိ-စွပ်စွဲ ကြကုန်၏။ ဧဝံ-သို့။ အနုဝဒန္တာနံ-စွပ်စွဲကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကောဓုပနာဟာ ဒယော-ကောဓ ဥပနာဟ အစရှိသော တရားတို့သည်။ အနုဝါဒမူလာနိ-အနုဝါဒ မူလတို့ မည်၏။ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ-ဤအနုဝါဒမူလနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိသေသော-တည်း။

၂၇၄။ သာရဏီယဓမ္မနိဒ္ဒေသေ-သာရဏီယဓမ္မ၏နိဒ္ဒေသ၌။ မေတ္တာစိတ္တေန-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ ကတံ-ပြုအပ်သော။ ကာယကမ္မံ-ကာယကံသည်။ မေတ္တံ-မေတ္တာ ရှိသော။ ဝါ-မေတ္တာကြောင့်ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံနာမ-ကာယကံမည်၏။

ဒဠ္ဍဂ္ဂါဟိ။ ။ဂဏှာတိ သီလေနာတိ ဂါဟိ။ ဒဠ္ဍ+ဂါဟိ ဒဠ္ဍဂ္ဂါဟိ။ အာဓာနသဒ္ဓါသည် “အာ(ဘုသော)-လွန်စွာ+ဓာနံ-ထားခြင်း”အနက်ကို ဟော၏။ ထိုလွန်စွာထားခြင်း(ဖြစ်ခြင်း) ဟူသည် စွဲမြဲခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အာဓာနကို ဒဠ္ဍ ဟု ဖွင့်သည်။

မေတ္တံ ကာယကမ္မံ။ ။မိစ္ဆတိ သိနိယုတိ ဧတာယာတိ မေတ္တာ-စေးကပ်စိုစွပ်ကြောင်း သဘောတရား။ မေတ္တာ ဧတဿ (ဤကာယကံ) အတ္တိတိ မေတ္တံ။ တံ ပန ယသ္မာ မေတ္တာ သဟဂတစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မေတ္တစိတ္တေန ကတံ ကာယကမ္မံ”တိ။ သာရဏ္ဏံ၊ ဤအလို “မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော”ဟု ပေး။ ဝိမတိ၌ကား “မေတ္တာယ+သမ္ဘူတံ မေတ္တံ”ဟု သမ္ဘူတ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေ၏။

အာဝိဇေဝ ရဟောစာတိ-ကား၊ သမ္ဗုဒ္ဓါစ-မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါစ-မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ (ပစ္စုပ္ပန်တံ ဟောတိ၌စပ်၊) တတ္ထ-ထိုသမ္ဗုဒ္ဓါမေတ္တာကာယကံ၊ ပရမ္မုခါမေတ္တာ ကာယကံတို့တွင်၊ နဝကာနိ-သီတင်းငယ်တို့၏၊ စီဝရကမ္မာဒိသု-သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးခြင်း အစရှိသော အမှုတို့၌၊ သဟာယဘာဝဂမနံ-အဖော်သဟဲ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝါ-သော၊ ကာယကမ္မံ နာမ-မည်၏၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ပါဒဓာဝနဗိဇနဝါတဒါနာဒိဘောဒမ္ဘိ-ခြေဆေးပေးခြင်း၊ ယပ်လေပေးခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သမ္ဘု-အလုံးစုံသော၊ သာမိဓိကမ္မံ-အရိအသေပြုမှုသည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ-(ဘောဒမ္ဘိ၌ ပိသဒ္ဓါဖြင့်၊ စီဝရကမ္မာဒိသု သဟာယဘာဝဂမနံကို ပေါင်း၊) ဥဘယေဟိပိ-နှစ်ပါးစုံသော ထေရေ၊ နဝကာတို့သည်လည်း၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်ကုန်သော၊ ဒါရဘဏ္ဍာဒိနံ-သစ်ဘဏ္ဍာ အစရှိသည်တို့ကို၊ တေသု-ထိုထေရေ၊ နဝကာတို့၌၊ အဝမညံ-အောက်ချ၍ မှတ်ထင်မှုကို၊ ဝါ-အထင်သေးမှုကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သောဘဏ္ဍာတို့ကို ကဲ့သို့၊ ပဋိသာမနံ-သိုမှီးခြင်းသည်၊ ပရမ္မုခါ-၌၊ မေတ္တံ၊ ကာယကမ္မံ နာမ။

အယမ္ဗိ ဓမ္မော သာရဏီယောတိ-ကား၊ မေတ္တာကာယကမ္မသင်္ခါတော-မေတ္တာကာယကံဟု ဆိုအပ်သော၊ အယံ ဓမ္မော-ဤတရားသည်၊ (သံဝတ္တတိ၌စပ်၊) ဝါ-ကို၊ သုရိတဗ္ဗော-မပြတ်မလပ် အမှတ်ရထိုက်သည်၊ သတိဇနကော-အမှတ်ရခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ (ဟုတွာထည့်၍ သံဝတ္တတိ၌စပ်၊) [သာရဏီ(ဏီ)ယပုဒ်ပြီးပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ သိတဇနကောသည် အဓိပ္ပာယ်တူတည်း၊] ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ-ထိုမေတ္တာကာယကံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အနုဿရန္တိ၌စပ်၊) ယေသံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အပေါ်၌၊ (အယံ ဓမ္မော-ဤမေတ္တာကာယကံတရားသည်၊ ဝါ-ကို၊) ကတော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တေ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပသန္နစိတ္တာ-ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) အဟော သပ္ပုရိသော-ဪ...သုတော်ကောင်းပေတကား၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနုဿရန္တိ-အမှတ်ရကုန်၏၊ ဣတိ(အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ (သာရဏီယောဓမ္မောဟု ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း၊) ဝိယကရဏောတိ-ကား၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ယံ-ချစ်အပ်သူကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ [ဝိယပုဒ်ပြီးပုံကို သုဒ္ဓိန္နကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဂရုကရဏောတိ-ကား၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဂရံ-အလေးပြုအပ်သူကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ [ဂရုပုဒ်ပြီးပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဘဂဝါအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] သင်္ဂဟာယာတိအာဒိသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)

သဗြဟ္မစာရီဟိ-တို့သည်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါယ-သဂြိုဟ်မျိုးမြောက်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ တေဟိ-ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အဝိဝဒါယ-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (မငြင်းခုံခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) သမဂ္ဂဘာဝါယ-ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဧကီဘာဝါယ စ-တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်သော်လည်း တစ်ယောက်တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊) သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏။

မေတ္တံ ဝစီကမ္မန္တိအာဒိသု-အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဒေဝတ္ထေရော-ဒေဝထေရ်၊ တိဿတ္ထေရော-တိဿထေရ်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဂ္ဂယု-မျိုးမြောက်၍၊ ဝစနံ-ပြောဆိုခြင်းသည်၊ သမ္မုခါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ [ဒေဝဟု တိဿဟုချည်း မခေါ်ဘဲ ထေရထည့်၍ ခေါ်ခြင်းကို ဆိုသည်၊ ယခုအခါ အရှင်၊ ဘုန်းတော်ကြီး၊ ဆရာတော် စသည်ဖြင့် ခေါ်ခြင်းမျိုးတည်း၊] ပန-အဖို့ တစ်ပါးကား၊ ဝိဟာရေ-၌၊ အသန္တေ-မရှိလတ်သော်၊ တံ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိပစ္ဆန္တဿ-မေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ “အမှန်ကံ ဒေဝတ္ထေရော-တပည့်တော်တို့၏ဒေဝထေရ်သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်၌ပါနည်း၊(ဘယ်မှာပါနည်း၊) အမှန်ကံ တိဿတ္ထေရော-သည်၊ ကုဟိ-နည်း၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ အာဂမိဿတိန ခေါ-ပြန်လာပါမည်နည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ မမာယနဝစနံ-ငါ၏ဥစ္စာဟု ပြုတတ်သော စကားသည်၊ ဝါ-မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ပရမ္မုခါ-၌၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ-မေတ္တာတည်းဟူသော အစေးဖြင့် စေးကပ်ကုန်သော၊ နယနာနိ-မျက်လုံးတို့ကို၊ ဥမ္ပိလေတွာ-ဖွင့်၍၊ ပသန္တေန-ကြည်လင်သော၊ မုခေန-မျက်နှာဖြင့်၊ ဩလောကနံ-ကြည့်ခြင်းသည်၊ သမ္မုခါ၊ မေတ္တံ၊ မနောကမ္မံ နာမ၊ ဒေဝတ္ထေရော-သည်၊ တိဿတ္ထေရော-သည်။

မမာယနဝစနံ။ «တပည့်တော်တို့၏ဟု ထည့်၍ ဆိုခြင်းကို “မမာယနဝစနံ”ဟု ဆိုသည်။ မမံ-ငါ့ဥစ္စာဟူ၍+ကရဏံ-ပြုခြင်း၊ မမာယနံ-ခြင်း၊ မမံ နောင် ကရဏတံ၏ အနက်၌ အာယုပစ္စည်း၊ ဋီကာ၌ “မမတ္တဗောဓနဝစနံ-ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော စကား”ဟု ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်တူသော။

နယနာနိ ဥမ္ပိလိတွာ။ «ဧကန္တတိရောက္ခဿ-ဧကန် မျက်ကွယ်ဖြစ်သော၊ မနောကမ္မဿ-၏၊ သမ္မုတော နာမ-မျက်မှောက်၏အဖြစ် မည်သည်၊ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပနဝသေနေဝ-ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တဉ္စ ခေါ လောကေကာယကမ္မန္တိ ပါကဋံ-ထိုဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော မနောကံသည်လည်း လောက၌ ကာယကံဟု ထင်ရှား၏၊ (ထို့ကြောင့်) ပညာတံ ဟတ္ထဝိကာရာဒိအနာမသိတွာယေဝ-ထင်ရှားသော လက်မှုစသည်ကို မသုံးသပ်ဘဲသာ၊ ဒသေန္တော နယနာနိ ဥမ္ပိလိတွာတိ အာဒိမာဟ၊-ဋီကာ။

အရောဂေါ-ရောဂါ မရှိသည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ အပ္ပာဗာဓော-အနာ မရှိသည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမန္နာဟရဏံ-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ပရမ္ပုခါ မေတ္တံ၊ မနောကမ္မံ နာမ။

☰

အပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီတိ-ကား၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ပတိဝိဘဇိတွာ-ခွဲခြမ်း ခွဲခြမ်း လုပ်၍၊ နေဝဘုဉ္ဇတိ-မသုံးဆောင်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ (ပတိဝိဘဇိတွာ) န(ဘုဉ္ဇတိ)- ဆောင်၊ ဟိ-ရဲ့၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အာမိသကို၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊ ဘုဒ္ဓိဿာမိ-သုံးဆောင်အံ့၊ (အာမိသကို ခွဲခြမ်းပုံတည်း။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတ္တကံ-ကို/အသုကဿစ-ထိုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ အသုကဿစ- အားလည်းကောင်း၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘုဒ္ဓိဿာမိ- စားအံ့၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြမ်းပုံတည်း။) ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိဘဇိတွာ-ခွဲခြမ်း၍၊ ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ နာမ-ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ မည်၏၊ (ခွဲခြမ်းအပ်သောပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းရှိသူ မည်၏၊) ပန-ကား၊ အယံ- ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပါဠိတော်၌ လာသော အပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဧဝံ- ဤသို့၊ ခွဲခြမ်းမှုကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်ခဲ့သော၊ (ခံယူအပ် ခဲ့သော) ပိဏ္ဍပါတံ-ဆွမ်းကို၊ ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ အကြွင်းကို၊ ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်၏၊ သီလဝန္တေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဤ ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊) ဒုဿီလဿ-သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အဒါတုမ္မိ-မပေးခြင်းငှာလည်း၊ (ပိဖြင့် ဒါတုံကို ဆည်း။) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ပန- ဆက်၊ သာရဏီယဓမ္မပူရကေန-သာရဏီယဓမ္မကို ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးလှူထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဂိလာနဂိလာနပဌာကအာဂန္တုကဂမိက စီဝရကမ္ဘာဒိပသုတာနံ-ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂိလာနကို လုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အာဂန္တုက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ခရီးသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုမှု စသည်တို့၌ အားထုတ်နေကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝိစေယျ-ရွေးချယ်၍၊ ဒါတုမ္မိ-ပေးလှူခြင်းငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဟိ- မှန်၊ ဧတေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝိစိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဒေန္တေန-ပေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်။

ဝိလာနဝေဝဇ္ဇတိ။ ။ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းဟူသည် “မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးမည်၊ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား မပေး”ဟု နှစ်ဖက် ခွဲခြားတည်း၊ ဂိလာန စသည်တို့အား ပေးခြင်းကား “အခြားသူတို့ကို မပေး”ဟု မခွဲခြမ်းသောကြောင့် ပတိဝိဘတ္တဘောဂီ မမည်။[ဂိလာနာဒိနံ

န ဟောတိ-မဖြစ်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ စတေ ဝိစိနိတွာ ဒေန္တေန ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ ကတော န ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဤဒိသာနံ-ဤကဲ့သို့စွာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ကိစ္ဆလာဘတ္တာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သောလာဘ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသော-အထူးကို၊ ကာတဗ္ဗောယေဝ-ပြုထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စတေ ဝိစိနိတွာ ဒေန္တေန ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ ကတော န ဟောတိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊) အယံ-ဤအပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီရဟန်းသည်၊ (ပါဠိတော်၌ လာသော အပ္ပတိဝိဘတ္တဘောဂီရဟန်းသည်၊) ကရောတိ-ပုဂ္ဂလဝိဘာဂကို ပြု၏။

အဓဏ္ဍာနီတိအာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယဿ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သတ္တသု-၇ ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု-အာပတ်အစုတို့၌၊ အာဒိမိဝါ-အစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါ-အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဘိန္နံ-ပျက်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-၏၊ သီလံ-သည်၊ ပရိယန္တေ-အဆုံး၌၊ ဆိဒ္ဓသာဓုကောဝိယ-စုတ်ပြတ်သော အဝတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဓဏ္ဍံ နာမ-ကျိုးပြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလ မည်၏၊ ဝါ-မျိုးအပ်သောသီလ မည်၏၊ ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု၊) ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ (သိက္ခာပဒံ)၊ ဘိန္နံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (တဿ သီလံ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဆိဒ္ဓသာဓုကောဝိယ-ပေါက်သော အဝတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဆိဒ္ဓံ နာမ-အလယ်၌ ပေါက်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလ မည်သည်၊ ဝါ-ဖောက်အပ်သောသီလ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု၊) ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒုတ္တိတိ-နှစ်ပါး၊ သုံးပါးကုန်သော၊ (သိက္ခာပဒါနိ)၊ ဘိန္နာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တဿ-၏၊ (သီလံ-သည်)၊ ပိဋ္ဌိယံဝါ-ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ကုစ္ဆိယံ ဝါ-

ပန ဩဒိဿကံ ကတွာ ဒါနံ အပ္ပတိဝိဘာဂပက္ခိကံ “အသုကဿ န ဒဿာမီ”တိ ပဋိက္ခေပဿ အဘာဝတော၊ ဗျတိရေကပ္ပဓာနော ဟိ ပတိဝိဘာဂေါ၊ မှန်၏၊-ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းဟူသည် “မည်သူအား မပေး”ဟု ပြောင်းပြန် ပြန်ခြင်းလျှင် ပဓာန ရှိ၏၊ တေနာဟ “ဂီလာန ပေ၊ ဝိစေယျ ဒါတုမ္ပိ ဝဇ္ဇတီတိ၊-ဋီကာ။”]

အဓဏ္ဍာနီ။ ။ရဟန်းတော်များ သီလအတွက် အဓဏ္ဍ စသည် ဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ “သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု” စသည်ကို မိန့်သည်၊ လူဝတ်ကြောင်များ၏ သီလအတွက် ဖြစ်မှု (သီလခံယူစဉ်အတိုင်း) ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ စသော သိက္ခာပုဒ်များ၏ အာဒိအန္တကို ယူပါ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်များ၏ ဓဏ္ဍ စသည်ဖြစ်ပုံကို ရတနာဂုဏ်ရည် ဥပုသ်သီလ၌ ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ပြထားသည်။ [ဓဏ္ဍန္တိ ဓဏ္ဍဝန္တံ -ကျိုးပြတ်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလ မည်၏၊ ဓဏ္ဍိတံဝါ-မျိုးအပ်သောသီလ မည်၏၊ ဆိဒ္ဓန္တိအာဒိသုဝိ သေဝနယော-ဋီကာ၊ ဤအလို “ဓဏ္ဍာနီ ယဿာတိ ဓဏ္ဍံ၊ ဓဏ္ဍိယတေ ဝါ ဓဏ္ဍံ”ဟု ပြပါ။]

ဝမ်းစိုက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဋ္ဌိတေနန္တိထသော၊ ဝါ-ဖြစ်သော၊ ဝိသဘာဂ
 ဝဏ္ဏေန-သဘောမတူသော အဆင်းအားဖြင့်၊ ကာဠရတ္တာဒိနိ-အမည်း၊ အနီ အစရှိ
 သောအဆင်းတို့တွင်၊ အညတရသရီရဝဏ္ဏာ-တစ်ပါးပါးသောကိုယ်အဆင်းရှိသော၊
 ဂါဝိဝိယ-နွားမသည်ကဲ့သို့၊ သဗလံ နာမ-ကြားသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလ
 မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယဿ-၏၊ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု)၊ အန္တရန္တရာ-အကြား
 အကြား၌၊ (သိက္ခာပဒါနိ) ဘိန္နာနိ (ဟောန္တိ)၊ တဿ-၏၊ (သီလံ)၊ အန္တရန္တရာ-၌၊
 ဝိသဘာဂဝဏ္ဏဗိန္နုရိစိတြာ-သဘောမတူသော အဆင်းရှိသော အပြောက်တို့ဖြင့်
 ဆန်းကြယ်သော၊ ဂါဝိဝိယ-နွားမသည်ကဲ့သို့၊ ကမ္မာသံနာမ-အပြောက်ထင်သော
 သိက္ခာပုဒ်ရှိသောသီလမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယဿ-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊
 အဘိန္နာနိ-မပျက်ကုန်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) တဿ-
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တာနိ သီလာနိ-တို့သည်၊ အဓဏ္ဍာနိ နာမ-ကျိုးပြတ်သောသိက္ခာပုဒ်
 မရှိသော သီလတို့ မည်သည်၊ အစ္ဆိဒ္ဒါနိနာမ-ပေါက်သောသိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလ
 တို့ မည်သည်၊ အသဗလာနိ နာမ-ကြားသော သိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့
 မည်သည်၊ အကမ္မာသာနိ နာမ-အပြောက်ထင်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိသော သီလတို့
 မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ တာနိ ဧတာနိ-ထိုမကျိုး၊မပေါက်၊မပြောက်၊မကြားသော
 ဤသီလတို့ကို၊ ဘုဒ္ဓိဿဘာဝကရဏတော-တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်လပ်သည်
 ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘုဒ္ဓိဿာနိ(ဣတိ)-ဘုဒ္ဓိဿတို့
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညုဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊ ပသတ္ထတ္တာ-မျိုးမွမ်းအပ်ကုန်သည်၏

သဗလံ, ကမ္မာသံ။ ။ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ဥပဗ္ဗံ တတိယဘာဂံ ဝါ သမ္ဘိန္နဝဏ္ဏံ သဗလံ-
 သဘောမတူသော အဆင်းအားဖြင့် တစ်ဝက်ဖြစ်စေ၊ ၃ ဖို့ တစ်ဖို့ဖြစ်စေ ရောစပ်သော
 အဆင်းရှိသော သီလသည် သဗလံ မည်၏၊ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေဟေဝ ပန ဗိန္နုဟိ အန္တရန္တရာ
 ဝိမိဿံ ကမ္မာသံ-သဘောမတူသော အဆင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အပြောက်တို့
 ဖြင့် အကြား အကြား၌ ရောနေသော သီလသည် ကမ္မာသံ မည်၏၊ အယံ ဣမေသံ
 ဝိသေသော၊-ဦးကာ။

ဘုဒ္ဓိဿာနိ။ ။ဘုဒ္ဓိဿဘာဝကရဏတောတိ တဏှာဒါသဗျတော မောစေတွာ ဘုဒ္ဓိဿ
 ဘာဝကရဏတော၊ သီလဿ စ တဏှာဒါသဗျတော မောစနံ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယ
 ဘာဝါပါဒနံ-ဝဋ်မှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော (ရည်ရွယ်သော) သီလ၏အဖြစ်သို့
 ရောက်စေခြင်းသည် တဏှာဒါသဗျမောစနတည်း။ [“ဘုဒ္ဓိဿ ကရာနိ”ဟု ဆိုလိုလျက်
 ကရ ပုဒ်ကို ဈေ၍ “ဘုဒ္ဓိဿာနိ”ဟု ဆိုထားသည်၊ ဘုဒ္ဓိဿပုဒ်ပြီးပုံကို မဟာဝဂ္ဂ
 ဘာသာဠီကာ မဟာဓနက ဒါသဝတ္ထု၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ(ဣတိ)-ဝိညုပ္ပသတ္တတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဏှာ
 ဒိဋ္ဌိဟိ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည်၊ အပရာမဋ္ဌတ္တာ-မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်
 သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အပရာမဋ္ဌာနိ ဣတိ-အပရာမဋ္ဌတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဥပစာရသမာဓိ-ဥပစာရ သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာသမာဓိ-အပ္ပနာ
 သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံဝတ္တယန္တိ-ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ထို့ကြောင့်၊ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိတိ-သမာဓိသံဝတ္တနိကတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတီတိ-ကား၊ တေသု တေသု
 ဒိသာဘာဂေသု-ထိုထိုအရပ်အဖို့တို့၌၊ ဝိဟရန္တေဟိ-နေကုန်သော၊ ကလျာဏ
 သီလေဟိ-ကောင်းသော သီလရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊
 သမာနဘာဝုပဂတသီလော-တူမျှသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော သီလ ရှိသည်၊
 (ဟုတွာ) ဝိဟရတီ။

ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ။ ။သုပရိသုဒ္ဓဘာဝေန ပါသံသတ္တာ (အလွန်စင်ကြယ်သည့်အတွက်
 ချီးမွမ်းထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ၊ အဝိညုနံ ပသံသာယ အပ္ပမာဏ
 ဘာဝတော (ဝိညုမဟုတ်သူတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းက ပမာဏ မပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)
 ဝိညုဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ [လူမိုက်တစ်သောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ရှောင်းလည်း၊ လူကောင်းတစ်ယောက်၊
 ချီးမွမ်းပျောက်၏။]

အပရာမဋ္ဌာနိ။ ။တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟိ အပရာမဋ္ဌတ္တာတိ ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဝါ
 ဘဝိဿာမိ (ဤသီလဖြင့် ငါသည် နတ်မင်းသော်လည်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊) ဒေဝညတရော
 ဝါ (ထင်ရှားသော နတ်တို့တွင် ပါဝင်သူသော်လည်း ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊) ဣတိ တဏှာ
 ပရာမာသေန၊ ဣမိနာဟံ သီလေန ဒေဝေါ ဟုတွာ တတ္ထ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော
 ဘဝိဿာမိတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန စ အပရာမဋ္ဌတ္တာ၊-ဋီကာ။

သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ။သီလံ နာမ-သီလမည်သည်၊ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိပါရမ္ပရိယေန-
 ဝိပ္ပဋိသာရ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသော အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ (ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုစ
 တိုင်အောင် အဆက်ဆက်အားဖြင့်)၊ ယာဝဒေဝ သမာဓိသမ္ပာဒနတ္ထံ-သမာဓိကို ပြီးစေခြင်း
 တိုင်အောင် အကျိုးရှိ၏၊ ဣတိ အာဟ-သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိတိ၊ သမာဓိသံဝတ္တန
 ပ္ပယောဇနာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊-ဋီကာ။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ သုဗောဓာ
 လင်္ကာရကျမ်း၌ “ဟောတာဝိပ္ပဋိသာရာယ၊ သီလံ ပါမောဇ္ဇဟေတု သော၊ တံ ပီတိဟေတု
 သာ စာယံ၊ ပဿဒ္ဓာဒိ ပသိဒ္ဓိယာ”ဟု မိန့်သည်။

သီလသာမညဂတော။ ။သမာနဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊ ပရိပုဏ္ဏစတုပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန
 မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏဿ ဝိယ ဘောဒါဘာဝတော (အလယ်၌ ခွဲအပ်သော ရွှေ၏ အထူးအပြား
 မရှိခြင်းကဲ့သို့ အထူးအပြား မရှိခြင်းကြောင့်) သီလေန-သီလအားဖြင့်၊ သာမညံ
 သီလသာမညံ၊ တံ+ဂတော ဥပဂတောတိ သီလသာမညဂတော၊ပေ၊ကာမံ ဟိ ပုထုဇ္ဇနာနမ္ပိ
 စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ နာနတ္ထံ န သိယာ၊ တံ ပန န ဧကန္တိ ကန္တိ ဣဓ နာမိပ္ပေတံ၊ မဂ္ဂသီလံ
 ပန ဧကန္တိကံ၊ နိယတဘာဝတောတိ တမေဝ သန္တာယ (ထို မဂ်သီလကိုသာ ရည်ရွယ်၍)
 ယာနိ တာနိ သီလာနိတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ မဂ္ဂိသမ္ပယုတ္တာ-မဂ်နှင့်ယှဉ်သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ (နိယျာတိ၌စပ်၊) အရိယာတိ-ကား၊ နိဒ္ဒေါသာ-အပြစ်မရှိသော၊ နိယျာတိ-ထွက်မြောက်တတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နိယျာနိကာ-နိယျာနိကာ မည်၏၊ တက္ကရဿာတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာကာရီ-ထို ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း ပြုလေ့ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထို ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း ပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ-ကား၊ သမ္ပဒုက္ခဿ-အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏၊ ဓယတ္ထံ-ကုန်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သံဝတ္တတိ၌ စပ်၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ယာဝ သမထဘောဒပရိယောသာနာ-သမထဘောဒ၏အဆုံးတိုင်အောင်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်သာ။

ကတိ ပုစ္ဆာဝါရဝတ္ထုနာ-ကတိ ပုစ္ဆာဝါရကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

နိဒ္ဒေါသာ။ ။အရိယသဒ္ဓါသည် “ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ”ဟူသော အနက် ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “နိဒ္ဒေါသာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို“နိဒ္ဒေါသာ”အရ ဒေါသစေတသိက်ကု ယူမည် စိုး၍ “နိဒ္ဓုတဒေါသာ-ခါတွက်အပ်သောအပြစ် ရှိသည်၊ သမုစ္ဆိန္နရာဂါဒိ ပါပဓမ္မာတိ အတ္ထော”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ ထိပ်တန်းအရိယာကို ရည်ရွယ်၍ “သမုစ္ဆိန္နရာဂါဒိ ပါပဓမ္မာ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

နိယျာတိ။ ။နိပုဗ္ဗ ယာဓာတ်သည် ထွက်သွားခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိဿရတိ နိဂစ္ဆတိ”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ နိယျာတိ၏ ကတ္တာသည် “ယာယံ ဒိဋ္ဌိ”တည်း၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည် ဝဋ္ဋဒုက္ခကို အာရုံမပြု၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ဒိဋ္ဌိသည် ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ မုချ ထွက်မြောက်၏၊ မိမိက ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်သည့်အတွက် မိမိကိန်းရာ ရဟန္တာကိုလည်း ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်စေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သယံ နိယျုန္တိယေဝ ဟိ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလံ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယျာပေတိတိ ဝုစ္ဆတိ-မှန်၏၊ မိမိက ထွက်မြောက်တတ် ဖြစ်၍သာ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်စေ၏-ဟု ဆိုရသည်”ဟု ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။“နိယျုန္တိ ဝီရာ လောကမှာ-ဘုရားစသော ပညာရှိတို့သည် လောကမှ (ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ) ထွက်မြောက်တော်မူကြကုန်၏”ဟု လာရာ၌ကား “မဂ်၏ နိယျာနကြိယာသည် မုချ၊ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ နိယျာနကား ဌာနျူပစာရတည်း”ဟု ကြံပါ။

တက္ကရဿ။ ။ယာ သတ္တု အနသိဋ္ဌိ၊ တံ+ကရောတိတိ တက္ကရော-ထိုဘုရားအဆုံးအမတော်ကို ပြုကျင့် လိုက်နာသူ၊ တဿ ယထာနသိဋ္ဌိ ပဋိပဇ္ဇနကဿာတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ။

ဓမ္မကပုစ္ဆာဝါရ

ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ

၃၂၀။ ဥပသမ္ပဒံ ပုစ္ဆိဿန္တိ-ကား၊ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကံ-ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကကံ၊ (ပဗ္ဗန္တု က္ခန္ဓကကံ၊) ပုစ္ဆိဿံ-မေးအံ၊ သနိဒါနံ သနိဒ္ဓေသန္တိ-ကား၊ နိဒါနေန စ-နိဒါန်းနှင့် လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဓေသေန စ-နိဒ္ဓေသနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ-မေးအံ၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိယောတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကဋ္ဌ၊ သမုက္ကဋ္ဌာနာနိ ဥတ္တမာနိ-မြတ်ကုန်သော၊ ယာနိ ပဒါနိ-အကြင်ပုဒ်တို့ကို၊ ပုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ဥတ္တမပဒါနံ-ထိုမြတ်ကုန်သော ပုဒ်တို့၏၊ သင်္ခေပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ကတိ-ဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ တစ်နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ယေန ယေန ပဒေန-အကြင် အကြင်

နိဒါနေန နိဒ္ဓေသေန။ ။ “နိဒါနေနစ နိဒ္ဓေသေနစ သဒ္ဓိ”ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “သဟ+နိဒါနေန ယော ဝတ္ထုတိတိ သနိဒါနော၊ သဟ+နိဒ္ဓေသေန ယော ဝတ္ထုတိတိ သနိဒ္ဓေသော၊ (ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကော)”ဟု ပြု၊ “နိဒါန်း”ဟူသည် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဒေသ တည်း၊ “နိဒ္ဓေသ”ဟူသည် အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တည်း၊ ထို နိဒါန်း နိဒ္ဓေသ နှစ်မျိုးလုံးသည်ပင် ပဗ္ဗန္တု ဥပသမ္ပဒါကို ပညတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ [နိဒါနေန စ နိဒ္ဓေသေန စ သဒ္ဓိန္တိ ဧတ္ထ နိဒါနေနာတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိဒေသ သင်္ခါတေန နိဒါနေန၊ နိဒ္ဓေသေနာတိ ပုဂ္ဂလာဒိ နိဒ္ဓေသေန၊ ဥာယေနပိ တဿ တဿ သိက္ခာပဒဿ ဝတ္ထုဒသိတံ၊ တသ္မာ ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိ ဓန္တု ပုစ္ဆိဿာမိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ နိဒါနေန စ နိဒ္ဓေသေန စ သဒ္ဓိန္တိ ဧတ္ထ ပညတ္တိဋ္ဌာနပုဂ္ဂလာဒိပုကာသကံ နိဒါနဝစနံ နိဒါနံ နာမ၊ တနိဒါနံ ပဋိစ္စ နိဒ္ဓိဋ္ဌသိက္ခာပဒါနိ နိဒ္ဓေသော နာမ၊ တေဟိ အဝယဝဘူတေဟိ သဟိတံ တံ သမုဒါယဘူတံ ဓန္တု ပုစ္ဆိဿာမိတိ အတ္ထော၊ ဤ ဝိမတိ အလိုအားဖြင့် “နိဒါန”အရ ပညတ်ရာဋ္ဌာန ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့ကို ပြသော နိဒါန်းစကားကို ယူရ၏၊ ထိုနိဒါန်းကို အကြောင်းပြု၍ ညွှန်ပြအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နိဒ္ဓေသအရ ယူရ သည်၊ အစိတ်စိတ်ဖြစ်သော နိဒါန်း နိဒ္ဓေသတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ဓန္တုကကို “ဥပသမ္ပဒ ဓန္တုက”ဟု ခေါ်သည်၊ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကဟူသည်လည်း “ပဗ္ဗန္တုက္ခန္ဓက”ပင်တည်း။

သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ။ ။ သမုက္ကဋ္ဌ(သံ+ဥက္ကဋ္ဌ)သည် ဥတ္တမ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သမုက္ကဋ္ဌာနိကို ဥတ္တမာနိဟု ဖွင့်သည်၊ “ဥတ္တမ”အရ “အမြတ်”ဟု ဆိုသော်လည်း မြင့်မြတ် သော အမြတ်မျိုးကား မဟုတ်ပါ၊ အာပတ်တို့ကို ပြတတ်သော ဘုရားပညတ်တော်ဖြစ်၍ “မြတ်သည်”ဟု ဆိုသည်။ [ဥတ္တမာနိ ပဒါနိတိ အာပတ္တိ ပညာပကာနိ ဝေနာနိ အဓိပ္ပေတာနိ၊ ဝိမတိ။]

ယေန ယေန ပဒေန။ ။ တေသံ၊ ပေ၊ ကတိ အာပတ္တိယော ဟောန္တိတိ တေဟိ ဝေနေဟိ ပညတ္တာ ကတိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော၊ နန အာပတ္တိယော နာမ ပုဂ္ဂလာနညေဝ ဟောန္တိ န ပဒါနံ၊ ကသ္မာ ပန “သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိယော”တိ သာမိဝေသေန

ပုဒ်ဖြင့်၊ ယာ ယာ အာပတ္တိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်
ပြီ၊ သာ သာ(အာပတ္တိ-ထိုထို အာပတ်ကို၊) တဿ တဿ ပဒဿ-ထိုထို ပုဒ်၏၊
အာပတ္တိတံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိ
ယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဒွေ အာပတ္တိယောတိ-ကား၊ ဥနဝိသတိဝဿံ-
ကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တဿ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊
ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသေသု-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံ
သော ပုဒ်တို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)။

တိဿောတိ-ကား၊ ဧတေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နဿန္တု-ပျောက်ပစေကုန်၊
ဧတေ-တို့သည်၊ ဝိနဿန္တု-ပျက်စီးပစေကုန်၊ တေဟိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်၊ ကော
အတ္ထော-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘောဒပုရေက္ခာရာနံ-ကွဲပြားခြင်း
ကို ရှေးရှုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥပေါသထကရဏေ-ဥပုသ်ပြုခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-
ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥက္ခိတ္တကေန-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-
တကွ၊ ဥပေါသထကရဏေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊
သေသေသု-ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝါ-ကြွင်းသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်
(ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ တိဿော အာပတ္တိယော
(ဟောန္တိ)၊ ကောတိ-ကား၊ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ကော-သော၊ ဒုက္ကဋ်ပတ္တိ
ယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ တိဿောတိ-ကား၊ ဘောဒပုရေက္ခာရာဿ-ကွဲပြားခြင်း
ကို ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍၊ ပဝါရယတော-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ
(ဟောတိ)၊ ဥက္ခိတ္တကေန သဒ္ဓိံ (ပဝါရယတော) ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ သေသေသု
ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရဏက္ခန္ဓကေပိ-၌လည်း၊ တိဿော
အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊

တိဿောတိ - ကား၊ ဝစ္ဆတရိ-နွားမငယ်ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-မြှောက်ယူ၍၊
မာရေန္တနံ-သေစေသောရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-သတ်သောရဟန်းတို့၏၊ ပါစိတ္တိယံ
(ဟောတိ)၊ ရတ္တေန-တပ်မက်သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတဆုပနေ-အင်္ဂါဇာတ်ကို

နိဒ္ဒေသော ကတောတိ အာဟ၊ “ယေန ယေန ဟိ ပဒေနာ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ၊ အာပတ်
ဟူသည် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ ဖြစ်ရကား ပုဂ္ဂိုလ်၏အာပတ်သာ ဖြစ်ထိုက်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်
“သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏အာပတ်”ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယေန
ယေန ဟိ”စသည်ကို မိန့်သည်-ဟူလို။

ဥဂ္ဂဟေတွာ။ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု အစိရဝတိယာ နဒိယာ
၊ပေဝစ္ဆတရိမ္ပိ သြဂါဟေတွာ မာရေန္တိ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ထို့ကြောင့်
ဥဂ္ဂဟေတွာ နေရာ၌ အဝ ပုဗ္ဗ ဂါဟူ ဇာတ်ဖြင့် “သြဂါဟေတွာ”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ကောင်း
၏၊ သြ၏ ဝိပရိတ် ဥပြုလျှင်လည်း “ဥဂ္ဂါဟေတွာ-နှစ်၍”ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။

တို့ခြင်းကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-
ဤသို့၊ စမ္ပသံယုတ္တေဝိ-သားရေနှင့်စပ်သော စမ္ပက္ခန္ဓကုဋ္ဌိလည်း၊ တိဿော အာပတ္တိ
ယော (ဟောန္တိ)၊ ဘောသန္တက္ခန္ဓကောဝိ-ဋ္ဌိလည်း၊ (တိဿောချင်းတူ၍ သမ္ပိတ္တန ပိဖြင့်
ဆိုသည်။) သမန္တာ-အင်္ဂါဇာတ်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ဒွဝိလေ-လက်နှစ်သစ် အတိုင်း
အရှည်ရှိသော အရပ်၌၊ (သတ္တကမ္ပဝါ-ဓားခွဲမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တိကမ္ပ
ဝါ-ကြပ်စီးမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တဿ-၏။) ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊
ဘောဇ္ဇယာဂုယာ-ဘောဇ္ဇယာဂုကို ဓားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊
သေသေသု ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ တိဿော အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

ကထိန-ကထိနသည်၊ ကေဝလံ-အာပတ်မဖက် သက်သတ်၊ ပညတ္တိမေဝ-
ပညတ်မျှသာတည်း၊ (တသွာ-ထိုသို့ ပညတ်တော်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တတ္ထ-
ထိုကထိနက္ခန္ဓကုဋ္ဌိ၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စိဝရသံယုတ္တေ-သင်္ကန်းနှင့်
စပ်သော စိဝရက္ခန္ဓကုဋ္ဌိ၊ ကုသစီရဝါကစီရေသု-သမန်းမြက်သင်္ကန်း၊ လျှော်တေ
သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ အတိရေကစိဝရေ-
အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို ထားခြင်းကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ်
အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိဿော-
သုံးချက်ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ စမ္ပေယျကေ-စမ္ပေ
ယျကက္ခန္ဓကုဋ္ဌိ၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊
ကောသမ္ပကကမ္ပက္ခန္ဓကပါရိဝါသိကသမုစ္စယက္ခန္ဓကေသုပိ-ကောသမ္ပကက္ခန္ဓက၊
ကမ္ပက္ခန္ဓက၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓကတို့၌လည်း၊ ဧကာ-သော၊
ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိယေဝ-ဒုက္ခဋ္ဌာအာပတ်ပင်တည်း။ [ရှေ့ခန္ဓကနှင့် ဒုက္ခဋ္ဌာအာပတ်ချင်း
တူသောကြောင့် ဧဝံ ကို သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ကြံပါ။]

☞ သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကုဋ္ဌိ၊ ဆန္ဒဒါယကော-ဆန္ဒပေးသောရဟန်းသည်၊
ဓိယျတိ-ရှုံ့ချအံ့၊ ဓိယျကံ-ရှုံ့ချခြင်းရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊
သေသေသု ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣမာ ဒွေ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊
ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကေ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကုဋ္ဌိ၊ အတ္တနော-၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ဆိန္ဒတိ-
ဖြတ်အံ့၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ ရောမဋ္ဌေ (ရောမဇ္ဇေ)-ဓားမြို့ပြန်ခြင်းကြောင့်၊
ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ တိဿော
အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-ဋ္ဌိ၊ ဂရုဘတ္တဝိသန္တန-ဂရုဘဏ်ကို
စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ သံဃိကာ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊
ဝိဟာရာ-မှ၊ နိက္ခမုနော-နှင့်ထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သေသေသု
ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ တိဿော အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

သံဃဘောဒေ-သံဃဘောဒက္ခန္ဓကဉ္စ၊ ဘောဒါနဝတ္တကာနံ-သံဃဘောဒကရဟန်း
 သို့ အစဉ်လိုက်သော ရဟန်းတို့၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဂဏဘောဇနေ-ဂဏ
 ဘောဇနကို စားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာ ဒွေ အာပတ္တိယော
 (ဟောန္တိ)၊ သမာစာရံ ပုစ္ဆိဿန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူအပ်သော၊
 ဝတ္တက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဧကာ-သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ သာ-
 ထိုဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ သဗ္ဗဝတ္တေသု-အလုံးစုံသောကျင့်ဝတ်တို့၌၊ အနာဒရိယေန-
 လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (မလေးစားခြင်းကြောင့်)၊ ဟောတိ-၏၊
 [“သမာစာရံ-ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို ပြရာ ဝတ္တက္ခန္ဓကကို”ဟု
 ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊] ပါတိမောက္ခတ္ထပနေ-ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓကဉ္စ၊ တထာ-
 ထိုအတူတည်း၊ (ပါဠိတော်၌ “ထပနံ”ဟုသာ ရှိ၏၊ ပါတိမောက္ခပုဒ် ချေထားသည်၊)
 ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ-၌၊ အပ္ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာ မပြုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ
 (ဟောတိ)၊ သေသေသု ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဒွေ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊
 ပဉ္စသတိက သတ္တသတိကေသု-ပဉ္စသတိကံက္ခန္ဓက၊ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကတို့၌၊
 ကေဝလံ-အာပတ်မဖက် သက်သက်၊ ဓမ္မော-တရားကို၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူကြောင်း
 သံဂါယနာသို့၊ အာရောပိတော-တက်ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-တင်အပ်ပြီ၊ [အာရောပိ
 တော၌ အာ+ရဟ+ဏာပေ ပစ္စည်း၊ တ ပစ္စည်း၊] တတ္ထ-ထိုပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက
 သတ္တသတိကက္ခန္ဓကတို့၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဓမ္မကပုစ္ဆာဝါရဓဏ္ဍရာ-ဓမ္မကပုစ္ဆာဝါရတို့၏အပွင့်သည်၊
 နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

ဧကုတ္တရိကနယ
 ကေကဝါရဓဏ္ဍရာ

၃၂၁။ အာပတ္တိကရာ ဓမ္မာ ဇာနိတဗ္ဗာတိအာဒိမိ-အာပတ္တိကရာ ဓမ္မာ ဇာနိတဗ္ဗာ
 အစရှိသော၊ ဧကုတ္တရိကနယေ-ဧကုတ္တရိကနည်း၌၊ အာပတ္တိကရာ-အာပတ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ နာမ-တရားတို့ မည်သည်၊ ဆ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိ
 သမုဋ္ဌာနာနိ-အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ (ကိုယ်၊နှုတ်စသော ၆-ပါးကို ဆိုသည်၊)
 ဟိ-မှန်၊ ဧတေသံ-ဤ ၆ ပါးသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းကြောင့်၊

ဧကုတ္တရိကနယ။ ။ဧကေန+ဥတ္တရော ဧကုတ္တရော-တစ်ပါး တစ်ပါးသော အင်္ဂါ
 အားဖြင့် လွန်ခြင်း၊ ဧကုတ္တရော+ယဿ+အတ္ထိတိ ဧကုတ္တရိကော-တစ်ပါး တစ်ပါးသော
 အင်္ဂါအားဖြင့် လွန်ခြင်းရှိသောနည်း၊ တစ်ပါးဇာည်း ပြရာနည်းကို “ဧကက”ဟု ဆိုသည်၊
 နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့် ပြရာနည်းကို “ဒုက”ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။

ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-ရောဂ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ
 ကရာတိ-အာပတ္တိကရတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အနာပတ္တိကရာ
 နာမ-အနာပတ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့ မည်သည်၊ သတ္တ-န်သော၊ သမထာ-
 သမထတို့တည်း၊ အာပတ္တိဇာနိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ တသ္မိ တသ္မိ သိက္ခာပဒေ စ-ထိုထို
 သိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဝိဘင်္ဂေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနိ၌လည်းကောင်း၊
 ဝုတ္တာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ "အနာပတ္တိ ဘိက္ခု
 အသာဒယန္တဿာ"တိအာဒိနာ-အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသာဒယန္တဿ အစရှိသော၊
 နယေန-နည်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာ-သော၊) အနာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ လဟု
 ကာတိ-ကား၊ လဟုကေန-ပေါ့သော၊ ဝိနယကမ္ပေန-ဝိနည်းကံဖြင့်၊ ဝိသုဇ္ဈနတော-
 စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပဉ္စဝိဇာ-ငါးပါးအပြားရှိသော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ (ဇာနိ
 တဗ္ဗာ-၏၊) ဂရုကာတိ-ကား၊ ဂရုကေန-ကြီးလေးသော၊ ဝိနယကမ္ပေန-ဖြင့်၊
 ဝိသုဇ္ဈနတော-ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသာ-သံဃာဒိသေသံ မည်သော၊ အာပတ္တိ-
 ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊) [အကျိုးဝိနည်းကံ၏ လဟုက ဂရုက အမည်ကို အကြောင်း
 ဖလူပစာရအားဖြင့် လဟုက ဂရုကဟု ခေါ်ထားသည်။] ကေန-တစ်စုံတစ်ခုသော၊
 အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနာပတ္တိဘာဝ-အာပတ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်
 သို့၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတော-မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိစ-ကိုလည်း၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ သာဝသေသာတိ-ကား၊ ပါရာ
 ဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာ-ကြွင်းသောအာပတ်ကို၊
 (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ အနဝသေသာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ-ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ ဒွေ-
 နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစုဟူကုန်သော၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ-ဒုဋ္ဌုလ္လ
 အာပတ်တို့ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ဟု
 ကုန်သော၊) အဒုဋ္ဌုလ္လာ-အဒုဋ္ဌုလ္လ အာပတ်တို့ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ သပ္ပဋိကမ္ပဒုကံ-
 သပ္ပဋိကမ္ပဒုကံသည်၊ (ကုစားအဖို့ ကုစားနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော
 ဒုကံသည်၊) သာဝသေသဒုကသဒိသံ-သာဝသေသဒုကံနှင့် တူ၏၊ ဒေသနာဂါမိနီ
 ဒုကံ-ဒေသနာဂါမိနီဒုကံကို၊ ဒေသနာပြောခြင်းဖြင့် အာပတ်မှ စင်ကြယ်ခြင်းသို့
 ရောက်သော ဒုကံကို၊) လဟုကဒုကသင်္ဂဟိတံ-လဟုကဒုကံဖြင့် သိမ်းယူအပ်ပြီ။

အန္တရာယိကာတိ-ကား၊ သတ္တဝိ-၇ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-
 တို့သည်၊ သဗ္ဗစု-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဝိတိက္ကန္တာ-လွန်ကျူး
 အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-န်လတ်သော်၊) သဂ္ဂန္တရာယဉ္စေ-လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ
 ဟူသော သုဂတိ၏ အန္တရာယိကိုလည်းကောင်း၊ မောက္ခန္တရာယဉ္စ - နိဗ္ဗာန်၏
 အန္တရာယိကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အန္တရာယိတာ-အန္တရာ
 ယိကာတို့ မည်၏၊ ပန-ကား၊ အစာနန္တေန-မသိသောရဟန်းသည်၊ ဝိတိက္ကန္တာ-

လွန်ကျူးအပ်ပြီးသော၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တိ-ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာအာပတ်သည်။ သဂ္ဂန္တရာယ-
ကို၊ နေဝ ကရောတိ-မပြု၊ မောက္ခန္တရာယ-ကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဣတိ-
ထို့ကြောင့်၊ အနန္တရာယိကာ-မည်၏၊ အန္တရာယိကံ-သဂ္ဂ၊ မောက္ခ၏အန္တရာယိကို
ပြုတတ်သော အာပတ်သို့၊ အာပန္နဿ-ရောက်ပြီးသည်၊ (သမာနဿပိ-သော်
လည်း၊ “သုဒ္ဓိပတ္တဿ”ဌီစပ်၊) ဒေသနာဂါမိနိ-ဒေသနာဂါမိအာပတ်ကို၊ (ဒေသနာ
ပြောခြင်းသို့ ရောက်သော အာပတ်ကို၊) ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍လည်း
ကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာဂါမိနိတော-ဝုဋ္ဌာနဂါမိအာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထပြီး၍လည်းကောင်း၊
သုဒ္ဓိပတ္တဿ-စင်ကြယ်ခြင်းသို့ရောက်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ သာမဏေရ
ဘူမိယံ-သာမဏေ၏ ဖြစ်ရာအနိက်၌၊ ဌိတဿ စ-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း
ကောင်း၊ [ပါရာဇိကအာပတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေါ-လူ့ဘဝ နတ်
ဘဝဟူသော သုဂတိလမ်းကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းကို၊ အဝါရိတော-
မတားမြစ်အပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အစာနန္တေန ဝီတိက္ကန္တာ။ «ပဏ္ဏတ္တိံ ဝါ(ပညတ်ကိုလည်းကောင်း) ဝတ္ထံ ဝါ(အာပတ်
သင့်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်းကောင်း) အစာနန္တေန ဝီတိက္ကန္တာ ပထဝီဓဏနသဟဿေယျာ
ဒိကာ (ပထဝီဓဏနအာပတ်၊ သဟဿေယျအာပတ် အစရှိသော၊ “ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တိ”ဌီစပ်၊)
သာပိ ပစ္စာ အာပန္နဘာဝံ ဥတွာ ပဋိကမ္ပံ (ကုစားမှုကို) အကရောန္တဿ(မပြုသောရဟန်း၏)
အန္တရာယိကာဝ ဟောတိ၊-ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ «အစာနန္တေနပေ၊ န ကရောတိ” ဤဝါကျကို ထောက်လျှင် “သိက္ခာပုဒ်ကို
မသိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျူးလွန်မှုက အပြစ်သက်သာ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို သိလျက် ကျူးလွန်
သူက အပြစ်ကြီး၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဘာကြောင့် အပြစ်ကြီးရသနည်း၊ ဘုရားရှင်
တားမြစ်တော်မူအပ်သော အပြစ်ကို ကျူးလွန်မှု ဒေါသစိတ်ကြောင့်တည်း၊ ဤစကားကို
ထောက်လျှင် “ဝိနည်းကို မသင်ဘဲ နေရခြင်းက မသိသည့်အတွက်ကြောင့် တော်သေး၏”ဟု
ထင်စရာ ရှိ၏၊ သို့သော် ထိုမသိသူမှာ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်စည်းမှု ကုသိုလ်စိတ်လည်း
မရ၊ သိသူကား ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်စည်းမှုကုသိုလ် ရနိုင်သည်။

ရဟန်းဘဝ။ «ရဟန်း သာမဏေဘဝ၌ နေရခြင်းသည် ကုသိုလ်စိတ် များများဖြစ်မှ
အကျိုးရှိ၏၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်စိတ် များများလည်းဖြစ်အောင် သိက္ခာပုဒ်သီလကိုလည်း
နားလည်အောင် လေ့လာ၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရသည်၊ “ထိုကုသိုလ်စိတ် မများ
လျှင်လည်း အရေးမကြီး”ဟု ယူဆလျှင် လူ့ဘဝ၌ နေရခြင်းက ကိုယ့်လုပ်စာ ကိုယ်စား
သဖြင့် အပြစ်ကင်းပါသေးသည်၊ ရဟန်း သာမဏေများကား သူများ လုပ်စာတွေကို
စားသောက် သုံးစွဲနေရသဖြင့် “ပစ္စယသန္နိဿိတ”စသော သီလတို့ သိသည် ဖြစ်စေ၊
မသိသည် ဖြစ်စေ ပျက်၍ နေမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မစောင့်စည်းသည့်အတွက်
အကုသိုလ် များလှပါသည်။

သာဝဇ္ဇပညတ္တိတိ-ကား၊ လောဝဇ္ဇာ-လောကဝဇ္ဇအာပတ်ကို၊ (လောက၌ အပြစ် ရှိသောအာပတ်ကို၊ “ဇာနိတဗ္ဗာ”၌စပ်၊) အနဝဇ္ဇပညတ္တိတိ-ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ- ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်ကို၊ (ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသောအာပတ်ကို၊) (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ (“အာပဇ္ဇတိ”၌စပ်၊) ကရောဇ္ဇော-တစ်စုံတစ်ခုအမှုကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ (သာ-ထိုအာပတ်သည်၊) ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာ နာမ-ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာအာပတ် မည်၏၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဝိယ- ပါရာဇိကအာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [ကိရိယတော-မပြုထိုက်သောအမှုကို ပြုခြင်း ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ “ဇာနိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏”ဟု ပေးပါ၊ ယောဇနာ၌ကား ပါဠိတော်ဝယ် “ကိရိယတော”ဟု ရှိသောကြောင့် ကရောဇ္ဇောကို “ကိရိယမာနတော”ဟု ဖွင့်လေ၏၊ စဉ်းစားပါ၊] အကိရိယတောတိ-ကား၊ ယံ- သို့၊ အကရောဇ္ဇော-တစ်စုံတစ်ခုအမှုကို မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (သာ-သည်၊) အကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာ နာမ-မည်၏၊ စီဝရအနိဋ္ဌာနာပတ္တိဝိယ- သင်္ကန်းကို အနိဋ္ဌာန်မတင်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [“အကိရိယတော-မပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ- သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊”ဟု ပေးပါ၊] ကိရိယာကိရိယတောတိ-ကား၊ ယံ-သို့၊ ကရောဇ္ဇောစ-မပြုထိုက်သောအမှုကို ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အကရောဇ္ဇောစ-မပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (သာ-သည်၊) ကိရိယာကိရိယတောသမုဋ္ဌိတာ နာမ-မည်၏၊ ကုဋိ ကာရာပတ္တိဝိယ-ကုဋိကာရာအာပတ်ကဲ့သို့တည်း၊ [“ကိရိယာကိရိယတော-ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရံခါ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်း ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ပုဗ္ဗာပတ္တိတိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ အာပန္နာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ (“ဇာနိတဗ္ဗာ”၌စပ်၊) [“ပုဗ္ဗံ+အာပန္နာ+အာပတ္တိ ပုဗ္ဗာပတ္တိ”ဟု မဇ္ဈေ လောဝိသမာသံပြု၊] အပရာပတ္တိတိ-ကား၊ ပါရိဝါသိကာဒိဟိ-ပါရိဝါသိကရဟန်း အစရှိသူတို့သည်၊ ပစ္စာ-၌၊ အာပန္နာပတ္တိ-ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-အရင်း မူလ အစဝယ် စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသိ မာနတ်ကို ကျင့်ရာအခါ၌၊ (အာပန္နာ-သင့်ရောက်အပ်သော၊) အန္တရာပတ္တိ-အကြား၌ ဖြစ်သောအာပတ်သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ အပ္ပဝိသုဒ္ဓိယာ-

မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိ။ ။မူလံ-အရင်းမူလအစ၌၊ (မူလာယပဋိကဿန စသည်ကို မပြုသေးဘဲ အရင်းမူလ အစ၌) ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသိ မာနတ် ကျင့်ရာအခါတည်း၊ မူလဝိသုဒ္ဓိ-ခါ၊ မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-၌၊ (အာပန္နာ-သော၊) အန္တရာပတ္တိ-

ရှေ့အာပတ်၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ပေးအပ်သော စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသ် မာနတ်ကို ကျင့်ရာအခါ၌၊ (အာပန္နာ-သော၊) အန္တရာပတ္တိ-သည်၊ အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာပန္နာ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိ မည်၏၊ မာနတ္တာရဟကာလေ-မာနတ်ထိုက်ရာအခါ၌၊ အာပန္နာ-သည်၊ အပရာပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ ပရိဝါသေ-ပရိဝါသ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပန္နာ-သည်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ် မည်၏၊ မာနတ္တစာရေ-မာနတ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပန္နာ-သည်၊ အပရာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣဒမ္ဗိ-ဤစကားသည်လည်း၊ ဧကေန ပရိယာယေန-ပရိယာယ်တစ်မျိုးအားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏။

ယာ-အကြင်အာပတ်သည်၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ဓုရနိက္ခေပကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပန-တစ်ဖန်၊ န အာပဇ္ဇိဿာမိ-မရောက်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာ ပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သာ-ထိုအာပတ်သည်၊) ဒေသိတာဂဏနူပိကာ နာမ-

အန္တရာပတ်တည်း။ [မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိတိ မူလာယ ပဋိကဿနာဒိနိ အကတွာ သဗ္ဗပဌမံ(မူလအဖွင့်) ဒိန္နပရိဝါသမာနတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ စရဏကာလေ(ဝိသုဒ္ဓိအဖွင့်) အာပန္န အန္တရာပတ္တိသင်္ခါတသံဃာဒိသေသော၊-ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ။ ။သာရတ္ထ၌ကား “မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိတိ အန္တရာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတွာ မူလာယ ပဋိကဿနံ ကတွာ ဌိတေန အာပန္နာ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို မူလဝိသုဒ္ဓိယာ-မူလာယပဋိကဿန ပြုပြီး၍ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသ် မာနတ်ကျင့်ရာအခါ၌၊ အာပန္န အန္တရာပတ္တိ”ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ ဤနည်းကို ဝိမတိ၌ “အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာ”ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျမှ ဖွင့်သည်။

အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာ။ ။အန္တရာပတ်သို့ ရောက်သောရဟန်းအား မူလာယပဋိကဿနပြု၍ ကျင့်အပ်ပြီးရာ ရက်တို့ကို ခါတွက် ချေဖျက်ပြီးလျှင် ရှေးက အာပတ်၌ ဤအန္တရာပတ်ကို ထည့်၍ ရှေ့အာပတ်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့် တစ်ဖန် ပရိဝါသ် မာနတ် ကျင့်ရာအခါ၌ ရောက် အပ်သော အန္တရာပတ်၊ [အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာတိ အန္တရာပတ္တိ အာပန္နဿ မူလာယ ပဋိကဿိတွာ ဩဓာနသမောဓာနဝသေန ဩဓုနိတွာ ပုရိမာပတ္တိယာ သမောဓာယ တဒဂ္ဂဝသေန ပန ဒိန္နပရိဝါသာဒိသုဒ္ဓိယာ စရဏကာလေ ပန အာပန္န အန္တရာပတ္တိ၊-ဝိမတိ၊ ... သာရတ္ထ၌ ကား “ရိုးရိုး အဂ္ဂသမောဓာန် ပရိဝါသ် မာနတ်ကျင့်စဉ် ရောက်အပ်သော အန္တရာပတ်”ဟု ဖွင့်၏။]

ဒေသိတာဂဏနူပိကာ။ ။ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဂဏနူပိကာ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ ကပ်ရောက်သောအာပတ်၊ [“ဤအမှုကို မပြု တော့အံ့ဟု ဓုရနိက္ခေပ ပြု၍ ဒေသနာပြောမှ ဒေသနာပြောရာ ရောက်သော အာပတ်” ဟုလို။]

ဒေသိတာဂဏနုပိကာအာပတ် မည်၏။ [အချို့စာအုပ်၌ “ဒေသိတာဂဏနုပဂါ”ဟု ရှိ၏။] ယာ-အကြင်အာပတ်သည်။ ဓုရနိက္ခေပ-ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သဉ္ဇဿာ ဟေနေဝ-အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အပရိသုဒ္ဓေန-မစင်ကြယ် သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ (သာ- သည်။) အဂဏုပိကာ နာမ-အဂဏုပိကာအာပတ် မည်၏။ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤ အာပတ်သည်၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း။ [အချို့စာအုပ်၌ ဤပုဒ် ကျနေ၏။] ဒေသိတာဂဏနု-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဥပေတိ-မရောက်၊ အဋ္ဌမေ-ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ- ဝတ္ထုကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိကသည်သာ၊ ဟောတိ- ၏၊ ပညတ္တိဇာနိတဗ္ဗာတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ နဝသု-ကိုးပါးကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ ပဌမပါရာဇိကပုစ္ဆာယ-ပဌမပါရာဇိကပုစ္ဆာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ထုလ္လဝဇ္ဇာ-ကား၊ ထုလ္လဒေါသေ-ရုံရင်းသောအပြစ်ကြောင့်၊ ပညတ္တာ-ပညတ် တော်မူအပ်သော၊ ဂရုကာပတ္တိ-ဂရုကအာပတ်ကို၊ (“ဇာနိတဗ္ဗာ”၌ စပ်၊) အထုလ္လ ဝဇ္ဇာတိ-ကား၊ လဟုကာပတ္တိ-လဟုကအာပတ်ကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗာ)၊ [“အထုလ္လဒေါသေ

အဂဏုပိကာ။ “နောက်မပြုတော့အံ့”ဟု ဓုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ (ပြုဦးမည်ဟူသော အပရိသုဒ္ဓဇိတ်ဖြင့်) ဒေသနာပြောအပ်သော်လည်း ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ မကပ်ရောက်သောအာပတ်။ [“စဝံ ဒေသိတာပိ အာပတ္တိ န ဝုဋ္ဌာတိတိ အဓိပ္ပာယော-ဤသို့ အသုဒ္ဓဇိတ်ဖြင့် ဒေသနာပြောအပ်သော်လည်း အာပတ်သည် မထ” ဟု ဆိုလိုသည်။-ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ။ “ဒေသိတာ အဂဏုပိကာ”ဟူသော စကားကို ဘိက္ခုနိတို့၏ အဋ္ဌဝတ္ထုက ပါရာဇိကကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်၏”ဟု ဆို၏။ [ဘိက္ခုနိနံ အဋ္ဌဝတ္ထုကာယဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊ တေနေဝါဟ-အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုသ္မိ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိတိ။] ဝိမတိကား “ဤအဋ္ဌဝတ္ထုကပါရာဇိကကို ပြခြင်းငှာ သီခါပတ္တ (အထွတ်အထိပ်)အာပတ်ကို ပြခြင်းသာတည်း”ဟု ဆို၍ ဤသာရတ္ထဝါဒကို “ကေစိ ဝဒန္တိ”ဟု ဆို၏။ ဝိမတိအလိုမှာ မည်သည့်အာပတ်မဆို “နောက်မပြုတော့အံ့”ဟု ဓုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ ဒေသနာပြောလျှင် “အာပတ်မှ မထ”ဟုပင် ဆိုလိုသည်။ ထို့ပြင် ဓုရနိက္ခေပ မပြုဘဲ နည်းနည်း စိုးယူနေလျှင် တစ်မတ်တန် ပြည့်သောအခါ ပါရာဇိက ကျသည်မှာ အဋ္ဌဝတ္ထုကနှင့် သဘောတူပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငွေ-ဒဿဟာတိက္ကန္တသင်္ကန်း-အကပ္ပိယကျောင်း စသော နိသဂ္ဂိပစ္စည်းဝတ္ထုကို မစွန့်ဘဲ ဒေသနာပြောကြ၏။ နိသဂ္ဂိပါစိတ်ကား ဝတ္ထုကို မစွန့်သမျှ မထနိုင်၊ သာရတ္ထအလိုဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိမတိအလိုဖြစ်ဖြစ် ဒေသိတာအဂဏုပိကာ အာပတ်ပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။အချို့ကား ဤရောဂါဖြင့် သေတော့မည်ဟု ထင်သောအခါ သိက္ခာချ၍ လူဝတ်လဲကြ၏။ သိက္ခာချသည့်အတွက် ပြေပျောက်သောအာပတ်မှာ ပါရာဇိကအာပတ် တစ်မျိုးသာတည်း။ သံဃာဒီသေသံစသော အာပတ်တို့မှာ သိက္ခာချရုံဖြင့် မပြေပျောက်ပါ။ စူဠဝဂ္ဂသမုစ္ဆယက္ခန္ဓက မာနတ္တသတကထာ၌ “ရဟန်းတစ်ပါးသည် သံဃာဒီသေသံအာပတ် သင့်ပြီး၍ လူထွက်ပြီးနောက် ပြန်ဝတ်သောအခါ ထိုအာပတ်ကို ပြန်၍ ကုစားဖို့ရန် ညွှန်ပြ ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် သံဃာဒီသေသံ စသော အာပတ်များသည် လူထွက်သော်လည်း မပြေပျောက်နိုင်ဟု မှတ်ချက်ချရသည်။”

အာဒိကရောတိ-ကား၊ သုဒိန္နတ္ထေရာဒိ-သုဒိန္နထေရ် အစရှိသော၊ အာဒိကမ္ပိ
 ကော-အစော လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (စာနိတဗျော)၊ အာဒိကရောတိ-
 ကား၊ မက္ခန္ဓိသမဏာဒိ-မက္ခန္ဓိသမဏ အစရှိသော၊ (ဈေးကံမ၌ မေထုန်မှီဝဲသော
 ရဟန်းအစရှိသော)၊ အနုပညတ္တိကာရကော-အနုပညတ်ကို ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 (စာနိတဗျော)၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကဒါစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ကရဟစိ-
 တစ်ခါတလေ၌၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ (သော-သည်)၊ အဓိဇ္ဈာပတ္တိကော
 နာမ-မည်၏၊ [ယောဇနာ၌ “အဓိဇ္ဈာပတ္တိကော နာမ”ဟု ရှိ၏၊ “အမြဲ မဟုတ်သော
 အာပတ်ရှိသူ မည်၏”ဟု ပေး၊ “အဓိဇ္ဈာပတ္တိကော”ကို ပါဠိမှန်ဟု ဆိုလျှင် “အကြောင်း
 မရှိဘဲ မတော်တဆ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိသူ မည်၏”ဟု ပေးပါ] ယော-
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိစ္စ-အမြဲ၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊ အာပစ္စတိ-၏၊ (သော-သည်)၊
 အဘိဏ္ဍာပတ္တိကော နာမ-၏။

ယော-သည်၊ ဝတ္ထုနာ ဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာ ဝါ-
 အာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရ်-သူတစ်ပါးကို၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊
 (သော-သည်)၊ စောဒကော နာမ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊
 ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စောဒိတော-စောဒနာအပ်၏၊ (စောဒနာ
 ခံရ၏)၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စုဒိတကော နာမ-စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊
 [စောဒိယတေတိ စုဒိတော၊ စုဒိတောယေဝ စုဒိတကော၊] ပဉ္စဒသသု-၁၅ ပါးကုန်
 သော၊ ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ (“ကာလေန ဝက္ခာမိ”စသည်ဖြင့် လာလတ္တံ့သော
 ၁၅ ပါးတို့၌)၊ အပ္ပဋ္ဌဟိတွာ-မတည်မှု၍၊ အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ စောဒေဇ္ဈာ-စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မစောဒကော နာမ-
 မည်၏၊ တေန-ထိုအဓမ္မစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အဘူတ
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ စောဒိတော-စောဒနာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မစုဒိတကော နာမ-
 မည်၏၊ [သယံ သစ္စေ အကုပ္ပေ စ အဋ္ဌတွာ ပဋိစ္စာဒေဇ္ဈာပိ အဓမ္မစုဒိတကော
 ဧဝံ-ဝိမတိ။] ဝိပရိယာယေန-ပြောင်းပြန်ပြန်သောအားဖြင့်၊ ဓမ္မစောဒကစုဒိတကာ-
 ဓမ္မစောဒက၊ ဓမ္မစုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗျာ-န်၏၊ မိစ္ဆတ္တနိယတေဟိ ဝါ-
 မိစ္ဆတ္တနိယတသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မတ္တနိယတေဟိ ဝါ-သမ္မတ္တနိယတ
 သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တရားတို့နှင့်၊ (ပဉ္စာနန္တရိယကံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား၊
 အရိယာမဂ် သမာဓိတရားတို့နှင့်)၊ သမန္တာဂတော-ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 နိယတော-နိယတပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ဝိပရိတော-ပြောင်းပြန်ပြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အနိယတော-အနိယတပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

သာဝကာ-သာဝကတို့သည်၊ ဘဗ္ဗာပတ္တိကာနာမ-ဖြစ်ထိုက်သောအာပတ်ရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏၊ [အာပတ်သင့်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုကား “ဘဗ္ဗာ
 (ဖြစ်ထိုက်သော၊ သင့်ထိုက်သော) အာပတ္တိ ယေသန္တိ ဘဗ္ဗာပတ္တိကာ” ဟု ပြု၊]

ဗုဒ္ဓါစ-ဘုရားရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဘဗ္ဗာပတ္တိကာ နာမ-အဘဗ္ဗာပတ္တိကတို့ မည်၏၊ (မဖြစ်ထိုက်သော အာပတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏၊) ဥက္ခေပနီယကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ဥက္ခေပနီယကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥက္ခိတ္တကော နာမ-ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်မည်၏၊ အဝသေသ စတုဗ္ဗိစတုဗ္ဗိနီယာဒိကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကြွင်းသော ၄ ပါး အပြားရှိသော တဗ္ဗနီယ အစရှိသော ကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနုက္ခိတ္တကော နာမ-မည်၏၊ [ကေနနိ ကမ္မေန အကတောပိ အနုက္ခိတ္တကောယေဝ နာမ၊ သောပန ဥက္ခိတ္တကောတိ သင်္ကာဘာဝတော ဣဓ န ဝုတ္တော၊-ယောဇနာ။] ဟိ-မှန်၏၊ အယံ-ဤ အနုက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပေါသထံ ဝါ-ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏံဝါ-ပဝါရဏာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပရိဘောဂံဝါ-ဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အာမိသပရိဘောဂံဝါ-အာမိသကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န ကောပေတိ-မဖျက်ဆီးနိုင်၊ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိ နာသေထ၊ ဒွါသကော နာသေတဗ္ဗေ၊ ကဏ္ဍကော သမနုဒ္ဓေသော နာသေတဗ္ဗောတိ-မေတ္တိယံ၊ ပေ၊ နာသေတဗ္ဗေဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ လိင်္ဂဒဏ္ဍကမ္မသံဝါသနာသနာဟိ-လိင်္ဂနာသန၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသန၊ သံဝါသနာသနတို့ဖြင့်၊ နာသိတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာသိတကော နာမ-မည်၏၊ သေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနာသိတကာ-အနာသိတကတို့ မည်၏။

ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဥပေါသထာဒိကော-ဥပုသ် အစရှိသော၊ သံဝါသော-သံဝါသသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အယံ-ဤအတူတကွ သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာနသံဝါသကော-သမာနသံဝါသက မည်၏၊ ဣတရော-သမာနသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာနာသံဝါသကော နာမ-မည်၏၊ (ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊) သော-ထိုနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမ္မနာနာသံဝါသကော-ကမ္မနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (ဥက္ခေပနီယကံကြောင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊) လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော-လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (အယူကြောင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓော-၂ ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ [နာနာသံဝါသက ၂ ပါးအထူးကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ စမ္ပေယျကုဋကဋ္ဌံ ပြခဲ့ပြီ၊] ထပနံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ ဧကံ ဘိက္ခဝေ အဓိဓိကံ ပါတိမောက္ခတ္ထပနန္တိအာဒိနာ-ဧကံ၊ ပေ၊ ဣပနံ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပါတိမောက္ခတ္ထပနံ-ပါတိမောက္ခကို တန့်ရပ်ထားခြင်းကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။

ဧကဝါရဝတ္ထုနာ-ဧကဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဇ္ဇိတာ-ပြီးပြီ၊

ရုဏ်ဏဝရုဏ်ဏ

၃၂၂။ ဒုကေသု-ဒုကတို့၌၊ သမိတ္တကာ-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ပညတ်တော်ကိုလည်းကောင်း သိသောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊) အာပတ္တိ-သည်၊ သညာဝိမောက္ခာ-သညာဝိမောက္ခ မည်၏၊ (သညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်ခြင်းရှိသောအာပတ် မည်၏၊) အမိတ္တကာ-စိတ်မရှိသော၊ (အာပတ္တိ)၊ နော သညာဝိမောက္ခာ-ကော မည်၏၊ [ဤပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပထမပါရာဇိက ပကိဏ္ဍကကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] လဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ-ရအပ်ပြီးသော ဈာန်သမာပတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ နာမ-အာပတ်မည်သည်၊ ဘူတာရောစနာပတ္တိ-ဘူတာ ရောစနအာပတ်တည်း၊ အလဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ-မရအပ်သော ဈာန်သမာပတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ နာမ-မည်သည်၊ အဘူတာရောစနာပတ္တိ-အဘူတာ ရောစနအာပတ်တည်း၊ သဒ္ဓမ္မပဋိသညတ္တာ နာမ-သဒ္ဓမ္မပဋိသညတ္တာအာပတ် မည်သည်၊ (သူတော်ကောင်းတရားနှင့် စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်၊) ပဒသော ဓမ္မာဒိကာ-ပဒသောဓမ္မ အစရှိသော အာပတ်တည်း၊ [ပဒသော ဓမ္မာဒိကာတိ အာဒိ သဒ္ဓေန ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာ သင်္ဂဟိတာ၊-ယောစနာ။] အသဒ္ဓမ္မပဋိသညတ္တာ နာမ- သဒ္ဓမ္မပဋိသညတ္တာအာပတ်မည်သည်၊ (အသဒ္ဓမ္မနှင့်စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်၊) ဒုဠုလ္လဝါစာပတ္တိ-ဒုဠုလ္လဝါစာအာပတ်တည်း။

သပရိက္ခာရပဋိသညတ္တာ နာမ-သပရိက္ခာရပဋိသညတ္တာအာပတ် မည်သည်၊ (မိမိပရိက္ခာရာနှင့် စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်၊) နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုနော-နိသဂ္ဂိယ ဝတ္ထုကို၊ အနိသန္တိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘောဂေ-သုံးဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (“ဣတိ”၌စပ်၊) ပတ္တစိဝရာန-တို့ကို၊ နိဒဟနေ-နေပူဝယ် ကြာမြင့်စွာထားခြင်း လည်းကောင်း၊ [နိဒဟနေတိ အာတပေ အတိစိရံ ထပေတွာ နိဒဟနေ၊-ဋီကာ၊] ကိလိဋ္ဌစိဝရာန-ညစ်နွမ်းသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အဘောဂနေ-မဖွတ်လျှော်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ မလဂ္ဂဟိတပတ္တဿ-ယူအပ်သော အညစ်အကြေးရှိသော သပိတ်ကို၊ အပစနေ-မဖုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ အယုတ္တပရိဘောဂေ-မသင့် မတော် သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်တည်း၊ ပရပရိက္ခာရပဋိသညတ္တာ နာမ-ပရပရိက္ခာရပဋိသညတ္တာအာပတ် မည်သည်၊ (သူတစ်ပါးပရိက္ခာရာနှင့် စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်၊) သံဃိကမဉ္ဇဝိဋ္ဌာဒိနံ- သံဃိကဖြစ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အဇ္ဈောကာသေ- လွင်တီးခေါင်၌၊ သန္တရဏအနာပုတ္တာဂမနာဒိသု-ခင်းခြင်း၊ မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိတဗ္ဗာ-သင့်ရောက်ထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-တည်း၊ [“သံဃိကမဉ္ဇဝိဋ္ဌာဒိနံ”၌ အာဒိဖြင့် “ဘိသိ”အစရှိသော သေယျာတို့ကို ယူ၊ “ဂမနာဒိသု” ၌ “အာဒိ”ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မရပ်သိမ်းခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို မရပ်သိမ်းစေခြင်းတို့ကို ယူ၊]

သပုဂ္ဂလပဋိသညုတ္တာ နာမ-သပုဂ္ဂလပဋိသညုတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (မိမိတည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော အာပတ်မည်သည်။) မုဒုပိဋ္ဌိကဿ(ဣတိ)-မုဒုပိဋ္ဌိကဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ လမ္ဗိဿ(ဣတိ)-လမ္ဗိဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဦရနာ အင်္ဂဇာတ် ပိဋေန္တဿ (ဣတိ)-ဦရနာ အင်္ဂဇာတ် ပိဋေန္တဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သောအာပတ်တည်း။ [အာဒိသဒ္ဓေန အင်္ဂဇာတစ္ဆေဒ အတ္တယာတာဒိ အာပတ္တိယော သင်္ဂဟိတာ၊ ဝိမတိ။] ပရပုဂ္ဂလပဋိသညုတ္တာ နာမ-ပရပုဂ္ဂလပဋိသညုတ္တာအာပတ် မည်သည်။ (တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်ယှဉ်သောအာပတ်မည်သည်။) မေထုနဓမ္မကာယသံသဂ္ဂပဟာရဒါနာဒိသု-မေထုနအကျင့်၊ ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်း၊ ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-တည်း။ သီရဇာတိ-အသားစွန်းထွက်သော မိန်းမသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစ္စ-မှန်သော စကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ-ဂရုကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ-သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံဟူသောသိက္ခာပုဒ်တော်ကြောင့်၊ မုသာ-မျှယွင်းသောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ လဟုကံ-လဟုကအာပတ်သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ အဘူတာရောစနေ-မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ဂရုကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဘူတာရောစနေ-ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ သစ္စ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ လဟုကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)။

သံဃကမ္မ-သံဃကံကို၊ ဝဂ္ဂ-ဝဂ်ကို၊ ဝါ-ဝဂ်ဖြစ်အောင်၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သီမာယ-သိမ်၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဧကမန္တေ-ဟတ္ထပါသ်လွတ်လောက်ရာ တစ်ခုသောအရပ်အစွန်၌၊ နိသီဒန္တော-ထိုင်နေသော ရဟန်းသည်၊ ဘူမိဂတော-မြေ၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ နာမ-ရောက်သည် မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ-လက်တစ်သစ်မျှလည်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ သဗ္ဗေ တိဋ္ဌေယျ-အကယ်၍ တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ အာပတ္တိ-သို့၊) န အာပဇ္ဇေယျ-မရောက်ရာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နော ဝေဟာသဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဝေဟာသကုဋိယာ-ဝေဟာသကုဋိ၌၊ အာဟစ္စ ပါဒကံ-အပေါင်၌ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ မဉ္ဇ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိနိသီဒန္တော-မိ၍ ထိုင်သော ရဟန်းသည်၊ ဝေဟာသဂတော-ကောင်းကင်၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပညာပေတွာ-ခင်း၍၊ သဗ္ဗေ နိပဇ္ဇေယျ-အကယ်၍ အိပ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ အာပတ္တိ) န အာပဇ္ဇေယျ-မရောက်ရာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နောဘူမိဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊

ဂမိယော-ခရီးသွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂမိယဝတ္ထံ-ခရီးသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ နိက္ခမန္တော-ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ ပဝိသန္တော-အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) နော(အာပစ္စတိ နာမ-မရောက်သည် မည်၏၊) အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံ-အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ သဆတ္တုပါဟနော-ထီး၊ဖိနပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဝိသန္တော-အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်လတ်သော်၊ ပဝိသန္တော-ဝင်စဉ်၊ (အာပတ္တိ) အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ နိက္ခမန္တော-ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိ) နော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ [ဤအချက်ကို ထောက်၍ သူတစ်ပါး ကျောင်းတိုက်သို့ အာဂန္တုကအဖြစ်ဖြင့် ဝင်သွားသောအခါ မိမိနေဖူးသော ကျောင်းတိုက်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဖိနပ်ချွတ်ခြင်း၊ ထီးရုပ်ခြင်းစသော အာဂန္တုကကျင့်ဝတ်ကို လန့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုလေ့ရှိကြသည်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဝတ္တကုန္တက၌ ပါ၏။]

၂

ဘိက္ခုနီ-ရဟန်းမသည်၊ အတိဂစ္ဆိရံ-အလွန်နက်စွာ၊ (လက်နှစ်သစ်ထက် လွန်အောင် နက်စွာ၊) ဥဒကသုဒ္ဓိကံ-ရေဖြင့် စင်ကြယ်မှုကို၊ အာဒိယမာနာ-ယူလတ်သော်၊ အာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-အာဒိယန္တော အာပစ္စတိ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ဒုဗ္ဗတ္တကရဏံ-မကောင်းသော အဆင်းရှိအောင် ပြုကြောင်းဖြစ်သော ကပ္ပမိန္ဒကို၊ အနာဒိယိတွာ-မယူမှု၍၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးစွဲသောရဟန်းသည်၊ အနာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ရဟန်းခံကိစ္စ၌ ရဟန်းလောင်း၏ သင်္ကန်းကို ကပ္ပမိန္ဒ ထိုးပေးကြသည်၊ ရဟန်းဖြစ်လျှင် အာပတ်မသင့်အောင် တည်း။] မူဂဗ္ဗတာဒိနိ-အ၊သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျင့် အစရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိယဝတ္တာနိ-တိတ္ထိတို့၏ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ သမာဒိယန္တော-ကောင်းစွာယူသော ရဟန်းသည်၊ ဝါ-ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်၊ သမာဒိယန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ ပန-ကား၊ ပါရိဝါသိကာဒယော-ပါရိဝါသိကရဟန်း အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တစ္ဆနိယာဒိကမ္မကတာဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော တစ္ဆနိယ အစရှိသော ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝတ္တံ-ကို၊ အသမာဒိယန္တော-ကောင်းစွာ မယူကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-မဆောက်တည်ကုန်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပစ္စန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ “အတ္တာပတ္တိ န သမာဒိယန္တော အာပစ္စတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ စီဝရံ-ကို၊ သိပ္ပန္တော-ချုပ်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝေဇ္ဇကမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မစိတ္တကမ္မာဒိနိ-ဆေးဆရာ၏အမှု၊ ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး၏အမှု၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တော ဝါ- ပြုသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။

[ဝိမတိ၌ “ကမ္မာဒိနိ” ဟု “အာဒိ” မပါ။ လူတို့၏ ဥစ္စာ သိုမှီး သိမ်းဆည်းမှုဟူသော ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မဟုလည်းကောင်း၊ မိန်းမရုပ် ယောက်ျားရုပ် စသော ပန်းချီဆေး ရေးမှုကို “စိတ္တကမ္မ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။]

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိ-ဥပဇ္ဈာယဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အကရောဇ္ဈော-မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကရောဇ္ဈော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-အား၊ စီဝရ်-ကို၊ ဒဒမာနော-ပေးသောရဟန်းသည်၊ ဒေဇ္ဈော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကာနံ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက၊ အန္တေဝါသိက တပည့်တို့အား၊ စီဝရာဒိနိ-တို့ကို၊ အဒေဇ္ဈော-မပေးသောရဟန်းသည်၊ အဒေဇ္ဈော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ စီဝရ်-ကို၊ ဂဏှော-ခံယူသောရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ န ဘိက္ခဝေ ဩဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ကြောင့်၊ ဩဝါဒ်-ကို၊ အဂ္ဂဏှော-မယူသောရဟန်းသည်၊ န ပဋိဂ္ဂဏှော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု- နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုကို၊ အနိသဇ္ဈိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးဆောင်သောရဟန်း သည်၊ ပရိဘောဂေန အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ ပဉ္စာဟိကံ-ငါးရက် တစ်ကြိမ်၊ သဃာဋီစာရ်-သင်္ကန်း၏လှည်လည်ခြင်းကို၊ အတိက္ကာမယမာနာ-လွန်စေသော ဘိက္ခုနီသည်၊ အပရိဘောဂေန အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏။ [အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထံ ဒိန္နံ အညဿ ဒါနေ၊ သဃာဋီ ပါရပိတွာ သန္တရတ္တရေန ဂါမပ္ပဝေသနာဒိသု စ အာပတ္တိယောပိ အပရိဘောဂေန အာပတ္တိတဗ္ဗာပိတ္တိယောဝါ-ဝိမ. ၃။]

သဟဂါရသေယျ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်း ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ရတ္တိ-၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-ရောက်သည် မည်၏။ (“သဟဂါရသေယျ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေဇ္ဈော-ပြုသော ရဟန်းသည်” ဟု ထည့်ပေးလျှင် ကောင်း၏။) ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ နော(အာပစ္စတိ နာမ)-မရောက်သည် မည်၏။ ဒွါရ်-တံခါးကို၊

အဒေဇ္ဈော အာပစ္စတိ။ ။ စီဝရာဒိနိ အဒေဇ္ဈော အာပစ္စတိတိ ဣဒံ “ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခုနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပေ၊ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗောတိ အာဒိဝစနတော အနာဒရိယေန အာမိသသင်္ဂဟံ အကရောဇ္ဈဿ ဒုက္ကဋ်၊ ဘိက္ခုနီယာ ပါစိတ္တိယဉ္စ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ နိသဋ္ဌစီဝရာဒိနံ အဒါနအာပတ္တိပိ ဇေတ္ထေဝ သင်္ဂဟိတာ၊-ဝိမတိ။

ဩဝါဒ် အဂ္ဂဏှော။ ။ ဘိက္ခုနီများအတွက် ဩဝါဒခံယူဖို့ရန် လျှောက်ထားခြင်းကို ဥပုသ်ပြုရာသို့ ယူဆောင်ပြီးနောက် ရဟန်းတို့က ပြောလိုက်သော စကားကို ပြန်၍ မပြောသော ရဟန်းတည်း။ [ဩဝါဒ် အဂ္ဂဏှောတိ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနိဩဝါဒဣ-လ ဝုတ္တံ ဝစနံ အဂ္ဂဏှော ဇာလဂီလာနဂမိယဝိပဇ္ဇိတော၊-ဝိမတိ။]

အသံဝရိတွာ-မပိတ်မူ၍၊ ပဋိသလ္လိယန္တော-နေအခါ၌ ကိန်းအောင်းသောရဟန်းသည်၊ ဝါ-အိပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ အာပစ္စတိ-ရောက်သည် မည်၏၊ ရတ္တိ-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)-၏၊ ဧကရတ္တိဆာရတ္တိသတ္တာဟဒသာဟမာသာ တိက္ကမေသု-တစ်ည၌လွန်ရာအခါ၊ ခြောက်ည၌လွန်ရာအခါ၊ ၇ ရက်လွန်ရာအခါ၊ ၁၀ ရက်လွန်ရာအခါ၊ တစ်လလွန်ရာအခါတို့၌၊ ဝုတ္တာပတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သော အာပတ်သို့၊ အာပစ္စန္တော-ရောက်သောရဟန်းသည်၊ အရဏုရော-အရဏ်တက်ရာ အခါ၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားသော ရဟန်းသည်၊ န အရဏုရော အာပစ္စတိ နာမ-၏၊ (အရဏ် တက်ရာအခါ၌ အာပတ်သို့ မရောက်သည် မည်၏။)

ဘူတဂါမဉ္ဇေဝ-ဘူတဂါမကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါဇာတဉ္ဇ-အင်္ဂါဇာတ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒန္တော-ဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဆိန္ဒန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ (ဖြတ်သည်ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ကောသေဝါ-ဆံတို့ ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နခေဝါ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ န ဆိန္ဒန္တော-မဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ (၂ လလွန်ရာအခါ လက် ၂ သစ်လွန်ရာ အခါတို့၌ မဖြတ်သောရဟန်းသည်၊) န ဆိန္ဒန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ (မဖြတ် သည်ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေန္တော-ဖုံးထား သော ရဟန်းသည်၊ ဆာဒေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ (ဖုံးထားသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ပန-ဆက်၊ တိဏေန ဝါ ပဏ္ဍေနဝါ ပဋိစ္စာ ဒေတွာ အာဂန္တဝံ၊ နတွေဝ နဂ္ဂေန အာဂန္တဝံ၊ ယော အာဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ သ္မာတိ-တိဏေန ဝါ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋဿ ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ-သော၊) ဣမံ အာပတ္တိ-ဤ အာပတ်သို့၊ န ဆာဒေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ (မဖုံးလွှမ်းသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်သည် မည်၏၊) ကုသစီရာဒိနိ-သမန်းမြက်သင်္ကန်း အစရှိသည် တို့ကို၊ ဓာရေန္တော-ဆောင်သောရဟန်းသည်၊ ဓာရေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ အယံ တေ ဘိက္ခုပတ္တော ယာဝ ဘောဒနာယ ဓာရေတဗ္ဗောတိ-အယံ တေ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗောဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ-သော၊) ဣမံ အာပတ္တိ-သို့၊ န ဓာရေန္တော-မဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ ('ဣမံ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စန္တော-ရောက် လတ်သော်၊ န ဓာရေန္တော အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏'ဟုသော်လည်း ပေးပါ။)

အရဏုရော။ ။ဧကရတ္တိဆာရတ္တိသတ္တာဟဒသာဟမာသာတိက္ကမေသုတိ ဧကရတ္တိမိ တိစိဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျာတိ ။ ဆာရတ္တပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စိဝရေန ဝိပ္ပဝသိ တဗ္ဗန္တိ ။ သတ္တာဟ ပရမံ သန္တိစိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ။ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစိဝရံ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ ။ မာသပရမံ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ။ ဝုတ္တကာလာတိက္ကမေသု၊-ယောဓနာ။

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ နာနာသံဝါသကံ ကရောတိတိ-ကား၊ ဧကသီမာယံ-တစ်ခု
တည်းသောသိမ်၌၊ ဇွီသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ သံယေသု-သံဃာတို့သည်၊
နိသိန္ဓေသု-ထိုင်နေကုန်လတ်သော်၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-တစ်ခုသောဘက်၌၊ နိသိဒ္ဓိတွာ-
ထိုင်၍၊ ပရပက္ခဿ-တစ်ပါးသောဘက်၏၊ လဒ္ဓိ- အယူကို၊ ဂဏုန္တော-ယူသော
ရဟန်းသည်၊ ယသ္မိံ ပက္ခေ-အကြင်ဘက်၌၊ နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေ၏၊ တေသံ-ထို
ရဟန်းတို့၏၊ (ထိုဘက်၌ ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏၊) အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာ
လျှင်၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ နာနာသံဝါသကံ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊
ကရောတိ နာမ-ပြုသည် မည်၏၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊
နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေ၏၊ ဟေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ ဂဏပူရကော-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေ
တတ်သူသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စီးစေ၏၊ ဝါ-ဖျက်ဆီး
၏၊ ဣတရေသံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ထိုင်နေရာဘက်မှ အခြားသော
ရဟန်းတို့၏၊) ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသံသို့၊ အနာဂတတ္တာ-မရောက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ (ကမ္မံ ကောပေတိ)၊ သမာနသံဝါသကေပိ-သမာနသံဝါသကပုဂ္ဂိုလ်၌
လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊
ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ-ကို၊ ရောစေတိ-နှစ်သက်၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်း
တို့၏၊ သမာနသံဝါသကော-တူသော သံဝါသရှိသူသည်၊ ဟောတိ-၏၊
ဣတရေသံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ နာနာသံဝါသကော-ကွဲပြားသော
သံဝါသ ရှိသူသည်၊ (ဟောတိ)။

သတ္တအာပတ္တိယော သတ္တာအာပတ္တိက္ခန္ဓာတိ-ကား၊ အာပတ္တိ- ဗ္ဗတော-ရောက်
ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့မည်၏၊ ရာသဋ္ဌေန-အစုဟူ
သော အနက်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ-ခန္ဓတို့ မည်၏၊ ဣတိဇဝံ-ဤသို့၊ ဒွေယေဝ-နှစ်ပါးသာ
လျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမာနိ-အမည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ နာမဝသေန-
အမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒုကံ-ဒုက်ကို၊ ဒသိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ကမ္မေန ဝါ

ကမ္မံ ကောပေတိ။ ။တစ်သိမ်တည်း၌ သံဝါသချင်း မတူသော ရဟန်းတို့သည်
ဟတ္ထပါသံ မစပ်လျှင် ကိုယ့်အစုနှင့်ကိုယ် တစ်ပြိုင်နက် ကံပြုကောင်း၏၊ ရဟန်းတစ်ပါး
ကား ဤဘက်သံဃာတွင် ပါဝင်နေသော်လည်း အခြားဘက်သံဃာ၏ အယူကို နှစ်သက်
နေသူဖြစ်၍ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသဖြစ်နေသူတည်း၊ ထိုရဟန်းသည် ဤဘက်သံဃာ၌ နေသော်
လည်း ဤဘက်သံဃာနှင့် သံဝါသ မတူသောကြောင့် ဤဘက်သံဃာ၏ ကံကိုလည်း
ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ တစ်သိမ်တည်းဝယ် ဟိုဘက်သံဃာ၏ ကံကိုလည်း ဖျက်ဆီးနိုင်၏။

ဂဏပူရကော။ ။ ထိုရဟန်း ထိုင်နေရာဘက်၏ ကံကို ဖျက်၏ ။ ဟူရာ၌ ထိုရဟန်းပါ
ရေတွက်မှ ဆိုင်ရာကံအတွက် သံဃာပြည့်သောကြောင့် ထိုရဟန်းက ကံကို ဖျက်၏ဟု
ဆိုသည်၊ အကယ်၍ ထိုရဟန်းကို အရေအတွက် မသွင်းဘဲ သမာနသံဝါသကဖြစ်သော
ရဟန်းများချည်း ဂိုဏ်းပြည့်လျှင်ကား ထိုကံ မပျက်ဟု မှတ်ပါ။

၆၄

ဝနီဝါရအဋ္ဌကထာ

မှတ်စု

သလကဂ္ဂါဟောန ဝါတိ ဧတ္ထ-ကမ္မေန ဝါ သလကဂ္ဂါဟောန ဝါဟူသော ဤပါဠိ၌၊
 (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥဒ္ဓေသောစေဝ-ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည်
 လည်းကောင်း၊ ကမ္မဉ္စ-ကံသည်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ (ကာရဏံ-
 သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊) [တစ်သိမ်တည်း၌ ပါတိမောက်ကို ခွဲ၍
 ရွတ်ပြလျှင်လည်းကောင်း၊ ကံကို ခွဲ၍ ပြုလျှင်လည်းကောင်း သံဃာကွဲပြားခြင်း၏
 အကြောင်းတည်း၊] ဝေါဟာရောစေဝ-ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို ပြောဆိုခြင်းသည်
 လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာစ-လျော်စွာ ကြားသိစေကြောင်း စကားသည်လည်း
 ကောင်း၊ သလကဂ္ဂါဟောစ-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-
 တစ်မျိုးသော၊ (ကာရဏံ-တည်း၊) ဝေါဟာရနုဿာဝနသလကဂ္ဂါဟာ-ဝေါဟာ
 ရာနုဿာဝနသလကဂ္ဂါဟတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-သံဃဘောဒကကံ၏ ရှေးအဖို့၌
 ဖြစ်သော ကိစ္စတို့တည်း၊ ကမ္မဉ္စေဝ-ကံသည်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသော စ-
 ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပမာဏံ-လိုရင်းကမာဏတည်း။
 [ပမာဏန္တိ သံဃဘောဒါနန္တရိယနိပ္ပတ္တိယာလက္ခဏံ၊ သံဃဘောဒကံ၊ အာနန္တရိယကံ
 အထမြောက်ခြင်း၌ လိုရင်းလက္ခဏာတည်း၊-ဝိမတိ၊ ထို ၂ မျိုးတွင်လည်း
 တစ်မျိုးမျိုး ပြုလျှင် အထမြောက်၏၊ ဤဥဒ္ဓေသ အစရှိသည်တို့၏ အကျယ်ကို
 ဥပါလိပဉ္စကအဓိကရဏ ဝုပသမဝဂ်၌ ဖွင့်လတ္တံ့။]

ဦးနဝိသတိ ဝသော-ယုတ်သောအသက်နှစ်ဆယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (အသက်
 နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အဒ္ဓါနဟိနော နာမ-မည်၏၊ (ယုတ်လျော့
 သော ကာလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏၊) ဟတ္ထန္တိနာဒိဘောဒေါ-ဟတ္ထန္တိနအစရှိသောအပြား
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အင်္ဂဟိနောနာမ-မည်၏၊ (ယုတ်လျော့သောအင်္ဂါရှိသူ မည်၏၊)
 ပဏ္ဍကော-ပဏ္ဍုက်သည်လည်းကောင်း၊ ဟိရန္တာနကတော-တိရစ္ဆာန်သည်လည်းကောင်း၊
 ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော စ-ဥဘတောဗျည်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဝိပနော နာမ-
 ချွတ်ယွင်းသော ဝတ္ထုရှိသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ [ဥပသမ္ပဒကံ၌ "ဝတ္ထု သီမာ၊ ပရိသာ၊
 ဥတ္တိကမ္မဝါစာ"ဟု အင်္ဂါငါးပါး ရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝတ္ထုဟူသောအင်္ဂါ ချွတ်ယွင်းသူ
 မည်၏၊] အဝသေသာ-ဤ ၃ မျိုးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ထေယျသံဝါသကာဒယော-
 ထေယျသံဝါသက အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ-အဘဗ္ဗ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကာ နာမ-တို့ မည်၏၊ [မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော
 အမှုရှိသူတို့ မည်၏၊ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကရဏံ၊ ကမ္မံ၊ ဒုဋ္ဌ၊ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကမ္မမေဝ၊
 ကရဏံ ဒုက္ကဋ္ဌမေတဿာတိ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကော၊-ယောဇနာ၊] ဒုက္ကဋ္ဌကိရိယာ-
 မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အပြုအမှုရှိကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မာ-မကောင်းသဖြင့်
 ပြုအပ်သော အလုပ်ရှိကုန်သော ထေယျသံဝါသက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
 ဣမသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ-၌ပင်၊ ကတေန-သော၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မေန-ကြောင့်၊
 အဘဗ္ဗဋ္ဌာနံ-အဘဗ္ဗ၏အရာသို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

အပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရော-မပြည့်စုံသော သပိတ် သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းလောင်းသည်။ အပရိပုဏ္ဏ နာမ-အပရိပုရမည်၏။ (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥပသမ္ပဒ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ-ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ န ယာစတိ-မတောင်း၊ (သော-သည်။ နောယာစတိ နာမ-နောယာစတိ မည်၏။ အလန္တိဿ စ ဗာလဿ စာတိ-ကား၊ အလန္တိ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေပိဋကော-ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ တတ်ကျွမ်းသူသည်။ သဗေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (စဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဗာလော-ဗာလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗိဝဿော-ဝါ ၆၀ ရှိသည်။ သဗေပိ ဟောတိ-ဖြစ်စေဦးတော့၊ (စဝံသတိပိ-သော်လည်းကောင်း၊) ဥဘောပိ-နှစ်ယောက်လုံးတို့ကိုလည်း၊ နိဿယ-မှီ၍၊ န ဝတ္ထဗ္ဗ-မနေရာ၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ် နှစ်မျိုးလုံး အထဲ၌ နိဿယည်းယူ၍ မနေရာ၊) ဗာလဿ စ လန္တိဿစာတိ စတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ ဗာလဿ-ဗာလပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တံ-သည်။ နိဿယံ-နိဿယည်းကို၊ ဂဏ-ယူလော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာယပိ-စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ လန္တိဿ ပန-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ ယာစန္တဿေဝ-တောင်းသော လန္တိပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (နိဿယော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊) သာတိသာရန္တိ-ကား၊ ယံ(ဝတ္ထု)-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈာစရန္တော-လွန်ကျူးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-၏၊ သဒေါသံ-အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ (တံ ဝတ္ထု-ကို၊ အဇ္ဈာစရိတံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းငှာ၊ အာဗ္ဗာ-မထိုက်ကုန်။)

ဟတ္ထဝိကာရာဒိဟိ - လက်၏ ထူးခြားသော အမူအရာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (လက်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊) ပဋိက္ခောသနာ-တားမြစ်ခြင်းသည်။ ကာယေန ပဋိက္ခောသနာ နာမ-ကာယေန ပဋိက္ခောသနာ မည်၏။ ကာယေန ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ ဟတ္ထဝိကာရာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏။ ဥပယာတာ-ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်။ ဥပယာတိကာ နာမ-တို့ မည်၏။ [ဒွေ ဥပယာတိကာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် "ဥပယာတာ"ဟု ဗဟုဝစ် ရှိရသည်။] သိက္ခူပယာတော-သိက္ခာကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ သိက္ခူပယာတိကာ နာမ-တို့ မည်၏။ ပရိဘောဂပယာတော - အသုံးအဆောင်ကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဘောဂပ

ဗာလဿ လန္တိဿ။ ။ဗာလဿဟိ နိဿယဂ္ဂဟဏဝိဝိ အဇာနန္တဿ လန္တိ ဗာလဿေဝ၊ (နိဿယည်းယူနည်းကို နာမလည်ရှာသော လန္တိဗာလပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤနိဿယည်းအရာ၌ ဗာလဟု ယူ၊) လန္တိဿာတိ ဗျတ္တဿ နိဿယဒါယကသဘာဂတံပရိဝိမံသန္တဿ၊ (နိဿယည်း ယူနည်း၌ ကျွမ်းကျင်ပါလျက် နိဿယည်းဆရာ လုပ်မည့်သူ၏ မိမိနှင့် သဘာဂ ဟုတ် မဟုတ်ကို နှစ်မ်းခိုက်ဖြစ်သော လန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဤ နိဿယည်းယူရာ၌ လန္တိဟု ယူပါ။)-ဝိမတိ။

ဃာတိကာ နာမ-မည်၏။ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ တိဿော၊ သိက္ခာ-တို့ကို၊ အသိက္ခတော-မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဥပဃာတော-ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊) သိက္ခပဃာတိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ သံဃိကံ ဝါ-သံဃာ၏ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကံဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပရိဘောဂံ-မကောင်းသဖြင့် သုံးဆောင်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဘုဉ္ဇတော-သုံးဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဥပဃာတော-ကို၊) ဘောဂူပဃာတိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ ဒွေ ဝေနယိကာတိ-ကား၊ ဝိနယသိဒ္ဓါ-ဝိနည်း၌ ထင်ရှားကုန်သော၊ အတ္ထာ-အနက်တို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း။ [“ဝိနယေ အာဂတာ ဝေနယိကာ”ဟု ပြု၊ ဝိနယေ အာဂတာ အတ္ထာ ဝေနယိကာတိ အာဟာ “ဒွေ အတ္ထာ ဝိနယသိဒ္ဓါ”တိ-ဝိမတိ၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိနယေန+သိဒ္ဓါ ဝေနယိကာ”ဟု ပြုလေ၏။] သကလေ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကေ-ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယဝသေန-အပ်သောအရာ၊ မအပ်သောအရာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပညတ္တံ နာမ-ပညတ္တံ မည်၏။ ပညတ္တာ နုလောမံ နာမ-ပညတ္တာနုလောမ မည်သည်ကို၊ စတုသု-န်သော၊ မဟာပဒေသု-မဟာပဒေသတို့၌၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။

သေတုဃာတောတိ-ကား၊ ပစ္စယဃာတော-အကြောင်းရင်းစိတ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းတည်း။ ယေန စိတ္တေန-အကြင်စိတ်ကြောင့်၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော အမှုကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏။ တဿ စိတ္တဿာပိ-ထိုစိတ်ကိုသော်မှလည်း၊ အနုပ္ပာဒနံ-မဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ (ဂရဟာဇောတက ပိသဒ္ဓါဖြင့် “စိတ်ကိုသော်မှ မဖြစ်စေတုံသေး၏၊ ကိုယ် နှုတ်ကို မဖြစ်စေမှုမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ-ဟူလို၊) မတ္တာကာရိတာတိ-ကား၊ မတ္တာယ ပမာဏေန-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ကရဏံ-တည်း။ ပမာဏေ-လျော်သောအတိုင်းအရှည်၌၊ ဌာနံ-တန်ရပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ကာယေန အာပစ္စတိတိ-ကား၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သောအာပတ်သို့၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ အာပစ္စတိ-၏။ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သောအာပတ်သို့၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ (အာပစ္စတိ)၊ ကာယေန ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထ၌၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းနှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ ကာယေနေဝ-ကိုယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏။ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော ပုန-ထသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။ အဇ္ဈောဟရဏပရိဘောဂေါ-စားမျိုးခြင်း

ဥပဃာတိကာ။ ။ဥပဟနနံ ဥပဃာတော၊ (ဗဟုဝဏ် ယောဂီဘတ်သက်၍ “ဥပဃာတာ”ဟု ဖြစ်၏။) ဥပဃာတာယေဝ ဥပဃာတိကာ၊ သွတ္တံ၌ ဣကပစ္စည်း၊ သက်၊ ယောဇနာ၌ ကား ကတ္တုရုပ် ပြုလေ၏။

ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ အတ္တန္တရပရိဘောဂေါ နာမ-မည်၏၊ (ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်း၌ သုံးဆောင်ခြင်း မည်၏၊) သီသမက္ခနာဒိ-ဆီဖြင့် ဦးခေါင်းကို လိမ်းခြင်း အစရှိသော သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေါ နာမ-မည်၏။ (ခန္ဓာကိုယ် ၏ အပြင်၌ သုံးဆောင်ခြင်း မည်၏။)

အနာဂတံ ဘာရံ ဝဟတီတိ-ကား၊ အထေရောဝ-ထေရ်မဟုတ်သည်သာလျှင်၊ သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊ ထေရေဟိ-ထေရ်တို့သည်၊ ဝဟိတဗ္ဗံ-ရွက်ဆောင်ထိုက် သော၊ ဗီဇနဂါဟဓမ္မဈေသနာဒိဘာရံ-ယပ်လေကို ယူစေခြင်း၊ တရားဟောဖို့ရာ တိုက်တွန်းခြင်း အစရှိသော တာဝန်ကို၊ ဝဟတိ-ရွက်ဆောင်၏၊ တံ-ထိုတာဝန်ကို၊ နိတ္ထရိတုံ- ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝီရိယံ- ဝီရိယကို၊ အာရဘတိ- အားထုတ်၏၊ အာဂတံ ဘာရံ န ဝဟတီတိ-ကား၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ (သမာနော-လျက်၊) ထေရကိဗ္ဗံ-ထေရ်၏ကိစ္စကို၊ န ကရောတိ-ပြု၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရေန ဘိက္ခုနာ သာမံ ဝါ ဓမ္မံ ဘာသိတုံ ပရံ ဝါ အဇ္ဈေသိတုံ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရာဓေယျံ ပါတိမောက္ခန္တိ-အနုဇာနာမိ ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ-ဟူသော၊ ဧဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ကိစ္စကို၊ ပရိဟာပေတိ-ဆုတ်ယုတ်စေ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ ကုက္ကုစ္စာယတီတိ-ကား၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စ မပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကုက္ကုစ္စာယိတွာ-ကုက္ကုစ္စပြု၍၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်၏၊ (ကုက္ကုစ္စဖြစ်လျက် ပြုလုပ်၏၊) ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ န ကုက္ကုစ္စ ယတီတိ-ကား၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ-ကုက္ကုစ္စပြုထိုက်သော အမှုကို၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတွာ-ကုက္ကုစ္စ မပြု မူ၍၊ ကရောတိ-၏၊ ဒွိန္ဒု-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဒီဝါ စ- နေ့အခါ၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တာ စ-ည၌အခါ၌လည်းကောင်း၊ အာသဝါ- အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ဝဗုန္တိ-တိုးပွားကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အနန္တရ ဒုကေပိ-အခြားမဲ့ဒုက်၌လည်း၊ (“ဒွိန္ဒု ပုဂ္ဂလာနံ အာသဝါ န ဝဗုန္တိ၊ ယော စ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ န ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ယော စ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ ကုက္ကုစ္စာယတိ” ဟူသော အခြားမဲ့ဒုက်၌လည်း၊) ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ဝိဘင်းခန္ဓကတို့၌၊ ဝုတ္တ နယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုကေပိရဝတ္ထုနာ-ဒုကေပိရ၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ၊

တိထဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၃။ တိကောသု-တိက်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အတ္ထာပတ္တိ တိဋ္ဌန္တေ ဘဂဝတိ အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရား သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ-သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိတော်မူစဉ်၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ (သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္တိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းချည်းတည်း၊ [“ယံ အာပတ္တိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သာ အာပတ္တိ”ဟုလည်းကောင်း ထည့်၍ စပ်ပါ-ဟူလို၊] တတ္ထ-ထိုအာပတ်တို့တွင်၊ လောဟိတုပ္ပာဒါပတ္တိ-လောဟိတုပ္ပာဒအာပတ်သို့၊ (ဘဂဝတိ-သည်၊) တိဋ္ဌန္တေ-စဉ်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [လောဟိတုပ္ပာဒါပတ္တိန္တိ ပါရာဇိကာပတ္တိ-၊-ဝိမတိ၊ အရှင် ဒေဝဒတ်၏ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်၌ သွေးဖြစ်အောင် ပြုခြင်းသည် ပါရာဇိက ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ပါရာဇိကာပတ္တိ”ဟု ဆိုသည်၊] အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ အာဝုသော ဝါဒေန-အာဝုသောဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်၊ (အာဝုသော ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊) သမုဒါစရန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဝေါ-သင်တို့သည်၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ အစ္စယေန-ကွယ်လွန်တော်မူရာအခါ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န သမုဒါ စရိတဗ္ဗံ-မပြောဆိုရာ၊ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ နဝကေန-သီတင်းငယ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ထေရော-ထေရ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘန္တေတိ ဝါ-ဘန္တေဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အာယသ္မာတိ ဝါ-အာယသ္မာဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ သမုဒါစရိ တဗ္ဗော-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ထေရ်-ထေရ်ကို၊ အာဝုသောဝါဒေန-အာဝုသောဟူသောဝါဒဖြင့်၊ သမုဒါစရဏပစ္စယာ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ခဋ္ဌ်အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ-စဉ်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဒွေ-နှိုသော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော အာပတ်တို့သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ရေန္တေပိ-သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ဝေါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ အနတိရိတ္တံ-အတိရိတ် ဝိနည်းကံလည်း မပြုရပေ၊ ဂိလာန၏ အကျန်လည်း မဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောစဉ်ကို၊ ဘုဒ္ဓန္တော-သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)-မရောက်၊ ပန-ကား၊ ဝိကာလ ဘောဇနာပတ္တိ-ဝိကာလဘောဇနအာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကာလေ-၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ အဝသေသာ-ထို့သို့၊ ဝိကာလေစေ-၌လည်းကောင်း၊

ကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏၊ သဟဂါရသေယျ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်း
သောကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊
ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒွါရ်-ကို၊ အသံဝရိတွာ-မပိတ်မူ၍၊ ပဋိသလ္လိယန-
ကိန်းအောင်းခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊
(အာပစ္စတိ)၊ သေသာ-ကြွင်းသောအာပတ်တို့သို့၊ ရတ္တိဉ္စေ-၌လည်းကောင်း၊ ဒိဝါ
စ-၌လည်းကောင်း၊ (အာပစ္စတိ-၏။)

(အဟံ-ငါသည်၊) ဒသဝသော-၁၀ ဝါရှိသည်၊ အမိ-ဖြစ်၏၊ (အဟံ-သည်၊)
အတိရေကဒသဝသော-၁၀ ဝါထက် ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-
သို့(ကြံ၍)၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အဗျတ္တော-ဝိနည်း
သိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေဇ္ဈော-
ပြုစုလုပ်ကျွေးစေသော ရဟန်းသည်၊ ဒသဝသော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ-
၏၊ ဥနဒသဝသော-၁၀ ဝါအောက် ယုတ်လျော့သော ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊
န(အာပစ္စတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ကျွမ်းကျင်၏၊ ဗျတ္တော-
ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ထက်မြက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နဝေါဝါ-၅ ဝါမကြွယ်၊
သီတင်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမောဝါ-၅ ဝါပြည့်မြောက်၊ ၁၀ ဝါအောက်
ငယ်၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသံ-ကို၊
ဥပဋ္ဌာပေဇ္ဈော-သည်၊ ဥနဒသဝသော (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊ ဒသဝသော (ဟုတွာ)၊
နော(အာပစ္စတိ)၊ သေသာ-တို့သို့၊ (နောက်၌ “သေသံ”ဟု ဧကဝုဇ်ရှိ၏၊) ဒသ
ဝသောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥနဒသဝသောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊
(အဟံ-သည်၊) ပဉ္စဝသော-၅ ဝါရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဗာလော-
သည်၊ အဗျတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနိဿာယ-မရှိမူ၍၊ (နိဿယည်းမယူမူ၍၊)

ရတ္တိဒိဝါ။ သေသာ ရတ္တိဉ္စေ ဒိဝါစာတိ ဧတ္ထ အရဏုဂ္ဂမနေ အာပစ္စိတဗ္ဗာ ပဌမ
ကထိနာဒိ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယောပိ ရတ္တိဒိဝါနံ ဝေမဇ္ဈေယေဝ အာပစ္စိတဗ္ဗတ္တာ တတိယ
ကောဋ္ဌာသညေဝ ပဝိဋ္ဌာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အထဝါ ဥဒ္ဓုဗ္ဗေ အရဏေ အာပစ္စိတဗ္ဗတ္တာ ဒိဝါ
အာပစ္စိတဗ္ဗသုဓေဝ ပဝိဋ္ဌာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒနာပတ္တိယော
ပန ရတ္တန္တကာရေ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌနာပတ္တိ စ ရတ္တိယညေဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာ၊ ပုရောတ္တံ
ကုလာနိ ဥပသင်္ကမနအနတ်ရိတ္တဘောဇနာဒိနိ ဒိဝါ ဧဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာနိ၊ ကေမိ ပန
ဘောဇနပဋိသံယုတ္တာနိ သေခိယာနိ၊ ဂဏဘောဇနာဒိနိစ ဒိဝါ ဧဝ အာပစ္စိတဗ္ဗာနိတိ ဝဒန္တိ၊
တသ္မာ ဤဒိဿာ အာပတ္တိယော မုဉ္ဇိတွာ တတိယကောဋ္ဌာသံ ဘဇ္ဈိတိ ဝေဒိတမ္၊-ဝိမတိ။

ဥနဒသဝသော။ န ဥနဒသဝသောတိ ဒသဝဿဿ ဗာလသေဝ ပညတ္တသိက္ခာ
ပဒတ္တာ ဝုတ္တံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကေသု အသမ္ဘာဝတ္တနာပတ္တိ အလန္တိနံ နိဿယ
ဒါနာဒိမ္ပိ ဒသဝသောဝ အာပစ္စတိ၊ ဝုဋ္ဌာပိနိ ချေ ဝဿာနိ အနနုဓန္တာဒိမ္ပိ ဥနဒသဝသော
အာပစ္စန္တိ၊-ဝိမတိ။

ဝသန္တော-နေသောရဟန်းသည်၊ ပဉ္စဝသော (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊ အဟံ-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-၏၊ ဗျတ္တော-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နဝကော-၅ ဝါမကြွယ်၊ သီတင်းငယ်သည်၊ (သမာဓော-လျက်၊) အနိဿာယ၊ ဝသန္တော-သည်၊ ဦနပဉ္စဝသော (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ သေသံ-သို့၊ ပဉ္စဝသော စေဝ၊ ဦနပဉ္စဝသော စ အာပစ္စတိ-၏။

အနုပသမ္ပန္တံ-လူ့သာမဏေကို၊ ပဒသော-အစုအစုအားဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဝါစေန္တော-ဆိုစေသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပို့ချသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊) မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမအား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊ ပါရာဓိကသုက္ကဝိသဋ္ဌိကာယသံသဂ္ဂဒုဋ္ဌလ္လအတ္တကာမပါရိစရိယဒုဋ္ဌဒေါသသံဃာဒပဟာရဒါနတလသတ္တိကာဒိဘောဒံ-ပါရာဓိကအာပတ်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်၊ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ်၊ ဒုဋ္ဌလ္လအာပတ်၊ အတ္တကာမပါရိစရိယအာပတ်၊ ဒုဋ္ဌဒေါသအာပတ်၊ သံဃာဒအာပတ်၊ ပဟာရဒါနအာပတ်၊ တလသတ္တိကအာပတ် အစရှိသော အပြားရှိသောအာပတ်သို့၊ အကုသလစိတ္တော-အကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ အသဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ သဟဂါရသေယျာဒိ-သဟဂါရသေယျအစရှိသော အာပတ်သို့၊ (သဟသေယျ အစရှိသော အာပတ်သို့၊) အဗျာကတစိတ္တော-အဗျာကတစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ။

ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ အရဟာဝ-ရဟန္တာသည်သာ၊ အာပစ္စတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ (တံ-ထိုအာပတ်သို့၊) အဗျာကတစိတ္တောဝ-သည်သာ၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ မေထုနဓမ္မာဒိဘောဒံ-မေထုနဓမ္မ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ သုခဝေဒနာသမင်္ဂီ- သုခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒုဋ္ဌဒေါသာဒိဘောဒံ-ဒုဋ္ဌဒေါသအစရှိသောအပြားရှိသော၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) ဒုက္ခဝေဒနာသမင်္ဂီ-ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာပစ္စတိ)၊ ယံ-သို့၊ သုခဝေဒနာသမင်္ဂီ-သည်၊ အာပစ္စတိ၊ တံယေဝ-ထိုအာပတ်သို့ပင်၊ မဇ္ဈတ္တော-အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၊ (လျစ်လျူရှုသည်၊) ဟုတွာ-၍၊ အာပစ္စန္တော-ရောက်လတ်သော်၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသမင်္ဂီ-သည်၊ အာပစ္စတိ။

တယော ပဋိက္ခေပါတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပဋိက္ခေပါ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော တရားတို့သည်၊ တယော-သုံးပါးတို့တည်း၊ စတုသု-၄ ပါးကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-တို့၌၊ မဟိစ္ဆတာ-များသောပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိလေသသလ္လေစနပဋိပတ္တိယာ-

ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်အားဖြင့်၊ အဂေါပါယနာ-စောင့်ရှောက်မှု၏ မဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ ဝါ-မစောင့်ရှောက်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ [ဂေါပဿ+အယနာ ဂေါပါယနာ။] ဟိ-မှန်၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ကား၊ အပိစ္ဆတ္တာဒယော-ကုန်သော၊ တယော-သုံးပါးသောတရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနညာတာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တယော အနညာတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

(အဟံ-သည်။) ဒသဝသော၊ အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပန္နော-သည်လည်းကောင်း၊ (အဟံ-သည်။) ပဉ္စဝသော အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိဿယံ-နိဿယည်းကို၊ အဂ္ဂဏုန္တော-မယူသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗာလော-သည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ ပဏ္ဍိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) န အာပဇ္ဇတိ၊ ဦးဒသဝသော-သည်၊ (သမာနော-လျက်၊ အဟံ၊) ဗျတ္တော-သည်၊ အမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဗဟုဿုတတ္တာ-များသောသုတရီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပန္နော-သည်လည်းကောင်း၊ ဦးပဉ္စဝသော-သည်၊ (သမာနော-လျက်၊) နိဿယံ-ကို၊ အဂ္ဂဏုန္တော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ ဗာလော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)-ရောက်သည်မဟုတ်၊ အဝသေသံ-သို့၊ ပဏ္ဍိတောစေ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ အနုပဂ္ဂန္တော-မကပ်ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပက္ခန္ဓံ၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပက္ခန္ဓံ၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ မဟာပဝါရဏာယ-သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌၊ အပ္ပဝါရေန္တော-ပဝါရဏာ မပြုသော ရဟန်းသည်၊ ဇုဏှေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ကာဠေ-၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ အဝသေသံ-သို့၊ ကာဠေ စေ-၌လည်းကောင်း၊ ဇုဏှေ စ-၌လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝဿုပဂမနံ-ဝါသို့ ကပ်ခြင်းသည်၊ ကာဠေ-၌၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဇုဏှေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)-မအပ်၊ မဟာပဝါရဏာယ-၌၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာပြုခြင်းသည်၊ ဇုဏှေ ကပ္ပတိ၊ ကာဠေ နော(ကပ္ပတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ အနညာတာကံ-ခွင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်၊ ကာဠေ စေ-၌လည်းကောင်း၊ ဇုဏှေ စ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပတိ-၏။

ဇုဏှေ၊ ကာဠေ။ ။ အပ္ပဝါရေန္တောတိ အနာဒရိယေန အပ္ပဝါရေန္တော၊ ကေနစိ ပစ္စယေန အပ္ပဝါရေတွာ ကာဠေပက္ခန္ဓာတုဒ္ဓသေ သံဃေ ပဝါရေန္တေ တတ္ထ အနာဒရိယေန အပ္ပဝါရေန္တော တမေဝ အာပတ္တိံ ကာဠေပိ အာပဇ္ဇတိတိ ဇုဏှေ ဧဝံတိ နိယမော န ဒိဿတိ၊ ပစ္စိမဝဿံ-ဝုဠော ပန ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမိယမေဝ ပဝါရေတုံ လက္ခတိတိ တတ္ထ အပ္ပဝါရဏာ ပစ္စယာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနော ဧဝ ဇုဏှေ အာပဇ္ဇတိတိ နိယမေတဗျောတိ ဒဋ္ဌဉ္စံ၊ ဇုဏှေ ကပ္ပတိတိ ဧတ္ထာပိ သေဝနယော-ပိမတိ။

ကတ္တိကပုဏ္ဏမာတိယာ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၏။ ပစ္စိမေ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ပါဠိပဒေသိဝသေ-အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဝိကပ္ပေတွာ-ဝိကပ္ပနာပြုပြီး၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဝဿိကသာဠိကံ-မိုးရေခံသင်္ကန်းကို၊ နိဝါသေန္တော-ဝတ်သောရဟန်းသည်၊ ဟေမန္တေ-ဆောင်းအခါ၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမဒိဝသေ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌၊ အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ် မပြုမူ၍၊ (ပစ္စုဒ္ဓါရ် မပြုဘဲ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း)၊ ထပိတံ ဝဿိကသာဠိကံ နိဝါသေန္တော ဟေမန္တေ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုစကားကိုလည်း၊ သုဝုတ္တံ-ကောင်းစွာဆိုအပ်ပြီ၊ (ကသွာ-နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်၊ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (တသွာ-ထို့ကြောင့်တည်း။)

ဂိမ္မာနေ-ဓမ္မလသည်၊ အတိရေကမာသေ-တစ်လထက် အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ-ကြွင်းကျန်လတ်သော်၊ ပရိယေသန္တော-မိုးရေခံသင်္ကန်းကို ရှာမှီးသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဂိမ္မာနေ-သည်၊) အတိရေကဒ္ဓမာသေ-တစ်လထက်ဝက် အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ-လတ်သော်၊ ကတွာ-ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြု၍၊ နိဝါသေန္တောစ-ဝတ်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂိမ္မေ-ဓမ္မအခါ၌၊ အာပစ္စတိနာမ-မည်၏၊ ဝဿိကသာဠိကာယ-မိုးရေခံသင်္ကန်းသည်၊ သတိယာ-ရှိပါလျက်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းအနီးသည်၊ (ဟုတွာ) ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဩဝဿာပေန္တော-မိုးစွတ်စေသောရဟန်းသည်၊ (မိုးရေခံသောရဟန်းသည်၊) ဝဿေ-မိုးအခါ၌၊ အာပစ္စတိ နာမ-မည်၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ သံယော-သည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ သုတ္တုဒ္ဓေသဉ္စ-သုတ္တုဒ္ဓေသဉ္စပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ ဂဏော-ဂိုဏ်းသည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဧကကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ (သမာနော-လျက်၊) သုတ္တုဒ္ဓေသံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထဉ္စ - ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တော - လတ်သော်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပဝါရဏာယပိ-ပဝါရဏာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း။

အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ။ ။အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ ဟေမန္တေ အာပစ္စတိတိ ဣမိနာ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုန္တိ နိယမဝစနေနေဝ အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရန္တဿ ဒုက္ကန္တန္တိ ဒေသေတိ၊ ဝဿာနပဂမန အကရဏီယေန ပတ္တမာဒယောပိ (ဝါမကပ်ခြင်း၊ ဝါကပ်ပြီးနောက် သတ္တာဟာကိစ္စ မရှိဘဲ ဖဲသွားခြင်း အစရှိသည်ကြောင့် သင့်အပ်သော အာပတ်သို့လည်း) ဝဿေ ဧဝ အာပစ္စတိ၊ ဆက်ဦးအံ-“တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ”ဟူရာ၌ ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုပြီးမှ (အဓိဋ္ဌာန် ချပြီးမှ) ဝိကပ္ပနာပြုရသည်၊ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဇ္ဈဒ္ဓရိတွာ”ဟူသော ကုရန္တိအဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း “သုဝုတ္တံ”ဟု ဆိုသည်၊ “တမ္ပိ”၌ ဝိသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့စကားကို ဆည်းသည်။

သံဃာပေါသထောစ-သံဃာဥပုသ်သညလည်းကောင်း၊ သံဃာပဝါရဏာစ-
သံဃာပဝါရဏာသညလည်းကောင်း၊ သံဃာသေဝ-သံဃာအားသာ၊ ကပ္ပတိ-
အပ်၏။ ဂဏုပေါသထောစ-ဂဏုဥပုသ်သညလည်းကောင်း၊ ဂဏပဝါရဏာစ-ဂဏ
ပဝါရဏာသညလည်းကောင်း၊ ဂဏသေဝ-ဂိုဏ်းအားသာ၊ ကပ္ပတိ၊ အဓိဋ္ဌာ
နပေါသထော စ-အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်သညလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနပဝါရဏာ စ-
အဓိဋ္ဌာန်ပဝါရဏာသညလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂသေဝ-ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ကပ္ပတိ၊
(အဟံ-တပည့်တော်သည်၊) ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်
သည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဘဏန္တော-
ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးလွှမ်း၏၊ အာပတ္တိ-အာပတ်
ကို၊ န ဆာဒေတိ-မဖုံးလွှမ်း၊ (အဟံ-သည်၊) မေထုနံ ဓမ္မ-မေထုန်အကျင့်ကို၊
ပဋိသေဝိ-မှီဝဲပါပြီ၊ ဣတိအာဒိနိ-တို့ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ အာပတ္တိ-ကို၊
ဆာဒေတိ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ နော (ဆာဒေတိ)-မဖုံးလွှမ်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဝတ္ထု-ကိုလည်း၊ နေဝ အာရောစေတိ-မပြော၊ အာပတ္တိ-ကိုလည်း၊ န အာရောစေ
တိ-မပြော၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု စေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဉ္စ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာဒေတိ-၏။

ပဋိစ္စာဒေတိ-ဖုံးကွယ်တတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပဋိစ္စာဒိ-ပဋိစ္စာဒိ မည်၏၊
ဇန္တာယရမေဝ-ဇရုံးအိမ်သည်ပင်၊ ပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သော အရာဝတ္ထုတည်း၊
ဇန္တာယရပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးကွယ်တတ်သော ဇရုံးအိမ်၊ [ပတိပုဗ္ဗ စုရာဒိ ဆဒဓာတ်၊
သံဝရဏ အနက်ဟော၊ ဣ ပစ္စည်းဟု ကြံပါ၊ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဣ ပစ္စည်းကို
ပုလ္လိင်ဟု ဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား "တိသော ပဋိစ္စာဒိယော"ဟု ဣတ္ထိလိင်
ရှိ၏၊ ဣတ္ထိလိင် ဗောဓိသဒ္ဓါကဲ့သို့တည်း၊] ဣတရာသုပိ-ဇန္တာယရပဋိစ္စာဒိမှတစ်ပါး
သော ဥဒကပဋိစ္စာဒိ၊ ဝတ္ထုပဋိစ္စာဒိတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဒွါရ်-တံခါးကို၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်၍၊ အန္တောဇန္တာယရေ-ဇရုံးအိမ်၏အတွင်း၌၊
ဌိတေန-တည်သောရဟန်းသည်၊ ပရိကမ္မံ-ပရိကမ်ကို၊ ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်၏၊ [ဇန္တာယရပရိကမ္မံ နာမ အင်္ဂါရမတ္တိကဥက္ခောဒကဒါနာဒိကံ သမ္ပ ကိစ္ဆံ၊
မဟာဓနက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ၊] ဥဒကေ-ရေ၌၊ (ရောင်းရေ မြောင်းရေ မြစ်ရေ
စသည်၌၊) ဩတိဇ္ဈောနာပိ-သက်ဆင်းသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဧတဒေဝ-ဤ
ပရိကမ်ပြုခြင်းသည်ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဘယတ္ထ-၂ ပါးစုံသော ဇန္တာယရပဋိစ္စာဒိ၊
ဥဒကပဋိစ္စာဒိတို့၌၊ ခါဒိတံ-ခံခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိတံဝါ-စာခြင်းငှာလည်း
ကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဝတ္ထုပဋိစ္စာဒိ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝတ်သည်ကား၊
သဗ္ဗကပ္ပိယာ-အလုံးစုံသောကိစ္စ၌အပ်၏၊ တာယ-ထိုဝတ္ထုပဋိစ္စာဒိဖြင့်၊ သမ္ပ-အလုံးစုံ
သောအမှုကို၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [သဗ္ဗကပ္ပိယာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ "ရေမျိုးမှု စသည်နှင့်
ခဲစားမှု အားလုံးအပ်သည်"ဟုလို၊ အဓိဋ္ဌာစာအုပ်၌ "သဗ္ဗတ္ထကပ္ပိယာ"ဟုလည်းကောင်း၊

သဗ္ဗကပ္ပိယတာယ "ဟုလည်းကောင်း မူကွဲ ရှိ၏။] ဝဟန္တိတိ-ကား၊ ယန္တိ-ဆိုင်ရာ အကျိုးသို့ ရောက်ကုန်၏။ နိယုန္တိ-ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင်ကုန်၏။ နိန္ဒဝါ- ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခောသံဝါ-တားမြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ [ဝဟ ဓာတ်၏ ပါပဏနအနက်ကိုပင် "ယန္တိ"ဟု ယာဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။ နိယုန္တိကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ "ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင် ကုန်၏"ဟုလို။] စန္ဒမဏ္ဍလံ-လပြည့်ဝန်းသည်။ အတ္တာမဟိကာဝူမရဓရာဟုဝိမုတ္တံ- တိမ်တိုက်၊ ဆီးနှင်း၊ အစိုး၊ မြူး ရာဟုတို့မှ လွတ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဝဋ်-ဖွင့်အပ် သည်။ (သမာနံ)စေ-ဖြစ်သော်သာ၊ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်၏။ တေသု-ထိုအတ္တာ စသည်တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ဖဋ္ဌိစ္ဆန္တံ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်။ (သမာနံ- လတ်သော်၊) န (ဝိရောစတိ)-မတင့်တယ်၊ သူရိယမဏ္ဍလံ-နေဝန်းသည်။ တထာ- ထိုအတူတည်း၊ ဓမ္မဝိနယောဝိ-သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းသည်လည်း၊ ဝိဝရိတွာ- ဖွင့်၍၊ ဝိဘဇိတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒေသိယမာနောဝ-ဟောအပ်သော်သာလျှင်၊ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်၏။ ပဋိစ္ဆန္တော-ဖုံးကွယ်အပ်သည်။ (သမာနော-ဖြစ်လွတ် သော်၊) နော (ဝိရောစတိ)-မတင့်တယ်။

☞ အညေန-ထောပတ်စသည်မှ တစ်ပါးသော၊ ဘောသဇ္ဇေန-ဆေးဖြင့်၊ ကရဏီ ယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ အညံ-အခြားသော ဆီစသည်ကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-တောင်း သော ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနော-ဂိလာနသည်။ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ [ဝတ္ထိကဗ္ဗာဒိမ္မိ ဂိလာနော စေ၊-ဝိမတိ၊] န ဘောသဇ္ဇေန-ဆေးမှတစ်ပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကရဏီ ယေန-ဖြင့်၊ ဘောသဇ္ဇံ-ဆေးကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-သည်၊ အဂိလာနော-သည်။ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော အာပတ်သို့၊ ဂိလာနော စေ-သည်လည်း ကောင်း၊ အဂိလာနော စ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏။

အန္တော အာပစ္စတိ နော ဗဟိတိ-ကား၊ အနုပစ္စ-အနီးသို့ ကပ်ဝင်၍၊ သေယျံ- အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေဇ္ဇော-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ အန္တော-ကျောင်း၏အတွင်း၌၊ အာပစ္စတိ၊ ဗဟိ-ကျောင်း၏အပြင်ဘက်၌၊ နော(အာပစ္စတိ)၊ [အဓောတပါဒေဟိ အက္ကမနာဒိနိပိ အန္တောစေ အာပစ္စတိ၊-ဝိမတိ၊] ဗဟိ အာပစ္စတိ နော အန္တောတိ- ကား၊ သံဃိကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ မဉ္ဇာဒိ-ညောင်စောင်း အစရှိသည်ကို၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တည်းခေါင်၌၊ သန္တရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ပက္ကမဇ္ဇော-မရပ်သိမ်း မပန်ပြောဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းသည်၊ ဗဟိ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အန္တော-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)-မရောက်၊ ပန-ကား၊ အဝသေသံ-သို့၊ အန္တောစေ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ၊ အန္တော သီမာယာတိ-ကား၊ အာဂန္တုကော- အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံ-အာဂန္တုကရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြုမူ၍၊ သဆတ္တုပါဟနော-ထီး၊ ဝိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)၊

ဝိဟာရ-အခြားကျောင်းသို့၊ ပဝိသန္ဓေ-ဝင်လတ်သော်၊ ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရသီမံ
သို့၊ ဩက္ကန္တမတ္တောဝ-သက်ရောက်ခါမျှသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပစ္စတိ၊
[ဘိက္ခုနိယာ အနာပုစ္ဆာ အာရာမပုဝေသနာဒီ စ အန္တောသီမာယမေဝ၊-ဝိမတိ၊] ဗဟိ
သီမာယာတိ-ကား၊ ဂမိကော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်၊ ဒါရဘဏ္ဍပဋိသာမနာဒိ-
သစ်ဘဏ္ဍာတို့ကို သိုမှီးခြင်း အစရှိသော၊ ဂမိယဝတ္တံ-ခရီးသွားမည့်ရဟန်း၏
ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မှု၍၊ ပက္ကမန္တော-ဖဲသွားလတ်သော်၊ ဥပစာရ
သီမံ-ကို၊ အတိက္ကန္တမတ္တောဝ-လွန်ပြီးခါမျှသည်သာ၊ (ဟုတွာ) အာပစ္စတိ၊ [နိဿယ
ပဋိပန္နဿ အနာပုစ္ဆာ ဒိသာပက္ကမနာဒီ စ ဗဟိသီမာယမေဝ၊-ဝိမတိ။] အဝသေသံ-
သို့၊ အန္တောသီမာယစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာယစ-၌လည်းကောင်း၊
အာပစ္စတိ။ [“သီမာယ-သိမ်၏၊ အန္တောစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ သီမာယ-သိမ်၏၊
ဗဟိစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏”ဟု ဝါချခွဲ၍လည်း ပေးနိုင်သည်။]

ဝုဗ္ဗတရေ-သီတင်းကြီး ရဟန်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အနန္တိဋ္ဌော-
မတိုက်တွန်း မတောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊) ဓမ္မံ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာ
ဓမ္မကို၊ ဘာသန္တော-ဟောသော ရဟန်းသည်၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့ အလယ်၌၊
(အာပတ္တိ-သို့၊) အာပစ္စတိနာမ-မည်၏၊ [ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေ သန္တိယာ အာပတ္တိယာ
အနာဝိကရဏာပတ္တိသမ္ပာနဘာသနဉ္စိနဝိသတိဝဿုပသမ္မာဒနာဒီ သဗ္ဗအဓမ္မကမ္မာ
ပတ္တိယောပိ သံဃေဝေ၊-ဝိမတိ] ဂဏမဇ္ဈေပိ-ဂိုဏ်း၏အလယ်၌လည်းကောင်း၊
ပုဂ္ဂလသန္တိကေပိ-ပုဂ္ဂိုလ်၏အထဲ၌လည်းကောင်း၊ ဒေသဝနဇော-ဤနည်းပင်
တည်း၊ [အဓမ္မေန ဂဏုပေါသထာဒီသုပိ ဂဏာဒိမဇ္ဈေဝေ၊ အလမ္ဘိဿ သန္တိကေ
နိဿယဂ္ဂဟဏာဒိပိ ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ စေ အာပစ္စတိ၊-ဝိမတိ။]

ကာယေန ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထေန-တိဏဝတ္ထာရက
သမထဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ အစာလေတွာ-မလှုပ်စေမှု၍၊
ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဒေသေန္တဿ-ဒေသနာပြောသောရဟန်း၏၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊
ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝစီသမ္ပယုတ္တံ-ဝစီဒွါရနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကာယကိရိယံ-ကိုယ်
အမှုအရာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒေသေန္တဿ-၏၊ ကာယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဝါစာယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ-မည်၏၊ [ဝစီသမ္ပယုတ္တံ ကာယကိရိယံ
ကတွာတိ ကာယေန နိပစ္စ (နိပတိတွာ-ပျပ်ဝပ်၍) ကာရံ (ပြုအပ်သော ကိုယ်
အမှုအရာကို) ကတွာ၊ သာရတ္ထ။] သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဒေသနာဂါမိနီပိ-ဒေသနာဂါမိ
အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီပိ-ဝုဋ္ဌာနဂါမိအာပတ်သည်လည်းကောင်း၊
ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဂဏပုဂ္ဂလမဇ္ဈေ-ဂိုဏ်း၏အလယ် ပုဂ္ဂိုလ်၏အလယ်၌၊
ဒေသနာဂါမိနီယေဝ-သည်သာ၊ ဝုဋ္ဌာတိ။

အာဂါဇ္ဇာယ စေတေယျာတိ-ကား၊ အာဂါဇ္ဇာယ-မြို့ရွာယူခြင်းငှာ၊ ဒဠဘာဝါယ-
 ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ စေတေယျ-စေ့ဆော်ငြားအံ့၊
 တစ္ဆနိယကမ္ဘာဒိကတဿ-ပြုအပ်ပြီးသော တစ္ဆနိယ အစရှိသောကံရှိသည် ဖြစ်၍၊
 ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ န ပူရယတော-မပြည့်ကျင့်သော ရဟန်း၏ အပေါ်၌၊
 ဣစ္ဆမာနော-အလိုရှိလတ်သော်၊ သံဃော-သည်၊ ဥက္ကေပနိယကမ္ဘံ-ကို၊ ကရေယျ-
 ပြုနိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [အာရှေးရှိသော ဂါဠသဒ္ဓါသည် ဒဠ၏ ပရိယာယ်
 တည်း၊ ဂဟဓာတ်၊ တ ပစ္စည်း၊ ဘာဝပ္ပဓာန၊ ဘာဝလောပကြံ၊ ဥက္ကေပနိယကံကို
 ထပ်၍ ပြုခြင်းသည် ခိုင်မြဲအောင် ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဒဠဘာဝါယ"ဟု
 အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

အလန္တိ စ ဟောတိ ဗာလော စ အပကတတ္ထောဓာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဗာလော-ဗုလဖြစ်သော၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓမ္မာဓမ္မ-
 ဓမ္မ အဓမ္မကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဓမ္မ အဓမ္မကို မသိခြင်းမျှကြောင့်၊ ကမ္ဘံ-ကို၊ န ကာတမ္ဘံ-
 မပြုထိုက်၊) [ဤနေရာ၌ ဓမ္မ အဓမ္မကို မသိသူကို ဗာလခေါ်သည်-ဟူလို၊]
 အပကတတ္ထောဝါ-ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သောသဘော မရှိသူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊
 (အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အာပတ္တာနာပတ္တိ-အာပတ် အနာပတ်ကို၊ န ဇာနာတိ-
 မသိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အာပတ်
 အနာပတ်ကို မသိခြင်းမျှကြောင့်၊ ကမ္ဘံ-ကံကို၊ န ကာတမ္ဘံ-မပြုထိုက်၊ ပန-အနွယ်
 ကား၊ ဗာလဘာဝမူလကံ-ဗာလ၏အဖြစ်ဟူသော အရင်းခံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊
 အပကတတ္ထဘာဝမူလကမ္ဘ-ဝိနည်းမကျွမ်းကျင်သော သဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ
 သော အရင်းခံ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပနုဿ-ရောက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊ ကမ္ဘံ-ကို၊ ကာတမ္ဘံ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [ဗာလ
 အပကတတ္ထ ဖြစ်ကာမျှကြောင့် ကံမပြုထိုက်၊ ဗာလအပကတတ္ထကို အကြောင်းပြု၍
 အာပတ်သင့်မှ ကံပြုရမည်"-ဟူလို။]

ဒွေ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓ-အာပတ်အစုတို့သို့၊ အာပနော-ရောက်သောရဟန်း
 သည်၊ အဓိသီလေ-လွန်ကဲသော သီလ၌၊ သီလဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောသီလ
 ရှိသူ မည်၏၊ ပဉ္စ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓ-တို့သို့၊ အာပနော-သည်၊ အာစာရ
 ဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောအကျင့်ရှိသူ မည်၏၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ-သဿတအဖို့၊
 ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူနှင့်၊ သမနာဂတော-ပြည့်စုံသော
 ရဟန်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပနော နာမ-ပျက်စီးသောအယူရှိသူ မည်၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊
 အပဿန္တာနံ (၈၀)-မရွံသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အပ္ပဋိကရောက္ခာနံ (၈၀)-
 မကုစားသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိ စ-မိစ္ဆာအယူကိုလည်း၊ အနိသစ္စန္တာနံ
 ယေဝ-မစွန့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏ (အပေါ်၌)၊

ကမ္မ-ကို၊ ကာတာဝံ-၏။ [ဒိဋ္ဌိ၌ အနိသစ္စာနိယောဂ ကမ္မ ကာတာဝံ လျှင် ဘိက္ခုဟိ
ဩဝေယမာနဿ ဒိဋ္ဌိယာ အနိသစ္စနပစ္စယာ ဒုက္ခံ၊ ပါစိတ္တိယမ္ပိဝါ အဝဿဇေဝ
သစ္စဝတိတိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သူအား ဥတံ
ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမသောအခါ ဥတံအဆုံး ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ် အဆုံး၌ ဒုက္ခံ၊
တတိယကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်ကို ရည်ရွယ်သည်။]

ပါသကာဒိဟိ-အန်စာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ဇယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ စူတ
ကိဋ္ဌနာဒိဘောဒေါ-ကြွေအန်ကစားခြင်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ အနာစာရော-
မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ကာယိကော-ကိုယ်၌ဖြစ်သော၊
ဒဝေါ နာမ-ကစားခြင်း မည်၏၊ မုခါလမ္ပရကရဏာဒိဘောဒေါ-ပါးစပ်စည်တီးမှုကို
ပြုခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အနာစာရော-သည်၊ ဝါစသိကော-နှုတ်၌
ဖြစ်သော၊ ဒဝေါနာမ-မည်၏၊ [မုခါလမ္ပရကရဏာဒိဘောဒေါတိ မုခဘောရိဝါဒနာ
ဒိပ္ပဘောဒေါ၊-သာရတ္ထ၊] နစ္စနဂါယနာဒိဘောဒေါ-ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း အစရှိသော
အပြားရှိသော၊ ဒွိဟိဝိ-၂ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါရေဟိ-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဘောဒ
တို့ဖြင့်၊ အနာစာရော-သည်၊ ကာယိကဝါစသိကော-ကာယဒွါရ၌လည်း ဖြစ်၊
ဝစီဒွါရ၌လည်း ဖြစ်သော၊ (ဒဝေါ) နာမ-မည်၏၊ ကာယဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တ
သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းသည်၊
ကာယိကော-သော၊ အနာစာရော နာမ-မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း
မည်၏၊ ဝစီဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-သည်၊ ဝါစသိကော-သော၊
အနာစာရော နာမ-မည်၏၊ ဒွါရဒွယေဝိ-ဒွါရနှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ ပညတ္တ
သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမော-သည်၊ ကာယိကဝါစသိကော-ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ နှုတ်၌
လည်းဖြစ်သော၊ (အနာစာရော) နာမ-မည်၏။

ကာယိကေန ဥပယာတိကောနာတိ-ကား၊ ကာယဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တဿ-ပညတ်
တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒဿ-ကို၊ အသိက္ခနေန-မကျင့်ခြင်းနှင့်၊ (သမန္နာဂတော
ဟောတိ၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း-ဟိ(ယသ္မာ)-အကြင်ကြောင့်၊ ယော-အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ န သိက္ခတိ-မကျင့်၊ သော-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို
မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဥပယာတေတိ-ကပ်၍ ဖျက်ဆီး
သည် မည်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တဿ-၏၊ တံ အသိက္ခနံ-ထိုမကျင့်ခြင်းကို၊
ကာယိကံ ဥပယာတိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ကာယိကံ ဥပယာတိကံ နာမ ကာယ
ဒွါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ အသိက္ခနဘာဝေန ဥပဟနနံ ဝုစ္စတိ၊ နာသနံ
ဝိနာသနန္တိ အတ္ထော"ဟု ကာယိကံ ဥပယာတိကံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကမ္မက္ခန္ဓက၌
ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ၊] သေသပဒဒွယေဝိ-၌လည်း၊ သေဝနယော-တည်း။

ကာယိကေန မိစ္ဆာဓိဝေနာတိ-ကား၊ ဧယံပေသနိကာဒိနာဝါ-သလုံးမြင်းခေါင်း
ဖြင့်စေခိုင်းမှုကို ပြုခြင်းအစရှိသည်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍမာလနာဒိနာ-
အနာကို ဓားခွဲပေးခြင်း အစရှိသော၊ ဓမ္မကမ္မေနဝါ-ဆေးဆရာ၏အလုပ်နှင့်သော်
လည်းကောင်း၊ (သမန္နာဂတော ဟောတိဌ်စပ်) ဝါစသိကေနာတိ-ကား၊ သာသန
ဥဂ္ဂဟဏအာရောစနာဒိနာ-နှုတ်မှာစကားကို ယူဆောင်ခြင်း၊ နှုတ်မှာစကားကို
ပြောဆိုခြင်း အစရှိသည်နှင့်၊ (သမန္နာဂတော ဟောတိ)၊ တတိယပဒံ-ကာယိက
ဝါစသိကေနဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယသမ္ပယောဂဝသေန-၂ ပါးစုံသော
ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုနှင့် ယှဉ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

အလံ ဘိက္ခု မာ ဘဏ္ဍနန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ ဝါ-မတော်
ပါ၊ ဘဏ္ဍနံ-ငြင်းခုံမှုကို၊ မာ ကရိ-မပြုပါလင့်၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ မာ(ကရိ)-
မပြုပါလင့်၊ ဝိဝါဒံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုမှုကို၊ မာ ကရိ-မပြုပါလင့်၊ ဣတိ
အတ္ထော-နက်၊ န ဝေါဟရိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကိဉ္စိ-ဘာစကားကိုမျှ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊
ဟိ-မှန်၊ ဝဒတောပိ-ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ဝါ-ပြောဆိုသည်ဖြစ်၍လည်း၊ တာဒိ
သဿ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အလန္တိ၊ ဗာလ၊ ဝိနည်း၏ သဘောကို
မသိသော အပကတတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏)၊ ဝစနံ-ကို၊ သောတဗ္ဗံ-နာယူထိုက်၏ဟူ၍၊ န
မညန္တိ-မမှတ်ထင်ကြကုန်၊ န ကိသ္မိဉ္စိ ပစ္စေကဋ္ဌာနေတိ-ကား၊ ကိသ္မိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု
သော၊ ဝိဇနဂ္ဂါဟာဒိကေ-ယပ်တောင်ကို ယူစေခြင်း အစရှိသော၊ (ဆန်းကြယ်သော
ယပ်တောင်ကို ကိုင်၍ -တရားဟောခြင်း အစရှိသော)၊ ဧကသ္မိမ္မိ-တစ်ခုလည်း
ဖြစ်သော၊ ဧဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-အကြီးအကဲ၏အရာ၌၊ န ထပေတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊
ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဩကာသကမ္မံ ကာရေန္တဿာတိ-ကား၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဩကာသံ-
အခွင့်ကို၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တံ-အရှင်ကို၊ ဝတ္တု
ကာမော-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဩကာသံ-ကို၊ ကာရေ
န္တဿ-ပြုစေသော အလန္တိ ဗာလ အပကတတ္တအား၊ နာလံ ဩကာသကမ္မံ
ကာတုန္တိ-ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ကိ ကရိဿသိ-အသို့ပြုလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့
ပြော၍၊ ဩကာသော-အခွင့်ကို၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ သဝစနိယံ နာဒါတဗ္ဗန္တိ-
ကား၊ ဝစနံ-အလန္တိ၏ စကားကို၊ န အာဒါတဗ္ဗံ-မနာယူထိုက်၊ ဝစနမ္မိ-စကားကို

ဧကသ္မိမ္မိ ဧဋ္ဌကဋ္ဌာနေ။ ။ ဝိဇနဂ္ဂါဟာဒိကေတိ စိတ္တံ ဝိဇနိ (ဆန်းကြယ်သော
ယပ်တောင်ကို) ဂါဟေတွာ (ကိုင်စေ၍) အနုမောဒနာဒိကရဏေတိ အတ္ထော၊
ဆန်းကြယ်သော ယပ်တောင်ကို ကိုင်စေ၍ အနုမောဒနာ စသည်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ၌၊-
ဝိမတိ၊ ဤ အဓိနံ တော်အရ "အလန္တိ ဗာလလည်း ဖြစ်၊ ဝိနည်း၏ သဘောကို
နားမလည်သူလည်း ဖြစ် သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပရိသတ်ထဲ၌ တရားဟောဖို့ရန်၊
ဩဝါဒပေးဖို့ရန် မထေရ်ကြီးတို့က မတိုက်တွန်းကောင်း"ဟု မှတ်ပါ။

သော်မှလည်း၊ န သောတဗ္ဗ-မနာယူထိုက်၊ (န အာဒါတဗ္ဗကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ယတ္ထ-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်၏ အထံသို့၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ (အလန္တိက မိမိကို ခေါ်၍၊) ဂန္ထကာမော-သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဝိနည်းမိုရ်၏ အထံသို့၊ န ဂန္ထဗ္ဗ-မလိုက်ရာ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [န အာဒါတဗ္ဗန္တိ ဣမသ္မာ ဝိဟာရာ ပရမ္ပိ မာ နိက္ခမ၊ ဝိနယဧရာနံ ဝါ သန္တိကံ အာဂစ္ဆ ဝိနိစ္ဆယံ ဒါတုန္တိ ဝုတ္တော တဿ ဝစနံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာ “န သဝစနီယံ ကာတဗ္ဗ” အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “သဝစနီယံ ဝစနံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ပြောဆိုဖွယ် စကားရှိသူ၏အဖြစ်ကို (စကားကို)” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

[“တိဟင်္ဂေဟိသမန္နာဂတဘိက္ခု၏ ဝိနည်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တိဟင်္ဂေဟိ၊ ပေ၊ ဝိနယော နာမ” ဟု မိန့်၊] တိဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ဝိနယောတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝိနည်းကို၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ သော-ထိုဝိနည်းသည်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အလန္တိ၊ ဗာလ၊ အပကတတ္ထရဟန်း၏၊) ဝိနယော နာမ-ဝိနည်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ဝိနည်းကို၊ [သုသိအပ်သော ဝိနည်းကို “သူ၏ ဝိနည်း” ဟု ခေါ်သည်၊] န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝိနယော န သာကန္တိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝိနယပဉ္စော-ဝိနည်းနှင့်စပ်သော ပြဿနာကို၊ န သာကန္တိတဗ္ဗော-မဆွေးနွေးထိုက်၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယကထာ-အပ်၊ မအပ်နှင့်စပ်သော စကားကို၊ န သံသန္တေတဗ္ဗာ-မနှီးနှောထိုက်။

ဣဒမပ္ပဟာယာတိ-ကား၊ ဗြဟ္မစာရိပဋိညတာဒိကံ-ဗြဟ္မစာရိဟု ဝန်ခံခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော၊ ဧတံ လဒ္ဓိ-ဤအယူကို၊ အဝိဇ္ဇေဟိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ဝါ-မစွန့်လျှင်၊ (အာပါယိကာ နေရယိကာ ဟောန္တိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) သုဒ္ဓံ ဗြဟ္မ စာရိန္တိ-ကား၊ ခီဏာသဝံ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ (အနုဒ္ဓသေတိ၌ စပ်၊) ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ပါတဗျဘာဝံ-သုံးဆောင် ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပဋိသေဝနံ-မှီဝဲခြင်းသို့၊ (အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒမပ္ပဟာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တံ ဗြဟ္မစာရိပဋိညတံ - ထို ဗြဟ္မစာရိဟု ဝန်ခံခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဟာယ-

န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။ အလန္တိ ဗာလ အပကတ ဖြစ်သူကို ဝိနည်းကို မေးလျှင် အလွဲအမှား ကိုလည်း ပြောတတ်၏၊ ဝိနည်းကို ပေါ့ဆဆ ဖြစ်အောင်လည်း ပြောတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် အလန္တိ စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိနည်းကို မမေးထိုက်၊ ထိုသူနှင့် အတူတကွ ဝိနည်းကို မဆွေးနွေး ထိုက်၊ [“သဟ+ကထနံ သာကန္တာ” ဟု ပြီးသောပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏အနက်၌ ဣ ပစ္စည်း သက်၍ “သာကန္တိတဗ္ဗော” ဟု နာမဓာတ် ရှိသင့်၏။]

ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း၊ ဇီဏာသဝံ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ မုသာ-မုသာကို၊ ဘဏိတံ-ပြောဆိုအပ်ပါပြီ၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ မေထ-သည်းခံပါကုန်၊/ဣတိ-ဤသို့၊ ဓမ္မာပေတွာ-သည်းခံစေပြီး၍လည်းကောင်း၊ (ကန်တော့ တောင်းပန်ပြီး၍လည်းကောင်း၊) ကာမေသု-ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ-ဤသို့သော အယူကို၊ ဝိစဟိတွာ-ပယ်စွန့်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဂတိဝိသောဓန-ဂတိကို သုတ်သင်ခြင်းကို၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်သေး၏။

အကုသလမူလာနီတိ-ကား၊ အကုသလာနီစေ-အကုသိုလ်လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ မူလာနီစ-မူလတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ (အကုသလမူလာနီ-အကုသိုလ်လည်း ဟုတ်ကုန် မူလလည်း ဟုတ်ကုန်သော တရားတို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ အကုသလာနီ-တို့၏၊ မူလာနီ-တို့တည်း၊ အကုသလမူလာနီ-အကုသိုလ်တို့၏ မူလတို့၊ ကုသလမူလေသုပိ-ကုသလမူလတို့၌လည်း၊ ဓသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့်၊ စရိတာနိ-ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့တည်း၊ (ဒုဋ္ဌရိတာနိ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိရူပါနိ-ဖောက်ပြန်ကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ ဒုဋ္ဌရိတာနိ-ဖောက်ပြန်ကုန်သော အကျင့်တို့၊ [ဒု သဒ္ဓါသည် ပထမနည်း၌ ဒုဋ္ဌအနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယနည်း၌ ဝိရူပအနက်ကိုလည်းကောင်း ဟောသည်၊] သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ စရိတာနိ-ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့တည်း၊ (သုစရိတာနိ-ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ သုန္တရာနိ-ကောင်းကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ သုစရိတာနိ-ကောင်းကုန်သော အကျင့်တို့၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဒုဋ္ဌရိတံ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ဖောက်ပြန်သောအကျင့်တည်း၊ ကာယဒုဋ္ဌရိတံ-အကျင့်၊ ဝါ-အကျင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-ဝစီဒုဋ္ဌရိတံ စသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ ဓသ (ဓသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိရပ်၌၊ (ထိုထိုဝိဘင်း ခန္ဓက၌၊) ဝုတ္တနယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဣဒဓဗ္ဗဟာယ၊ ၈၀၊ ကရေယျ။ ။ ပါဠိတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ် ၃ ယောက်ရှိသည်တွင် “တံ ဗြဟ္မစာရိပဋိညတံ ပဟာယ” ဖြင့် ပထမပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ပြ၏၊ “ဇီဏာသဝံ ယေ၊ ဓမ္မာပေတွာ” ဖြင့် ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ပြ၏၊ “နတ္ထိ ယေ၊ ဝိဘဓိတွာ” ဖြင့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ပယ်ပုံကို ပြ၏၊ ဤသို့ ပယ်နိုင်လျှင် မိမိဂတိကို သုတ်သင်နိုင်ပါသည်-ဟုလို၊

တိကဝါရဝတ္ထုနာ-တိကဝါရ၏စာခွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

စတုတ္ထဝါရဓမ္မနာ

၃၂၄။ စတုတ္ထသု-စတုတ္ထတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သကဝါစာယ အာပစ္စတိ ပရဝါစာယ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရိန္ဒြဖြစ်သော၊ ပဒသော ဓမ္မာဒိဘောဒံ-ပဒသောဓမ္မ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထဋ္ဌာနံ-တိဏဝတ္ထာရကသမထဖြင့် ငြိမ်းစေရာ ဌာနသို့၊ ဂတော-ရောက်သည်၊ (သမာနော-လတ်သော်၊) ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ [ယောဇနာ၌ “ကရဏဘူတာယ ကမ္မဝါစာယ”ဟု ဖွင့်၍ “ကမ္မဝါစာဖြင့်”ဟု ပေးစေလိုသည်၊ အခြားနေရာ၌ “ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ” စသည် ရှိသောကြောင့် ဟိတ်အနက်ပေးသည်၊] ပရဝါစာယ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ပါဝိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသရေ-မစွန့်ရာ၌၊ ပရဿ-၏၊ ကမ္မဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-အာပတ်သို့ ရောက်၏၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဒေသေဇ္ဈော-ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်၊ သကဝါစာယ-မိမိစကားကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှ ထ၏။

သကဝါစာယ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-သော၊ ပဒသော ဓမ္မာဒိဘောဒံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ သကဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌဟဇ္ဈောပိ-ထသော ရဟန်းသည်လည်း၊ သကဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပရဝါစာယ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ယာဝတတိယကံ-သုံးကြိမ်မြောက်၊ သမနဘာသနကံရှိသော၊ သံဃာဒိသေသံ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့၊ ပရဿ ကမ္မဝါစာယ အာပစ္စတိ၊ ဝုဋ္ဌဟဇ္ဈောပိ-သည်လည်း၊ ပရဿ-၏၊ ပရိဝါသကမ္မဝါစာ ဒီဟိ-ပရိဝါသကမ္မဝါစာ အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

တတော-ထိုပထမစတုတ္ထမှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်သောစတုတ္ထတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒ္ဓါရိန္ဒြဖြစ်သော အာပတ်သို့၊ ကာယေန-ကိုယ်ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဒေသေဇ္ဈော-ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဝါစာယ-နှုတ်ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝစီဒ္ဓါရိကံ-ဝစီဒ္ဓါရိန္ဒြဖြစ်သော အာပတ်သို့၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-၏၊ တိဏဝတ္ထရကေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ကာယဒ္ဓါရိကံ-သို့၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ၊ တတော-ထိုကာယဒ္ဓါရိကအာပတ်မှ၊ တိဏဝတ္ထရကေ-၌၊ ကာယေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ [ဇာအုပ်များ၌ “တမေဝ”ဟု ရှိသော်လည်း “ဝုဋ္ဌာတိ”ကို ငဲ့၍ “တတော”ဟု ရှိသင့်သည်၊] ဝစီဒ္ဓါရိကံ-သို့၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ အာပစ္စတိ၊ တမေဝ-ထို ဝစီဒ္ဓါရိကအာပတ်ကိုပင်၊ ဒေသေဇ္ဈော-သည်၊ ဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

သံဃိကမဉ္ဇယ-သံဃိက ညောင်စောင်းကို၊ အတ္တနော-၏၊ ပစ္စတ္တထေန-
 အပေါ်လွှမ်းအစင်းဖြင့်၊ အနတ္တရတော-မစင်းသော ရဟန်း၏၊ ကာယသမ္ပယန-
 ကိုယ်ဖြင့် ထိခြင်းကြောင့်၊ လောမဂမဏနာယ-အမွေးအရေအတွက်အားဖြင့်၊
 အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာပတ္တိ-သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ သဟဂါရ
 သေယျာပတ္တိ-တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့်
 သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပသုတ္တော-အိပ်ပျော်သည်၊
 (ဟုတွာ-၍၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ-နီးပြီး၍၊ အာပနာဘာဝ-သင့်
 ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ဒေသေန္တော-သည်၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နီးသည်၊
 (ဟုတွာ-၍၊) ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ပန-ကား၊ ဧဝန္တော-ကျောင်းကို သုတ်သင်စဉ်၊
 [ယောဇနာ၌ “ဧဝန္တောတိ ဇာဂရန္တော-နီးစဉ်”ဟု ရှိ၏၊] အာပဇ္ဇိတွာ-အာပတ်သို့
 သင့်ရောက်ပြီး၍၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထဋ္ဌာနေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကံပြုရာ
 ဌာန၌၊ သယန္တော-အိပ်ပျော်သော ရဟန်းသည်၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ အာပဇ္ဇတိ ပသုတ္တော
 ဝုဋ္ဌာတိ နာမ-မည်၏၊ ပစ္စိမပဒဒ္ဓယမ္ပိ-နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို
 လည်း၊ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော စကားသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်၊
 ဝေဒိတမ္ပ-သိထိုက်၏။

☞ အစိတ္တကာပတ္တိ-အစိတ္တက အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော-လွန်ကျူးလိုသောစိတ်
 မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ ဒေသေန္တော-သည်၊
 သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သစိတ္တကာပတ္တိ-
 သစိတ္တကအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ
 နာမ-မည်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကဋ္ဌာနေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကံပြုရာ ဌာန၌၊
 သယန္တော-အိပ်နေသောရဟန်းသည်၊ အစိတ္တကော-စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊
 သေသပဒဒ္ဓယမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝေဒိတမ္ပ-၏၊ ယော-
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဘာဝံ-သဘာဝဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာ
 ပြော၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေသနာပစ္စယာ-ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ-ရောက်လျက်၊
 ပါစိတ္တိယာဒိသု-ပါစိတ်အစရှိသော အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော
 အာပတ်ကို၊ ဒေသေတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် ပါဠိတော်၌ “အတ္တာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော
 ဒေသေတိ”ကို ပြသည်၊) တဉ္စ-ထိုတစ်မျိုးမျိုးသော အာပတ်ကိုလည်း၊ ဒေသေန္တော-
 ဒေသနာပြောလျက်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် ဒေသေန္တော
 အာပဇ္ဇတိ”ကို ပြသည်၊) ပန-ဆက်၊ တံ ဒုက္ကဋ်-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-
 ရောက်လျက်၊ ပါစိတ္တိယာဒိတော-ပါစိတ်အစရှိသော သဘာဝအာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-
 ၏၊ (ဤစကားဖြင့် “အတ္တာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော ဝုဋ္ဌာတိ”ကို ဖွင့်သည်၊) စ-ဆက်၊

ပါစိတ္တိယာဒိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထသောရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုဒုက္ခိယအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (ဤစကားဖြင့် “ဝုဋ္ဌဟန္တော အာပဇ္ဇတိ”ကို ဖွင့်သည်။) ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ-တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပယောဂံ-ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော ဒေသေတိတိ-အစရှိသော၊ ဣဒံ စတုက္ကံ-ဤစတုက္ကကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ကမ္မစတုက္ကေ-ကမ္မစတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂါပတ္တိ-မစွန့်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ (ကမ္မဝါစာကြောင့်၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလတ်သော်၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝိသဋ္ဌိအာဒိကံ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာ မဟုတ်သော အမှုကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပရိဝါသာဒိနာ-ပရိဝါသ် အစရှိသော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သမနဘာသနံ-သမနဘာသနအာပတ်သို့၊ (သုံးကြိမ်မြောက် သမနဘာသနကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊) ကမ္မေနေဝ-ကံကြောင့်သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကမ္မေန(ဧဝ)-ပရိဝါသ်အစရှိသော ကံကြောင့်သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသောအာပတ်သို့၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သောအမှုကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အကမ္မေန-ကမ္မဝါစာမဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

ပရိက္ခာရစတုက္ကေ-ပရိက္ခာရစတုက္က၌၊ ဝါ-တွင်၊ ပဌမော-ပထမပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပေတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊) သကပရိက္ခာရော-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာတည်း၊ ဒုတိယော-ဒုတိယပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပေတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊) သံဃီကောဝ-သံဃာဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာသာတည်း၊ တတိယော-တတိယပရိက္ခရာသည်၊ (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဂေါပေတဗ္ဗ၊ န မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊) စေတိယသန္တကော-စေတီတော်၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာတည်း၊ စတုတ္ထော-စတုတ္ထပရိက္ခရာသည်၊ (န ရက္ခိတဗ္ဗ၊ န ဂေါပေတဗ္ဗ၊ န မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊) ဂိဟိပရိက္ခာရော-လူတို့၏ပရိက္ခရာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထိုလူတို့၏ပရိက္ခရာသည်၊ ပတ္တစိဝရနဝကမ္မဘောသဇ္ဇာနံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ အသစ်ပြုဖွယ်အမှု၊ ဆေးတို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အာဟဋ္ဌော-ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အဝါပုရဏံ-သံကောက်ကို၊ ဝါ-သော့ကို၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊

အန္တော-ကျောင်းအတွင်း၌၊ ထပါပေတုဉ္စ-ထားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [အဝါပုရဏံ ဒါတုန္တိ ဂန္ထံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပရိက္ခာရတ္ထပနတ္ထာယ ဝိဝရဏ ကုဋ္ဌိကံ ဒါတုံ၊ သံဃတ္ထာယ ဥပနိတံ-သယမေဝ အန္တော ပဋိသာနိတုဋ္ဌိ ဝဋ္ဋတိ၊ တေနာဟ-“အန္တော ထပါပေတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ”-ဝိမတိ။]

သမ္ဗုဒ္ဓါစတုက္ကေ-သမ္ဗုဒ္ဓါစတုက္က၌၊ (အတ္ထော စဝံ ဝေဒိတဇ္ဇော)၊ ပါဝိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂါပတ္တိ-မဇ္ဈန်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-မျက်မှောက်၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန-ထရာအခါ၌ကား၊ သံဃေန-သံဃာဖြင့်၊ ကိစ္စံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပရမ္ဗုဒ္ဓါ-သံဃာ၏မျက်ကွယ်၌၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝိသဋ္ဌိအာဒိကံ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ ပရမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သံဃဿ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-၌၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သမနုဘာသနံ-သမနုဘာသနအာပတ်သို့၊ (သုံးကြိမ်မြောက် သမနုဘာသနကံကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့)၊ သံဃဿ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါစ-မျက်မှောက်၌သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ(စဝံ)-သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ သမ္ဗုဇာနမုသာဝါဒါဒိဘောဒံ- သမ္ဗုဇာနမုသာဝါဒ အစရှိသော အပြားရှိသောအာပတ်သို့၊ ပရမ္ဗုဒ္ဓါစ-သံဃာ၏မျက်ကွယ်၌သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပရမ္ဗုဒ္ဓါစ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အဇာနန္တစတုက္ကံ-အဇာနန္တစတုက္ကသည်၊ အဓိတ္တကစတုက္ကသဒိသံ-အဓိတ္တကစတုက္ကနှင့် တူ၏။

လိင်္ဂံပါတုဘာဝေနာတိ-ကား၊ သယိတဿေဝ-အိပ်ပျော်နေသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဿဝါ-ရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာဝါ-ရဟန်းမ၏သော်လည်းကောင်း၊ လိင်္ဂံပရိဝတ္တေ-လိင်ပြောင်းလွဲခြင်းသည်၊ ဝါ-လိင်ပြန်ခြင်းသည်၊ ဇာတေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ သဟဂါရသေယျာပတ္တိ-သဟဂါရသေယျအာပတ်သည်၊ (သဟသေယျအာပတ်သည်)၊ ဟောတိ၊ ဣဒမေဝ(ဣမမေဝ)-ဤသဟဂါရသေယျအာပတ်ကိုသာ၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဣဒမေကံ-ဤတစ်ပါးကို”ဟု ရှိ၏၊] ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဇတံ-ဤလိင်္ဂံပါတုဘာဝေနဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဥဘိနုဋ္ဌိ-နှစ်ဖက်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီတို့၏လည်း၊ အသာဓာရဏာပတ္တိ-အသာဓာရဏအာပတ်သည်၊ လိင်္ဂံပါတုဘာဝေန-လိင်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏။

သဟပဋိလာဘစတုက္ကေ-သဟပဋိလာဘစတုက္က၌၊ ယဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ လိင်္ဂံ-လိင်သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-ပြောင်းလွဲ၏၊ (ပြန်၏)၊ သော-ထို ပြောင်းလွဲသော လိင်ရှိသော)ရဟန်းသည်၊ လိင်္ဂံပဋိလာဘေန-ဣတ္ထိလိင်ကို ရခြင်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ (တစ်ပြိုင်နက်)၊ ပဌမံ ဥပ္ပနုဋ္ဌာနသေန - ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

လည်းကောင်း၊ သေဋ္ဌဘာဝေန-မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုရိမ-
 ပုရိမဖြစ်သော(ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဝါ-မြတ်သော၊) ပုရိသလိင်-ပုရိသလိင်ကို၊ ဧဟတိ-
 စွန့်၏၊ ပစ္စိမေ-ပစ္စိမဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိလိင်-ဣတ္ထိလိင်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊
 ပုရိသကုတ္တပုရိသာကာရာဒိဝသေန - ယောက်ျားတို့ ပြုအပ်သော အမူအရာ၊
 ယောက်ျားတို့၏အခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊
 ကာယဝစီဝိညတ္တိယော-ကာယဝိညတ်၊ဝစီဝိညတ်တို့သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းအေး
 ကုန်၏၊ ဘိက္ခုတိဝါ-ဘိက္ခုဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုရိသောတိဝါ-ပုရိသောဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ပတ္တတ္တိယော-နာမည်ပညတ်တို့
 သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနိ-မဆက်ဆံကုန်
 သော၊ ဆဝတ္တာလီသ-၄၆ ပါးသော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ-န၏၊)
 တေဟိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိယေဝ-အာပတ်မဟုတ်တော့သည်သာ၊
 ဟောတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဒုတိယစတုက္ကေ-ဒုတိယစတုက္က၌၊ ယဿာ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ လိင်-
 သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-၏၊ သာ-ထို (ပြောင်းလွဲသော လိင်ရှိသော) ရဟန်းမသည်၊
 ပစ္စာသမုပ္ပတ္တိယာဝါ-နောက်မှ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟိနဘာဝေန ဝါ-
 ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမန္တိ-ပစ္စိမဟူ၍၊ သင်္ချ-ခေါ်ဝေါ်
 အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတံ-ရောက်သော၊ ဣတ္ထိလိင်-ကို၊ ဧဟတိ-၏၊ ဝုတ္တ
 ပကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ပဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေန၊
 သေဋ္ဌဘာဝေန စ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊) ပုရိမန္တိ-ဟူ၍၊ သ-၍-သို့၊ ဂတေ-
 ရောက်သော၊ ပုရိသလိင်-၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ ဝုတ္တဝိပရိတာ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 ဝိညတ်မှ ပြောင်းပြန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိညတ္တိယော-ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်တို့
 သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-န၏၊ ဘိက္ခုနိတိဝါ-ဘိက္ခုနိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိတိဝါ-

ဝဋ္ဌဇံ၊ ဧဝံ ဟေတိ၊ ။ပါဠိတော်၌ “ပုရိမံ ဧဟတိ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုပုရိမံသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒ
 ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေန”ဟုလည်းကောင်း၊ “သေဋ္ဌဘာဝေန”
 ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ပုရေ-ရှေး၌၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပန္န-ဖြစ်သောလိင်တည်း၊ ပုရိမံ-
 ရှေးဦးစွာဖြစ်သောလိင်၊ ဒုတိယနည်း၌ကား-ပုရိမသဒ္ဒါသည် အမြတ်အနက်ဟောတည်း၊
 သေဋ္ဌဟူသည်လည်း ပုဗ္ဗင်္ဂမသေဋ္ဌတည်း၊ ဤအဋ္ဌကထာအလို အဂ္ဂညသုတ်၌ လာသည့်
 အတိုင်း “ကမ္ဘာဦးက လူတို့ စ၍ ဖြစ်ရာဝယ် အတော်ကြာသောအခါ ပုရိသလိင်သည်
 ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၍ ဣတ္ထိလိင်က နောက်မှ ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ပထမကပ္ပိကေသု
 ပဌမံ ပုရိသလိင်မေဝ ဥပ္ပဗ္ဗတိတိ အာဟာ “ပဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေနာ”တိ၊ ပုရိမံ ပုရိသလိင်
 ဧဟတိတိ-ယထာဝုတ္တေန ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝတော ပုရိမသဒ္ဒါတံ ပုရိသလိင်ံ ဧဟတိ၊-သာရတ္ထ၊]
 မဟာဟံသဓာတ်တော်၌ကား-“မဟာဘူတိတ္တိယော နာမ၊ လောကမိ ဥဒပဇ္ဇိသုံ”ဟု
 ဣတ္ထိလိင်က ဦးစွာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဣတ္ထိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဇဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-နံသော၊ ပတ္တတ္ထိယောဝိ-တို့သည်လည်း၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-နံ၏၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနိ-နံသော၊ သတံ-တစ်ရာလည်းဖြစ်သော၊ တိသဉ္စ-၃၀ လည်းဖြစ်သော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ-နံ၏၊) တေဟိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိယေဝ-အာပတ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

စတ္တာရော သာမုက္ကံသာတိ - ကား၊ မဟာပဒေသာ - မဟာမဒေသတို့သည်၊ (ကျယ်ဝန်းစွာ ညွှန်ပြအပ်သော ပါဠိရပ်တို့သည်၊) စတ္တာရော-၄ ပါးတို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုမဟာပဒေသတို့ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝတ္ထုမိ-အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ အနုပ္ပန္န-မဖြစ်ပေါ်သေးမီ၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဥက္ကံသိတွာ၊ ဥက္ကံပိတွာ-မြှောက်ဖော်၍၊ ထပိတတ္တာ-ထားတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “သာမုက္ကံသာ”တိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုဇ္ဈန္တိ-နံ၏၊ ပရိဘောဂါတိ-ကား၊ အဇ္ဈောဟရဏီယ ပရိဘောဂါ-စားမျိုးအပ်သော အသုံးအဆောင်တို့သည်၊ (စတ္တာရော-တည်း၊) ပန-ဆက်၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ (အမှုန်မပါသောရေသည်၊) အကာလိကတ္တာ-ကာလိက မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကာလိက ၄ ပါးမှ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ [အမှုန်မပါလျှင် အကပ်မခံဘဲ အပ်သည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် အမှုန်မပါအောင် စစ်၍သောက်ရသည်၊ အမှုန်ပါလျှင်ကား အမှုန်က ယာဝဇီဝိကဖြစ်သောကြောင့် အကပ်ခံရမည်။]

ယာဝကာလိကာဒိနိ-ယာဝကာလိက အစရှိသော အာဟာရတို့သည်၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကာနိ-အကပ်မခံအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) အဇ္ဈောဟရိတုံ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-စားသောက်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဈန္တိ-မအပ်ကုန်၊ စတ္တာရိ-နံသော၊ မဟာဝိကဋ္ဌာနိ-မဟာဝိကဋ္ဌဆေးတို့သည်၊ ကာလောဒိဿတ္တာ-ကာလောဒိဿ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (မြွေကိုက်ရာ အခါ၌ ညွှန်ပြအပ်သော အာဟာရတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာဝုတ္တေ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကာလေ-မြွေကိုက်ရာ အခါ၌၊ (အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကာနိ-နံသည်၊ သမာနာနိပိ-

သာမုက္ကံသာ။ ။စာအုပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ၌လည်းကောင်း “သာမုက္ကံသာ” ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်များ၌ “ယာ သာမုက္ကံသိကာ ဒေသနာ” စသည်ဖြင့် သာမံပုဒ်-ဥက္ကံသ ပုဒ်တို့ကို တွေ့ရသည်၊ ဤ၌လည်း “သယံ”ဟု ဖွင့်ထားသောကြောင့် သာမံ+ဥက္ကံသိကာ သာမုက္ကံသိကာ ဟူသော ပါဠိသာ ကောင်းသည်၊ “ဥက္ကံသိတွာ”၌ ဥပုဗ္ဗ ကံသဓာတ်သည် “ဥက္ကံပန”အနက်ဟောတည်း၊ သာမုက္ကံသိကာ အဖွင့်၌ “ဥဒ္ဓရိတွာ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလို ဥဒ္ဓရဏအနက်ဟောလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ “ထပိတတ္တာ”ကို ကြည့်၍ “ဥက္ကံသာ”၌ ဏ ပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကြံပါ၊ ဥက္ကံသိယန္တေတိ ဥက္ကံသာ၊ သာမံ+ဥက္ကံသာ သာမုက္ကံသာ-ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ပြတော်မူအပ်သော မဟာပဒေသတို့။

နိသော်လည်း၊ အဇ္ဈောဟရိတုံ-၄၁၊) ဝဇ္ဇန္တိ-နိ၏၊ ဥပါသကော သီလဝါတိ-ကား၊ ပဉ္စသီလာနိဝါ-၅ ပါးသီလတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒသသီလာနိဝါ-၁၀ ပါးသီလတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပယမာနော-လုံခြုံစေသော၊ (ဥပါသကော-သည်၊ “ပရိသသောဘနော-ပရိသတ်ကို တင့်တယ်စေတတ်၏” ဌီစပ်၊) [သာမန်ဥပါသကာတို့ စောင့်သုံးရသော သီလသည် ၅ ပါးသီလတည်း၊ အထူးကျင့်သော ဥပါသကာတို့စောင့်သုံးရသောသီလက ၁၀ ပါးသီလတည်း၊ ၈ ပါးသီလသည် ရိုးရိုးဥပါသကာတို့ တစ်ရံတစ်ခါ စောင့်သုံးသော သီလဟု ယူဆ၍ ဤနေရာ၌ မထည့်ဘဲ ထားဟန်တူသည်။]

အာဂန္တုကာဒိစတုက္ကေ-အာဂန္တုကာဒိစတုက္ကဉ္စ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဆတ္တုပါဟနော-ထီး ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) သသီသံ-ဦးခေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရတော-ခြံလျက်၊ (တစ်နည်း၊ သသီသံပါရတော-ခေါင်းမြီးခြံလျက်၊) ဝိဟာရံ-သူတစ်ပါး၏ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝိသန္တော-ဝင်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိစရန္တော စ-လှည့်လည်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကောဝ-အာဂန္တုကသည်သာ၊ (ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [အာဝါသိကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မတွေ့သေးသမျှ အာဂန္တုကဝတ်ကို ကျင့်ရသည်၊] အာဝါသိကော-အာဝါသိကသည်၊ (ဟုတွာ) နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ အာဝါသိကဝတ္တံ-အာဝါသိက၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တော-မပြုလတ်သော်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရိကံ-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရဉ္စဖြစ် သာ၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ဥဘောပိ-အာဂန္တုက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း အာပဇ္ဇန္တိ-နိ၏၊ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏဖြစ်သော၊ [ဘိက္ခုဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဘိက္ခုနီဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော-ဟူလို၊ နောက်၌ အထူးမဖွင့်လျှင် ဤနည်းချည်းတည်း၊] အာပတ္တိ-သို့၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ နေဝ အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)။ [ယောဇနာ၌ ဒွိဟိ အသာဓာရဏံ-အာဂန္တုက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသောဟု ဖွင့်လေသည်။]

ဂမိယစတုက္ကေပိ-ဂမိယစတုက္ကဉ္စလည်း၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂမိယဝတ္တံ-ခရီးသွားမည့်ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေတွာ-မဖြည့်ကျင့်မူ၍၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ ဂမိကော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [ဂမိယတိတိ ဂမိကော-က ကို ယ ပြုလျှင် “ဂမိယော”ဟု ဖြစ်၏၊] အာဝါသိကော-အာဝါသိကသည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ အာဝါသိကဝတ္တံ-အာဝါသိကရဟန်းကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တော-မပြုလတ်သော်၊ အာဝါသိကော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဂမိကော-သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော အာပတ်သို့၊ ဥဘောပိ-

ဂမိက၊ အာဝါသိက နှစ်ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ အာပစ္စန္ဒိ-နံ၏၊ အသာဓာရဏ-
အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ ဥဘောဝိ-တို့သည်လည်း၊ နာပစ္စန္ဒိ-မရောက်ကုန်။

ဝတ္ထုနာနတ္တတာဒိစတုက္ကေ-ဝတ္ထုနာနတ္တတာဒိ စတုက္ကဋ္ဌံ၊ (အတ္ထော စဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စတုနံ-နံသော၊ ပါရာဓိကာနံ-တို့၏၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဝတ္ထု
နာနတ္တတာဝ-ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊
အာပတ္တိနာနတ္တတာ-အာပတ်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ န(ဟောတိ)၊
ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာဝိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာ-ထိုအာပတ်သည်၊ ပါရာဓိကာပတ္တိ
ယေဝ-ပါရာဓိကာအာပတ်ချည်းသာတည်း၊ သံဃာဒိသေသာဒိသုဝိ-သံဃာဒိသေသံ
အာပတ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ စသေဝ နယော-တည်း၊ [“ဝတ္ထုနာနတ္တတာ
နော အာပတ္တိနာနတ္တတာ”ကို ပြပြီး၍ အာပတ္တိနာနတ္တတာ၊ နော ဝတ္ထုနာနတ္တတာ”
ကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘိက္ခုဿ စ” စသည်ကို မိန့်၊] ဘိက္ခုဿ စ-ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ စ-ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊
ကာယသံသရေ-ကာယသံသဂ္ဂဝတ္ထုကြောင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော-
သံဃာဒိသေသံအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါရာဓိက-ပါရာဓိကာ
အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ စဝံ-ဤသို့၊ အာပတ္တိနာနတ္တတာဝ-သည်သာ၊
ဟောတိ-၏၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ-သည် န(ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဘိနန္တိ-ဘိက္ခု၊
ဘိက္ခုနိ နှစ်ပါးလုံးတို့၏လည်း၊ ကာယသံသရောဝ-ကာယသံသဂ္ဂသည်သာ၊ ဝတ္ထု-
ဝတ္ထုတည်း၊ တထာ-ထိုအတူ၊ လသုဏက္ခာဒနေ-ကြက်သွန်ဖြူကို စားခြင်းကြောင့်၊
ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သည်၊
(ဟောတိ)၊ ဣတိ စဝမာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေနဝိ-နည်းအားဖြင့်လည်း၊
ဧတ္ထ-ဤ(အာပတ္တိနာနတ္တတာ၊ နော ဝတ္ထုနာနတ္တတာ)အရာ၌၊ ယောနော-အနက်ကို
ယှဉ်စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။

စတုနံ-နံသော၊ ပါရာဓိကာနံ-တို့၏၊ တေရသဟိ-၁၃ ပါးကုန်သော၊ သံဃာဒိ
သေသေဟိ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ စေဝ-
သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိနာနတ္တတာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ စဝံ-
ဤအတူ၊ သံဃာဒိသေသာဒိနံ-သံဃာဒိသေသံ အစရှိသော အာပတ်တို့၏၊
အနိယတာဒိဟိ-အနိယတအစရှိသော အာပတ်တို့နှင့်၊ (သဒ္ဓိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ စေဝ
အာပတ္တိနာနတ္တတာ စ ဟောတိ)၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧတ္တာရိ-
နံသော၊ ပါရာဓိကာနိ-ပါရာဓိကာအာပတ်တို့သို့၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊
အာပစ္စန္ဒာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိနံ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိတို့၏၊ ဝတ္ထုနာနတ္တ
တာ-သည်၊ နေဝ(ဟောတိ)၊ အာပတ္တိနာနတ္တတာ-သည်၊ နော (ဟောတိ)၊ ဝိသု-
အသီးအသီး၊ အာပစ္စန္ဓသုဝိ-ရောက်သော နှစ်ပါးစုံတို့၌လည်းကောင်း၊ သေသာ-

ကြွင်းကုန်သော၊ သာဓာရဏာပတ္တိယော-သာဓာရဏအာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေသု ပိ-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကေ-ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကန္တံ၊(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စာအုပ်တို့၌ "ဝတ္ထုသဘာဂါဒိ"ဟု ရှိ၏၊) ဘိက္ခုဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာစ-၏လည်းကောင်း၊ ကာယသံသရေ-ကာယသံသဂ္ဂကြောင့်၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာ-ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်သည်၊(အတ္ထိ)၊ အာပတ္တိသဘာဂတာ-အာပတ်အားဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်သည်၊ နော(အတ္ထိ)-မရှိ၊ စတုသု-န်သော၊ ပါရာဓိကေသု-ပါရာဓိကအာပတ်တို့၌၊ အာပတ္တိသဘာဂတာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာ-သည်၊ နော(အတ္ထိ)-မရှိ၊ သံဃာဒိသေသာဒိသု-သံဃာဒိသေသ်အစရှိသော အာပတ်တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ဘိက္ခုဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာစ-၏လည်းကောင်း၊ စတုသု-န်သော၊ ပါရာဓိကေသု-သာဓာရဏပါရာဓိကအာပတ် တို့၌၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာဧဝ-သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိသဘာဂတာစ-သည်လည်းကောင်း၊(အတ္ထိ)၊ သဗ္ဗာသု-န်သော၊ သာဓာရဏာပတ္တိသု-တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ အသာဓာရဏာပတ္တိယံ-အသာဓာရဏအာပတ်၌၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာ-သည်၊ နေဝ(အတ္ထိ)-မရှိ၊ အာပတ္တိသဘာဂတာ-သည်၊ နော (အတ္ထိ)၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ "နာပတ္တိသဘာဂတာ"ဟု ရှိ၏၊] ဟိ-မှန်၊ ပုရိမ စတုက္ကေ-ရှေးစတုက္ကန္တံ၊ (ဝတ္ထုသဘာဂတာဒိ စတုက္ကန္တံ)၊ ပဌမော-ပဌမဖြစ်သော၊ ယော ပဉ္စော-အကြင်ပြဿနာသည်၊ (...တ္ထိ)၊ သော-ထိုပဌမပြဿနာသည်၊ (အတ္ထိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ၊ နော အာပတ္တိနာနတ္တတာ"ဟူသော ပြဿနာသည်၊) ဣဓ-ဤ စတုက္ကန္တံ၊ ဒုတိယော-ဒုတိယဖြစ်သော၊ [ပဉ္စော-သည်၊ ("အတ္ထိ အာပတ္တိသဘာဂ တာ၊ နော ဝတ္ထုသဘာဂတာ"ဟူသော ပြဿနာသည်၊) ဟောတိ-၏၊] တတ္ထ-ထိုပဌမစတုက္ကန္တံ၊ ဒုတိယော-သော၊ ယော (ပဉ္စော)-သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) သော စ(ပဉ္စော)-သည်လည်း၊ ဣဓ-ဤ စတုက္ကန္တံ၊ ပဌမော-သော၊ (ပဉ္စော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊) တတိယစတုက္ကေသု-တတိယပြဿနာ၊ စတုတ္ထ ပြဿနာတို့၌၊ နာနာ ကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဥပဇ္ဈာယစတုက္ကေ-ဥပဇ္ဈာယစတုက္ကန္တံ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ကတ္တဗ္ဗဝတ္ထုဿ-ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရဏေ-မပြုခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိသို့၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်သည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၏အပေါ်၌၊ ကတ္တဗ္ဗဝတ္ထု-ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောဇ္ဈော-မပြုလတ်သော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-သည်၊

အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ သေသံ-သို့၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးစုံ
သော ဥပဇ္ဈာယ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရကတို့သည်လည်း၊ အာပဇ္ဇန္တိ-န့်၏၊ အသာဓာရဏံ-
အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ နာပဇ္ဇန္တိ-မရောက်ကုန်၊
အာစရိယစတုက္ကေပိ-အာစရိယစတုက္ကဋ္ဌိလည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

အာဒိယန္တစတုက္ကေ-အာဒိယန္တစတုက္ကဋ္ဌိ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါဒံ-
ဝါ-တစ်မတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒံဝါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်
ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဟတ္တာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ အာဒိယန္တော-ယူသောရဟန်း
သည်၊ ဂရက်-ဂရကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဥနကပါဒံ-တစ်မတ်အောက်
ယုတ်လျော့သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဏတ္တိယာ-
စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ အညံ-အခြားသူကို၊ ပယောဇေန္တော-စေခိုင်းသော ရဟန်း
သည်၊ လဟကံ-လဟကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဧတေန နယေန-ဤနည်း
ဖြင့်၊ သေသပဒတ္တယံ-ကြွင်းသောပုဒ်သုံးပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

အဘိဝါဒနာရဟစတုက္ကေ-အဘိဝါဒနာရဟစတုက္ကဋ္ဌိ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော)၊ တာဝ-ဘိက္ခုတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) ဘိက္ခုနီနံ-
တို့၏၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကို ယူရာအရပ်၌၊ (ဆွမ်းစားဧရပ်၌)၊ နဝမဘိက္ခုနီတော-
ကိုးယောက်မြောက် ဘိက္ခုနီမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဥပဇ္ဈာယာပိ-ဥပဇ္ဈာယ်ဘိက္ခုနီသော်မှ
လည်း၊ အဘိဝါဒနာရဟာ-ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်၏၊ နော ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ-နေရာမှ
ရှေးရှုထခြင်းကို မထိုက်၊ စ-ဆက်၊ အဝိသေသေန-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟု အထူး-မမ၊
သာမညအားဖြင့်၊ ဝိပွကတဘောဇနဿ-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇဉ်ရှိသော၊

အဘိဝါဒနာရဟော။ ။နဝမဘိက္ခုနီတော ပဌာယ ဥပဇ္ဈာယာပိ အဘိဝါဒနာရဟာ
နော ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာတံ ယသ္မာ အနဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘတ္တဂ္ဂေ အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနံ ယထာဝုဓံ
အဝသေသာနံ ယထာဂတိကံတိ ပဒန္တေန (စူဠဝဂ္ဂ ဘိက္ခုနီကန္တကဋ္ဌိ ဟောတော်မူသော)
ဘဂဝတာ ဘတ္တဂ္ဂေ အာဒိတော ပဌာယ အဋ္ဌန္တံယေဝ ဘိက္ခုနီနံ ယထာဝုဓံ အနညာတံ၊
အဝသေသာနံ အာဂတပဋိပါဋိယာ။

တသ္မာ နဝမဘိက္ခုနီတော ပဌာယ သစေ ဥပဇ္ဈာယာပိ ဘိက္ခုနီ ပစ္စာ အာဂစ္ဆတိ၊ န
ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ၊ ယထာနိသိန္နာယေဝ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ အဘိဝါဒေတဗ္ဗတ္တာ အဘိဝါဒနာ
ရဟာ (ထိုင်မြဲတိုင်း ထိုင်လျက် ဦးခေါင်းကို မော်ပြီးလျှင် ရှိခိုးထိုက်သောကြောင့်
အဘိဝါဒနာရဟ မည်၏၊ ထ၍ ဝပ်ချနေဖွယ် မလို)။

အာဒိတော နိသိန္နာသု ပန အဋ္ဌသု ယာ အပ္ပန္တရိမာ အညာ ဝုဗ္ဗတရာ အာဂစ္ဆတိ၊ သာ
အတ္တနော နဝကတရံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ နိသီဒိတုံ လဘတိ၊ တသ္မာ သာ တာဟိ၊ အဋ္ဌဟိ
ဘိက္ခုနီဟိ ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ၊ ယာ ပန အဋ္ဌဟိပိ နဝကတရော သာ သစေပိ သဒ္ဓိဝဿာ
ဟောတိ၊ အာဂတပဋိပါဋိယာဝ နိသီဒိတုံ လဘတိ။-သာရတ္ထ။

ဘိက္ခုသေ-၏။ ယောကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝုဗ္ဗတရော-သီတင်းကြီးသော ရဟန်းသည်၊ (အဘိဝါဒနာရဟော-၏။ နော ပစ္စုန္နာနာရဟော-မထိုက်၊) သဋ္ဌိဝဿဿာပိ-ဝါ ၆၀ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပါရိဝါသိကဿ-ပရိဝါသကျင့်ဆဲ ရဟန်း၏။ သမိပဂတော-အနီးသို့သွားသော၊ တဒဟုပသမ္ပန္နောပိ-ထိုနေ့၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းသည်လည်း၊ ပစ္စုန္နာနာရဟော-၏။ နော အဘိဝါဒနာရဟော-မထိုက်၊ [ပရိဝါသနေသော ရဟန်းထံ သီတင်းငယ်လာသောအခါ နေရာမှ ထပေးရမည်၊ ငယ်သောကြောင့် ရှိခိုးဖွယ်ကား မလို၊] အပ္ပဋ္ဌိက္ခိတ္တေသု-မပယ်မြစ်အပ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဝုဗ္ဗော-သီတင်းကြီးရဟန်းသည်၊ နဝကဿ-သီတင်းငယ်ရဟန်း၏။ အဘိဝါဒနာရဟော စေဝ-ရှိခိုးခြင်းကိုလည်း ထိုက်၏။ ပစ္စုန္နာနာရဟောစ-နေရာမှ ရှေးရှုထခြင်းကိုလည်း ထိုက်၏။ ပန-ကား၊ နဝကော-သည်၊ ဝုဗ္ဗဿ-၏။ နေဝ အဘိဝါဒနာရဟော-မထိုက်၊ န ပစ္စုန္နာနာရဟော-မထိုက်၊ အာသနာရဟစတုက္ကဿ-အာသနာရဟစတုက္က၏။ (နေရာကို ဆောင်ယူပေးထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စတုက္က၏။) ပဌမပဒံ-ပဌမပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော အာသနာရဟော၊ နော အဘိဝါဒနာရဟော ဟူသော ပဌမပုဒ်သည်၊) ပုရိမစတုက္ကေ-၌၊ ဒုတိယပဒေန-ဒုတိယပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော ပစ္စုန္နာနာရဟော၊ နော အဘိဝါဒနာရဟောဟူသော ဒုတိယပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊) ဒုတိယပဒံ-ဒုတိယပုဒ်သည်၊ ပဌမပဒေန စ-ပဌမပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ သဒိသံ-တူ၏။

☞ ကာလစတုက္ကေ-ကာလစတုက္က၌၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ်သ ြီး၍၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားသောရဟန်းသည်၊ ကလေ-နံနက်အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ဝိကာလေ-နေလွှဲသောအခါ၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)-မရောက်၊ ဝိကာလဘောနောပတ္တိ-ဝိကာလဘောနေအာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ ကာလေ-၌၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ သေဃံ-သို့၊ ကာလေစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ ကာလေ-၌လည်း၊ နေဝ(အာပဇ္ဇတိ)၊ ဝိကာလေ-၌လည်း၊ နော(အာပဇ္ဇတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟိတစတုက္ကေ-ပဋိဂ္ဂဟိတစတုက္က၌၊ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုရောတ္တံ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ရှေးအဖို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတာမိသံ-အကပ်ခံအပ်သော အာမိသသည်၊ ကာလေ-၌၊ ကပ္ပတိ-၏။ ဝိကာလေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)၊ ပါနကံ-ဖျော်ရည်သည်၊ ဝိကာလေ-၌၊ ကပ္ပတိ-၏။ ပုနဒိဝသမ္ပိ-နောက် တစ်နေ့၌၊ ကာလေ-၌၊ နော(ကပ္ပတိ)၊ သတ္တာဟကာလိကံ-သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ကာလေစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေစ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပတိ-၏။ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏။ ကာလာတီတံ-ကာလကို လွန်ပြီးသော၊

ယာဝကာလိကာဒိတ္ထယံ-ယာဝကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထု ၃ ပါးအပေါင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ယာဝဇီဝိကကား အခါကို မလွန်နိုင်၊) ကပ္ပိယမံသံ-မအပ်သော အသားသည်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ-မိမိကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူအပ်သော ဝတ္ထု သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတကဉ္စ-အကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထုသည်လည်း ကောင်း၊ ကာလေ-၌၊ နေဝ ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဝိကာလေ-၌၊ နော (ကပ္ပတိ)။

ပစ္စန္တိမစတုက္ကေ - ပစ္စန္တိမစတုက္ကဉ္စ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သမုဒ္ဓေ- သမုဒ္ဓရာဉ္စ၊ သိမံ-သိမ်ကို၊ ဗန္ဓန္တော-ဖွဲ့သောရဟန်းသည်၊ ပစ္စန္တိမေသု-မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-ဇနပုဒ်တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ မဇ္ဈိမေသု- မဇ္ဈိမဖြစ်ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌၊) နော(အာပစ္စတိ)၊ [သမုဒ္ဓရာသည် မဇ္ဈိမ ဒေသ၌ မပါဝင်၊ သမုဒ္ဓရာသည် ဗဒ္ဓသိမ်ဖွဲ့ကောင်းသော အရပ်လည်း မဟုတ်၊] ပဉ္စဝဂ္ဂေန-၅ ပါးအစရှိသော၊ ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေန္တော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသောဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏဂုံဏုပါဟနဓဝ နဟာနစမ္ပတ္တရဏာနိ-အထပ်ထပ်ရှိသောဖိနပ်ကို ဆောင်ခြင်း၊ အမြဲရေချိုးခြင်း၊ သားရေအခင်းကို ခင်းခြင်းတို့ကို၊ (ကရောန္တော) စ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကောင်း၊ မဇ္ဈိမေသု-ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ပစ္စန္တိမေသု- န်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌၊) နော(အာပစ္စတိ)၊ [“ဂုဏဂုံဏုပါဟနဓဝနဟာနစမ္ပတ္တ ရဏာနိ”ဟု ယောဇနာ၌ သမာသ်ပြုလုပ်ထား၏၊ ဗဟုဝစ်ရှိသောကြောင့် သမာသ်ပုဒ် က သာ၍ ကောင်း၏၊ စပ်ပုဒ်မရှိ၍ “ကရောန္တော”ဟု ထည့်လိုက်သည်၊] စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤအမှုတို့သည်၊ (ပဉ္စဝဂ္ဂဂဏဖြင့် ရဟန်းခံပေးခြင်း စသောအမှု တို့သည်၊) ဣဓ-ဤပစ္စန္တိမဇနပုဒ်၌၊ န ကပ္ပန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တောပိ- ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပစ္စန္တိမေသု-ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌၊) အာပစ္စတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဣဓ-ဤမဇ္ဈိမဒေသ၌၊ ကပ္ပန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တော-သည်၊ မဇ္ဈိမေသု(ဇနပဒေသု) အာပစ္စတိ၊ သေသာပတ္တိ-သို့၊ ဥဘယတ္ထ- နှစ်ပါးစုံသော ပစ္စန္တိမ၊မဇ္ဈိမ-တို့၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏ အာပတ်သို့၊ ကတ္တမိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ န အာပစ္စတိ။

ဣဓ န ကပ္ပန္တိ။ ။ဣဓ န ကပ္ပန္တိတိ ဝဒန္တောတိ ပစ္စန္တိမဇနပဒေသု ဌတွာ “ဣဓ န ကပ္ပန္တိ”တိ ဝဒန္တော ဝိနယာတိသာရဒုက္ကဋ်(ဝိနည်းကို လွန်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ် သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့) အာပစ္စတိ၊ ကပ္ပိယဉ္စိ “န ကပ္ပတိ”တိ ဝဒန္တော ပညတ္တံ သမုန္တိနုတိ နာမ ၁-သာရတ္ထ၊ “ဣဓ န ကပ္ပန္တိတိ ဝဒန္တောပိ ပစ္စန္တိမေသု အာပစ္စတိ”တိအာဒိနာ သမ္ဘိစ္စ ကပ္ပိယံ အကပ္ပိယန္တိ ဝါ အကပ္ပိယံ ကပ္ပိယန္တိ ဝါ ကထေန္တဿ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋ် ဒေသတိ၊- ဝိမတိ။

ဒုတိယစတုတ္ထေ-၌၊ ပဉ္စဝရောန-၅ပါးအစရှိသော၊ ဂဏေန-ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါဒိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းအစရှိသော၊ စတုစ္စိဓပိ-၄ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ ပစ္စန္နိမေသု-နိသော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤ ပဉ္စဝဂ္ဂဂဏဖြင့် ဥပသမ္ပဒအစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒီပေတုမ္ပိ-ပြခြင်းငှာလည်း၊ ဝါ-ပြခြင်းသည်လည်း၊ တတ္ထေဝ-ထို ပစ္စန္နိမဇနပဒအရပ်၌သာ၊ ကပ္ပတိ-၏၊ မဇ္ဈိမေသု-ကုန်သော၊ (ဇနပဒေသု-တို့၌) နော (ကပ္ပတိ)၊ ဣဒံ-သည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒီပေတု ပန-ပြခြင်းငှာကား၊ မဇ္ဈိမေသု၊ ဇနပဒေသု၊ ကပ္ပတိ၊ ပစ္စန္နိမေသု(ဇနပဒေသု) နော (ကပ္ပတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စလောကာနီတိအာဒိ-အစရှိသော၊ အနုညာတကံ-ခွင့်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဥဘယတ္ထ-တို့၌၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ အကပ္ပိယန္တိ-မအပ်ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဝတ္ထုသည်၊ ဥဘယတ္ထာပိ-တို့၌လည်း၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်။

အန္တောအာဒိ စတုတ္ထေ-အန္တော အစရှိသော စတုတ္ထ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အနုပစ္စေသေယျာဒိ-အနုပစ္စေသေယျ အစရှိသော အာပတ်သို့၊ အန္တော-ကျောင်း၏အတွင်း၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဗဟိ-ကျောင်း၏ပြင်ပ၌၊ နော (အာပစ္စတိ)၊ အန္တောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ သံဃိကမဉ္ဇာဒိနိ-သံဃိကညောင်စောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ချထားပြီး၍၊ (ခင်းထားပြီး၍)၊ ပက္ကမန္တော-ဖဲသွားလတ်သော်၊ ဗဟိ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အန္တော-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)၊ သေသံ-သို့၊ အန္တောဧဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-၌လည်းကောင်း၊ (အာပစ္စတိ)၊ အသာဓာရဏံ-အသာဓာရဏအာပတ်သို့၊ အန္တော-၌၊ နေဝ(အာပစ္စတိ)၊ ဗဟိ-၌၊ န (အာပစ္စတိ)၊ အန္တောသီမာဒိ စတုတ္ထေ-အန္တောသီမအစရှိသော စတုတ္ထ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရေန္တော-မဖြည့်ကျင့်လတ်သော်၊ အန္တော သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏အတွင်း၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဂမိယော-ခရီးသွားမည့် ရဟန်းသည်၊ (ဝတ္တံ-ကို၊ အပူရေန္တော-လတ်သော်)၊ ဗဟိ သီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ပြင်ပ၌(အာပစ္စတိ)၊ မုသာဝါဒါ-မုသာဝါဒအစရှိသောအာပတ်သို့၊ အန္တော သီမာယ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ သီမာယ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ကတ္ထမိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ န (အာပစ္စတိ)။

ဂါမစတုတ္ထေ-၌၊ အန္တရယရပဋိသံယုတ္တံ-အန္တရယရနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ သေဓိယပညတ္တံ-သေဓိယပညတ်တော်သို့၊ (သေဓိယပညတ်တော်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်သို့)၊ ဂါမေ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အရညေ-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အရဏံ-အရဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပယမာနာ-တော၌ တက်လေတော်သော်၊ အရညေ-၌၊ အာပစ္စတိ-၏၊ ဂါမေ-၌၊ နော (အာပစ္စတိ)၊

မုသာဝါဒါဒီ-သို့၊ ဂါမေစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ အရညေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပစ္စတိ-၏၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ကတ္တမိ-၌၊ န (အာပစ္စတိ)။

စတ္တာရော ပုဗ္ဗကိစ္စာတိ-ကား၊ သမ္ပန္နိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ တံမြက်လည်းရ ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဒီပေါစ-မီးထွန်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ အာသနေန-နေရာခင်း ခြင်းနှင့်တကွ၊ ဥဒကံစ-သောက်ရေး သုံးရေတည်ထားရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ စတုမ္ဘိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဣဒံ-ဤကိစ္စကို၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ-ပုဗ္ဗကရဏဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ခြင်း၊ ဥတုပက္ခကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဂဏနာစ-ရဟန်း အပေါင်းကို ရေတွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သြဝါဒေါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒခံလိုပါ ကြောင်း၊ ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ စတ္တာ ရော-ဤ ၄ ပါးတို့ကို၊ ပုဗ္ဗကိစ္စာတိ-ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

စတ္တာရော ပတ္တကလ္လာတိ-ကား၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ဟောတိ- အံ။) ယာဝတိကာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်ရဟန်း တို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ-ကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်၏၊ တေစ-ထိုပကတတ်ရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ အာဂတာ-လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သဘာဂါပတ္တိယောစ- သဘာဂအာပတ်တို့သည်လည်း၊ န ဝိစ္စန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ ဝုစ္စနိယာ-ဟတ္ထပါသ်မှ ကြည် ဖယ်ထိုက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာစ-လူအစရှိသော နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း၊ တသ္မိ-ထိုသံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ န ဟောန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ ပတ္တကလ္လန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

စတ္တာရိ အနုညပါစိတ္တိယာနီတိ-ကား၊ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနုည ပါစိတ္တိယန္တိ-ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနုည ပါစိတ္တိယံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနိ- န်သော၊ အနုပစ္စယေယျာကပ္ပနသိက္ခာပဒံ - အနုပစ္စယေယျာကပ္ပန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဧဟာဝုသော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါတိ သိက္ခာပဒံ-ဧဟာဝုသော ၊ပေ၊

ဝုတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္စတိတိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ၊ တာနိ ဣဓ ပရိဝါရေ ဥဒ္ဓုဋ္ဌာနီတိ အဓိပ္ပာယော၊(ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောကြောင့် ဤ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြလိုက်ရသည်။) ဣဓ အဓိပ္ပေတာနိ ပန ဒသေယန္တော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိတိအာဒိမာဟ၊- ဝိမတိ၊ “မိမိဟူသော(အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသကား) ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ဥတုက္ခာနံ ဘိက္ခုဂဏနာ စ သြဝါဒေါ” ကို ပုဗ္ဗကိစ္စ အရ ယူလိုသည်-ဟူလို။ [“ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ”ဟု ဆိုလိုလျက် လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသအားဖြင့် “ပုဗ္ဗကိစ္စာ”ဟု ဆိုထားသည်၊ ဤ၌ “ပုဗ္ဗကိစ္စ” ၅ ပါး ဆိုထားသော်လည်း “ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ” ကို တပေါင်းတည်း ယူသောကြောင့် ၄ ပါး ဖြစ်ရသည်။]

သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိစ္စကုတ္တစ္စဥပဒဟနံ-သဒ္ဓိစ္စကုတ္တစ္စဥပဒဟနသိက္ခာပုဒ်
လည်းကောင်း၊ ဥပသုတိတိဋ္ဌနံ-ဥပသုတိတိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤ ၄ ပါးတို့တည်း။

စတသော ဘိက္ခုသမ္ပုတိယောတိ-ကား၊ စကရတ္တမ္ဘိ စေ ဘိက္ခုတိစိဝရေန
ဝိပ္ပဝသေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ(တိ)-စကရတ္တမ္ဘိ၊ ပေ၊ သမ္ပုတိယာဟူ၍
လည်းကောင်း၊ အညံ နဝံ သန္တတံ ကာရာပေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ(တိ)-
အညံ၊ ပေ၊ သမ္ပုတိယာဟူ၍လည်းကောင်း၊ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝိပ္ပဝသေယျ အညတြ
ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ(တိ)-တတော စေ၊ ပေ၊ သမ္ပုတိယာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌလ္လံ
အာပတ္တိ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ(တိ)-ဒုဋ္ဌလ္လံ
၊ ပေ၊ သမ္ပုတိယာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊
တေရသဟိ သမ္ပုတိဟိ-၁၃ ပါးသော သမ္ပုတိတို့မှ၊ မုတ္တာ-လွတ်ကုန်သော၊
သမ္ပုတိယော-တို့သည်၊ (“စတသော-၄ ပါးတို့တည်း”၌ စပ်။)

ဂိလာနစတုက္ကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အညဘောသဇ္ဇေန-နောက်ထပ်
တောင်းအပ်သော ဆေးမှ တစ်ပါးသောဆေးဖြင့်၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊
လောလံတာယ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညံ-အခြားသော ဆေး
ကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေလတ်သော်၊ (တောင်းလတ်သော်)၊
ဂိလာနော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အဘောသဇ္ဇကရဏီယေန-ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်
မဟုတ်သော ကိစ္စဖြင့်၊ ဘောသန္တံ-ဆေးကို၊ ဝိညာပေဇ္ဇော-လတ်သော်၊ အဂိလာနော-
သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ မုသာဝါဒါဒိ-သို့၊ ဥဘောပိ-၂ ပါးစုံသော ဂိလာန အဂိလာန
တို့သည်လည်း၊ အာပဇ္ဇန္တိ၊ အသာဓာရဏံ-သို့၊ ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ နာပဇ္ဇန္တိ-
မရောက်ကုန်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စတုက္ကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်း
သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စတုက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ-စတုက္ကဝါရ၏အဋ္ဌင်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၅။ ပဉ္စကေသု-ပဉ္စကတို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဉ္စပုဂ္ဂလာ နိယတာတိ
စတံ-ပဉ္စပုဂ္ဂလာ နိယတာဟူသော ဤပဉ္စကသည်၊ အာနန္တရိယာနမေဝ-အာနန္တရိယ
ကံတို့ကိုပင်၊ (ရှေးပဉ္စက၌ ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာနန္တရိယကံတို့ကိုပင်၊) ဂဟဏံ-
ယူကြောင်း ပဉ္စကတည်း၊ ပဉ္စ-၅ ပါးကုန်သော၊ ဆေဒနကာ-ဖြတ်ခြင်း ရှိကုန်သော၊
အာပတ္တိယော နာမ-အာပတ်တို့ မည်သည်ကို၊ ပမာဏာတိက္ကန္တာသု-ပမာဏကို
လွန်ကုန်သော၊ မဉ္စပိဋ္ဌနိသီဒနကဏ္ဍပုဋိစ္ဆာဒိဝသိကသာဋီကာသု-ညောင်စောင်း၊

အင်းပျဉ်၊ နိသီဒိုင်၊ အမာလွမ်းသင်္ကန်း၊ မိုးရေခဲသင်္ကန်းတို့၌လည်းကောင်း၊ သုဂတ
 စိဝရေစ-မြတ်စွာဘုရား၏သင်္ကန်းတော်၌လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နိဗ္ဗာန်၏။ [ဇာအုပ်
 တို့၌ “ပမာဏာတိက္ကန္တေ မဉ္ဇူပိဓေ” ဟု ရှိ၏။ နိသီဒန စသည်တို့လည်း “ပမာဏာ
 တိက္ကန္တ”ပင် ဖြစ်သောကြောင့် တစ်သမာသ်တည်း ရှိလျှင် ကောင်းသည်။]

ပဉ္စဟာကာရေဟိတိ-ကား၊ အလန္တိတာ-အရှက်မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 (အလန္တိတာ စသည်၌ “အလန္တိတာယ” ဟု ဆိုလိုသည်။) အညာဏတာ-မသိသူ၏
 အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုဗ္ဗပွကတတာ-ကုက္ကုဗ္ဗသည် ပင်ကိုသဘောမှ ကင်း
 အောင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောဝတ္ထု၌၊ ကပ္ပိယ
 သညိတာ-အပ်သောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-
 အပ်သော ဝတ္ထု၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ-မအပ်သောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဟိ-၅ ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤအကြောင်းတို့
 ကြောင့်၊ (“အာပစ္စတိ”၌ ဝေပိ။) ပဉ္စ အာပစ္စိယော မုသာဝါဒပစ္စယာတိ-ကား၊
 ပါရာဇိကထုလ္လဗ္ဗယဒုက္ကဋ္ဌသံယာဒိသေသပါစိတ္တိယာ-ပါရာဇိကအာပတ်၊ ထုလ္လဗ္ဗဉ္စး
 အာပတ်၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၊ သံယာဒိသေသအာပတ်၊ ပါစိတ်အာပတ်တို့သည်၊
 (“မုသာဝါဒပစ္စယာ-မုသာဝါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။” ဟု
 ထည့်ဝေပိ။) အနာမန္တဇာရောတိ-ကား၊ သန္တံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ ပုရောတ္တံ ပစ္စာဘတ္တံ
 ကုလေသု ဇာရိတ္တံ အာပစ္စေယျာတိ-သန္တံ၊ ပေ၊ အာပစ္စေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်၌၊
 ဣမဿ-ဤပိဏ္ဍပါတိကရဟန်း၏၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဇာရဿ-လှည့်လည်
 ခြင်း၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းသည်။ (“ဟောတိ”၌ ဝေပိ။)

အနုမိဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ဂဏဘောဓနေ အညတြ သမယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟော
 တော်မူအပ်သော၊ သမယံ-သမယကို၊ အမိဋ္ဌဟိတွာ-ဆောက်တည်၍၊ ဘောဓနံ-
 ဇာခြင်းသည်၊ အမိဋ္ဌာနံနာမ-အမိဋ္ဌာန မည်၏တထာ-ထိုအမိဋ္ဌာနကို၊ အကရထံ-
 မပြုခြင်းသည်၊ (မပြုဘဲ ဇာနိုင်ခြင်းသည်။) အနုမိဋ္ဌာနံ-အနုမိဋ္ဌာန မည်၏၊ [ဂဏ
 ဘောဓဉ်၏အနာပတ်အရာ၌ ဤအခါသည် “ဂီလာနအခါတည်း” ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 အမိဋ္ဌာန၌ ဇာမှ အာပတ်လွတ်သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းကား နဂိုကပင် ဂဏ
 ဘောဓဉ်ကို လက်မခံသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ အမိဋ္ဌာနကို ပြုဖွယ်မလိုခြင်းသည်
 “အနုမိဋ္ဌာန”မည်၏၊] အဝိကပ္ပနာ နာမ-အဝိကပ္ပနာ မည်သည်ကား၊ ပရမ္ပရ
 ဘောဓနေ-ပရမ္ပရဘောဓဉ်၌၊ ယာ ဝိကပ္ပနာ-အကြင် ဝိကပ္ပနာကို၊ (“မယံ ဘတ္တ

အနုမိဋ္ဌာနစာရော၊ “နိမိဋ္ဌိတော သဘတ္တော သမာဓော သန္တံ ဘိက္ခု” စသည်ဖြင့်
 ပညတ်တော်မူရကား နိမိဋ္ဌိတဘတ်ရှိသော ရဟန်းသာ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်နိုင်
 ၏၊ အမြဲ ဆွမ်းခံစားသော ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းမှာကား နိမိဋ္ဌိတဘတ် မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့်
 ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်-ဟူလို။

ပစ္စာသံ ဣတ္ထနာမဿ ဒမ္မိ”ဟူသော ဝိကပ္ပနာကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-ထိုဝိကပ္ပနာကို၊ အကရဏံ-မပြုရခြင်းတည်း၊ (ပြုဖွယ်မလိုခြင်းတည်း၊) ဟိ-မှန်၊ ဣမာနိ ပဉ္စ-ဤအနာမန္တစသော ၅ ပါးသော အမှုတို့ကို၊ ပိတ္တပါတိကဿ-ပိတ္တပါတိကရဟန်းသည်၊ ဝုတဏီနေဝ-ဝုတင်ဖြင့်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တာနိ-ပယ်မြစ်အပ် ကုန်ပြီ။ [“ထို ၅ ပါးတို့ကို ပယ်မြစ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုင်ရာကိစ္စကို ပြုဖွယ်မလိုတော့”ဟုလို။]

ဥဿကီတပရိသကီတောတိ-ကား၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပဿန္တိ-မြင်ကြကုန်၏၊ ယေ-တို့သည်၊ သုဏန္တိ-ကြားကြကုန်၏၊ (ဝေသီယာဂေါစရ စသည် ဖြစ်ကြောင်းကို မြင်ကြ၊ ကြားကြကုန်၏၊) တေဟိ-ထိုမြင်ကုန် ကြားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥဿကီတော စေဝ-ရှေးဦးစွာ ယုံမှားအပ်သည်လည်းကောင်း၊ [ယောစနာဋ္ဌ”ဥဋ္ဌဟိတွာ သကီတော”ဟု ဖွင့်လေသည်၊] ပရိသကီတော စ-အဖန်ဖန် ယုံမှားအပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိဋ္ဌစပ်၊) [ဤမှ နောက်၌ “အပိစ”ဟု ရှိသည်မှာ မကောင်း၊ “အပိ အကုပ္ပဓမ္မော ဓိဏာသဝေါ သမာနော”ဟု ရှိရမည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်နိဿယ၌ ကြည့်ပါ၊] အကုပ္ပဓမ္မော-မပျက်စီးသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားရှိသော၊ ဓိဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာနော အပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (ဥဿကီတော စေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ပရိသကီတော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊) [ဝေသီယာဂေါစရ စသည်ဖြစ်လျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်စေကာမူ ယုံမှားခံရတတ်သည်-ဟုလို။]

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ရဟန္တာသော်မှ ယုံမှားခံရတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အဂေါစရာ-ဝေသီယာ အစရှိသော အဂေါစရတို့ကို၊ ပရိဟရိတဗ္ဗာ-ရှောင်လွှဲထိုက် ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ စတေသု-ဤဝေသီယာ အစရှိသော အဂေါစရတို့၌၊ သန္နိဿ မာနော-တွေ့မြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အယသ တော ဝါ-အကျော်အစောမဲ့သူ၏ အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-မျက်ကွယ်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ဂရဟတော ဝါ-မျက်မှောက်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ န မုစ္ဆတိ-မလွတ်နိုင်။ [ပရမ္ပူခါ အဂုဏဝစနံ အယသော၊ သမ္ပူခါ ဂရဟာ၊-ဋီကာ၊ ဒေဝတာ သံယုတ်၌ လာသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ အနိယတသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း ဤနေရာ၌ ပြောဆိုသင့်၏။]

သောသာနိကန္တိ-ကား၊ သုသာနေ-သုသာန်၌၊ ပတိတကံ-ကျသော ပုံသကူ အဝတ်လည်းကောင်း၊ [သာသာနေ+ပတိတံ သောသာနိကံ-ဟု ပြု၊ “သုသာန်၌ ကျသော ပုံသကူအဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊] ပါပဏိကန္တိ-ကား၊ အပဏဒ္ဓါရေ-ဈေး၏တံခါးပေါက်၌၊ ပတိတကံ-လည်းကောင်း၊ [ဤ “ပါပဏိကေန”၏အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ကထိနက္ခန္ဓက ကထိနာနုစာနန

ကထာ၌ ပြထားပြီ။] ထူပစိဝရန္တိ-ကား၊ ဝမ္ဘိကံ-တောင်ပို့ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဗလိကမ္မကတံ-ပြုအပ်သော ပူဇော်ပသမ္ပုရိသော အဝတ်တည်း၊ [“ထူပစိဝရံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်နေသော တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ပူဇော်ပသအပ်သော အဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] အဘိသေကိကန္တိ-ကား၊ နဟာနဋ္ဌာနေဝါ-ရေချိုးရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရညော-၏၊ အဘိသေကဋ္ဌာနေဝါ-အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌိတစိဝရံ-စွန့်ပစ်အပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဘတပဋိယာ ဘတန္တိ-ကား၊ သုသာနံ-သုသာန်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာနိတကံ-ဆောင်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ ပဉ္စ-၅ ယောက်ကုန်သော၊ မဟာစောရာ-မိုးသူကြီးတို့ကို၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မေ-ဥတ္တရိမနဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌၊ (စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌) ဝုတ္တာ-န်ပြီ။

ပဉ္စာပတ္တိယော ကာယတော သမုဋ္ဌန္တိတိ-ကား၊ ပဌမေန-ရှေးဦးစွာသော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန-ကိုယ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကပ္ပိယသညီ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သညာဓိကာယ-ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ကုဋိ-ကုဋိကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ (ကတာပတ္တိဝါရ၌ လာသော အန္တရပေယျာလ၌)၊ ဝုတ္တာပတ္တိယော-ဟောတော်မူအပ်သော အာပတ်တို့တည်း၊ ပဉ္စအာပတ္တိယော ကာယတော စ ဝါစတော စာတိ-ကား၊ တတိယေန-၃ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန-ကိုယ်နှုတ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကပ္ပိယသညီ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံဝိဒဟိတွာ-

အဘိသေကိတံ။ ။ “အဘိသိဉ္စတိ စတ္တာတိ အဘိသေကော”ဟု ပြုလျှင် ရေလောင်း၍ ချိုးရာ အရပ်လည်း ရနိုင်၊ ရှင်ဘုရင်ကို အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်လည်း ရနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “နဟာနဋ္ဌာနေ ဝါ ရညော အဘိသေကဋ္ဌာနေ ဝါ”ဟု နှစ်နည်း ဖွင့်သည်၊ ထို့နောက် “အဘိသေကော-ရေချိုးရာအရပ်၊ အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌၊ ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်တည်း၊ အဘိသေကိကံ”ဟု ပြု၊ “အဘိသေကိကံ-လူအများတို့ ရေချိုးရာအရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ပုံသကူအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မင်းကို အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ပုံသကူအဝတ်လည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

ဘတ ပဋိယာ ဘတံ။ ။ “ဂတ ပဋိယာ ဂတံ”ဟုလည်း မူကွဲ ရှိ၏၊ “သုသာန်သို့ ဆောင်ယူအပ်ပြီးမှ ပြန်၍ ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊ [သုသာန်နေတွာ ပုန အာနိတကန္တိ သုသာနေ ပေတကိစ္စံ (သေလွန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို) ကတွာ နိက္ခန္ဓေဟိ (ထွက်လာသော လူတို့သည်) နတွာ ဆဋ္ဌိတာနိ (စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော) နိဝတ္ထပါရတဝတ္ထာနိ (ဝတ်အပ် ခြုံအပ်သော အဝတ်တို့ကို) ဧဝံ ဝုစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ၊] ဤဝိမတိအဖွင့်ကို ထောက်၍ ဘတ ပဋိယာ ဘတံ ပါဠိက ကောင်းသည်။

ကောင်းစွာ စီမံ၍၊ ကုဋိ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထေဝ-ထို အန္တရ
 ပေယျာလ၌ပင်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့တည်း၊
 ဒေသနာဂါမိနိယောတိ-ကား၊ ပါရာဇိကဉ္စ-ပါရာဇိကအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
 သံဃာဒိသေသဉ္စ-သံဃာဒိသေသအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊
 အဝသေသာ-ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသအာပတ်တို့မှ ကြွင်းသောအာပတ်တို့
 တည်း။ [ဒေသနာဂါမိနိယော၏ အဖွင့်ကို ဧကုတ္တရိကနယ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပဉ္စကမ္မာနိတိ-ကား၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ တဇ္ဇနိယနိယသပဗ္ဗာဇနိယပဋိသာရဏီ
 ယာနိ-တဇ္ဇနိယကံ၊ နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကံ၊ ပဋိသာရဏီယကံတို့လည်းကောင်း၊
 တိဝိဓံ-၃ ပါးအပြားရှိသည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊
 ဥက္ခေပနိယဉ္စ-ဥက္ခေပနိယကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ (ကမ္မာနိ-
 ကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ [မစ္စနံ-မရ-မကုခြင်းကြောင့် နှင်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ၃ ပါး
 အပြားရှိသော်လည်း ဥက္ခေပနိယကံချင်း သဘောတူသောကြောင့် တစ်ပါးတည်း
 ယူထားသည်။] ယာဝတတိယကေ ပဉ္စာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တ
 ရဟန်းသို့အစဉ်လိုက်သော၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာယ-
 အဖန်ဖန် ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဥတံကမ္မဝါစာကြောင့်၊ အပ္ပဋိနိသဇ္ဇန္တိယာ-မစ္စနံ
 သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ရဟန်းမ၏၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်လည်းကောင်း၊
 ထုလ္လစ္စယံ-လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိဿော-၃ ပါး
 သော အာပတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘေဒါနုဝတ္တကာဒိ သမနုဘာသနာသု-
 ဘေဒါနုဝတ္တကအစရှိသော သမနုဘာသနတို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော-သည်
 လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစ္စနံ
 ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ပဉ္စ-ငါးပါးသော အာပတ်တို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏။)

အဒိန္နန္တိ-ကား၊ အညေန-အခြားသော လူ၊ သာမဏေစသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဒိန္န-
 မပေးအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ အဝိဒိတန္တိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမိ-အကပ်ခံအံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ စေတနာယ-စိတ်စေတနာ၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဝိဒိတံ-
 မသိအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ မိမိက အိပ်ပျော်နေခြင်း၊ အခြားအာရုံ၌ နှလုံးသွင်း
 နေခြင်းတို့ကြောင့် “လူ၊ သာမဏေတို့က ကပ်နေသော်လည်း ကပ်နေမှန်း မသိ”-
 ဟူလို၊] အကပ္ပိယန္တိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ သမဏကပ္ပေဟိ-ရဟန်းတို့၏
 အပ်ကြောင်း အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့်၊ အကပ္ပိယကတံ-ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ အညမ္ဗိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ယံ
 အကပ္ပိယမံသံ-အကြင်မအပ်သော အသားသည်လည်းကောင်း၊ ယံ အကပ္ပိယ
 ဘောဇနံ-အကြင် မအပ်သော ဘောဇနံသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊ တံ-ထို
 မအပ်သော အသား၊ မအပ်သော ဘောဇနံသည်၊ အကပ္ပိယံ-အကပ္ပိယ မည်၏။)

အကတတ်ရိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီး၍၊ အတိရိတ္တ-အတိရိတ်
ဝိနည်းကံကို၊ အကတ-မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ)။

သမဇ္ဇဒါနန္တိ-ကား၊ နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါန-ကဇ္ဈသညတို့၏ကပွဲသဘင်အစရှိသော
အလှူလည်းကောင်း၊ [နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါနန္တိ နဋ္ဌသမဇ္ဇဒါန သဗ္ဗေသံ ဒါနံ၊-
ယောဇနာ၊] ဥသဘဒါနန္တိ-ကား၊ ဂေါကဏဿ-ဗ္ဗာမအပေါင်း၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊
ဥသဘဝိသဇ္ဇနံ-ဗ္ဗာမလားဥသဘကြီးကို လွှတ်ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ စိတ္တကမ္မ
ဒါနန္တိ-ကား၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကာရေတွာ-ဆောက်လုပ်စေပြီး၍၊ တတ္ထ-
ထိုကျောင်း၌၊ စိတ္တကမ္မ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ကို၊
ကာရေတုံ-ပြုစေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [“စိတ္တကမ္မ”ဟု ဆိုသော်လည်း ဇာတ်
နိပါတ် ဝတ္ထုအရပ်မျိုးတည်း၊] ပန-ကား၊ ဣဒံ-ဤပါဠိတော်၌ လာသော စိတ္တကမ္မ
ဒါန ဟူသောပုဒ်ကို၊ ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မဒါနံ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ဖြင့်
ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်အလှူကို၊ သန္တာယ-တော်မူ၍၊
(ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဣတ္ထိပုရိသသံယောဂါဒိကံ ကိလေသသမုဒါစာရ
ဟေတုကံ ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မ နာမ၊-ဝိမတိ၊ စိဝရဝိသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှင်ဥဒါယီ
ပြုလုပ်လိုက်သော အရပ်မျိုးတည်း၊] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤဒါနတို့
သည်၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ပုညသမ္ပတာနိ-ကောင်းမှုဟု
သမုတ်အပ်ကုန်သည်၊ ကိဉ္စာပိ(ဟောန္တိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ အထ
ခေါ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အပုညာနိ(၈၀)-မကောင်းမှုတို့သာတည်း၊
အကုသလာနိယေဝ-အကုသိုလ်တို့သာတည်း။ [အဝိဇ္ဇာ တဏှာကြောင့် သံသရာ
ထဲ၌ ကြည်လည်နေရသော ရဟန်း ရှင် လူ ခပ်သိမ်းသူတို့သည် တဏှာအလိုအတိုင်း
သာယာဖွယ်အာရုံတို့ကို မက်မောကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသာယာဖွယ် အာရုံ
ဟူသမျှကို သတိပြု၍ လှူဒါန်းသင့်ကြ၊ လက်ခံသင့်ကြသည်။]

ဥပ္ပန္နံ ပဋိဘာနန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ကထေတုကမ္ပတာ-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏
အဖြစ်ကို၊ ပဋိဘာနန္တိ-ပဋိဘာနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [မိမိစိတ်တွင် ထင်လာ၍ ပြောဆို
ခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း(စကား)ကို “ဥပ္ပန္နပဋိဘာန”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဥပ္ပန္န
ပဋိဘာနဖြစ်သော စကားအမျိုးမျိုးကို မပြောရ မနေနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်တတ်
ကြသည်။] ဣမေ ပဉ္စ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာတိ-ကား၊ သုပ္ပဋိဝိနောဒယာ-လွယ်ကူစွာ

သမဇ္ဇဒါန စသည်။ ဘုရားပွဲ ကျောင်းပွဲ စသည်၌ ကပွဲ သီရင်းဆိုပွဲ ဆိုင်း အငြိမ့်
စသော ဖျော်ဖွယ် ရွှင်ဖွယ် ထည့်ခြင်းကို “သမဇ္ဇဒါန”ဟု ခေါ်၏၊ ဗ္ဗာမတို့ ရှိရာ ဗ္ဗာမဖြစ်
စသည်တို့၌ မေထုန်မှီဝဲဖို့ရာ ဗ္ဗာမလားကြီးကို လွှတ်ပေးခြင်းကို “ဥသဘဒါန”ဟု ခေါ်၏။
[ဥသဘဒါနန္တိ၊ ယေ၊ ဣဒံ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ၊ သမ္မာသံဝိ ပန မနုဿာ မနုဿာနံ
ဣတ္ထိနံ မေထုနရတိဝသေန ပုရိသာနံ ဒါနံပိ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယောဇနာ။]

ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)-မဖြစ်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဥပါယေန-
သင့်လျော်သော နည်းလမ်းဖြင့်၊ ကာရဏေန-သင့်လျော်သောအကြောင်းဖြင့်၊
အနုရူပါဟိ-လျော်ကုန်သော၊ ပစ္စဝေက္ခနာ အနုသာသနာဒိဟိ(၈၀)-ဆင်ခြင်ခြင်း၊
ဆုံးမခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ၊ ပဋိဝိနောဒေတုံ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ သတ္တာ-
တတ်ကောင်းကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သကမိတ္တံ ပသီဒတိတိ စတ္တ-၌၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံတို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ-
ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ကိရ-ရဲ့၊ ကဋ္ဌအန္တကာရဝါသီ-ကဋ္ဌအန္တကာရအရပ်၌ နေလေ့ရှိ
သော၊ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော-ဖုဿဒေဝထေရ်သည်၊ စေတိယဂံဏံ-စေတီရင်ပြင်ကို၊
သမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ ဧကံသံ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖို့၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-
အပေါ်မြို့ဧကသီကို၊ ကတွာ-၍၊ (တစ်နည်း-ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကတွာ-လက်ကန်
တော့ တင်၍၊) သိန္နဝါရကုသုမသန္တတမိဝ-ရေအုန်းနဲပန်းတို့ဖြင့် ခင်းထားအပ်သကဲ့
သို့၊ သမဝိပွကိဏ္ဍဝါလိကံ-အညီအမျှ ကြံဖြန့်အပ်သော သဲရှိသော၊ စေတိယဂံဏံ-
ကို၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လျက်၊ ဗုဒ္ဓါရမဏံ-ဘုရားဟူသော အာရုံရှိသော၊
ဝိတိပါမောဇ္ဇ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီး၊
တသ္မိံ ခဏေ-ထိုခဏ၌၊ မာရော-မာရ်နတ်သည်၊ ပဗ္ဗတပါဒေ-တောင်ခြေ၌၊ နိဗ္ဗတ္တ
ကာဠမက္ကဋ္ဌေဝိယ-ဖြစ်သော မျောက်ညှိကြီးကဲ့သို့၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ (ဖန်ဆင်း၍)၊
စေတိယဂံဏေ-၌၊ ဂေါမယံ-နွားချေးကို၊ ဝိပွကိရန္တော-ဖရိုဖရဲ ဖြန့်ကြဲလျက်၊
ဂတော-သွားပြီး၊ (ဤသို့ လုပ်ခြင်းသည် ထေရ်၏ ဘုရားအာရုံ ပျက်အောင်
ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊) ထေရော-သည်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိတုံ-
ရောက်ခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်၊ သမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ အဂမာသိ-
သွားရပြီး၊ ဒုတိယဒိဝသေဝိ-ဒုတိယနေ့၌လည်း၊ ဧရုဏဝေါ-နွားအိုကြီးသည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပွကာရံ-ဖောက်ပြန်
သော အပြုအမူကို၊ အကာသိ-ပြုပြီး၊ တတိယဒိဝသေ-တတိယနေ့၌၊ ဝကံပါဒံ-
ကောက်သောခြေရှိသော၊ မနုဿတ္တဘာဝံ-လူ့အတ္တဘောကို၊ နိမ္မိနိတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊
ပါဒေန-ခြေဖြင့်၊ ပရိကသန္တော-ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ်လျက်၊ (ဒရွတ်ဆွဲလျက်)၊
အဂမာသိ-ပြီး၊ ထေရော-သည်၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဗိဘန္တပုရိသော-

ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ။ «မြန်မာမူ၌ “ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ”ဟု ရှိ၏။ ဒု ဥပသာရကြောင့် ခ
ပစ္စည်း ကြံဟန်တူသည်။ ပတိ+ဝိ ဥပသာရတွေ ခြားနေသောကြောင့် ခ ပစ္စည်း မသက်နိုင်၊
ဘူဝါဒီ နဒ ဓာတ်ဖြင့် ကံဟောရပ်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ သီဟိုဠ်မူအတိုင်း ပတိ ဝိပုဗ္ဗ နှစ်
ဓာတ် ဣ ပစ္စည်း၊ ဣ အာဂုံဖြင့် “ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ”ဟုသာ ရှိထိုက်၏။ ပဋိဝိနောဒိယန္တတိ
ပဋိဝိနောဒိယာ၊ ဒုက္ခေန+ပဋိဝိနောဒိယာ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ-ဟု ပြု၊ [ယောနော၌ “ဒုပ္ပဋိ
ဝိနောဒိယာ”ဟု တွေ့ရ၏၊ သဒ္ဓါအနေ သင့်သော်လည်း မူရင်းဟုတ်ဟန် မတူ။]

အရပ်ပျက် အဆင်းပျက်ယောက်ျားသည်။ သမန္တာ-မတ်ဝန်းကျင်၌၊ ယောဇန
 ပွမာဏေသု-တစ်ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဂေါစရဂါမေသု-ဆွမ်းခံရွာ
 တို့၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဗီဘန္တပုရိသော၌ “ဗီဘန္တ”ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ် စတုတ္ထ
 သိက္ခာပုဒ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ]၊ မာရော-သည်၊ သိယာနုခေါ-ဖြစ်ရာသလော၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ တံ-သည်၊ မာရော-သည်၊ အသိ-ဖြစ်သလော၊
 ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြောပြ၊ ဘန္တေ၊ အာမ-မှန်ပါ၊ မာရော-သည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊
 ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏စိတ်ကို၊ (တံဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊) ဝဇ္ဇေတုံ-
 လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ န အသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်တော့ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ။

တယာ-သင်သည်၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော-မြင်အပ်ဖူး
 သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးပြီ၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော-မြင်အပ်ဖူးပါပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ မာရော နာမ-မာန်နတ်မည်သည်၊ မဟာနဘာဝေါ-ကြီးသော
 အာနဘော် ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣဃီ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသော
 တရားတို့ကို၊ သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ အတ္တဘာဝသဒိသံ-
 အတ္တဘောနှင့်တူသော၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ တာဝ နိမ္မိနာဟိ-ဖန်ဆင်းစမ်းပါ
 လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြ၊ ဘန္တေ၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ (မြတ်စွာဘုရား
 နှင့် တူသော)၊ ရူပံ-ရုပ်ပုံတော်ကို၊ နိမ္မိနိတုံ-ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်
 ကောင်းပါ၊ အပိ စ ခေါ ပန-စင်စစ်ကား၊ တံ သရိက္ခကံ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏အတူ
 ဖြစ်သော၊ ပတိရူပကံ-ဆင်းတုကို၊ နိမ္မိနိဿာမိ-ဖန်ဆင်းပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 သကဘာဝံ-မိမိ၏အဖြစ်ကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ “သကတ္တဘာဝံ”ဟု ရှိ၏၊ “မိမိ၏
 အတ္တဘောကို”ဟု ပေးပါ၊] ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဗုဒ္ဓရူပသဒိသေန-ဘုရား၏ရုပ်ပုံတော်
 နှင့်တူသော၊ အတ္တဘာဝေန-အတ္တဘောဖြင့်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ ထေရော-ဖုဿဒေဝ
 ထေရ်သည်၊ မာရံ-မာရ်နတ်ကို၊ ဩလောကေတွာ-၍၊ သရာဂဒေါသမောဟော-
 ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော၊ အယံ-ဤမာရ်နတ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ဝါ-သို့ကလောက်၊ တာဝ သောဘတိ-တင့်တယ်တုံသေး၏၊ သဗ္ဗသော-ကြွင်းမဲ့
 ဥဿုံ အလုံးစုံအားဖြင့်၊ ဝိတရာဂဒေါသမောဟော-ကင်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ
 ရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကထံ-အဘယ့်ကြောင့်၊ န သောဘတိနုခေါ-
 တင့်တယ်တော်မူဘဲ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဗုဒ္ဓါရမဏံ-ဘုရားဟူသော အာရုံ
 ရှိသော၊ ဝီတိ-ဝီတိကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-
 တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ မာရော-သည်၊ ဘန္တေ၊ တယာ-
 အရှင်ဘုရားသည်၊ ဝဋ္ဋိတော-လှည့်ပတ်အပ်သည်၊ အမိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-
 လျှောက်ပြီ၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ ဧရမာရ-မာရ်နတ်အို၊ တာဒိသံ-သင်ကဲ့သို့
 ရှုအပ်သူကို၊ ဝဇ္ဇေတုံ-လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ ကိ အတ္ထိ-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ အာဟ-ပြောပြ၊ လောကန္တရဝိဟာရေပိ-လောကန္တရကျောင်းတိုက်၌လည်း၊

ဒတ္တော နာမ-ဒတ္တမည်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်သည်၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-၍၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လတ်သော်၊ ဩဒါတကသိဏံ-ဩဒါတကသိုဏ်းကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ဝဇေတွာ-၍၊ ဖလတ္တယံ-အောက်ဖိုလ်သုံးပါးအပေါင်းကို၊ သစ္စာကာသိ-မျက်မှောက်ပြုပြီ။

ပရစိတ္တံ ပသီဒတိတိ ဓတ္တ-၌၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံတို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ-တို့တည်း၊ တိသော နာမ-တိဿ မည်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မုကောလ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-၍၊ သင်္ကရဆဇ္ဇနိ-အမှိုက်စွန့်တောင်းကို၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာဝ-ကိုင်၍သာလျှင်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ တသ္မိံ ဓဏေ-ထိုဓဏ၌၊ တိဿဒတ္တတ္ထေရော နာမ-တိဿဒတ္တထေရ်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နာဝါတော-လှေမှ၊ ဩရယု-သက်ဆင်း၍၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လတ်သော်၊ (ဣဒံ ဌာနံ-ဤအရပ်သည်၊) ဘာဝတိစိတ္တေန-ပွားစေအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ သမ္ပဋ္ဌာနံ-တံမြက်လှည်းအပ်သောအရပ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ပဉ္စာသဟဿံ-ပြဿနာတစ်ထောင်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ ဣတရော-တိဿဒတ္တထေရ်မှ တစ်ပါးသော ရဟန်းငယ်သည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပြဿနာကို၊ ဝိသဇ္ဇေသိ-ဖြေဆိုပြီ၊ အညတရသ္မိံ-အခြားသော၊ ဝိဟာရေပိ-ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ထေရော-သည်၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပြီး၍၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိ-ဖြတ်လိုက်ပြီ၊ (ရပ်လိုက်ပြီ)၊ [ဝတ္တံ ပရိစ္ဆိန္နိတိ တသ္မိံ ဒိဝသေ ကာတဗ္ဗ ဝတ္တံ နိဋ္ဌာပေသိ-သာရတ္ထ၊] ယောနကဝိသယတော-ယောနကနိုင်ငံမှ၊ စေတိယဝန္တကာ-စေတီကို ရှိခိုးလိုကုန်သော၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ ထေရော-တို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ စေတိယဂံဏံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ အပ္ပဝိသိတွာ-မဝင်မူ၍၊ ဒွါရေယေဝ-တံခါးပေါက်၌သာ၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ဧကော-သော၊ ထေရော-သည်၊ အဋ္ဌကပ္ပေ-ရှစ်ကမ္ဘာတို့ကို၊ အနုဿရိ-အောက်မေ့နိုင်ပြီ၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော-သည်၊) သောဠသ(ကပ္ပေ)-တစ်ဆယ့်ခြောက် ကမ္ဘာတို့ကို၊ (အနုဿရိ)၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော) ဝိသတိ (ကပ္ပေ)-

ပဉ္စာသဟဿံ၊ ဝိသဇ္ဇေသိ။ ။ ပဉ္စာသဟဿံ ပုစ္ဆိတိ သမထဝိပဿနာကမ္ပဋ္ဌာနေသု ပဉ္စာသဟဿံ သမ္ပန္နိတွာ ဌိတံ ဒဟရံ ပုစ္ဆိ၊ ဣတရောပိ ဒဟရော အတ္တနော ဂတမဂ္ဂတ္တာ သဗ္ဗံ ဝိသဇ္ဇေသိ၊ တေန ထေရော ပသီဒိ၊-ဝိမတိ၊ ဤဝတ္ထု၌ “ဘာဝတိစိတ္တေန သမ္ပဋ္ဌာနံ” ဟူသော စကားကို သတိပြု၍ တံမြက်လှည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သမာဓိရှိရှိဖြင့် တံမြက်စည်း လမ်းကြောင်းတိုင်း လမ်းကြောင်းတိုင်း ညီညီညာညာရှိအောင် လှည်းတတ်ဖို့ရန် အလေ့အထ ရှိသင့်ကြသည်။

နှစ်ဆယ်သောကမ္ဘာတို့ကို၊ (အနုဿရိ)၊ ဧကော-သော၊ (ထေရော) တိသကပ္ပေ-
သုံးဆယ်သောကမ္ဘာတို့ကို၊ အနုဿရိ-အောက်မေ့နိုင်ပြီ။ [အဋ္ဌကပ္ပေ အနုဿရိတိ
အာဒိနာ တသ္မိံ ဧကော ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုဗ္ဗေနိဝါသညဏံ နိဗ္ဗတ္တေသီတိ
ဒဿေတိ၊-ဋီကာ။]

ဒေဝတာ အတ္တမနာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံကား၊ ဝတ္ထု-
ဝတ္ထုတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကသ္မိံ-တစ်တိုက်သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဧကော-
သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ စေတိယဂီဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိယဂီဏဉ္စ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပြီး၍၊ နဟာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှာ၊ ဂတော-သွားပြီ၊ ဒေဝတာ-
နတ်တို့သည်၊ ဣမဿ ဝိဟာရဿ-ဤကျောင်းတိုက်၏၊ ကတကာလတော-
ပြုအပ်ပြီးရာအခါမှ၊ (တည်ထောင်အပ်ပြီးရာအခါမှ)၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဝါ-
သို့ကလောက်)၊ ဝတ္တံ-သေနာသနဝတ်ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊ သမ္ပန္နပုဗ္ဗော-
တံမြက်လှည်းဖူးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပသန္တိတ္တာ-
ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပုပ္ဖဟတ္တာ-လက်၌ ပန်းရှိကုန်လျက်၊
အဋ္ဌသု-တည်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ကတရဂါမဝါသိကာ-
အဘယ်ရွာ၌ နေသူတို့သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-မေးပြီ၊
ဘန္တေ၊ ဣဓေဝ-ဤအရပ်၌ပင်၊ ဝဿမ-နေကြပါကုန်၏၊ ဣမဿ ဝိဟာရဿ-
၏၊ ကတကာလတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သို့ကလောက်)၊ ဝတ္တံ-ကို၊
ပူရေတွာ-၍၊ သမ္ပန္နပုဗ္ဗော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝတ္တေ-ကျင့်ဝတ်၌၊ ပသဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊
ပုပ္ဖဟတ္တာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌိတာ-တည်နေကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊
ဣတိ-သို့၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ဣဒံ-ဤကား၊
ဝတ္ထု-တည်း။)

ပါသာဒိကသံဝတ္တနိကန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကံ-
တစ်ယောက်သော၊ အမစ္စပုတ္တံ-အမတ်သားကိုလည်းကောင်း၊ အဘယထေရဉ္စ-
အဘယထေရ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရတ္တ-အကြောင်းပြု၍၊ အယံ ကထာ-ဤစကား
သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ)၊ အမစ္စပုတ္တော-အမတ်သားသည်၊ ဝါ-အမတ်
သားက၊ ပါသာဒိကော ကိနုခေါ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်လေ
သလော၊ (လှလေသလော)၊ အဘယတ္ထေရော-သည်၊ ဝါ-က၊ (ပါသာဒိကော ကိနု
ခေါ-လော)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆို၍၊ ဥဘောဝိ-နှစ်ဦးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
နေ-ထိုအမတ်သားနှင့် အဘယထေရ်တို့ကို၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊
ဩလောကေဿာမ-ယှဉ်၍ ကြည့်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အယံ ကထာ-သည်၊
ဥဒပါဒိ-ပြီ) ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ အမစ္စပုတ္တံ-ကို၊ အလင်္ကာရိတွာ-ဆင်ပြင်၍၊

မဟာစေတီယံ-မဟာစေတီကို၊ ဝန္တာပေဿာမ-ရှိခိုးစေကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ ထေရမာတာပိ-ထေရ်၏မယ်တော်သည်လည်း၊ ပါသာဒိကံ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ ပုတ္တဿ-သားတော်၏(အထံသို့)၊ ပဟိဏိ-ပို့ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပို့သနည်း၊) မေ-တပည့်တော်၏၊ ပုတ္တော-သည်၊ ကေသေ-ဆံတို့ကို၊ ဆိန္ဒာပေတွာ-ဖြတ်စေ၍၊ (ခေါင်းရိတ်၍)၊ ဣမံ စီဝရံ-ဤသင်္ကန်းကို၊ ပါရပိတွာ-ခြံ၍၊ ဘိက္ခုသဃပရိဝုတော-ရဟန်းသံဃာသည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာစေတီယံ-ကို၊ ဝန္တတု-ရှိခိုးလှည့်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ (ပဟိဏိ-ပို့ပြီ။)

အမစ္စပုတ္တော-သည်၊ ဉာတိပရိဝုတော-ဆွေမျိုးအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပါစီနဒ္ဓါရေန-အရှေ့တံခါးဖြင့်၊ စေတီယဂံဏံ-သို့၊ အာရဋ္ဌော-တက်ပြီ၊ အဘယတ္ထေရော-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန-တောင်တံခါးဖြင့်၊ စေတီယဂံဏံ-သို့၊ အာရဟိတွာ-တက်၍၊ စေတီယဂံဏေ-၌၊ တေန-ထိုအမတ်သားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သမာဂန္ဓာ-ပေါင်းဆုံမိ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တွံ-သည်၊ မဟလ္လကတ္ထေရဿ-သက်ကြီး ဝါကြီးထေရ်၏၊ သမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနေတံ-မြက်လှည်းအပ်သောအရပ်၌၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဆဇ္ဈော-စွန့်ပစ်၍၊ (စွန့်ပစ်ခဲ့ဖူးသောကောင်းမှုကြောင့်)၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ယုဂဂ္ဂါဟံ-အပြိုင်ယူခြင်းကို၊ ဂဏှာသိ ကိ-ယူသလော၊ ဣတိ-သို့၊ 'အာဟ-ပြောပြီ၊) [အာဝုသောတိအာဒိကံ ထေရော ခိဏာသဝေါ သမ္ပဇ္ဇနာနိသံသံ သဗ္ဗေသံ ပါကဋ္ဌကာတုံ အဝေါစာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊] အတိတတ္တဘာဝေ-လွန်လေပြီးသော အတ္တဘော၌၊ အဘယတ္ထေရော-သည်၊ မဟလ္လကထေရော နာမ-သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးထေရ်မည်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဂေါစရဂါမေ-ဆွမ်းခံရွာ၌၊ စေတီယဂံဏံ-ကို၊ သမ္ပဇ္ဇိကိရ-တံမြက်လှည်းဖူးသတတ်၊ အမစ္စပုတ္တော-သည်၊ မဟာဥပါသကော-ဥပါသကာကြီးသည်၊ ဟုတွာ၊ သမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနေ-တံမြက်လှည်းအပ်သော အရပ်၌၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဆဇ္ဈသိ(ကိရ)-စွန့်ပစ်ခဲ့ဖူးသတတ်။

သတ္တုသာသနံ ကတံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဣဒံ သမ္ပဇ္ဇနဝတ္တံ နာမ-ဤတံမြက်လှည်းခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်မည်သည်ကို၊ ဗုဒ္ဓေဟိ-တို့သည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုတံမြက်လှည်းခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတ္တု-၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ပြုရာရောက်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တံတြ-ထို "သတ္တုသာသနံ ကတံ"ဟူသောစကားရပ်၌၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ အာယသ္မာ-သာရိပုတ္တော-သည်၊ ဟိမဝန္တ-ဟိမဝန္တာသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပဗ္ဗာရေ

တောင်ဝှမ်း၌၊ အသမ္ပန္နိတွာဝ-တံမြက် မလှည်းမူ၍သာလျှင်၊ နိရောဓံ-နိရောဓ သမာပတ်သို့၊ သမာပန္နိတွာ-ကောင်းစွာရောက်၍၊ (ဝင်စား၍)၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်၊ ထေရဿ-၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်မလှည်းမူ၍၊ နိသီဒန္တာဝံ-ထိုင်နေသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိတော်မူ၍၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ထေရဿ-၏၊ ပုရတော-၌၊ အသမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနေ-တံမြက် မလှည်းအပ်သော အရပ်၌၊ ပါဒါနိ-ခြေတော်ရာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ပစ္စာဂဋ္ဌိ-ပြန်ကြွတော်မူပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သမာပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတော-ထပြီး သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒါနိ-ခြေတော်ရာတို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဗလဝဟိရောတ္တပုံ-အားကြီးသော ရှက်ကြောက်ခြင်းကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ-ရှေးရှု ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဇဏ္ဍုကေဟိ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာယ-တည်၍၊ (ဒူးတုပ်၍)၊ (ပဒစေတိယံ-ခြေတော်ရာစေတီကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍)၊ မေ-၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-၍၊ နိသီဒန္တာဝံ-ကို၊ သတ္တာ-သည်၊ အညာသိဝတ-သိတော်မူလေပြီတကား၊ သံဃ မဇ္ဈေ-၌၊ ဒါနိ-၌၊ စောဒနံ-အပြစ်တင်မှုကို၊ ကာရေဿာမိ-ပြုစေရတော့အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ဒသဗလဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ နိသီဒိ-ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ သာရိပုတ္တ-သာရိပုတ္တရာ၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတော- သွားနေသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မယံ-၏၊ အနန္တရေ-အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဌာနေ-နေရာ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဝိစရန္တဿ-လှည့်လည်သော၊ တေ-သင်၏၊ အသမ္ပန္နိတွာ-တံမြက်မလှည်း မူ၍၊ နိသီဒိတံ-ထိုင်နေခြင်းငှာ၊ န ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ထေရော-သည်၊ ဂတ္ထိကပဋိမုဉ္ဇန ဌာနေပိ-အနားပတ်သီးတပ်ရာ အရပ်၌သော်မှလည်း၊ (သင်္ကန်းရုံပြီး၍ အနားပတ်သီး တပ်ရာ အရပ်၌သော်မှလည်း၊) တိဋ္ဌန္တော-ရပ်တည်တော်မူလတ်သော်၊ ပါဒေန- ဖြင့်၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဝိယူဟိတွာဝ-ယက်ပြီး၍သာ၊ (ဖယ်ပြီး၍သာ)၊ တိဋ္ဌတိ- ရပ်တော်မူ၏။

ဇဏ္ဍုကေဟိ ၁၀၀၊ **ကာရေဿာမိ**။ ။ “ဇဏ္ဍုကေဟိ ပတိဋ္ဌာယ-ဒူးတုပ်၍” ဟု ဆိုပြီး နောက် စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “ပဒစေတိယံ ဝန္တိတွာ-ခြေတော်ရာစေတီကို ရှိခိုးပြီး၍” ဟု ပါဌဿေသ ထည့်၍ ဝိမတိနှင့် ယောဇနာတို့ ဖွင့်ကြသည်။ ထို “ဝန္တိတွာ” ကိုလည်း “စောဒနံ၊ ကာရေဿာမိ” ၌ စပ်၊ စောဒနံ ကာရေဿာမိ ဟူရာ၌ “မိမိကို နှိမ်စေအံ့-အနှိမ်ခံအံ့” ဟု ဆိုလိုသည်။ [စောဒနံ ကာရေဿာမိတိ ဘဂဝတာ အတ္တာနံ စောဒါပေဿာမိ၊ အတ္တာနံ နိဂ္ဂဏှာပေဿာမိတိ အတ္ထော၊ -ဝိမတိ။]

အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ဤဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်ကို၊ ဥပလဗ္ဗတိ-ရအပ်၏၊ (သုံးစွဲထိုက်၏)၊ ဧတ္တကော-သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပလဗ္ဗတိ-ရအပ်၏၊ ဧတ္တကံ-သော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယန္တံ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဝက္ခာမိ-ဆိုအံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-ပြောဆိုအပ်သောစကား၏အပိုင်းအခြားကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ-မယူ၊ (စိတ်ဖြင့် မှတ်၍ မထား)၊ အယံ-ဤစကားသည်၊ စောဒကဿ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုရိမကထာ-ရှေ့၌ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ အယံ-သည်၊ (စောဒကဿ-၏)၊ ပစ္စိမကထာ-နောက်၌ ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ အယံ-သည်၊ စုဒ္ဓိတကဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုရိမကထာ-တည်း၊ အယံ-သည်၊ စုဒ္ဓိတကဿ-၏၊ ပစ္စိမကထာ-တည်း၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားသည်၊ ဂယုပဂံ-ယူထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၏၊ ဧတ္တကံ-သည်၊ န ဂယုပဂံ-ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုဂ္ဂဏှန္တော ပန-မမှတ်ယူသော ဝိနည်းမိုရ်သည်ကား၊ ပရဿ-တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတက၊ စောဒက၏၊ ဘာသပရိယန္တံ-ကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ နာမ-မမှတ်ယူသူ မည်၏။

အာပတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံ(ဣတိ)ဝါ-ပါရာဇိကအာပတ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသံ ဣတိ ဝါ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (န ဇာနာမိ၌ စပ်၊) သတ္တန္တံ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစုတို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ မူလန္တိ-ကား၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ မူလာနိ-အကြောင်းရင်းတို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ကာယော စ-ကိုယ်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစ-နှုတ်လည်းကောင်းတည်း၊ တာနိ-ထိုအာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းမူလတို့ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [“မနောဒွါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရနှစ်ပါးကိုသာ၊ “မူလ”ဟု ဆိုသည်၊] သမုဒယန္တိ-ကား၊ ဆ-န်သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနိ-အာပတ်၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အာပတ္တိသမုဒယော နာမ-အာပတ္တိသမုဒယ မည်၏၊ တာနိ-

ဂယုပဂံ။ ။ဂယုတေ-ယူအပ်၏၊ ဣတိ၊ ဂယံ၊ ဂယုဘာဝ ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဘာဝပ္ပဓာနကြံပါ၊ ဂယံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဂယုပဂံ၊ [ဧတ္တကံ ဂယုပဂန္တိ-ဧတ္တကံ အဓိကရဏဂူပသမတ္တာယ ဂဟေတဗ္ဗဝစနန္တိ ယထာ သုတ္တာ ဝိညာတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝံ အနုဂ္ဂဏှန္တောတိ ယောဇနာ၊ ဧတ္ထ စ “အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ”တိ ဧကံ(အင်္ဂါတစ်ပါး) “အဓမ္မေန ကရောတိ”တိ ဧကံ၊ (ပါဠိတော်၌ “ကာရေတိ”ဟု ရှိ၏၊) “အပ္ပဋိညာယာ”တိ ဧကန္တ ကတွာ ပုရိမေဟိ ဒွိဟိ(အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ ဟူသော နှစ်ပါးတို့နှင့်တကွ)၊ ပဉ္စင်္ဂါနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ဝိမတိ။]

ထိုအာပတ်၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ ပါရာဇိကာဒိန-
 ပါရာဇိက အစရှိသော အာပတ်တို့၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ နဇာနတ်-မသိ၊ ဣတိပိ-ဤသို့
 လည်း၊ ဝုတ္တံ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိရောဇ္ဈိ-ကား၊ အယံ
 အာပတ္တိ-ဤ အာပတ်သည်၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းကြောင့်၊ နိရုဇ္ဈတိ-
 ချုပ်၏၊ ဝုပသမ္ပတိ-ငြိမ်းစေ၏၊ အယံ (အာပတ္တိ)-သည်၊ ဝုဋ္ဌာနေန-ထမြောက်
 ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝါသ်၊ မာနတ်၊ အတ္တာနကံကြောင့်၊ (နိရုဇ္ဈတိ၊ ဝုပသမ္ပတိ)၊
 ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာပတ္တိနိရောဓံ-အာပတ်၏ချုပ်ကြောင်းကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊
 ပန-ကား၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ သမထေ-သမထတို့ကို၊ အဇာနန္တော-မသိသော
 ဝိနည်းမရှိသည်၊ အာပတ္တိနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ-အာပတ္တိနိရောဓဖြစ်သော ဒေသနာ၊
 ဝုဋ္ဌာနသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ။

အဓိကရဏပဉ္စကေ-၌၊ အဓိကရဏံ နာမ-အဓိကရဏ မည်သည်၊ စတ္တာရိ-
 ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနိ-အဓိကရဏ်းတို့တည်း၊ အဓိကရဏဿ-အဓိကရဏ်း
 ၏၊ မူလံ နာမ-အကြောင်းရင်း မည်သည်၊ တေတ္ထိသ-၃၃ ပါးသော၊ မူလာနိ-
 မူလတို့တည်း၊ [ထိုမူလတို့ကို ပြလို၍ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ စသည်ကို မိန့်၊] ဝိဝါဒါ
 ဓိကရဏဿ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးကုန်သော၊ မူလာနိ-မူလတို့
 လည်းကောင်း၊ အနုဝါဒါဓိကရဏဿ-၏၊ စုဒ္ဒသ-၁၄ ပါးကုန်သော၊ (မူလာနိ-
 တို့လည်းကောင်း၊) အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏၊ ဆ-န်သော၊ (မူလာနိ-တို့လည်း
 ကောင်း၊) ကိစ္စာဓိကရဏဿ-၏၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ (မူလံ-မူလလည်းကောင်း
 တည်း၊) တာနိ-ထို ၃၃ ပါးသော မူလတို့သည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (အဓိကရဏ
 ဘေဒ၊ အဓိကရဏနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ၌၊) အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်
 လတ္တံ့၊ အဓိကရဏသမုဒယောနာမ-မည်သည်၊ အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ-အဓိကရဏ်း
 တို့၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဋ္ဌာန်တည်း၊ [သမုဋ္ဌာန်တို့ကို ပြလို၍ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ”
 စသည်ကို မိန့်၊] ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ အဋ္ဌာရသ-၁၈ ပါးကုန်သော၊ ဘေဒကရ
 ဝတ္ထုနိ-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-
 သည်၊ စတသော-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့ကို၊ (နိဿာယဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ အာပတ္တာ
 ဓိကရဏံ- သည်၊ သတ္တ- န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ- တို့ကို၊ (နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊

ဝတ္ထု၊ န ဇာနတ်တိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ဝတ္ထုဟူသည် မေထုနဝိတိက္ကမ စသော
 အကြောင်းဝတ္ထုတည်း၊ “ဣတိပိ”၌ ပိသဒ္ဓါသည် ပထမနည်းအရ ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်ကို
 ပေါင်းသည်၊ ပထမနည်း၌ သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးကို “အာပတ္တိသမုဒယ”ဟု ဆို၏၊ ထိုသမုဋ္ဌာန်
 ၆ ပါးသည် ကာယော ဝါစာ ဟူသော မူလနှင့် ရော၍ နေ၏၊ ထို့ကြောင့် မူလနှင့်
 မရောအောင် မေထုနဝိတိက္ကမ စသောဝတ္ထုကို “အာပတ္တိသမုဒယ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်ပြသည်။

ကိစ္စာဓိကရဏံ-သည်။ စတ္တာရိ-န်သော၊ သံဃကိစ္စာနိ-သံဃကိစ္စတို့ကို၊ (နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံ ဝိဘာဂံ-ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ /

အဓိကရဏနိရောဓံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္တုသာသနေန-မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဥတံ၊ ကမ္မဝါစာ စသည်ဖြင့်၊ မူလာ-အရင်းမှ၊ မူလံ-အရင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆယသမထံ-အဆုံးအဖြတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့၊ ပါပေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣဒံ အဓိကရဏံ-ဤ အဓိကရဏ်းသည်၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပတိ-၏၊) ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်၊) စတုဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ သမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်၊) တိဟိ-ကုန်သော၊ (သမထေဟိ သမ္ပတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ-သည်၊) ဧကေန-သော၊ သမထေန-ကြောင့်၊ သမ္ပတိ-၏၊) [ဒွိဟိ စသည်တို့၏ အရကို သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ပြခဲ့ပြီ၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တ-န်သော၊ သမထေ-တို့ကို၊ အဇာနန္တော ပန-မသိသော ဝိနည်းမရှိသည်ကား၊ အဓိကရဏနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒံ-အဓိကရဏ်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သမထကို၊ န ဇာနာတိ နာမ-မသိသူ မည်၏၊ ဝတ္ထု န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤ မေထုနဝိတိက္ကမ စသော ဝတ္ထုသည်၊ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိက၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဣဒံ-ဤသုက္ကဝိသဋ္ဌိ စသော ဝတ္ထုသည်၊ သံဃာဒိသေသဿ-သံဃာဒိသေသ်၏၊ (ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တန္တံ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ နိဒါနန္တိ-ကား၊ သတ္တန္တံ-န်သော၊ နိဒါနာနံ-နိဒါန်းတို့တွင်၊ (နိဒါန်း ဖြစ်သော အရပ်တို့တွင်၊) ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဒံ (သိက္ခာပဒံ)-ကို၊ ဧတ္ထ-၌၊ (ပညတ္တံ-ပြီ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ပညတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပဌမပညတ္တိံ-ပထမပညတ်ကို၊ (မူလပညတ်ကို)၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊

သတ္တန္တံ နိဒါနာနံ။ ။အချို့စာအုပ်၌ “သတ္တန္တံ နိဒါနံ”ဟု ရှိ၏။ “သတ္တန္တံ နိဒါနာနံ”ဟု နိဒ္ဒါရဏရှိမှ “ဧတ္ထ”ဟူသော နိဒ္ဒါရဏီယနှင့် စာသွားဖြောင့်သည်။ နိဒါန ဟူသည်လည်း သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ ဒေသနိဒါန်းတည်း။ ထိုဒေသနိဒါန်းသည် “ဝေသာလီယံ ရာဇဂဟေ၊ သာဝတ္ထီယံ • အာဠဝိ၊ ကောသမ္ပီယံ • သက္ကေသု၊ ဘဂ္ဂေသု ဧဝံ ပညတ္တာ”ဟူသော ဂါထာအတိုင်း (၇)ဌာန ရှိ၏။ ထိုဌာနတို့တွင် မည်သည့်အရပ်၌ ပညတ်တော်မူအပ်၏ဟု မသိခြင်းကို “နိဒါနံ န ဇာနာတိ”ဟု ဆိုသည်။ [ယောဇနာ၌ကား “သတ္တန္တံ နိဒါနံ”ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ “သတ္တန္တံ နိဒါနန္တိ သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ပညတ္တိဌာနသင်္ခါတံ နိဒါနံ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ ထိုပါဠိကား ဧတ္ထ ဟူသော နိဒ္ဒါရဏီယနှင့် မလျော်။]

အနုပညတ္တိန္ဒြိယ-ကား၊ ပုနပုန-အဖန်ဖန်၊ ပညတ္တိ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ [“ပုနပုန”နေရာ၌ “ပုန”ဟု တစ်ပုဒ်တည်းရှိလျှင် ကောင်းသည်။ “ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-နောက်ထပ်”ဟု အနက်ပေးပါ။] အနုသန္တိဝစန ပထမ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာနုလောမနုသန္တိဝသေန-စောဒက၊ စုဒ္ဓိတကတို့ ၏ ရှေ့စကား နောက်စကား အဆက်အသွယ်၊ ဝိနိတဝတ္ထုအားလျော်သော အဆုံး အဖြတ် အဆက်အစပ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝတ္ထု-အကြောင်းအရာကို၊ န ဇာနတ်-မသိ။

ဥတ္တိ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ (တစ်နည်း၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗ-အခြင်းခပ်သိမ်း၊) ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ [ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ စသည်၌ပါသော ဥတ်ဟူသမျှကို “သဗ္ဗ ဥတ္တိ”ဟု ဆိုသည်။ သိသင့် သိထိုက်သမျှ အလုံးစုံကို မသိခြင်းကို “သဗ္ဗေန န ဇာနတ်”ဟု ဆိုသည်။] ဥတ္တိယာကရဏံ န ဇာနတ်တိ-ကား၊ ဥတ္တိကိစ္စ-ဥတ်၏ ကိစ္စကို၊ (ဥတ်၏ကိစ္စကို အကျယ်ပြုလို၍ ဩသာရဏာဒီသု စသည်ကို မိန့်၊) ဩသာရဏာဒီသု-ဩသာရဏကံ အစရှိကုန်သော၊ နဝသု- ၉ ပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဥတ္တိကမ္မနာမ-ဥတ္တိကံမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ န ဇာနတ်-မသိ၊) ဥတ္တိကမ္မ နာမ ဟောတိတိ ဥတ္တိကမ္မ နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိတိ န ဇာနတ်တိ သမ္ပန္နော-ဝိမတိ၊ ဩသာရဏကံ စသည်တို့၌ ဥတ်ထားပြီးလျှင်

အနုသန္တိဝစနပထံ။ “အနုသန္တိ”ကို “ယထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ”ဟု ဖွင့်၏။ ဝစနပထံကိုလည်း “ဝတ္ထု”ဟု ဖွင့်သည်။ [ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိနေရာဝယ် ဝိမတိ၌ “ဝိနိစ္ဆယာ နုလောမသန္တိ”ဟု ရှိ၏။] ထိုတွင် “ကထာနုသန္တိ”ဟူသည် စုဒ္ဓိတက၊ စောဒကတို့၏ ရှေ့စကား နောက်စကား အဆက်အသွယ်တည်း။ ထိုအဆက်အသွယ်၏ အစွမ်းဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သူသည် ကထာနုသန္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဝတ္ထုကို မသိရာ ရောက်၏။ သုတ္တဝိဘင်္ဂ ဟု ခေါ်သော အကျယ်ပဒဘာစနီ၌ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိနိတဝတ္ထု ရှိ၏။ ထိုဝိနိတဝတ္ထုသည် တရားဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် လျော်သော အနုသန္တေတည်း။ ထို ဝိနိစ္ဆယာနုလောမအနုသန္တေ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအရာဝတ္ထုကို မသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဝိနိစ္ဆယာ နုလောမနုသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်” မည်၏။

ဝိမတိ။ “ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာနုလောမသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်တိ စောဒကေန ဝါ စုဒ္ဓိတကေန ဝါ ဝုတ္တကထာနုသန္တိနာ တေသံ ဝစနပဋိဝစနာနုပေန အဝဒန္တော ကထာနုသန္တိနာ ဝတ္ထု န ဇာနတ် နာမ၊ တဉ္စ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ ဝိနိတဝတ္ထုသင်္ခါတေန ဝိနိစ္ဆယာနုလောမနေဝ အဝဒန္တော ဝိနိစ္ဆယာနုလောမသန္တိဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနတ်တိ နာမ၊ [အနုသန္တိဝစနပထောကို “အနုသန္တိနာ-အနုသန္တေ ၂ မျိုးအားဖြင့်၊ ဝစနပထော- ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏အကြောင်းအရာဝတ္ထုတည်း။ အနုသန္တိဝစနပထော-တည်း”ဟု ပြုပါ။]

ဥတ္တိကံ ပြီး၏။ ဟု မသိ။] ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေသု-ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၌၊ ဥတ္တိယာ-ဥတံကို၊ (ထပိတာယ-ထားအပ်ပြီးသော်၊) ကမ္မပ္ပတ္တော-ကမ္မဝါစာဟူသောကံသို့ ရောက်သည်။ ဟုတွာ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ န ပုဗ္ဗကုသလော ဟောတိ န အပရကုသလောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ကထေတဗ္ဗဉ္စ-ပြောဆိုထိုက်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ ကထေတဗ္ဗဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိ နာမ-ဥတံမည်သည်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ (ဤပါဌ်ဖြင့် “ပုဗ္ဗကုသလော ဟောတိ”ကို ပြသည်၊) ပစ္စာ-နောက်၌၊ န ထပေတဗ္ဗာ-မထားထိုက်၊ (ဤပါဌ်ဖြင့် “အပရကုသလော”ကို ပြသည်၊ (ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [တရားဆုံးဖြတ်ရာ၌ ရှေ့စကားနောက်စကားကို မသိ၊ ကံပြုရာ၌ ဥတံကို ရှေ့က ထားရမည်၊ နောက်မှ မထားရဟုလည်း မသိ၊ ဤသို့ နှစ်နည်းဖြင့်ပြသည်၊] အကာလညူ စ ဟောတိတိ-ကား၊ ကာလံ-အချိန်အခါကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်ဘဲ၊ အယာစိတော-မတောင်းပန်အပ်ဘဲ၊ ဘာသတိ-ဟောပြော၏၊ ဥတ္တိကာလမ္ပိ-ဥတံထားရာကာလကိုလည်း၊ ဥတ္တိခေတ္တမ္ပိ-ဥတံထားရာခေတ်ကိုလည်း၊ ဥတ္တိဩကာသမ္ပိ-ဥတံထားရာအခွင့်ကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [ကာလံ၊ ခေတ္တံ၊ ဩကာသံတို့ကား ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “၎င်း”ဟု မပေးရ၊ ပိဖြင့် အနန္တိဋ္ဌော၊ အယာစိတောဟူသော ရှေးနည်းကို ပေါင်း။]

မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ-ကား၊ ကေဝလံ-အပိစ္ဆတာ စသည်မဖက်သက်သက်၊ အညာဏေန-မသိတတ်ခြင်းကြောင့်၊ မောမူဟဘာဝေန-လွန်စွာ တွေဝေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုတဂေါ-အာရညကင်ဓုတင်၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ အဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ ဝါ-မသိပါဘဲ၊ (“အာရညိကော-တော၌ နေခြင်းအလေ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏”၌စပ်၊) ပါပိစ္ဆောတိ-ကား၊ တေန အရညဝါသေန-ထိုတော၌နေခြင်းအားဖြင့်၊ ပစ္စယလာဘံ-ပစ္စည်းလာဘ်ကို၊ ပစ္စယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ အာရညိကော ဟောတိ)၊ ပပိဝေကန္တိ-ကား၊ ကာယစိတ္တဥပပိဝိဝေကံ-ကာယပိဝေက၊

ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တော။ ။ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တော ဟုတွာတိ ဥတ္တိယာ ထပိတာယ အနုဿာဝနကမ္မပ္ပတ္တော ဟုတွာတိ အတ္တော၊-သာရဏ္ဏ၊ ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တောတိ ဥတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာယပိ ကမ္မပ္ပတ္တော ဧဝ ဟောတိ၊ (ဥတံပြီးသော်လည်း ကံသို့ ရောက်ရုံသာ ဖြစ်သေး၏၊) အနုဿာဝနဋ္ဌာနေ ဧဝ(ကမ္မဝါအရာ၌သာ) ကမ္မံ နိဋ္ဌိတံ ဟောတိတိ ဥတ္တိကမ္မံ(ဥတံနှင့် ဆိုင်သော ကံသည်) နိဋ္ဌိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဥတ္တိယာ ကရဏံ န ဇာနာတိတိ အတ္တော၊-ဝိဇေတိ။

ဝပိဝေကံ။ ။ဝိပိစ္ဆနံ ဝိဝေကော၊ ဝိပိစ္ဆတိတိ ဝါ ဝိဝေကော၊ ပကာရေန+ဝိဝေကော ပပိဝေကော၊ “ကာယဝိဝေက”ဟူသည် အပေါင်းအဖော်မှကင်းဆိတ်၍တစ်ပါးတည်းနေခြင်းတည်း၊ “စိတ္တဝိဝေက”ဟူသည် ကာမဝိတက်စသော မိစ္ဆာဝိတက်တို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းတည်း။

စိတ္တဝိဝေကံ၊ ဥပဓိဝိဝေကကို၊ (ပတ္တယမာနော ဟုတွာ၊ အာရညိကော ဟောတိ)၊
 လူဒမတ္ထိတန္တိ-ကား၊ စတဿ-ဤရဟန်း၏၊ ကလျာဏာဝ-ကောင်းခြင်းသော၊
 လူမာယ ပဋိပတ္တိယာ-ဤတော၌ နေခြင်းဟူသော အကျင့်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အကျိုး
 သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊) လူဒမတ္ထိ-လူဒမတ္ထိ မည်၏၊ [ဤ
 အဋ္ဌကထာ၌ ဝိဂြိုဟ်အလွယ် ပြုထားသည်၊ “လူမာယ+အတ္ထော လူဒမတ္ထော”ဟု
 ပြုပြီးမှ “လူဒမတ္ထော+ယဿ+အတ္ထိတိ လူဒမတ္ထိ”ဟုပြု၊ သက္ကတ၌ လူဒံ ပုဒ်ရင်း
 တည်း၊ ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ကား လူမံ ပုဒ်ရင်းဟု ဆိုထားသောကြောင့် လူမကို
 လူဒံပြုရသည်၊] လူဒမတ္ထိနော-ဤကောင်းသောအကျင့်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်း၏၊
 ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ လူဒမတ္ထိတံယေဝ-ထိုလူဒမတ္ထိတာကိုသာ၊
 နိဿာယ-မှီ၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ လောကာမိသံ-
 လောကအာမိသုကို၊ န(နိဿာယ)-မမှီမူ၍၊ (အာရညိကော ဟောတိ)၊ လူတိ
 အတ္ထော-နက်။

ဥပေါသထံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ နဝရိဝံ-၉ ပါးအပြားရှိသော၊ ဥပေါသထံ-
 ဥပုသ်ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဥပေါသထကမ္ပန္တိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိ ဘေဒံ-
 အဓမ္မေနဝဂ္ဂ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ စတုပ္ပိဝံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဥပေါသထ
 ကမ္ပံ-ဥပုသ်ကံကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခန္တိ-ကား၊ ဒွေ-နှစ်သော၊ မာတိကာ-
 မာတိကာတို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊) နဝရိဝံ-သော၊
 ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပဝါရဏန္တိ-ကား၊ နဝရိဝံ-
 သော၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပဝါရဏာကမ္ပံ-ပဝါရဏာကံသည်၊ ဥပေါသထ
 ကမ္ပသဒိသမေဝ-ဥပုသ်ကံနှင့်တူသည်သာ။ ၇

“ဥပဓိဝိဝေက”ဟူသည် ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော ဥပဓိတို့မှ ကင်းဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း၊
 ထိုဝိဝေက ၃ မျိုးကို တောင့်တ၍သာ တောကျောင်း၌ နေရသည်။

သာရတ္ထ။ ။မနုတ္တာ မောမုဟတ္တာတိ နေဝ သမာဒါနံ ဇာနာတိ၊ န အာနိသံသံ၊
 အတ္တနော ပန မနုတ္တာ မောမုဟတ္တာ အညာဏေနေဝ အာရညိကော ဟောတိ၊ ပါဝိစ္ဆော
 လုတ္တာပကတောတိ အရညေ မေ ဝိဟရန္တဿ အယံ အာရညိကောတိ စတုပ္ပစ္စယသက္ကာရံ
 ကရိဿန္တိ၊ အယံ ဘိက္ခု လန္တိပဝိဝိတ္ထောတိအာဒိဟိ စ ဂုဏေဟိသမ္ဘာဝေဿန္တိတိ စံ
 ပါဝိကာယ လုတ္တာယ ဌတွာ တာယ စံ လုတ္တာယ အဘိဘူတော ဟုတွာ အာရညိကော
 ဟောတိတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ “အရညဝါသေန ပစ္စယလာဘံ ပတ္တယမာနော”တိ၊
 ဥမ္မာဒဝသေန အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိဟရန္တော ဥမ္မာဒါစိတ္တက္ခေပါ အာရညိကော နာမ
 ဟောတိ၊ ဝတ္ထိတန္တိ လူဒံ အာရညိကံ နာမ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ စ ဝတ္ထိတံ ပသတ္တန္တိ
 အာရညိကော ဟောတိ။

☞ အပါသာဒိကပဉ္စကေ-၌၊ ကာယဒုစရိတာဒိ-ကာယဒုစရိက် အစရှိသော၊
 အကုသလကမ္မ-အကုသိုလ်ကံကို၊ အပါသာဒိကန္တိ-အပါသာဒိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
 ဆိုအပ်၏။ [ပသာဒံ+ဇနေတိတိ ပါသာဒိကံ ကမ္မံ၊ န+ပါသာဒိကံ အပါသာဒိကံ၊]
 ကာယသုစရိတာဒိ-ကာယသုစရိက် အစရှိသော၊ ကုသလကမ္မ-ကုသိုလ်ကံကို၊
 ပါသာဒိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ အတိဝေလန္တိ-ကား၊ ဝေလံ-အပိုင်းအခြားကို၊
 (ဆွမ်းစားချိန်စသော ကာလကို၊) အတိက္ကမ္မ-လွန်၍၊ ဗဟုတရံ-များစွာသော၊
 ကာလံ-ကာလ၌၊ ကုလေသု-အမျိုးအိမ်တို့၌၊ (ခတ္တိယ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓ
 ဟူသော အမျိုးလေးပါးတို့၌၊) ဝါ-အမျိုးလေးပါးတို့၏ အိမ်တို့၌၊ (ဝိဟရတော-
 နေသော၊) အပ္ပံ-အနည်းငယ်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ (“ဝိဟရတော-နေသော
 ရဟန်း၏၊ အာဒိနဝါ-အပြစ်တို့သည်၊ ပဉ္စ-၅ ပါးတို့တည်း”၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-
 နက်၊ ဩတာရောတိ-ကား၊ ကိလေသာနံ-ကိလေသာတို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊
 ဩတရဏံ-သက်ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) သံကိလိဋ္ဌန္တိ-ကား၊
 ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိကာယသံသံဂ္ဂါဒိဘောဒံ-ဒုဋ္ဌုလ္လာအာပတ်၊ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ် အစရှိ
 သော အပြားရှိသော၊ (“အာပတ္တိ အာပဒ္ဓိဿတိ”၌စပ်၊) [အိမ်တို့၌ ဆွမ်းစားခြင်း၊
 တရားဟောခြင်းစသော ကိစ္စကြောင့် ထိုက်သင့်သမျှ နေရုံမက အလွန်ကြာမြင့်စွာ
 နေသောရဟန်းမှာ ထိုအပြစ်များ ဖြစ်နိုင်ကြသည်-ဟူလို။]

ဝိသုဒ္ဓိပဉ္စကေ-၌၊ ပဝါရဏဂ္ဂဟဏေန-ပဝါရဏာကို ယူခြင်းဖြင့်၊ (“အပရာပိ
 ပဉ္စဝိသုဒ္ဓိယော”၌ ပဝါရဏာကို ယူခြင်းဖြင့်၊ နဝရိဓာပိ-၉ ပါးအပြားရှိသည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ [ပါဠိတော်၌ “ဝိသုဒ္ဓိ
 ယော-စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည်၊ ဝါ-စင်ကြယ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုထိုက်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း”ဟု ပေးပါ၊
 ပါဠိယံ ပဉ္စဝိသုဒ္ဓိယောတိ အာပတ္တိတော ဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ ဝိသုဒ္ဓေဟိ ကတ္တဗ္ဗတော
 စ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာ ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ-
 ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း။

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏဇာ-ပဉ္စကဝါရ၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီးပြီ၊

အတိဝေလံ။ “အတိဝေလံ ဥပနိဇ္ဈာယတော”စသည်၌ “ဝေလာ”ကို မရိယာဒဟု
 ဖွင့်၏၊ ယောဇနာ၌ကား “ဘောဇနာဒိကာလံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ အတိ သည် အတိက္ကမ္မ အနက်
 ဟော၊ “အပိုင်းအခြားကို လွန်၍”ဟု ပေး၊ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက်
 ဟော-ဟူလို၊ ဗဟုတရံ၊ ကာလံ၊ အပ္ပံတို့ကား အတိဝေလံ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

ဆက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ ဆက္ကေသု-ဆက္ကတို့၌၊ ဆ သာမိဓိယောတိ-ကား၊ သော စ ဘိက္ခု
 အနတ္တိတော ဆေ-စ ဘိက္ခု ဂါရယာ၊ အယံ တတ္ထ သာမိဓိ-သော စ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိဓိ
 လည်းကောင်း၊ ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော၊ ပေ၊ သာမိဓိ-ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော၊ ပေ၊ သာမိဓိလည်း
 ကောင်း၊ အယံ တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိဓိ-အယံ တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ သာမိဓိလည်း
 ကောင်း၊ တတော နိဟရိတွာ၊ ပေ၊ သာမိဓိ-တတော နိဟရိတွာ၊ ပေ၊ သာမိဓိလည်း
 ကောင်း၊ အညာတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ သာမိဓိ-အညာတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ သာမိဓိလည်းကောင်း၊ ယဿ
 ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ သာမိဓိ-ယဿ ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ သာမိဓိလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဘိက္ခု၊ ပါတိမောက္ခေယေဝ-ဘိက္ခု၊ ပါတိမောက္ခေသန္တပင်၊ ဆ-၆ပါးကုန်သော၊ ဣမာ
 သာမိဓိယော-ဤသာမိဓိတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) ဆဆေဒနကာတိ-ကား၊
 ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ပါးသော ဆေဒနကအာပတ်တို့လည်း
 ကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဥဒကသာဋိကာယ-ဥဒကသာဋိကာအာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ ဆ-၆ ပါးသော အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) ဆဟာကာရေဟိတိ-
 ကား၊ အလန္တိတာ-အရုဏ်မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာဏတာ-မသိသူ၏
 အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္စာပကတတာ-ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကို သဘောမှ
 ကင်းအောင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောအရာ၌၊
 ကပ္ပိယသညိတာ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-အပ်
 သော အရာ၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ-မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 သတိသမ္မောသေ-သတိပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 [ဆဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပစ္စတိ-
 ၏၊ အလန္တိတာ စသည်တို့၌ ဆဟိ အာကာရေဟိနှင့် အလားတူ အလန္တိတာယ၊ ပေ၊
 သတိသမ္မောသေန စသည်၌ နာဝိဘတ် ကျေသည်ဟု မှတ်ပါ၊] တတ္ထ-ထို ၆ ပါး
 သော အာကာရတို့တွင်၊ ဧကရတ္ထဆာရတ္ထသတ္တာဟာတိက္ကမာဒိသု-တစ်ည၌ကို
 လွန်ခြင်း၊ ၆ ည၌ကို လွန်ခြင်း၊ ၇ ရက်လွန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-
 သို့၊ သတိသမ္မောသေန-သတိပျောက်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ အာပစ္စတိ-
 ၏၊ [ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်အတွက် ဧကရတ္ထ၊ သာသင်္ကသိက္ခာပုဒ်အတွက်
 ဆာရတ္ထ၊ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အတွက် သတ္တာဟာတိက္ကမ စသည်တို့ကို ယူပါ၊]

ဆက္ကေသု ဆ သာမိဓိယော။ သမ္မာ+ဘာဝေါ သာမိဓိ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် (၆)လား
 မာ၌ အာကိုလည်း ဣပြ၊ (မ)သံယုတ်ကိုလည်း ဝိသံယောကပြ၊ နာဒိ ဤပစ္စည်း သက်၊
 “သာမိဓိ”ဟု ပြီး၏၊ ဤသို့ မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ ကာဒိ(၅၉)သုတ်၌ ဖီရင်၏၊ ဤအလို
 “သာမိဓိ”ဟု ဤကာရန္တ ရှိရမည်၊ ဆက္ကေသုကို “သာမိဓိယော”စသည်၌ အပေါင်းအာဇာရ
 အစိတ် အာဇေယံအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ တစ်နည်း၊ “ဝိနိစ္ဆယော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟုသော်လည်း
 ထည့်ပါ။

သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ (ပဉ္စကဉ္စ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊) ဆ အာနိသံသာ ဝိနယဓရေတိ-ကား၊ ပဉ္စကေ-ဌ၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ ပါးသော အာနိသင်တို့သည်၊ တဿာဓေယျော ဥပေါသထောတိ ဣမိနာ-တဿာဓေယျော ဥပေါသထောဟူသော ဤအာနိသင်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဆ-န်သော၊ (အာနိသံသာ-အာနိသင်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) [တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဉ္စ ပြခဲ့ပြီ။]

ဆပရမာနီတိ-ကား၊ ဒဿာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဒဿာဟပရမံ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ မာသပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တံ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-မာသပရမံ၊ ပေ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ သန္တရတ္တရပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗံ-သန္တရတ္တရပရမံ၊ ပေ၊ သာဒိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဆက္ခတ္တပရမံ တုဏှိဘူတေန ဥဒ္ဓိဿ ဌာတဗ္ဗံ-ဆက္ခတ္တပရမံ၊ ပေ၊ ဌာတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ သန္တတံ ကာရာပေတွာ ဆဗ္ဗဿာနိ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗံ-နဝံ ပန၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗံ ဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ [ဤပရမကား ပါတိမောက်မာတိကာ၌ တိုက်ရိုက် မပါ၊ ပဒဘာဇနိကျမှ ပါသောကြောင့် ပဒဘာဇနိပါ ထည့်၍ “ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗံ” ဟု ပြထားသည်၊ ဆဗ္ဗဿ ပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ ပဒဘာဇနံ ဒဿိတံ-သာရတ္ထ၊] တိယောဇနပရမံ သဟတ္တာ ဓာရေတဗ္ဗာနိ-တိယောဇနပရမံ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗာနိဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဒဿာဟပရမံ အတိရေ ပပတ္တော ဓာရေတဗ္ဗော-ဒဿာဟပရမံ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗောဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ သတ္တာဟပရမံ သန္တိမိကာရကံ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ-သတ္တာဟပရမံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဆာရတ္တပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံ-ဆာရတ္တပရမံ၊ ပေ၊ ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ စတုက္ကံသပရမံ-စတုက္ကံသပရမလည်းကောင်း၊ အမုတေယျကံသပရမံ-အမုတေယျကံသပရမလည်းကောင်း၊ ဒွဂ္ဂိုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံ-ဒွဂ္ဂိုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂ္ဂိုလပရမံ မဉ္ဇပဋိပါဒကံ-အဋ္ဌဂ္ဂိုလပရမံ မဉ္ဇပဋိပါဒကံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂ္ဂိုလပရမံ ဒန္တကဉ္စံ-အဋ္ဌဂ္ဂိုလပရမံ ဒန္တကဉ္စံဟူသော ပရမလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စုဒ္ဒသ-၁၄ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ ပရမာနိ-ဤပရမတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-န်၏၊) တတ္ထ-ထို ၁၄ ပါးသော ပရမတို့တွင်၊ ပဌမာနိ-ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ-၆ ပါးသော ပရမတို့သည်၊ ဇကံ-တစ်ပါးသော၊ ဆက္ကံ-ဆက္ကလည်းကောင်း၊ တတော-ထိုပဌမဆက္ကမှ၊ ဇကံ-တစ်ပါးကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ သေသေသု-ကြွင်းသော ပရမတို့တွင်၊ ဇကေကံ-တစ်ပါး တစ်ပါးကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ (ဇကံ-သော၊ ဆက္ကံ-ဆက္ကလည်းကောင်း၊) ဣတိ အာဒိနာ-

ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ အညာနိပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဆက္ကာနိ-တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏။ (ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ပြုနိုင်ကုန်၏ -ဟူလို။]

ဆ အာပတ္တိယောတိ-ဆ အာပတ္တိယောဟူကုန်သော၊ တိဏိ-န်သော၊ ဆက္ကာနိ-တို့ကို၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (ပရိဝါရအန္တရပေယျာလ၊ ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) ဆကမ္မာနိတိ-ကား၊ တဇ္ဇနိယနိယသပဗ္ဗာဇနိယပဋိသာရဏိယာနိ-တဇ္ဇနိယကံ၊ နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကံ၊ ပဋိသာရဏိယကံဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသောကံတို့လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ အဒဿနေ စ-မရှုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိကမ္မေ စ-မကုစားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒွယံ-ကံနှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ (ဝုတ္တဒွယံဟုလည်း ရှိ၏၊) (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောကံလည်းကောင်း၊ [အဒဿန၊ အပ္ပဋိကမ္မတို့ကို သဘောတူသောကြောင့် တစ်ပါးတည်း ပေါင်းထားသည်၊] ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဆ-န်သော၊ (ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဟော၍)၊ နဟာနေတိ-ကား၊ ဩရေနမုဗ္ဗာသံ နဟာနေ-ဩရေနမုဗ္ဗာသံ နာနသိက္ခာပုဒ်၌၊ (အနုပညတ္တိယော-အနုပညတ်တို့သည်၊ “ဆ-တို့တည်း”၌ စပ်၊) ဝိပုကတစီဝရာဒိ ဆက္ကဒွယံ-ဝိပုကတစီဝရ အစရှိသော ဆက္ကနစ်ပါး အပေါင်းကို၊ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဆက္ကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဆက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ--ဆက္ကဝါရ၏အပွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

သတ္တကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၇။ သတ္တကေသု-သတ္တကတို့၌၊ သတ္တ သာမိစိယောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တေသု ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဆသု-၆ ပါးသော သာမိစိတို့၌၊ (“ပက္ခိပိတ္တာ”၌စပ်၊) သာစ ဘိက္ခုနီ အနတ္တိတာ၊ တာစ ဘိက္ခုနီယော ဂါရယာ၊ အယံ တတ္ထ သာမိစိတိ-သာ စ ဘိက္ခုနီ အနတ္တိတာ၊ပေ၊ သာမိစိဟူသော၊ ဣမံ-ဤသာမိစိကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ သတ္တ-၇ပါးသောသာမိစိတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ သတ္တ အဓမ္မိကာ ပဋိညာတကရဏာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပနော ဟောတိ၊ပေ၊ အဓမ္မိကံ ပဋိညာတကရဏန္တိ-ဘိက္ခုပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပနော ဟောတိ၊ပေ၊ အဓမ္မိကံ ပဋိညာတကရဏံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊

ဓမ္မိကာပိ-တရားနှင့်ယှဉ်ကုန်သော ပဋိညာတကရဏတို့ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-
 ထိုသမထက္ခန္ဓကဉ်ပင်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ၊ သတ္တန္တံ အနာပတ္တိံ သတ္တာဟပရဏီယေန
 ဂန္တန္တိ-သတ္တန္တံ ၊ပေ၊ ဂန္တံ ဟူသော ဤသတ္တကကို၊ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ-၌၊
 ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သတ္တာနိသံသာ ဝိနယဓရေတိ-ကား၊ တဿာဓေယျော
 ဥပေါသထော ပဝါရဏာတိ ဣမေဟိ-တဿာဓေယျော ဥပေါသထော၊ ပဝါရဏာ
 ဟူကုန်သော ဤအာနိသင်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
 ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅ ပါးသော အာနိသင်တို့သည်၊ သတ္တ-၇ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 န်၏။ [“ထို ၅ ပါးထဲ၌ တဿာဓေယျဥပေါသထ၊ တဿာဓေယျပဝါရဏာ
 နှစ်ပါးကို ထည့်လျှင် ရ ပါး ဖြစ်သည်” -ဟူလို။]

သတ္တပရမာနီတိ-ကား၊ ဆက္ကေ-ဆက္ကန္တံ၊ ဝုတ္တာနိယေဝ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်
 သော ပရမတို့ကိုပင်၊ သတ္တကဝသေန-သတ္တက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ-
 ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ [ဆက္ကေ ဝုတ္တစုဒ္ဒသပရမာနိ ဒွိဓာ ကတွာ ဒွိန္တံ သတ္တကာနံ
 ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ-သာရတ္ထ၊ “ဆက္ကန္တံ ပရမ ၁၄ ပါး ပြခဲ့ရာဝယ် ထက်ဝက်
 ခွဲလိုက်လျှင် သတ္တကနှစ်ပါး ဖြစ်သည်”ဟူလို၊] ကတစိဝရန္တိအာဒိနိ-ကတစိဝရံ
 အစရှိကုန်သော၊ ဒွေ-န်သော၊ သတ္တကာနိ-သတ္တကတို့ကို၊ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
 ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာတိ-
 ဘိက္ခုဿ၊ပေ၊ပဋိကာတဗ္ဗာဟူကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤသည်တို့ကား၊ တိဏိ-ကုန်
 သော၊ သတ္တကာနိ-သတ္တကတို့တည်း၊ (ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ
 အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ပေ၊ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာ”ဟု ရှိ၏၊) ဒွေ-
 နှစ်ပါးသော သတ္တကတို့သည်၊ (ဘိက္ခုဿ န ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဿ
 ဟောတိ အာပတ္တိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဟူကုန်သော ရှေး သတ္တကနှစ်ပါးတို့သည်၊) အဓမ္မိကာနိ-
 တရား၌ မယှဉ်ကုန်၊ဝါ-တရားအား မလျော်ကုန်၊ဧကံ-တစ်ပါးသောသတ္တကသည်၊
 (“ဘိက္ခုဿ ဟောတိ အာပတ္တိံ ပဋိကာတဗ္ဗာ”ဟူသော နောက်သတ္တကသည်၊)
 ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်၏၊ ဝါ-တရားအား လျော်၏၊ တိဏိပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော၊ တာနိ-ထိုသတ္တကတို့ကို၊ စမ္ပေယျကေ-စမ္ပေယျဓန္ဓကဉ်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်ပြီ။

အသဒ္ဓမ္မာတိ-ကား၊ အသတံ-မသူတော်တို့၏၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ အသန္တော-မကောင်းမြတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ (သတ္တ-၇ ပါးတို့
 တည်း၊) အသောဘနာ-မတင့်တယ်ကုန်သော၊ ဟိနာ-ယုတ်ကုန်သော၊ လာမကာ-
 ညံ့ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ သတ္တ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [အသဒ္ဓမ္မာ၌ အသန္တကို “အ
 သောဘနာ”ဟုလည်းကောင်း၊ အသောဘနကို “ဟိနာ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဟိနာကို

“လာမကာ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] သဒ္ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-ဘုရား အစရှိ ကုန်သော၊ သတံ-သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သန္တော- ကောင်းမြတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ (သတ္တ-တို့တည်း၊) သုန္တရာ-ကောင်းကုန် သော၊ ဥတ္တမာ-မြတ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ သတ္တ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ (သဒ္ဓမ္မာ၌ သန္တကံ “သုန္တရာ၊ ဥတ္တမာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ပထမနည်းအလို “သတံ+ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မာ”၊ ဒုတိယနည်းအလို “သန္တော+ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မာ”ဟု ပြု၊ (အသဒ္ဓမ္မာ၌လည်း နည်းတူ၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သတ္တကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သတ္တကဝါရဝဏ္ဏနာ-သတ္တကဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

အဋ္ဌကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၈။ အဋ္ဌကေသု-အဋ္ဌကတို့၌၊ အဋ္ဌာနိသံသေတိ-ကား၊ န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ၊ ပေရိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ကရိဿာမာတိ- န မယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမ၊ ပေရိနာ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ကရိဿာမဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ် ပြီးကုန်သော၊ အာနိသံသေ-အာနိသင်တို့ကို၊ (“သမ္ပဿမာနေန”၌စပ်၊) ဒုတိယ အဋ္ဌကေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တမ္ဗိ-ထိုဒုတိယအဋ္ဌကကို လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတိုင်းပင်၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ် ပြီ၊ အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ တေရသကေ-တေရသက၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့လည်း ကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သတ္တရသကေ-သတ္တရသက၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံကုန်သော၊ စတ္တာရော-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော ယာဝတတိယကအာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အဋ္ဌာဟာ ကာရေဟိ ကုလာနိ ဒုသေတိတိ-ကား၊ ပုပ္ဖေန ဝါ-ပန်းပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဖလေန ဝါ-သစ်သီးပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စုဏ္ဏေန ဝါ- ဆပ်ပြာမှုန့်ပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ ဝါ-မြေညက်ပေးခြင်း အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌေန ဝါ-ဒန်ပူပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဝေဠုယာ ဝါ-ဝါးပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဇ္ဇိကာယ ဝါ- ဆေးသမား၏ အလုပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဆေးကုခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း) ဇယံပေသနိကေန ဝါ-ခြေသလုံးဖြင့် အစေအပါးခံခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်အိမ်မှ တစ်အိမ်၊ တစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့ ခြေဖြင့် သွား၍ အစေအပါးခံခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဟိ-ရှစ်ပါးကုန် သော၊ ဣမေဟိ-ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဒုသေတိ-ဖျက်ဆီး၏။

အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ မာတိကာ-မာတိကာတို့ကို၊ (သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ မာတိကာတို့ကို၊) စိဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ အပရာ-အခြားကုန်သော၊ မာတိကာ-တို့ကို၊ (ကထိန်နုတ်ခြင်းအကျိုးငှာ မာတိကာတို့ကို၊) ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ အဋ္ဌဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိတိ-ကား၊ လာဘေန-လာဘ်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အလာဘေန-လာဘ်မရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယသေန-အခြွေအရံများခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ အယသေန-အခြွေအရံ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သက္ကာရေန-ပူဇော်သက္ကာရသည်လည်းကောင်း၊ အသက္ကာရေန-ပူဇော်သက္ကာရ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါပိစ္ဆတာယ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ပါပမိတ္တတာယ-ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (“အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးအပ်သည်၊ ပရိယာဒိန္နစိတ္တော-ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ အာပါယိကော-ငရဲ၌ ဖြစ်လတ္တံ့” စသည်၌ စပ်ပါ။)

အဋ္ဌ-န်သော၊ လောကဓမ္မာ နာမ-လောကဓံတရားတို့ မည်သည်၊ (လောက၌ တွေ့ကြုံတတ်သော တရားတို့ မည်သည်၊) လဘေ-လာဘ်ရခြင်း၌၊ သာရာဂေါ-လွန်စွာတပ်မက် နှစ်သက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အလာဘေ-လာဘ်မရခြင်း၌၊ ပဋိဝိရောဓေ-ဆန့်ကျင်ပြီးငွေ့ မပျော်မွေ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ယသေ-၌၊ (သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊) အယသေ-၌၊ (ပဋိဝိရောဓေ-သည်လည်းကောင်း၊) ပသံသာယ-အချီးအမွမ်း ခံရခြင်း၌၊ (သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊) နိန္ဒာယ-ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၌၊ (ပဋိဝိရောဓေ-သည်လည်းကောင်း၊) သုခေ-ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း၌၊ သာရာဂေါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခေ-ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်း၌၊ ပဋိဝိရောဓေ-ဆန့်ကျင်လျက် စိတ်ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း၊ [“ဧဝံ”ဟု ညွှန်ပြီးဖြစ်၍ သုခ၊ ဒုက္ခတို့ နောက်၌ သာရာဂေါ၊ ပဋိဝိရောဓေတို့ ပါသင့်မည် မထင်၊] အဋ္ဌဂီကော မုသာ ဝါဒေါတိ-ကား၊ ဝိနိဓာယသညန္တိ ဣမိနာ-ဝိနိဓာယသည်ဟူသော ဤအင်္ဂါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ (မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌၊ အာဂတေတိ-လာကုန်သော၊ သတ္တဟိ-၇ပါးသောအင်္ဂါတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့အားဖြင့်၊ အဋ္ဌဂီကော-အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ (မုသာဝါဒေါ-သည်၊ ဟောတိ-၏။)

အဋ္ဌ ဥပေါသထင်္ဂါနီတိ-ကား၊ ပါဏံ န ဟညေ န စ ဒိန္နမာဒိယေ၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေန ဒုက္ခန္တရုနာ ပကာသိတန္တိ-ပါဏံ န ဟညေ န စ ဒိန္နမာဒိယေ၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေန ဒုက္ခန္တရုနာ ပကာသိတံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ (အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကဋ္ဌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊) အဋ္ဌ-န်သော၊ (ဥပေါသထင်္ဂါနိ-ဥပုသ်၏ အင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊) [ပါဏံ-သတ္တဝါကို၊ (သူ့အသက်ကို၊) န ဟနေ-မသတ်ရာ၊ (စာအုပ်များ၌ “န ဟနေ” နေရာဝယ် “န ဟညေ”ဟု ပြင်ကြ၏၊ ဆန်းအလို ကောင်းသော်လည်း ဒီဝါဒိဟန ဓာတ်က ညည်းဆဲ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို

မဟောနိုင်၊ အဒိန္န စ-မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကိုလည်း၊ န အာဒိယေ-မယူရာ၊
 (“န စာဒိန္န”ဟု မရှိစေရ၊ “န စ ဒိန္န”ဟု ရှိစေရမည်၊) မုသာ-မုသာကို၊ န ဘာသေ-
 မပြောဆိုရာ၊ မဇ္ဇပေါ စ-သေရည်အရက်ကို သောက်သူသည်လည်း၊ န သိယာ-
 မဖြစ်ရာ၊ အဗြဟ္မစရိယာ-မမြတ်သောအကျင့်ဟူသော၊ မေထုနာ-မေထုန်မှ၊
 ဝိရမေယျ-ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ဝိကာလဘောဇန-နေလွဲအခါ၌
 စားခြင်းကို၊ န ဘုဉ္ဇေယျ-မစားရာ၊ မာလံ-ပန်းကို၊ န ဓာရေ-မဆောင်ရာ၊ ဂန္ထစ-
 နံသာလိမ်းကျံမှုကိုလည်း၊ န အာစရေ-မပြုကျင့်ရာ၊ မဇ္ဇေ-အပ်သောညောင်စောင်း
 အင်းပျဉ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆမာယံ ဝါ-အပြေအပြစ်ပြုအပ်သော မြေပေါ်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ သန္တတေ-မြက်စသည်တို့ဖြင့် ခင်းအပ်သော အိပ်ရာ၌သော်
 လည်းကောင်း၊ သယေထ-အိပ်ရာ၏၊ (“ဆမာယံ ဝါ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန်းကြောင့်
 “ဆမာယံဝ”ဟု ဆိုထားသည်၊ (ဟိ-မှန်၊ ဇတံ ဥပေါသထံ-ဤဥပုသ်ကို၊ အဋ္ဌဂီကံ-
 အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဥပုသ်ဟူ၍၊ အာဟု-ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုကြကုန်ပြီ၊
 (ဣတိ-ဤသို့၊) ဒုက္ခန္တဂုနာ-ဒုက္ခ၏အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသော၊
 ဗုဒ္ဓေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။] /

☞ အဋ္ဌ ခုတေယျဂါနီတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊
 ဘိက္ခု-သည်၊ သောတာ စ-မှာလိုက်သောစကားကို နာယုမှတ်သားတတ်သည်
 လည်းကောင်း၊ သာဝေတာ စ-သွားရောက်ရာအရပ်၌ ကြားသိစေတတ်သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊
 သံဃဘေဒကေ-သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊
 (ခုတေယျဂါနီ-တမန်၏အလုပ်ဖြစ်သော အင်္ဂါတို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးတို့တည်း၊)
 တိတ္ထိယဝုတ္တာနိ-ရှစ်ပါးသော တိတ္ထိယဝတ်တို့ကို၊ မဟာဓန္ဓကေ-မဟာဓန္ဓက၌၊
 (မဟာဝဂ္ဂ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇကန္ဓက၌၊) ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ အနတိရိတ္တာ စ-ရှစ်ပါးသော အနတိရိတ္တ
 တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတိရိတ္တာ စ-ရှစ်ပါးသော အတိရိတ္တတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ-ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်ပြီ၊ အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗန္တိ-
 ကား၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကို ယူရာ ဆွမ်းစားစေရပ်၌၊ ဝုဗ္ဗဘိက္ခုနီနံ-သီတင်းကြီးသော
 ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ (ပစ္စုပ္ပန်တဗ္ဗန္တိ-နေရာမှ ရှေးရှုထပေးရာ၏၊) အာသနဓိ-
 နေရာကိုလည်း၊ တာသံယေဝ-ထိုသီတင်းကြီးသော ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့
 အားပင်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။

ဥပါသိကာတိ-ကား၊ ဝိသာခါ-ဝိသာခါ ဥပါသိကာမသည်၊ (“အဋ္ဌ ဝရာနိ
 ယာစတိ-ရှစ်ပါးသော ဆုတို့ကို တောင်း၏”၌ စပ်၊) အဋ္ဌာနိသံသေ ဝိနယဓရေတိ-
 ကား၊ ပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တေသု-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စသု-၅ ပါးသောအာနိသင်တို့၌၊
 (“ပက္ခိပိတ္တာ”၌စပ်၊) တဿာဓေယျော ဥပေါသထော (တဿာဓေယျော) ပဝါရဏာ
 (တဿာဓေယျံ) သံဃကမ္မန္တိ-ဟူကုန်သော၊ ဣမေ တယော- ဤ ၃ ပါးသော

အာနိသင်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော အာနိသင်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နံ၏၊ အဋ္ဌ ပရမာနိတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပရမာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရမတို့ကိုပင်၊ (ဆက္ကဋ္ဌ ဆိုအပ်ပြီးသော ၁၄ ပါးသော ပရမတို့ကိုပင်၊) အဋ္ဌက ဝသေန-အဋ္ဌက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (အဋ္ဌ-နံသော၊ ပရမာနိ-တို့ကို၊) ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ [အဋ္ဌကဝသေန ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနိတိ ပုရိမာနိ အဋ္ဌ ဧကံ အဋ္ဌကံ၊ တတော ဧကံ အပနေတွာ သေသေသုပိ ဧကေကံ ပက္ခိပိတွာ ဝေမာဒိနာ နယေန အညာနိပိ အဋ္ဌကာနိ ကာတဗ္ဗာနိတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ၊] အဋ္ဌသု ဓမ္မေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ န ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဥပေါသထော ထပေတဗ္ဗော၊ န ပဝါရဏာ ထပေတဗ္ဗာတိ-န ပကတတ္တဿ၊ပေ၊ ထပေတဗ္ဗာ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု-ညွှန်ပြအပ်ပြီးကုန် သော၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ (ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဋ္ဌကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကဝါရဝဏ္ဏနာ-အဋ္ဌကဝါရ၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

နဝကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၉။ နဝကေသု-တို့၌၊ နဝ အာယာတဝတ္ထုနိတိ-ကား၊ အတ္ထံ မေ အစရိတိ အာဒိနိ-“အနတ္ထံ မေ အစရိ”အစရှိကုန်သော၊ နဝ-နံသော၊ (အာယာတဝတ္ထုနိ- အာယာတဝတ္ထုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) နဝ အာယာတပဋိဝိနယာတိ-ကား၊ မေ-ငါ၏၊ အနတ္ထံ-အကျိုးမဲ့ကို၊ အစရိ-ကျင့်ဖူးပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤအကျိုးမဲ့ကို ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ တံ-ထိုအကျိုးမဲ့ကို မကျင့်ပါစေလင့်ဟု တောင့်တခြင်းကို၊ ကုတော လဗ္ဘာ-အဘယ်မှာ ရအပ်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာယာတံ-ပြင်းစွာထိပါးအပ် သော ဒေါသကို၊ ဝါ-ရန်ငြိုးကို၊ ပဋိဝိနေတိ-ပယ်ဖျောက်၏၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ နဝ-နံသော၊ (အာယာတပဋိဝိနယာ-အာယာတကို ပယ်ဖျောက် ကြောင်းတရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏။)

တံ ကုတောတ္ထ လဗ္ဘာ။ ။(၁) တံ ကုတောတ္ထ လဗ္ဘာတိ တံ အနတ္တာစရဏံ (ဝိမတိ၌ “တံ အနတ္တဿ အစရဏံ”ဟု ရှိ၏၊) မာ အဟောသိတိ ဧတသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကုတော လဗ္ဘာ၊ ကေန ကာရဏေန သက္ကာ လဒ္ဓံ၊ ပရော နာမ ပရဿ အတ္တနော စိတ္တရစ်ယာ အနတ္တံ ကရောတိတိ ဧဝံ စိန္တေတွာ အာယာတံ ပဋိဝိနောဒေတိ၊ “သုတစ်ပါးဆိုတာ အခြားသူ၏ အကျိုးမဲ့ကို သူစိတ်ကြိုက်အတိုင်း ပြုနိုင်တာပေါ့”ဟု တွေးတော၍ အာယာတကို ပယ် ဖျောက်နိုင်၏-ဟုလို၊-သာရတ္ထ။ [ဤအဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။]

နဝ ဝိနိတဝတ္ထုနီတိ-ကား၊ အာယာတဝတ္ထုဟိ-ဒေါသဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့မှ၊ (ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏အကြောင်းတို့မှ)၊ အာရတိ-ဝေးစွာမွေ့လျော်တတ်သောသဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ဝိရတိ-ကင်း၍မွေ့လျော်တတ်သောသဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိရတိ-အသီးအသီး ရှောင်ကြဉ်တတ်သောသဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ သေတုဃာတော-အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့သတ်တတ်သောသဘောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [အာရတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အန္တရပေယျာလ၊ ကတိပုစ္ဆာဝါရအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] နဝဟိ သံဃောဘိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ နဝန္တု-၉ ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ (ကာရဏေနဝါ-အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) အတိရေကနဝန္တု-၉ ပါးထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏၊ (ကာရဏေန)ဝါ-အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃရာဇိစေဝ-သံဃာ၏အရေးအကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဘောဒေါစ-သံဃာ၏ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (နဝဟိ-နံသော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဟုထည့်စပ်ပါ။

(၂) အထဝါ သဇာဟံ ပဋိတ္တောပံ ကရေယျ၊ တံ ကောပကရဏံ စတ္ထ ပုဂ္ဂလေ ကုတောလတ္တာ၊ ကေန ကာရဏေန လဒ္ဓန္တံ၊ နိရုတ္တကဘာဝတောတိ အတ္တော၊ ကမ္မဿကာ ဟိ သတ္တာ၊ တေ ကဿ ရုစိယာ ဒုက္ခိတာ သုခိတာ ဝါ ဘဝန္တိ၊ တသ္မာ ကေဝလံ တသ္မိံ မယံ ကုဇ္ဈနမတ္တမေ ဝါတိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို“စတ္ထ-ဤတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ တံ-ထိုငါက ပြန်၍ ဒေါသဖြစ်ခြင်းကို၊ ကုတောလတ္တာ-အဘယ်မှာ ရသင့်ပါသနည်း”ဟု ပေးပါ၊ “ငါက ပြန်၍ ဒေါသဖြစ်သော်လည်း အကျိုးမရှိ၊ ငါ့အလိုအတိုင်း ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှု သို့မဟုတ် မဖြစ်နိုင်၊ ငါ့ရဲ့ ဒေါသဖြစ်မှုသာ အဖတ်တင်မှာပဲ”ဟုလို၊

(၃) အထ ဝါ တံ ကောပကရဏံ စတ္ထ ပုဂ္ဂလေ ကုတောလတ္တာ ပရမတ္တတော ကုဇ္ဈိ တဗ္ဗဿ ကုဇ္ဈနကဿ စ အဘာဝတော၊ သင်္ခါရမတ္တဉ္ဇေတံ ယဒိတံ ဓန္ဓပဉ္ဇကံ၊ ယံ သတ္တောတိ ဝုဇ္ဇတိ၊ တေ စ သင်္ခါရာ ဣတ္ထရကာလာ ဇဏိကာ၊ ကဿ ကော ကုဇ္ဈတိတိ အတ္တော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို-“တံ-ထိုပြန်၍ ဒေါသဖြစ်ခြင်းကို၊ စတ္ထ-ဤတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကုတောလတ္တာ-အဘယ်မှာ ရထိုက်ပါအံ့နည်း”ဟု ဒုတိယနည်းနှင့်အတူ အနက် ပေးပါ၊ “စိတ်ဆိုးတတ်သူ စိတ်ဆိုးအပ်သူ နှစ်ယောက်လုံးပင် တစ်ဇာတမျိုးပျက်သော သင်္ခါရအစု မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် “ငါက စိတ်ဆိုးတုန်းမှာ ငါလဲပျက်၊ သူလဲ ပျက်နေတာပဲ”ဟုလို၊

(၄) ကုတော လာဘာတိပိ ပါဠော၊ သဇာဟံ စတ္ထ ကောပံ ကရေယျ၊ တသ္မိံ မေ ကောပကရဏေ ကုတော လာဘာ၊ လာဘာ နာမကေ သိယံ အညတြ အနတ္တုပ္ပတ္တိတောတိ အတ္တော၊ ဣမသ္မိံ စ အတ္တေ တန္တိ နိပါတမတ္တမေဝ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “စတ္ထ-ဤပြန်၍ အမျက်ထွက်ခြင်း၌၊ (မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊) လာဘာ-လာဘ်တို့သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ ရှိပါကုန်အံ့နည်း”ဟု ပေးပါ၊ “တံ”အနက်မရှိ၊ “ဘာလာဘ်မှ မရဘဲ၊ နောက်ဘဝ၌ မကောင်းကျိုး ဖြစ်ဖို့ရာ စီးပွားမဲ့လာဘ်သာ ရစရာ ရှိသည်”ဟုလို၊ [ဤအဖွင့်များသည် အင်္ဂုတ္တရ၊ နဝက၊ သတ္တာဝါသဝဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါ၏၊]

စူဠဝဂ္ဂသံဃဘောဒကက္ခန္ဓကဉ္စ အကျယ်ပါသည်။) နဝပရမာနီတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ဉ္စ၊ (ဆက္ကဉ္စ၊) ဝုတ္တပရမာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရမတို့ကိုပင်၊ နဝကဝသေန-နဝက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ (အဋ္ဌကဉ္စ တစ်ပါး ထည့်လျှင် နဝက ဖြစ်၏။)

နဝ တဏှာမူလကာ နာမ-နဝ တဏှာမူလကာတို့ မည်သည်၊ တဏှံ-တဏှာကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပရိယေသနာ-ရှာမှီးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပရိယေသနံ-ရှာမှီးခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ လာဘော-ရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ လာဘံ-ရခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းတရားသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းတရားကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဆန္ဒရာဂေါ-အနည်းငယ် နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ် တပ်မက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဆန္ဒရာဂံ-အနည်းငယ်နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ်တပ်မက်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ အဇ္ဈောသာနံ-ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဇ္ဈောသာနံ-

ပရိယေသနာ။ ။တဏှံ ပဋိစ္စာတိ ဒွေ တဏှာ ဧသနတဏှာ ဧသိတဏှာ စ၊ ယာယ တဏှာယ အပေထသကုပထာဒီနိ (ဆိတ်တို့သာ သွားနိုင်သော တောင်ကြိုတောကြားလမ်း၊ ငုတ်စိုက်၍ ထိုငုတ်တို့ကို ဆွဲကိုင်ပြီး နင်း၍ တက်ရသော တောင်စောင်းလမ်း အစရှိသည်တို့ကို) ပဋိပစ္စိတွာ(သွား၍) ဘောဂေ ဧသတိ ဂဝေသတိ၊ အယံ ဧသနတဏှာ နာမ (ရှာကြောင်းတဏှာ မည်၏၊) ယာ တေသု ဧသိတေသု ဂဝေသိဂေသု ပဋိလဒ္ဓေသု (ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့၌) တဏှာ၊ အယံ ဧသိတတဏှာ နာမ၊ ဣမ ဧသတတဏှာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပရိယေသနာတိ ရူပါဒိအာရမဏပရိယေသနာ၊ သာ ဟိ ဧသနတဏှာယ သတိ ဟောတိ။

လာဘော ဝိနိစ္ဆယော။ ။လာဘောတိ ရူပါဒိအာရမဏပုဋိလာဘော၊ သော ဟိ ပရိယေသနာယ သတိ ဟောတိ၊ ဝိနိစ္ဆယော ပန တဏှာဉာဏဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝသေန စတုပ္ပိဓေါ၊ တတ္ထ “သုခဝိနိစ္ဆယံ ဧညာ၊ သုခဝိနိစ္ဆယံ ဥတွာ အဇ္ဈတ္တံ သုခမနယုဋ္ဌေယျာ”တိ အယံ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော၊ “ဝိနိစ္ဆယောတိ ဒွေ ဝိနိစ္ဆယာ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယောစာ”တိ ဧဝံ အာဂတာနိ အဋ္ဌသတတဏှာ ဝိစရိတာနိ တဏှာဝိနိစ္ဆယော၊ ဒွါဒသဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိ ဝိနိစ္ဆယော၊ “ဆန္ဒော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒဝိတက္ကနိဒါနော”တိ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဣမ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဝုတ္တော ဝိတက္ကောယေဝ အာဂတော၊ လာဘံ လာဘိတွာ ဟိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ သန္တရာ သန္တရဉ္စ ဝိတက္ကေန ဝိနိစ္ဆိနာတိ၊ ဧတ္တကံ မေ ရူပါရမဏတ္တာယ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္တကံ သဒ္ဓါရမဏတ္တာယ၊ ဧတ္တကံ မယံ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္တကံ ပရဿ၊ ဧတ္တကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ဧတ္တကံ နိဒဟိဿာမိတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော”တိ။

ဆန္ဒရာဂေါ ဧသညံ။ ။ဆန္ဒရာဂေါတိ ဧဝံ အကုသလဝိတက္ကေန ဝိတက္ကိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဒုပ္ပလရာဂေါ စ ဗလဝရာဂေါ စ ဥပ္ပဒတိ၊ အဇ္ဈောသာနန္တိ အဟံ မမန္တိ (ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု) ဗလဝသန္တိဋ္ဌာနံ၊ ပရိဂ္ဂဟောတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန ပရိဂ္ဂဟကရဏံ။

ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ပရိဂ္ဂဟော-သိမ်းဆည်းရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိဂ္ဂဟံ-သိမ်းဆည်းရခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ မစ္ဆရိယံ-ဝန်တိုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ မစ္ဆရိယံ-ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ အာရက္ခာ-စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အာရက္ခာဓိကရဏံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒဏ္ဍာဒါနသဏ္ဍာဒါနကလဟာဝိဂ္ဂဟာဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညဗုဒ္ဓသာဝါဒါ-တုတ်ကို စွဲကိုင်ခြင်း၊ ဓားစသော လက်နက်ကို စွဲကိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်ထိပါး၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင့်ဘက် ယူခြင်း၊ ဆန့်ကျင့်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၊ နင် နင်ဟု ပြောဆိုခြင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ မုသားပြောဆိုခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

နဝရိဓာ မာနာတိ-ကား၊ သေယျဿ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အထက်တန်းစားပုဂ္ဂိုလ်၏)၊ အဟံ-သည်၊ သေယျော-မြတ်သည်၊ (အထက်တန်းစားသည်)၊ အသ္မိ-၏၊ ဣတိမာနာဒယော-ဤသို့သော မာန်အစရှိကုန်သော၊ (မာနာ-တို့သည်၊ နဝရိဓာ-ကိုးပါးအပြားရှိကုန်၏)၊ နဝ စိဝရာနိတိ-ကား၊ တိစိဝရန္တိ ဝါ-တိစိဝရိတ်ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿိကသာဋိကာတိ ဝါ-ဝဿိကသာဋိကာဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-နိသော၊ (နဝ-ကိုးထည်ကုန်သော၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-အဓိဋ္ဌာန် တင်ထိုက်ကုန်၏)၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ အဓိဋ္ဌိတကာလတော-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ-ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်။ [အဓိဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိတိ ဝိကပ္ပန္တေန အဓိဋ္ဌာနတော ပုဗ္ဗေဝ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ၊ ဝိဟေတိတာဓိဋ္ဌာနံ ဝါ ပစ္စာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ၊ အဝိဟေတိတာဓိဋ္ဌာနံ ပန န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ။]

မစ္ဆရိယံ။ ။မစ္ဆရိယန္တိ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝဿ အသဟနတာ၊ တေနေနဿ ပေါရာဏာ ဧဝံ ဝစနတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ မယုမေဝ ဟောတု(ဤအံဩဇ္ဈိယံသည် ငါ့အတွက်သာ ဖြစ်ပါစေ) မာ အညဿ ဟောတုတိ ပဝတ္တတ္တာ မစ္ဆရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

အာရက္ခာ။ ။အာရက္ခောတိ ဒွါရပိဒဟနမဉ္ဇုသာဂေါပနာဒိဝသေန သုဋ္ဌရက္ခဏံ၊ အဓိ ကရောတိတိ အဓိကရဏံ၊ ကာရဏသေတံ နာမံ၊ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ ဘာဝနပုံသကံ၊ အာရက္ခဟောတုတိ အတ္ထော။

ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ ဓေ၊ ဗုဒ္ဓသာဝါဒါ။ ။ဒဏ္ဍာဒါနန္တိသု ပရနိသေနနတ္ထံ ဒဏ္ဍဿ အာဒါနံ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ ဧကတောဓာရာဒိနော သတ္တံဿ အာဒါနံ၊ ကလဟောတိ ကာယကလဟောပိ ဝါစာကလဟောပိ၊ ပုရိမော ပုရိမော ဝိရောဓော ဝိဂ္ဂဟော၊ ပစ္စိမော ပစ္စိမော ဝိဝါဒေါ၊ တုဝံ တုဝန္တိ အဂါရဝဝသေန တုဝံ တုဝန္တိ ဝစနံ၊ (နင် နင်ဟု ပြောခြင်း)။-သာရတ္ထ။

နဝ အဓမ္မိကာနိ ဒါနာနီတိ-ကား၊ သံဃဿ-သံဃာ၏(အထံသို့)၊ ပရိဏတံ-
 ညွတ်ပြီးသော လာဘ်ကို၊ အညသံဃဿ ဝါ-အခြားသံဃာ၏အထံသို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ-စေတီ၏အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-
 ပုဂ္ဂိုလ်၏အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေတိ-ညွတ်စေ၏၊ စေတိယဿ-
 စေတီတော်၏အထံသို့၊ ပရိဏတံ-ကို၊ အညစေတိယဿ ဝါ-သို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ သံဃဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-သို့သော်လည်း
 ကောင်း၊/ပရိဏာမေတိ-၏၊ (ဤ၌လည်း သုံးပါး၊) ပုဂ္ဂလဿ-၏အထံသို့၊
 ပရိဏတံ-ကို၊ အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ ဝါ-သို့သော်
 လည်းကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေတိ-၏၊ (ဤ၌
 လည်း သုံးပါး၊) ဣတိစဝံ-သို့၊ ဝုတ္တာနိ-န်သော၊ အဓမ္မိကာနိ-တရား၌ မယှဉ်ကုန်
 သော၊ ဒါနာနိ-တို့သည်၊ နဝ-ကိုးပါးတို့တည်း။

နဝ ပဋိဂ္ဂဟာ၊ နဝ ပရိဘောဂါတိ-ကား၊ ဧတေသံယေဝ ဒါနာနံ-ဤအဓမ္မိက
 ဒါနတို့ကိုပင်၊ ပဋိဂ္ဂဟာ စ-ခံယူခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂါ စ-သုံးစွဲ
 ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (နဝ-ကိုးပါးစီတို့တည်း၊) တီဏိ ဓမ္မိကဒါနာနီတိ-
 ကား၊ သံဃဿ-သို့၊ နိန္ဒ-ညွတ်ပြီးသောလာဘ်ကို၊ သံဃဿေဝ-သံဃာအားသာ၊
 ဒေတိ-လှူ၏၊ စေတိယဿ-သို့၊ နိန္ဒ-ကို၊ စေတိယဿေဝ၊ (ဒေတိ)၊ ပုဂ္ဂလဿ-
 သို့၊ နိန္ဒ-ကို၊ ပုဂ္ဂလဿေဝ-အားသာ၊ (ဒေတိ-လှူ၏၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိ
 တီဏိ-ဤသုံးပါးတို့သည်၊ (ဓမ္မိကာနိ-တရား၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒါနာနိ-တို့တည်း၊)
 ပဋိဂ္ဂဟာ၊ ပရိဘောဂါပိ-ပဋိဂ္ဂဟာ၊ ပရိဘောဂတို့သည်လည်း၊ တေသံယေဝ-ထိုဓမ္မိက
 ဒါနတို့ကိုပင်၊ ပဋိဂ္ဂဟာ စ-ခံယူခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂါ စ-သုံးစွဲခြင်း
 တို့လည်းကောင်းတည်း။

နဝ အဓမ္မိကာ သညတ္တိယောတိ-ကား၊ အဓမ္မဝါဒီ-အဓမ္မကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော၊
 ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဝါဒီ-န်သော၊ သမ္မဟုလာ-များစွာသော
 ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဝါဒီ-သော၊ သံဃော-သံဃာလည်းကောင်း၊ ဣတိ
 စဝံ-သို့၊ တီဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ တိကာနိ-တိကတို့ကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-ကုန်ပြီ၊ [“အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မဝါဒီ” ပုဂ္ဂလံ သညာပေတိ နိဇ္ဈာပေတိ”ဟု
 ရှိသောကြောင့် “အဓမ္မိကာ သညတ္တိယော”ဟုသာ ရှိစေရမည်၊ အဓမ္မိကာ
 ပညတ္တိယော”ဟု မရှိစေရ၊] ဓမ္မိကာ-တရား၌ယှဉ်ကုန်သော၊ သညတ္တိယောပိ-
 သိစေခြင်းတို့ကိုလည်း၊ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂလောတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊
 တတ္ထေဝ-ထိုသမထက္ခန္ဓက၌ပင်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-အကျယ်ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီ။

အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-န်သော၊ နဝကာနိ-တို့ကို၊ ဩဝါဒဝဂ္ဂဿ-ဘိက္ခုနောဝါဒ
 ဝဂ်၏၊ ပဌမသိက္ခာပဒနိဒ္ဒေသေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌၊ ပါစိတ္တိယဝသေန-
 ပါစိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ နဝကာနိ-တို့ကို၊
 တတ္ထေဝ-ထိုဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ပင်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝသေန-

ဒုတ္တဋ္ဌ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ “အဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ဒုတ္တဋ္ဌ
 ဝသေန ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ပါစိတ္တိယဝသေန”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်၌ကား “အဓမ္မကမ္မ
 ပေ၊အာပတ္တိပါစိတ္တိယဿ၊ ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊အာပတ္တိဒုတ္တဋ္ဌဿ”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်
 “အဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ပါစိတ္တိယဝသေန၊ ဓမ္မကမ္မေ၊ပေ၊ဒုတ္တဋ္ဌဝသေန”ဟု ရှိသော
 ပါဠိသာ ပါဠိမှန်တည်း၊ ဋီကာ၌လည်း ပါဠိဖျက်နေသည်၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 နဝကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား
 သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

နဝကဝါရဝဏ္ဏနာ-နဝကဝါရ၏အခွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

သေကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၃၀။ ဒသကေသု-ဒသကတို့၌၊ ဒသ အာယာတဝတ္ထုနီတိ-ကား၊ နဝကေသု-
 နဝကတို့၌၊ ဝုတ္တာနိ-န်သော၊ နဝ-၉ ပါးကုန်သော အာယာတဝတ္ထုတို့သည်၊ (“ဒသ
 ဟောန္တိ”၌စပ်၊) အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန အာယာတော ဇာယတိတိ ဣမိနာ-အဋ္ဌာနေ၊ပေ၊
 ဇာယတိဟူသော ဤအာယာတဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဒသ-၁၀ ပါးတို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အာယာတပဋိဝိနယာပိ-တို့ကိုလည်း၊ (“ဝေဒိတဗ္ဗ”၌စပ်၊) တတ္ထ-
 ထို နဝကတို့၌၊ ဝုတ္တာ-ကုန်သော၊ နဝ-၉ ပါးသော အာယာတပဋိဝိနယတို့ကို၊
 အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန အာယာတော ဇာယတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာတိ အာယာတံ
 ပဋိဝိနေတိတိ ဣမိနာ-အဋ္ဌာနေ၊ပေ၊ပဋိဝိနေတိဟူသော ဤအာယာတပဋိဝိနယနှင့်၊
 သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဒသ-၁၀ ပါးတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဒသ ဝိနိတဝတ္ထုနီတိ-ကား၊
 ဒသဟိ-န်သော၊ အာယာတဝတ္ထုဟိ-အာယာတဝတ္ထုတို့မှ၊ ဝိရတိသင်္ခါတာနိ-
 ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒသ-န်သော၊ (ဝိနိတဝတ္ထုနီ-တို့သည်၊
 ဟောန္တိ-န်၏။)

ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ အာဒိဝသေန-နတ္ထိ ဒိန္န အစရှိသည်
 တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဒသဝတ္ထုကာ-၁၀ ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ”၌ “ဣတိ”မပါလျှင် ကောင်း၏၊ ပါလျှင် “သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗ”
 အဖြစ်ဖြင့် ဤအတိုင်းပေးပါ၊) အတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိဝသေန-အတ္ထိ ဒိန္နအစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသဝတ္ထုကာ-သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊) ပန-ကား၊
 သဿတော လောကောတိအာဒိနာ-သဿတော လောကော အစရှိသော၊ ဝသေန-
 အပြားအားဖြင့်၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ-သဿတအဖို့၊ ဥဇ္ဈေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-ကို၊

အန္တဂ္ဂါဟိတာ။ ။သဿတော လောကောတိအာဒိဝသေနာတိ သဿတော
 လောကောတိ ဝါ၊ အသဿတော လောကောတိ ဝါ၊ အန္တဝါ လောကောတိ ဝါ၊ အနန္တဝါ
 လောကောတိ ဝါ၊ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ၊ အညံ ဇီဝံ ဝါ အညံ သရီရန္တိ ဝါ၊ ဟောတိ

ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ (အန္တသဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသဝါစက)၊ ဒသ မိစ္ဆတ္တာတိ-ကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အာဒယော-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော၊ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိပရိယောသာနာ-မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ အဆုံး ရှိကုန်သော၊ (မိစ္ဆတ္တာ-ဟောက်ပြန်သော သဘောရှိသော တရားတို့သည်၊ ဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) ဝိပရိတာ-ပြောင်းပြန်ဖြစ်ကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိ သော တရားတို့သည်၊ သမ္မတ္တာ-မဟောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘောရှိသော တရားတို့ မည်၏၊ [ဝိပရိတာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော သမ္မာညာဏာ သမ္မာဝိမုတ္တိ ပရိယောသာနာ ဒသ၊ - ဝိမတိ၊] သလ္လာကဂ္ဂါဟာ-စာရေးတံ ယူခြင်းတို့ကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-နိဋ္ဌိ။ [သမထက္ခန္ဓကေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဩရမတ္တကံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ န စ ဂတိဂတံ န စ သရိတသာရိတန္တိအာဒိနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊-သာရတ္ထ။]

ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမန္နိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သီလဝါ ဟောတိတိအာဒိနာ-သီလဝါ ဟောတိအစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သမထ က္ခန္ဓကေ-ဋ္ဌ၊ ဝုတ္တေဟိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဒသဟိ-နိသော၊ (အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ-ဥဗ္ဗာဟိကကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သမန္နိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏၊) ရာဇန္တေပုရပ္ပဝေသနေ-မင်း၏ နန်းတော်သို့ ဝင်ခြင်း ဌ၊ (ဒသ-နိသော၊ အာဒိနာ-အပြစ်တို့ကို၊ ရာဇသိက္ခာပဒေ-ဌ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-နိဋ္ဌိ၊) ဒသ ဒါနဝတ္ထုနီတိ-ကား၊ အနံ-စားထိုက်သော အစာလည်းကောင်း၊ (ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် လည်းကောင်း၊) ပါနံ-သောက်ထိုက်သော အဖျော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထံ-အဝတ် လည်းကောင်း၊ ယာနံ-ဖိနပ်စသောယာဉ်လည်းကောင်း၊ မာလာ-ပန်းလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော-နံ့သာလည်းကောင်း၊ ဝိလေပနံ-လိမ်းကျံကြောင်း နံ့သာပြစ်လည်းကောင်း၊ သေယျာဝသထံ-အိပ်ရာနေရာ၊ ကျောင်းလည်းကောင်း၊ [မျိုးကို ခွန်တွဲထားသည်၊ “သေယျာ+အာဝသထော”ဟုသော်လည်း ခွဲ၊] ပဒီပေယျံ-ဆီမီးတို့၏ အစီးအပွား ဖြစ်သော ဆီလည်းကောင်းတည်း။

တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ နေဝ ဟောတိ နန ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါတိ၊ ဧဝမာဂတံ သင်္ဂဏာတိ၊-သာရတ္ထ။ (ဤ သဿတ အစရှိသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သာရတ္ထ၌ အကျယ် ရှုပါ။)

ဒသ မိစ္ဆတ္တာ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော မိစ္ဆာဓိမုတ္တိပရိယောသာနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာ သင်္ကပ္ပော မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တော မိစ္ဆာအာဓိဝေါ မိစ္ဆာဝါယာမော မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ မိစ္ဆာညာဏံ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိတိ ဧဝမာဂတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ တတ္ထ မိစ္ဆာညာဏန္တိ ပါပကိရိယာသု ဥပါယနိန္ဒာဝသေန ပါပကံ ကတွာ “သုဂတံ မယာ”တိ ပစ္စဝေက္ခကာကာရေန စ ဥပ္ပန္နော မောဟော၊ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိတိ အဝိမုတ္တသေဝ သဘော ဝိမုတ္တိသည်တာ၊-သာရတ္ထ။

ဒသ ရတနာနီတိ-ကား၊ မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယာဒီနိ-ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်
 မျက်ရွဲ အစရှိကုန်သော၊ (ရတနာနိ-ရတနာတို့သည်၊ ဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 န်၏။) ဒသ ပုံသုက္ကလာနီတိ-ကား၊ သောသာနိကံ-သုသာန်၌ ဖြစ်သော ပုံသုက္က
 အဝတ်လည်းကောင်း၊ ပါပဏိကံ-ဈေးတံခါးဝ၌ ကျရောက်နေသော ပုံသုက္ကအဝတ်
 လည်းကောင်း၊ ဥန္တုရက္ခာယိတံ-ကြွက်ကိုက်အပ်ပြီးသော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်း
 ကောင်း၊ ကြွက်ကိုက်အပ်သဖြင့် မင်္ဂလာမရှိဟု ယူဆ၍ စွန့်ပစ်အပ်သော ပုံသုက္က
 အဝတ်လည်းကောင်း၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းချည်း မှတ်ပါ။] ဥပဓိကက္ခာယိတံ-
 ခြကိုက်အပ်ပြီးသော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်းကောင်း၊ အပွိုဒမုံ-မီးလောင်အပ်ပြီးသော
 ပုံသုက္ကအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဂေါဓါယိတံ-နွားစားအပ်ပြီးသော ပုံသုက္ကအဝတ်
 လည်းကောင်း၊ အဇိတက္ခာယိတံ-ဆိတ်စားအပ်ပြီးသော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်း
 ကောင်း၊ ထူပစီဝရံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်နေသော တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ပစ်အပ်
 သော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်းကောင်း၊ အာဘိသေကိကံ-အဘိသိက်သွင်းရာအရပ်၌
 ပစ်ထားအပ်သော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်းကောင်း၊ ဘတပဋိယာဘတံ-သုသာန်သို့
 ဆောင်ယူအပ်ပြီးလျှင် ပြန်၍ ဆောင်ယူအပ်သော ပုံသုက္ကအဝတ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ စတေသု-ဤပုံသုက္ကအဝတ်တို့၌၊ ဥပသမ္ပန္နေန-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း
 အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူသည်၊ ဥဿုက္ကံ-လုံ့လကို၊ ကာတမ္ပံ-ပြုထိုက်၏။ (ဤ
 ပုံသုက္ကတို့၏ အကျယ်ကို ပဉ္စက၌ ပြခဲ့ပြီ။)

ဒသ စိဝရဓာရဏာတိ-ကား၊ သဗ္ဗနီလကာနိ-အလုံးစုံ ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်
 သော၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဝသေန-
 ဟောတော်မူအပ်သော ဆောင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသ-န်သော၊ (စိဝရဓာရဏာ-
 သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏။) ဣတိ-ဤသို့၊ ကုရန္တိယံ-ကုရန္တိ
 အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နဝသု-
 ကိုးထည်ကုန်သော၊ ကပ္ပိယစိဝရေသု-အပ်သောသင်္ကန်းတို့၌၊ ဥဒကသာဠိကံ ဝါ-
 ရေသနပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံကဓိကံ ဝါ-ရင်စည်းတဘက်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဒသ-န်သော၊ (စိဝရဓာရဏာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အဝန္တိယပုဂ္ဂလာ-ရှိမခိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-
 ၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ၊ ဒသ-န်သော၊ အက္ခောသဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဩမသဝါဒေ-ဩမသဝါဒ
 သိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်ပြီ၊ ဒသ-န်သော၊ အာကာရာ-အခြင်းအရာတို့ကို၊ ပေသုည
 သိက္ခာပဒေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ကုန်ပြီ။

ဒသ သေနာသနာနီတိ-ကား၊ မဇ္ဈော-ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌ-
 အင်းပျဉ်လည်းကောင်း၊ ဘိသိ-ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ ဗိမ္ဗောဟနံ-ခေါင်းအုံးလည်း
 ကောင်း၊ စိမိလိကာ-ပုဆိုးကြမ်းလည်းကောင်း၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်း
 လည်းကောင်း၊ တမ္ဘိကာ-ခတ်အခင်းလည်းကောင်း၊ စမ္မုခဏ္ဍော-သားရေပိုင်းလည်း
 ကောင်း၊ နိသီဒနံ-နိသီဒိုင်လည်းကောင်း၊ တိဏသန္တာရော-မြက်အခင်းလည်း
 ကောင်း၊ ပဏ္ဍသန္တာရော-သစ်ရွက်အခင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

[၁၁ ပါးဖြစ်နေ၏။ “နိသီဒနံ” ပိုဟန်တူသည်။] ဒသဝရာနိ ယာစိသုတိ-ကား၊
 ဝိသာခါ-ဝိသာခါသည်။ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သောဆုတို့ကို၊ (ယာစိ-ပြီ) [စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ
 လာသော “ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံဃဿ ယာဝဇီဝံ ဝဿိကသာဠိကံ ဒါတုံ” အစ
 ရှိသော ဆုတည်း။] သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်။ ဧကံ-
 တစ်ပါးသောဆုကို၊ (ယာစိ-ပြီ) [မဟာဓန္ဓကဋ္ဌ လာသော “သာဓု ဘန္တေ အယျာ
 အနနညာတံ မာတာဝိတူဟိ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေယျံ” ဟူသောဆုတည်း။] (ဇီဝကော-
 ဇီဝကသည်။ ဧကံ-တစ်ပါးသောဆုကို၊ ယာစိ)၊ [စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ လာသော “ဘိက္ခု
 သံဃဿ စ ဂဟပတိစီဝရံ အနဇာနာတု” ဟူသောဆုတည်း။] ယာဂုအာနိသံသာ
 စ-ယာဂု၏ အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယမံသာနိစ-မအပ်သော အသားတို့
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-နိပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 ဒသကတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား
 သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒေသကဝါရဝဏ္ဏဇာ-ဒေသကဝါရ၏အဋ္ဌာန်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊

ကောဒေသကဝါရဝဏ္ဏဇာ

၃၃၁။ ကောဒသကောသု-ကောဒသကတို့၌၊ ကောဒသကာတိ-ကား၊ ပဏ္ဏကာ
 ဒယော-ပဏ္ဏုက် အစရှိကုန်သော၊ ကောဒသ-တစ်ကျိပ်တင် သာကံကုန်သော၊
 (ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အနုပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့
 မရောက်နိုင်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ-
 မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကို ဖျက်
 လူထွက်စေထိုက်ကုန်၏ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်ပါ။) ကောဒသပါဒကာတိ-ကား၊ ဒသ-
 န်သော၊ ရတနမယာ-ရတနာဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သောခြေနင်းတို့လည်းကောင်း၊ ကော-
 တစ်ခုသော၊ ကဋ္ဌပါဒကာ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်းလည်းကောင်းတည်း။

ပန-ဆက်၊ တိဏပါဒကမုဉ္ဇပါဒကပဗ္ဗပေါဒကာဒယော-မြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော
 ခြေနင်း၊ ဖြူဆန်မြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း၊ ပြိန်းမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခြေနင်း
 အစရှိကုန်သော ခြေနင်းတို့သည်၊ ကဋ္ဌပါဒကသင်္ဂဟမေဝ-ကဋ္ဌပါဒကာ၌ သွင်းယူ
 အပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ကောဒသပတ္တာတိ-ကား၊ တမ္မ
 လောမာမယေန ဝါ-ကြေးနီဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါရ
 မယေန ဝါ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊
 (တစ်မျိုးမျိုးနှင့် တကွ) ဒသ - ဆယ်လုံးကုန်သော၊ ရတနမယာ - ရတနာဖြင့်

ပြုအပ်သော သပိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ကောဒသစိဝရာနိတိ-ကား၊ သဗ္ဗနီလကာ
 ဒီနိ- သဗ္ဗနီလက အစရှိကုန်သော၊ ကောဒသ- တစ်ဆယ့်တစ်ထည်ကုန်သော၊
 (စိဝရာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ ယာဝတတိယကာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ-
 ဥက္ခိတ္တကရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-
 န်သော၊ သံဃာဒိသေသာ-ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသ်တို့လည်းကောင်း၊
 အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌရဟန်းလည်းကောင်း၊ စဏ္ဍကာဋီ-စဏ္ဍကာဋီဘိက္ခုနီလည်းကောင်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ (ကောဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)။

ကောဒသ-န်သော၊ အန္တရာယိကာ နာမ-အန္တရာယိကတို့ မည်သည်၊ နသိ
 အနိမိတ္တာတိအာဒယော-နသိ အနိမိတ္တာ အစရှိသည်တို့တည်း၊ ("ဘိက္ခုနီနံ
 ကောဒသ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ"ဟူသော ပါဠိတော်၏အဖွင့်တည်း၊)
 ကောဒသ စိဝရာနိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ တိစိဝရံ-တိစိဝရိက်လည်းကောင်း၊
 ဝဿိကသာဠိကာ-မိုးရေခံသင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ (မိုးအခါ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သုံးစွဲ
 အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊) နိသီဒနံ-နိသီဒိင်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-
 အပေါ်လွှမ်းအခင်းလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍပုဋိစ္ဆာဒိ-အနာကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်းသင်္ကန်း
 လည်းကောင်း၊ မုခပုဋ္ဌနစောဋ္ဌံ-မျက်နှာသုတ်အဝတ်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌံ-
 ပရိက္ခရာ အဝတ်လည်းကောင်း၊ ဥဒကသာဠိကာ-ရေသနပ်လည်းကောင်း၊
 သင်္ကဓိကာ-ရင်စည်းတဘက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ကောဒသ-ကုန်သော၊
 စိဝရာနိ-တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊) န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ တောနေဝ-
 ဤတစ်ဆယ့်တစ်ထည်သော သင်္ကန်းတို့ကိုပင်၊ အဓိဋ္ဌိတကာလတော-အဓိဋ္ဌာန်
 အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ-ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်၊ ဂဏ္ဍိကာ
 စ-အနားပတ်သီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဓာ စ-ခါးပန်းဘိတို့သည်လည်းကောင်း၊
 (ခါးပန်းသီးတို့သည်လည်းကောင်း၊) သုတ္တမယေန-သုတ္တမယဖြစ်သော အနားပတ်
 သီး ခါးပန်းဘိနှင့်၊ သဒ္ဓိံ ကောဒသ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ-ထိုအနား
 ပတ်သီး ခါးပန်းဘိတို့ကို၊ ခုဒ္ဒကက္ခန္ဓကေ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-အကျယ်ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီ။

ပထဝီယော-အပ်၊ မအပ်သောမြေတို့ကို၊ ပထဝီသိက္ခာပဒေ-ပထဝီဓဏနသိက္ခာ
 ပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ကုန်ပြီ၊ ဥပဇ္ဈာယမှာ-ဥပဇ္ဈာယ်မှ၊ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော-
 နိဿယည်းငြိမ်းကြောင်းတို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ အာစရိယမှာ-နိဿယည်း
 ဆရာမှ၊ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော-တို့သည်၊ ဆ-တို့တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကောဒသ-
 န်သော၊ (နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိယော ဟောန္တိ)၊ အဝန္တိယပုဂ္ဂလာ-ရှိမမီးထိုက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နဂ္ဂေန-အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီးသောရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊
 ကောဒသ-တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သဗ္ဗေ-န်သော၊ တေ-ထို
 အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊) နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-န်ပြီ၊ ကောဒသ-န်သော၊
 ပရမာနိ-ပရမတို့ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့ဆက္က၌၊ ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊
 စုဒ္ဒသသု-တစ်ဆယ့်လေးပါးသောပရမတို့၌၊ ကောဒသကဝသေန-ကောဒသက၏

အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယုဉ်စေ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏။ ဧကာဒသဝရာနိတိ-ကား၊ မဟာပဇာပတိယာ-မဟာပဇာပတိဂေါတမိသည်၊ ယာစိတဝရေန-တောင်းအပ်သော ဆုနှင့်၊ သိဒ္ဓိ-တက္ခ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ (ဒသကဉ္စ)၊ ဝုတ္တာနိ-နံသော၊ ဒသ-၁၀ ပါးသော ဆုတို့လည်းကောင်းတည်း၊ ဧကာဒသ သီမာဒေါသာတိ-ကား၊ အတိရဒ္ဒကံ သီမံ သမ္ပန္နိတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ သီမာဒေါသာ-သိမ်၏အဖြစ်တို့သည်၊) အာဂမိဿန္တိ-လာကုန်လတ္တံ့။ [ဤသို့ မထည့်စေလိုလျှင် “ဧကာဒသ သီမာဒေါသာတိ”ဟု ဣတိ မပါစေရ။]

အက္ခောသကပရိဘာသကော-ဆဲရေးတတ်၊ ဘေးကို ပြ၍ ခြိမ်းခြောက်တတ် သော၊ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ဧကာဒသ-နံသော၊ အာဒိနဝါ နာမ-တို့ မည်သည်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယော သော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော် သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ အက္ခောသကော-ဆဲရေးတတ်သည်၊ ပရိဘာသကော-ဘေးကို ပြ၍ ခြိမ်းခြောက်တတ်သည်၊ အရိယူပဝါဒီ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စွပ်စွဲလေ ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ဗျသနာနံ-ပျက်စီးခြင်းတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဗျသနံ-သို့၊ န နိဂစ္ဆေယျ-မရောက်ရာ၊ ဧတံ-ဤပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာနံ-သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်၊ (ဧသော-ဤပျက်စီးခြင်း သို့ မရောက်ခြင်း၏ အခွင့်သည်၊) အနဝကာသော-သင့်သောအခွင့် မဟုတ်၊ (“ဧကန် ပျက်စီးရမည်” ဟူလို၊) ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ကတမေသံ (ဗျသနာနံ)- အဘယ်ပျက်စီးခြင်းတို့တွင်၊ (အညတရံ-သော၊ ဗျသနံ-သို့၊ နိဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာ သနည်း။)

အနဓိဂတံ-မရအပ်သေးသော သမာဓိကို၊ နာဓိဂစ္ဆတိ-မရနိုင်၊ အဓိဂတာ-ရအပ်ပြီးသော သမာဓိမှ၊ ပရိဟာယတိ-ဆုတ်ယုတ်နိုင်၏၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (စိတ်၌)၊ သဒ္ဓမ္မာ-သူတော်ကောင်းတရားတို့သည်၊ န ဝေါဒါယန္တိ-မဖြူစင်ကုန်၊ [သဒ္ဓမ္မဿာတိ သဒ္ဓမ္မာ အဿ၊ အဿ အက္ခောသကပရိဘာသကဘိက္ခုဿ- သဒ္ဓမ္မာ န ဝေါဒါယန္တိ န ပရိယောဒါယန္တိတိ အက္ခော-ယောဇနာ၊] သဒ္ဓမ္မေသု ဝါ-သူတော်ကောင်းတရားတို့၌သော်လည်း၊ အဓိမာနိကော-လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်၊ (ငါရပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်၊) ဟောတိ-၏၊ အနဘိ ရတော-မမွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-ဖြစ်၍သော် လည်း၊) ဗြဟ္မစရိယံ-မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရတိ-ကျင့်ရ၏၊ အညတရံ-တစ်ပါး ပါးသော၊ သံကိလိဋ္ဌံ-ညစ်ညမ်း သော၊ အာပတ္တိံ ဝါ-အာပတ်သို့သော်လည်း၊ အာဟန္တတိ-ရောက်ရ၏၊ သိက္ခံ- သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခာယ ဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဆို၍ သော်လည်း၊ (ဝါ-ချ၍သော်လည်း၊) ဟိနာယ-ယုတ်ညံ့သော လူအဖြစ် အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တတိ-လည်ရ၏၊ ဂါဠံ- ပြင်းထန်သော၊ ရောဂါတဏှံ ဝါ-နာကျင်ကိုက်ခဲသော အနာရောဂါသို့သော်လည်း၊

ဖုသတိ-ရောက်ရ၏။ ဥမ္မာဒံ ဝါ-ရူးသွပ်ခြင်းသို့သော် လည်း။ ပါပုဏ္ဏာတိ-
 ရောက်ရ၏။ စိတ္တက္ခေပံ ဝါ-စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့သော် လည်း။ ပါပုဏ္ဏာတိ-
 ၏။ သံမုဋ္ဌော-ပြင်းစွာတွေဝေသည်။(ဟုတွာ)။ ကာလံ-သေခြင်း ကို၊ ကရောတိ-
 ပြုရ၏။ ကာယဿ-ဓန္ဒာကိုယ်၏။ ဘေဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ မရဏာ-
 သေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ အပါယံ-သုခ၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုမှ ကင်းသော၊
 ဒုဂ္ဂတိ-ဒုက္ခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝိနိပါတံ-ကင်းသော အလိုရှိသည်
 ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ-ငရဲသို့၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ကပ်ရောက် ရ၏။
 (တစ်နည်း၊ နိရယံ-၌၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ရ၏။) ဣတိ-ဤသို့၊ (ဧကာဒသန္တံ ဗျသနာနံ
 အညတရံ ဗျသနံ၊ နိဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာ၏။) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၁၁ ပါးသော
 ဗျသနတို့တွင်၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်ကို၊ သဒ္ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-
 အလိုရှိအပ်၏။

အာသေဝိတာယာတိ-ကား၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သေဝိတာယ-
 မှီဝဲအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယာတိ-ကား၊ နိပ္ပာဒိတာယ-ပြီးစေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ ဝမိတာယ-တိုးပွားစေအပ်ပြီးသော်၊ ဗဟုလိကတာယာတိ-ကား၊ ပုနပျုနံ-
 ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယာနိကတာယာတိ-ကား၊ သုယုတ္တ
 ယာနသဒိသာယ-ကောင်းစွာ ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်နှင့် တူသည်ကို၊ ကတာယ-
 သော်၊ ဝတ္ထုကတာယာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊

အာသေဝိတာယ ။ပေ၊ **ကတာယ**။ ။အာ ဥပသာရ၏ အာဒိကမ္မအနက်ကို ယူ၍
 “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ”ဟု ဖွင့်သည်။ အစစွာ မှီဝဲအပ်ပြီးနောက် ကိစ္စပြီးစီးစေအပ်သည်ကို
 “နိပ္ပာဒိတာယ”ဟုလည်းကောင်း၊ တိုးတက်ပွားများစေအပ်သည်ကို “ဝမိတာယ”ဟုလည်း
 ကောင်း ဖွင့်သည်။ ဘူဓာတ်၏ သတ္တဝါအနက်၊ ဝမုနအနက်ဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် ထို
 ၂ မျိုးနှင့် ဆိုင်အောင် ၂ နည်းဖွင့်ခြင်းတည်း။ အဗဟုလာပိ ဗဟုလာပိယ+ကတာ ဗဟုလိ
 ကတာ၊ ဥပါဒ်-၌-ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် ထိုမေတ္တာတရားသည် အစုအဝေး
 အားဖြင့် မများနိုင်၊ သို့သော် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပွားစေသောအခါ များသကဲ့သို့ ဖြစ်လာ
 သောကြောင့် “ဗဟုလိကတာ”ဟု ဆိုသည်။ အဘူတတဗ္ဘောအနက်၌ (စိ)ပစ္စည်း၊ ပုနပျုနံ
 ကား ဗဟုလ၏အဓိပ္ပာယ်တည်း။ “အထပ်ထပ် ပြုအပ်သည့်အတွက် များသကဲ့သို့ဖြစ်အောင်
 ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်” ဟုလို။

ယာနိကတာယ။ ။ကောင်းစွာ ကပ်ယှဉ်အပ်ပြီးသော ယာဉ်သည် အလိုရှိရာဧကန္တံ
 တက်၍ စီးဖို့ရာ အသင့်ပြင်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ “အာသေဝိတ၊ ဘာဝိတ၊ ဗဟုလိကတဖြစ်
 သော မေတ္တာဘာဝနာသည်လည်း အလိုရှိရာ ဧကန္တံ ချက်ချင်း ပွားများနိုင်သောကြောင့်
 ယာနိကတ ဖြစ်သည်။ [အယာနံပိ ယာနံပိယ+ကတာ ယာနိကတာ၊] ဤ၌လည်း အဘူတ
 တဗ္ဘောအနက်၌ ဤ(စိ)ပစ္စည်းတည်း။ [သုယုတ္တယာနသဒိသာယ ကတာယာတိ ဣန္ဒြိတိန္ဒြိတ
 ကာလေ သုဓေန ပဝတ္ထေတဗ္ဗတ္တာ ယုတ္တယာနံပိယ ကတာယ၊-သာရတ္ထ။]

ပတိဋ္ဌာ-စွဲမြဲစွာ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စွဲမြဲစွာ တည်လောက်အောင်
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အနုဋ္ဌိတာယာတိ-ကား၊
 အနု အနု-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ပဝတ္တိတာယ-ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊
 အဓိဋ္ဌိတာယ-ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပရိစိတာယာတိ-
 ကား၊ သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ စိတာယ-စီအပ်ပြီးသော်၊ သဗ္ဗ
 ဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ စိတာယ-သော်၊ အာစိတာယ-အစမှ
 စ၍ စီအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယ-တိုးပွားစေအပ်ပြီးသော်၊ အဘိဝမ္မိတာယ-ဆင့်၍
 တိုးပွားစေအပ်သော်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သုသမာရဒ္ဓါယာတိ-ကား၊ သုဋ္ဌု-လွန်စွာ၊
 သမာရဒ္ဓါယ-ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ဝသိဘာဝံ-အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏
 အဖြစ်သို့၊ ဥပနိတာယ-ကပ်ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [သု-ကို
 “သုဋ္ဌု”ဟု ဖွင့်သည်။ “လွန်စွာအားထုတ်”ဟူသည် အလိုရှိတိုင်းသောခဏ၌ ပွားများ
 နိုင်ခြင်း ဝသိဘော်သို့ ရောက်အောင် ကပ်ဆောင်ထားနိုင်ခြင်းတည်း။]

န ပါပကံ သုပိနန္တိ-ကား၊ ပါပကမေဝ-မကောင်းဆိုးဝါးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊
 (သုပိနံ-အိပ်မက်ကို၊) န ပဿတိ-မမြင်မက်ရ၊ ဘဒြကံ-ကောင်းသော၊ ဝုဒ္ဓိကာရဏ
 ဘူတံ-ကြီးပွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (သုပိနံ) ပန-ကိုကား၊ ပဿတိ-
 မြင်မက်ရ၏၊ [ဘဒြကံ ပန ဝုဒ္ဓိကာရဏဘူတံ ပဿတိတိ စေတိယံ ဝန္တုန္တောပိယ

ဝတ္ထုကတာယ။ ။မေတ္တာ၏ အကျိုးအာနိသင်တို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင်
 ပွားစေအပ်သည်ကို “ဝတ္ထုကတာ”ဟု ဆိုသည်။ ဝတ္ထု+ကတာ ဝတ္ထုကတာ၊ “သမ္ပတ္တိတို့၏
 တည်ရာဖြစ်လောက်အောင်”ဟု ပေး။ [ယထာ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိတိ သမ္ပတ္တိနံ ယထာ ပတိဋ္ဌာ
 ဟောတိ၊-သာရတ္ထ။]

အနုဋ္ဌိတာယ။ ။အနုကို ဝိစ္ဆာအနက်ဟောဟု ကြံ၍ “အနု အနု”ဟု ဖွင့်သည်။ ဌိတာ
 ၌လည်း ကာရိတ်ကျေဟု ကြံ၍ “ပဝတ္တိတာယ”ဟု ဖွင့်သည်။ “အဖန်ဖန် တည်တံ့စေ
 အပ်သော်”ဟု ပေးပါ။ နိစ္စာဓိဋ္ဌိတာယကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။ [အနု အနု ပဝတ္တိတာယာတိ
 ဘာဝနာဗဟုလီကာရေဟိ အနု အနု ပဝတ္တိတာယ-ဘာဝနာဗဟုလီကာရတို့ဖြင့် အဖန်ဖန်
 ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်၊-သာရတ္ထ။]

ပရိစိတာယ။ ။ပရိကို “သမန္တတော”ဟု ဖွင့်သည်။ သမန္တတောကို “သဗ္ဗဒိသာသု”ဟု
 ထပ်ဖွင့်သည်။ “စီအပ်”ဟူသည် အရပ်မျက်နှာတို့တွင် မိမိအလိုရှိရာ အရပ်မှ စ၍
 “ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ”စသည်ဖြင့် အုတ်စီသကဲ့သို့ အစမှ စ၍ စီအပ်၊ နောက်ထပ်
 အုတ်စီသကဲ့သို့ ထပ်၍ တိုးပွားသောအားဖြင့် စီအပ်၊ တစ်ဖန် ထပ်၍ အုတ်ကို ဆင့်သကဲ့သို့
 အဘိဝဗ္ဗန ဖြစ်သောအားဖြင့် စီအပ်ဟု သိစေလို၍ အာစိတာယ၊ ဘာဝိတာယ၊
 အဘိဝမ္မိတာယ”ဟု ဆိုသည်။

ပူဇံ ကရောဇ္ဇောဝိယ ဓမ္မံ သုဏ္ဏဇ္ဇောဝိယ စ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊] ဒေဝတာ
 ရက္ခန္တိတိ-ကား၊ အာရက္ခဒေဝတာ-အစောင့်အရှောက်ဖြစ်သော နတ်တို့သည်၊
 (ကိုယ်စောင့်နတ်သာမက အိမ်စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်စသော နတ်တို့သည်၊)
 ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်သော၊ ရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌာပေန္တိ-ရှေးစွ
 တည်စေကြကုန်၏၊ (ဖြစ်စေကြကုန်၏၊) [“ဓမ္မိကံ ရက္ခံ”ဟု ဆိုသောကြောင့်
 မတရားသောကိစ္စ၌ နတ်တို့က စောင့်ရှောက်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်၊] တုဝဋ္ဌံ စိတ္တံ
 သမာဓိယတိတိ-ကား၊ စိပ္ပံ-လျင်မြန်စွာ၊ စိတ္တံ-သည်၊ သမာဓိယတိ-တည်ကြည်၏၊
 ဥတ္တရိ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈန္တောတိ-ကား၊ မေတ္တာဈာနတော-မေတ္တာဈာန်ထက်၊ ဥတ္တရိ-
 အလွန်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အသန္တိကရောဇ္ဇော-မျက်မှောက်မပြုနိုင်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ သေက္ခော-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊
 ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟုတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာလံ-သေခြင်း
 ကို၊ ကရောဇ္ဇော-ပြုရသည်ရှိသော်၊ ဗြဟ္မလောကုပဂေါ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက်
 ရသည်၊ ဟောတိ၊ [မေတ္တာဈာန်ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ရ
 သည်၊ ဈာန်မရလျှင်လည်း သုဂတိသို့ ရောက်ခွင့်ရှိသည်၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကောသေကဝါရုဏ္ဏနာပရိယောသာနာ-ကောသေကဝါရု၏အဖွင့်
 အဆုံးရှိသော၊ ကေတ္တရိကဓန္တနာ-သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ၊

ဥပပါသထာနီပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနဓန္တနာ

၃၃၂။ ဥပပါသထကမ္မဿ ကောအာဒိတိအာဒိနံ-အစရှိကုန်သော၊ ပုစ္ဆာနံ-
 တို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-ဖြေဆိုကြောင်းစကားရပ်၌၊ သာမဂ္ဂိအာဒိတိ-ကား၊ ဥပပါသထံ-
 ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သီမံ-သိမ်ကို၊ သောစေတွာ-
 သုတ်သင်ပြီး၍၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊
 သန္တိပတိတာနံ-စည်းဝေးပြီးသော ရဟန်းတို့၏၊ ကာယသာမဂ္ဂိ-ကိုယ်၏ ညီညွတ်
 ခြင်းသည်၊ အာဒိ-အစတည်း၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ပုဗ္ဗကိစ္စကိုးပါးကို၊
 ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပါတိမောက္ခဩသာရဏကိရိယာ-ပါတိမောက်ကို သက်ရောက်
 စေခြင်းဟူသော အမူအရာသည်၊ (ပါတိမောက်ရွတ်ပြခြင်းသည်)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်
 တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ ပရိယောသာနန္တိ-ကား၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒ
 မာနေဟိ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ ပါတိမောက္ခနိဋ္ဌာနံ-ဤ
 ပါတိမောက်၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-အဆုံးတည်း။

ပဝါရဏာကမ္မဿ သာမဂ္ဂိအာဒိတိ-ကား၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ကရိဿာမ-န်အံ၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ သီမံ သောစေတွာ၊ ဆန္ဒပဝါရဏံ-ဆန္ဒပဝါရဏာကို၊
 အာဟရိတွာ-၍၊ (ဆောင်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ဆောင်ယူပြီး၍)၊ သန္နိပတိတာနံ-
 တို့၏၊ ကာယသာမဂ္ဂိ-သည်၊ အာဒိ-တည်း၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပဝါရဏာ
 ဥတ္တံ စ-ပဝါရဏာဥတံသည်လည်းကောင်း၊ (ပဝါရဏာဥတံထားခြင်းသည်
 လည်းကောင်း၊) ပဝါရဏာကထာ စ-ဖိတ်မံကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်လည်း
 ကောင်း၊ (သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ စသည်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) မဇ္ဈေ-
 တည်း၊ [ဝိမတိ၌ကား “ပဝါရဏာကထာ” နေရာဝယ် “ပဝါရဏာဂါထာ” ဟု
 ရှိ၏၊] သံဃနဝကဿ-သံဃနောရဟန်း၏၊ (သံဃာတွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်း၏၊)
 ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနံ-ဆိုခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း။

တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိသု-တို့၌၊ ယေန ဝတ္ထုနာ-အကြင် ဝတ္ထုကြောင့်၊ ကမ္မာရဟော-
 ကံထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊(တံ ဝတ္ထု-သည်၊) ဝတ္ထုနာမ-၏၊ [“ကမ္မာရဟော ဟောတိ”
 နောက်၌ “တံ ဝတ္ထု” ဟု ရှိသည်မှာ ပို၏၊ ရှေ့ကို လှည့်စပ်ရမည်၊] ယေန-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ ဝတ္ထု-ထို တဇ္ဇနိယကံပြုကြောင်း ဝတ္ထုကို၊ ကတံ-ပြီး၊ (သော-
 ထိုဝတ္ထုကို ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပုဂ္ဂလောတိ-မည်၏၊ [ဤ၌လည်း “သော
 ပုဂ္ဂလော” ကား အပိုပင်၊ ရှေ့ကို လှည့်၍ စပ်ပါ၊] ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနန္တိ-
 ကား၊ ကတံ သံဃေန၊ ပေ၊ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ တဿာ ကမ္မဝါစာယ-၏၊
 အဝသာနဝစနံ-အဆုံးဖြစ်သော နိဂုံးစကားသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသော ကံတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ-ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇန
 အဓိဋ္ဌာန်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီး။

~~~~~

အတ္ထဝေပကရဏဝဏ္ဏနာ

၃၃၄။ အတ္ထဝေပကရဏေ-အတ္ထဝေပအရာ၌၊ ဒသ အတ္ထဝေပတိအာဒိသု-
 အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်၏၊
 တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယမေဝ-ပထမပါရာဇိက
 ၏အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ [ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယမေဝ ဝုတ္တန္တိ-သံဃသုဋ္ဌ၊
 တာယာတိအာဒိနာ အတ္ထဝဏ္ဏနံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။] ယံသံဃသုဋ္ဌ၊ တံသံဃ
 ဖာသုတိအာဒိသု-တို့၌၊ ဥပရိမံ ဥပရိမံ-အထက် အထက် ဖြစ်သော(နောက်နောက်

ဥပရိမံ၊ပေ၊အတ္ထော။ ။ဤဝါကျသည် အခြားနေရာ၌ “ပစ္စိမံ ပစ္စိမံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ
 အတ္ထဝစနံ”ဟူသော အသုံးအနှုန်းမျိုးနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပရိမံ ဥပရိမံ
 ဟူသည် သံဃဖာသု စသော နောက်နောက် ပုဒ်တည်း၊ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမပဒ ဟူသည်

ဖြစ်သော)၊ ပဒံ-ပုဒ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ-အောက်အောက်ဖြစ်သော၊
(ရှေးရှေးဖြစ်သော)၊ ပဒဿ-၏၊ အတ္ထော-တည်း၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ပြသော
ပုဒ်တည်း၊) ပန-ဆက်၊ အတ္ထသတံ ဓမ္မသတန္တိအာဒိမိ-အစရှိသော စကားရပ်၌၊
ဒသသု-န်သော၊ ပဒေသု-(သံဃသုဋ္ဌ၊ စသော)ပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေန-တစ်ပါး
တစ်ပါးသောပုဒ်ကို၊ မူလံ-မူကို(အရင်းအစကို)၊ ကတွာ-၍၊ ဒသက္ခတ္တု-ဆယ်ကြိမ်၊
ယောဇနာယ-ယှဉ်စေအပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ယဒေတံ ပဒသတံ-အကြင် ပုဒ်ပေါင်း
တစ်ရာကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး၊ တတ္ထ-ထိုပုဒ်ပေါင်းတစ်ရာတွင်၊ ပစ္ဆိမဿ
ပစ္ဆိမဿ-နောက်နောက်ဖြစ်သော၊ ပဒဿ-၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထ
သတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိမဿ ပုရိမဿ-ရှေ့ရှေ့ဖြစ်သော၊
(ပဒဿ-၏၊) ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊
ဝေဒိတမ္ပံ-၏။ [တတ္ထာတိ တသ္မိံ ပဒသတေ၊ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ၊ အတ္ထသတန္တိ-အဘိ
ဇေယျသတံ၊ ဓမ္မသတန္တိ-အဘိဓာနသတံ၊ ပါဠိသတန္တိ အတ္ထော၊-ယောဇနာ။]

အထ ဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ဒသ-န်သော၊ ယေ အတ္ထဝသေ-အကြင်စီးပွား
အထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ တထာဂတေန-သည်၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ-
ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီး၊ [“ယေ”ကို “ဧဝမာဒိနာနယေန”နောက်ကျမှ အနက်ပေးပါ၊] ပုဗ္ဗေ-
ရှေ့၌၊ (ရှေ့ဖြစ်သော)၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ “တတ္ထ သံဃသုဋ္ဌတာ နာမ
ပေ၊ အာဟ သံဃသုဋ္ဌတာယာတိ”ဟူ၍၊ ဧဝမာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယေ
(အတ္ထဝသ)-အကြင် စီးပွားအထူးတို့ကို၊ (မယာ) ဝဏ္ဏိတာ-ဖွင့်ပြအပ်ကုန်ပြီး၊
တေသံ-ထိုအတ္ထဝသတို့၏၊ ဣဓ-ဤပရိဝါရပါဠိတော်၌၊ ဒသက္ခတ္တု-ဆယ်ကြိမ်၊
အာဂတတ္တာ-လာကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထသတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်း
ကောင်း၊ တဒတ္ထဇောတကာနံ-ထိုအနက်ကို ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏။

သံဃသုဋ္ဌ၊ စသော ရှေးရှေးပုဒ်တည်း၊ အတ္ထောဟူသော နိဿယ မြန်မာပြန်အနက်မျိုး
မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်အနက်တည်း၊ သံဃသုဋ္ဌ၊ ဖြစ်ပုံကို သံဃဇာသု ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှား
ပြ၏၊ သံဃဇာသု ဖြစ်ပုံကို ဒုမ္မကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟ ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှားပြ၏၊ ဤသို့
စသည်ဖြင့် အတ္ထ ဖြစ်ပုံကို သိပါ။

ဒသက္ခတ္တု၊ပေ၊ ပဒသတံ။ ။ယံ သံဃသုဋ္ဌ၊ တံ သံဃဇာသု ဤ နှစ်ပုဒ်ကိုမှ
တစ်ပုဒ်တည်း ရေတွက်သောအားဖြင့် တစ်ခု တစ်ခု ခေါင်းတပ်လျှင် ပုဒ်ပေါင်း ၉ ပုဒ်သာ
ရ၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် ပုဒ်ပေါင်း ၉၀ သာ ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ မူလ မူလီ မဟုတ်ဘဲ ပထမ
ပြခဲ့သော သင်္ခလိက (သံကွင်းဆတ်)နည်းနှင့် ပေါင်းမှသာ ပဒသတံ ဖြစ်နိုင်သည်၊
ရှေ့ပုဒ်ကို ပဒ၊ နောက်ပုဒ်ကို အတ္ထ ဟု ယူ၍ အတ္ထသတလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ [ဒသက္ခတ္တု
ယောဇနာယ ပဒသတံ ဝုတ္တန္တိ-ဧကမူလကနယေ ဒသက္ခတ္တု ယောဇနာယ ကတာယ
သင်္ခလိကနယေ ဝုတ္တပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ပဒသတံ ဝုတ္တန္တိ ဧဝမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊-ဋီကာ။]

ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣဒါနိ-အတ္ထသတ၊ ဓမ္မသတကို သိပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အတ္ထဇောတကာနံ-အနက်ကို ထွန်းပြတတ်ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနံ-သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတံ-သဒ္ဓါတစ်ရာလည်းကောင်း၊ (“ဣတိ”၌စပ်၊) ဓမ္မဘူတာနံ-ဓမ္မဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနံ-သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိ-နိရုတ္တိနှစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (“ဝေဒိတဗ္ဗာနိ”၌စပ်၊) အတ္ထသတေ-အနက်တစ်ရာ၌၊ (ပဝတ္တံ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော၊) ဉာဏသတံ-ဉာဏ်တစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတေ-ပါဠိတစ်ရာ၌၊ (ပဝတ္တံ) ဉာဏသတံ-လည်းကောင်း၊ ဒွိသု နိရုတ္တိသတေသု-နှစ်ရာသော နိရုတ္တိတို့၌၊ (ပဝတ္တာနိ) ဒွေ ဉာဏသတာနိ-နှစ်ရာသော ဉာဏ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိ စ-လေးရာသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏။

ဟိ-မှန်၊ အတ္ထသတံ ၊ပေ၊ အတ္ထဝသေပကရဏေတိ-ဟူ၍၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင် စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝတ္တံ၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဧတံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [အတ္ထဝသေပကရဏေ-အတ္ထဝသအရာ၌၊ အတ္ထသတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိ စ-နှစ်ရာသော နိရုတ္တိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိ-လေးရာသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ)။]

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-ဝိနည်းအဖွင့်၌၊ မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-မဟာဝဂ်၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

ပဋ္ဌမဂါထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာ

၃၃၅။ ဧကံသံ စိဝရံ ကတွာတိ-ကား၊ ဧကသ္မိ-တစ်ဖက်သော၊ အံသကူဇေ-ပန်းစွန်၌၊ စိဝရံ-ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊(ထား၍)၊ သာဓုကံ-ကောင်းမွန်စွာ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဂ္ဂဏိတွာန အဉ္ဇလိန္တိ-ကား၊ ဒသနဓသမောဓာနသမုစ္ဆလံ-ဆယ်ချောင်းသောလက်သည်းအပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော၊

ဧကံသံ၊ပေ၊ကတွာ။ ။[ဧက+အံသ] အံသ သဒ္ဓါသည် ကောဋ္ဌာသဝါစက၊ “အဖို့” ဟူရာ၌ လက်ကန်တော့တင်သောအရာ ဖြစ်၍ လက်ဝဲပန်းစွန်အဖို့ကို ယူပါ၊ “စိဝရံ ကတွာ-သင်္ကန်းကို ပြု”ဟူသည် ထိုလက်ဝဲအစွန်၌ သင်္ကန်းကို တင်ထားခြင်းတည်း၊ ထိုတင်ခြင်းကိုပင် “လက်ကန်တော့တင်ခြင်း”ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သာဓုကံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကတွာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ဆက်ဦးအံ-ရှေးခေတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၊ ဆရာသမား စသည်တို့၏ အထံသို့ မသွားဘဲ မိမိဘာသာ နေလျှင် ဧကသ္မိကို တစ်ဖက်ခြံသကဲ့သို့ ပန်းနှံဖက်ကို

အညွန့်-လက်အုပ်ကို၊ ဥက္ကဋ္ဌ-မြောက်ချီ၍၊ အာသီသမာနရူပေါဝါတိ-ကား၊ ပစ္စာသီသမာနရူပေါဝါ-တောင့်တသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသကဲ့သို့၊ (ဟုတွာ)၊ ကိဿ တွံ ဣမောဂတောတိ-ကား၊ ကေန ကာရဏေန-အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ (သဝိဘတ်ကို ဟိတ်အနက်၌ သက်၊) ကိမတ္ထံ-အဘယ်အကျိုး ကို၊ ပတ္တယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တွံ-သည်၊ ဣ-ဤအရပ်သို့၊ အာဂတော-လာခဲ့သနည်း။

ကော-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူသနည်း၊ သမ္မာ သမ္မုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊) ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဧဝံ- သို့၊ အာဟ-နည်း၊ အာယသန္တံ ဥပါလိ-အရှင်ဥပါလိကို၊ (ဧဝံ၊ အာဟ)၊ ဣတိ- လျှင်၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ဒွိသု ဝိနယေသုတိ-ဒွိသု ဝိနယေသု အစရှိသော၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီး။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုဥပါလိအရှင်အား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘဒ္ဒကော တေ ဥမ္မဂေါတိအာဒိနိ-ဂေါ အစရှိသော ဂါထာတို့ကို၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ တံ- ထိုပြဿနာကို၊ ဝိသန္ဓေသိ-ဖြေဆိုတော်မူပြီး၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာ ဝိသန္ဓေန တို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣမေ သဗ္ဗပဉ္စေ-ဤအလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓကာလေ-မြတ်စွာဘုရား၏ အခါတော်၌၊ (မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌)၊ ဥပါလိတ္ထေရော-သည်၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ဘဂဝါ၊ ဗျာကာသိ-ဖြေဆို တော်မူပြီး၊ သင်္ဂီတိကာလေ ပန-သံဂါယနာတင်ရာ အခါ၌ကား၊ မဟာကဿပ ဣတ္ထေရော ပုစ္ဆိ၊ ဥပါလိတ္ထေရော ဗျာကာသိ။

တတ္ထ-ထိုအမေး အဖြေတို့၌၊ ဘဒ္ဒကော တေ ဥမ္မဂေါတိ-ကား၊ တေ-သင်၏၊ ပဉ္စာ-ပြဿနာသည်၊ ဘဒ္ဓကာ-ကောင်း၏၊ [“ဘဒ္ဓိကာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်၊] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စာ-ပြဿနာကို၊ အဝိဇ္ဇန္တကာရတော-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်မှ၊ ဥမ္မုဇ္ဈိတွာ - ပေါ်၍၊ ဌိတ္တတာ - တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

မြဲ၍ နေတတ်ကြ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ဆရာသမားစသည်တို့၏ အထံသို့ သွားမှ လက်ကန်တော့ တင်ပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီ၍ အထံသို့ ဝင်လေ့ရှိကြသည်ကို ဤဂါထာဖြင့် သတိပြု ပါ၊ ထို လက်ကန်တော့ တင်ပုံ တင်နည်းကိုလည်း သီဟိုဠ်ရဟန်းတော်များ တင်ပုံကို ကြည့်၍ အမှန်ကို သိပါ။

အာသီသမာနရူပေါဝါ။ [အာသီသမာနရူပေါ+ဣဝ] အာသီသတိတိ အာသီသမာနော ဟု ပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ရူပနှင့် အရတူအောင် “အာသီသမာနဘာဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပ္ပဓာန၊ တစ်နည်း-ဘာဝလောပ ကြံပါ၊ အာသီသမာနော-တောင့်တသူ၏ အဖြစ် ဟူသော+ရူပံ ယဿာတိ အာသီသမာနရူပေါ၊ “ဣဝ”သည် ဝိယ အနက်ဟောတည်း။

ဥမ္မဂေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဏှိတိ-တဏှ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ကာရဏတ္ထေ-
 အကြောင်းဟူသော အနက်၌၊ (ပဝတ္ထော)၊ နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊ (ယောနိသော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊) ပုစ္ဆသိ-မေး၏၊
 တသ္မာ၊ တေ-အား၊ အဟံ-သည်၊ အက္ခိဿံ-ဖြေဆိုပေအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ တဏှိတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထေ-လက်ခံခြင်းအနက်၌၊
 (ပဝတ္ထော နိပါတော-တည်း၊) ဟိ-မှန်၊ တဏှိတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤစကားဖြင့်၊
 ဝစနံ-ပုစ္ဆာစကားကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ-လက်ခံပြီး၍၊ အက္ခိဿန္တိ-အက္ခိဿံ ဟူ၍၊
 အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ သမာဒဟိတွာ ဝိသိဗ္ဗန္တိ၊ သာမိသေန သသိတ္ထကန္တိ-ဟူကုန်
 သော၊ တိဏိယေဝ-န်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဘဂ္ဂေသု-ဘဂ္ဂါဟု
 အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ပညတ္တာနိ-န်ပြီ။ [မီးတောက်စေ၍ လုံခြင်းဟူသော
 ဇာတိသိက္ခာပုဒ်၊ န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနိယတ္တာလကံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ
 ဟု လာသော သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ “န သသိတ္ထကံ ပတ္တဇောဝနံ အန္တရဃရေ
 ဆဋ္ဌေဿာမိ”ဟု လာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဆိုသည်။]

ဥမ္မဂေါ။ ။ “ဥမ္မုတ္တိတွာ ဌိတတ္တာ”ကို ကြည်၍ “ဥမ္မုတ္တိ-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှောင်မှ
 ပေါ်ထွက်တတ်၏၊ ဣတိ ဥမ္မဂေါ”ဟု ပြု၊ [မှဇ+ဏ၊ မု၏ ဥကို (အ)ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊
 နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊] ဤဝါကျသည် ပဉ္စာကို “ဥမ္မုဂ်”ဟု ခေါ်ရခြင်းသည် မှန်၏ဟု မှန်ကန်
 ကြောင်းကို ပြသော ဝါကျဖြစ်၍ ဒဠိ ကြံလိုက်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား-“ဟိ ယသ္မာ၊ပေ၊
 ဥမ္မဂေါတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ပဉ္စာ ဥမ္မဂေါ နာမာတိ ယောဇနာ”ဟု ဝါကျ အပိုထည့်၍
 အနက်ယောဇနာသည်၊ ဆရာများလည်း “ဥမ္မုတ္တိတွာ ဌိတတ္တာ”ကဲ့သို့ နာမလာဘဟိတ်
 ရှိရာတိုင်း၌ “ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပဉ္စာ-ကို၊ ဥမ္မဂေါတိ ဝုစ္စတိ-နည်း”ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ
 အပို ထည့်၍ “ပဉ္စာ(ပဉ္စာယ-၏၊) အဝိဇ္ဇန္တကာရတော ဥမ္မုတ္တိတွာ ဌိတတ္တာ ဥမ္မဂေါတိ
 ဝုစ္စတိ”ဟု အနက်ပေးလေ့ ရှိတော်မူကြသည်။

တဏှ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ယောနိသော ပရိပုစ္ဆသိ”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “တဏှ-ထိုသို့
 ယောနိသောအားဖြင့် မေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်”ဟု နိယမဝါစက ကာရဏအနက် ပေးပါ၊
 နိယမဝါစက ကာရဏတ္ထနိပါတ် ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ မံ (ယောနိသော) ပုစ္ဆသိ”ဟု
 အဋ္ဌကထာ၌ အနိယမဝါကျ အပို ထည့်၍ အနက်ယောဇနာသည်၊ “သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထေ ဝါ”
 ဟူသော နည်း၌ တဏှ သဒ္ဒါကို သာဓု အနက်ဟောဟု ယောဇနာဖွင့်သည်၊ “တဏှ-ကောင်းပြီ”
 ဟု အနက်ပေးပါ၊ ဤ ၂ နည်းလုံးဖြင့်ပင် “တဏှ-စင်စစ်”ဟု အနက်မပေးသင့်ကြောင်းကို
 ပြ၏၊ အခြားနေရာ၌ကား တဏှ သဒ္ဒါသည် ဧကသတ္တနိပါတ် ဖြစ်သောကြောင့် “စင်စစ်”
 ဟု ပေးနိုင်ပါသည်။

စတုရိပတ္တိဝဋ္ဋနာ

၃၃၆။ ယံတံ ပုစ္ဆိမ္မာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ တံ-ရှင်တော်ဘုရားကို၊ အပုစ္ဆိမ္မာ-မေးပါကုန်ပြီ၊ အကိတ္တယီတိ အဘာသိ-ဖြေဆိုတော်မူပြီ၊ နောက်-ကား၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့အား၊ [“အကိတ္တယီ”၌စပ်၊] တံတံဗျာကတန္တံတိ-ကား၊ ယံယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ ပုဋ္ဌ-မေးအပ်ပါပြီ၊ တံတဒေဝ-ထိုထိုမေးအပ်တိုင်းသော ပြဿနာကိုပင်၊ ဗျာကတံ-ဖြေတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ အနညထာတိ-ကား၊ အညထာ-မေးအပ်သည်မှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကတွာ-၍၊ ဗျာကတံ၊ [မေးတာကတစ်ခြား၊ ဖြေတာကတစ်ခြား မဟုတ်ပါ-ဟူလို၊]

ယေဒုဋ္ဌုလ္လာ၊ သာ သီလဝိပတ္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သီလဝိပတ္တိနာမ-သီလဝိပတ္တိမည်သည်၊ ပဉ္စေ-ပြဿနာ၌၊ ကိဉ္ဇာပိနတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတုကာမတာယ-ဖြေဆိုခြင်းငှါ အလိုတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတံ (“ယေဒုဋ္ဌုလ္လာ သာ သီလ ဝိပတ္တိ” ဟူသော) ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ စတုသု-လေးပါးကုန်သော၊ ဝိပတ္တိသု-ဝိပတ္တိတို့တွင်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဧကာယ-တစ်ပါးသော၊ ဝိပတ္တိယာ-သီလဝိပတ္တိဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လံ-အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ တိဟိ၊ ဝိပတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ၊ တသ္မာ၊ ယေ ဒုဋ္ဌုလ္လာ၊ သာ သီလဝိပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဖြေဆိုတော်မူပြီး၍၊ တမေဝ-ထို သီလဝိပတ္တိကိုပင်၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒသေတံ-ငှာ၊ ပါရာဇိကံ သံဃာဒိသေသော သီလဝိပတ္တိတိ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုတော်မူပြီ။

☞ ဣဒါနိ-၌၊ တိဿန္တံ-န်သော၊ ဝိပတ္တိနံ-တို့၏၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ အဒုဋ္ဌုလ္လံ-အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ဒသေတံ-ငှာ၊ ထုလ္လစ္စယန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုထုလ္လစ္စယံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယောစာယံ အက္ခောသတိ ဟသာဓိပ္ပါယောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဒုဗ္ဘာသိတဿ-ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်၏၊ ဝတ္ထုဒဿတ္ထံ-အကြောင်းဝတ္ထုကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“ပြောင်လှောင်လိုသော ဆဲရေးခြင်းကြောင့် ဒုဗ္ဘာသိတ အာပတ်သင့်၏” ဟု “ဒုဗ္ဘာသိတ၏အကြောင်းဝတ္ထုကို ပြသည်”ဟူလို။]

အဗ္ဘာစိက္ခန္တိတိ-ကား၊ တထာဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ-စွပ်စွဲကြကုန်၏၊ [အရိန္ဒသိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] အယံသာ အာဇီဝဝိပတ္တိ သမ္မတာတိ-ကား၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေတိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်သော၊ အယံ အာဇီဝဝိပတ္တိနာမ-ဤ အာဇီဝဝိပတ္တိ မည်သည်ကို၊ စတုတ္တာ-လေးခုမြောက်သော၊ ဝိပတ္တိ-ဝိပတ္တိဟူ၍၊

သမ္ပတာ-သမုတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အနုန္တလန္တ ဣဒံ-လွဲဟူသော ဤပြဿနာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိသန္ဓိတံ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ [အယံ သာဌ်“သာ”သည် အနက်မရှိ၊ ဝါကျကို တန်ဆာဆင်ရုံသာဖြစ်သည်။]

ဆောဒနကာဒိ ဝတ္ထုနာ

၃၃၇။ ဣဒါနိ-၌၊ ယေစ ယာဝတတိယကာတိ-ဟူသော၊ ပဉ္စ-ကို၊ ဝသဇ္ဇေ တုံ-ငှာ၊ ဧကာဒသာတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာဝတတိယကာတိ-ယာဝတတိယကာဟူသော၊ အယံပညော-ကို၊ ဧကာဒသယာဝ တတိယကာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ခါဝသေန-အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသန္ဓိ တော-ဖြေတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သင်္ခါနုသန္တိဝသေနေဝ-အရေအတွက် အားဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (အရေအတွက်နှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်၊) ကတိ ဆောဒနကာနိတိ အာဒိကေ-ကတိဆောဒနကာ အစရှိကုန်သော၊ အညေ-န်သော၊ အန္တရာပညေ-အကြားဖြစ်သော ပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ တေသံ- ထိုပြဿနာတို့ကို၊ ဝိသန္ဓနတ္ထံ-ငှာ၊ ဆ ဆောဒနကာနိတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဆ ဆောဒနကာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧကံ ဘောဒနကံ- ဘောဒနကံဟူသော အဖြေ လည်းကောင်း၊ ဧကံ ဥဒ္ဓါလနကံ-ကံဟူသော အဖြေ လည်းကောင်း၊ သောဒသ ဇာနန္တိ ပညတ္တာတိ-တ္တာဟူသော အဖြေလည်းကောင်း၊

အန္တရာပညေ။ ။ “အညံ တံ ပုစ္ဆမိ”စသော အကျဉ်းခေါင်းစဉ်တုန်းက “ယာဝ တတိယကာ”၏ နောက်၌ သာဓာရဏ အသာဓာရဏပြဿနာများလှ တစ်ဆက်တည်း ပြခဲ့၏၊ ယခု အမေးအဖြေကို ပြရာ၌ကား ယာဝတတိယကာ၏ နောက်၌ သာဓာရဏ အသာဓာရဏ တို့၏ အတွက် အမေးအဖြေ မပြုသေးဘဲ “ကတိဆောဒနကာနိ”ဟု အကြား၌ ဝင်၍လာသော ကြောင့် ဤပြဿနာတို့ကို “အန္တရာ ပညေ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ အကြား၌ ဝင်၍လာသော ဤ ပြဿနာတို့ကို မေးခြင်းမှာလည်း “ဧကာဒသ ယာဝ တတိယကာ” ဟူသော အဖြေ၌ “ဧကာဒသ”ဟု သင်္ချာပါနေသောကြောင့် သင်္ချာချင်း ဆက်သွယ်သောအားဖြင့် မေးရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝိမတိ။ ။ “ယေစ ယာဝတတိယကာ”တိ ပဉ္စဿ “ဣမေ ခေါ ယာဝ တတိယကာ”တိ ဝိသန္ဓနံ ဝတ္တာ တဒန္တရံ “သာဓာရဏ”န္တိ အာဒိပညာနံ ဝိသန္ဓနေ ဝတ္တဗ္ဗေ (ဆိုက်ထိုက်ပါလျက်) ယသ္မာ တံ အဝတ္တာ “ကတိ ဆောဒနကာနိ” တိ အာဒိကေ အဋ္ဌ ပညေ အန္တရာ ဝိသဇ္ဇေတွာ တေသံ အနန္တရာ “ဝိသံ ဗွေ သတာနိ ဘိက္ခုနံ၊ ပေါဆစတ္တာရိသာ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီဟိ အာသာဓာရဏာ”တိ အာဒိနာ ဥက္ကမေ နေဝ (အစဉ်ကို ကျော်လွန်ခြင်းဖြင့်ပင်) သာဓာရဏာ ဒိပညာ (ကို) ဝိသန္ဓိတာ-ပြီ၊ တသ္မာ တံ ဥက္ကမဝိသန္ဓနကာရဏံ (ထိုအစဉ်ကို ကျော်လွန်၍ ဖြေခြင်း၏အကြောင်းကို) ဒဿေတုံ “ယသ္မာ ပန ယေစ ယာဝ တတိယကာတိ အယံပညော” တိ အာဒိမာဟ။

လူဒမေဝ-ဤ အပြေသုံးရပ်သည်သာ၊ အပုခွံ-ရှေးမဟုတ်(အသစ်ဖြစ်၏၊) သေသံ-
 ကြွင်းသော အပြေကို၊ မဟာဝဇ္ဇ-မဟာဝဂ်၌၊ ဝိဘတ္တမေဝ-အကျယ် ဝေဖန်အပ်ပြီး
 သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယံဇေတံ-အကြင် ဧကံ ဘောဒနကံ အစရှိသော အပြေ
 သုံးရပ်သည်၊ အပုခွံ-ရှေးမဟုတ်၊ တတ္ထ-ထို အပြေသုံးရပ်တွင်၊ ဧကံ ဘောဒနကန္တိ-
 ကား၊ သုဗ္ဗိယရံ-သုဗ္ဗိယရသက္ခာပုဒ်တည်း။ ဥဒ္ဓါလနကန္တိ-ကား၊ တူလောနဒ္ဒ
 မဉ္ဇူပိဋံ-၌ သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သောဒသာတိ-ကား၊ သောဋ္ဌသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး
 တို့တည်း၊ ဇာနန္တိ ပညတ္တာတိ-ကား၊ ဇာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ညတ္တာ-
 ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ “(သောဒသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ တည်း”
 ၌စပ်။)

တေ-ထိုသက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဇာန သံဃိကံ လာဘံ
 ပရိဏတံ အတ္တနော ပရိဏာမေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပရိဏာမေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ ကပ္ပေယျ-ဇာန၊ပေ၊ကပ္ပေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊သိဉ္ဇာပေယျ-ဇာန၊ပေ၊သိဉ္ဇာပေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပရိဘုဉ္ဇေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပရိဘုဉ္ဇေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပါစိတ္တိယံ-ဇာန၊ပေ၊ပါစိတ္တိယံဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပရိဘုဉ္ဇေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပရိဘုဉ္ဇေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊နိဟတာဓိကရဏံ-ဇာန၊ပေ၊နိဟတာဓိကရဏံဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပဋိစ္စာဒေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပဋိစ္စာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ဥပသမ္ဘာဒေယျ-ဇာန၊ပေ၊ဥပသမ္ဘာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊သဒ္ဓိ-ဇာန၊ပေ၊သဒ္ဓိဟူသော သိက္ခာပုဒ်
 လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊အကတာနုဓမ္မေန-ဇာန၊ပေ၊အကတာနုဓမ္မေနဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊သမဏုဒ္ဓေသံ-ဇာန၊ပေ၊သမဏုဒ္ဓေသံဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပရိဏာမေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပရိဏာမေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပဋိစ္စာဒေယျ-ဇာန၊ပေ၊ပဋိစ္စာဒေယျဟူသော
 သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊အနုပလောကေတွာ-ဇာန၊ပေ၊အနုပလော
 ကေတွာဟူသော သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဇာန၊ပေ၊ပဝိသေယျ-ဇာန၊ပေ၊
 ပဝိသေယျဟူသော သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

အသားစာရင်းဝတ္ထုနာ

၃၃၈။ ဣဒနိ-၌၊ သာဓာရဏံ အသားစာရဏန္တိ ဣမံ ပုရိမပဉ်-သာဓာရဏံ
 အသားစာရဏံဟူသော ဤရှေးပြဿနာကို၊ (အန္တရာပဉ္စ၏ ရှေးကအဆက်ဖြစ်သော
 ပြဿနာကို၊) ဝိသဇ္ဇေန္တော-ဖြေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိသံ ဒွေသတာနိတိ
 အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝိသံ ဒွေ သတာနိ
 အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့နှင့်၊ အသားစာရဏေသု-မဆက်ဆံသော
 သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ဆ သံဃာဒိသေသာတိ-ကား၊ ဝိသဋ္ဌိ-သုက္ကဝိဋ္ဌိ သက္ခာပုဒ်

လည်းကောင်း၊ အတ္တကာမ-အတ္တကာမ ပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ကုဋိ-ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရော-မဟလ္လကဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။ ခွေ အနိယတေဟိ အဋ္ဌာတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ အနိယတေဟိ-အနိယတ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ဣမေ-ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးတို့တည်း။ [သံဃာဒီသေသံနှင့်ပေါင်း၍ ရှစ်ပါး ဖြစ်သည်။] “ခွေ အနိယတေဟိ”၌ “ခွေ”ကို ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသကြံ၍ “ဒွိဟိ”ဟု ဖွင့်သည်။ ယောဇနာ၌ကား “ခွေ အနိယတေဟိ”ကို အသမာဟာရဒိဂုဿမာသ်ဟု ဆိုလေသည်။ သမာသ်အရာ၌ “ခွေ”ဟု ရှိနိုင်ပါမည်လော။

နိသဂ္ဂိယာနိ ဒွါဒသာတိ-ကား၊ ဇောဝနဉ္စ-ပုရဏစီဝရ ဇောဝန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟော-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကောသေယျ သုဒ္ဓ ဒွေဘာဂါ-ကောသေယျသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ် တို့ လည်းကောင်း၊ ဆဗ္ဗဿာနိ--ဆဗ္ဗဿာနိဓာရေတဗ္ဗဟု လာသော သိက္ခာပုဒ် တို့ လည်းကောင်း၊ နိသီဒနံ-နိသီဒနသန္တတ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ခွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ လေမာ-ဇဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်၊ ဇဠကလောမဇောဝန သိက္ခာပုဒ်တို့ လည်းကောင်း၊ ပဌမော-ပဌမဖြစ်သော၊ ပတ္တော-ပတ္တ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အာရညကေန-အာရညက သိက္ခာပုဒ်နှင့် တကွ၊ ဝဿိကာစ-ဝဿိကာသာဋီကာ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဣတ-သို့၊ ဣမေ-ဤ သိက္ခာပုဒ် တို့သည်၊ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။

ခွေ ဝိသတိ ခုဒ္ဒကာတိ-ကား၊ သကလော-အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုနီဝဂ္ဂေါ-ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်လည်းကောင်း၊ ပရမ္မရဉ္စဘောဇနံ-ပရမ္မရဇေ ဘဇန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အနတိရိတ္တံ-အနတိရိတ္တ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အဘိဟဋ္ဌံ-အဘိဟဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ပဏီတဉ္စ-ပဏီတဘောဇန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ အစေလကံ-အစေလက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ [ဤမှနောက်၌ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော၊ ဥိနံ ဒုဋ္ဌလ္လဆာဒနံ”ဟု ရှေးပါဌ်ရှိ၏။ ဤပါဌ် သာလျှင်ကောင်း၏။ ပြင်ထားအပ်သော ပါဌ်ကား တစ်ပါးလို့နေသည်။] ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော-ဝိကာလေ ဂါမပဝေသေန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဥိနံ-ဥိနဝိသတိဝဿ ဥပသမ္မာဒန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌလ္လဆာဒနံ-ဒုဋ္ဌလ္လ ဆာဒန သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ မာတဂါမေန သဒ္ဓိစ-မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ သံဝဓာယ ကေဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပဋိပဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ ယာ အနိက္ခန္တရာဇကေ-

ဇောဝနဉ္စ၊ ပပဏာရညကေန။ ။ ဇောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိဂါထာ အဋ္ဌကထာ စရိယာနံ (ဂါထာ)၊ တတ္ထ ဇောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟောတိ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနီယာ စီဝရဇောဝနံ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ကောသေယျ၊ ဖေ၊ ခွေ လောမာတိ ဇဠကလောမ ဝဂ္ဂေ အာဒိတော သတ္တ သိက္ခာပဒါနိ ဝုတ္တာနိ ဝဿိကာတိ ဝဿိကသာဋီကသိက္ခာပဒံ၊ အရညကေနာတိ သာသကံသိက္ခာပဒံ ဝုတ္တာ-သာရတ္ထ။

အကြင် အနိက္ခရာဇက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ သာစ-ထို အနိက္ခရာဇက သိက္ခာပုဒ် လည်းကောင်း၊ [ဤမှ နောက်၌ “သန္တံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာ” ဟု ၂ ပါဒရှိ၏။ ရှေး၌ “ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသော” ဟု ရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပိုသည်။] နိသီဒနေ-နိသီဒိန်၏ ပမာဏကို လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ယာ သိက္ခာ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ သိက္ခာ) စ-လည်းကောင်း၊ ဝဿိကသာဋိကာ-ဝဿိကသာဋိကာ၏ ပမာဏကို လွန်ခြင်းရှိသော၊ ယာ (သိက္ခာ အတ္ထိ၊ သာ) စ လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွါဝိသတိ-သော၊ ဣမာ သိက္ခာ-ဤသိက္ခာတို့ကို၊ ခုဒ္ဒကေသု-ခုဒ္ဒကတို့၌၊ ပကာသိတာ-ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ယာ သိက္ခာတိ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ နိသီဒနေစ ယာ သိက္ခာတိ ပမာဏာတိက္ကန္တ နိသီဒန ကာရာပနေ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ တထာ ဝဿိကာ ယာစ သာဋိကာတိ ဧတ္ထ၊-ဝိမတိ။]

ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏေသုဝိ-မဆက်ဆံသော ဘိက္ခုနီ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်လည်း သံဃမ္မာ ဒသ နိဿရေတိ-ကား၊ သံဃမ္မာ နိဿာရိယတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဘဏ်-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ (“ဒသ”၌စပ်)၊ မာတိကာယံ ပန-မာတိကာ၌ကား၊ (ဘိက္ခုနီ မာတိကာ၌ကား၊) နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဒွါဒသာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီဝိဘဏ်-၌၊ ဝိဘတ္တာနိ-အကျယ်ဝေဖန်အပ်ကုန်သော၊ နိဿဂ္ဂိယာနေဝ-နိဿဂ္ဂိယရည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒွါဒသ-တစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊) ခုဒ္ဒကာပိ-၉၆ ပါးသောခုဒ္ဒကတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌၊ ဝိဘတ္တခုဒ္ဒကာဧဝ-အကျယ်ဝေဖန်သော ခုဒ္ဒကတို့ပင်တည်း၊ တထာ-ထိုအတူ၊ အဋ္ဌ-န်သော၊ ပါဠိဒေသနိယာ-ပါဠိဒေသနီတို့ကို၊ (တတ္ထ-၌၊ ဝိဘတ္တာကုန်ပြီ၊) ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သတဇ္ဈဝ-တစ်ရာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိသဉ္စ-သုံးဆယ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝိဘဏ်-၌၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ဣမသ္မိသာဓာရဏာ သာဓာရဏဝိသဇ္ဇနေ-ဤသာဓာရဏ အသာဓာရဏ အဖြေ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်သာ။

ဝိမတိ။ ။ပါဠိယံ သတံ သတ္တတိ ဆစ္စေ ဝိမေ ဟောန္တိ၊ ဥဘိန္တံ အသာဓာရဏာတိ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ ဆစတ္တာလိသ ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခုဟိ အသာဓာရဏာတိ သာဓိကံ သတဉ္စာတိ ဧဝံ ဥဘိန္တံ အသာဓာရဏာစ ဆသတ္တတိအဓိကံ သတံ သိက္ခာပဒါနီတိ အတ္ထော၊ သတံ သတ္တရိ စတ္တာရိတိ ဥဘိန္တံ သာဓာရဏသိက္ခာနံ ဂဏနာ စတုသတ္တတိအဓိကံ သတံ သိက္ခာပဒါတိ အတ္ထော။

၂

ဣဒါနိ-၌၊ ဝိပတ္တိယောစ ယေတိ သမထေဟိ သမ္ပန္နိတိ ဣမံ ပဉ္စ-န္တိ ဟူသော ဤပြဿနာကို၊ ဝိသဇ္ဇေန္တော-ဖြေဆိုတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ အဋ္ဌေဝ ပါရာဇိကာတိ အာဒိ-ကာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ (ဘဂဝါ)အာဟ-ပြီ၊ [“ဝိဘတ္တိယော၊ ဝိပတ္တိယော”ဟု ပါ၌ ၂ထွေရှိ၏၊ နောက်အကျယ် ဝေဖန်ခန့်-၌ ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။] တတ္ထ-ထို အဋ္ဌေဝ ပါရာဇိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒုရာသဒါတိ ဣမိနာ-ဒုရာသဒါဟူသော ဤပါ၌ဖြင့်၊ တေသံ-ထိုပါရာဇိကတို့၏၊ သပ္ပဋိဘယတံ-ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ ကဏ္ဍသပ္ပာဒယော-မြွေဟောက်စရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဒုရာသဒါ-မချဉ်းကပ်အပ်၊ မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝိယ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)ဧတေ-ဤပါရာဇိကတို့သည်၊ ဒုရာသဒါ ဒုရူပ ဂမနာ ဒုရာသဇ္ဇနာ-မချဉ်းကပ်အပ်၊ မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊ ဧတေ-တို့သည်၊) အာပဇ္ဇိယမာနာ-ရောက်အပ်ကုန်လသော်၊ မူလဇ္ဈဒါယ-သာသနာ တော်ဝယ် အမြစ်၏ပြတ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တာလဝတ္ထုသမူပမာတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-သော၊ တာလံ-ထန်းပင်ကို ၂၃ခွရိတွာ-နုတ်ပြီး၍၊ တာလဿ-၏၊ ဝတ္ထုမတ္တကရဏေန-တည်ရာ မြေမျှကို ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ (တည်ရာ မြေမျှသာ ကျန်ရစ်အောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်၊) သမူပမာ-တာလဝတ္ထုနှင့် တူသော ဥပမာရှိကုန် သော၊ ဝတ္ထုမတ္တကတော-တည်ရာမြေမျှ ရှိအောင်ပြုအပ်သော၊ တာလော-ထန်းပင် သည်၊ ပုန-ဖန်၊ ပါကတိကော-ပင်ကိုယ် သဘောရှိသည်၊ နဟောတိ ယထာ-မဖြစ်နိုင်တော့ သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုန-ဖန်၊ ပါကတိကာ-ပင် ၊ယ် သဘောရှိကုန် သည်၊ နဟောန္တိ-မဖြစ်နိုင်ကုန်တော့။ [ပြန်၍ ရဟန်းမဖြစ်နိုင်တော့-ဟုလို။]

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သာဓာရဏံ-ပါရာဇိကအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော၊ ဥပမာ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဧကေကဿ-တစ်ပါ တစ်ပါ သော ပါရာဇိက၏(အတွက်)၊ ဝုတ္တဥပမံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဥပမာကို၊ ဒဿေန္တေ (ဟုတွာ)၊ ပဏ္ဍာပလာသောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ အဝိရုဋ္ဌိ ဘဝန္တိ တေတိ-ကား၊ ဧတေ ပဏ္ဍာပလာသာဒယော-ဤဝင်'ဝါနေသော ဖက်ရွက်ရော် အရှိသည်တို့သည်၊ ပုန-ဖန်၊ ဟရိတာဒိဘာဝေန-စိမ်းစိုသည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မာ-စည်ပင်ခြင်းသဘောမရှိကုန်သည်၊

ဒုရာသဒါ။ ။ “အာသဇ္ဇန္တေတိ အာသဒါ၊ န+အာသဒါ ဒုရာသဒါ” ဟုပြု၊ အ+သဒဓာတ်၊ အပစ္စည်းဟုကြံ၊ ဒုကြောင့်၊ ခ ပစ္စည်းမကြံလေနှင့်၊ အာ-ဥပသာရပုဒ် ခြားနေသည်၊ သဒဓာတ်၊ ဂတိအနက်ကိုယူ “ဒုရူပဂမနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဥပဂမန” ဟူသည် အာသဇ္ဇ-ချဉ်း ကပ်ခြင်း ပင်တည်းဟု သိစေလို၍ “ဒုရာသဇ္ဇနာ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

ဟောန္တိ ယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပါရာဇိကာပိ-ပါရာဇိကကျပြီးသူတို့ သည်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပကတိသီလာဘာဝေန-ပကတိသီ၏ မရှိနိုင်ခြင်း ကြောင့်၊ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မာ-မစည်ပင်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

တ္ထောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ဝိဘတ္တိယောစ၊ ပေ၊ သမ္ပန္နိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤအဖြေဖြင့်၊ တာဝ-(ယေဟိ သမထေဟိ သမ္ပန္နိ စသည်တို့မှ) ရှေးဦးစွာ၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဣမာ ပါရာဇိကဝိဘတ္တိယော-ဤ ဝေဖန်အပ်သော ပါရာဇိကတို့သည်၊ ကေဟိစိ-တစ်စုံတစ်ခုကုန်သော၊ သမထေဟိ- သမထတို့ကြောင့်၊ နသမ္ပန္နိ-မငြိမ်းကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒဿိတံ-ပြတော်မူ အပ်ပြီ၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယာဝိဘတ္တိယော-အကြင်ဝေဖန်အပ်သော အာပတ်တို့ သည်၊ (ကေဟိစိ-ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊) သမ္ပန္နိ-ကုန်၏၊ တာ (ဝိဘတ္တိယော)-ထို ဝေဖန်အပ်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တေဝိသတိ သံဃာဒီသေသာတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တတ္ထ-ထိုတေဝိသတိ သံဃာဒီသေသာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တိဟိ သမထေဟိတိ ဧတံ-တိဟိ သမထေဟိဟူသော စကားရပ်သည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနံ-ရသင့်သမျှ အလုံးစုံသော သမထတို့ကို သိမ်းယူကြောင်း စကားတည်း၊ [အာပတ်ကို ငြိမ်းစေရာ၌ ရသင့်သော သမထတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းစကားတည်း၊ အခြားသော သမထတို့ကား အာပတ် ကို တိုက်ရိုက် မငြိမ်းစေနိုင်ကုန်။] ဟိ-မှန်၊ သံဃာဒီသေသာ-သံဃာဒီသေသံ အာပတ်တို့သည်၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္နိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကေန-တိဏဝတ္ထာရက သမထကြောင့်၊ န (သမ္ပန္နိ)၊ သေသာ- သံဃာဒီသေသံမှကြွင်းသော အာပတ်တို့သည်၊ တိဟိပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (သမထေဟိ)-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္နိ၊ [သမ္ပုခါ ဝိနယ သမထ၊ ပဋိညာတကရဏ သမထ၊ တိဏဝတ္ထာရက သမထ တို့ကြောင့် ငြိမ်းနိုင်ကုန်သည်-ဟူလို၊]

ဒွေ ဥပေါသထာ ဒွေ ပဝါရဏာတိ ဣဒံ-ဒွေဥပေါသထာ ဒွေပဝါရဏာ ဟူသော ဤစကားကို၊ ဘိက္ခုနိနဉ္စ-ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနဉ္စ- ဘိက္ခုနီတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ စ- ဆက်၊ ဧတံ-ဒွေဥပေါသထာ ဒွေပဝါရဏာဟူသော ဤစကားကို၊ ဝိဘတ္တိမတ္တ ဒဿနေ နေဝ-ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော ဥပုသ်ပဝါရဏာ အပြားမျှကို ပြခြင်းအားဖြင့် သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝုပသမဏဝသေန-ငြိမ်းခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်၊ (ငြိမ်းအေးပုံကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) န(ဝုတ္တံ)-မိန့်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဥပေါသထော-ဘိက္ခု ဥပုသ်သည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ ဥပေါသထော-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပဝါရဏာ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီပဝါရဏာ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာပိစတသော-ဤ လေးပါးတို့သည်လည်း၊

ဝိဘတ္တိယော-ဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ဝိဘာဇနာနိ-ဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဥပုသ် ၂ ပါး၊ ပဝါရဏာ ၂ ပါး၊ အားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သည်-ဟူလို။] စတ္တာရိကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိနိ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိကုန်သော၊ ဥပေါသထကမ္မာနိ-ဥပုသ်ကံတို့ကို၊ (ဒဿိတာနိ-ပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။)

ပဉ္စေ ဥဒ္ဓေသာ စတုရော ဘဝန္တိ အနညထာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဥဒ္ဓေသာ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိ- တို့၏၊ စတုရော-နိသော၊ (ဥဒ္ဓေသာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊) ဘဝန္တိ-ကုန်၏၊ အညထာ-၅ပါးသော ဥဒ္ဓေသ၊ ၄ပါးသော ဥဒ္ဓေသတို့မှ တစ်ပါးသော အပြား အားဖြင့်၊ (ဥဒ္ဓေသာ) န ဘဝန္တိ၊ ဣမာ-ဤသည် တို့ကား၊ (ဤကံ ၄ ပါး၊ ဥဒ္ဓေသ ၅ ပါး၊ ၄ ပါးတို့သည်ကား၊) အပရာပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိယော-ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့တည်း၊ ပန-ကား အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ ဘဝန္တိသတ္တ၊ အဓိကရဏာနိ စတ္တာရိတိ-ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဝိဘတ္တိယော- တို့သည်၊ သမထေ ဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ-နိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္တဟိ သမထေဟိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။

အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ဒွေ ဥပေါသထာ ဒွေ ပဝါရဏာ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ပဉ္စေ ဥဒ္ဓေသာ စတုရော ဘဝန္တိ၊ အနညထာတိ-ဟူကုန်သော၊ စတသော-နိသော၊ ဣမာပိ ဝိဘတ္တိယော-ဤ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့ ကိုလည်း၊ နိဿယ-မှီ၍၊ (အကြောင်းပြု၍)၊ နဿန္တေတေ ဝိသန္တေတေတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ န ယေန-နည်းဖြင့်၊ (ဥပေါသထက္ခန္ဓက၌ ဟောတော်မူအပ် သော နည်းဖြင့်၊) ယာ အာပတ္တိယော-အကြင်အာပတ်တို့သို့၊ အာပန္တိ-နိ၏၊ တာ-ထို အာပတ်တို့သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝုတ္တပကာရေဟေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည် သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ- ကုန်၏၊ တသ္မာ၊ တံမူလကာနိ-ထို သမထတို့၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကုန်သော၊

ဝိဘတ္တိယော။ ဤ “ဝိဘတ္တိယော”ပုဒ်ကို “ဝိဘဇနာနိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဣတ္ထာဝတာ၏ နောက်၌ “ဝိပတ္တိယော”ဟု မရှိသင့်၊ “ဝိဘတ္တိယော” ဟုသာ ရှိသင့်သည်။ [အာပတ္တိက္ခန္ဓာစေ ဥပေါသထာဒိနိစ ပါရာဇိက သံဃာဒိဿေသာတိ အာဒိနာ ဝိဘတ္တိတ္တာ “ဝိဘတ္တိယော”တိ ဝုတ္တာ၊-သာရတ္ထ။] ဝိဘတ္တိယောတိ-အာပတ္တိက္ခန္ဓာစေ ဥပေါသထပွ ဝါရဏာဒယောစ အဓိပ္ပေတာ။ တေ ဟိ ပါရာဇိကာဒိ ဘေဒေန ဘိက္ခု ဥပေါသထာဒိ ဘေဝဒနစ ဝိဘဇိယန္တိ၊ တေနာဟ-ဝိဘတ္တိယောတိ အာဒိ၊-ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိ၌၊ “ဝိဘဇိယန္တိ”ဟူသော ကြိယာကို ကြည့်၍ “ဝိဘဇိယန္တိတိ ဝိဘတ္တိယော”ဟု ကမ္မသာနေ ပြုပါ၊ ပါရာဇိက မည်မျှ၊ သံဃာဒိဿေသံ မည်မျှ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြား- ဟူလို။

(တစ်နည်း၊ တံမူလိကာနံ-ထို ဥပုသ်သည်သာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊) အာပတ္တိနံ-တို့၏၊ သမထဒဿနတ္ထမ္ပိ-ငြိမ်းပုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှာလည်း၊ ဓာဝိဘတ္တိယော-ထို ဝေဖန်အပ်သော ဥပုသ်အစရှိသော အပြားတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-နိဂြိုဟ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နိ၏၊ ကိစ္စံ ဧကေနာတိ-ကား ကိစ္စာဓိကရဏံ-ကိစ္စာဓိရိုဏ်းသည်၊ ဧကေန-သော၊ သမထေန-ကြောင့်၊ (သမ္ပခါ ဝိနယ သမထကြောင့်၊) သမ္ပတိ-၏။

ပါရာဇိကာဒိအာပတ္တိဏ္ဍနာ

၃၃၉။ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပုစ္ဆာနက္ခမေန-ပုစ္ဆာအစဉ် အားဖြင့်၊ သဗ္ဗပဉ္စေ-အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-ဖြေပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာစဘဝန္တိ သတ္တာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤမာတိကာ၌၊ သင်္ဂဟိတ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-သိမ်းယူအပ်သော အာပတ်အစုတို့၏၊ ပစ္စေကံ-အသီးအသီး၊ နိဗ္ဗဝနမတ္ထံ-ဝိဂြိုဟ်မျှကို၊ ဒဿန္တ-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ပါရာဇိကန္တိ အာဒိ-ပါရာဇိကန္တိ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ [နိဟရိတွာ-သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍၊ ဝုစ္စတိ ဧတေနာတိ နိဗ္ဗဝနံ-ဆကြောင်းဖြစ်သော ဝိဂြိုဟ်၊ ပါရာဇိကန္တိ၌ ဣတိ တစ်လုံးအကျေ ကြံပါ။]

တတ္ထ-ထို ပါရာဇိကန္တိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပါရာဇိကန္တိ ဂါထာယ-ပါရာဇိကန္တိ ဟူသော ဂါထာ၏၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပုဂ္ဂလာပတ္တိ သိက္ခာပဒ ပါရာဇိကောသု-ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ပါရာဇိက၊ အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိက၊ သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပါရာဇိကတို့တွင်၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) အာပတ္တိပါရာဇိကံနာမ-အကြင် အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိက မည်သည်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တံ-ထို အာပတ္တိပါရာဇိကသို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကော(ပရာဇိတော)-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သည် လည်းကောင်း၊ [“ပါရာဇိကော၊ ပရာဇိတော”ဟု ပါ၌ ၂ထွေရှိ၏၊ အနက်တူတည်း။] ပရာဇယံ-ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်သည် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မာ-သို့တော်ကောင်းတရားမှ၊ (သာသနာတော်မှ) စုတော-ရွေ့လျောသည် လည်းကောင်း၊ ပရဒ္ဓေါ-ချွတ်ချော်သည် လည်းကောင်း၊ ဘဇ္ဇော-လျောကျသည် လည်းကောင်း၊ နိရက်တောစ-ကင်းအောင်ပြုအပ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ “ပါရာဇိကဏိ ဘာသာဋီကာ၌ “နိရာကတော”ဟု ပြင်ခဲ့သည်။] အနိဟတော-သံဃာမှ မပယ်ထုတ်အပ်သော်၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ပုန-ဖန်၊ (ပါရာဇိက ကျပြီးမှ နောက်၌) ဥပေါသထပ္ပဝါရဏာဒိဘောဒေါ-ဥပုသ် ပဝါရဏာ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သံဝါသော-သံဝါသသည်၊ နတ္ထိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ တေန ကာရဏေန-ထို အကြောင်းကြောင့်၊ ဧတံ (အာပတ္တိဇာတံ)-ဤ အာပတ်ကို၊

အာပတ္တိပါရာဇိကန္တိ-အာပတ္တိပါရာဇိကဟူ၍၊ (ပါရာဇိက အာပတ်ဟူ၍) ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ-ဆက်၊ ဧတ္ထ ဤ ဂါထာ၌၊ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်း ဖြစ်သော အနက်တည်း၊ [အယံပနေတ္ထ”ဟု ပနရှိလျှင်ကောင်း၏။] ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပုဂ္ဂလော-သည်) ပါရာဇိကော (ပရာဇိကော)-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေ အပ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ (အာပတ္တိဇာတ်-ကို၊ ပါရာဇိ ကန္တိ-ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သင်္ခေပတ္တော-တည်း၊ [ဤ ဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပါရာဇိကောပုဒ်၏ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုတိယဂါထာယပိ-ဒုတိယဂါထာ၏လည်း၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ အနာဒိယိတွာ- အလေးအမြတ်အားဖြင့် မယူမူ၍၊ (ဂရမစိုက်မူ၍) အတ္ထမတ္တမေဝ-အနက်မျှကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သံဃောဝဒေတိ ပရိဝါသန္တိ အာဒိ-သံ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သံဂီတိ ကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယဂါထာ၌၊ အတ္တော-တည်း၊ ဣမံ အာပတ္တိ-ဤ သံဃာဒိဿိသံ အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ- ၍၊ ဝုဠာတုကာမဿ-ထခြင်းငှာ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဠာနံ- အကြင်အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းသည်၊ (အကြင် အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ကံသည်၊ အတ္တိ) တဿ-ထို အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏၊ (ထို အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ကံ၏)၊ ပရိဝါသ ဒါနတ္ထာယ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာဒိမိစေဝ-အစ၌ လည်းကောင်း၊ မာနတ္ထဒါနတ္ထာယ-မာနာတ်ပေးခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ (အန္တရာပတ် သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တစ်နည်း)၊ မူလာယ ပဋိကဿနေန-မူလာယ ပဋိကဿနနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ မာနတ္ထဒါနတ္ထာယ-ငှာ၊ အာဒိတော-အစမှ၊ သေသေ-ကြွင်းသော၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌ လည်းကောင်း၊ အတ္တာ နတ္ထာယ-အတ္တာန်အကျိုးငှာ၊ အဝသာနေစ-အဆုံး၌လည်းကောင်း၊ သံဃော-ကို၊ ဣန္ဒြိတဗ္ဗော-အလိုရှိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ်မှ ထခြင်းတို့တွင်၊ (ဤ ကံတို့တွင်)၊ ဧကမ္ပိ ကမ္မံ-တစ်ခုသော ကံသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သံဃေန- နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကာတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-လျင်၊ အဿ- ဤ အာပတ်အပေါင်း၏၊ အာဒိမိစေဝ-အစ၌ လည်းကောင်း၊ သေသေစ-အစမှ ကြွင်းသော အလယ်အဆုံး၌ လည်းကောင်း၊ သံဃော-သံဃာကို၊ ဣန္ဒြိတဗ္ဗော- ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံဃာဒိဿသော-မည်၏၊ [“ကာတုံ”၌ “ဣတိ”ကို “ဣန္ဒြိတဗ္ဗော” ၌စပ်၊ “အဿာတိ”၌ ဣတိကို “သံဃာဒိဿသော”၌စပ်၊ ဤအဖွင့်တို့၏ အကျယ် ကို ပါရာဇိကဏ် သံဃာဒိဿသံ သံဃာဒိဿသောပုဒ်နှင့် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတိယဂါထာယ-၌၊ အနိယတော န နိယတောတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ န နိယတော-မမြဲ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိက္ခန္ဓော-ဤ အာပတ် အစု သည်၊ အနိယတော-အနိယတမည်၏၊ ဣတိ အတ္တော၊ ကံ ကာရဏာ-အဘယ်

အကြောင်းကြောင့်၊ န နိယတော-မမြဲသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပုဒ်-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အနေကံသိကတံ-ကေနမရှိသည်ကို ပြုအပ်ပြီ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ သိက္ခာပုဒ်-ကို အနေကံသေန-ကေန မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ န နိယတော-မမြဲ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [“အနေကံသိကတံ ပုဒ်”၌ ပုဒ်ကို “သိက္ခာပုဒ်”ဟု လည်းကောင်း၊ အနေကံသိကတံ”ကို “အနေက သေန ကတံ”ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ အနေကံသော+ယဿ+အတ္ထိတိ အနေကံ သိကံဟု ပြု။]

ကတံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အနေကံသေန-အားဖြင့်(ကတံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) တိတ္ထံ-သုံးပါးသော ဌာနတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ ဌာနံ-ဌာနကို၊ (ကတံ-ပြီ၊) ဟိ-မှန်၊ တိတ္ထံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ တတ္ထ-ထို အနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနိယတောတိ-အနိတယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သော အာပတ္တိက္ခန္ဓော-ကို၊ အနိယတောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်၏ “အနိယတ”မည်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့်၊ “ယထာစ”စသည်ကို မိန့်။] စ-ဆက်၊ တိတ္ထံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ ဌာနံ-ကို၊ (ဝုတ္တံ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒွိန္ဒု-န်သော၊ ဓမ္မာနံ-အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ ဌာနံ-တည်ရာကို၊ (အာပတ်ကို) ယတ္ထ-အကြင် ဒုတိယ အာပတ် အစ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သောပိ-ထို ဒုတိယ အာပတ်အစသည်လည်း၊ အနိယတော ဧဝံ-အနိယတပင်တည်း။

စတုတ္ထဂါထာယ-၌၊ အစ္စယော တေန သမော နတ္ထိတိ-ကား၊ ဒေသနာ ဂါမိနေသု-ဒေသနာဂါမိဖြစ်ကုန်သော၊ အစ္စယေသု-အပြစ်တို့တွင်၊ တေန-ထို အပြစ်နှင့်၊ သမော-တူသော၊ ထုလော-ရုန့်ရင်းသော၊ အစ္စယော နတ္ထိ၊ တေန၊ ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ အပြစ်ကို၊ ဣတိ-ဤ ထုလ္လစ္စယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အစ္စယဿ-၏၊ ထုလတ္တာ-ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်။

● ပဉ္စမဂါထာယ-၌၊ နိသဇ္ဈိတွာန ဒေသေတိ၊ တေနေတန္တိ-ကား၊ နိသဇ္ဈိတွာ-စွန့်ပြီး၍၊ ဒေသေတဗ္ဗတော-ဒေသနာပြောဆိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယန္တိ-ဟူ၍၊ (စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်ဟူ၍၊) ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ထုလ္လစ္စယပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာမီကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယပါရာမီက ထုလ္လစ္စယ အဖွင့်၌ လည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယပုဒ်ပြီးပုံကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိသဂ္ဂိယ အဖွင့်၌ လည်းကောင်း ပြခဲ့ပြီ။]

ဆဋ္ဌဂါထာယ-၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါတေတိ ကုသလံ ဓမ္မ-ကား၊ သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေတော်၍၊ အာပစ္စန္ဓဿ-အာပတ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကုသလဓမ္မ သင်္ခါတံ-ကုသိုလ်ဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော၊ ကုသလ စိတ္တံ-ကုသိုလ် စိတ်ကို၊ ပါတေတိ-ကျစေတတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊

(ထိုသို့ ကုသိုလ်စိတ်ကို ကျစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပါတေတိ စိတ္တန္တိ-
 ပါတေတိစိတ္တံဟူသာ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ္တိယမည်၏၊ (ပါစိတ်
 မည်၏၊) [ပါစိတ္တိယပုဒ်ပြီးပုံကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၊ မုသာဝါဒဝဂ်၊
 မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊ ယံ (အာပတ္တိဇာတံ)-အကြင်
 အာပတ်သည်၊ စိတ္တံ-ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ပါတေတိ-၏၊ တံ(အာပတ္တိဇာတံ)-သည်၊
 ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အရိယမဂ္ဂံ-ကို၊ အပရဇ္ဈတိ-ပြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ စိတ္တ
 သမ္မောဟ ကာဏဉ္စ-စိတ်၏ တွေဝေခြင်း၏ အကြောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊
 တသ္မာ-(ထိုသို့ အရိယာမဂ်ကို ပြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ တွေဝေခြင်း၏
 အကြောင်းကြောင့်၊) အရိယာမဂ္ဂံ အပရဇ္ဈတိ (ဣတိစ)-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 စိတ္တသမ္မောဟနဋ္ဌာနန္တိစ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ။

ပါဠိဒေသနိယဂါထာသု-တို့၌၊ ဂါရယံ၊ပေ၊အာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တဂါရယု
 ဘာဝကာရဏ ဒဿနတ္ထမေဝ-ဟောတော်မူအပ်သော ဂါရယု အဖြစ်၏ အကြောင်း
 ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်၊ ဘိက္ခု အညတကော သန္တောတိ အာဒိ-အစရှိသော
 စကားရပ်ကို၊ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗတော-သီးခြားဒေသနာ ပြောထိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ အာပတ္တိ-ကို၊ ပါဠိဒေသနိယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊
 [ပါဠိဒေသနိယ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစတ်ဘာသာဋီကာ ပါဠိဒေသနိယ အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုက္ကဋ္ဌဂါထာယ-၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အပရဇ္ဈံ (အပရဉ္စံ) ဝရဒ္ဓဉ္စ
 ဇလိတန္တိ-ဟူသော၊ သမ္ပ-သော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ယဉ္စ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ-
 ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဝုတ္တဿ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-ဒုက္ကဋ္ဌသဒ္ဓါ၏၊
 ပရိယာယဝစနံ-ပရိယယ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊
 ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိရူပံ-ဟောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊
 ကတံ-ပြီ၊ တံ-ထိုအမှုသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌမည်၏၊ တံ ဧတံ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌ အမှုကို၊
 သတ္တာရာ-သည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊
 အကတတ္တာ-မပြုအပ်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရဉ္စံ-ပြစ်မှားအပ်၏၊ (ပြုမှား၊
 အပ်၏) ကုသလံ-ကုသိုလ်ကိစ္စကို၊ ဝိရဇ္ဈိတ္တာ-ချွတ်ချော်၍၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရဉ္စံ-ချွတ်ချော်၏၊ အရိယဝတ္တပဋိပဒံ-အရိယာတို့၏ ကျင့်ဝတ်
 ဖြစ်သော အကျင့်လမ်းသို့၊ အနာရုဋ္ဌတ္တာ-မတက်ရောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဇလိတံ-ချော်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယံ မနုဿော ကရေတိ ဣဒံ-ယံ မနုဿော
 ကရေဟူသော ဤစကားသည်၊ အဿ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌ အမှု၏၊ ဩပမ္ပနိဒဿနံ-
 ဥပမာကို ညွှန်ပြကြောင်းစကားတည်း၊ တဿ-ထိုစကား၏၊(အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော၊) ဟိ-ရဲ့၊ လောကေ-၌၊ မနုဿော-သည်၊ အာဝိဝါ-မျက်မှောက်၌သော်
 လည်းကောင်း၊ ယဒိ-သို့မဟုတ်၊ ရဟောဝါ-မျက်ကွယ်၌သော် လည်းကောင်း၊

ယံ ပါပံ-အကြင် မကောင်းမှုကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ တံ(ပါပံ)-ထို မကောင်းမှုကို၊ ဒုက္ခန္တိ-ဒုက္ခရဟူ၍၊ ပဝေဒန္တိ ယထာ-အပြားအးဖြင့် သိစေကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဒမ္ပိ-ဤ အမှုကိုလည်း၊ (ဤ အမှုသည်လည်း၊) ဗုဒ္ဓပဋိကုဋေက-မြတ်စွာဘုရားသည် စက်ဆုပ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လာမကဘာဝေန-ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပံ-ပါပမည်သည်၊ (ယုတ်ညံ့၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ခန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [ဒုက္ခန္တိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇာဓိရာဇာဘာသာဋီကာ ဒုတိယပါရာဇိက ဒုက္ခန္တိ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဒုဗ္ဘာသိတဂါထာယ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဒုရာဘန္တိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗု-မကောင်းသဖြင့်၊ အာဘန္တံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ ဘသိတံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ လပိတံ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုရာဘန္တံ-မည်၏၊ [“အာဘန္တံ”၌၊ အာ+ဘာသ+တ ပစ္စည်း၊ အာသည် အနက်မရှိဟု သိစေလို၍ “ဘာသိတံ၊ လပိတံ”ဟု ဖွင့်သည်။] ယံ-အကြင် ပုဒ်ဗျည်းကို၊ (အကြင်စကားကို)၊ ဒုရာဘန္တံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဗျည်းသည်၊ (ထိုစကားသည်)၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-ဒုဗ္ဘာသိတမည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဘိယျော-အလွန်၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုဖွယ်သည်)၊ ကိဉ္စိ-အဘယ်နည်း၊ ယံ ပဒံ-အကြင် ပုဒ်ဗျည်းသည်၊ (အကြင် စကားသည်)၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ-ညစ်ညမ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ ပဒံ-သည်၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ တထာ-ထိုမှ တစ်ပါး၊ ယဉ္စ-အကြင် ပုဒ်ဗျည်းကိုလည်း၊ (အကြင် စကားကိုလည်း၊) ဝိညု-ပညာရှိတို့သည်၊ ဂရဟန္တိ-ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ ယသ္မာစ-ကြောင့်လည်း၊ နံ-ထို

ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ ဒုရာဘန္တံ။ ။ “ယံဒုရာဘန္တံ၊ တံ ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ အတ္ထော”ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ယံ-အကြင် စကားကို ဒုရာဘန္တံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားသည်၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-တမည်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သံကိလိဋ္ဌဉ္စ။ ။ ထိုနောက်ပါဠိတော်၌ “သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံပဒံ၊ ယဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ” ဟု အနိယမ ၂ ဝါကျရှိ၏။ ထိုတွင် “သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံ ပဒံ”ကို ပါဠိတော် အတိုင်း ဣတိသဒ္ဓါ မပါဘဲမူတည်၍ “သံကိလိဋ္ဌ ယသ္မာ ယံ ပဒံ ဟောတိတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ၌ ယံ ပဒံ သည် ပါဠိတော်၌ ပါရှိသော ယံ ပဒံ ပုဒ်ပင်တည်း။ “ယသ္မာ”ကား “တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ” ဟူသော နိယမဝါကျ၌ တေနကို ထောက်ဆ၍ ထည့်အပ်သော အနိယမ စကားတည်း။ [အချို့စာ၌ “ယသ္မာ တံ ပဒံ”ဟု ရှိ၏။ မကောင်း။

တဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ။ ။ ဤ၌လည်း ပါဠိတော်ရှိသည့်တိုင်း “ယဉ္စ ဝိညု ဂရဟန္တိ”ဟု ဣတိသဒ္ဓါမပါဘဲ မူတည်သည်။ ယသ္မာစနံ၌ “နံ”သည် “ယဉ္စ”ကိုပင် ဖွင့်ပြသော အဗ္ဗာဒသသဒ္ဓါတည်း။ “ယသ္မာ”ကား နိယမဝါကျ၌ပါသော တေနအတွက် အပိုထည့်အပ်သော အနိယမ စကားတည်း။

ပုဒ်ဗျည်းကို၊ (ထို စကားကို၊) ဝိညု ဂရဟန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္ဆတိတိ-ကား၊ တေန သံကိလိဋ္ဌဘာဝေနစ-ထိုသို့ ညစ်ညမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (တေန) ဝိညုဂရဟနေနာပိစ-ထိုသို့ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤပုဒ်ဗျည်းကို၊ (ဤစကား ကို၊) ဣတိ-ဤ ဒုတ္တာသိတဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ ဒုတ္တာသိတန္တိ-တဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

သေဓိယဂါထာယ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ အာဒိဇေတံ စရဏဉ္စာတိ အာဒိနာ-အာဒိဇေတံ စရဏဉ္စ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သေဓဿ- သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တကဘာဝံ-ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤသီလသည်၊ သေဓဿ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊) သေဓိယံ-သေဓပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာ၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအံ့ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ သေဓိယဂါထာ၌၊ သင်္ခေပတ္ထော-တည်း။

ဣဒံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ (ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံမှစ၍ သေဓိယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ တိုင်အောင်သော ဤဂါထာစကားကို၊) (“ဝုတ္တံ”၌စပ်၊) ဂရုကလဟုကဉ္စာပီတိ အာဒပဓေဟိ-ဂရုကလဟုကဉ္စာပီ အစရှိသော ပြဿနာတို့ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတဿ- မသိမ်းယူအပ်သော၊ (“အတ္ထဿ”၌စပ်) ဟန္တဝါကျ သုဏောမ တေတိ ဣမိနာ ပန အာယာစနဝစနေန-တေဟူသော ဤ တောင်းပန်ကြောင်း စကားဖြင့် ကား၊ သင်္ဂဟိတဿ-သိမ်းယူအပ်သော၊ အတ္ထဿ-ကို၊ ဒီပနတ္ထံ-ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊

တေနေတံ ဣတိ။ ။ရှေ့၌ အနိယမ ၂ ဝါကျ ပါခဲ့သောကြောင့် “တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္ဆတိ”၌ “တေန”ကို “တေန သံကိလိဋ္ဌဘာဝေနစ”ဟု လည်းကောင်း “(တေန)ဝိညုဂရဟနေ နာပိစ”ဟု လည်းကောင်း ၂ နည်းဖြင့်၏၊ ဤပြခဲ့သော စကားအရ ပုဒ်ဗျည်း (စကားလုံး)ကိုသာ “ဒုတ္တာသိတ”ဟု ဖော်ပြသော်လည်း အကြောင်းစကား၏ အမည်ကို အကျိုးအာပတ်ပေါ်၌ တင်စား၍ အကျိုးအာပတ်ကိုမူလည်း မူလလိင်အတိုင်း နပုံလိင်ဖြင့် “ဒုတ္တာသိတ”ဟု ခေါ်သည်၊ ဤပြခဲ့သော အဓိပ္ပာယ်များအရ ဝါကျရှင်းနေပါလျက် အချို့စာအုပ်တို့၌ “ကထံ ယဉ္စ ဝိညုဂရဟန္တိ”ဟု ကထံပါနေသည်မှာ မကောင်းပါ၊ ယောဇနာ၌ကား-ဖွင့်သေး၏၊ အကြောင်း တစ်မျိုးကို ပြစရာရှိသောကြောင့် ကထံနေရာ၌ “တတ္ထာ”ဟု ရှိသောပါ၌သာ ကောင်းပါသည်။

ဣဒံ ဂရုဗေပေဒိတဉ္စ။ ။“ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာ တထံ”မှ စ၍” သေဓိယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ပေ၊တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္ဆတိ” တိုင်အောင်သောစကားကို “ဣဒံ”ဟု ဆိုသည်၊ “ငေသာလိ၌ မည်မျှလောက်သော သိက္ခာပုဒ် တို့ကို ပညတ်တော်မူအပ်ပါသနည်း” စသော ပြဿနာတို့ကို ဖြေတော်မူပြီးသော အခါ “ဂရုက လဟုကဉ္စာပီ” စသော ပြဿနာတို့ကို မေးပြန်၏၊ ထိုသို့ မေးရာတွင် တိုက်ရိုက်နာမည် မပါသော ပြဿနာတို့ကိုကာ “သဗ္ဗာနိ ပေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တဝါကျ သုဏောမ တေ”၌ (ဝိယာကရောဟိ”ဟူသော) တောင်းပန်ကြောင်းစကားတွင် ပါရာဇိကစသော အမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပါ သိမ်းယူ၍ မေးပြီးဖြစ်၏၊

ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ “ဟန္တဝါကျံ သုဏောမ တေ”နေရာ၌ “သဗ္ဗာနိ ယေတာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တဝါကျံ သုဏောမ တေ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ဆန္ဒမတိ ဝဿတိတိ အာဒိမိပိ-တိ အရှိသော ဂါထာ၌လည်း၊ ဓေသဝနယော-
တည်း၊ [ပြဿနာ၌ တိုက်ရိုက်မပါသော အာယာစနဝစနဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော
အနက်ကို ပြခြင်းငှာ ဆိုအပ်သောစကားဖြစ်၍ “ဓေသဝနယော”ဟု ဆိုသည်၊]
တတ္ထ-ထိုဆန္ဒမတိ ဝဿတိ အရှိသော ဂါထာ၌၊ ဆန္ဒမတိ ဝဿတိတိ-ကား၊
တာဝ-(အာပတ်တည်းဟူသော အိမ်မှ) ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ညွှန်ပြအပ်သော၊)
ဂေဟံ-ပကတိအိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ တိဏာဒိဟိ-မြက်အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ (အစ္ဆန္တံ-
မဖုံးအပ်သည်၊ (မမိုးအပ်သည်၊ သမာနံ-သော်၊) အတိဝဿတိ-မိုးစွတ်အပ်၏၊
(မိုးယို၏)၊ [အတိ ဝဿတိတိ-ဩဝဿတိ၊ ဝသောဒကံ ပဝိသတိတိ အတ္ထော၊-
ဝိမတိ။) အာပတ္တိ သင်္ခါတံ-အာပတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဣဒံပနဂေဟံ-ဤ အိမ်သည်
ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ ဆန္တံ-ဖုံးထားအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) [ဒေသနာပြောမှု
စသည် မပြုဘဲ ဖုံးထားအပ်သော်-ဟူလို၊] အတိဝဿတိ-မိုးစွတ်အပ်၏၊ (မိုးယို၏)
[နောက်ထပ် အာပတ်သင့်သည်ကို “မိုးယို၏”ဟု ဆိုသည်-] ဟိ-မှန်၊ မူလာပတ္တိ-
မူလ အာပတ်ကို၊ ဆာဒေန္တော-ဖုံးထားသော ရဟန်းသည်၊ အညံ-မူလ အာပတ်မှ
တစ်ပါးသော၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [မူလ
အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင်ပုံကို ပရိဝါပါဠိတော် အန္တရ ပေယျာလ
ဝိပတ္တိ ပစ္စယဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

ဝိဝဋ္ဌံ နာတိဝဿတိတိ-ကား၊ တာဝ-(အာပတ် တည်းဟူသော အိမ်မှ)ရှေးဦးစွာ၊
(နိဒ္ဒိဋ္ဌံ) ဂေဟံ-ပကတိ အိမ်သည်၊ ဝါ-ကို။ အဝိဝဋ္ဌံ-မဖွင့်အပ်သည်၊ သုစ္ဆန္တံ-
ကောင်းစွာဖုံးအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာ မိုးအပ်သည်၊ သမာနံ-သော်၊) နာတိ ဝဿတိ-

ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကမှစ၍ သေခံယတိုင်အောင်သော အနက်အဓိပ္ပာယ် (ပါရာဇိကစသော
အမည် ရခြင်း၏ အကြောင်း)ကို ဖြေလိုသောသောကြောင့် “ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ” စသော
စကားကို မိန့်တော်မူရသည်။

ဝိမတိ။ ။ဣဒန္တိ-“ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ” အာဒိနာ ဝုတ္တံ ဝစနံ သန္တာယဝဒတိ၊
ဣဒံဟိ ဟေဋ္ဌာ “ဂရုကလဟုက”န္တိ အာဒိနာ ဥဒ္ဓတပဉ္စေသု အနာဂတမ္ပိ “သဗ္ဗာနိ ယေတာနိ
ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တ ဝါကျံ သုဏောမ တေ”တိ ဧတ္ထ ယထာဝုတ္တာနိ (အကြင်အကြင်
တိုက်ရိုက် ဆိုအပ်သော ပြဿနာတို့ကို လည်းကောင်း) အညာနိပိ “သဗ္ဗာနိ ယေတာနိ
ဝိယာကရောဟိ၊ ဟန္တ ဝါကျံ သုဏောမာ” တိ ဧဝံ ဂဟိတံမေဝါတိ ဒဿန္တော “ဣမိနာ
ပန အာယာစနဝစနေန သင်္ဂဟိတဿာ”တိ အာဒိဝုတ္တံ၊ [ဤနေရာဝယ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာတို့၌ ပါဠိရှိပုံ အနည်ငယ်ကွဲ၏၊ အပ္ပောယ်ကား မကွဲ။]

မိုးမစွတ်အပ်၊ (မိုးမယို)၊ အာပတ္တိသင်္ခါတံ-သော၊ ဣဒံ ပန ဂေဟံ-သည်ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) [ဒေသနာပြောမှု စသည်ကို ပြုသောအားဖြင့် သူတစ်ပါးသိအောင် ဖွင့်ဖော်အပ်သော်၊] နာတိဝဿတိ-အပ်၊ ဟိ-မှန်၊ မူလာပတ္တိ-ကို၊ ဝိဝရန္တော-ဖွင့်ဖော်သော ရဟန်းသည်၊ ဒေသနာဂါမိနိ-ဒေသနာဂါမ် အာပတ်ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြော၍၊ ဝုတ္တာန ဂါမိနိတော-ဝုတ္တာနဂါမ် အာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထပြီး၍၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ် သူ၏ အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်၏၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ သံဝရန္တော-လသော်၊ အညံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို၊ နာပဇ္ဇတိ။

တသ္မာ ဆန္တံ ဝိဝရေထာတိ-ကား၊ တေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ဒေသနာ ဂါမိနိ-ကို၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလျက် လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာနဂါမိတော-မှ၊ ဝုတ္တာဟန္တောစ-ထလျက် လည်းကောင်း၊ ဆန္တံ-ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ကို၊ ဝိဝရေထ-ဖွင့်လှစ်ရာ၏၊ [သတ္တမိ “ဧတ္ထ”ဝိဘတ်] ဧဝံ တံ နာတိဝဿတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖွင့်လှစ်အပ်သည်၊ စေ(ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်လှစ်အပ်သော၊ တံ-ထို အာပတ် တည်းဟူသော အိမ်ကို၊ နာတိ ဝဿတိ-အပ်၊ (မိုးမယို)၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဂတိမိဂါနံ ပဝနန္တိ-ကား၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ဗျက္ခာဒီဟိ-ကျားအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပရိဝါရိယမာနာနံ-ထက်ဝန်ကျင် လိုက်အပ် ကုန်သော၊ မိဂါနံ-(သမင်စသော) သာကောင်တို့၏၊ ပဝနံ-တောသည်၊ ရုက္ခာဒိဂဟနံ-သစ်ပင် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးသော၊ အရညံ-တောသည်၊ [“ပဝနံ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဂတိ-သွားရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ ပဋိ သရဏံ-ရှေ့ရှုရောက်အပ်သော အရပ်သည်၊ (ကိုးကွယ်လည်းလျောင်းရာသည်၊) ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုတောအရပ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ တေ-ထိုသမင်စသော သာကောင်တို့ သည်၊ အဿာသန္တိ-သက်သာရာ ရကြကုန်၏၊ ဧတေနော နယေန-ဤနည်းဖြင့် ပင်၊ အာကာသော-ကောင်းကင်သည်၊ ပက္ခိနံ-ငှက်တို့၏၊ ပတိ-ရောက်အပ်သော အရပ်တည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း။)

ပန-ကား၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ ဥပဂမနဋ္ဌေန-ကပ်ရောက်အပ်သည်၏ ဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝိဘဝေါ-ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ဓမ္မာနံ-သင်္ခတတရား တို့၏၊ ဂတိ-ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း။)

စဝံ၊ပေ၊ဝိဝဋ်။ ။“ဧဝံ စေသည်၊ “ဧဝံ”ဟူသော သံဝတ္ထေတဗ္ဗ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဧဝံ စေ” နောင် ပိုဒ်ရှိပါစေ၊ “ဧဝံ-ဤသို့ ဖွင့်လှစ်အပ်သော်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “တံ ဝိဝဋ်”သည် “တံ”၏ အဖွင့်တည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဧဝံ စေ” နောင် ပိုဒ်မရှိဘဲ “ဝေဋ္ဌ-ဤသို့လည်း၊ ဝိဝဋ်-ဖွင့်အပ်သော၊ ဧတံ အာပတ္တိဂေဟံ-ဤအာပတ်တည်းဟူသော အိမ်သည်”ဟု ပေးလေသည်။

သဗ္ဗေသမ္ဘိ-နိဿော၊ သင်္ခတဓမ္မာနံ- သင်္ခတဓမ္မဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို
 တရားတို့၏၊ ဝိနာသောဝ-ပျက်စီးခြင်းသည်သာ၊ (“ဝိဘဝေါ”၏ အဖွင့်၊) ဂတိ-
 တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုသင်္ခတတရားတို့သည်၊ ဝိနာသံ-ပျက်စီးခြင်းသို့၊ အဂ္ဂတ္တာ-
 မရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌာတုံ-တည်တံ့ခြင်းငှာ၊ နသတ္တောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊
 ပန-ကား၊ သုစိရန္တိ-အလွန်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း၊ ဌတွာ-တည်၍၊
 (“ဂတိ”၌စပ်၊) နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်သည်၊ အရဟတော-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂတိ-
 ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ (လည်းလျောင်းရာတည်း၊) ဝိဇ္ဇာသဝဿ-
 ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ အရဟတော-၏၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု-
 အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဓာတ်သည်၊ (ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်း
 မရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်၊) ဧကံသေန-တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ (စင်စစ်အားဖြင့်၊)
 ဂတိ-တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပထမ ဂါထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာ-ပထမဂါထာသင်္ဂဏိက၏ အဖွင့်သည်၊

နိဗ္ဗတာ-ပြီး။

ဂါထာသင်္ဂဏိက။ တေတေ အတ္ထာ ဂါထာဟိ သင်္ဂဟေတွာ ဂဏီယန္တိ ကဏီယန္တိ
 ဧတ္တာတိ ဟိ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ=ထိုထို အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ဂါထာတို့ဖြင့် သိမ်းယူ၍
 ရေတွက်အပ်ရာ ဆိုအပ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဤအခန်းကို “ဂါထာသင်္ဂဏိက”ဟု ခေါ်သည်၊
 -ဝိမတိ၊ “သင်္ဂဟေတွာ+ဂဏနံ (ကထနံ) သင်္ဂဟော၊ ဂါထာဟိ+သင်္ဂဟော ဂါထာသင်္ဂဟော၊
 ဂါထာဂံဟော ဧတ္တာတိ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ”ဟု ဝိဇ္ဈိဟ်စစ်ပြုပါ၊ ဂဏဓာတ်သည် “ဓာတုနံ
 အနုကတ္တတ္တာ”နှင့် အညီ ကထနအနက်ကို ဟော၏၊ နောက်၌၊ ဒုတိယ ဂါထာသင်္ဂဏိက
 လာဦးလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤဂါထာသင်္ဂဏိကကို “ပထမဂါထာသင်္ဂဏိက”ဟု ဆိုသည်။

နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိ။ နိဗ္ဗာန်ကို “အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတု”ဟု ဖွင့်၏၊
 “ဥပါဒိ”အရ တဏှာဒိဋ္ဌိသည် (ဥပ) ကပ်ရောက်အပ်သော (အာရုံပြုအပ်သော)
 လောကီကံတရားက+အာဒိ-ငါ၏ အကျိုးဟူ၍ ယူအပ်သော စွဲလမ်းအပ်သော လောကီဝိပါကံ
 စိတ်စေတသိက်နှင့် ကမ္မဓရုပ် ရ၏၊ ရဟန္တာဖြစ်သောအခါ ကိလေသာကုန်စမ်းသွားသော်လည်း
 ထိုတရားစုကား ကျန်နေသေး၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနဓာတ်စိတ် ရှုပ်သောအခါ ထိုတရားစုပည်ပင်
 မကြွင်းမကျန်တော့၊ ထို့ကြောင့် ထိုငြိမ်းအေးခြင်းသဘောကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟု
 ခေါ်ရသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏိက။ သေဓုဝိဘင်း မူလဋီကာ ဥဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ၌ကား “ဥပါဒါနေဟိ ဥပါဒိယတိတိ
 ဥပါဒိ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ)၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ တံ နိဿရဏဘူတံ (ထိုဥပါဒိမည်သော ဓမ္မာ ၅ပါး၏
 ထွက်မြောက်ရာဖြစ်၏)၊ ပေတဿ ယာဝ ပန္နိမံ နိတ္တံ၊ တာဝ သေသတံ တတော ပရဉ္စ
 အနဝသေသတံ ဥပါဒါယ”သည်ဖြင့် ဥပါဒိအရ လောကီ ဓမ္မာ ၅ ပါးလုံးကို ယူသည်။

အဓိကရုဏာဘောဒ

ဥက္ကောဋ္ဌနဘောဒါဒိဝတ္ထနာ

၃၄၀။ အဓိကရုဏာဘောဒ-အဓိကရုဏ်းတို့၏ အပြားကို ပြဆိုရာ အခန်း၌၊ (အတ္ထော စေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာတိ-ဇာဟူ၍၊ အဓိကရုဏာန-အဓိကရုဏ်းတို့၏၊ ဥက္ကောဋ္ဌ-ဥက္ကောဋ္ဌ ၁၀ မျိုးကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ပုန-ဖန်၊ အဓိကရုဏ ဥက္ကောဋ္ဌန-အဓိကရုဏ်းတို့ကို ကန့်ကွက်တားမြစ်ခြင်းဖြင့်၊ သမထာန-တို့၏၊ ဥက္ကောဋ္ဌ-ဥက္ကောဋ္ဌကို၊ [တစ်နည်း၊ သမထာန-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌ-တားမြစ်ကန့်ကွက်ပုံကို၊] ဒသေတွာ-ငှာ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေတိတိ အာဒိ-တိ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေတိတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယဉ္စ-သမ္မုခါဝိနယသမထကို လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျ သိကဉ္စ-က သမထကို လည်းကောင်း၊ ဒွေ-န်သော၊ ဣမေ-ဤသမထတို့ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-တားမြစ်ကန့်ကွက်၏၊ ပဋိသေခေတိ-တားမြစ်၏၊ ပဋိက္ကောသတိ-ကန့်ကွက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“ဥက္ကောဋ္ဌေတိ”၌ ကုဋ္ဌဓာတ်သည် “ဥ” ဥပသာရကြောင့် ပဋိသေခအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဋိသေခေတိ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၍ “ပဋိက္ကောသတိ”ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထ ဖွင့်သည်။]

အနုဝါဒါ ဓိကရုဏံ၊ပေ၊စတ္တာရောတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယံ-သမ္မုခါဝိနယ သမထ လည်းကောင်း၊ သတိဝိနယံ-လည်းကောင်း၊ အမုဋ္ဌဝိနယံ-လည်းကောင်း၊ တဿပါပိယသိကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-န်သော၊ ဣမေ သမထေ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-တားမြစ်ကန့်ကွက်၏၊ အာ၊ ဉာဓိကရုဏံ၊ပေ၊ တယောတိ-ကား၊ သမ္မုခါဝိနယံ-သမ္မုခါဝိနယသမထ လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတ ကရုဏံ-လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္တာရကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-န်သော၊ ဣမေ သမထေ-တို့ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-၏၊ ကိစ္စာ ဓိကရုဏံ ပေ၊

ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာတိ။ ။ဤပုဒ်၏နောက်၌ “အဓိကရုဏာနံ ဥက္ကောဋ္ဌေတွာ”ဟု စာအပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ တွာ ပစ္စယန္တပုဒ်က ဆဋ္ဌိကံကို မငဲ့သောကြောင့် သဒ္ဒါနည်းလည်း မကောင်း အဓိပ္ပာယ်လည်းမရပါ။ “ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာ”သည် အဓိကရုဏ်းတို့ကို တားမြစ် ကန့်ကွက်သောစကား မဟုတ်၊ အဓိကရုဏ်းတို့၏ ဥက္ကောဋ္ဌ ၁၀ မျိုးရှိသောကြောင်းကို ပြသောစကားသာတည်း။ ချဲ့ဦးအံ့-ပါဠိတော်၌ “ဣမေသံ စတုနံ အဓိကရုဏာနံ ကတိ ဥက္ကောဋ္ဌာ”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြီးလျှင် “ဝိဝါဒါဓိကရုဏဿ ဒွေ ဥက္ကောဋ္ဌာ၊ပေ၊ဣမေ ဒသ ဥက္ကောဋ္ဌာ”ဟု အဓိကရုဏ်း ၄ မျိုးအတွက် ဥက္ကောဋ္ဌာ ၁၀ မျိုးရှိကြောင်းကို ပြထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “အအဓိကရုဏာနံ ဥက္ကောဋ္ဌ ဒသေတွာ”ဟုရှိရမည်။ ထိုသို့ရှိမှလည်း “ပုန ဒသေတွာ”ဟူသော နောက်စကားနှင့် လိုက်လျောသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား အဓိကရုဏာနိ ဥက္ကောဋ္ဌေတွာ”ဟု ရှိ၏။ “ဥက္ကောဋ္ဌေတွာ”ပုဒ်က ဆဋ္ဌိကံကို မငဲ့သောကြောင့် ဒုတိယကံဖြင့် ပြင်ကြဟန်တူသည်။

ဧကန္တိ-ကား၊ သမ္ပုခါဝိနယံ-သမ္ပုခါသိနယသမထဟူသော၊ ဧကံ-သော၊ ဣမံ သမထံ-တံ၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိ-တားမြစ် ကန်ကွက်၏။

ပန-ကား၊ ကတိ ဥက္ကောဋ္ဌာတိ အာဒိ ပုစ္ဆာနံ-ဋ္ဌာ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏၊ ဝိသုဒ္ဓနေ-အဖြေ၌၊ (ဖြေဆိုကြောင်းစကားရပ်၌၊) ဒွါဒသသု-နံသော၊ ဥက္ကောဋ္ဌသု-ဥက္ကောဋ္ဌ တို့တွင်၊ တာဝ-အနိဟတံ ကမ္မံစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-နံသော၊) အကတံကမ္မန္တိ အာဒယော-အကတံ ကမ္မံ အစရှိကုန်သော၊ တယော-နံသော၊ ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယ ဖြစ်သော၊ အနုဝါဒါ ဓိကရဏေ-အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၌၊ လဗ္ဘန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ အနိဟတံ ကမ္မန္တိ အာဒယော-နံသော၊ တယော-နံသော၊ (ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို၊) ပဌမေ-ပထမ ဖြစ်သော၊ ဝိဝါဒါဓိကဏေ-၌၊ လဗ္ဘန္တိ-နံ၏၊ အဝိနိစ္ဆိတန္တိ အာဒယော-ကုန်သော၊ တယော (ဥက္ကောဋ္ဌာ) တတိယေ အာပတ္တာဓိကရဏေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝုပသန္တန္တိ အာဒယော တယော (ဥက္ကောဋ္ဌာ) စတုတ္ထေ ကိစ္စာဓိ ကရဏေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝိစ-တစ်နည်းကား၊ (ဝိသေသအားဖြင့် ရအပ်ပုံနည်းမှတစ်ပါး သာမညအားဖြင့် ရအပ်ပုံ တစ်နည်းကား၊) ဒွါဒသပိ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဥက္ကောဋ္ဌာ-တို့ကို၊) ဧကေကသ္မိ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ အဓိ ကရဏေ-၌၊ လဗ္ဘန္တိယေဝ-ရအပ်ကုန်သည်သာ။ [စာအုပ်တို့၌ “အဝိစ ဒွါဒသာ ပိစ”ဟု ရှိ၏၊ ဒွါဒသာပိစ”၌ စသည် အနက်မရှိ။]

တတ္ထဇာကကံ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိတိ-ကား၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-အကြင် ကျောင်း တိုက်၌၊ (“ဥပ္ပန္နဟောတိ”၌စပ်၊) ဣမိနာ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ ပတ္တော-သပိတ်ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပါပြီ၊ (ဣမိနာ မယံ) စိဝရံ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပတ္တစိဝရာဒိနံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အဓိကရဏံ-အနုဝါ ဒါဓိကရုဏ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝိဟာရေ-၌ပင်၊ နံ-ထို အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းကို- (“ဝုပသမေန္တိ”၌စပ်၊) အာဝါသိကာ- အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေးပြီး၍၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ (စွပ်စွဲဖို့ရန် မသင့်ပါ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထပစ္စတ္တိကေ-သပိတ် သင်္ကန်းစသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ သညာပေတွာ-ကောင်းစွာ သိစေပြီး၍၊ (နားလည်စေပြီး၍) ပါဠိ မုတ္တက ဝိနိစ္ဆယေနဝ-

အတ္ထပစ္စတ္တိကော ။ “အာတ္တေသု-သပိတ် သင်္ကန်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်+ပစ္စတ္တိကာ- ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့တည်း၊ အတ္ထပစ္စတ္တိကာ-တို့” ဟု ပြု၊ [ဓူဝရ-သမထက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ကား သုဋ္ဌာနအားလျော်စွာ သာရတ္ထဖွင့်သည့် အတိုင်းရေးထားသည်။]

ပါဠိတော်မှ လွတ်သော တရားဒေသနာ ဆုံးအဖြတ်ဖြင့်သာ၊ ဝုပသမေတ္တ-
ငြိမ်းစေကြကုန်၏။ ဣဒံ-ဤ အဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထဇာတကံ-ထိုကျောင်းတိုက်၌
ဖြစ်သော၊ အဓိကရုဏ်းနာမ-အဓိကရုဏ်းမည်၏။ ယေန ဝိနိစ္ဆယေန-အကြင်
ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယဖြင့်၊ သမိတံ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီ၊ သောပိ-ထို ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယ
သည်လည်း။ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ သမထောယေဝ-ပင်တည်း၊ ဣမံ-ဤ
သမထကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေသပိ-တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ရဟန်း၏ လည်း၊
ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဂန္ဓာ

ပန-ကား၊ ကတ္ထ ဇာတကံ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ တံ အဓိကရုဏ်းကို၊ နေဝါ
သိကာ-ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝုပသမေတံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊
သစေ န သက္ကောန္တိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ အထ-ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ကုန်
လသော်၊ အညော-အခြားသော၊ (ကျောင်းတိုက်၌ နေသော ရဟန်းတို့မှ အခြား
သော၊) ဝိနယ ဓရော-ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ အာဝုသော-
အရှင်ဘုရားတို့၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ-ဤ ကျောင်းတိုက်၌၊
ဥပေါသထော-ဥပုသ်သည်၊ (ဦတော-တန့်ရပ်နေပါသနည်း၊ ဣတိ) ဝါ-ဤသို့
သော် လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာသည်၊ ဦတာ-နည်း၊ ဣတိဝါ-
သော် လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆတိ-မေးအံ့၊ တေဟိစ-ထို ကျောင်းတိုက်၌ နေသော
ရဟန်းတို့သည် လည်း၊ တသ္မိံ ကာရဏေ-ထိုအကြောင်းကို ၊ (ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ
ရပ်တန့်ခြင်း ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းကို၊) ကထိတေ-
လျှောက်အပ်သော်၊ တံ အဓိကရုဏ်းကို၊ ခန္ဓက တောစ-မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကမှ
လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရတောစ-ပရိဝါရမှ လည်းကောင်း၊ သုတ္တေန-ပါဠိဖြင့်၊
ဝိနိစ္ဆိနိတွာ-ဆုံးဖြတ်၍၊ ဝုပသမေတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤ အဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထ
ဇာတကံ-ထို ကျောင်းတိုက်၌ ဖြစ်သော၊ ဝုပသန္တ နာမ-ငြိမ်းအေးပြီးသည်မည်သော၊
အဓိကရုဏ်း-တည်း၊ ဧတံ-ဤငြိမ်းအေးပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေသ
ပိ-၏ လည်း၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပါဠိမုတ္တကပေ၊ ဝုပသမေတ္တိ ။ “ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယ” ဟူသည်၊ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်
မလာဘဲ မစွပ်စွဲဖို့ရန်၊ ရန်မဖြစ်ဖို့ရန် တရားဟောပြောသောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊
အတ္ထပစ္စတ္တိကဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို “ငါ့ရှင်တို့- သပိတံ သင်္ကန်းစသည်အတွက် ငြင်းခုံခြင်း
သည် မသင့်ပါ” စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း၏ အပြစ်ကိုပြ၍ အချင်းချင်းသည်းခံဖို့ရန် နားလည်စေ
ပြီးလျှင် တရားဟောသောအားဖြင့်သာ ငြိမ်းစေကြသည်၊ ဧဝံဖြင့် အာပတ်သင့် မသင့်ကို
မဆုံးဖြတ်တော့-ဟု ကန့်၊ [အလံ အာဝုသောတိ အတ္ထပစ္စတ္တိကေ သညာပေတွာတိ-ပတ္တစိဝရဒိ
အတ္ထာယ အလံ ဘဏ္ဍာနာဒိကရုဏန္တိ ဝိဝါဒါ ဒီသု ဒေါသဒဿနမတ္ထေန သညာပေတွာ
အညမညံ ဓမ္မာပေတွာ ဝုပသမေတ္တိ၊ န ပန အညမညံ အာပတ္တာနာပတ္တိ ဒဿနဝသေနာတိ
အပ္ပောယော၊-ဝိမတိ။]

အန္တရာမဂ္ဂေတိ-ကား၊ အတ္ထပစ္စတ္တိကာ-သဝိတ် သင်္ကန်းသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူ ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (“ဂစ္ဆန္တာ”၌စပ်၊) မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဧတဿ-ဤ ဝိနည်းဝိရုပ္ပိလ်၏၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်၌၊ န တိဋ္ဌာမ-မတည်နိုင်ပါကုန်၊ အယံ-ဤ ဝိနည်းဝိရုသ်သည်၊ ဝိနယေ-သိနည်း၌၊ န ကုသလော-မကျွမ်းကျင်ပါ၊ အသုကသ္မိ နာမ--ထိုမည်သော၊ ဂါမေ၌၊ ဝိနယရော-ဝိနည်းဝိရုဖြစ်ကုန်သော၊ ထေရာ-ထေရ်တို့သည်၊ ဝသန္တိ-နေကြပါကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆိနိဿာမ-ဆုံးဖြတ်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်လသော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ-ခရီးအကြား၌ပင်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ “တံ ကာရဏံ”ဟု ရှိ၏။] သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သားပြီး၍၊ အညနည်ဝါ-အချင်းချင်းကိုသော်လည်း၊ သညာပန္တိ-နားလည်စေကုန်အံ့၊ အညေဝါ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်မူလည်း၊ တေ ဘိက္ခု-ထိုအတ္ထပစ္စတ္တိက ရဟန်းတို့ကို၊ နိဇ္ဈာပေန္တိ-ရှုစေကုန်အံ့၊ (အဓိကရဏ်၏ အကျိုးအပြစ်ကို ရှုစေကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဣဒမ္ဗိ-ဤ အဓိကရဏံသည်လည်း၊ ဝုပသန္တ မေဝ-ငြိမ်းပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဝုပသန္တ-ငြိမ်းပြီးသော၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥက္ကောဇ္ဇေတိ-တားမြစ် ကန့်ကွက်၏၊ တဿာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ သညတ္တိယာဝါ-နားလည်စေခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ သဘာဂ ဘိက္ခုနိဇ္ဈာပနေနဝါ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏ ရှုစေခြင်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝုပသန္တ-ငြိမ်းပြီးသည်၊ န ဟေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သေးသည်သာ၊ အပိစ ခေါစင်စစ်ကား၊ ပဋိပထံ-ရှေးရှုဖြစ်သော ခရီးကို၊ (ခရီးရင်ဆိုင်)၊ အာဂစ္ဆန္တော-သော၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဝိနယရော-သည်၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြမလို့ပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ အသုကံနာမ-သို့၊ ဂါမံ-သော၊ ဣမိနာ နာမ-ဤမည်သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ဂစ္ဆမ-သွားကြမည်လို့ပါ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုက္ကေလ္လောကံအပ်သော်၊ (အတ္ထပစ္စတ္တိကရဟန်းတို့က လျှောက်အပ်သော်၊) အာဝုသော-တို့၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂတေန-သွားခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဣတိ ဝုက္ကေ”ဟု ရှိ၏၊ “ဒိသွာ ပုစ္ဆိတွာ ဝုပသမေတိ”ဟူသော “ကြိယာ” ၃ ပုဒ်တို့၏ ကတ္တာသည် “ဝိနယရော”ချည်းဖြစ်သောကြောင့် “ဝုက္ကေ”ဟု မထည့်နိုင်။] တတ္ထေဝ-ထိုခရီးအကြား၌ပင်၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝုပသမေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဣဒံ-

ဤ အဓိကရုဏ်သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဝုပသန္တနာမ-ငြိမ်းပြီးသော အဓိရုဏ်းမည်၏။ ဧတံ-ဤ အဓိကရုဏ်းကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေသပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ တတ္ထ ဂတန္တိ-ကား၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ အလံ-မသင့်ပါ၊ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂတေန-သွားခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုဗ္ဗမာနာပိ-ပြောဆိုအပ်ပါ ကုန်သော်လည်း၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ တတ္ထေဝ-ထိုရွာသို့သာလျှင်၊ (ဝိနယဓရထေရ်တို့ရှိရာ ထိုရွာသို့သာလျှင်၊) ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပေသာမ-ရောက်စေပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝိနယဓရဿ-၏၊ (ခရီးရင်ဆိုင်လာသော ဝိနည်းမိုရ်၏၊ (ဝစနံ-စကားကို၊ အနာဒိယိတွာ-မယူမူ၍၊ သဓေဂစ္ဆန္တိယေဝ-အကယ်၍ သွားမြဲ သာလျှင် သွားကုန်အံ့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သဘာဂါနံ-သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအကြောင်းကို၊ (သဓေ) အာရောဓေန္တိ-အကယ်၍ ပြောကုန် အံ့၊ သဘာဂါ-နံသော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဝုသော-တို့၊ အလံ-ပါ၊ သံဃသန္တိ ပါတံနာမ-သံဃာစည်းဝေးရခြင်း မည်သည်၊ ဂရုကံ-ဝန်လေးပါ၏၊ [“သံဃသန္တိ ပါတောနာမ ဂရုကော”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ-ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ (သဓေ) သညာပေန္တိ-နံအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဣဒမ္ပိ ဝုပသန္တ မေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝုပသန္တ-သော၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတံ-ရောက်ပြီးသော၊ အဓိကရုဏ်-ကို၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-၏၊ တဝံ ဝပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ တတ္ထဂတံ ဝုပသန္တန္တိ-ကား၊ သဘာဂဘိက္ခုနံ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏၊ သညတ္တိယာ-နာလည်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုပသန္တ-သည်၊ န ဟေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သည်သာ၊ အပိစခေါ-စင်စစ်ကား၊ သံဃံ-ကို၊ သန္တိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ အာရောစိတံ-လျှောက်ထားအပ်သော အဓိရုဏ်းကို၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ဝိနယဓရာ-တို့သည်၊ ဝုပသမေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ)၊ ဣဒံ-ဤအဓိကရုဏ်းသည်၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတံ-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ဝုပသန္တနာမ-ငြိမ်းပြီးသော အဓိကရုဏ်း မည်၏၊ ဧတံ-ကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေသပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)၊ [ဤ ကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ရာဌာန အဆင့်ဆင့် ရွေ့၍ သွားပုံသည် စူဠဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက အဓိကရုဏဝုပသမထ အခန်း၌ အကျယ်လာ၏။]

သတိဝိနယန္တိ-ကား၊ ခိဏာသဝဿ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီးသော၊ သတိဝိနယံ-သတိဝိနယ သမထကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ-တားမြစ် ကန့်ကွက်အံ့၊ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)၊ ဥပ္ပတ္တကဿ-ရှေးသော ရဟန်းအာ၊ ဒိန္နံ-ပေး အပ်

ပြီးသော၊ အမုဋ္ဌဝိနယေ-အမုဋ္ဌဝိနယ သမထ လည်းကောင်း၊ ပါပုဿန္တဿ-
များသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒိန္နာယ-သော၊ တဿပါပယသိကာယ
ဝိ-တဿပါပိယသိကာ သမထ၌ လည်းကောင်း၊ ဒေသဝနယော-တည်း။

တိဏဝတ္ထာရကံ ဥက္ကောဋ္ဌတိတိ-ကား၊ သံဃေန-သည်၊ တိဏဝတ္ထာရက
သမထေန-ဖြင့်၊ အဓိကရဏေ-အာပတ္တာဓိကရဏ်းကို၊ ဝုပသမိတေ-ငြိမ်းစေအပ်
ပြီးသော်၊ [“ဝဒန္တောပိ”၌စပ်။ ဝဒနာကာရကိုပြလို၍ “အာပတ္တိနာမ” စသည်ကို
မိန့်။] အာပတ္တိနာမ-အာပတ်မည်သည်၊ (အာပတ်ဆိုတာ)၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊
ဘိက္ခု-သို့၊ ဥပသကံမိတွာ-ချဉ်းကပ်ပြီး၍၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ-ဆောင်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-
ပြီး၍၊ အဉ္စလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်ပြီး၍၊ ဒေသိယမာနာ-
ဒေသနာပြောအပ်သော်၊ (ဒေသနာပြောအပ်မှ)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ (ထရိုးဖြစ်၏၊)
ပန-သို့ပါလျက်၊ နိဒ္ဒါယန္တဿာပိ-အိပ်ငိုက်နေသော ရဟန်း၏ သော်မှလည်း၊
အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနနာမ-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းမည်သည်၊ (အတ္တိ၊) [“နိဒ္ဒါယန္တဿ
ပိ”၌ ဂရဟာ အပိဖြင့် မအိပ်မငိုက်နေသူ၏ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း မှာ
ဆိုဖွယ်ရာမရှိ-ဟု ပေါင်း၊] ဧတံ-ဤအာပတ်မှ ထခြင်းသည်၊ (အိပ်ငိုက်နေပါ
သော်လည်း အာပတ်မှထခြင်းသည်၊) မယု-ငါ့အား၊ နမေတိ-မနှစ်သက်ပါ၊
ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တောပိ-ပြောသော ရဟန်းသည်လည်း၊ တိဏဝတ္ထာရကံ-တိဏ
ဝတ္ထာရက သမထကို၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိ နာမ-တားမြစ် ကန့်ကွက်သည် မည်၏၊
တဿာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ဆန္ဒာဂတိ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌတိတိ-ကား၊ ဝိနယဓရော-ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဟုတွာ-၍၊ (ဖြစ်ပါလျက်၊) အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယာဒိနံ-ဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသူ
တို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မကို ဓမ္မအစရှိသည်
တို့ကို၊ ဒီပေတွာ-ပြ၍၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော၊ အဓိကရဏံ-
ကို၊ ဒွါဒသသု-ကုန်သော၊ ဥက္ကောဋ္ဌသု-တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်း တို့တွင်၊

ဝုပသမိတေ၊ပေ၊ဝဒန္တောပိ။ ။တိဏဝတ္ထာရကသမထဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေ
သော အခါ ဟတ္ထပါသ်ရောက်နေသော ရဟန်းများ၏ (အိပ်ငိုက်နေစေကာမူ) အာပတ်မှထ၏၊
ထိုသို့ ကန့်ကွက်သော ရဟန်းက “အာပတ္တိနာမ၊ပေ၊န ဓမေတိ”ဟု ပြောဆိုလေသည်၊ ဆိုလိုရင်း
ကား-“အာပတ်ဆိုတာ ရဟန်းတစ်ပါးအထံ ချဉ်းကပ်၍ ဆောင်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင်
ဒေသနာပြောမှ ထရိုးရှိ၏၊ သို့ပါလျက် တိဏဝတ္ထာရက သမထကြောင့် အိပ်ငိုက်နေသူ၏
သော်မှလည်း အာပတ်မှ ထရသည်၊ ဤအာပတ်မှ ထပုံသည် ပေါ့ပေါ့ဆဆ ရှိလွန်းသည့်အတွက်
ငါ့အား မနှစ်သက်ပါ”ဟုလို၊ ထိုသို့ ပြောသူသည်လည်း တိဏဝတ္ထာရက သမထကို
တားမြစ်ကန့်ကွက်ရာရောက်၏၊ “ဝဒန္တောပိ”၌ ဂရဟာပိဖြင့် “တိဏဝတ္ထာရက သမထကို
မနှစ်သက်”ဟု တိုက်ရိုက် ပြောသူ၏ ဥက္ကောဋ္ဌန ဖြစ်ပုံမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ-ဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြင့်၊ ဥက္ကောဋ္ဌေန္တော-တားမြစ် ကန့်ကွက်လသော်၊ (တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ဝိနည်းမရှိ သည်။) ဆန္ဒာဂတိ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ နာမ-တိမည်၏။

ပန-ကား၊(ဝိနယဓရော ဟုတွာ)ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္ထိကေသု- သပိတ် သင်္ကန်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ရန်သူဖြစ်ကြသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်၌၊ အနတ္တံ မေ အစရှိတိ အာဒိနာ-ရိ အစရှိသော၊ နယေန- ဖြင့်၊ သမုပ္ပန္နာယာတော-ဖြစ်သော အာယာတရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿ- ထိုတစ်ယောက်၏၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊ အာရောပနတ္ထံ-တင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေန္တော-တားမြစ် ကန့်ကွက်လသော်၊ ဝါ- တားမြစ် ကန့်ကွက်သော ဝိနည်းမရှိသည်၊ ဒေါသာဂတိ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေတိ နာမ- တိ မည်၏။

ပန-ကား၊ (ဝိနယဓရော ဟုတွာ) မန္တော-နံသည်၊ (ညံ့ဖျင်းသည်။) မောမူဟော- လွန်စွာတွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မောမူဟတ္တာ ဧဝ-လွန်စွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ [“ဧဝံ”ဖြင့် ဆန္ဒ- ဒေါသကို ကန့်၊] အဓမ္မံ အဓမ္မောတိ အာဒိနာ ဒီပေတွာ-၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ ဥက္ကော ဋ္ဌေန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ မောဟာဂတိ၊ပေ၊ဥက္ကောဋ္ဌေတိ နာမ-တိ မည်၏။

ပန-ကား၊ (ဝိနယဓရော ဟုတွာ) ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္ထိ ကေသု-တို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ ဝိသမာနိ-မညီမညွတ်ကုန်သော၊ ကာယကမ္မာဒိနိ-ကာယကံ အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ (“နိဿိတတ္တာ”၌ စပ်၊) ဂဟန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ရှုပ်ထွေးသော မိစ္ဆာ အယူကို လည်းကောင်း၊ ဗလဝန္တေ- အားရှိကုန်သော၊ ပက္ခန္တရိယေ-တစ်ပါးသော ပက္ခန္တ ဖြစ်ကုန်သော၊ အဘိညာတေ- ထင်ရှားကုန်သော၊ ဘိက္ခုစ-ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ နိဿိတတ္တာ-မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသမ နိဿိတော-မညီမညွတ်သော ကာယကံ စသည်ကို မှီသည် လည်းကောင်း၊ ဂဟနနိဿိတော-ရှုပ်ထွေးသော မိစ္ဆာအယူကို မှီသည် လည်း ကောင်း၊ ဗလဝနိဿိတောစ-အားရှိသော ရဟန်းတို့ကို မှီသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-ထို ရဟန်းကို၊ ဝါ-မှ၊ ဘယေန-ကြောင့်ခြင်းကြောင့်၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဇီဝိတန္တရာယံဝါ-အသက်၏ အန္တရာယ်ကို သော် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံဝါ-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ၊ပေ၊ ဘယာဂတိ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ နာမ-တိ မည်၏။

တဒဟုပသမ္ပန္နောတိ-ကား၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ သာမဏေရော-သာမဏေ သည်၊ ဗုတ္တော-ထက်မြက်သည်၊ ဗဟုသုတော-များသော သုတရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထို သာမဏေသည်၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်၌၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊

ပတွာ-ရောက်၍၊ မကံဘူတော-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မေးသနည်း၊) ကသ္မာ-
ကြောင့်၊ မကံဘူတာ-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ အတ္တ-ဖြစ်ပါကုန်
သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆတိ)၊ တော-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တဿ-ထိုသာမဏေအား၊
တံ အဓိကရဏံ-ထို အဓိကရဏ်းကို၊ အာရောစေန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ သော-
ထို သာမဏေသည်၊ တော-ထို ရဟန်းတို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေတိ-လျှောက်၏၊
(ကိ)၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဟောတု-ရှိပါစေ၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဥပသမ္မာ
ဒေထ-မြတ်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြပါကုန်၊ အဟံ-တပည့်တော်
သည်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဥပသဓေဿာမိ-ငြိမ်းစေပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒေတိ)။

တော-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ တံ-ထို သာမဏေကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ-မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းအပြုသို့ ရောက်စေကြကုန်၏၊ သော-ထို ရဟန်းသစ်သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-
နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဘေရိ-စည်ကို၊ ဂရဟိတွာ-တီး၍၊ သံဃံ-သံဃာကို၊
သန္နိပါတေတိ-စည်းဝေးစေ၏၊ တတော-ထိုသို့ စည်းဝေးစေခြင်းကြောင့်၊
ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ သံဃော-သံဃာကို၊ သန္နိပါတိတော-
စည်းဝေးစေအပ်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ မယာ-
တပည့်တော်သည်၊ (သံဃော-သံဃာကို၊ သန္နိပါတိတော-စည်းဝေးစေအပ်ပါပြီ၊)
ဣတိ-သို့၊ ဝဒေတိ-လျှောက်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (သံဃော) သန္နိပါတိတော-
စည်းဝေးစေအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊
အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်းကို၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ-မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ၊ တံ-
ထို အဓိကရဏ်းကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊
ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

တွံ ပန္န-သင်သည်ကား၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊
ဂတော-သွားနေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးကြကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊
အနုပသမ္ပန္နော-ရဟန်း မဟုတ်သေးသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ အစ္စပန-ယနေ့၌ကား၊
ဥပသမ္ပန္နော-ရဟန်းသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ သော-ထို
ရဟန်းသစ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊
တုမှာဒိသာနံ-သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတို့အတွက်၊ ဘဂဝတော-သည်၊ တဒဟုပ
သမ္ပန္နော၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညတ္တံ-
ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ အာပတ္တိံ-အာပတ်ကို၊ ဒေသေဟိ-ဒေသနာ
ပြောချေလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ အာဂန္တုကေပိ-အာဂန္တုက ရဟန်း၌လည်း၊
ဒေသေဝနယော-ပင်တည်း၊ [အာဂန္တုကရဟန်းက သူဆုံးဖြတ်မည်ဟု ပြောရာ၌
လည်း၊ နည်းတူ။]

ကာရကောတိ-ကား၊ သံဃေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္ခ၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ-
ဆုံးဖြတ် ပြီး၍၊ ပရိဝေဏဂတံ-ပရိဝုဏ်သို့ရောက်သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော
ရဟန်းကို၊ ပရာဓိတာ-ရှုံးစေအပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကြ
ကုန်၏၊ (ကိ-နည်း၊) ဘန္တေ-တို့၊ ကိဿ-အဘယ်ကြောင့်၊ တုမှေဟိ-တို့သည်၊
ဧဝံ-ဤသို့၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အံ့ပါနည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗနန-
ဆုံးဖြတ် ထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ (ဝဒန္တိ) သော-ထို ရဟန်းသည်၊
("ဥက္ကော ဇေတိ"၌စပ်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဌမဃေဝ-ရှေးဦးစွာပင်၊ (အစတုန်း
ကပင်၊) ဧဝံ-သို့၊ န ဝဒိတ္ထ-မပြောကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တံ အဓိ
ကရဏံ-ထို ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အဓိကရဏ်းကို၊ (သံဃာနှင့်အတူ မိမိလည်း၊
ပါဝင်၍ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အဓိကရဏ်းကို)၊ ဥက္ကောဇေတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊
ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာရကော-ကံကိုပြုသော ရဟန်းသည်၊ (အဓိကရဏ်း
ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းသည်၊) ဟုတွာ-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဥက္ကောဇေတိ၊
တဿပိ-ထို ရဟန်း၏ လည်း၊ ဥက္ကောဇနကံ-တားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်းရှိသော၊
ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဆန္ဒဒါယကောတိ-ကား၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ အဓိကရဏ
ဝိနိစ္ဆယေ-အဓိကရဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ဆန္ဒ-ဆန္ဒကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊
သဘာဂေ-သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊ ပတွာ-
ရောက်၍၊ အာဂတေ-လာသည်တို့ကို၊ မင်္ဂဘူတေ-မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်၍
ဖြစ်နေ သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ အဟံ-
တပည့်တော်သည်၊ ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သံဃံ-
ကို၊ သန္တိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သန္တိပါတေသိ-စည်းဝေး
စေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့က၊ အဓိ
ကရဏံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ-မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအဓိကရဏ်းကို၊
အဟံ-သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ-ဆုံးဖြတ်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊
ဟိယျောပန-ယမန်နေ့၌ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဂတော-
သွားနေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ၊ ဆန္ဒ-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊
နိသိန္ဒော-နေသည်၊ (ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ မပါဝင်ဘဲနေသည်၊) အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊
ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ)၊
အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တုမှာဒိသာနံ-သင့်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတို့ အတွက်၊ ဘဂဝတေ-
သည်၊ ဆန္ဒဒါယကော၊ ပေါစိတ္တိယန္တိ-ယံ ဟူသော၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-
ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေဟိ-ဒေသနာပြော
ချေလော၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော)။

အဓိကရုဏနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ ကိံ နိဒါနန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊) အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကိံ-အဘယ်သို့သော၊ နိဒါနံ-နိဒါနံသည်၊ (အကျိုးတရားကို အပ်နှင်းတတ်သော အကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသနည်း) ဣတိ-ဤသို့မေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည်၊) ကိံ နိဒါနံ-ကိံ နိဒါနမည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကော-အဘယ်သို့သော၊ သမုဒယော-သမုဒယသည်၊ (ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိ လသော် အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသနည်း။) ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည်၊) ကိံ သမုဒယံ-ယ မည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကော-သော၊ ဇာတိ-ဇာတ်သည်၊ (ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-နည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကိံဇာတိကံ-က မည်၏၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကော-သော၊ ပဘဝေါ-စ၍ဖြစ်ရာသည်၊ (အစမှန်သည်၊ အတ္ထိ-နည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကိံ ပဘဝံ-ဝ မည်၏၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကော-သော၊ သမ္ဘာရော-အဆောက်အဦသည်၊ (အကျိုးကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော အကြောင်း အဆောက် အဦသည်၊ အတ္ထိ-နည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-သည်၊) ကိံ သမ္ဘာရံ-ရ မည်၏၊ အဿ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ ကိံ-အဘယ်သို့သော၊ သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာနံသည်၊ (ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-နည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည်၊) ကိံ သမုဋ္ဌာနံ-န မည်၏၊ သဗ္ဗာ နိ-နံသော၊ ဧတာနိ-ဤနိဒါန အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ကာရဏ ဝေဝနာနိ ယေဝ-ကာရဏသဒ္ဒါ၏ ဝေဝနပရိယယ်၊ စကားလှယ်တို့သာတည်း။

ကာရဏဝေဝနာနိယေဝ။ ။ “နိဒါနံ-နိဒါနံ”ဟူသည် “ဖလံ နိဒေတိတိ နိဒါနံ”အရ အကျိုးတရားကို အပ်နှင်းတတ်သော အကြောင်းတည်း၊ “သမုဒယ”ဟူသည်လည်း “သမာဂမေ ဥဒေတိ ဧတေနာတိ သမုဒယော”နှင့်အညီ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းမိလသော် အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ “ဇာတိ-အမျိုးဇာတ်”ဟူသည်လည်း၊ “ဇာယန္တိ ဧတ္တာတိ ဇာတိ”နှင့်အညီ အမျိုးဇာတ်တွင်ပါဝင်သော အကျိုးအာလုံးတို့၏ ဖြစ်ရာ အကြောင်းတည်း၊ “ပဘဝ”ဟူသည်လည်း “ပဘဝတိ ဧကသ္မာတိ ပဘဝေါ”နှင့်အညီ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းတည်း၊ “သမ္ဘာရ”ဟူသည်လည်း “သမ္ဘရိယတိ ဧတေနာတိ သမ္ဘာရော”ဟူသော အဝုတ္တကတ္တုသာနေနှင့် အညီ အကျိုးတရားကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော အကြောင်း အဆောက်အဦတည်း၊ “သမုဋ္ဌာန”ဟူသည်လည်း သမုဋ္ဌာတိ ဧတေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ”နှင့် အညီ ‘အကျိုးတရား၏ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အကြောင်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗာနေတာနိ ကာရဏ ဝေဝနာနိ ယေဝ”ဟု ဆိုသည်။

ဝိဝါဒနိဒါနန္တိ အာဒိသုပိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စတဿ-ဤ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု သင်္ခါတော- အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု-ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိဝါဒေါ-ငြင်းခုံခြင်းဟူစာ (တစ်ဘက်က အဓမ္မ၊ တစ်ဘက်ကဓမ္မဟု ငြင်းခုံခြင်းဟူသော) နိဒါနံ-နိဒါန်းသည်၊ (အတ္ထိ- ရှိ၏၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ဝိဝါဒနိဒါနံ-န မည်၏၊ ဝိဒါဒံ-ရှေးရှေး ငြင်းခုံခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက ဝိဝါဒဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော ငြင်းခုံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧတံ-ဤ ဝိဝါဒနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [နောက်နောက် ငြင်းခုံခြင်းသည် ရှေးရှေး ငြင်းခုံခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဝါဒဒါဒနိနံ”စသော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ အပ်သည်-ဟူလို၊] အဿ-ထို အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၏၊ အနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်း ဟူသော၊ နိဒါနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) အနုဝါဒနိဒါနံ- န မည်၏၊ ဣဒမ္ပိ-ဤ အနုဝါဒနိဒါနံ အစရှိသော စကားကိုလည်း၊ အနုဝါဒံ- ရှေးရှေး စွပ်စွဲခြင်းကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက အနုဝါဒဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော စွပ်စွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အဿ-ထို အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၏၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ဟူသော၊ နိဒါနံ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ) အာပတ္တိ နိဒါနံ-န မည်၏၊ အာပတ္တာ ဓိကရုဏာပစ္စယော-အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ စတဿော-လေးပါကုန်သော၊ အာပတ္တိယာ-ထိုသို့၊ အာပဇ္ဇတိ- ရောက်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရှေးရှေး အာပတ်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကအာပတ္တိ ဝသေန-ဖြစ်လတ္တံ့သော အာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧတံ-ဤ အာပတ္တိနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“စတဿော အာပတ္တိယော”၌ “စတဿော” အရကို ပရိဝါရပါဠိတော် အန္တရာပေယျာလ၊ အဓိကရုဏာပစ္စယဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

အဿ-ထို ကိစ္စာဓိကရုဏ်း၏၊ ကိစ္စယံ-ကိစ္စ ဟူသော၊ နိဒါနံ-နိဒါန်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) ကိစ္စယနိဒါနံ-န မည်၏၊ အဿ-ထို ကိစ္စာဓိကရုဏ်း ၏၊ စတုပ္ပိဓသံဃကမ္မံ-လေးပါးအပြားရှိသော သံဃာ့ကံဟူသော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ [“စတုပ္ပိဓံ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် “ကာရဏံ”ဟူသော ပဓာနပုဒ်၌ စပ်ရလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့် ကား “သံဃကမ္မံ”၌ စပ်လိုရင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “စတုပ္ပိဓ သံဃကမ္မံ”ဟု သမာသ်ရှိပါစေ၊ ဤ “စတုပ္ပိဓ သံဃကမ္မံ”သည် “ကိစ္စယံ”၏ အဖွင့်၊ “ကာရဏံ” ကား “နိဒါနံ”၏ အဖွင့်၊ “ကိစ္စယံ”၏ အဖွင့်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရုဏကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧတံ-ဤ ကိစ္စယနိဒါနံ အစရှိသော စကားကို၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ- ရဟန်းမကို၊ ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာဒိနံ-အဖန်ဖန်

ပြောဆိုခြင်း အစရှိကုန်သော၊ (“ကိစ္စာနံ” ဌဝပ်၊) ကိစ္စ-ဥက္ခေပနီယကံ ဟူသော ကိစ္စကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနံ-ဖြစ်လတ္တံ့သော ကိစ္စတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ စတုဉ္စမ္မိ-မေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနံ-တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇနပက္ခေ-ဖြေဆိုရာအဖို့၌၊ ဧကပဒ ယောဇနာ-နိဒါနဟူသော တစ်ပုဒ်ကိုယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဧတေနာနုသာရေ-ဤ ယှဉ်စေပုံကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒါနိ-တို့ကို၊ (“ဝိဝါဒသမုဒယံ” စသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့ကို၊) ယောဇေတဗ္ဗာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

ဒုတိယပုစ္ဆာယ-ဒုတိယပုစ္ဆာ၏၊ ဟေတု နိဒါနံတိ အာဒိမ္မိ-နံ အစရှိသော၊ ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ နဝဉ္စ-ကိုးပါးကုန်သော၊ ကုသလာကုသလာဗျာကတ ဟေတုနံ-ကုသိုလ်ဟိတ်၊ အကုသိုလ်ဟိတ်၊ အဗျာကတဟိတ်တို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဟေတု နိဒါနာဒိတာ-ဟေတုနိဒါန အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ တတိယပုစ္ဆာယ-၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တံ-သဒ္ဓါမျှသည်၊ နာနာ-ထူး၏၊ [“ဟေတုနိဒါနံ” နေရာဝယ် “ပစ္စယနိဒါနံ”ဟု ပစ္စယ သဒ္ဓါဖြင့် ဟောခြင်း သည်သာ ထူး၏-ဟူလို၊ စာအုပ်များ၌၊ “နာနာ”ဟု ရှိ၏၊ “နာနာ” နိပါတ်ပုဒ် တည်း၊] ဟိ-နံ၊ စတ္ထ-ဤ တတိယပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌၊ ဟေတု ယေဝ-ဟိတ်ကိုပင်၊ ပစ္စယောတိ-ပစ္စယဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၃၄၃။ မူလပုစ္ဆာယ-မူလပုစ္ဆာ၏၊ (“စတုဉ္စ အဓိကရဏာနံ ကတမာနိ တေတ္ထိံသ မူလာနိ”ဟူသော ပုစ္ဆာ၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဒွါဒသမူလာနိတိ-ကား၊ ကောဓ ဥပနာဟ ယုဂဠကာဒိနိ-ကောဓ ဥပနာဟအစုံ အစရှိကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် စူဠ ဝဂ္ဂ၊ သမထက္ခန္ဓက၊ အဓိကရဏအစန်း၌လာသော မက္ခ၊ ပလာသစသော အစုံ တို့ကို ယူ၊) ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဝိဝါဒမူလာနိ-ဝိဝါဒမူလတို့ လည်းကောင်း၊

ကိစ္စာဓေဥပဇ္ဇနကကိစ္စာနံ။ ကိစ္စ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနံတိ ဥက္ခေပနီယာဒိ ကမ္မံ (ဥက္ခေပနီယ အစရှိသော ကံကို) နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကာနံ တဒနဝတ္ထိကာယ ဘိက္ခုနီယာ ယာဝတတိယာနုသာဝနာနံ ကိစ္စာနံ ဝသေန၊ န သဗ္ဗေသံ ကိစ္စာနံ ဝသေနာတိ၊-ဝိမတိ။

ဧကပဒယောဇနာ။ “ဝိဝါဒနိနံ၊ အနုဝါဒနိဒါနံ၊ အာပတ္တိနိဒါနံ၊ ကိစ္စယနိဒါနံ”ဟု နိဒါနံ တစ်ပုဒ်ကိုသာ ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဤ ယှဉ်စေပုံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် “ဝိဝါဒ သမုဒယံ”အစရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း ယှဉ်စေပါ-ဟူလို၊ “သဗ္ဗပဒါနိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ”ကို ကြည့်၍၊ “ဧကပဒဿ+ယောဇနာ ဧကပဒယောဇနာ”ဟု ကမ္မဋ္ဌဆဋ္ဌိ တပျူရိသံသမာသံ ကြံပါ၊ ယောဇနာ၌ကား- “ဧကပဒယောဇနာတိ-ဧကေန နိဒါနန္တိပဒေန ယောဇနာ”ဟု တတိယာတပျူရိသံ ကြံလေသည်။

လောဘ ဒေါသ မောဟာ-လောဘ ဒေါသ မောဟဟူကုန်သော၊ တယော-
သုံးပါးသော မူလတို့ လည်းကောင်း၊ အလောဘာဒေါသာမောဟာ-ဟ
ဟူကုန်သော၊ တယော-တို့ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာနပုဝတ္တာနိ-
အဇ္ဈတ္တသန္တာနံ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ ဣမာနိမူလာနိ-ဤ မူလ
တို့တည်း၊ စုဒ္ဒသ မူလာနိတိ-ကား၊ ဒွါဒသ-နိသော၊ တာနေဝ-ထို မူလတို့သည်ပင်၊
ကာယဝါစာဟိ-ကိုယ်၊ နှုတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့် လေးပါးတို့သည်၊
ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဆ မူလာနိတိ-ကား၊ ကာယာဒီနိ-ကိုယ် အစရှိကုန်သော၊
ဆ-ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း။

သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာယ-သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာ၏၊ (“စတုနံ အဓိကရဏာနံ ကတမေ
တောတ္တိသ သမုဋ္ဌာနာ”ဟူသော ပုစ္ဆာ၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊
ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-ဘောဒကရဝတ္ထုတို့သည်၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ ဟိ-
မှန်၊ တံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊ အဋ္ဌရသသု-ကုန်သော၊ ဧတေသု ဘောဒကရ
ဝတ္ထုသု-ဤ ဘောဒကရဝတ္ထုတို့၌၊ (ဤ ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ အပေါ်၌၊) သမုဋ္ဌာတိ-
ထကြွဖြစ်ပေါ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ကာရဏဘူတေဟိ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
သော၊ ဧတေဟိ-(ဘောဒကရဝတ္ထုဟိ)-တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-
ကြောင့်၊ တောနိ-ဤဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ အဿ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏၊ သမုဋ္ဌာ
နာနိ-သမုဋ္ဌာန်တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊
 (“စတဿော ဝိပတ္တိယော သမုဋ္ဌာနာ”ပုဒ်တို့၌၊) ဧသ (ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်
ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

၃၄၄။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တိတိအာဒိဘောဒေ-ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တိ
အစရှိသော အပြား၌၊ ဧကေန၊ပေ၊ကိစ္စာဓိကရဏေနာတိ ဣဒံ-န ဟူသော ဤ
စကားကို၊ အဓိကရဏေသု-အဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ (ဤပုဒ်သည် စာအုပ်တို့၌ မရှိ၊
ဋီကာ ၌ရှိသည်၊) ယေန အဓိကရဏေန-ကြောင့်၊ သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်၏၊ တံ-ထို
ကိစ္စာ ဓိကရဏ်းကို၊ ဒဿေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
တောနိ-ဤ အဓိကရဏ်းတို့သည်၊ ဧကံသတော-စင်စစ်အားဖြင့်၊ ကိစ္စာဓိကရဏေ
နေဝ-ကိစ္စာဓိကရဏ်းကြောင့်သာ၊ န သမ္ပန္တိ-ငြိမ်းကုန်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊
ပုဂ္ဂဿ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဒေသေန္တဿ-ဒေသနာပြောသော
ရဟန်း၏၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ နာမ-ကိစ္စာဓိကရဏ်း မည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ။

အဓိကရဏေသု၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။အဓိကရဏေသု ယေန အဓိကကရဏေန သမ္ပန္တိ၊ တံ
ဒဿေတုံ ဝုတ္တန္တိ-ယဒါ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္တိ၊ တဒါ ကိစ္စာဓိကရဏေနေဝ သမ္ပန္တိ ‘န
အညဟိ အဓိကရဏေဟိတိ ဒဿနတ္ထံဝုတ္တံတိ အဓိပ္ပာယော၊- သာရတ္ထ။

[“ယာ သာ အာပတ္တိ အနဝသေသာ”စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “န ကတမေန သမထေနာတိ” စသည်ကိုမိန့်၊] နကတမေန သမထေနာတိ-ကား၊ သာဝသေသာ ပတ္တိဝိယ-သာဝ သေသအာပတ်သည်ကဲ့သို့၊ (သံဃာဒိသေသံ စသော အာပတ်သည် ကဲ့သို့၊ ကတမေနသမထေန-အဘယ်သမထဖြင့်မှ၊) န သမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထို အနဝသေသ အာပတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ဒေသနာပြောခြင်း ဝှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တတော-ထို အနဝသေသ အာပတ်မှ၊ ဝုဇ္ဈာယ-ထ၍၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ်သော အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတုံ-တည်ခြင်းဝှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း။

၃၄၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဟောတိ အနုဝါဒါဓိကရဏန္တိ အာဒိနယော-ဏံ အစရှိသော နည်းသည်၊ ဥတ္တာနောယဝ-ပေါ်လွင်ထင်းရှားသည်သာ၊ (၃၄၉) တတော-ထို ဝိဝါဒါ ဓိကရဏံ ဟောတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အစရှိသော နည်းမှ၊ ပရ-နောက်၌၊ ယတ္ထ သတိဝိနယောတိ အာဒိကာ-ယော အစရှိကုန်သော၊ သမ္ပုခါ ဝိနယ-သမ္ပုခါဝိနယ ဘမထကို၊ အမုဉ္ဇိတွာ-မလွတ်မူ၍၊ ဆ-န်သော၊ ယမကပုဏ္ဏ-အစုံဖြစ်သော ပုဏ္ဏတို့ ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာသံ-ထို ပုဏ္ဏတို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေနေဝ-အဖြေဖြင့်ပင်၊ (ဖြေဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်၊) အတ္ထော-အနက်ကို၊ ပကာသိတော-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။

၃၅၁။ သံသဋ္ဌာဒိပုဏ္ဏာနံ-သံသဋ္ဌာ အစရှိသော ပုဏ္ဏတို့၏၊ (“သမ္ပုခါ ဝိနယောတိ ဝါ သတိဝိနယောတိဝါ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ၊ ဥဒါဟု ဝိသံသဋ္ဌာ” အစရှိသော ပုဏ္ဏတို့၏၊) ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ သံသဋ္ဌာတိ-ကား၊ သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာကွဏ သို့ ယေဝ-သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာ၏ ခဏ၌ပင်၊ ဒွိန္ဒုမ္ပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာနံ-တို့၏၊ သိဒ္ဓတ္တာ-ပြီးကုန်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ပုခါ ဝိနယောတိဝါ-သမ္ပုခါဝိနယ သမထ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သတိဝိနယောတိဝါ-သတိဝိနယ သမထဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤ တရားတို့သည်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနှောကုန်၏၊ ဝိသံသဋ္ဌာ-မရောနှောကုန်သည်၊ နော-မဟုတ်၊ ပန-ဆက်၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ကဒလိက္ခန္ဓေ-ငှက်ပျောတုံး၌၊ ပတ္တဝဋီနံ-အရွက်လုံးတို့၏၊ (အရွက်ဖူးတို့၏၊ ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ-ခွဲခြား၍၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးကို၊ ဒသေတုံ-ပြခြင်းဝှာ၊ သက္ကာ) ဝိယ-တတ်ကောင်း သကဲ့သို့၊ တေသံ-ထို သမ္ပုခါဝိနယ သမထ၊ သတိဝိနယ သမထတို့၏၊

အမုဉ္ဇိတွာ၊ ယမကပုဏ္ဏာ။ ။ “ယတ္ထ သတိဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပုခါဝိနယော၊ ယတ္ထ အမုဉ္ဇ ဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပုခါဝိနယော”စသည်ဖြင့် သမ္ပုခါဝိနယ၏ ပုဏ္ဏတိုင်းပါသောကြောင့် “သမ္ပုခါဝိနယံ အမုဉ္ဇိတွာ”ဆိုသည်၊ “ယတ္ထ သတိဝိနယော၊ တတ္ထ သမ္ပုခါဝိနယော၊ ယတ္ထ သမ္ပုခါဝိနယော၊ တတ္ထ သတိဝိနယော” စသည်ဖြင့် အစုံအစုံ မေးသောကြောင့် “ယမက ပုဏ္ဏာ”ဟု ဆိုသည်၊

ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ-၍၊ နာနာကရဏံ-ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တေန-ကြောင့်၊ နစ လဗ္ဘာ ပေ၊ ပညာပေတုန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဖြေတို့၌၊ ဒေသ (ဒေသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊

ကဒလိက္ခန္ဓေပေပညာပေတုံ။ ။ငှက်ပျောတုံး၏ အတွင်းဝယ် အရွက်လုံးကလေးများ ထပ်လျက်ရှိ၏။ ထို အရွက်လုံးကလေးများကို အသီးအသီးခွဲ၍ ရကောင်းသလို ဤ သမ္မုခါ ဝိနယနှင့် သတိဝိနယကိုကား (သတိဝိနယ ကမ္မဝါစာဖြင့် သတိဝိနည်း ပေးသော အခါ သံဃသမ္မုခလည်း ဖြစ်နေသောကြောင့်) အသီးအသီးခွဲ၍ မရကောင်းပါ-ဟူလို၊ ဝိသဒိသုပမာတည်း။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌ကား “အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ-ယသ္မာ ကဒလိက္ခန္ဓေ ပတ္တ ဝဋီနံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ ဒဿေတုံ န သက္ကာဝိယ တေသံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဗုတိတွာ ဒဿေတုံ န သက္ကာ”တိ-ဟု သဒိသုပမာအဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာ၏၊ သို့သော် “သော တတ္ထ ပဿယျ မဟန္တံ ကဒလိက္ခန္ဓေပေသော တဿ ပတ္တဝဋီ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇော ဖေဂ္ဂံပိ နာဓိဂစ္ဆေယျ။” ခန္ဓသံယုတ်၊ ပုပ္ဖဝဂ်၊ ၃-သုတ်၊ ဤ ပါဠိတော်၌ “ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇော”ကို ထောက်၍ လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့အားဖြင့် လည်းကောင်း ငှက်ပျောတုံး၌ ခွဲခြား၍ ရကောင်းကြောင်းကို သိပါ။

သတ္တသမထနိဒါနဝတ္ထနာ

၃၅။ ကံ နိဒါနောတိ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ-ကံ နိဒါနောဟူသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌၊ အဿ-ထို သမ္မုခါဝိနယ သမထ၏၊ နိဒါနံ-နိဒါန်းဟူသော၊ နိဒါနံ-အကြောင်း သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို သမ္မုခါဝိနယ သမထသည်၊) နိဒါနနိဒါနော-န မည်၏၊ တတ္ထ-ထို နိဒါနနိဒါနောဟူသော စကားရပ်၌၊ သံဃသမ္မုခတာ-သံဃာ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ-ဓမ္မ၏ မျက်မှောက်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဝိနယသမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလ သမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်၊ သမ္မုခါ ဝိနယဿ-သမ္မုခါဝိနယ သမထ၏၊ နိဒါနံ-အကြောင်းရင်းတည်း၊ သတိ ဝေပုလ္လပုတ္တော-သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ခီဏာသဝေါ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဒ္ဓါပဝါဒေါ-ရအပ်သော စွပ်စွဲခြင်းရှိသည်၊ (စွပ်စွဲခံရသည်၊ သမာနော-သော်)၊ သတိဝိနယဿ-၏၊ နိဒါနံ-တည်း၊ ဥမ္မတ္တကော-ရူးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အမုဠဝိနယဿ နိဒါနံ၊ ယောစ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒေဿေတိ-ဒေသနာ ပြော၏၊ ယောစ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ (အကြင် ရဟန်း၏ အထံ၌လည်း၊) ဒေဿေတိ-၏၊ ဥဘိန္တံ-ကုန်သော၊ (တေသံ-ထို ရဟန်း တို့၏၊) သမ္မုခီဘာဝေါ-မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်၊ ပဋိညာတကရဏဿ-

ပဋိညာတကရဏ သမထ၏။ နိဒါနံ၊ ဘဏ္ဍာနဇာတာနံ-ဖြစ်သော စိုက်ရန်ရှိသော ရဟန်းတို့၏။ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝုပသမေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ အသတ္တုဏေယျတာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယေဘုယျသိကာယ-ယေဘုယျသိကာ သမထ ၏။ နိဒါနံ၊ ပါပုဿန္တော-များသော မကောင်းမှုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ တဿ ပါပိယသိကာယ-တဿပါပိယသိကာ သမထ၏။ နိဒါနံ-တည်း၊ ဘဏ္ဍာန ဇာတာ နံ-တို့၏။ ဗဟု-များစွာသော၊ အဿာမဏကအဇ္ဈာစာရော-ရဟန်းတို့၏ အလုပ် မဟုတ်သော လွန်ကျူးခြင်းသည်။ တိဏာဝတ္ထာရကဿ-၏။ နိဒါနံ-တည်း၊ ဟေတုပစ္စယဝါရာ-ဟေတုဝါရ ပစ္စယဝါရတို့သည်၊ ဝုတ္တနယာ ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ [“ဟေတုနိဒါနန္တိ အာဒိမိ ဝိသစ္စနေ နဝန္တံ” စသည်ဖြင့် ရှေး၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟုလို။]

၃၅၃။ မူလပုစ္ဆာယ-မူလပုစ္ဆာ၏။ (“သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတမာနိ ဆဗ္ဗိသ မူလာနိ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၏။) ဝိသစ္စနံ-အဖြေသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်သာ၊ သမုဋ္ဌာန ပုစ္ဆာယ-သမုဋ္ဌာနပုစ္ဆာ၌၊ (ဝုတ္တံ” ၌ စပ်၊) သတ္တန္တံ ၊ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာတိ-ဟူ၍၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါလေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော် လည်း၊ သမ္မုခါ ဝိနယဿ-၏။ ကမ္မသင်္ဂဟာ ဘာဝေန-ကံ၌ သိမ်းယူခြင်းမရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကံ၌ သိမ်းယူခြင်း မရှိသည့်အတွက်၊) သမုဋ္ဌာနာ ဘာဝတော-သမုဋ္ဌာန၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဆန္တယေဝ-ခြောက်ပါး သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာနံ-တို့၏၊ ဆ-န်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-သမုဋ္ဌာန တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာနိ-အကျယ် ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ-ထို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်၌၊ ကမ္မဿ ကိရိယာတိ- ကမ္မဿကိရိယာဟူသော စကားဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ [ကမ္မဝါစာကို (ကံ ပြုကြောင်း စကားကို) မဆိုမီ ရှေးဦးစွာ ဥတ်ထားခြင်းသည်

ကိဉ္ဇာပိပေဝါဘတ္တာနိ။ ။ပုစ္ဆာတုန်းက “သတ္တန္တံ သမထာနံ”ဟု မေးသော်လည်း အဖြေ၌ ခြောက်ပါးသော သမထတို့၏ သမုဋ္ဌာနကိုသာ ဖြေတော်မူသည်။ သမ္မုခါဝိနယအတွက် အဖြေမပါ၊ ထိုသို့ မပါခြင်းသည်လည်း သံဃာ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ရုံ စသည်အားဖြင့်ပင် သမ္မုခါဝိနယဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကံထည်း၌ သွင်းယူရခြင်း မရှိသေး၊ ထိုသို့ မရှိသေးလျှင် သမုဋ္ဌာနလည်း မရှိ၊ ဤသို့ သမ္မုခါဝိနယ အတွက် အဖြေမထွက်သောကြောင့် သမထ ခြောက်ပါး၏ သမုဋ္ဌာနတို့ကိုသာ အကျယ် ဝေဖန်တော်မူအပ်သည်-ဟုလို။

ဦးကာ။ ။သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတမေ ဆတ္တိသ သမုဋ္ဌာနာ”တိ ပုစ္ဆိတွာပိ “ကမ္မဿ ကိရိယာ ကရဏ”န္တိ အာဒိနာ သမ္မုခါဝိနယဿ သမုဋ္ဌာနာနိ အဝိဘာဓိတွာဝ သတိဝိနယာဒိနံ ဆန္တညေဝ ဆ သမုဋ္ဌာနာနိ ဝိဘတ္တာနိ၊ တံ ကသ္မာတိ အာဟ၊ “ကိဉ္ဇာပိ သတ္တန္တံ သမထာနံ”န္တိ အာဒိ၊ သတိဝိနယာဒိနံ ဝိယ သံဃသမ္မုဓတာဒိနံ ကိစ္စယတာ နာမ နတ္ထိတိ အာဟ- “ကမ္မသင်္ဂဟာဘာဝေနာ”တိ။

ကံကိုပြုကြောင်း “ကမ္မကိရိယာ” မည်၏။ “ကရိယတိ စတာယာတိ ကိရိယာ” ဟုပြု။] ကရဏန္တိ-ဏံ ဟူသော စကားဖြင့်၊ တဿာယေဝ ဥတ္တိယာ-ထို ဥတ် ကိုပင်၊ ထပေတဗ္ဗကာလေ-ထားထိုက်ရာအခါ၌၊ ထပနံ-ထားခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဥပဂမနန္တိ-ဖြင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဥပဂမနံ-ကံသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗံ) အတ္တနာယေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ တဿကမ္မဿ-ကို၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းကို၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဇ္ဈပဂမနန္တိ-ဖြင့်၊ အဇ္ဈေသနုပဂမနံ-တိုက်တွန်းခြင်း သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ အညံ-အခြားသော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရာဒိကံ- သဒ္ဓိဝိဟာရိက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ- သို့၊ အဇ္ဈေသနံ-တိုက်တွန်းခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဓိဝါ သနာတိ-ဖြင့်၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏၊ သံဃော-သည်၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဓိဝါသနံ-မိမိအထက်၌ သက်ဝင်၍ တည်နေစေခြင်းကို၊ ဝါ-လက်ခံခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဆဒ္ဓဒါနံ- ဆဒ္ဓပေးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အပဋိက္ခောသနာတိ-နာ ဟူသော စကားဖြင့်၊ မေ-အား၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ န ဓမတိ-မနှစ်သက်ပါ၊ ဧဝံ-သို့၊ မာကရောထ-မပြုကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ အပ္ပဋိသေဓနာ- မတားမြစ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဆန္တံ-နံသော၊ ဆက္ကာနံ- ဆက္ကတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဆတ္တိသ-သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနာ- တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-နံ၏။

သတ္တသမထနာနာတ္ထာဒီဝတ္ထနာ

၃၅၄။ နာနာတ္ထပုတ္တာ ဝိသဇ္ဇနံ-နာနာတ္ထပုတ္တာ၏ အဖြေသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ- သည်သာ၊ အဓိကရဏပုတ္တာ-ဝိသဇ္ဇနေ-အဓိကရဏပုတ္တာ၏ အဖြေ၌၊ အယံ ဝိဝါဒေါနော အဓိကရဏံတိ-ကား၊ မာတာပုတ္တာဒိနံ-အမိနှင့်သား အစရှိသူတို့၏၊ အယံဝိဝါရော-ဤ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ဤ ငြင်းခုံခြင်းသည်၊) (ဝိရဒ္ဓဝါဒတ္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဝါဒေါ နာမ- ဝိဝါဒမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဝိဝါဒ မည်ပါသော်လည်း၊ သမထေဟိ- တို့သည်၊ အဓိကရဏီယတာယ-စွဲ၍ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ (ငြိမ်းစေအပ် သည်၏ အဖြစ်၏၊) အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်း သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ အနုဝါဒါဒီသုပိ-အနုဝါဒ အစရှိသည်တို့ ၌လည်း၊ သေဝ နယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါဒတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီရင်သည်၊ ဥတ္တာန မေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ အဓိကရဏဘောဒ ဝတ္ထနာ-အဓိကရဏဘောဒ၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

စောဒနာဒီပဉ္စာဝိသုဒ္ဓနဝတ္ထာ

၃၁၀။ ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာယံ-ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စောဒနာတိ-ကား၊ ဝတ္ထုဉ္စ-ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ စောဒနာ-အပြစ် တင်ခြင်းသည်၊ (“ကိမတ္ထာယ-အဘယံအကျိုးငှာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) သာရဏာတိ-ကား၊ ဒေါသသာရဏာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ (“ကိဿ-အဘယ်၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း”၌ စပ်၊) သံဃော ကိမတ္ထာ ယာတိ-ကား၊ သံဃသန္နိပါတော-သံဃာ စည်းဝေးခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထာယ-အဘယ် အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-နည်း၊)၊ မတိကမ္မံ ပန ကိဿ ကာရဏာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ မန္တဂ္ဂဟဏံ-တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းကို၊ မတိ ကမ္မံ-မတိကမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တံ-ထို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းသည်၊ ကိဿ-အဘယ်၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း၊) ဣတိ အတ္ထော။

စောဒနာ သာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (“ဝတ္ထုဉ္စ အာပတ္တိဉ္စ ဒဿေတွာ”ကို ညွှန်သည်၊) စောဒနာ-အပြစ် တင်ခြင်းသည်၊ တေန ဗုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂလေန-ထို ဗုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ-ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) နိဂ္ဂဟတ္ထာယ သာရဏာတိ-ကား၊ ဒေါသသာရဏာ ပန-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်ကား၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို ဗုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ-နှိပ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော ပရိဂ္ဂဟတ္ထာယာတိ-ကား၊ တတ္ထ-

မတိကမ္မံ။ ။မတိယာ-အလိုဆန္ဒ သိမှုကို (အလိုသိရအောင်) +ကမ္မံ-ပြုကြောင်းအမှုတည်း၊ မတိကမ္မံ-မှ၊ ထို“မတိကမ္မံ”ဟူသည်၊ “သုတ္တန်ဆောင်ထေရ် စသည်တို့၏ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို သိအောင်ယူခြင်း”တည်း၊ ထို့ကြောင့် “မန္တဂ္ဂဟဏံ”ဟု ဖွင့်၏၊ [မန္တဂ္ဂဟဏန္တိ တေသံ (ထို သုတ္တန္တိကထေရ်၊ ဝိနယထေရ်တို့၏) ဝိစာရဏာ ဂဟဏံ၊ သုတ္တန္တိကထေရာနံ ဝိနယဓရထေရာနဉ္စ အဓိပ္ပာယဂ္ဂဟဏန္တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။] ဤ ဂါထာများကို အရှင် ဥပါလိထေရ်က မေး၍ ဘုရားရှင် ဖြေတော်မူသည်၊ တစ်နည်း- “အရှင် ဥပါလိ ကိုယ်တိုင်ပင် ငေး၍ ကိုယ်တိုင်ပင် ဖြေသည်”ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်။

ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ။ ။အချို့စာအုပ်များ၌ “ကတဒေါသ သာရဏတ္ထာယ”နေရာဝယ် “စောဒကဒေါသ သာရဏတ္ထာယ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ ယောဇနာ၌ ကား- “တေန ဗုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂလေနာတိ ပဒံ သာရဏတ္ထာယာတိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ” ဟု ဖွင့်သွားလေသည်၏၊ ထို ယောဇနာလက်ထက်ကလည်း “ကတ”ဟု ရှိဟန်မတူ၊ “ကတ”ဟု ရှိလျှင်ကား “တေန ဗုဒ္ဓိတကေန”ပုဒ်သည် ကတ္တာအနက်ဟောသာ ဖြစ်နိုင်၏။

ထို စည်းဝေးရာ အရပ်၌၊ သန္နိပတိတော-စည်းဝေးသော၊ သံဃော-သည်၊
ဝိနိစ္ဆယ ပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ-အဆုံးအဖြတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်း အကျိုးငှာ၊
(ဟောတိ)၊ ဓမ္မာဓမ္မ-ဓမ္မ အဓမ္မကို၊ တုလနတ္ထာယ-နှိုင်းချိန်ခြင်း အကျိုးငှာ၊
သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ-ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ် မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်
သည်ကို၊ ဇာနနတ္ထာယ-သိခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မတိကမ္မ
ပန ပါဠိယေက္ကန္တိ-ကား၊ သုတ္တန္တိကတ္ထေရာနန္တ-သုတ္တန်ဆောင် ထေရ်တို့၏
လည်းကောင်း၊ ဝိနယ ဓရတ္ထေရာနန္တ-ဝိနည်းစိုရ် ထေရ်တို့၏ လည်းကောင်း၊
မန္တဂ္ဂဟဏ-တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုကို ယူခြင်းသည်၊ ပါဠေက္က-အသီးအသီး၊ ဝိနိစ္ဆယ
သန္နိဋ္ဌာပနတ္ထ-ဝိနိစ္ဆယကို ပြီးဆုံးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [ပါဠေက္က
ဝိနိစ္ဆယသန္နိဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ တေသံ ပစ္စေကံ အဓိပ္ပာယ် ဥတွာ တေဟိ သမုဋ္ဌာပိတနယံပိ
ဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယ ပရိယောသာပနတ္ထန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ၊ ဤ ဋီကာ၌
ပါဠေက္က ၂ ပုဒ်မပါ၊ “ပါဠေက္က”ပုဒ်က ဝိစ္စာအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့်
တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ပြီးနိုင်၏။]

မာ ခေါ ပဋိယန္တိ-ကား၊ စုဒ္ဒိတကေဝါ-စုဒ္ဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
စောဒကေဝါ-စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊ ကောပံ-အမျက်ကို၊ မာ
ဇာနယံ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ သစေ အနုဝိဇ္ဇကော တုဝန္တိ-ကား၊ တွံ-အရှင်သည်၊
သံဃ မဇ္ဈေ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ဩတိဏ္ဍ-သက်ရောက်လာသော၊ အဓိကရဏံ-
အဓိကရဏ်းကို၊ ဝိနိစ္ဆိတု-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ နိသိန္ဒော-ထိုင်နေသော၊ ဝိနယဓရော-
ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ (အသိ)-အကယ်၍ ဖြစ်လင့်။

ဝိဂ္ဂါဟိကန္တိ-ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ-ဤ ဓမ္မဝိနယကို၊ န
အာဇာနာသိ-နားမလည်၊ ဣတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တံ-ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်
ဖြစ်သော၊ (“ဝိဂ္ဂါဟိကံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူတတ်သော၊ ကထံ-စကားကို၊
မာ အဘဏိ-မပြောပါနှင့်”ဟု ပါဠိတော် ၌စပ်၊) အနတ္တသံဟိတန္တိ-ကား၊ ယာ-
အကြင် စကားသည်၊ (အချို့ စာအုပ်၌ “ယာယ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိပျက်၊) အနတ္တံ-

အနုဝိဇ္ဇကော။ ။ဤပုဒ်ကို “ဝိနယဓရော”ဟု ဖွင့်၏၊ အနုရူပံ- စုဒ္ဒိတက စောဒကတို့၏
စကား အားလျော်စွာ+ဝိဒတိ-ဝတ္ထု၊ အာပတ်၊ အာနာပတ်ကိုသိတတ်၏၊ ဣတိ အနုဝိဇ္ဇကော-
ဟု၊ [ဝိနယဓရော ဟိ ယသ္မာ စောဒက စုဒ္ဒိတကာနံ ဝစနံ အနုမိနိတွာ (လျော်အောင်
နှိုင်းချိန်၍) ဝတ္ထု အာပတ္တာဒိဝသေန ဝိဒတိ တသ္မာ အနုဝိဇ္ဇကောတိ ဝုစ္စတိ၊-ယောဇနာ။]
ဤ ယောဇနာအလို ဘူဝါဒီဝိဒဇာတ်ဟု ယူရမည်ဖြစ်သော်လည်း စုံစမ်းခြင်းအနက်၌
ဒီဝါဒီဟုလည်း ယူမှ သင့်မည်၊ ထိုသို့ ယူမှလည်း ဝိဇ္ဇ၌ ယ ပစ္စည်းဖြင့် အနုဝိဇ္ဇတိ-
အနုဝိဇ္ဇန္တပုဒ်များ ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဤ၌လည်း အနု+ဝိဒ+ယ+ကျဖြင့် အနုဝိဇ္ဇကဟု
ပြီးစေသင့်၏။

စီးပွားမဲ့ကို၊ ဇနယတိ-ဖြစ်စေတတ်၏။ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ခေါ်သောတွာ-
ချောက်ချားစေ၍၊ (ရုတ်ရုတ်ရက်ရက် ဖြစ်စေ၍၊) ဥဋ္ဌာယတိ-ထသွားစေတတ်၏။
ဝေရူပိ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကထံ-ကို၊ မာ အဘဏိ-မပြောပါနှင့်၊ သုတ္တေ
ဝိနယေဝါတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုတ္တံနာမ-သုတ္တမည်သည်၊
ဥဘတော ဝိဘင်္ဂါ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးသောဝိဘင်းတည်း၊ ဝိနယော
နာမ-မည်သည်၊ ဓန္တကော-မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂဓန္တကတည်း၊ အနုလောမောနာမ-
အနုလောမ မည်သည်၊ ပရိဝါရော-ပရိဝါတည်း၊ ပညတ္တံနာမ-ပညတ် မည်သည်၊
သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်း ပိဋကတည်း၊ အနုလောမိကံနာမ-
အနုလောမိကမည်သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ မဟာပဒေသော-မဟာ
ပဒေသ တို့တည်း။

အနုယောဂ ဝတ္တံ နိသာမယာတိ-ကား၊ အနုယုဉ္ဇနဝတ္တံ-မေး စိစစ်ပုံ အစဉ်
ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ နိသာမယ-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုပါလော၊ (စူးစမ်းဆင်ခြင်
ပါလော၊ ပါဠိတော်၌ “နိသာမယ”ကို ဖွင့်သည်၊ အချို့စာအုပ်၌ “နိသာမေထ”ဟု
ဗဟုဝစ်ဖြင့် ရှိသည်ကား မကောင်း၊) ကုသလေန ဗုဒ္ဓိမတာ ကတန္တိ-ကား၊
ဆေကေန-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ပဏ္ဍိတေန-ပညာရှိအစစ် ဖြစ်တော်မူသော၊
ဉာဏပါရမိပ္ပတ္တေန-ဉာဏပါရမိသို့ ရောက်တော်မူသော၊ [အပြီးအဆုံးကို သိတတ်
သော ဉာဏ်ကို၊ “ဉာဏပါရမိ”ဟု ခေါ်သည်၊ “ဉာဏပါရမိပ္ပတ္တေန”ဟု ရှိလျှင်လည်း
ကောင်း၏၊ “ဉာဏ်၏ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်တော်မူသော၊ ဝါ-ဉာဏ်၏ ကမ်း
တစ်ဘက်သို့ ရောက်တော်မူသော”ဟု ပေးပါ၊] ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊
နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ထပိတံ-ထားတော်မူအပ်သော၊ သုဝုတ္တန္တိ-ကား၊
သုပညာပိတံ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်သော၊ (အနုယောဂ
ဝတ္တံ-မေး စိစစ်ပုံ အစဉ်ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ နိသာမယ-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှု
ပါလော၊ ”ဌ်စပ်၊) [အချို့ စာအုပ်၌ “သုပညတ္တံ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်
သော”ဟု ရှိ၏၊] သိက္ခာပဒါနုလောမိကန္တိ-ကား၊ သိက္ခာပဒါနံ-သိက္ခာပုဒ်တို့အား၊
အနုလောမံ-လျော်သော၊ (အနုယောဂဝတ္တံ”ဌ် စပ်၊) အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊
တာဝ-အဓိပ္ပာယ်တ္ထမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဒတ္တော-ပုဒ်တို့၏ အနက်တည်း။

အနုယုဉ္ဇနဝတ္တံ။ ။အနုယုဉ္ဇနဝတ္တန္တိ-အနုယုဉ္ဇနက္ကမံ (မေး စိစစ်ခြင်း၏ အစဉ်ကို မေး
စိစစ်ပုံ အစဉ်ကို၊ နိသာမယ)၊ တံ ပန (ထို အနုယုဉ္ဇနဝတ်ကိုကား) ယသ္မာ သဗ္ဗသိက္ခာပဒ
ဝိတိက္ကမဝိသယေပိ (အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကျူးလွန်မှု၏ အရာ၌လည်း) တံတံ သိက္ခာပဒါ
နုလောမေန-(ထိုသို့ သိက္ခာပုဒ်အား လျော်သော အားဖြင့်) ကတ္တဗ္ဗံ၊ တသ္မာ “သိက္ခာပဒါ
နုလောမိကံ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။

အယံ ပန-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ စတ္တ-ဤ ဂါထာ၌၊ သာဓိပ္ပာယ သင်္ခေပ
ဝတ္ထုနာ-အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွဖြစ်သော အကျဉ်းအဖွင့်တည်း၊ တွံ-အရှင်သည်၊
အနုဝိဇ္ဇကော-အနုဝိဇ္ဇက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (လျော်စွာသိတတ်သော ဝိနည်းမှီရ် ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊) သစေ (အသိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (စံ သတိ)၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊
မာဘာဏိ-မပြောပါနှင့်၊ အနတ္တသံဟိတံ-စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ဝိဂ္ဂါဟိကာကထံ-
ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူတတ်သော စကားကို၊ မာအဘာဏိ-နှင့်၊ ပန-အန္တယ၊ ကုသလေ
န-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓိမတာ-ပညာရှိ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော၊ လောက
နာထေန-သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စတေသု သုတ္တာ
ဒီသု-ဤ သုတ္တ အစရှိသည်တို့၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့
အား၊ အနုလောမံ-လျော်သော၊ ယံ အနုယောဂဝတ္ထံ-အကြင် မေးစိစစ်ပုံ အစဉ်
ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကတံ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ သုပညတ္တံ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်
မူအပ်ပြီ၊ [အချို့ စာအုပ်၌ “ကတံ” နေရာဝယ် “ကထံ” ဟု ပျက်၏။] တံ (အနုယောဂ
ဝတ္ထံ)-ကို၊ နိသာမယ-လော၊ တံ (အနုယောဂဝတ္ထံ)-ကို၊ ဥပဓာရေဟိ-စူးစမ်း
ဆင်ခြင်ပါလော၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (သာဓိပ္ပာယ သင်္ခေပဝတ္ထုနာ-တည်း။)

ဂတိံ န နာသေန္တော သမ္ပရာယိကန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သမ္ပရာယေ-
ကောင်းစွာ အလွန်ရောက်ထိုက်သော တမလွန်ဘဝ၌၊ သုဂတိနိဗ္ဗတ္တိံ-သုဂတိ၌
ဖြစ်ခြင်းကို၊ အနာသေန္တော-မဖျက်ဆီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုယောဂဝတ္ထံ-ကို၊
နိသာမယ-လော၊ ဟိ-တိုက်တွန်းသင့်စွ၊ ယော-အကြင် ဝိနည်းမှီရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
တံ-ထို အနုယောဂဝတ်ကို၊ အနိသာမေတွာ-ဉာဏ်ဖြင့် မကြည့်ရှု၍၊ အနုယုဇ္ဇတိ-
စစ်ဆေး မေးမြန်း၏၊ သော-သည်၊ သမ္ပရာယိကံ-တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊
အတ္တနော-၏၊ ဂတိံ-ဂတိကို၊ နာသေတိ-ဖျက်ဆီးသည် မည်၏၊ (ဖျက်ဆီးရာ
ရောက်၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ တွံ-အရှင်သည်၊ အနာသေန္တော-မိမိ၏ ဂတိကို
မဖျက်ဆီးသည်၊ (ဟုတွာ အနုယောဂဝတ္ထံ) နိသာမယ-လော၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-၌၊ တံ အနုယောဂဝတ္ထံ-ထို အနုယောဂဝတ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်
မူခြင်းငှာ၊ ဟိတေသိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရော)၊
အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဟိတေသိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဟိတေသိတိ-
ကား၊ ဟိတံ-စီးပွားကို၊ သေန္တော ဂဝေသန္တော-ရှာမှီးလျက်၊ မေတ္တဉ္စ-အပ္ပနာသို့

ဟိတေသိ။ ။ “သေတိတိ သေ၊ ဟိတံ+သေ ဟိတေသိ” ဟုပြု၊ “သေ” ၌ ဣပစ္စည်း၏
တသီလအနက်ကို တားမြစ်လို၍ “သေန္တော ဂဝေသန္တော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ယခုမှ စုဒ္ဓိတက
စောဒကတို့ကို တွေ့မြင်၍ ထို သူတို့အပေါ်၌ အမြဲ မေတ္တာ မလေ့လာရသေးသောကြောင့်
တသီလအနက် မဖြစ်နိုင်-ဟူလို။

ရောက်သော မေတ္တာဈာန်ကို လည်းကောင်း၊ မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ-အပ္ပနာ မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော ဥပစာရ မေတ္တာကို လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-စွဲကပ် တည်နေစေ၍၊ (“အနုယုဉ္ဇဿု-မေးစိစစ်ပါလော”၌စပ်) ဣတိ အတ္ထော၊ [အပ္ပနာကရဏာ၊ ပုဗ္ဗဘာဂကရဏာကို ဖြစ်စေခြင်းလည်း ဟိတေသီပင်။] ကာလေနာတိ-ကား၊ ယုတ္တပတ္တကာလေန-သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ၌၊ (“အနုယုဉ္ဇဿု”၌စပ်) အဇ္ဈေသိတကာလေယေဝ-တိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ၌သာ၊ တဝ-အသင် ဝိနည်းမိုရ်၏၊ ဘာရေ-တာဝန်ကို၊ ကတေ-(ဧဝ)-ပြုအပ်သော်သာ၊ (ပြုအပ်ရာ အခါကျမှသာ၊) အနုယုဉ္ဇ-မေးစိစစ်ပါလော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သဟသာ ဝေါဟာရံ မာ ပဓာရေသိတိ-ကား၊ စတေသံ-ဤ စောဒက စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ယော ဝေါဟာရော-အကြင် ပြောဆို အပ်သော စကားသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်သော၊ တံ (ဝေါဟာရံ)-ထို စကားကို၊ မာ ပဓာရေသိ-မဆောင်ရွက် မမှတ်သားပါနှင့်၊ မာဂဏှိတ္ထ-အတည် မယူလိုက်ပါနှင့်။

ပဋိညာနုသန္တိတေန ကာရယေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကထာနုသန္တိ-စကားတို့၏ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ အနုသန္တိတန္တိ-အနုသန္တိတံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [အနုသန္တာနံ အနုသန္တိတန္တိ ဘာဝသာဓနော အနုသန္တိတသဒ္ဓေါတိ အာဟ-“အနုသန္တိတန္တိ ကထာနုသန္တိ”တိ၊ ဋီကာ၊] တသ္မာ၊ ပဋိညာနုသန္တိနာ-ဝန်ခံခြင်းဟူသော ရှေ့နောက် စကားတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊) ကထာနုသန္တိ-စကားတို့၏ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရယေ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထဝါ-ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ ပဋိညာယစ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုသန္တိတေနစ-ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကာရယေ-၏၊

ယုတ္တပတ္တပေအနုယုဉ္ဇ။ ။ “သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ” ဟူသည် မိမိကို သံဃာတော်က တိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ၊ ဝိနည်းမိုရ်လုပ်ဖို့ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရာ အခါတည်း၊ ထို အခါ၌သာ မေးစိစစ်ပါ၊ တာဝန်မပေးသေးလျှင် မမေးစိစစ်ပါနှင့်-ဟုလို့၊ မှန်၏-မရောက်လာ သေးသော တာဝန်ကိုဆောင်သူ၊ ရောက်လာသော တာဝန်ကို မဆောင်သူသည် ဗာလ မည်၏၊ မရောက်လာသေးသော တာဝန်ကို မဆောင်သူ၊ ရောက်လာသော တာဝန်ကို ဆောင်သူသည်သာ ပဏှိတမည်၏-ဟု ဤပါဠိတော်၊ ဧကုတ္တရိကနယ ဒုကဝါရ၌ ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူပါသည်။

ပဋိညာနုသန္တိတေန။ ။ ပထမနည်း၌ “ပဋိညာဧဝ+အနုသန္တိတံ ပဋိညာနုသန္တိတံ”ဟုပြု၊ “ဝန်ခံခြင်းတည်းဟူသော ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်”ဟုပေး၊ အထဝါ တက်သော နောက်နည်း၌ကား “ပဋိညာစ+အနုသန္တိတံစ” ဟု ဒွန်သမာသံ ပြု၊ “ဝန်ခံခြင်း+ ရှေ့နောက် စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်”ဟု ပေး။

လန္တိ-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိညာယ-အားဖြင့်၊ အလန္တိ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝတ္တာနုသန္တိနာ-ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ်အားဖြင့်၊ (ကာရယေ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာဓေ-ကြောင့်ပင်၊ ပဋိညာ လန္တိသုတိ ဂါထံ-ပဋိညာလန္တိသု အစရှိသောဂါထာကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ပဋိညာလန္တိသု အစရှိသော ဂါထာ၌၊ ဝတ္တာနုသန္တိတေန ကာရယေတိ-ကား၊ ဝတ္တာနုသန္တိနာ-ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ် အားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝတ္ထေန-အကျင့် စာရိတ္တဟူသော ကျင့်ဝတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ယာ ပဋိညာ-အကြင် ဝန်ခံခြင်းသည်၊ သန္တိယတိ-ဆက်စပ်၏၊ (ရှေ့နောက်ညီညွတ်၏၊) တာယ ပဋိညာယ-ထို ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သဒ္ဓိစွာတိ-ကား၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [မအပ်မှန်း သိလျက် ပြုကျင့်သည်-ဟူလို။] ပရိဂ္ဂဟတိတိ-ကား၊ နိဂ္ဂဟတိ-လျှို့ဝှက်၏၊ နဒေသေတိ-ဒေသနာမပြော၊ န ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှ မထ၊ ["နိဂ္ဂဟတိ" ကို "န ဒေသေတိ၊ န ဝုဋ္ဌာတိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဒေသနာဂါမ် အာပတ်အတွက် ဒေသနာ မပြော၊ သံဃာဒီသေသ် အာပတ်အတွက် ပရိဝါသ် မာနတ် မဆောက်တည်-ဟူလို။] သစ္စံ အဟမ္မိ ဇာနာမိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင် အဖြေကို၊ တုမေဟိ-အရှင်တို့သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို အဖြေသည်၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ အဟမ္မိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤ ဖြေဆိုအပ်သည့် အတိုင်းပင်၊ နံ-ထို ပြဿနာကို၊ ဇာနာမိ-သိပါ၏၊ [စာအုပ်တို့၌၊ "သာ အဟမ္မိ ဇာနာမိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ "သစ္စံ အဟမ္မိ ဇာနာမိ"ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသောကြောင့် သစ္စံဟုသာ ရှိသင့်ပါသည်။] အညဉ္စ တာဟန္တိ-ကား၊ အညဉ္စ-အခြား ပြဿနာကို လည်း၊ တံ-အရှင်ကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးပါ၏။

ပုဗ္ဗပရံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ပုရေ-ရှေး၌၊ ကထိတဉ္စ-ပြောဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ ကထိတဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နားမလည်၊) အကောဝိဒေါတိ-ကား၊ တသ္မိံ ပုဗ္ဗပရေ-ထို ရှေ့စကား နောက်စကား၌၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)။

လန္တိ၊ အာပတ္တော။ ။လန္တိပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သူ၏ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ၊ အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင်ကား သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တ ကျင့်ဝတ်ကို အဆက်အသွယ် ပြုပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သူကပဋိညာဉ် ပေးသော်လည်း သူ ပဋိညာဉ်အတိုင်း "ပါရာဇိကမှ စင်ကြယ်သော သုဒ္ဓ ဖြစ်၏"ဟု မဆိုလိုက်ပါသေးနှင့်၊ သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တကို ကြည့်ပါဦး၊ ပဋိညာဉ်ပေးပုံနှင့် သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တဖြစ်ပုံကို ညီညွတ်မှသာ ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟူလို။ [ဝတ္တာနုသန္တိတေနာတိ-အာစာရာနုသန္တိနာ၊ အာစာရေန သဒ္ဓိံ သမေန္တိယာ ပဋိညာယာတိ အတ္ထော၊ ဝိမတိ။]

အနုသန္တိဝစနပထံ န ဇာနာတီတိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝစန-စုဒ္ဒိတက အနုဝိဇ္ဇက
တို့၏ စကားနှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိဝစနဉ္စ-
အာပတ် အနာပတ် ဟူသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို
လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတီ။

သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေတီတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-
အာပတ်အစုတို့ဖြင့်၊ (ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ အာပတ်တို့ဖြင့်၊) စောဒေတိ-
စောဒနာ၏၊ အာစာရဒိဋ္ဌိယာတိ-ကား၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ စေဝ-အာစာရဝိပတ္တိဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာတိ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့် လည်းကောင်း၊ (“စောဒေတိ”၌
စပ်၊) အာစာရဝိပတ္တိယာ-အာစာရ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်၊ စောဒေန္တော-စောဒနာသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-အာပတ်အစုတို့ဖြင့်၊ စောဒေတိ၊
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်/စောဒေန္တော-သည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာစေဝ-
(အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိမှ အခြားသော) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့် လည်းကောင်း၊ အန္တဂ္ဂါဟိက
ဒိဋ္ဌိယာစ-သဿတအဖို့ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့် လည်းကောင်း၊
စောဒေတိ-၏၊ အာဇီဝေန ပိ စောဒေတီတိ-ကား၊ အာဇီဝဟေတု-အာဇီဝဟူသော
အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တေဟိ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကုန်သော၊ ဆဟိ-နံသော၊
သိက္ခာပဒေဟိ-သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
ပုစ္ဆာဝိသနုနတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်
ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ဒုတိယ ဂါထာ သင်္ဂဏိက ဝဋ္ဋနာ-
သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အနုသန္တိဝစနပထံ။ ။အနုသန္တိကို “ကထာနုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ကထာ
နုသန္တိ”ဟူသည်၊ စုဒ္ဒိတက၏ စကား ဝိနည်းစိုရ် စကားတို့၏ အဆက်အသွယ် ဖြစ်သော
စကားတည်း၊ “ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ”ဟူသည် ဝိနည်းစိုရ်သည် ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာပတ် အနာပတ်
ဟူသော စကားနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြစ်သော စကားတည်း၊ ဗာလစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤ
နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် နားမလည်-ဟူလို။

ဝိမတီ။ ။ကထာနုသန္တိဝစနသန္တိ-စုဒ္ဒိတက အနုဝိဇ္ဇကနံ ကထာယ (စကား၏) အနု
သန္တိယုတ္တံ (အဆက်အသွယ်နှင့် ယှဉ်သော) ဝစနံ န ဇာနာတီ၊ တေဟိ (ထိုစုဒ္ဒိတက အနု
ဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) ဧကသ္မိ ကာရဏေ ဝုတ္တေ သယံ တံ(ထို အကြောင်းကို) အသလ္လက္ခေတွာ
အတ္တနာ အဘိရုစိတမေဝ (မိမိ အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော) အသမ္ပန္နိတတ္ထံ (မဆက်စပ်
သော အနက်ရှိသော စကားကို၊) ဝဒတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိဝစနဉ္စာတိ-
အနုဝိဇ္ဇကေန ကတဿ (ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော) အာပတ္တာ နာပတ္တိဝိနိစ္ဆယဿ အနုဂုဏံ
(လျော်သော) သမ္ပန္နဝစနဉ္စ (ဆက်စပ်သော စကားကိုလည်း၊) န ဇာနာတီ။

စောဒနာကဏ္ဍ

အနုဝိဇ္ဇာကိစ္စဝတ္ထုနာ

၃၆၀-၃၆၁။ ဣဒါနိ-၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စောဒနာယ-စောဒနာခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ-ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အနုဝိဇ္ဇာကောနာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဥပါလိတ္ထေရေန)၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-၏၊ [“ဣဒါနိ” ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဟူလိုသတတ်၊] တတ္ထ-ထို အနုဝိဇ္ဇာကောန အရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒိဋ္ဌိဒိဋ္ဌေနာတိဂါထာယ-န အရှိသော ဂါထာ၏၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဧကော-တစ်ပါးသောရဟန်းကို၊ (“ဒိဋ္ဌော”၌ စပ်၊) မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒိ-ကွ၊ ဧကဋ္ဌာနတော-တစ်ခုတည်းသော အရပ်မှ၊ နိက္ခမန္တောဝါ-ထွက်လာသည်ကို လည်းကောင်း၊ (ဧကဋ္ဌာနံ-သို့၊) ပဝိသန္တောဝါ-ဝင်သွားသည်ကို လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ [ယေဇနာဌ်ကား “ဧကေန”ကို “မာတုဂါမ”၌ စပ်လေ၏။] သော-ထိုမြင်သောရဟန်းသည်၊ တံ-ထို မြင်အပ်သော ရဟန်းကို၊ ပါရာဇိကေန-ပါရာဇိကဖြင့်၊ ဖောဒေတိ-၏၊ ဣတရော-စောဒနာရဟန်းမှ တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတကရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုစောဒနာရဟန်း၏၊ ဒဿနံ-မြင်ခြင်းကို၊ အနုဇာနာတိ-ခွင့်ပြု၏၊ ဝါ-ဝန်ခံ၏၊ ပန-ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း၊ တံ ဒဿနံ-ထို မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကသို့၊ န ဥပေတိ-မကပ်ရောက်၊ န ပဋိဇာနာတိ-ဝန်မခံ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤ မာတုဂါမနှင့် အတူ ထွက်လာရာ၌၊ ဝါ-ဤ မာတုဂါမနှင့် အတူ ဝင်သွားရာ၌၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ တေန-ထို စောဒနာ ရဟန်းသည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်ပြီ၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာသည်၊ (“သမေတိ”၌စပ်) တဿ-ထို စောဒနာရဟန်း၏၊ (ဒိဋ္ဌဝစနေန၌စပ်၊) မယာ-တပည့်တော် သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌဝစနေန-ဤ မြင်အပ် ပြီဟူသော စကားနှင့်၊ သမေဟိ-ညီညွတ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ညီညွတ်ပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတရော-စောဒနာရဟန်းမှ တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတကရဟန်းသည်၊ တံ ဒဿနံ-ထို မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ န ပဋိဇာနာတိ-ဝန် မခံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အသုဒ္ဓပရိသကီတော-မစင်ကြယ်သော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အမူလကပရိသကီတော-အကြောင်းရင်း မရှိ သော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အသုဒ္ဓ ပရိသကီတောတိ-အသုဒ္ဓါယ အဋ္ဌာနေ ဥပ္ပန္နာယ ပရိသင်္ကာယ ပရိသကီတော၊ တေနာဟ (“အမူလက ပရိသကီတော”တိ၊-ဝိမတိ။)] တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ သုဒ္ဓေါ-ပါရာဇိကမှ စင်ကြယ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊ တေန-ထို စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊

သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဇ္ဈော-ပြုထိုက်၏။ သေသ ဂါထာဒ္ဓယေဝိ-
ကြွင်းသော ဂါထာနှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ (သုတ၊ မုတ ဂါထာနှစ်ပါး အပေါင်း
၌လည်း၊) သေဝနယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌၊ သေသ-
သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အနုဝိဇ္ဇကကိစ္စဝဏ္ဏနာ-အနုဝိဇ္ဇက အမည်ရသော ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၏
ကိစ္စကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

စောဒကပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနဝဏ္ဏနာ

၃၆၃။ စောဒနာယ ကော အာဒိတိအာဒိပုစ္ဆာနံ-အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏၊ ဝိသဇ္ဇ
နေ-အဖြေ၌၊ သစ္စေစ အကုပ္ပေစာတိ-ကား၊ သစ္စေ-မှန်ကန်သော စကား၌ လည်း
ကောင်း၊ အကုပ္ပေစ-အမျက်မထွက်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ (ဒုဒိတကေန-စုဒိတက
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ ယံ-အကြင်မှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တဒေဝ
ဝါ-ထို ပြုအပ်ပြီးသော အမှုကိုသာလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ (ယံ-ကို၊) န
ကတံ-မပြုအပ်၊ (တဒေဝ) ဝါ-ထို မပြုအပ်သော အမှုကိုသာလျှင်သော် လည်း
ကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ စောဒကေဝါ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
အနုဝိဇ္ဇကေဝါ-အနုဝိဇ္ဇက အမည်ရသော ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း၊
သံဃေဝါ-သံဃာ၌သော် လည်းကောင်း၊ ကောပေါစ-အမျက်ကိုလည်း၊ န ဥပ္ပါဒေ
တဗ္ဗော-မဖြစ်စေထိုက်၊ ဩတိဏ္ဍာနောတိဏ္ဍံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဩတိဏ္ဍံ-သက်
ရောက်ပြီးသော၊ (ဝစနံ) စ-စကားကို လည်းကောင်း၊ အနောတိဏ္ဍံ-မသက်ရောက်
သေးသော၊ ဝစနံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တတြ-ထို ဩတိဏ္ဍာ
နောတိဏ္ဍံ ဇာနိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဇာနနဝိဓိ-သိပုံ အစီအရင်
တည်း၊ စောဒကဿ-စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုပ္ဖကထာ-ရှေ့၌ ဖြစ်သော စကားသည်၊
ဧတ္တကာ-ဤမျှ အတိုင်အရှည်ရှိ၏၊ ပစ္ဆိမကထာ-နောက်၌ ဖြစ်သောစကားသည်၊
ဧတ္တကာ-၏၊ စုဒိတကဿ-၏၊ ပုပ္ဖကထာ-သည်၊ ဧတ္တ ကာ-၏၊ ပစ္ဆိမကထာ-
သည်၊ ဧတ္တကာ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ စောဒကဿ-စောဒက
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပမာဏံ-ပမာဏကို၊ ဂဏိတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ စုဒိတကဿ ပမာဏံ
ဂဏိတဗ္ဗံ၊ အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏံ ဂဏိတဗ္ဗံ၊ (ဣတိ အယံ-ကား၊ ဇာနနဝိဓိ-

စောဒကဿ ပမာဏံသည်။ စောဒကဿ ပမာဏန္တိ-ဓမ္မောတိဝါ၊ (ဓမ္မ စောဒကဟူ၍
သော်လည်းကောင်း၊) အဓမ္မောတိဝါ ဇာလောတိဝါ ပဏ္ဍိတောတိဝါ စောဒိတကဿ ပမာဏံ၊
စုဒိတကဿ ပမာဏန္တိ- “ဓမ္မစုဒိတကော နုခေါ၊ နော”တိ စုဒိတကဿ ပမာဏံ၊ အနုဝိဇ္ဇ
ကဿ ပမာဏန္တိ- “သတ္တာ နုခေါ ဝိနိစ္ဆိတံ၊ နော” အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏံ၊-ဃောနော။

-တည်း၊) ဤကျမှ ဇာနဏိကိ ဣန္ဒြိယတို့သည်။] အနုဝိဇ္ဇာကော-အနုဝိဇ္ဇာက
 အမည်ရသော ဝိနည်းစိရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“ဝတ္ထုဗ္ဗော” ခွဲစပ်၊) အာဝုဿော-အရှင်ဘုရား၊
 အပ္ပမတ္တကမ္မိ-အနည်းငယ်သော အရာကိုလည်း၊ အဟာပေန္တော-မယုတ်လျော့စေ
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမန္နာဟရိတွာ-ကောင်းစွာနုလုံးသွင်း၍၊ ဥဇ္ဇ-မြှောင်မှန်သည်ကို၊
 ကတွာ-၍၊ အာဟာရ-ဆောင်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊
 သံယေန-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏။

ယေန ဓမ္မေန၊ ပေါပသမ္ပတိတိ ဧတ္ထ-ဦး၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ဘူတံ-ဟုတ်မှန်သော၊
 ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဝိနယောတိ-ကား၊ စောဒနာစေတ-အပြစ်တင်ခြင်း လည်း
 ကောင်း၊ သာရဏာစ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း လည်းကောင်းတည်း၊ သတ္ထု
 သာသနန္တိ-ကား၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါစေတ-ပြည့်စုံသော ဥတံ လည်းကောင်း၊ အနုဿာ
 ဝနသမ္ပဒါစ-ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာ လည်းကောင်းတည်း၊ ဟိ-မှန် (တစ်နည်း)
 ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧတေန ဓမ္မေန-ဤ ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြင့် လည်း
 ကောင်း၊ (ဧတေန) ဝိနယေန-ဤ စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
 (ဧတေန) သတ္ထုသာသနေန-ဤ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော
 ပြည့်စုံသော ဥတံ ပြည့်စုံသောကမ္မဝါစာဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏံ-အဓိက
 ရဏ်းသည်၊ ပူပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ တသ္မာ၊ အနုဝိဇ္ဇာကေန-သည်၊ ဘူတေန-
 ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒေတွာ-စောဒနာပြီး၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊
 သာရေတွာ-အမှတ်ရစေပြီး၍၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါယစေတ-ပြည့်စုံသော ဥတံဖြင့် လည်း
 ကောင်း၊ အနုဿာဝနသမ္ပဒါယစ-ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာဖြင့် လည်းကောင်း၊
 တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ပူပသမေတဗ္ဗ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ အနုဝိဇ္ဇာကေန-အနုဝိဇ္ဇာက
 အမည်ရသော ဝိနည်းစိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊ ဧတ္ထ-
 ဤ စောဒနာယ ကော အာဒိ အစရှိသောပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေ။
 [ယေနောဋ္ဌကား “ဧတ္တာတိ အနုဝိဇ္ဇာဿ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ” ဟု စွဲလေ၏၊
 နောက်ဝါကျ၌၊ “ပိ”ပါသောကြောင့် ထို စွဲပုံကို စဉ်းစားပါ။]

၃၆၄။ ဥပေါသထော ကိမတ္တာယာတိ အာဒိ ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနိမ္မိ-ယ အစရှိသော
 ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေသည်လည်း၊ ဥတ္တာနမေတ-သည်သာ၊ [“ပိ”ဖြင့် “စောဒနာယ
 ကော အာဒိ” အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေကို ပေါင်း။] အဝသာနဂါထာသု-
 အဆုံးဖြစ်သော ဂါထာတို့၌၊ ထေရေစ ပရိဘာသတိတိ-ကား၊ အဝမည်-အထင်
 သေးမှုကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ဣမေ-ဤ ထေရ်တို့သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊
 ဇာနန္တိ-သိကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပရိဘာသတိ-ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်း
 ခြောက်၏၊ (ရေရွတ်၏)၊ ခတော ဥပဟတိန္ဒြိယောတိ-ကား၊ တာယ ဆန္ဒာဒိဂါမိ
 တာယ-ထိုသို့ ဆန္ဒာဂတိ အစရှိသည်တို့သို့ လိုက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
 တေန ပရိဘာသနေနစ-ထိုသို့ ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

ရေရွတ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။) အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဓတတ္တာ-တူးဖြူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓတော-ဟူဖြူအပ်ပြီးသူ မည်၏၊ သဒ္ဓါဒိန-သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံစ-ဣန္ဒြေတို့၏လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ဥပဟတတ္တာ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိသူ မည်၏၊ နိရယံ၊ပေ၊ ဂါရဝေါတိ-ကား၊ ဓတော-မိမိကိုယ်ကို မိမိ တူးဖြူအပ်သော၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ပျက်စီးပြီးသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော၊ ပညာယ-ပညာ၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗေဓော-ပညာမရှိသော၊ တိသု-န်သော၊ သိက္ခာသု-သိက္ခာတို့၌၊ အသိက္ခနတော-မကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ သိက္ခာယစ-၌လည်း၊ န ဂါရဝေါ-ရိသေလေစားခြင်း မရှိသော၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာယဿ-ဥပါဒိန္ဒြေကဓန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘောဒါ-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်ခြင်းဟူသော သေခြင်းမှ နောက်၌၊ နိရယမေဝ-ငရဲသို့သာ၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နစ အာမိသံ၊ပေ၊ တထာ ကရေတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေရေန၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊) [“တသ္မာ”၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ဝုတ္တံ”ဟု ယောဇနာထည့်သည်။]

တဿ-ထို နစအာမိသံ၊ပေ၊တထာကရေဟူသော ပါဠိ၏၊ အတ္ထော (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ [“တဿာ+အတ္ထော”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင် “တဿာ-ထို ဂါထာ၏”ဟု စွဲပါ၊] အာမိသံစ-အာမိသကိုလည်း၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ န ကရေ-မပြုရာ၊ (မဆုံးဖြတ်ရာ) ဟိ-မှန်၊ စုဒ္ဓိတက ဘောဒကောသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသည်၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်သော၊ စိဝရာဒိအာမိသံ-သင်္ကန်း အစရှိသော အာမိသကို၊ ဂဏုန္တော-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာမိသံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ကရေတိ-ပြုသည် မည်၏၊ (ဆုံးဖြတ်သည် မည်၏၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ (အာမိသကိုမှီ၍)၊ နကရေယျ-ရာ၊ န စနိဿာယ ပုဂ္ဂလန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်တည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-သို့သော် လည်းကောင်း၊ (အယံ၊ မေ) အာစရိယော-ဆရာတည်း၊ (အာစရိယ ၄ ပါးတွင် တစ်ပါးပါးတည်း။) ဣတိဝါ-သော်လည်း၊ကောင်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဆန္ဒာဒိ ဟိ-ဆန္ဒ အစရှိတို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တော-အဂတိသို့ လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ နိဿာယ၊ ကရေတိ-ပြုသည်မည်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီ၍)၊ န ကရေယျ-ရာ၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ အာမိသကို မှီခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီခြင်းတို့ကို၊ [ဥဘော ဧတေတိ အာမိသ ပုဂ္ဂလ နိဿယနေ ဧတေ ဥဘော၊-ဝိမတိ၊] ဝိသဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ဓမ္မော-ဝိနည်း တရားတော်သည်၊ ဌိတော-တည်၏၊ တထေဝ-ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာ၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊) ဣတိ (အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း။)

ဥပကဏ္ဍကံ ဧပ္ပတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကထေတိ-ပြောပါလော၊ ဧဝံ၊ မာ
 ကထယိတ္ထ-မပြောပါလင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ကဏ္ဍမူလေ-နား၏ အနီး၌၊ မန္တေတိ-
 တိုင်ပင်ပြောဆို၏၊ (သင်ပေး၏၊) [သက်သေ-ဝိနယဓရ စသူကို သင်ပေးသည်-
 ဟူလို၊] “ဇိမ္မံ ပေက္ခတိတိ-ကား၊ ဒေါသမေဝ-အပြစ်ကိုသာ၊ ဂဝေသတိ-ရှာမှီး၏၊
 [“ဇိမ္မံ-အကောက်ကို၊ ပေက္ခတိ-ကြည့်ရှု၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ
 “အပြစ်ကိုသာ ရှာမှီးသည်”ဟူလို။] ဝိတိဟရတိတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်
 ကို၊ ဟာပေကိ-ယုတ်လျော့စေ၏၊ [“ဝိတိဟရတိ-လွန်၍ဆောင်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထ
 ဖြစ်၏၊] ကုမ္မဂ္ဂံ ပဋိသေဝတိတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ [“ကုမ္မဂ္ဂံ-
 လမ်းမှားကို၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။]

အကာလေနစ ဖောဒေတိတိ-ကား၊ အနောကာသေ-အခွင့် မဟုတ်ရာ အခါ၌၊
 အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဖောဒေတိ-
 ဖောဒနာ၏၊ [“အကာလေန-အခါမဟုတ်ရာ၌”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “အခါမဟုတ်”
 ဟူသည် “အခွင့် မရှိသော အခါ=မတိုက်တွန်းအပ်ရာ အခါ”တည်း။] ပုဗ္ဗာပရံ
 နဇာနာတိတိ-ကား၊ ပရိမကထဉ္စ-ရှေ့၌ ဆိုအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊
 ပစ္စိမကထဉ္စ-နောက်မှ ဆိုအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-
 မသိ၊ (နားမလည်၊) အနုသန္တိ ဝစနပထံ နဇာနာတိတိ-ကား၊ ကထာနုသန္တိဝိနိစ္ဆယာ
 နုသန္တိဝသေန-စုဒ္ဓိတက အနုဝိဇ္ဇကတို့၏ စကားအဆက်အသွယ်၊ အဆုံးအဖြတ်၏
 အဆက်အသွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝစနံ နဇာနာတိ၊ [“အနုသန္တိဝစနပထံ-ကထာ
 နုသန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ န ဇာနာ
 တိ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ၊ [ယောနောဌ်ကား
 “သဗ္ဗတ္တာတိ-ဖောဒနာကဏ္ဍော”ဟု စွဲလေသည်။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဖောဒနာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

စုဋ္ဌသင်္ဂါမ

အနုဝိဇ္ဇကဿပဋိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၃၆၅။ စုဋ္ဌသင်္ဂါမေ-စုဋ္ဌသင်္ဂါမ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သင်္ဂါမာ ဝစရေန
 ဘိက္ခုနာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယတ္ထာယ-အဓိကရဏ်းကို
 ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သံဃသန္တိပါတော-သံဃာ့ အစည်းအဝေးကို၊ သင်္ဂါမော-
 သင်္ဂါမ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တတြ-ထို သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌၊ အတ္ထ

ပစ္စတ္တိကာစေဝ-မိမိ တစ်ပါးတည်း၏ ရန်သူရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သာသနပစ္စတ္တိကာစ-သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံး၏ ရန်သူရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သတ္တုသာသန-မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊ (ဓမ္မမဟုတ်သည်ကို)၊ ဥဒ္ဓိနယ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ (ဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို) ဒီပေန္တ-ပြကုန်လျက်၊ သမောသရန္တိ-ပေါင်းဆုံကြကုန်၏၊ (ကောဝိယ-အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း၊) ဝေသာလိကာ-ဝေသာလီမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာဝိယ-ဝဇ္ဇိတိုင်းသား၊ ရဟန်းများတို့ ကဲ့သို့တည်း၊ ယောဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေသံ ပစ္စတ္တိကာနံ-ထို ရန်သူရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ မဒ္ဓိတွာ-နှိမ်နင်း၍၊ သကဝါဒဒီပနတ္ထာယ-မိမိဝါဒကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ တတ္ထ-ထို အစည်းအဝေး၌၊ အဝစရတိ-သက်ဝင်၏၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်ပြီး၍၊ [အဇ္ဈောဂါဟေတွာတိ-အလဇ္ဇိ အဘိဘဝနဝသေန သံဃမဇ္ဈံ ပဝိသိတွာ-အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်ကို လွှမ်းမိုးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သံဃာတော်၏ အလယ်သို့ ဝင်ပြီး၍၊ -ဝိမတိ၊] ဝိနိစ္ဆယ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ပဝတ္တေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ သော-ထို စောဒကရဟန်းသည်၊ သင်္ဂါမာဝစရောနာမ-သင်္ဂါမာဝစရမည်၏၊ [သော သင်္ဂါမာဝစရောတိ-သော စောဒကော သင်္ဂါမာ ဝစရောနာမ-ဝိမတိ၊](ကောဝိယ-အဘယ် ထေရ်ကဲ့သို့နည်း၊) ယသတ္ထေရောဝိယ-ယသ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း၊ သင်္ဂါမာ ဝစရေန-စစ်မြေပြင် တမျှ၊ သံဃာ အစည်း အဝေး၌ သက်ဝင်သော၊ တေန ဘိက္ခုနာ-

အတ္ထပစ္စတ္တိကာ၊ သာသနပစ္စတ္တိကာ။ ။အတ္ထပစ္စတ္တိကာတိ-လဇ္ဇိပေသလဿ စောဒက ပါပဂရဟိပုဂ္ဂလဿ အနတ္ထကာမာ ဝေရီ ပုဂ္ဂလာ၊ သာသနပစ္စတ္တိကာတိ-အတ္ထနော အနာစာရာနဂုဏံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပကာသေန္တော တဏှာ ဂတိကာဒိဋ္ဌိဂတိကာစ၊-ဝိမတိ၊ [အရှင်ဗုဒ္ဓကို စွပ်စွဲသော မေတ္တိယ ဘူမဇက ရန်တို့သည် အရှင်ဗုဒ္ဓတည်းဟူသော မိမိတစ်ပါးတည်း၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း၊ သင်္ဂါလောဏကပူစသော အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀ ပါးကို ပြုကြသော ဝေသာလိက ဝဇ္ဇိပုတ္တက ရဟန်းတို့သည် သာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း။]

သင်္ဂါမာဝစရေန။ ။သံပဇ္ဇိ+ဂမုခေတံ+ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော သင်္ဂါမသဒ္ဓါသည် “ပေါင်းဆုံခြင်း-စုဝေးခြင်း”အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ဂါမော ဝုစ္စတိ၊ပေ၊သံဃသန္နိပါတော”ဟု ဆိုသည်၊ သံဃာတော်၏ ပေါင်းဆုံ စည်းဝေးရာဖြစ်သော အစည်းအဝေးကို “သင်္ဂါမ”ဟု ဆိုအပ်သည်-ဟူလို၊ မှန်၏-ဤ သင်္ဂါမ သဒ္ဓါသည် “နှစ်ဘက်စစ်သည်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ စစ်ပွဲ”ဟူသော အနက်ကို ဟောရင်းတည်း၊ ဤ သံဃာ အစည်းအဝေး၌လည်း မိမိတစ်ပါးတည်း၏ ရန်သူ၊ သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံး၏ ရန်သူဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည့် ပေါင်းဆုံမိကြ၏၊ သင်္ဂါမန္တိ ဧတ္တာတိ သင်္ဂါမော၊ သင်္ဂါမေ-စစ်မြေပြင်ကဲ့သို့ ရန်သူတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ သံဃာ အစည်းအဝေး၌+အဝစရော-သက်ဝင်သော ရဟန်းတည်း၊ သင်္ဂါမာဝစရော-ဟန်၊ [နောက်၌ မဟာသင်္ဂါမဟု လာလတ္တံ့ဖြစ်၍ ဤအခန်းကို “စူဠသင်္ဂါမ”ဟု ခေါ်သည်။]

ထို စောဒကရဟန်းသည်။ သံဃံ-သံဃာတော်သို့၊ ဥပသင်္က မန္တေန-ချဉ်းကပ်လသော်၊ နိစစိတ္တေန-နိမိကျသော စိတ်ဖြင့်၊ သံဃော-သံဃာ တော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်၏။

နိစစိတ္တေနာတိ-ကား၊ မာနဒ္ဓဇံ-မာန တည်းဟူသော အလံကို၊ နိပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (ချ၍)၊ နိဟတမာနစိတ္တေန-နိမိချအပ်သော မာနရှိသော စိတ်ဖြင့်၊ (မာနကို နိမိချထားသော စိတ်ဖြင့်၊ “သံဃော ဥပသကမိတဗ္ဗော”၌စပ်၊) ရဇောဟရဏ သမေနာတိ-ကား၊ ပါဒပုညနသမေန-ခြေသုတ်အဝတ်နှင့် တူသော၊ (“စိတ္တေန”၌စပ်၊) ရဇောဟရဏဿ-မြူကို ပယ်ဆောင်တတ်သော ခြေသုတ်၏၊ (“ရာဂေါ၊ ဒေါသော”၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊ သံကိလိဋ္ဌေ-ညစ်ပေသော၊ ပါဒေဝါ-ခြေကိုသော် လည်းကောင်း၊ အသံကိလိဋ္ဌေ-မညစ်ပေသော၊ ပါဒေဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပဉ္စိယမာနေ-သုတ်အပ်သော်၊ ရာဂေါ-ရာဂသည်၊ နေဝ (ဟောတိ) ယထာ-မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဒေါသော-သည်၊ န (ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဋ္ဌာ နိဋ္ဌေသု-ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အာရုံတို့၌၊ အရဇ္ဈန္တေန-မတတ်မက်သော၊ အဒုဿန္တေန-မပျက်စီးသော၊ (စိတ်မဆိုးသော)၊ (“စိတ္တေန”၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ယထာပဋိရူပေ အာသနေတိ-ကား၊ ယထာပဋိရူပံ-အကြင် အကြင် လျှောက်ပတ်သော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ပါပုဏနဋ္ဌာနေ-ရောက်ရာနေရာ၌၊ ထေရာနံ-ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ပိဋ္ဌိ-ကျောက်ကုန်းကို၊ အဒဿေတွာ-မပြုမူ၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ [ထေရ်ကြီးတွေဘက် ကျောပေး၍ မထိုင်ပါနှင့်၊ မျက်နှာမူ၍ ရိသေဇွာ ထိုင်ပါ-ဟူလို။] အနာနာ ကထိကေနာတိ-ကား၊ နာနာဝိမံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ တံတံ အနတ္ထကထံ-ထိုထိုအနက်မဲ့ စကားကို၊ အကထေန္တေန-မပြောဆိုသူသည်၊ [ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပါသော “ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏”၌စပ်၊ ယောဇနာ၌ကား “နိသီဒိတဗ္ဗံ”၌ စပ်လေသည်၊] အတိရဏ္ဏာနကထိကေနာတိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတံ-မြင်အပ် ကြားအပ်သိအပ်သည်၊ (သမာနံ)ဝိ-သော်လည်း၊ ရာဇကထာဒိကံ-ရာဇကထာ အစရှိသော၊ တိရဏ္ဏာနကထံ-မဂ်ဖိုလ်လမ်း၏ ဖိလာကန့်လန့် ဖြစ်သော စကားကို၊ အကထေန္တေန-သည်၊ (“ဘဝိတဗ္ဗံ”၌စပ်။)

နိစစိတ္တေန။ ။ထိုသံဃာ အစည်းအဝေး ဖြစ်သော သင်္ဂါမသို့ သက်ဝင်၍ (အရှင်ယသကဲ့သို့ စောဒကလုပ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မောက်မာသော စိတ်ကို မဖြစ်စေဘဲ အစွယ်ကျိုးသော ဖြေ ဦးချိုးကျိုးသော နွား၊ ခြေသုတ် အဝတ် အလားကဲ့သို့ နိမိချသော စိတ်နေ စိတ်ထားဖြင့် သံဃာတော်ကို ရိသေလေးစားစွာ ချဉ်းကပ်ပါ-ဟူလို။

ဒိဋ္ဌိပေရာကထာဒိကံ။ ။ဒိဋ္ဌသုတမုတမ္ပိ ရာဇကထာဒိကန္တိ-ဒိဋ္ဌသုတဝသေနေဝ ရာဇစောရာဒိကထံ၊ မုတဝသေနပိ အနာဒိကထဉ္စ အကထေန္တေနာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ ဃာန-ဇိဝှာ-ကာယ ဝိညာဏ်ဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်သော အာရုံသုံးမျိုးကို “မုတ”ဟု ခေါ်၏၊

သာမံ ဝါ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ သံဃသန္နိပါတဋ္ဌာနေ-သံဃာ စည်းဝေးရာ အရပ်၌၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါ-အပ်သောအရာ၊ မအပ်သော အရာကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒ ပေ၊ ဝတ္ထာဒိနိဿိတာ ဝါ- ရုပ်နာမ် အပိုင်းအခြား၊ သမထအကျင့်၊ ဝိပဿနာအကျင့်၊ ရပ်ခြင်း-ထိုင်ခြင်း ခန္ဓကဝတ် အစရှိသည်တို့ကို မှီသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ကထာ-စကားသည်၊ ဓမ္မောနာမ-တရားမည်၏၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဓမ္မော-တရားစကား ကို၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ (သင်္ကါမာဝစရ စောဒက ကိုယ်တိုင်သော် လည်း) ဘာသိတဗ္ဗော-ပြောဟောထိုက်၏၊ ပရောဝါ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော-တိုက်တွန်းထိုက်၏၊ ယောဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပိ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကထေတုံ-ပြောဟောခြင်းငှာ၊ ပဟောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ သော-ထို ရဟန်းကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ- နည်း၊) အာဝုသော-အရှင်ဘုရား၊ သံဃမဇ္ဈမိ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ပဉ္စေ- ပြဿနာသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ မထေယျာသိ- ပြောပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထဗ္ဗော)။

အရိယော ဝါ၊ ပေ၊ နာတိမညိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အရိယာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ နိဿိဒန္တာ-ထိုင်ကုန်လသော်၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနာဝိယ-ညံ့ဖျင်းသော ပုထုဇဉ်တို့ကဲ့သို့၊ န နိဿိဒန္တိ-ထိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုး သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ နိဿိဒန္တိ-နံ၏၊ ဣတိ-

[မုနိတမ္ပ-ဃာနဝိညာဉ်စသည် ရောက်၍ သိထိုက်၏၊ ဣတိ မုတံ၊ “သမ္ပတ္တ ဂေါစရဂါဟက ဖြစ်သောကြောင့်၊ “ရောက်၍+သိ”ဟု ဆိုသည်၊] “ဒိဋ္ဌသုတ မုတမ္ပိ”၌ ဝိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဒိဋ္ဌသုတပင် ဖြစ်သော်လည်း မပြောရ၊ ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ မဟုတ်လျှင်ကား မပြောဖို့ရာ အဘယ်မှာ တားမြစ်ဖွယ်ရှိတော့အံ့နည်း-ဟု ဂရဟာပြု။

ကပ္ပိယာကပ္ပိယ၊ ပေ၊ ဝတ္ထာဒိနိဿိတာ။ ။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါတိ အာဒိသု ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒပဒေန သကလအဘိဓမ္မပိဋကတ္ထံ ဒသေတိ၊ သမထာစာရာဒီဟိ ပဋိသံယုတ္တန္တိ- သကလသုတ္တန္တိ ပိဋကတ္ထံ၊ တတ္ထ သမထာစာရာနာမ သမထဘာဝနာက္ကမော၊ တထာ ဝိပဿနာစာရာ၊ ဌာန နိသဇ္ဇဝတ္ထာဒိ နိသဇ္ဇိတာတိ-သံဃမဇ္ဈာဒိသု ဂရုစိတ္တိကာရံ ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာ ပေတွာ ဌာနာဒိက္ကမ နိဿိတာ စေဝ ဓုဒ္ဓသ မဟာဝတ္ထာဒိဝတ္ထနိဿိတာစ၊ အာဒိသဒ္ဓေန အပ္ပိစ္ဆတာဒိ နိဿိတာ စာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

သော ဝတ္ထဗ္ဗော။ ။ “ပရောဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော”အရ တိုက်တွန်းပုံ အခြင်းအရာကို ပြုလိုသောကြောင့် “သော ဝတ္ထဗ္ဗော”စသည်မိန့်၊ ဌာနနိသဇ္ဇဝတ္ထအရ သာရတ္ထ၌ တစ်မျိုးဆို၍ ယောနာက ဝိမတိကို ပယ်ထားသည်။ [ပဉ္စေ ဥပ္ပန္နေတိကေနစိ ဥပ္ပန္နေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆတေ၊ ဣဒဉ္စ ဥပလက္ခဏမတ္ထံ၊ ယံကိဉ္စိ ဥပဋ္ဌိတံ ဓမ္မံ ဘာသဿူတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ။

ဤသို့လျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တုဏှိဘာဝေါ-ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အရိယော တုဏှိဘာဝေါ နာမ-အရိယတုဏှိဘာဝ မည်၏။ သော-ထို အရိယတုဏှိဘာဝကို၊ နာတိမညိ တဗ္ဗော-လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်၊) ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နာဝဇာနိ တဗ္ဗော-အောက်ချ၍ မသိထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်၊) အတ္တနော-မိမိအား၊ ပတိရူပ-လျှောက်ပတ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာန-ကို၊ ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ နိသိဒ္ဓိတဗ္ဗ-ထိုင်ရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တယှ-သင်၏၊ (သင် စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် သင်စောဒက၏၊) ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ကောနာမော-အဘယ် အမည်ရှိသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော(န အာစရိယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော အစရှိသော) ဝါကျတို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တွဲ-သင်သည်၊ ခတ္တိယဇာတိယော-ခတ္တိယဇာတ် ရှိသူလော၊ ဗြဟ္မဏဇာတိယော-ဗြဟ္မဏဇာတ် ရှိသူလော၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဇာတိ-ဇာတ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-

အရိယောဝါ တုဏှိဘာဝေါ။ ။သံဃာ့ အစည်းအဝေးသို့ ရောက်သော အခါ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗာလပုထုဇဉ်ကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးသော အကြံကို မကြိတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးမျိုးကို နှလုံးသွင်း၍ ထိုင်နေတော်မူလေ့ ရှိကြသတတ်၊ ယခုအခါ အချို့ထေရ်ကြီးများလည်း အရိယာ မဟုတ်စေကာမူ သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌ သာသနာရေးကိုတွေး၍ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေတော်မူလေ့ ရှိကြသည်။ ဤ အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “အရိယော-မြတ်သော၊ တုဏှိဘာဝေါ-ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ခြင်းကို၊ နာတိမညိတဗ္ဗော-လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ (အထင်မသေးထိုက်)”ဟုပေး၊ ယောဇနာ၌ကား-“အရိယာနံ+ဧသော အရိယော”ဟု ဣဒံ တဒ္ဓိတ်လုပ်၏၊ ထိုအလို “အရိယော”ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊ “အရိယော-အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ တုဏှိဘာဝေါ-ကို”ဟု ပေးပါ။

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌ “တံ ကိကာရဏာ-ထိုသို့ မမေးထိုက်ခြင်းသည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အတြဿ ပေမံဝါ ဒေါသောဝါ၊ ပေမေဝါ သတိ ဒေါသောဝါ ဆန္တာပိ ဂစ္ဆေယျ၊ ပေ၊ ဘယာပိ ဂစ္ဆေယျ (တသွာ-ထို့ကြောင့်တည်း၊)ဟု မမေးထိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြတော်မူထား၏၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို မေးသောအခါ ထို ဥပဇ္ဈာယ်က မိမိတို့ အဆက် အနွယ်ဖြစ်နေလျှင် စုဒ္ဓိတက သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဆန္တာဂတိ လိုက်မိတတ်၏၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်က မိမိတို့၏ ဆရာသွားများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေလျှင် စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဒေါသာဂတိ လိုက်မိတတ်၏၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်က အလွန်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်လျှင် “ငါဆုံးဖြတ်တိုင်း ခံမှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု တွေးကာ စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် စောဒက အပေါ်၌ ဘယာဂတိ လိုက်မိတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် မမေးဖို့ရန် တာမြစ်တော်မူသည်။

ထိုက်၊ န အာဂမောတိ-ကား၊ တွံ-သည်၊ ဒီဃဘာဏကော-ဒီဃနိကာယကို ရွတ်အံ့သူသည်၊ (ဒီဃနိကာယဆောင်သည်၊) အသိ-ဖြစ်သလော၊ မဇ္ဈိမဘာဏကော-သည်၊ အသိ-လော၊ [အဓိဇ္ဈိမာအုပ်၌ “အသိ”မပါ၊] ဣတိဇေ-သို့၊ အာဂမော-အာဂမကို၊ (နိကာယကို)၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ကုလာပဒေသောပိ-ကုလာပဒေသကိုလည်း၊ ဓတ္တိယကုလာဒိဝသေနေဝ-ဓတ္တိယကုလ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အတြဿ-ပေမံဝါ ဒေါသောဝါတိ-ကား၊ အတြပုဂ္ဂလေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ (စုဒ္ဒိတကပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၌၊) ဧတေသံ ကာရဏာန-ဤ အကြောင်းတို့တွင်၊ (“ဥပဇ္ဈာယ်စသော အကြောင်းတို့တွင်၊) အညတရဝသေန-တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ပေမံဝါ-ချစ်ခြင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဒေါသောဝါ-မုန်းခြင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝေယျ-၏။

နော ပရိသကပ္ပိကေနာတိ-ကား၊ ပရိသကပ္ပိကေန-ပရိသတ်ကို ကြံဆတတ်သူသည်၊ ပရိသာနုဝိဇာယကေန-ပရိသတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ စီစဉ်တတ်သူသည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာသည်၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်အား၊ ရုက္ခတိ-နှစ်သက်၏၊ တဒေဝ-ထို အကြောင်းအရာကိုသာ၊ စေတေတွာ-စေ့ဆော်၍၊ ကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ န ကထေတဗ္ဗံ-မပြောဆိုရာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ န ဟတ္ထမုဒ္ဒါ ဒဿေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကထေတဗ္ဗေစ-ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ အကထေတဗ္ဗေစ-မပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ သညာဇနနတ္ထံ-အမှတ်အသားကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ [စုဒ္ဒိတကစောဒကာန သညပ္ပာဒနတ္ထံ-ဋီကာ။] ဟတ္ထဝိကာရော-လက်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကို၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။

ကုလာပဒေသောပိ။ ။ကုလာပဒေသောနာမ ဓတ္တယာဒိ ဇာတိယမ္ပိ ကာသိက ရာဇကုလာဒိ ကုလပိသေသော=ဓတ္တိယဇာတ် အစရှိသည်တို့တွင်လည်း ကာသိမင်းမျိုး အစရှိသောအားဖြင့် ထူးခြားသော အမျိုးဇာတ်သည် ကုလာပဒေသ မည်၏၊ တေနောဝါဟ-“ကုလာပဒေသော၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ-ဝိမတိ၊ “ကုလာပဒေသော- ညွှန်ပြအပ်သော အမျိုးကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

နော ပရိသကပ္ပိကေန။ ။အဓိဇ္ဈိ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပရိသတ်တည်းဝယ် တရားစကား ပြောရာ၌ ပရိတ်သတ်အကြိုက်ကို လိုက်၍ ပြောဆိုတတ်ကြ သကဲ့သို့ ပရိသတ် ကြိုက်အောင် မပြောပါနှင့်၊ အတ္ထဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ-အကြောင်းအရာ၏ အလိုသို့သာ လိုက်သူ (အကြောင်း အရာ အမှန်သို့သာ လိုက်သူ) ဖြစ်ရမည်-ဟုလို။

ဟတ္ထဝိကာရော။ ။“ဟတ္ထမုဒ္ဒါ” သဒ္ဒါသည် လက်ချောင်းချိုးခြင်း အနက်ကိုသာ ဟောသော်လည်း ဥပလက္ခဏနည်း အားဖြင့် “လက်နှင့်ဆိုင်သော ဝိကာရအားလုံးကို မပြောပါနှင့်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါကို “ဟတ္ထဝိကာရော”ဟု ဖွင့်ရကား ပါဠိတော်ဝယ် “ဟတ္ထဝိကာရော”ဟု သီးခြားပါဌာယ် မလိုဟု ရှေးနိဿယ၌ ဆိုသည်။

အတ္တံ အနုပိဓိယန္တေနာတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယပဋိဝေဓမေဝ-အဆုံးအဖြတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ကိုသာ၊ သလ္လက္ခန္ဓေန-မှတ်သားလျက်၊ ဣဒံသုတ္တံ-ဤ ပါဠိတော်ကို၊ ဥပလတ္တတိ-ရအပ်၏၊ ဣမသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေ-ဤ အဆုံးအဖြတ်၌၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝက္ခာမိ-ပြောဆိုအံ့၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ပရိတုလယန္တေန-စဉ်းစား နှိုင်းချိန်လျက်၊ နိသီဒိတဗွံ-ရာ၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ နစ အာသနာဝုဋ္ဌာတဗွံတိ-ကား၊ အာသနာ-ဝိနည်းစိုရ်၏နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ သန္တိပါတမဏ္ဍလေ-အစည်း အဝေး၏ အဝန်းအဝိုင်း၌၊ (အစည်းအဝေး၏ အလယ်၌၊) န ဝိစရိတဗွံ-မလှည့် လည်ရာ၊ ဝိနယဓရေ-ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥဋ္ဌိတေ-ထလသော်၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ ပရိသာ-သည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ-ထတတ်၏၊ န ဝိတိဟာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ န ဟာပေတဗ္ဗော-မယုတ်လျောစေထိုက်၊ [သာဓကပြရမည့် အရာ ဝယ် သာဓကပါဠိကို မထည့်မိခြင်း၊ အကြောင်းပြရမည့် အရာဝယ် အကြောင်းကို မပြမိခြင်း စသည်ဖြင့် ဝိနိစ္ဆယကို မယုတ်လျောစေပါနှင့်-ဟူလို၊] န ကုမ္မဇ္ဈေါ သမိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န ဒီပေတဗ္ဗော-မပြထိုက်၊ [အာပတ်မဟုတ် ဘဲလျက် အာပတ်ဟု မဆုံးဖြတ်ထိုက်ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] အသာဟသိကေန ဘဝိတဗွံတိ-ကား၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ကာရိနာ-ပြုလေ့ရှိသူသည်၊ န ဘဝိတဗွံ-မဖြစ်ရာ၊ သဟသာ-လျင်၊ ဒုရတ္တဝစနံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ န ကထေတဗွံ-မပြောဆိုရာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝစနက္ခမေနာတိ-ကား၊ ဒုရတ္တဝစနံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ ခမနသီလေန-သည်းခံခြင်း အလေ့ရှိသူသည်၊ [“ဘဝိတဗွံ-ဖြစ်ရာ၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ ဒုရတ္တ ဝစနန္တိ စောဒက စုဒ္ဓိတကာနံ ဒုရတ္တဝါစံ-ယောဇနာ။] ဟိတ ပရိသက္ကိနာတိ-ကား၊ ဟိတေသိနာ ဟိတဂဝေသိနာ-စီးပွားကို ရှာလေ့ရှိသူသည်၊ (“ဘဝိတဗွံ” ၌စပ်၊) ကရုဏာစ-အပ္ပနာသို့ရောက်သော ကရုဏာကို လည်းကောင်း၊ ကရုဏာ ပုဗ္ဗဘာဂေါစ-အပ္ပနာကရုဏာ၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ဥပစာရကရုဏာကို လည်း ကောင်း၊ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗော-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဣတိအယံ-ကား၊ ပဒဒ္ဒယေပိ-ပုဒ် နှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ အဓိပ္ပာယော-(အရှင်ဥပါလိ၏) အလိုတည်း။

န ဝိစရိတဗွံ။ ။မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်မည့်အချက်ကို သံဃာအား အသိပေးခြင်းငှာ တရား ဆုံးဖြတ်သူတို့ ထိုင်နေရာမှထ၍ သံဃာ့ အစည်းအဝေး အလယ်သို့ သူတစ်ပါးမျက်နှာကို ကြည့်လျက် မလှည့်လည်ပါနှင့်၊ ထိုင်မြဲထိုင်လျက်သာ ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော အဆုံးအဖြတ်ကို အားလုံး နာယူနိုင်လောက်အောင် ပြောဆိုပါ-ဝိမတိ။

ပဒဒ္ဒယေပိ။ ။ကရုဏီကေန ဘဝိတဗွံတိ ဣမိနာ အပ္ပနာပတ္တ ကရုဏာဝုတ္တာ၊ ဟိတ ပရိသက္ကိနာတိ ဣမိနာ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ တေနာဟ- “ကရုဏာစ၊ ပေ၊ ပဒဒ္ဒယေပိ အဓိပ္ပာယော”တိ-ဝိမတိ၊ ဤ ဝိမတိအလို ကရုဏီကေနနှင့် ဟိတ ပရိသက္ကိနာကို “ပဒဒ္ဒယ” ဟု ယူရမည်၊ ယောဇနာ၌ကား တစ်မျိုးယူလေ၏။

အနုသုရုတ္တေနာတိ-ကား၊ အသုရုတ္တေန-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားမရှိသူသည်၊ န(“ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဝိဂ္ဂါဟိကကထာ သင်္ခါတံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ယူတတ်သော စကားဟု ဆိုအပ်သော၊ အသုန္တရဝစနံ-မကောင်းသောစကားကို၊ အသုရုတ္တံ-အသုရုတ္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ-ထို ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည်မဟုတ်သော စကားကို၊ န ကထေတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အတ္တာ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆိနိတံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဝုပသမေတံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ သက္ခိယာမိနုခေါ-စွမ်းနိုင်အံ့လော၊ နော (သက္ခိယာမိနုခေါ)-မစွမ်းနိုင်အံ့လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာ-မိမိကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ပိုင်းခြား၍ ယူထိုက်၏၊ (နှိုင်းချိန်ထိုက်၏၊) အတ္တနော-၏၊ ပမာဏံ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပရော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အယံ ပရိသာ-ဤ ပရိသတ်သည်၊ လန္တိယာနုခေါ-လန္တိပရိသတ်လော၊ သညာပေဝတံ-နားလည်စေခြင်း ငှာ၊ သက္ကာ (နုခေါ)-တတ်ကောင်းအံ့လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နော (သက္ကာ နုခေါ)-မတတ်ကောင်းအံ့လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရော-သူတစ်ပါးကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ [လန္တိယာတိ လန္တိနိ၊-ဝိမတိ၊ လဇ္ဇာ+ယဿာ+အတ္တိတိ လန္တိယာ၊ ဣကပစ္စည်း၊ ကကို ယပြု။]

စောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဓမ္မစောဒကောနုခေါ-ဓမ္မစောဒကလေ လော၊ (တရားသဖြင့် စောဒနာသူလေလော)၊ နော (ဓမ္မစောဒကောနုခေါ)-ဓမ္မ စောဒက မဟုတ်သူလေလော၊ ဣတိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ စုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေ တဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဓမ္မစုဒ္ဓိတကောနုခေါ-ဓမ္မစုဒ္ဓိတကလေလော၊ (တရားသဖြင့် စောဒနာအပ် သူလေလော၊) နော (ဓမ္မစုဒ္ဓိတကောနုခေါ)-လော၊ ဣတိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တဿ-ထို အဓမ္မ စောဒက၏၊ ပမာဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ [ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်နေ စိတ်ထား၊ အရည်အချင်း၊ အသိုင်းအဝိုင်းကို နှိုင်းချိန်ရမည်-ဟူလို။] သေသေသုပိ-ကြွင်းသော (“အဓမ္မစုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော”အစရှိသော) ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဝုတ္တံ အဟာပေန္တေနာတိ-ကား၊ စောဒကစုဒ္ဓိတကေဟိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တ ဝစနံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ အဟာပေန္တေန-မယုတ်လျော့စေဘဲ၊ အဝုတ္တံ

အနုသုရုတ္တေန။ “ဥစ္စတေတိ ဥတ္တံ၊ သုန္တံ+ဥတ္တံ သုရုတ္တံ၊ န+သုရုတ္တံ အသုရုတ္တံ၊ နတ္ထိ+အသုရုတ္တံ ယဿာတိ အနုသုရုတ္တော”ဟုပြု၊ ဤသို့သော ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ “အနု သုရုတ္တေနာတိ” စသည်မိန့်၊ “တံ န ကထေတဗ္ဗံ”ကား ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ကိုပြသော စကားတည်း၊ ပါဠိတော်၌ “အဝေရဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ အနုသုရုတ္တေန”ဟု ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ရှိသည်၊ [“အဝေရ ဝသိကေန-ရန်၏အလိုသို့ မလိုက်သူသည်၊ အနုသုရုတ္တေန-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော ဝိဂ္ဂါဟိကစကား မရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၏”ဟု ပေး။]

အပ္ပကာသေန္တေနာတိ-ကား၊ အနောသဋ္ဌ-မသက်ရောက်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ အပ္ပကာသေန္တေန-ထင်ရှားမပြဘဲ၊ (“ယထာပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

မန္တော ဟာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ မန္တော-ညံ့သော၊ မောမူဟော-ပြင်းစွာတွေဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် စောဒကကို)၊ ပဂ္ဂဏိတဗ္ဗော-ချီမြှောက်ထိုက်၏၊ တံ-သည်၊ ကုလပုတ္တောနန-အမျိုးကောင်းသား မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဥတ္တေဇေတွာ-ထက်သန်စေ၍၊ အနုယောဂဝတ္ထံ-မေးစိစစ်ခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကထာပေတွာ-ပြောစေ၍၊ တဿ-ထို မန္တမောမူဟပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အနုယောဂေါ-အစစ်ခံချက်ကို၊ ဂဏိတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဘိရူအဿာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သံဃမဇ္ဈဝါ-သံဃာ၏ အလယ်သို့သော် လည်းကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈဝါ-ဂိုဏ်း၏အလယ်သို့သော် လည်းကောင်း၊ အနောသဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ-မသက်ဝင်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာရဇ္ဇ-ဇ္ဇရားသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ တာဒိဿော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မာဘာယိ-မကြောက်ပါနှင့်၊ ဝိသဋ္ဌော-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဇ္ဇရားခြင်းကင်း၊ ရဲတင်းသည်၊ ဟုတွာ)၊ ကထေဟိ-ပြောပါလော၊ မယံ-တို့သည်၊ တေ-၏၊ ဥပတ္တမ္ဘာ-အထောက်အပံ့တို့သည်၊ ဘဝိဿာမ-ဖြစ်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာပိ-ပြောဆို၍သော်မှလည်း၊ အနုယောဂဝတ္ထံ-ကို၊ ကထာပေတဗ္ဗော-ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ (စစ်ဆေး မေးမြန်းထိုက်၏၊) [အနုဝိဇ္ဇကဖြစ်သော ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဤမျှလောက်ပြော၍ တစ်ဘက်သတ်သတ် အားပေးနိုင်ပါသလား-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝတွာပိ”ဟု မိန့်သည်၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ “ဤတိုင်အောင်သော စကားမျိုးကို ပြောဆိုသော်မှလည်း ကြောက်သူကို အားပေးနိုင်ပါသည်”ဟုလို၊]

အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာ။ ။ဤပါဠိတော် စောဒနာကဏ္ဍ၊ စောဒကာဒိပဋိပတ္တိအခန်းဝယ် ပြအပ်ခဲ့သော “ကာလေန ဝက္ခာမိ”စသော ကျင့်ဝတ်များကို “အနုယောဂဝတ္ထံ”ဟုခေါ်၏၊ ထို အနုယောဂဝတ်ကို၊ စောဒကအား (သို့မဟုတ်) စုဒ္ဓိတကအား “ဆိုစမ်းပါ”ဟု အဆိုခိုင်းခြင်းကို “အနုယောဂဝတ္ထံကထာပေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ [အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာတိ- “ကိ အနုယောဂဝတ္ထံ ဇာနာသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေနေဝ ကထာပေတွာ၊သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိ၌ကား- အနုယောဂဝတ်အတိုင်း စောဒက (စုဒ္ဓိတက)ကို အစစ်ခံစေခြင်းကို “အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ [အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာတိ- “ကာလေန ဝက္ခာမိ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တဝတ္ထံ၊ အနုယုဉ္ဇနာစာရတ္ထမေနေဝ အနုယုဉ္ဇနံ အနုယောဂဝတ္ထံ နာမ၊ တံ ကထာပေတွာ တေနေဝကမေန အနုယုဉ္ဇာပေတွာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

စက္ကော နိသေဝေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အပဿာဒေတဗ္ဗော-ကြိမ်းမောင်းထိုက်၏၊ တဇ္ဇေတဗ္ဗော-ခြိမ်းခြောက်ထိုက်၏၊ အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အလန္တိ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြု၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာပြောစေထိုက်၏၊ [အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ နတ္ထိ သုစိ သီလမေတဿာတိ အသုစိတိ ဝုတ္တေ အလန္တိတိ အာဟ-“အလန္တိ”တိ၊-ယောဇနာ၊ အသုစိ-မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ် အာပတ်ရှိသူကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော-ထင်ရှားဖြစ်စေထိုက်၏၊ (ဒေသနာပြောစေထိုက်၏)-ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] ဥဇမဒ္ဒဝေနာတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဥဇ-ဖြောင့်မတ်သည်၊ သီလဝါ-သီလရှိသည်၊ ကာယဝင်္ကာဒိရဟိတော-ကိုယ်၏ ကောက်ကျစ်ခြင်း အစရှိသည်မှ ကင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ကို၊ မဒ္ဒဝေနေ-နူးညံ့သူ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ၊ (နူးညံ့သော စကားဖြင့်သာ)၊ ဥပစရိတဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ [ပါဠိတော်၌ “ဥပစရိတဗ္ဗော”ဟု ထည့်စပ်ပါ-ဟူလို။] ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစာတိ ဧတ္ထ-ပါဠိ၌၊ ယော-အကြင် ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓမ္မဂရုဏော-ဓမ္မ၌ အလေးပြုသူသည်၊ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလဂရုဏော န(ဟောတိ) အယမေဝ-ဤ ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ၊ ဓမ္မေသုစ-ဓမ္မတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေသုစ-တို့၌ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တောတိ-အလယ် အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသူ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၆၆။ သုတ္တံ သံသန္တနတ္ထာယာတိ အာဒိသု (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်၊ သဗြဟ္မစာရိန-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပိယမနာပ ဂရဘာဝနိယေန-ချစ်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်၊ အလေးပြုအပ်၊ တိုးပွားစေအပ်သော ဂုဏ်သတင်းရှိသော၊ တေန အနုပိစ္ဆကေန-အနုပိစ္ဆကအမည်ရသော ထို ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမုဒါဟဋေသု-ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ သုတ္တာဒိသု-သုတ္တ အစရှိသည်တို့တွင်၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော် သုတ်သည်၊ သံသန္တနတ္ထာယ-နှီးနှော တိုက်ဆိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာပတ္တာနာပတ္တိန-

မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ “ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစ”တိ ဣဒံ “မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ”တိ ပကတေန သမ္ပန္နိတဗ္ဗန္တိ အာဟ- “ဓမ္မေသုစ ပုဂ္ဂလေသုစ၊ ပေါမဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ၊ ယဉှိ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ တတ္ထ အတိက္ကမန္တော မဇ္ဈတ္တော နာမ နယောတိ၊ ဓမ္မေသုစ ဂါရဝေါ ကတ္တဗ္ဗော၊ ပုဂ္ဂလေသု ပန မေတ္တာဘာဝေန ပက္ခာပါတ ဂါရဝေါ၊ (ဘက်မလိုက်ခြင်း ဟူသော ဂါရဝကို ပြုထိုက်၏)၊ တသ္မာ ဣမံ ဝိဝိံ အနတိက္ကန္တောဝတေသု မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဝိမတိ။

သုတ္တာဒိသု။ ။ “သုတ္တာဒိသုဟိ အာဒိသုဋ္ဌေန ဝိနယ အနုလောမ ပညတ္တ အနုလောမိကာနိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ”ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ဤအလို အာဒိဖြင့် “ဝိနယ-အနုလောမ-ပညတ္တ-အနုလောမိက”တို့ကို ယူ၊ မိမိကား လာလတ် ဖြစ်သော ဩပမ္ပ-အတ္ထ-ပဋိပစ္ဆာ စသည်တို့ကို ယူစေလိုသည်။

တို့ကို၊ သံသန္တနတ္ထံ-ဝှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ခေဒိတဗ္ဗံ၊ ဩပမ္ပနိဒဿနတ္ထာယာတိ-
ကာ၊ ဩပမ္ပ-ဥပမာသည်၊ အတ္ထဒဿနတ္ထာယ-သရုပ်သကောင်ဟူသော အနက်ကို
ထင်ရှားပြခြင်းငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အတ္ထော ဝိညာပနတ္ထာယာတိ-ကာ၊ အတ္ထော-
သရုပ်သကောင်ဟူသော အနက်သည်၊ ဇာနာပနတ္ထာယ-နှစ်ဘက်သံဃာကို
သိစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)။

ပဋိပုစ္ဆာ ထပနတ္ထာယာတိ-ကာ၊ ပုစ္ဆာ-မေးမြန်းခြင်းသည်၊ ပုဂ္ဂလဿ-ကို၊
ထပနတ္ထာယ-မိမိ၏ ဝိနိစ္ဆယ၌ အတည်ထားခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဩကာသ
ကမ္မံ စောဒနတ္ထာယာတိ-ကာ၊ (ဩကာသကမ္မံ-ခွင့်တောင်းမှုကို ပြခြင်းသည်)၊
ဝတ္ထုနာဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာဝါ၊ စောဒနတ္ထာယ-

သံသန္တနတ္ထံ။ အာပတ္တိဝါ အနာပတ္တိဝါတိ သံသယေ ဇာတေ-မိမိ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ကိစ္စ၌
“အာပတ်လေလား၊ အနာပတ်လေလား”ဟု သံသယဖြစ်နေလျှင်၊ သံသန္တိတွာ ဝိနိစ္ဆယ ကရ
ဏတ္ထံ ဝုတ္တံတိ အဓိပ္ပာယော-သုတ္တ (ပါဠိတော်နှင့်)နီးနှော၍ ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြခြင်းငှာ သုတ္တကို
(အနုဝိဇ္ဇက ဝိနည်းစိုရ်သည်) ဆိုအပ်ပြီ၊ ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။-ဝိမတိ။

အတ္ထဒဿနတ္ထာယ။ အတ္ထဒဿနတ္ထာယာတိ-သာဓေတဗ္ဗဿ (ပြီးစေထိုက်- ပြီးအောင်
ဆုံးဖြတ်ထိုက်သော) အာပတ္တာဒိ ဥပမေယျတ္ထဿ (အာပတ်၊ သို့မဟုတ် အနာပတ်ဟူသော
ဥပမေယျ အနက်ကို) စောဒက ဗုဒ္ဓိတကေ (တို့ကို) အတ္တနော ပဋိညာယဇေ (မိမိ ဝန်ခံခြင်း
အားဖြင့်ပင်) သရူပဝိဘာဝနတ္ထံ (သရုပ်သကောင်ကို ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ) (“ဟောတိ”
ဟု ထည့်စပ်)၊ ဝိနည်းစိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ဥပမေယျ-နက်ကို သရုပ်ပေါ်အောင်
ဥပမာဆောင်ပြ ပြောဆိုရမည်-ဟုလို၊-ဝိမတိ။ [မည်သည့်အခါတုန်းက မည်သည့်အမှု၌
မည်ကဲ့သို့-ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ရှေးကဆုံးဖြတ်ထုံးကို ဆောင်ပြခြင်းလည်း ဥပမာဆောင်ပြ
ခြင်းပင်တည်း။]

အတ္ထော ဇာနာပနတ္ထာယ။ ဇေဝံ ဝိဘာဝိတော အတ္ထော (ဤသို့ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ
ဖြစ်စေအပ်သော သရုပ်သကောင်သည်) စောဒကဗုဒ္ဓိတက သံဃာနံ ဉာပနတ္ထာယ (စောဒက
ဗုဒ္ဓိတက ဟူသော နှစ်ဘက်သံဃာတို့ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှာ ဖြစ်၏)၊ နိဇ္ဈာပနတ္ထာယ
သမ္ပုဋ္ဌာပနတ္ထာယာတိ အတ္ထော၊ (“ဉာပနတ္ထာယ”ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်)။-ဝိမတိ။

ပုဂ္ဂလဿ ထပနတ္ထာယ။ စောဒကဗုဒ္ဓိတကေ အတ္တနော ပဋိညာယ ဇေ အာပတ္တိယံ
အနာပတ္တိယံဝါ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ- (ဝိနိစ္ဆယ ချခါနည်းဝယ် နှစ်ဘက်သော စောဒကဗုဒ္ဓိတက
တို့ကို ပြန်၍မေးရ၏)၊ ထိုမေးခြင်းသည် စောဒက ဗုဒ္ဓိတကတို့ကို (မိမိ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော)
အာပတ် သို့မဟုတ် အနာပတ်၌ အတည်ထားခြင်း-အတည်ပြုခြင်းငှာ ဖြစ်၏၊ “အသင်
စောဒက စောဒနာအပ်သည် အတိုင်းပင် အာပတ်ဖြစ်၏၊ သို့မဟုတ် အသင် ဗုဒ္ဓိတက
ဝန်ခံအပ်သည် အတိုင်းပင် အနာပတ်ဖြစ်၏”ဟု အတည်ပြုဖို့ရန် ထပ်မံမေးမြန်းမှုကို ပြုရသည်-
ဟုလို၊-ဝိမတိ။

စောဒနာခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ကရောတု အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ၊ တံ ဝတ္ထုကာမော” ဟု စောဒနာခါနီးဝယ် အခွင့်တောင်းရသည်။-မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓက၊ စောဒနာကထာ၊] စောဒနာသာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ (စောဒနာ-စောဒနာခြင်းသည်) ဒေါသာဒေါသံ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို၊ သရာပနတ္ထာယ-အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို ပြုရာဝယ် အပြစ်ရှိသည်ဖြစ်စေ-မရှိသည်ဖြစ်စေ အပြစ်ရှိ-မရှိကို (မေ့နေလျှင်) အမှတ်ရစေခြင်းငှာ စောဒနာရသည်၊ သာရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ ပမုဋ္ဌသရာပနတ္ထာယ-မေ့နေသည်ကို အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ-ဝိမတိ၊] သာရဏာ သဝစနီယတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဒေါသာဒေါသံ သာရဏာ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ သဝစနီယ ကရဏတ္ထာယ-ပြောဆိုဖွယ် ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သဝစနီယ ပလိဗောဓတ္ထာယာတိ-ကား၊ သဝစနီယံ-ပြောဆိုဖွယ် ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ-ဤကျောင်းတိုက်မှ၊ ပရံ-အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ မာ ပက္ကမိ-မသွားပါနှင့်၊ ဣတိဓဝံ-သို့၊ ပလိဗောဓတ္ထာယ-တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [တားမြစ်ပုံအကျယ်ကို စူဠဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၊ ပရိဝါသိက ဝတ္ထုကထာ၌ ပြထားပြီ။]

ပလိဗောဓော ဝိနိစ္ဆယတ္ထာယာတိ-ကား၊ (ပလိဗောဓော-တားမြစ်ခြင်းသည်)၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်သို့၊ ပါပနတ္ထာယ-ရောက်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌပန ဉာယ-အဆုံးအဖြတ်၏ တည်တံ့ခြင်း အကျိုးငှာ” ဟုလည်း မူကွဲ ရှိ၏၊] ဝိနိစ္ဆယော သန္တိရဏတ္ထာယာတိ-ကား၊ [ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊] ဒေါသာဒေါသံ-အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို၊ သန္တိရဏတ္ထာယ-ကောင်းစွာ ပြီးဆုံးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ တုလနတ္ထာယ-နှိုင်းချိန်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [“ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ဟူသည် အပြစ်ဟုတ်သည် အပြစ်မဟုတ်သည်ကို ချိန်ခွင့်ဖြင့် ချိန်ပြသကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း၊ သံ+တိရဏ၌ တိရဓာတ်သည် “ကမ္မနိဋ္ဌာပန-အလုပ်ကိစ္စကို ပြီးစီးစေခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သန္တိရဏကို တုလနဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

သဝစနီယကရဏတ္ထာယ။ ။သဝစနီယ ကရဏတ္ထာယာတိ-ဒေါသေ သာရိတေဝိ-(အပြစ်ကို အမှတ်ရစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း) သမ္ပဋိန္ဒိတ္တာ (လက်ခံ၍) ပဋိကမ္ပံ အကရောန္တသ (ကုစားမှုကို မပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌) သဝစနီယ ကရဏတ္ထာယ (ပြောဆိုဖွယ် အပြစ် ရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဖြစ်၏)၊ ဦးတိဿသည် သူ့အပြစ်သူ့ အမှတ်ရပါလျက် အပြစ်ဟု ဝန်ခံ၍ မကုစားဘဲနေသည်-ဟု ပြောဆိုဖို့ရာ အပြစ်ကို အမှတ်ရပါလျက် အပြစ်ဟု ဝန်ခံ၍ မကုစားဘဲနေသည်-ဟု ပြောဆိုဖို့ရာ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေမှုကို ပြရသည်-ဟုလိ-ဝိမတိ။

သန္တိဏံ ဌာနာဌာန ဂမနတ္ထာယာတိ-ကား၊ သန္တိရဏံ-ကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေခြင်း သည်၊ အာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဇာနနတ္ထာယ-အာပတ်၊ အနာပတ်၊ ဂရုကအာပတ်၊ လဟုက အာပတ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော သမ္ပရိဂ္ဂဟ သမ္ပဋိန္ဒနတ္ထာယာ တိ-ကား၊ (သံဃော-သည်၊) ဝိနိစ္ဆယ သမ္ပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယစ-အဆုံးအဖြတ်ကို လက်ခံခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတဘာဝ ဇာနနတ္ထာယစ- ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်၊ မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ဣတိ အတ္ထော၊ [ဆုံးဖြတ် ပြီးသော အခါ သံဃာက လက်ခံရသည်၊ လက်ခံပြီးလျှင် သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ အဖြစ်ကို သိအောင်ပြုရသည်၊] ပစ္စေကဌာယိနော အဝိသံဝါဒကဌာယိနောတိ- ကား၊ (သံဃေန-သည်၊ အနုမတာ-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊) ဣဿရိယာ ဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဌာနေစ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်၊ အရှင်သခင်၏ အဖြစ်၊ အကြီးအကဲ အရာ၌ လည်းကောင်း၊ အဝိသံဝါဒကဌာနေစ-မချွတ်မယွင်း သူတို့၏

ဌာနာဌာန ဂမနတ္ထာယ။ ။ “ဌာနာ ဌာနဂမန” ဟူသည်၊ အာပတ်ဖြစ်လျှင် အာပတ္တိဌာနသို့ ရောက်ခြင်း၊ အာပတ်မဟုတ်လျှင် အနာပတ္တိဌာနသို့ ရောက်ခြင်း၊ ဂရုကအာပတ်ဖြင့် စောဒနာလျှင် ဂရုကဟူသော ဌာနသို့ ရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် လဟုကဟူသော အဌာနသို့ ရောက်ခြင်းတည်း၊ အချုပ်မှာ- စောဒနာအပ်သော အာပတ်အရာသို့ ရောက်ခြင်းသည် ဌာနဂမန၊ စောဒနာအပ်သော အာပတ်အရာမှ တစ်ပါးသော အာပတ်-အနာပတ်အရာသို့ ရောက်ခြင်းသည် အဌာနဂမနဟု မှတ်ပါ။

ဣဿရိယာပေက္ခာနေစ။ ။ ပစ္စေကဌာယိနော၏ အဖွင့်တည်း၊ ပစ္စေကံ-အသီးအသီးသော ဌာန၌+ဌာယိနော-တည်သူတို့တည်း၊ ပစ္စေကဌာယိနော-တို့၊ ထိုတွင် “နာပိ တေရသသု သမ္ပတိသု ဧကသမ္ပတိဝသေနပိ ဣဿရိယာယကမ္မံ ကာတမ္မံ” ဟု စူဠဝဂ္ဂ၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့်၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္ပတိ စသည်ဝယ် သမုတ်ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်းသည် ဣဿရိယတည်း၊ ဣဿရဿ+ဘာဝေါ ဣဿရိယံ-သမ္ပတိ ရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကိစ္စ၌ အစိုးရ၏၊ သူ၏ အလုပ်ကို မည်သူမျှ မကန့်ကွက်နိုင်၊ အရှင်သခင်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဩဇာ အာဏာ ရာထူး ဌာနန္တရသည် အာဓိပစ္စမည်၏၊ ကျောင်းတိုက်၌ ဆရာတော်ဖြစ်ခြင်း တစ်ကိုဏ်းလုံး၏ ပါမောက္ခဖြစ်ခြင်း စသည်တည်း၊ အဓိပတိနော+ဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ၊ ထိုထို ကိစ္စ၌ အကြီးအကဲဖြစ်ခြင်းသည် ဇေဋ္ဌကဌာနတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိဟာရေ ဇေဋ္ဌကဌာနံ န ကာတမ္မံ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေနဝါ ဓမ္မမဇ္ဈေသကေနဝါ န ဘဝိတမ္မံ” ဟု ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကအဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ နောက် တိက၌လည်း ဤဇေဋ္ဌကဌာနကို ဖွင့်ဦးလတ္တံ့။

ဇ္ဈေနိဿယ။ ။ ဇ္ဈေနိဿယ၌ကား ဣဿရိယဇေဋ္ဌကဌာန အာဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဌာနဟု နှစ်မျိုးသာခွဲ၍၊ ဘတ္တာဂါရိက စသည်ဖြင့် သက်မဲ့တဏှာစသည်၌ အစိုးရခြင်းကို ဣဿရိယဇေဋ္ဌ ကဌာနဟု လည်းကောင်း၊ ဂဏပါမောက္ခ စသည်ဖြင့် သက်ရှိကိုဏ်းသံဃာ၌ အစိုးရခြင်းကို အာဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဌာနဟု လည်းကောင်း ယူလေသည်။

အရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဌိတာ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ တေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (သံဃာက ခွင့်ပြုအပ်သည် ဖြစ်၍ ပစ္စေကဌာယီ၊ အဝိသံဝါဒကဌာယီဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊) န အပသာဒေတဗ္ဗာ-မခြိမ်းခြောက်ထိုက်ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-၌၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မန္တာ-ညံ့ကုန်သည်၊ မန္တ ဗုဒ္ဓိနော-ညံ့သော ပညာရှိကုန်သည်၊(ဟုတွာ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ (ကိ)၊ ဝိနယောနာမ-ဝိနည်းမည်သည်၊ ကိမတ္တာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ (ဝဒေယျ)၊ တေသံ-လို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝစနောကာသပိဒဟနတ္ထ မတ္တ-ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ခြင်းအကျိုးရှိသော စကားမျှကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိ-ယ အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော) အာဟ-ပြီ၊ [“ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ”စသော စကားသည် “ဝိနည်းဆိုတာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ”ဟု ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ရခြင်းအကျိုးရှိသည်-ဟူလို။] တတ္ထ-ထို ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ-ကား၊ သကလာပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဝိနယပညတ္တိ-ဝိနည်း ပညတ်တော် သည်၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရ သံဝရတ္ထာယ-ကာယဒ္ဓါရဝစီဒ္ဓါရကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အာဇီဝဝိသုဒ္ဓိ ပရိယော သာသနဿ-အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ အဆုံးရှိသော၊ သီလဿ-၏၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသော မှီရာသည်၊ ဟောတိ၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-(“သံဝရော

နတော အပသာဒေတဗ္ဗာ။ ။ [“သံဃေန-သည်၊ အနမတာ-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ ပစ္စေကဌာယီနော-အသီးအသီးသော ဣဿရိယ၊ အာဓိပစ္စ၊ ဇေဋ္ဌကအရာ၌ တည်ကုန် ၏၊ အဝိသံဝါဒကဌာယီနော-မချွတ်မယွင်း သူတို့၏ အရာ၌ တည်ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။] ဤကဲ့သို့ ပစ္စေကဌာယီ၊ အဝိသံဝါဒကဌာယီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စုဒိတက စောဒက တစ်ဘက်ဘက်က မခြိမ်းခြောက်ထိုက်ကုန်၊ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားကို ရိုသေလေးစားရမည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ [န တော အပသာဒေတဗ္ဗောတိ ဣဒံ အဓိပ္ပေတတ္ထ ဒဿနံ၊ တတ္ထ အဝိသံဝါဒကဌာနေ ဌိတာ ဧဝံ န အပသာတေဗ္ဗာ၊ န ဣတရေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ။ ။ သကလာပိ ဝိနယပညတ္တိ ဥပနိဿယော ဟောတိတိ သဗ္ဗန္တော၊ ဣမိနာ သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိသု အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ ပရိယောသာနေသု တေရေသဝါကျေသု ဥပနိဿယော ဟောတိတိ ပါဌသေသော အဇ္ဈာဟရိ တဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ၊ -ယောနော၊ ဤ ယောနောအလို “ဝိနယော-သည်၊ သံဝရတ္ထာယ-ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးကို စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသော မှီရာသည်၊ ဟောတိ”ဟု ထည့်ပေး ရမည်၊ မိမိကား ထည့်ပေးရမည်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာဟု ယူဆသည်၊ “ဝိနယော-သည်၊ သံဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ဟောတိ” ပေးပါ။ [“ဥပနိဿယော ဟောတိ”၏ နောက်၌ “ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်ခြင်းကား ဥပနိဿယအရ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ယူပါဟု သိစေလိုသည်။

အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ"အစရှိသော) အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဒေသ (သော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ ["ဥပနိဿယော ဟောတိ"စသော စကားကို "ဒေသနယော"ဟု ဆိုသည်] အဝိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အဝိပ္ပဋိသာရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အဝိပ္ပဋိသာရောတိ-ကား၊ ပါပပုညာနံ-မကောင်းမှု ကောင်းမှု တို့ကို၊ ကတာကတဝသေန-ပြုအပ်ပြီး မပြုအပ်မိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တဝိပ္ပဋိသာရာ ဘာဝေါ-စိတ်၏ ဝိပ္ပဋိသာရ၏ မဖြစ်ခြင်းတည်း၊ [သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ပုည၊ သီလကို မစောင့်ထိန်းခြင်းသည် ပါပ၊ ထို ပါပကို ပြုအပ်ပြီး၊ ထိုပုညကို မပြုအပ်မိ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်၏ ဝိပ္ပဋိသာရ၏ မဖြစ်ခြင်းတည်း။]

ပါမောဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိသော၊ တရုဏပီတိ-နုသောပီတိတည်း၊ ပီတိတိ-ကား၊ ဗလဝါ-အားရှိသော၊ ဗဟလပီတိ-ထူထဲသော ပီတိတည်း၊ (ရင့်သောပီတိတည်း၊) ပဿဒ္ဓိတိ-ကား၊ ကာယစိတ္တဒရထ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏ ပူလောင်ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းတည်း၊ သုခန္တိ-ကား၊ ကာယိကစေတ သိကသုခံ-ကိုယ်၌ဖြစ်သော သုခ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သုခတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဒုဝိဓမ္မိ-နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဟံ-ထို သုခသည်၊ သမာဓိဿ-၏၊ ဥပနိဿယပစ္စယော-အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သမာဓိတိ-ကား၊ စိတ္တောကဂ္ဂတာ-စိတ်၏ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (စိတ်၏ တည်ငြိမ်ခြင်းတည်း၊) ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနန္တိ-ကား၊ တရုဏဝိပဿ နာ-နုသော ဝိပဿနာတည်း၊ ဧတံ-ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ ဟူသော ဤ အမည်သည်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဿ-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏၊ (ရပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ် အပျက်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်၏၊) အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စိတ္တော ကဂ္ဂတာ-သည်၊ တရုဏဝိပဿနာယ-၏၊ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ၊ နိဗ္ဗိဒါ တိ-ကား၊ သီခါပတ္တာ-အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်သော၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-နိ မည်သော၊ (သင်္ခါရပဝတ္တတို့မှ ထမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော၊) ဗလဝိပဿနာ-တည်း၊ [ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနိဝိပဿနာ အကြောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း အဖွင့်များ၌ ရှုပါ။]

ဝိရာဂေါတိ-ကား၊ အရိယမဂ္ဂေါ-တည်း၊ ဝိမုတ္တိတိ-ကား၊ အရဟတ္တဖလံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ စတုဗ္ဗိဓောပိ-လည်းဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေါ-သည်၊ အရဟတ္တ ဖလဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ-ကား၊ ပစ္စဝေက္ခ ဏာဉာဏံ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တည်း၊ [အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော ဝိမုတ္တိကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို "ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန"ဟု ခေါ်သည်၊] ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ-ကား၊ (ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်၊) အပစ္စယ ပရိနိဗ္ဗာ နတ္ထာယ-အပစ္စယဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-

ထို ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသည်၊ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနဿ-၏၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တသ္မိ-ထို ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသို့၊ အနုပ္ပတ္တေ-အစဉ် ရောက်အပ်သော်၊ အဝဿ-မချွတ်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗတော-ပရိနိဗ္ဗာန် စံထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတဒတ္တာ ကထာတိ-ကား၊ အယံ ဝိနယကထာနာမ-ဤ ဝိနည်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားမည်သည်၊ ဧတဒတ္တာ-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မန္တနာတိ-ကား၊ ဝိနယမန္တနာဧဝ-ဝိနည်းကို နှီးနှော တိုင်ပင်ခြင်းပင်တည်း၊

အပစ္စယ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ ။ပါဠိတော်၌ “အနုပါဒါ”ကို အဋ္ဌကထာက “အပစ္စယ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအပစ္စယကို “အာယတိ” ပဋိသန္ဓိယာ အကာရဏဘူတ”ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်၊ “နောက်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းမဟုတ်သော ပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ”ဟု ပေးပါ၊ ထို “ပရိနိဗ္ဗာန်”ဟူသည်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နောက်ဆုံး စုတိစိတ်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော နောက်ဆုံး ခန္ဓာတို့တည်းဟု ဝိမတိဆို၏၊ ထိုခန္ဓာတို့သည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အစေ့ကွာပြီး ဖြစ်ကော၊ နောက်၌ ခန္ဓာအသစ်ဖြစ်ဖို့ရန် အနန္တရစသော ပစ္စယတ္ထိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြတော့၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ငြိမ်းအေးခြင်း ဓာတ်သဘောသာ ထင်ရှားရှိတော့သည်။

ဝိမတိ။ ။ပရိနိဗ္ဗာနဉာဏ ခိဏာသဝါနံ သဗ္ဗပစ္စိမာ စုတိစိတ္တ ကမ္မဇ ရူပ သင်္ခါတာ ခန္ဓာ၊ တေစ သဗ္ဗကာရတော သမုစ္ဆိန္ဒာနုသယတာယ ပုနတ္တဝါယ အနန္တရာဒိပစ္စယာ န ဟောန္တိ၊ အညေဟိစ တဏှာဒိပစ္စယေဟိ ဝိရဟိတတ္တာ၊ တသ္မာ “အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤဋီကာ၌ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရဟန္တာတို့၏ နောက်ဆုံးခန္ဓာဟု ဖွင့်ခြင်းသည် စဉ်းစားဖွယ်တည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီမာတိကာ ပါဠိတော်၌ “အပစ္စယာဓမ္မာ”နှင့် ဤအပစ္စယသည် သဘောတူပင်ထင်၏၊ ထို အပစ္စယအရ၌ နောက်ဆုံးခန္ဓာကို မကောက်ရ၊ ခန္ဓဝိမုတ်ဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်ကိုသာ ကောက်ရသည်၊ ထို “အသင်္ခတဓာတ်”ဟူသည် ဝိပါကိစိတ်ဟူသော နာမ်ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်ခန္ဓာတို့၏ အကြွင်းအကျန် မရှိရာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်အပ်သော ဓာတ်တစ်မျိုးတည်း၊ ထိုဓာတ် တစ်မျိုးမှာ နောက်ဆုံးခန္ဓာ၏ အခြားမဲ့၌ (ဥပါဒ်အားဖြင့် မဟုတ်သော) သန္တိဓာတ် တစ်မျိုးသာတည်း။

ဣတိဝုတ်။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ အနုပါဒိသေသာ သမ္ပရာယိကာ၊ -ပါဠိတော်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ-ဒိဋ္ဌဇယေဝ အတ္တဘာဝေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ၊ သမ္ပရာယိကာတိ-သမ္ပရာယေ ခန္ဓဘောဒတော (ခန္ဓာယျက်ရာ စုတိအခါမှ) ပရဘာဏ ဘဝါ-အဋ္ဌကထာ၊ (ဒုတိယဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနဓာတုသုတ်)၊ ဤ၌ “ပရဘာဏ ဘဝါ”ဟု ဆိုသော်လည်း “ဘဝါ”အရ ဥပါဒ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မယူရ၊ “ဘူ-သတ္တယံ”ဟူသော ဓာတ်အနက်အရ ထင်ရှားရှိသော သန္တိသဘောကိုသာ ယူရသည်၊ “ဘဝါ”ဟူသာ ဖွင့်၍ ရှေ့ဝါကျကဲ့သို့ “ဝတ္တမာနာ”ဟု မဖွင့်ပုံကို သတိပြုပါ။

ဥပနိသာတိ-ကား၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိ အာဒိကာ-ယ အစရှိသော၊ အယံ ပရမ္မရ ပစ္စယတာပိ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်သည် လည်း၊ (တစ်နည်း) အယံ ပရမ္မရပစ္စယကထာပိ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထာ-ဤ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “ပရမ္မရပစ္စယတာပိ”ဟု ရှိ၏၊ “ပရမ္မရပစ္စယကထာပိ” ရှိမှ နောက်စကားနှင့်ညီမည်၊ “ဧတဒတ္ထာ”နေရာဝယ် “ဧတဒတ္ထာယ”ဟုလည်း ရှိ၏၊] သောတာဝဓာနန္တိ-ကား၊ ဣမိဿာ ပရမ္မရပစ္စယ ကထာယ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ သောတာဝဓာန-နားထောင်ခြင်းသည်၊ (“ဧတဒတ္ထ-ဤ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ဟူသော အကျိုးရှိ၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဣမံ ကထံ-ဤ အဆက်ဆက်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ယံ ဉာဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တမ္ပိ-ထိုဉာဏ်သည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထံ-ရှိ၏၊ [“သောတာဝဓာန”အရ နားထောင်ခြင်း ကိရိယာတွင်မက နားထောင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တိုင်အောင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ယူပါ-ဟု သိစေလို၍ “ဣမံ ကထံ၊ပေ၊တမ္ပိ”ဟု ဖွင့်သည်။] ယဒိဒံ၊ပေ၊ဝိမောက္ခောတိ-ကား၊ စတူဟိ-န်သော၊ ဥပါဒါနေဟိ-ဥပါဒါန်တို့ဖြင့်၊ အနုပါဒိယိတွာ-မစွဲလမ်းမှု၍၊ စိတ္တဿ-၏၊ အရဟတ္တဖလသင်္ခါတော-အရဟတ္တဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ယော အယံ ဝိမောက္ခော-အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သောပိ-သည်လည်း၊ ဧတဒတ္ထာယ-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာအယဇေ-ကြောင်း မရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာသာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤပုဒ်များကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဗာဟိရနိဒါန်း အဆုံး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

၃၆၇။ အနုယောဂ ဝတ္တဂါထာသု-တို့တွင်၊ (မေးစိစစ်ခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြရာ ဂါထာတို့တွင်၊) ပထမဂါထာ-သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာဇေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ [ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက၊ စောဒနာဒိပုတ္တာဝိသဇ္ဇန ဝဏ္ဏနာဝယ် ဆိုခဲ့ပြီ။] ဝတ္ထု၊ပေ၊န ဇာနာတိတိ (ဧတ္ထ)-ဤပါ၌၊ ဝတ္ထုန္တိ အာဒိနံ-ဝတ္ထု အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ န ဇာနာတိတိ ပဒေန-နဇာနာတိဟူသောပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သမ္ပန္နောပုဒ်က ဘောအနက်ကို ဟောသောကြောင့် “ဝတ္ထုန္တိအာဒိနိ”ဟု မရှိရ၊ “ဝတ္ထုန္တိအာဒိနံ”ဟု ရှိရမည်၊] အကောဝိဒေါတိ ပဒဿ-အကောဝိဒေါဟူသော ပုဒ်၏၊ သဝေ တာဒိသကောတိ ဣမိနာ-ကော ဟူသော ဤ ပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဂါထာ၌၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပါရာဇိကာဒိနံ-ကအစရှိသောသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ (နာမလည်)၊ စတုဗ္ဗိမံ-သော၊ ဝိပတ္တိ-ကို၊ (သီလဝိပတ္တိစသည်ကို) န ဇာနာတိ၊ သတ္တဝိမံ-

သော၊ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အသုကသ္မိံ နာမ-
 ထို မည်သော၊ နဂရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိဇေဝံ-သို့၊ နိဒါနံ-
 နိဒါန်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ [သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာ ကာလ ဒေသကို နာမလည်း-
 ဟူလို၊] ဣဒံ-ဤ စကားသည်၊ ပုရိမဝစနံ-ရှေ့၌ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတည်း၊
 ဣဒံ ပစ္စိမဝစနံ-နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဗ္ဗာပရံ-
 ရှေ့စကား နောက်စကားကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဣဒံ-ဤ အမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊
 ဣဒံ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သေး၊ ဣတိ-သို့၊ ကတာကတံ-ပြုအပ်ပြီး မပြုအပ်
 သေးသော အမှုကို၊ နဇာနာတိ။

သမေနစာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗာပရံ-ကို၊ အဇာနနဿ-မသိခြင်း၏၊ သမေန-တူသော၊
 တေနော အညာဏေန-ထို မသိခြင်းကြောင့် သာလျှင်၊ ကတာကတံ-ကို၊ န
 ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဇေဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-အာကာရ အကော
 ဝိဒေါပုဒ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ န ဇာတိတိ ပဒေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ သမ္ပန္နော-စပ်ခြင်းကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ အာကာရ အကောဝိဒေါတိ-ဒေါ ဟူ၍၊ ယံ ဇေဝံ
 (ပဒံ)-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုပုဒ်၌၊ အာကာရ အကောဝိဒေါတိ-ကား၊ ကာရဏာ
 ကာရဏေ-အကြောင်းဟုတ်သော အရာ၊ အကြောင်း မဟုတ်သော အရာ၌၊
 အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ-လျှင်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ
 ဘိက္ခု) သည်၊ ဝတ္ထုအာဒိနိပိ-ဝတ္ထု အစရှိသည် တို့ကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ၊
 အာကာရဿစ-အကြောင်း၌လည်း၊ (အကြောင်းဟုတ်/မဟုတ်၌လည်း၊)
 အကောဝိဒေါ (ဟောတိ)၊ တာဒိသကော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သ (သော)-
 ဘိက္ခု-ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ အပဋိက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “သစေ”ဟု ရှိ၏၊ “သဝေ”ဟု ရှိမှ ပါဠိတော်နှင့် ညီမည်၊ “အပဋိက္ခော” ၏
 အနက်ကို နောက်၌ ဖွင့်လိမ့်မည်။]

ကမ္မဉ္စ အဓိကရဏဉ္စာတိ ဣမေသမ္ပိ ပဒါနံ-ဏဉ္စ အစရှိသော ဤ ပုဒ်တို့၏
 လည်း၊ [“ဝိ”ဖြင့် “ဝတ္ထုန္တိ အာဒိနိ”ကိုပေါင်း၊] န ဇာနာတိတိ ပဒေနော-
 နှင့်ပင်၊ သမ္ပန္နော (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ကမ္မဉ္စ အဓိကရဏဉ္စ
 အစရှိသော ဤပါဌ်၌၊ ယောဇနာ-ပုဒ်အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ တထေဝ-
 ထို ဝတ္ထု အစရှိသည်တို့ကို မသိသည့် အတိုင်းပင်၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော
 နည်းဖြင့်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ကမ္မဉ္စ-ကိုလည်း၊ န
 ဇာနာတိ၊ အဓိကရဏဉ္စ န ဇာနာတိ၊ သတ္တပ္ပကာရေ-၇ ပါးသော အပြားရှိသော၊

တေနော၊ပေ၊အညာဏေန။ ။တေနောတိ အာဒိသု တေနော ကတာကတဿ
 အဇာနနော ပုဗ္ဗာပရံ အဇာနနဿ၊ အညဿာပိ ဘိက္ခုနော ယံ ကတာကတံ ဟောတိ၊
 တမ္ပိ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

သမထေစာတိ-၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်
လည်း၊ ရာဂါဒိဟိ-ရာဂ အစရှိသော အကုသိုလ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-တို့သည်၊ ရတ္တော-
တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာစ-ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊)
ဒုဋ္ဌော-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)စ-လည်းကောင်း၊ မူဠော-တွေဝေသည်၊(ဟုတွာ)
စ-လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့လိုက်၏၊) ဘယေန ဘယာ-ကြောက်ခြင်း
ကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ သမ္မောဟေနမောဟာ-တွေဝေခြင်းကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ။

ပန-ဆက်၊ ရတ္တတ္တာ-တတ်မက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်ကောင်း၊ ဒုဋ္ဌတ္တာ
စ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဒေါသာ-မုန်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-အဂတိသို့
လိုက်၏၊ [ဆန္ဒာ၏ အကြောင်းကား ရတ္တတ္တာ၊ ဒေါသာ၏ အကြောင်းကား
ဒုဋ္ဌတ္တာတည်း။] ပရံ-တစ်ပါးသော စုဒ္ဓိတက၊ စောဒက တစ်ဘက်ဘက်ကို၊
သညာပေတုံ-နားလည် စေခြင်းငှာ၊ အသမတ္တတာယ-မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ နစ သညတ္တိကုသလော-နားလည်စေခြင်း၌လည်း မကျွမ်းကျင်၊
ကာရဏာကာရဏ ဒဿနေ-မှန်သောအကြောင်း မမှန်သောအကြောင်းကို ပြခြင်း၌၊
အသမတ္တတာယ-ကြောင့်၊ နိဇ္ဈတ္တိယာစ-သူတစ်ပါးကို ရှုစေခြင်း၌ လည်း၊
အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သဒိသာယ-တူသော၊ ပရိသာ
ယ-၏၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓတ္တာ-ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လဒ္ဓပက္ခော-ရအပ်
ပြီးသော အသင်းအပင်းရှိ၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အတ္တနော ပရိသာ သဒိသာယ”ဟု
ရှိသည်ကား မကောင်း၊ အတ္တနော သဒိသာယာတိ-ယထာဝုတ္တေဟိ ဒေါသေတိ
ယုတ္တတာယ အတ္တနာ သဒိသာယ၊-ဝိမတိ၊ မိမိနှင့် ရတ္တချင်း ဒုဋ္ဌချင်း စသည်
အားဖြင့် တူသော ပရိသတ်-ဟူလို။]

ဟိရိယာ-ရှက်ခြင်း၏၊ ပရိဗာဟိရတ္တာ-အပ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဟိရိကော-
အရှက်မရှိ၊ ကာဠကေဟိ-မည်းညစ်ကုန်သော၊ ကမ္မေဟိ-အကုသိုလ် ကံတို့နှင့်၊
သမန္တာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကဏ္ဍကမ္မော-မည်းညစ်သော
အကုသိုလ်ကံရှိ၏၊ ဓမ္မာဒရိယ ပုဂ္ဂလာဒရိယာနံ-ဓမ္မ၌ လေးစားခြင်း ရှိသူ၏
အဖြစ် ပုဂ္ဂလ၌ လေးစားခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်တို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊
အနာဒရော-ဓမ္မပုဂ္ဂလ၌ လေးစားခြင်း မရှိ၊ တာဒိသကော-သော၊ သ (သော)
ဘိက္ခု-ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ အပဋိက္ခောတိ-အပဋိက္ခပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ န ပဋိက္ခိ

အပဋိက္ခော။ ပဋိက္ခိယတေတိ ပဋိက္ခော၊ ပတိ+ဣက္ခဓာတ်-ရှုခြင်း အနက် ဟော+
အပစ္စည်း၊ “ရှု”ဆိုသည်ကား “အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဌာန၊ အရှင်သခင်၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာဌာန၊ အကြီးအကဲ၏ ဌာန၌ တင်ထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ န+ပဋိက္ခော အပဋိက္ခော-
ဣဿရိယဌာန၊ အာဓိပစ္စဌာန၊ ဓဇ္ဇကဌာန၌ တင်ထားသော အားဖြင့် မကြည့်ရှုထိုက်-
မမျိုးမြှောက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

တဗ္ဗော၊ န ဩလောကောတဗ္ဗော-မကြည့်ရှုထိုက်၊ သမ္ပန္နိတွာ-ပမှတ်၍၊ ဣဿရိယ
 ဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်၊ အရှင်သခင်၏ အဖြစ်၊ အကြီးအကဲ၏
 အရာ၌၊ န ထပေတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (ဣတိ-ကား၊ ယောဇနာ-
 တည်း၊) သုက္ကပက္ခဂါထာနမ္ပိ-သုက္ကပက္ခဂါထာတို့၏ လည်း၊ ယောဇနာနယော-
 ယောဇနာနည်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း၊ စူဠသင်္ဂါမဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌတာ-ပြီ။ [ဣဿရိယအာဓိပစ္စ
 ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာန၏ အဓိပ္ပယ်ကို ရှေး၌ပြခဲ့ပြီ။]

မဟာသင်္ဂါမ

၁။ဝေါဟာရဓမ္မနဓာနိတဗ္ဗာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၈-၃၇၄။ မဟာသင်္ဂါမေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝတ္ထုတော
 ဝါ ဝတ္ထု သင်္ကမတိတိ-ကား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ပဌမပါရာဇိကဝတ္ထု-
 ပထမမပါရာဇိက၏ ဝတ္ထုကို၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်ပါပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော် လည်း
 ကောင်း၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊
 ပုန-ဖန်၊ ပုစ္ဆိယမာနော-ဝိနည်းစိုရ်က မေးအပ်သော၊ (“ဝဒတိ”၌စပ်၊ နိဗ္ဗံသိယ
 မာနော-ပွတ်တိုက်စစ်စေအပ်သော်၊) [အချို့စာအုပ်၌ ဤပုဒ်မပါ၊] မယာ-သည်၊
 ပဌမ ပါရာဇိကဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ န ဒိဋ္ဌ-အပ်ပါ၊ နသုတံ-အပ်ပါ၊ ဒုတိယပါရာဇိ
 ကဿ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ သုတံ-ပြီ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ ဧတေနေနယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊
 သေသဝတ္ထုသင်္ကမနံ-ကြွင်းသောဝတ္ထုသို့၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊
 ဝိပတ္တိတော-ဝိပတ္တိတစ်မျိုးမှ၊ ဝိပတ္တိသင်္ကမနံ-ဝိပတ္တိတစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို
 လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိတော-အာပတ်တစ်မျိုးမှ၊ အာပတ္တိသင်္ကမနံ-
 အာပတ်တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒိကဗ္ဗ-သိထိုက်၏၊
 ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မယာ-သည်၊ နေဝဒိဋ္ဌ-မြင်လည်း မမြင်
 အပ်ပါ၊ န သုတံ-ကြားလည်း မကြားအပ်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊
 ပစ္စာ-နောက်၌၊ မယာပိ-သည်လည်း၊ ဧတံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-
 သော် လည်းကောင်း၊ သုတံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-၏၊
 ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်ပါပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဝတွာ-၏၊ ပစ္စာ-၌၊ န ဒိဋ္ဌ-အပ်ပါ၊ (ဣတိ)ဝါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ နသုတံ-အပ်ပါ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-၏၊ အယံ-ဤ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝဇာနိတွာ ပေ၊ အဝဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ (ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံသူ၊
 ဝန်ခံပြီး၍ ပယ်သူဟူ၍၊) ဝေဒိတဗ္ဗော၊သေဝ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်၊ (ပယ်ပြီး
 ၍ဝန်ခံသော ဝန်ခံပြီး၍ပယ်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်၊) အညေနာညံ ပဋိစရတိနာမ-
 အညေနာညံပဋိစရတိ မည်၏၊ (တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့် တစ်ပါးသော
 အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းသူမည်၏။)

၃၇၅။ ဝတ္ထာဝတ္ထာတိ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ နိလာဒိဝတ္ထာဝတ္ထာဝသေန-နိလ အစရှိသော အဆင်းအမျိုးအမျိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပဒံ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပဒံကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန)၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝစနမနုပ္ပဒါ နန္တိ-ပါဠိဖြင့်၊ သဉ္ဇရိတ္တံ-သဉ္ဇရိတ္တံ သိက္ခာပဒံကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကာယသံသဂ္ဂါဒိတ္တယံ- ကာယသံသဂ္ဂ အစရှိသော သိက္ခာပဒံ ၃ ပါး အပေါင်းကို၊ သရူပေ နေဝ- သရုပ်အားဖြင့်ပင်၊ (နာမညတိုက်ရိုက်အားဖြင့်ပင်၊) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ- န်သော၊ ဣမာနိ-ဤ သိက္ခာပဒံတို့ကို၊ မေထုနဓမ္မဿ-မေထုနဓမ္မပါရာဇိက၏၊ ပုဗ္ဗဘာဏါ-ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗပယောဂေါတိ-ပုဗ္ဗပယောဂဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ- န်၏၊ [ပုဗ္ဗပယောဂ သဟပယောဂ ၂ မျိုးတွင် “ပုဗ္ဗပယောဂ”ဟု သိပါ-ဟူလို။]

၃၇၆။ စတ္တာရိ အပလောကနကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေနဝဂ္ဂါဒိနိ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိသော ကံတို့တည်း၊ သေသေသုပိ-(စတ္တာရိဉာတ္တိကမ္မာနိ စသော) ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ စတ္တာရိ- န်သော၊ စတုက္ကာနိ-စတုက္ကတို့သည်၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ [အပလောကန ကမ္မစတုက္က၊ ဥတ္တိ စတုက္က၊ ဥတ္တိ ဒုတိယ စတုက္က၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထ စတုက္ကအားဖြင့် “၄ စတုက္က”တည်း၊]

ဝတ္ထာဝတ္ထာ။ နိလာဒိ ဝတ္ထာဝတ္ထာ ဝသေနာတိ-နိလာဒိဝတ္ထာဝသေန အာရောဂျတ္တာဒိ အဝတ္ထာဝသေနစ၊-သာရတ္ထ၊ ဤ သာရတ္ထအလိုအားဖြင့် “အဝတ္ထာ-အဆင်းမဟုတ် အာရောဂျတ္ထစသည်”ဟု ပေးပါ၊ ဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပဒန္တိ-နိလာဒိဒသန္တံ သုက္ကာနံ မောဝစနဝသေန ဝုတ္တံ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပဒံ၊ တဉ္စိ တေလာဒိမနုဝတ္ထာနံ နိလာဒိ ပစုရဝတ္ထာနံ ဝသေန “ဝတ္ထာဝတ္ထာ”တိ ဝုတ္တံ၊ ပစုရတ္ထေဟိ ဣဓ အဝတ္ထောတိ အကာရော-ဝိမတိ၊ ဤ အလို “ဝတ္ထ-ဆီစသော အဆင်းကဲ့သို့ နဲ့သောအဆင်း+အဝတ္ထ-အညိုအဆင်းစသော များသော အဆင်းဟု ပေးပါ။

ဝစန မနုပ္ပဒါန။ ။ “အနုပ္ပဒိယတိ ဧတေနာတိ အနုပ္ပဒါနံ-ပြန်၍ ပေးကြောင်း ပြန်၍ ပြောကြောင်းဖြစ်သော စကား၊ ဝစနစ-ပထမ သွား၍ ပြောဆိုကြောင်းစကားလည်း+အနုပ္ပ ဒါနံစ-သဘောတူ မတူကို ပြန်၍ ပြောဆိုကြောင်း စကားလည်း၊ ဝစနမနုပ္ပဒါနံ-ကား”ဤသို့ ခွန်သမာသ်သော် လည်းကောင်း (တစ်နည်း) “ဝစနဿ-အောင်သွယ်အပ်သူ၏ စကားကို+ အနုပ္ပဒါနံ-ပြန်၍ ပေးကြောင်း=ပြန်၍ ပြောကြောင်းစကားတည်း၊ ဝစနမနုပ္ပဒါနံ-ကား” ဤသို့ တပျူရိသ်သမာသ်သော် လည်းကောင်း ပြုပါ၊ ဤအဖွင့်အရ စကားကိုသာ တိုက်ရိုက်ရ သော်လည်း၊ ထိုစကားကြောင့် သင်ရောက်အပ်သော သဉ္ဇရိတ္တအာပတ်ကို ကာရုဏူပစာရအားဖြင့် “ဝစန မနုပ္ပဒါနံ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ “ဝစန မနုပ္ပဒါနံ”နေရာဝယ် ဝစနမနုပ္ပဒါနံ”ဟုလည်း မူကွဲ၏၊ ယောနောဉ်လည်း “သဉ္ဇရိတ္တံ ယသ္မာ အနေန သိက္ခာပဒေန ဝနံ အနုပ္ပဒိယတိ၊ ယသ္မာ “ဝစနမနုပ္ပဒါနန္တိ (ပစ္စည်ဥစ္စာပေးကြောင်း အောင်သွယ်မှု သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍ ဝုစ္စတိ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

၂။ အဂတိအဂ္ဂဋ္ဌဝတ္ထုနာ

၃၇၉။ ဗဟုနောဟိတာယ။ ပေ။ ဟောတိတိ (ဧတ္ထ)-ပါဌ်၌၊ (ဝုဋ္ဌတ္ထံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)-အံ၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသော နည်းအားဖြင့်၊) ဆန္ဒာဒိဂတိယာ-ဆန္ဒ အစရှိသည်သို့ လိုက်ခြင်းအားဖြင့်၊ အဓိကရဏေ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတေ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ ဒွိဓာ-နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ (နှစ်ဖြာ)၊ ဘိစ္ဆတိ-ကွဲ၏၊ သြဝါဒပဓိဝိနယော-ထို သံဃာတော်၏ သြဝါဒကို မှီ၍ အသက်မွေးကြကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယောပိ-တို့သည်လည်း၊ ခွေ ဘာဂေါ-နှစ်ပါးသော အဖို့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ဒွိဘာဂါ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် “ဒွိဘာဂါ ဧဝံ+ခွေ ဘာဂါ”ဟု သွတ္တတဒ္ဓိတ်ပြုပါ။] ဥပါသကာပိ-ရတနာသုံးရပ်ကို ဆည်းကပ်တတ်သော ဥပါသကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယောပိ-မ တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒါယကာပိ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူတတ်သော ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒါယိကာယောပိ-မ တို့သည် လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီအစရှိသည်တို့၏၊ အာရက္ခဒေဝတာပိ-အစောင့်အရှောက် နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ဒွိဓာ ဘိစ္ဆန္တိ-န၏၊ [အချို့ စာအုပ်များ၌ “ဒါရကာပိ၊ ဒါရိကာယောပိ”ဟု ရှိ၏၊ “ဒါယကာပိတိ-ဘိက္ခုနံ ပစ္စယဒါယကာပိ၊ဟု ယောနော ရှိသောကြောင့် “ဒါယကာပိ၊ ဒါယိကာယောပိ” သာ ရှေးပါဌ်တည်း၊] တတော-ထိုသို့ အစောင့်နတ်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ ဘုမ္မဒေဝတာ-ဘုမ္မစိုင်းနတ်တို့ကို၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာနော-အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာတိုင်အောင်သော ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဒွိဓာဝ ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဗဟုနောဟိတာယ။ပေ။ဒေဝမနုဿာနန္တိဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္တေ ရေန) ဝုတ္တံ။

၃၈၂။ ဝိသမနိဿိတောတိ-ကား၊ ဝိသမာနိ-မည်မညွတ်ကုန်သော၊ ကာယကမ္မဒီနိ-ကာယကံ အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဿိတော-မှီ၏၊ ဂဟနနိဿိတောတိ-ကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ သင်္ခါတံ-ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဂဟနံ-ရှုပ်ထွေးသော မိစ္ဆာအယူကို၊ နိဿိတော-၏၊ ဗလဝနိဿိတောတိ-ကား၊ ဗလဝန္တေ-အားရှိ ကုန်သော၊ အဘိညာတေ-ထင်ရှားကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိဿိတော-၏၊ တဿ

ယာဝ။ပေ။ဟောန္တိ။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာနော ဒွိဓာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-အဝိဟာဒိ သုဒ္ဓါဝါသိကာ အညဘူမိသု အရိယာ ဓမ္မဝါဒီ ပက္ခံ ဧဝ ဘန္တိ၊ ဣတရေ ဒုဝိဓေတိ ဒုဋ္ဌဋ္ဌံ-ဝိမတိ၊ အရိယာ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ဓမ္မဝါဒီဘက်၌သာ ပါကြ၍၊ ပုထုဇဉ်တို့ကား နှစ်ဘက်လုံးတွင် အသီးအသီး ပါဝင်ကြသည်-ဟုလို၊ ဝိနည်းစိုရ် အဂတိလိုက်မှုသည် ဤမျှ တိုင်အောင် စိပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေသည်။

အဝဇာနန္ဒာတိ-ကား၊ တဿ-ထို နဝကရဟန်း၏၊ ဝစနံ-စကားကို၊ အဝဇာနန္ဒာ-အောက်ချဉ်သိလျက်၊ (မထိမဲ့မြင်ပြုလျက်၊) [“အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ ဤ နည်း၌ တဿ၏ သမ္ပန္နိကို “ဝစနံ”ဟု ထည့်၍ ပေးပါ၊ ဥပမာ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”၌ “မေ”၏ သမ္ပန္နိကို “ဝစနံ”ဟု ထည့်ရသကဲ့သို့တည်း၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ (တဿာတိ ဧတံ-တဿဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊) ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနည်း၊ သာမိဝစနံ-ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ တံ-ထို နဝကရဟန်းကို၊ အဝဇာနန္ဒာ-လျက်၊ (“အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ”၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

၃၉၄။ ယံအတ္ထာယာတိ-ကား၊ ယဒတ္ထာယ-အကြင်အကျိုးငှာ၊ (“သံဃော သန္နိပတိတော ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) တံ အတ္တံတိ-ကား၊ သော အတ္ထော-ထို အကျိုးကို၊ (“န ပရိဟာပေ တဇ္ဇော-မယုတ်လျောစေထိုက်”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) သမ္ပတ္တ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

မဟာသင်္ဂါမဝတ္ထနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အထံအတ္ထာယ၊ တံ အတ္တံ။ ။ ယံအတ္ထာယာတိ သော သဒ္ဒေါ သမာသောတိ အာဟ- “ယဒတ္ထာ”တိ၊ တံအတ္တန္တိ သော သဒ္ဒေါ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော (ပုလ္လိင်မှ နပုလ္လိင်ပြန်နေသော သဒ္ဒါတည်း၊) ဣတိ အာဟ-“သော အတ္ထော”တိ၊ အတ္ထေသဒ္ဒေါဟိ ပုလ္လိင်္ဂေါ၊ ပါဠိယံ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံတိ ဧတ္တာပိ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ-ဟူသော နပုလ္လိင်ပုဒ်၌လည်း၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဝေဒိတဇ္ဇော၊-ယောနော။

ကထိနဘောဒဝတ္ထနာ

[ကထိနနှင့်စပ်၍ သိဖွယ်အပြားကို ပြဆိုရာအခန်းကို “ကထိနဘောဒ”ဟု ခေါ်သည်။]

၄၀၃။ ကထိနေ-ကထိနံ၌၊ အဋ္ဌမာတိကာတိ-ကား၊ ခန္ဓကေ-မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပက္ကမနန္တိ ကာဒိကာ-ပက္ကမနန္တိ ကာ အစရှိ ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့တည်း၊ ပလိဗောဓာနိသံသာပိ-ပလိဗောဓေ၊ အာနိသံသတို့သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး မဟာခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာဇေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ပလိဗောဓေ အာနိသံသတို့ပင်တည်း။

၄၀၄။ ပယောဂသမာတိ-ကား၊ စိဝရဓာဝနာဒိနော-သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်း အစရှိသော၊ [“စိဝရ”အရ သင်္ကန်းချုပ်ပြီး မဟုတ်သော သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ အဝတ်ကို ယူပါ၊ ထို အဝတ်ကို “သင်္ကန်းလျာ”ဟု ခေါ်၏၊ မင်းလောင်းကို “မင်းလျာ” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။] သတ္တဝိဓဿ- ၇ ပါး အပြားရှိသော၊

ပုဗ္ဗကရဏဿ-ပုဗ္ဗကရဏ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဥဒကာဟရဏာဒိကော-
 ရေကို ဆောင်ခြင်း အစရှိသော၊ (ရေခပ်ခြင်း အစရှိသော၊) ယော ပယောဂေါ-
 အကြင်ပယောဂကို၊ ကယိရတိ-အပ်၏၊ တဿပယောဂဿ-အား၊ (“ကတမေ
 ဓမ္မာ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော” စသည်၌စပ်၊) ကတမေ၊ပေ၊ပစ္စယောတိ-
 ကား၊ အနာဂတ ဝသေန-အနာဂတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့တို့သည်၊
 ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ကတမေ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့သည်၊ ပစ္စယာ-ကျေးဇူးပြုကုန်
 သည်၊ ဟောန္တိ-နိဿနည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပစ္စည်းက အနာဂတ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်က
 အတိတ်ဖြစ်ရမည်၊ ပဋ္ဌာန်း အနန္တရပစ္စည်း၌ကား ပစ္စည်းက အတိတ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်က
 အနာဂတ်တည်း။] သမနန္တရပစ္စယေနာတိ-ကား၊ သုဋ္ဌု-လွန်စွာ၊ အနန္တရပစ္စယေန-
 အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ (ပစ္စယာ ဟောန္တိ-နိဿနည်း၊) အနန္တရပစ္စယမေဝ-ရ
 ပစ္စည်းကိုပင်၊ အာသန္နတရံ-သာ၍ နီးသည်ကို၊ ကတွာ၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏။ [အနန္တရ
 အပေါ်ဝယ် “သုဋ္ဌု” အနက်ဟော “သံ”သဒ္ဒါထည့်၍ “ကတမေ ဓမ္မာ သမနန္တရ
 ပစ္စယေန ပစ္စယော”ဟု မေးသည်-ဟူလို၊]

ဥဒကာဟရဏာဒိကော။ (သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ဖို့ရန်) ၁-ရေခပ်ခြင်း၊
 အာဒိဖြင့် လာလတ္တံ့ ၆ ပါးကို ယူပါ၊ (ထုံး နန္ဒင်းရေတို့ဖြင့် သင်္ကန်းကို ပဉ္စခန်းချုပ်မည်၊
 သတ္တခန်းချုပ်မည် စသည်ဖြင့် မှတ်သားမှု ဝိစာရဏမပြုမီ) ၂-ထုံး နန္ဒင်းရေ စသည်ကိုစီရင်ခြင်း၊
 (သင်္ကန်းလျာအဝတ်ဖြတ်မှုကို မပြုမီ) ၃-အဝတ်ပေါ်၌ လက်သည်း စသည်တို့ဖြင့် ဖြတ်ဖို့
 နေရာကို ခြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဖြတ်ဖို့အရာထင်အောင် ခေါက်၍ နဖူးစသည်၌ ပွတ်တိုက်ခြင်း
 ဓားငယ်ကို သွေးခြင်း၊ (မချုပ်မီ အဝတ် ၂ စကို ဖွဲ့စပ်မှုကို ဗန္ဓနဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့
 ဗန္ဓနမပြုမီ) ၄-ဖွဲ့စပ်ကြောင်းဖြစ်သော တည်းအပ် (သီဖို့အပ်)ကို ဆောင်ယူခြင်း၊ [ရှေးက
 ထိုအပ်ကို ဝါခြမ်းစိတ်ဖြင့် ပြုဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် ရွှေဥမင်အဋ္ဌကထာနိဿယ၌
 “သင်္ကန်းတွယ်အံ့သောငှာ တည်းအပ်ကို (သီထားသောအပ်ကို) သပ်သည်” ဆိုသည်
 ဝါးခြမ်းစိတ်ကို သေးသေးကလေးဖြစ်အောင် ဓားငယ်ဖြင့် သတ်သည်-ဟူလို။] (အဝတ်
 ချုပ်ဖို့ရန်) ၅-အပ်၌ အပ်ချည်သွင်းခြင်း၊ (ဆိုးမှုမပြုမီ) ၆-ထင်းတို့ကို ယူ၍ ပိနဲ့စသည်
 ကျိုခြင်း၊ ဆိုဖို့ရန် ယှဉ်ချုပ်ချထားခြင်း၊ (ကပ္ပမိစ္ဆထိုးဖို့ရန်) ၇-ရှေးခေတ်က သစ်ရွက်ကိုထားခြင်း၊
 ယခုခေတ်၌ ခဲတံစသည်ကို ယူခြင်းတည်း၊ ဤ ၇ ပါးကို ပုဗ္ဗပယောဂ ၇ ပါးဟု မှတ်ပါ။

အနာဂတဝသေန။ အနာဂတဝသေနာတိ-ဥဒကာဟရဏာဒိပယောဂေ ဥပ္ပန္နေ ပစ္စာ
 ဓာဝနာဒိ ပုဗ္ဗကရဏဿ ဥပ္ပတ္တိတော တပ္ပယောဂဿ (ထို ဥဒကာဟရဏစသော ပယောဂ၏)
 အနာဂတဝသေနေဝ အနန္တရပစ္စယော၊ ပစ္စယတ္တဉ္ဇဿ ကာရိယဘူတဿ (အကျိုးဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ထို ဓာဝနစသော ပုဗ္ဗကရဏ၏ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ၌စပ်၊)
 ယသ္မာ နိပ္ပာဒေတဗ္ဗတံ နိဿာယ ပစ္စယာ ပဝတ္ထာ၊ န ဝိနာ တေန၊ တသ္မာ တေန
 ပရိယာယေန ဝုတ္တံ၊ န သဘာဝတော သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် အရာ၌
 အဘိဓမ္မာ သဘောအားဖြင့် ဆိုအပ်သည် မဟုတ်)-ဝိမတိ။

နိဿယပစ္စယေနာတိ-ကာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ-ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ ပယောဂဿ-
 ၏၊ နိဿယံ-မီရာ၏ အဖြစ်သို့၊ (ဘာဝပ္ပဇာန)၊ အာဓာရဘာဝံ-တည်ရာ၏
 အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတာဝိယ-ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟုတွာ ကတမေ ဓမ္မာ ပစ္စယာ
 ဟောန္တိ-နိသနည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နိဿယပစ္စည်း အစစ်မဟုတ်သောကြောင့်
 “ဥပဂတာဝိယ ဟုတွာ”ဟု “ဝိယ”ဖြင့် ဆိုသည်၊] ဥပနိဿယပစ္စယေနာတိ-
 ကာ၊ ဥပေတေန-ကပ်ရောက်သော၊ နိဿယပစ္စယေန-ဖြင့်၊ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ-
 ကုန်သနည်း၊) နိဿယပစ္စယမေဝ-ကိုပင်၊ ဥပဂတတရံ-သာ၍ ကပ်ရောက်တတ်
 သည်ကို၊ ကတွာ ပုစ္ဆတိ၊ ပုရေဇာတပစ္စယေနာတိ ဣမိနာ-န ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊
 ပဌမံ-စွာ၊ ဥပ္ပန္နဿ-ဖြစ်ပြီးသော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏၊ ပစ္စယဘာဝံ-ပစ္စည်း၏
 အဖြစ်ကို၊ ပုစ္ဆတိ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စယေနာတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ပစ္စာ-မှ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ-
 ဖြစ်လတ္တံ့သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏၊ ပစ္စယဘာဝံ ပုစ္ဆတိ၊ သဟဇာတပစ္စယေနာတိ
 ဣမိနာ၊ အပုပ္ဖံ-ရှေ့လည်း မဟုတ်၊ အစရိမံ-နောက်လည်း မဟုတ်၊ (တစ်ပြိုင်နက်၊)
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ-ဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏၊ ပစ္စယဘာဝံ ပုစ္ဆတိ။

ပုဗ္ဗကရဏဿာတိ-ကာ၊ ဓောဝနာဒိနော-သင်္ကန်းလျာ အဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်
 ခြင်း အစရှိသော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-ရှေးဦးစွာ ပြုလုပ်သော ကိစ္စအား၊ [ကတမေဓမ္မာ
 အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ”ဌ်စပ်] နောက်ဌ်လည်း နည်းတူ၊] ပစ္စုဒ္ဓါရဿ
 တိ-ကာ၊ ပုရာဏသဃံာဋိအာဒိနံ-အဟောင်းဖြစ်သော သင်္ကန်းကြီး အစရှိသော
 သင်္ကန်းတို့ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓါရဿ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်းအား၊ [“သဃံာဋိအာဒိနံ”ဌ် အာဒိဖြင့်
 သင်းပိုင်၊ ဧကသီတို့ကိုယူ၊] အဓိဋ္ဌာနဿာတိ-ကာ၊ ကထိနစိဝရာဓိဋ္ဌာနဿ-
 ကထိနလျာ သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းအား၊ အတ္ထာရဿာတိ-ကာ၊ ကထိနတ္ထာ
 ရဿ-ကထိနခင်းခြင်းအား၊ မာတိကာနဉ္စ ပလိဇောဓာနဉ္စာတိ-ကာ၊ အဋ္ဌန္တံ-
 နိသော၊ မာတိကာနံ-မာတိကာတို့အား လည်းကောင်း၊ ဒွိန္တံ-ကုန်သော၊ ပလိဇောဓာ
 နံစ-တို့အား လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဿာတိ-ကာ၊ သဃံာဋိအာဒိနော-သင်္ကန်းကြီး
 အစရှိသော၊ ကထိနဝတ္ထုဿ-ကထိန၏ တည်ရာဝတ္ထုအား၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “ဝတ္ထုဿာတိ၊ပေ၊ကထိနဿ ဝတ္ထုဿ”ဟု ရှိ၏၊] သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-
 ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ယဉ္စ-အကြင် သဘောတရားကိုလည်း၊
 လစ္ဆတိ-ရအပ်၏၊ ယဉ္စ-ကိုလည်း၊ န လစ္ဆတိ-အပ်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော သဘော
 တရားတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေးပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ဌ်၊ ယံ-အကြင် သဘောတရားကို၊
 ယဿ-အကြင် ပယောဂ စသည်၏ အတွက်၊ လစ္ဆတိ-၏၊ ‘တဒေဝ-ထို
 သဘောတရားကိုပင်၊ ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုဗ္ဗကရဏံ ပယောဂဿာတိ
 အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝိသစ္စနံ-အဖြေကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္တောရော)၊

အာဟ-မိန့်ပြီ၊ တဿ-ထို အဖြေ၏၊ အတ္ထော-ကား၊ ပယောဂဿ၊ပေ၊ဓမ္မာတိ အာဒိ-ဗ္ဗာ အစရှိသော၊ ယံ-အကြင် ပြဿနာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-၌၊ (ဝိသန္ဓနံ-ကို) ဝုစ္စတေ-အပ်၏၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-သည်၊ ပယောဂဿ-အား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုသည်၊ (ဟောတိ)၊ [သမနန္တရ၊ပေ၊နိဿယ၊ပေ၊ဥပနိဿယ၊ပစ္စယေန ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ [သမနန္တရ၊ နိဿယတို့၌ “ပစ္စယေန ပစ္စယော”ကို ယေယျာလမ္ဘြပ်ထားသည်၊] ဟိ-ချဲ့၊ သတ္တဝိဓမ္မိ-သော၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-(သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို ဖွပ်ခြင်း အစရှိသော၊) ပုဗ္ဗကရဏသည်၊ ပယောဂဿ-(ရေခပ်ခြင်း အစရှိသော) ပယောဂအား၊ (“ပစ္စယော ဟောတိ”၌ လှမ်းစပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန ပယောဂေန-ဖြင့်၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ-ပြီးစေထိုက်သော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သော ပယောဂေါ-ကို၊ ကရိယတိ-၏၊ တသ္မာ၊ စတုဟိ-နိသော၊ ဣမေဟိ ပစ္စယေဟိ-ဤ (အနန္တရစသော)-ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ [အနန္တရပစ္စည်း-ဟု ဆိုသော်လည်း ပဋ္ဌာန်း၌ လာသော အတိတ်အနန္တရပစ္စည်း မဟုတ်၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဝိနည်း အနန္တရ ပစ္စည်းတည်း။]

ပန-ကား၊ ပုရေဇာတပစ္စယေ-တပစ္စည် အရာ၌၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ပယောဂသည်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌဓမ္မေသု-ထုတ်ပြအပ်သော တရားတို့တွင်၊ (“ဘောဓနေန၊ ဝိစာရဏေန” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ သရုပ်ထုတ်ပြအပ်သော ပုဗ္ဗကရဏ ၇ ပါးတို့တွင်၊) ဧကဓမ္မိ-တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း၊ /န လဘတိ-မရ၊ အညဒတ္ထု-စင်စစ်၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-အား၊ သယံ-မိမိဟူသော ပယောဂသည်၊ [အရို့စာအုပ်၌ “အယံ” ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ပုရေဇာတပစ္စယော-ပုရေဇာတပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း) ပယောဂေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ (ရှိမှသာ၊) ပုဗ္ဗကရဏဿ-၏၊ နိပ္ပစ္စနတော-ပြီးစီးနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ ပယောဂေါ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ။

ဧကဓမ္မိ နလဘတိ၊ပေ၊နိပ္ပစ္စနတော။ ။“ပုရေဇာတပစ္စည်း အရာ၌ ပုဗ္ဗပယောဂသည် တစ်ခုသော ပုဗ္ဗကရဏတရားကိုမျှ မရ”ဟူရာဝယ် ပုရေဇာတ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်မဖြစ်-ဟု ဆိုလိုသည်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပုဗ္ဗယောဂသည်သာ ပုဗ္ဗကရဏ၏ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်သည်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ ရှေးဦးစွာ ရေခပ်ခြင်း စသော ပုဗ္ဗပယောဂရှိမှ သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်းစသော ပုဗ္ဗကရဏ၏ ပြီးစီးနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ဦးစား။ ပုရေဇာတပစ္စယေ၊ပေ၊နလဘတိတိ-ဧသ ဥဒက ဟရဏာဒိ ပယောဂေါ အတ္ထဇော ပုရေဇာတပစ္စယဘာဝေ ပုဗ္ဗကရဏဝသေန ဥဒ္ဓိဋ္ဌေသု ဘောဓနာဒိဓမ္မေသု ဧကဓမ္မိ န လဘတိ၊ အတ္ထဇော ပုရေဇာတဿ ပုဗ္ဗကရဏသင်္ဂဟိတဿ ဓမ္မဿ နတ္ထိတာယ၊ ယောဇနာ၌ကား- “ပုရေဇာတပစ္စယေ” နေရာဝယ် “ပုရေဇာတပစ္စယော”ဟု ရှိ၏၊ ဇဉ်းစားပါ။

ပန-ကား၊ သေ (သော)-ဤ ပယောဂသည်၊ ပစ္စာဇာတပစ္စယံ-ကို၊ လဘတိ-
 ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗကရဏံ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ပစ္စာ-
 ဌံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ-ဖြစ်လတ္တံ့သော၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-(သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်း အစရှိသော)
 ပုဗ္ဗကရဏ၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သော ပယောဂေါ-(ရေခပ်ခြင်းစသော)
 ထိုပယောဂကို၊ ကရိယတိ-အပ်၏၊ ပန-ကား၊ သဟဇာတပစ္စယံ-ကို၊ (“န
 လဘတိ”၌စပ်၊) မာတိကာပလိဇောဓာနိသံသသင်္ခါတေ-မာတိကာ ဗလိဇောဓ
 အာနိသံသဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပန္နရသ-န်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို၊ ထပေတွာ-
 ၍၊ အညော-တစ်ပါးသော၊ (တစ်ဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့မှ အခြားသော၊)
 ပယောဂါဒီသု-ပယောဂ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊
 ဓမ္မော-တရားသည်၊ န လဘတိ၊ [သဟဇာတပစ္စည်းသာ ဖြစ်သည်၊ ပစ္စယုပ္ပန်
 မဖြစ်ဟူလို။] ဟိ-မှန်၊ ပန္နရသ၊ တေဝေဓမ္မာ-တို့သည်ပင်၊ ကထိနတ္ထာရေန-
 ကထိန်ခင်းခြင်းနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ နိပ္ပဇ္ဈိ-ပြီးစီးကုန်၏၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တေန-
 ကြောင့်၊ ပန္နရသ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တေနပါယေန-ဤ နည်းအားဖြင့်၊
 သဗ္ဗပဒဝိသဇ္ဇနာနိ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၏ အဖြေတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပုဗ္ဗကရဏနိဒါနာဒိဝိဘာဂဝတ္ထုနာ

၄၀၅။ ပုဗ္ဗကရဏံ ကိံ နိဒါနန္တိ အာဒိပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနံ-ပုဗ္ဗကရဏံ ကိံ နိဒါနံ
 အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ကိံ
 နိဒါနန္တိ အာဒိသု”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။]

၄၀၆-၇။ ပယောဂေါ ကိံ နိဒါနောတိ အာဒိသု-နောအစရှိကုန်သော၊ ပုစ္ဆာ
 ဒွယဝိသဇ္ဇနေသု-ပုစ္ဆာ ၂ ပါး အပေါင်း၏ အဖြေတို့၌၊ ဟေတုနိဒါနော ပစ္စယ
 နိဒါနောတိဇေတ္ထ-နောဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ စီဝရာနိ-
 တို့ကို၊ (ခေါမ၊ ကောသေယျစသော သင်္ကန်းတို့ကို၊) ဟေတု (ဣတိ) စေဝ-
 ဟေတု-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပစ္စယောတိစ--ယဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ
 နိ-န်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ ပုဗ္ဗပယောဂါဒီနံ-ပုဗ္ဗပယောဂ အစရှိသည်
 တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော ပုဗ္ဗကရဏ၊ ပစ္စုဒ္ဓါရ စသည်တို့ကိုယူ။]
 တာနိယေဝ-ထို ခြောက်မျိုးသော သင်္ကန်းတို့သည်ပင်၊ ဟေတု-ဟိတ်ဖြစ်သော
 အကြောင်းတည်း၊ တာနိ (ဧဝ)-တို့သည်ပင်၊ ပစ္စယော-ပစ္စည်းဖြစ်သော အကြောင်း
 တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဆဗ္ဗိဓေ-သော၊ စီဝရေ-
 သည်၊ အသတိ-သော်၊ ပယောဂေါ-သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ပုဗ္ဗကရဏာဒီနိ-
 တို့သည်၊ န (အတ္ထိ)-ကုန်၊ တသ္မာ၊ ပယောဂေါ ဟေတုနိဒါနောတိအာဒိ-
 အစရှိသော စကားကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိဗ္ဘေရေန) ဝုတ္တံ။

၄၀၈။ သင်္ဂဟဝါရေ-သင်္ဂဟဝါရဉ္စ၊ ဝစီဘောဒေနာတိ-ကား၊ ဣမာယ သဃာ ဋီယာ (ကထိနံအတ္ထရာမိတိ)-မိဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ (ဤ သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ကထိနံခင်းပါ၏-ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊) ဣမိနာဥတ္တရာသင်္ကေန (ကထိနံ အတ္ထရာမိတိ)-မိဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ (ဤ ကေသီဖြင့် ကထိနံခင်းပါ၏ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း)၊ ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမိတိ-သော် လည်းကောင်း၊ (ဤသင်းပိုင်ဖြင့် ကထိနံခင်းပါ၏ဟူ၍သော် လည်းကောင်း)၊ တေန ဝစီဘောဒေန-ဤ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းအားဖြင့်၊ (ဤ နှုတ်မွက်ခြင်း အားဖြင့်-“အတ္ထာရော-ခင်းခြင်းကို၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်၏”ဟု ပါဠိတော် ဌိစပ်)[ဝစီဘောဒေနာတိ တေန ကေဝလံ ကာယေန ကထိနတ္ထာရော န ရဟတိတိ ဒဿတိ၊-ဝိမတိ၊ ဝစီဘောဒမဖက် ကိုယ်သက်သက်ဖြင့် သင်္ကန်းကို လက်ဖြင့် ထိ၍ ကိုင်၍ နှလုံးသွင်းရုံဖြင့် ကထိနံခင်းခြင်း အထမမြောက်-ဟု ပြသည်၊] ကတိမူလာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ-ကတိမူလ အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၏ အဖြေ၌၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေတိ-ကား၊ ပစ္စုဒ္ဓါရောစေဝ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်း ကိရိယာသည် လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနဉ္စ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း ကိရိယာသည် လည်းကောင်း၊(မဇ္ဈေ-အလယ်တည်း။)

၄၀၉။ ဝတ္ထုဝိပနံ ဟောတိတိ-ကား၊ အကပ္ပိယဒုဿံ-မအပ်သော အဝတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ယံ-အကြင် ကထိနံလျာ အဝတ်သည်၊ အကပ္ပိယဒုဿံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို ကထိနံလျာ အဝတ်သည်၊ ဝတ္ထုဝိပနံ-ပျက်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဟောတိ၊ ဤသို့လည်း အကျယ်ပေးနိုင်၏] ကာလဝိပနံနာမ-နမည်သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဒါယကေဟိ-တို့သည်၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော ကထိနံလျာ အဝတ်ကို၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ (နက်ဖြန်ကျမှ) သံဃော-သည်၊ ကထိနတ္ထာရကဿ-ကထိနံ ခင်းသော ရဟန်းအား၊ ဒေတိ-၏၊ [ဤ၌လည်း “အဇ္ဇဒါယကေဟိ ဒိန္နံ (ယံ ကထိနဒုဿံ-ကို) သွေ သံဃော ကထိနတ္ထာရကဿ ဒေတိ၊ (တံ-ထို ကထိနံလျာ အဝတ်သည်၊) ကာလဝိပနံနာမ-ပျက်သော ကာလရှိသော အဝတ် မည်၏”ဟု အကျယ်ပေးနိုင်သည်၊] ကရဏဝိပနံနာမ-မည်သည်၊ တဒဟေဝ-ထို ကထိနံခင်းရာ နေ၌ပင်၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ အကတံ-မပြုအပ်သော အဝတ် တည်း၊/ဤ၌လည်း “ယံ-အကြင် ကထိနံလျာ အဝတ်ကို၊ တဒဟေဝ ဆိန္နိတွာ၊ အကတံ-မပြုအပ်၊ တံ-သည်၊ ကရဏဝိပနံနာမ-ပျက်သော ပြုခြင်းရှိသော အဝတ် မည်၏”ဟု အကျယ်ပေးနိုင်သည်။]

ကထိနာဒိဇာနိတဗ္ဗဝိဘာဂဝတ္ထုနာ

၄၁၂။ ကထိနံဇာနိတဗ္ဗတိ အာဒိပုစ္ဆာယ-တဗ္ဗ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-အဖြေ၌၊ တေသညေဝ ဓမ္မာနန္တိ-ကား၊ ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသု-အကြင် ရုပ် အစရှိသော တရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ကထိနံနာမ-ကထိနံမည်သည်၊

ဟောတိ၊ တေသံ-ထို ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၏၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းမိခြင်းတည်း၊ မိသယိဘာဝေါ-ရောနှောကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ နာမံ နာမကမ္မန္တိ အာဒိနာ-မှ အစရှိသော စကားဖြင့်၊ ကထိန္နန္တိ ဣဒံ-ကထိနဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဗဟူသု-န်သော၊ ဓမ္မေသု-ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၌၊ (တရားတို့ အပေါ်၌၊) နာမမတ္တံ-နာမည်ပညတ်မျှတည်း၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ဓမ္မော-တရားသည်၊ နအတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ၊ [“ကထိန်” ဟု ခေါ်ရသော ပရမတ္ထတရားမရှိ၊ ရူပ စသည်တို့၏ အပေါင်း၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သာရှိသည်-ဟူလို။]

စတုရိသတိယာ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ န ဥလ္လိခိတမတ္ထေနာတိ အာဒိဟိ-န အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ကထိနက္ခန္ဓက၌၊) ဝုတ္တာကာရဏေဟိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (စတုရိသတိယာ-သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ “ကထိနဿ အတ္တာရဝိပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) သတ္တရသဟိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ အဟတေန၊ ပေ၊ ကထိနန္တိ အာဒိဟိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာကာရဏေဟိ-န်သော၊ (သတ္တရသဟိ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ “ကထိနဿ အတ္တာရသမ္ပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ”၌စပ်၊) နိမိတ္တကမ္မာဒိသု-မ္မ အစရှိသည် တို့၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဗတ္တဗ္ဗံ-ဆိုလိုက်၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ (တံ-ကို၊) ကထိနက္ခန္ဓကဝတ္ထုနာယံ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တံ။

[“ကတိ ကထိနဒ္ဓါရာ ဧကုပ္ပါဒါ”စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “ဧကုပ္ပါဒါ ဧက နိရောဓာတိ” စသည် မိန့်။]

၎င်း၊ ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာတိ-ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ နိရုဇ္ဈမာနာပိ-ချုပ်ကုန်သော်

ရူပါဒိဓမ္မေသု၊ ဝေ၊ မိသယိဘာဝေါ။ ။ ရူပါဒိဓမ္မေသုတိ-ဝတ္ထု ဂန္ဓာဒိသု သုဒ္ဓန္တကဓမ္မေသု၊ ဤသို့ ရူပဖြင့် ဝတ္ထုကိုယူ၍ အာဒိဖြင့် ဂန္ဓစသော သုဒ္ဓန္တကကလာပ်ကို ယူဖို့ရန် သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ဝိမတိ၌ကား-“ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသုတိ-ပုရိမဝဿံ ဝုဋ္ဌာ ဘိက္ခု၊ ပဉ္စဟိ အနုနော သံယော၊ စီဝရမာသော၊ ဓမ္မေန သမေနသမုပ္ပန္နံ စီဝရံတိ ဧဝ မာဒိသု ယေသု ရူပါ ရူပဓမ္မေသု”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤအလို ရူပါဒိ၌ အာဒိအရ နာမ်-ပညတ်တို့ကိုယူ၊ “တေသံ သမောဓာနံ မိသယိဘာဝေါ”ကို ထောက်၍ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌ ရဟန်းဟူသော ရုပ်နာမ်၏ ပေါင်းမိခြင်း၊ ငါးပါးထက် မလျော့သော သံဃာဟူသော ရုပ်နာမ်၏ ပေါင်းမိခြင်း၊ သင်္ကန်းကာလဟူသော ကာလပညတ်၏ တိုက်ဆိုင်ခြင်း၊ တရားသဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ကန်းဟူသော ရုပ်ကာလပိအပေါင်း၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ဤသို့ အစရှိသော ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏ အပေါင်းကို ကထိန်ဟုမှတ်ပါ။

[အဘိဓမ္မာ] ပုရိမဝေါ၊ နေပြီးပါသည့်၊ သံဃာ ရဟန်း၊ ငါးပါးပြွမ်း၏၊ သင်္ကန်းကာလ၊ ခါ သမယဝယ်၊ ဓမ္မစစ်စစ်၊ သင်္ကန်းဖြစ်ဟု၊ တွက်စစ်လေးလီ၊ အင်္ဂါညီသာ၊ ၂ လိရုပ်နာမ်၊ အပေါင်းမှန်၊ ခေါ်ရန် ကထိနတံ မည်ပညတ်။

လည်း၊ ဧကတော၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-နိသနည်း၊ ဧကုပ္ပါဒါ နာနာနိရောဓာတိ-ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ဧကတော၊ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ-နိသနည်း၊ နိရုဇ္ဈမာနာ-သော်၊ နာနာ-အသီးအသီး၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-နည်း၊ ကိ-အဘယ် အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ကထိနနုတ်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ အတ္ထာရေန-ကထိနခင်းခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ-နိ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အတ္ထာရေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဥဒ္ဓါရောနာမ-နုတ်ခြင်းမည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဓမ္မေသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်သေခြင်းသဘောလည်း ပါလာသကဲ့သို့ ကထိနခင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကထိနနုတ်ခြင်းသဘောလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ နုရုဇ္ဈမာနာ-နိလသော်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကထိနနုတ်ခြင်းတို့တွင်၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ကထိန နုတ်ခြင်းတို့သည်၊ အတ္ထာရေန သဒ္ဓိ ဧကတော နိရုဇ္ဈန္တိ-နိ၏၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ [ပုရိမာ ဒွေတိ “ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာ”တိ ပါဠိယံ ပဌမံ ဝုတ္တာ အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရာ ဒွေ၊-ဝိမတိ။] ဟိ-မှန်၊ အတ္ထာရဿ-ခင်းခြင်း၏၊ နိရောဓော-ချုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဧတေသံ-ဤ ရှေ့ကထိနနုတ်ခြင်း ၂ ပါးတို့၏၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝေါစ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဧကကုဏေ-တစ်ခုသော ဧကန္တံ၊ ဟောတိ၊ ဣတရေ-အခြားသော ကထိနနုတ်ခြင်းတို့သည်၊ (အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရမှ တစ်ပါးသော ကထိနနုတ်ခြင်းတို့သည်၊) နာနာ-အသီးအသီး၊ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ [အင်္ဂုလီစာအုပ်၌ “ဟိ”မပါ၊] တေသု-ထို အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရမှ တစ်ပါး သော ကထိနနုတ်ခြင်းတို့သည်၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝ-နုတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တေသုပိ-ရောက်ကုန်သော်လည်း၊ အတ္ထာရေ-သည်၊ တိဋ္ဌတိဇယဝ-တည်မြဲ

ဧကတောသေပါပုဏန္တိ။ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဈန္တိတိ-ကထိနုဒ္ဓါရေန သဟဥပ္ပဇ္ဈမာနာရဟာ (ဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိတိ အတ္ထော၊ ကထိနတ္ထာရတော ဟိ ပဘုတိ သဗ္ဗေ ကထိနုဒ္ဓါရာ တံတံ ကာရဏန္တရမာဂမ္ပ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေ ဧကုပ္ပါဒါနာမ ဓာတာ၊ တေသု အန္တရုတ္တာရ သဟုတ္တာရာ ဒွေ ဧဝ တံ ဝိဟာရံ အနတ္ထတဝိဟာရ သဒိသံ ကရောန္တာ သယံ သကလေန ကထိနတ္ထာရေန သဟ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ အဝေသော ပန တံတံ ပါဠိပုဂ္ဂလိက မေဝ ကထိနတ္ထာရံ နိဗ္ဗိန္နံ ပလိဓောဓာနံ ဥပနိဗ္ဗနဝသေန နိရောဓန္တောသယံ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ န သကလံ ကထိနတ္ထာရံ၊ ကထိနုဒ္ဓါရာနဉ္စ နိရောဓောနာမ တံတံ ကာရဏမာဂမ္ပ ဥဒ္ဓါရဘာဝပ္ပတ္တိ၊ ဧဝဉ္စ ဥပ္ပတ္တိနာမ ကထိနုဒ္ဓါရာ ဧဝ၊ တေနာဟ “သဗ္ဗေပိပေဥပ္ပဇ္ဈန္တိ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ။

တေသုပေတိဋ္ဌတိဇယဝ။ တေသုတိ ပတ္တမနန္တိကာဒိသု၊ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပတ္တေသုတိ-ဥဒ္ဓါရဘာဝပ္ပတ္တိသင်္ခါတနိရောဓံ ပတ္တေသုတိ အတ္ထော၊ အတ္ထာရေ တိဋ္ဌတိတိ-ကတစိဝရံ အာဒါယ ပတ္တန္တာဒိပုဂ္ဂလံ ထပေတွာ တဒဝသေသာနံ (ထို ရဟန်းမှကြွင်းသော ရဟန်းတို့အတွက်) ပလိဓောသေတ္တာဝတော (အတ္ထာရေ) တိဋ္ဌတိ၊-ဝိမတိ။

တည်သည်သာ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကထိနဝိနိစ္ဆယ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ-
[သဗ္ဗတ္တာတိ သဗ္ဗသ္မိံ ကထိနဝိနိစ္ဆယေ၊-ယောဇနာ၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။
သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယ သံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ ကထိနဘောဒဝဏ္ဏနာ-
သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပညတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဥပါလိပဉ္စက

အနိဿိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၁၇။ ဥပါလိပဉ္စေသု-ဥပါလိ၏ ပြဿနာတို့၌၊ ကတိဟိနုခေါ ဘန္တေတိ
ပုစ္ဆာယ-ကတိဟိနုခေါ ဘန္တေ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၏၊ အယံ-ကား၊ သမ္ပန္နော-
(အနုသန္တေ) ဆက်စပ်ခြင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ ရဟောဂတော-
ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဗ္ဗာနိ-နံသော၊ ဣမာနိပဉ္စကာနိ-
ဤ ပဉ္စကတို့ကို၊ အာဝဇ္ဇေတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒါနိ-၌၊ ပုစ္ဆိတွာ-
မေးလျှောက်ပြီး၍၊ ဣမေသံ-ဤ ပဉ္စကတို့၏၊ (“တန္တိ”၌စပ်၊) နိဿာယ-၍၊
ဝသနကာဒိနံ-နေသောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ တန္တိ-ပါဠိ
အစဉ်ကို၊ ထပေဿာမိ-ထားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊
ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ကတိဟိ နုခေါ ဘန္တေတိ အာဒိနာ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဉ္စေ-
ပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ (အယံ-ကား၊ သမ္ပန္နော-တည်း၊) [ဤကဲ့သို့
အကြံဖြစ်သောကြောင့် မေးလျှောက်သည်ဟု အနုသန္တေ ဆက်စပ်ပုံကို သိပါ-
ဟူလို။] တေသံ-ထို ပြဿနာတို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဥပေါသထံ န ဇာနာတိတိ-
ကား၊ နဝရိခံ-ကိုးပါး အပြားရှိသော၊ ဥပေါသထံ န ဇာနာတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ
န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒိဘောဒံ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ အစရှိသော အပြာ-
ရှိသော၊ စတုဗ္ဗိခံ၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခံ န
ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဒွေ-နံသော၊ မာတိကာ-တို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ
န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ပဉ္စဝိခံ-ငါးပါး အပြားရှိသော ပါတိမောက္ခု
ဒ္ဒေသံ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-နီတို့၏၊ စတုဗ္ဗိခံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ နဝရိခံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ န ဇာနာတိ။

ပဝါရဏံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ နဝရိခံ၊ ပဝါရဏံ-ပဝါရဏာကို၊ န ဇာနာတိ၊
ပဝါရဏာကမ္မံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒိဘောဒံ စတုဗ္ဗိခံ ပဝါရဏာကမ္မံ
န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တာနာပတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-
ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊ အာပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ အနာ-
ပတ္တိဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ အာပန္နော ကမ္မကတောတိ-ကား၊
အာပတ္တိံ-သို့ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တပုစ္စယာဝ-ထို အာပတ်သို့

ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင်၊ သံဃေန-သည်၊ ကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်၊ ဟောတိ။

အာပန္နော ကမ္မကတော။ ။အာပတ်သင့်ခြင်းသည် ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ “တပ္ပစ္စယာဝ”ဟု ဖွင့်သည်။ အာပန္နောကို ဟောတုမန္တဝိသေသနလုပ်လျှင် ဤအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ဖြစ်၏။ ကမ္မကတောကို “သံဃေန”ဟု ကတ္တားထည့်၍ ဖွင့်သည်။ စာအုပ်တို့၌ “ကမ္မ ကတ”ဟု တွေ့ရ၏။ ယောဇနာ၌လည်း ဤ အတိုင်းပင်တွေ့ရ၏။ “အာပတ္တိ အာပန္နော”နှင့် အရတုဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိတော်အတိုင်း “သံဃေန ကမ္မကတော”ဟု သမာသ်သာ ရှိရမည်။ ထိုအာပန္နော ကမ္မကတောတို့ကိုလည်း ပါဠိတော်ဝယ် “ဥပသမ္မာဒေတိ” စသည်၌ စပ်မှ ရိုးရာကျသည်။ ထို့ကြောင့် “ဟောတိ”သည် နောက်မှထည့်ပါ၌ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ [အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်၊ (သမာဇော-ဖြစ်ပါလျက်၊) ဥပသမ္မာဒေတိ-၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

နပဋိပ္ပဿန္တနဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၂၀။ ကမ္မံ န ပဋိပ္ပဿန္တတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အနုလောမဝတ္ထေ-အနုလောမဝတ်၌၊ န ဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ ဝါ-မကျင့်၊ တသ္မာ၊ အဿ-ဤ ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ န ပဋိပ္ပဿန္တတဗ္ဗံ-မငြိမ်းစေထိုက်၊ သရဇ္ဈကော-ကြိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝ-သာ၊ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-လွတ်ထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ကံ တည်းဟူသော ကြိုးနှင့်တကွ လွတ်ထားလိုက်ပါ-ဟူလို၊ သဟ+ကမ္မသင်္ခါတာယ ရဇ္ဈယာ+ဝတ္တတိတိ သရဇ္ဈကော၊-ယောဇနာ။]

၄၂၁။ သမေပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ သမဂ္ဂေဟိ-ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကရဏီယာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ဥပေါသထာဒီနိ-နိသော၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သမေ ကရောတိ-အံ၊ (“တတြ စေ ဥပါလိ ဘိက္ခုနော နက္ခမတိ၊ အပိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ ကတွာ ဥပေတဗ္ဗာ သာမဂ္ဂိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

[သမဂ္ဂကရဏီယနှင့် စပ်၍ ချဲ့လိုသောကြောင့် “ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒီသု” စသည်မိန့်၊] ဟိ-ချဲ့၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒီသု-ဥပုသ် ပဝါရဏာ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဌိတာသု-တန့်ရပ်နေကုန်လသော်၊ ဌိတာသူတိ ဥပေါသထ ပဝါရဏာ

သမဂ္ဂေဟိ ကရဏီယာနိ။ ။သမဂ္ဂေဟိ ကရဏီယာနိတိ-ဝိဝါဒါနိကရဏေဟိ (တို့ကြောင့်) ပုဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ပစ္စာ သာမဂ္ဂိ ဥပဂတေဟိ ကတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကိံ ပန အသညတမိဿ ပရိသာယ (အသညတပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရောနေသော ပရိသတ်နှင့်) သဒ္ဓိံ လဒ္ဓိနော သာမဂ္ဂိကရောန္တိတိ အာဟ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသုဟိ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ။

ဒီသု အပ္ပဝတ္တိသု-ဝိမတိ။] ဥပတ္တဗ္ဗော-(သာမဂ္ဂိပျက်အောင်) အံထောက်အပုံကို၊
 န ဒါတဗ္ဗော-ထို၊ ဟိ-မှန်၊ သံဃော-သည်၊ အစွယ်-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတွာ-
 ဒေသနာပြောစေပြီး၍၊ သံဃသာမဂ္ဂိ-သံဃာ၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သစေ
 ကရောတိ၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထံဝါ-တိဏဝတ္ထာရကသမထကို သော်လည်း၊
 ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဥပေါသထပဝါရဏံ-ကို၊ (သစေ) ကရောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊
 ဧဝရုပ်-ဤသို့ သဘောရှိသော ကံသည်၊ သမဂ္ဂ ကရဏီယံနာမ-မည်သော၊
 ကမ္မံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တတြ စေတိ-ကား၊ တာဒိသေ-သော၊ ကမ္မေ-၌၊
 ဘိက္ခုနော-အား၊ သစေ နက္ခမတိ-အကယ်၍ မနှစ်သက်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)
 ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို၊ ကတွာပိ-ပြု၍သော်လည်း၊ တထာရူပါ-
 ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ သာမဂ္ဂိ-သာမဂ္ဂိသို့၊ ဥပေတဗ္ဗာဇဝ-ကပ်ရောက်ထိုက်
 သည်သာ၊ ဝိလောမဂ္ဂဟော-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြခြင်းကို၊ န ဂဏှိတဗ္ဗော-
 မယူ ထိုက်၊ [ပါဠိတော်၌ “ဥပေတဗ္ဗာ”ဟု ပါဠိပျက်နေသည်၊ စာအုပ်တို့၌
 “ဥပေ တဗ္ဗာ”နောင် ပိုဒ်ခတ်၍ “ဧဝံ”ဟု ရှိ၏၊ “ဧဝံ”ဖြင့် ညွှန်ပြဖွယ် မရှိသော
 ကြောင့် “ဥပေတဗ္ဗာ ဧဝံ” ရှိရမည်၊ ထို “ဧဝံ”၏ နိဝတ္ထေတဗ္ဗကို ပြလို၍၊
 “ဝိလောမဂ္ဂဟော န ဂဏှိတဗ္ဗော”ဟုမိန့်သည်၊] ပန-ဗျုတ်ရိတ်၊ ယတြ-
 အကြင်ကံ၌၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊ ဝါ-အောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ-
 ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ ဝါ-အောင်၊ သတ္ထု-၏၊ သာသနံ-ကို၊ ဒီပေန္တိ-
 ပြကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကံ၌၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-ကို၊ (ကာတုံ) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊
 ပဋိဗ္ဗာဟိတွာ-ကံကို တားမြစ်ပြီး၍၊ ပက္ကမိတမ္မံ-ဖဲသွားရာ၏။

ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗော။ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗောတိ သာမဂ္ဂိ ဝိနာသာယ အနုဗလံ
 န ဒါတမ္မံ သာရတ္ထ၊ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗောတိ ဥပရူပရိ အပဝတ္ထနက္ကာယ “မယမ္ပိ
 ဥပေါသထံ န ကရိဿာမာ”တိ အဒိနာ ကလဟဿ ဥပတ္တဗ္ဗော န ဒါတဗ္ဗော၊ ဓမ္မေန
 ဝိနယေန သာမဂ္ဂိ ကတွာ သမဇ္ဈဟောဝ (ညီညွတ်ကုန်သည်သာ၊ ဟုတွာ) အသညတာ ဘိက္ခု၊
 ဝိနေတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော၊ တေနာဟ “သစေ၊ ပေ၊ ဒေသာပေတွာ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ။

ဘိက္ခုနောပေဥပေတဗ္ဗာ။ ဘိက္ခုနော နက္ခမတိတိ-ကေသုစိ ပုဂ္ဂလေသု အပ္ပမတ္တက
 ဒေါသဒဿနေန န ရုစတိ၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံပိ ကတွာတိ-“နမေတံ ဓမ္မတိ”တိ သဘာဂဿ
 ဘိက္ခုနော (အား) အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ အာဝိကတွာ၊ ဥပေတဗ္ဗာတိ-သာသနဟာနိယာ အဘာဝါ
 သာမဂ္ဂိ အကောပေတွာ ကာယသာမဂ္ဂိ ဒါတဗ္ဗာ၊ ဤ ဒိဿေဋ္ဌာနေ အလန္တိပရိဘောဂေါ
 (အလန္တိတို့နှင့် အတူသုံးစွဲခြင်းသည်) အာပတ္တိကရော န ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ယတြပန ဥဒ္ဓမ္မံ။ ယေ ပန သာသနဝိနာသနာယ ပဋိပနာ၊ တေဟိ သဟ န ဝဋ္ဋတိ၊
 အာပတ္တိ ဧဝံ ဟောတိ သာသနဝိနာသောစ၊ တေနာဟ-“ယတြ ပန ဥဒ္ဓမ္မံ”န္တိ အာဒိ၊ ဒိဋ္ဌာ
 ဝိကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိတိ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌိယာ အာဝိကတာယပိ အာပတ္တိ ဒဿတိ၊-ဝိမတိ။

ဥဿိတမဇ္ဈိစာတိ-ကား၊ လောဘ၊ ပေါမာနဿန္တ-များသော လောဘ ဒေါသ မောဟ မာနရှိသော၊ ဝါစံ-ကို၊ ဘာသိတာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ကဏ္ဍဝါစော-မည်းညစ်သော စကားရှိသည်၊ အနတ္ထကဒီပနော-အကျိုးမရှိသော စာကားကို ပြခြင်း (ပြောဆိုခြင်း) ရှိသည်၊ (“ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) နိဿိတဇ္ဇပိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဥဿဒယုတ္တံ-တက်ကြွသော လောဘ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော စကားကို၊ ဘာသိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ (မရဲဝံ၊) အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကထေသိ-ပြောဆိုပြီ၊ (မယာ သဒ္ဓိံ) အသုကမဟာမတ္တော-ထို မည်သော အမတ်ကြီးသည်၊ ဧဝံ၊ ကထေသိ-ပြီ၊ အသုကောနာမ-ထိုမမည်သော ဆရာတော်ကြီးသည်၊ မယံ-၏၊ အာစရိယော-(နိဿယည်း) ဆရာသည်၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော် လည်းကောင်း၊ (အသုကောနာမ-သည်၊ မယံ) ဥပဇ္ဈာယော-တည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေပိဋကော-ပိဋကသုံးပုံ၊ နှုတ်ငုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မယာ သဒ္ဓိံ ဧဝံ ကထေသိ-ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အညံ-(ဂုဏ်ကြီးသော)

ဥဿိတမဇ္ဈိ။ ။ “ဥဿိတ”ကို “လောဘ၊ ပေါမာနဿန္တ” ဟုဖွင့်သည်၊ “မဇ္ဈိ”ကို “ဝါစံ ဘာသိတာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဥဿိတာ+မဇ္ဈာ၊ ဥဿိတမဇ္ဈာ၊ ဥဿိတမဇ္ဈာ+ယဿ+အတ္ထိတိ ဥဿိတမဇ္ဈိ-လောဘ စသည်တို့ဖြင့် ထောင်လွှား တက်ကြွသော တိုင်ပင်ပြောဆိုကြောင်း စကားရှိသူ” ဟု ပြု။

ကဏ္ဍဝါစော။ ။ ကဏ္ဍဝါစော အနတ္ထကဒီပနောတို့အား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ထိုတွင် “ကဏ္ဍဝါစော” ဟူသည် မည်းညစ်သော အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော စကားရှိသူတည်း၊ “ကဏ္ဍာ+ဝါစာ ယဿာတိ ကဏ္ဍဝါစော” ဟု ပြု၊ [ကဏ္ဍဝါစောတိ-ရာဂ ဒေါသာဒီပတိ ကိလိဋ္ဌဝစနော-ဝိမတိ။]

အနတ္ထကဒီပနော။ ။ “အနတ္ထကဒီပနော” ဟူသည် အကျိုးမရှိသော စကားကို ပြခြင်း-ပြောဆိုခြင်းရှိသူတည်း၊ အနတ္ထကဿ+ဒီပနံ ယဿာတိ အတ္ထကဒီပနော” ဟုပြု၊ [အနတ္ထကဝစနဿ ဒီပနံ ပကာသနံ အဿာတိ အတ္ထကဒီပနော-ဝိမတိ။] ဆိုလိုရင်းကား- “ပရိသတ်ထဲသို့ ရောက်သောအခါ လောဘ အစွန်းထွက်သော စကား၊ ဒေါသ အစွန်း ထွက်သော စကား၊ မောဟ မာန အစွန်းထွက်သော စကားကိုသာ ပြော၍ အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော စကားကို မပြောဆိုသူ” ဟုလို။

နိဿိတဇ္ဇပိတိ။ ။ ဓမ္မာ-ကြွားဝါ ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်+ယဿ+အတ္ထိတိ ဇ္ဇပိ၊ နိဿိတော-အခြားဂုဏ်ကြီးသူကို နိသည်+ဟုတ္တာ+ဇ္ဇပိ နိဿိတဇ္ဇပိ၊ ဆိုလိုရင်းကား-မိမိ၏ အစွမ်းဖြင့် ပရိသတ်ထဲ၌ မပြောဝံ၊ အခြားဂုဏ်ကြီးသူကို နှိ၍သာ ပြောဝံသူ-ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် ဗုရိသတ်ထဲ၌ ဂုဏ်ကြီးသူကို နှိ၍ ကြွားဝါသော စကားကို မပြောဆိုရ၊ ယောနော ၌ကား-နိဿိတဇ္ဇပိတိဇ္ဇေ အညနိဿိတံ ဓမ္မမေတဿာတိ နိဿိတဇ္ဇပိတိ ဒဿေန္တော အာဟ-အတ္တနောတိ အာဒိ၊ ဇ္ဇေ ဓမ္ပတိ ဝစနံ၊ ဓမ္ပ-ဝစနောတိ ဟိ ဓာတုပါဌေသု ဂုတ္တံ” ဟု ဖွင့်လေသည်။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဓပုတိ-ပြောဆိုတတ်၏။ န စ ဘာသာနသန္တိ ကုသလောတိ-ကား၊ ကထာနသန္တိဝစနေစ-စကား အဆက်အသွယ်ကို ပြောဆိုခြင်း ဌ လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယာနသန္တိဝစနေစ-အဆုံးအဖြတ် အဆက်အသွယ်ကို ပြောဆိုခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ၏။ [“ဘာသာ”ကို “ကထာ”ဟုလည်းကောင်း “ဝိနိစ္ဆယ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏။ သံဃာပရိသတ်၌ စုဒ္ဓိတက စောဒကတို့သည် ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ ဝိနိစ္ဆယနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၌ မကျွမ်းကျင်-ဟူလို၊] န ယထာဓမ္မေ ယထာဝိနယေတိ-ကား၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ အပတ္တိ-ကို၊ သာရေတွာ-အမှတ် ရစေပြီး၍၊ စောဒေတာ-စောဒနာတတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်။

ဥဿာဒေတာ ဟောတိတိ-ကား၊ အမှက်-ငါတို့၏၊ အာစရိယော-ဆရာတော်သည်၊ မဟာတေပိဋကော-မြတ်သော ပိဋကတ် ၃ ပုံဆောင်တည်း၊ ပရမဓမ္မကထိကော-အသာဆုံး ဓမ္မကထိကတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဧကန္တံ-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥဿာဒေတိ-အထက်သို့ တက်စေ၏။ (မြှောက်ပင့်၏။) ဒုတိယပဒေ-(အပဿာဒေတာ ဟူသော) ဒုတိယပုဒ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပတ္တိ-ကို (အာပတ်မှန်း၊) န ဇာနာတိ-မသိရသနည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ (နယေန)၊ ဧကန္တံ-ကို၊ အပဿာဒေတိ-အောက်သို့ ကျ စေ၏။ (နှိမ်ချ၏။) အဓမ္မံ ဂဏှာတိတိ-ကား၊ အနိယျာနိကပက္ခ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်တတ်သော အဖို့ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ဓမ္မံ ပဋိဇာဟာတိတိ-ကား၊ နိယျာနိကပက္ခ-ကို၊ ပဋိဇာဟာတိ-တားမြစ်၏။ [ဝဋ်တော နိယျန္တိတိ နိယျာနိကာ ဟု အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ၊ ဒုကမာတိကာပဒ ဝတ္ထုနာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။ အနိယပစ္စည်း ကတ္တားဟော၊ နိဉ္စ ရဿ၊ ယ ကို

ဥဿာဒေတာ။ ။ “ဥဿာဒေတာ”၌ ဥပုဗ္ဗ+သဒဓာတ် ဂတိ အနက်ဟော+ကာရိတိ ဣ+တု ပစ္စည်း၊ ဥဿာရေတိတိ ဥဉ္စ ဂမာပေတိ၊ ဣမိနာ ဥဿာဒေတိ ဥပရိဂမာပေတိတိ ဥဿာဒေတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ၊ ဧတ္ထ ဟိ ဒကာရရကာရာ သဒိသတ္ထာ၊ တေ ဟိ ဓွေ အက္ခရာ ကဒါမိ ကတ္ထမိ သဒိသတ္ထာ ဟောန္တိ။

အဝဿာဒေတာ။ ။ အဝဿာရေတိတိ ဟိနဘာဝံ ဂမာပေတိ၊ ဣမိနာ အဝဿာဒေတိ အဓောဘာဝံ ဂမာပေတိတိ အဝဿာဒေတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ၊ အပဿာဒေတာတိပိပါဠော၊ ဥပသဂ္ဂမတဓမ္မေ နာနာ-ယောဇနာ၊ ဤအလို “ဥဿာဒေတာ-ဥဿာရေတာ၊ ဥဿာဒေတိ-ဥဿာရေတိ”ဟု လည်းကောင်း၊ “အဝဿာဒေတာ၊ အပဿာဒေတာ”ဟုလည်းကောင်းပါ၌ ၂ ဖျိုးစီ ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ရှေ့ပုဒ်၌ အထက်အနက်ဟော ဥဟု ရှိသောကြောင့် ဥဥပဿာရနှင့် တွဲဖက်နောက်ပုဒ်၌ အောက်ချအနက်ဟော အဝဥပဿာရဖြင့် “အဝဿာဒေတာ”ဟု ရှိမှ ပိုကောင်းသည်။

ရဿ၊ ယကို ကပြု၊] သမ္ပန္န ဗဟုံ ဘာသတိတိ-ကား၊ ဗဟုံ-စွာ၊ နိရတ္ထကကထံ-
အကျိုးမရှိသော စကားကို၊ ဝါ-အနက် အဓိပ္ပာယ် မရှိသော စကားကို၊ ကထေတိ-
ပြောဆို၏။ [“သမ္ပ”ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၊
သပ္ပပ္ပလာပပုဒ် အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ပဿယံ ပဝတ္တာ ဟောတိတိ-ကား၊ အနဇ္ဈိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်သည်၊
(ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျှက်) ဘာရေ-(တရားဆုံးဖြတ်ဖို့ရန်) တဝန်ကို၊ အနာရော
ပိတေ-မတင်အပ်သေးမီ၊ ကေဝလံ-(တာဝန်ကို တင်ခြင်းနှင့်မဖက်) သက်သက်၊
မာနံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ အနဓိကာရေ-မိမိ၏ အရာ
မဟုတ်သည်၌၊ ကထေတာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အနောကာသကမ္မံ
ကာရေတွာတိ-ကား၊ ဩကာသကမ္မံ-အခွင့်တောင်းမှုကို၊ အကာရေတွာ-မပြုစေ
မှု၍၊ ပဝတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ [“အနောကာသကမ္မံ”သည် အယုတ္တ
သမာသ်တည်း၊ အန်၏ ကာရိဖြစ်သော နကို “ကာရေတွာ”နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးပါ၊
ထို့ကြောင့် “ဩကာသကမ္မံ အကာရေတွာ”ဟု ဖွင့်သည်၊] န ယထာဒိဋ္ဌိယာ
ဗျာကတ္တာ ဟောတိတိ-ကား၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အတ္တနော-၏၊ ယာဒိဋ္ဌိ-
အကြင် အယူသည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထိုအယူကို၊ ပုရေက္ခတွာ-ရှေ့သွားပြု၍၊ ဗျာ
ကတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ န (ဟောတိ-မဟုတ်၊) [ဝိ+အာ+ကရ+တုပစ္စည်းဖြင့်
“ဗျာကတ္တာ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊] လဒ္ဓိံ-အယူကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ချထား၍ (ဖယ်
ထား၍)၊ အယထာဘုစ္ဆံ-အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ၊ အဓမ္မာဒိသု-အဓမ္မ အစရှိသည်
တို့၌၊ ဗျာဒိလဒ္ဓိကော-ဓမ္မ အစရှိသော အယူရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကထေတာ
ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

မာနံ နိဿာယ။ ။မာနံ နိဿာယာတိ-ဝိနိစ္ဆယကရဏံ တဝ ဘာရောတိ သံဃေန
ဘာရေ အကတေပိ “အဟမေဝေတ္ထဝေါဟရိတုံ (ပြောဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ) အရဟန္တပေါ”တိ
မာနံ (အထင်ကြီးမှု မာနကို) နိဿာယ၊-ဝိမတိ။

ယာဿအတ္တနော။ ။[ယာဿကို “ယာ+အဿ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊] အဿ အတ္တနောတိ-
အဓမ္မာဒိ အတ္တံ သန္တာယ ဝဒတိ၊ န ပုဂ္ဂလံ၊ အဿ အဓမ္မာဒိအတ္တသင်္ခါတဿ အတ္ထောနာ
သရပဿယာ အနုရုပါ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဿ အတ္တနော-မိမိဟူသော
အဓမ္မ အစရှိသော အနက်အား၊ အနုရုပါ-သော”ဟု ပေး။

လဒ္ဓိံ၊ ဝေ၊ ကထေတာဟောတိ။ ။လဒ္ဓိံနိက္ခိပိတွာတိ-အနုရုပလဒ္ဓိံ ဆဉ္ဇေတွာ၊ အဂ္ဂဟေတွာတိ
အတ္ထော၊ တေနာဟံ-“အဓမ္မာဒိသု၊ ဝေ၊ ဟုတွာ”တိ၊ အထဝါ အတ္တနော လဒ္ဓိံ နိဂ္ဂဟိတွာ
(လျှို့ဝှက်၍) ပုဂ္ဂလာနုဂ္ဂဟံ တထာဗျာကရောဇ္ဇော န ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဗျာကတ္တာနာမ၊ ဣမသ္မိံ
ပက္ခေ အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဟုတွာတိ ဧတ္ထ အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဝိယ
ဟုတွာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။

ခေါဟာရဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၂၄။ အာပတ္တိယာ ပယောဂံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အယံအာပတ္တိ-သည်၊ ကာယပ္ပယောဂါ-ကိုယ်ဟူသော ပယောဂရှိ၏။ အယံ (အာပတ္တိ)၊ ဝစီပယောဂါ-နှုတ်ဟူသော ပယောဂရှိ၏။ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ [ကာယပ္ပယောဂနေ အာပတ္တိတဗ္ဗာ ကာယပ္ပယောဂါ၊ ဝစီပယောဂနေ အာပတ္တိတဗ္ဗာ ဝစီပယောဂါ-ဦးကာ၊ အဓိပ္ပာယ်ပြု၊ “ကာယော+ပယောဂေါ ဇေတိဿာတိ ကာယပ္ပယောဂါ”ဟုပြု၊ ‘ကာယော-ကာယဟူသော၊ ပယောဂေါ-အားထုတ်ကြောင်း ပယောဂသည်”ဟုပေး၊ ဝစီပယောဂါ၌လည်းနည်းတူ၊] အာပတ္တိယာ ဝပသမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ အယံ အာပတ္တိ-သည်၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာပြောခြင်းကြောင့်၊ ဝပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏။ အယံ (အာပတ္တိ)၊ ဝုဋ္ဌာနေန-ထမြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ပရိဝါသ်မာနတ်ကြောင့်၊ (ဝပသမ္ပတိ)၊ အယံ (အာပတ္တိ) ဒေသနာယ-ကြောင့်၊ နေဝ (ဝပသမ္ပတိ) ဝုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်၊ န (ဝပသမ္ပတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိယာ န ဝိနိစ္ဆယ ကုသလော ဟောတိတိ-ကား၊ ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဤဝတ္ထုကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိ (ဟောတိ)ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ ဒေါသာနရူပံ-အပြစ်အားလျော်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ပြု၍၊ ပတိဋ္ဌာပေတံ-တည်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ [ဤအပြစ်ကြောင့် ဤအာပတ်ဖြစ်၏-ဟု အာပတ်ကို ထုတ်ပြု၍ တည်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်-ဟုလို။]

အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံအဓိကရဏံ-ဤ အဓိကရဏံ သည်၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ-မီ၍၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတသော-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့ကို၊ (နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ)၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ပဉ္စ-န်သော၊ (အာပတ္တိ ကွဇ္ဇေ-အာပတ် အစုတို့ကို၊ နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ) ဝါ-ဤ သို့သော် လည်းကောင်း၊ (ဣဒံ အဓိကရဏံ)၊ သတ္တ အာပတ္တိကွဇ္ဇေ (နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ သံဃကိစ္စာနိ-သံဃာ့ကိစ္စ တို့ကို၊ နိဿာယ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ ပယောဂံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံ အဓိကရဏံ-သည်၊ ဒွါဒသမူလပယောဂံ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မူလဟူသော ပယောဂရှိ၏။ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စုဒ္ဓသ မူလပယောဂံ-၏၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ဆမူလပယောဂံ-၏၊ ဣဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ကေမူလပယောဂံ-သံဃာဟူသော တစ်ပါးသော မူလပယောဂရှိ၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အဓိကရဏာနံ-တို့၏၊ ယထာသကံ-အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ မူလမေဝ-မူလသည်ပင်၊ ပယောဂါနာမ-ဂတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ-ထို အလုံးစုံသော ပယောဂကိုလည်း၊ န ဇာနာတိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဒွါဒသမူလ စသည်တို့၏ သရုပ်ကို အဓိကရဏဘောဒ၊ အဓိကရဏနိဒါနာဒိ

ဝတ္ထုနာဉ် ပြဲပြီ၊] ဝုပသမံန ဇာနာတိတိ-ကား၊ လူဒံ အဓိကရဏံ-သည်၊ ဒွိဟိ-နံသော၊ သမထေဟိ-သမထတို့ကြောင့်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏၊ လူဒံ (အဓိကရဏံ)၊ တိဟိ (သမထေဟိ ဝုပသမ္ပတိ)၊ လူဒံ (အဓိကရဏံ)၊ စတုဟိ (သမထေဟိ ဝုပသမ္ပတိ)၊ လူဒံ (အဓိကရဏံ)၊ ဧကေန-သော၊ သမထေန-ကြောင့်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏၊ လူတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ၊ [ဒွိဟိ" စသည်တို့၏ သရုပ်ကို ဤ ပါဠိတော် သမထဘောဒ သမ္ပတိဝါရဉ် ကြည့်ပါ။] န ဝိနိစ္ဆယကုသလော ဟောတိတိ-ကား၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ-ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ သမထံ-သို့၊ ပါပေတု-ရောက်စေ ခင်းငှာ၊ န ဇာနာတိ။

ကမ္မံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ တဇ္ဇနိယာဒိ-တဇ္ဇနိယ အစရှိသော၊ သတ္တဝိဝံ-၇ ပါးအပြားရှိသော၊ (တစ်နည်း၊ "တဇ္ဇနိယာဒိ သတ္တဝိဝံ-ယ အစရှိသော ၇ ပါးအပြားရှိသော" ဤသို့လည်း သမာသ်ရှိ၏၊) ကမ္မံ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ကမ္မဿ ကရဏံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ လူဒံ ကမ္မံ-ကို၊ လူမိနာနိဟာရေန-ဤနည်းဖြင့်၊ (ဤ ထုတ်ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းဖြင့်) ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်၏၊ လူတိ န ဇာနာတိ၊ ကမ္မဿ ဝတ္ထု န ဇာနာတိတိ-ကား၊ လူဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ တဇ္ဇနိယဿ-တနိဇ္ဇယကံ၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ လူဒံ-သည်၊ နိယသာဒိနံ-နိယသ အစရှိသော ကံတို့၏၊ (ဝတ္ထု-တည်း၊) လူတိ န ဇာနာတိ၊ ဝတ္ထန္တိ-ကား၊ သတ္တသု-နံသော၊ ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ ဟောဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္တံ၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ အဋ္ဌရသဝိဝံ-ရှိသော၊ (ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို လည်းကောင်း၊) တိဝိဓေသ-သော၊ ဥက္ကေပနိယကမ္မဿ-၏၊ တေ စတ္တာလိသဝိဝံ-သော၊ ဝတ္တံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ [ဤ ကျင့်ဝတ်များကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓကဉ် ပြထားပြီ၊] ကမ္မဿ ဝုပသမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ယောတိက္ခ-သည်၊ ဝတ္ထေ-၌၊ ဝတ္တိတာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ယာစတိ-(ကံ၏ ငြိမ်ခြင်းကို) တောင်း၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ-ကို၊ ပဋိပဿမ္ဘေတမ္မံ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ အစုယော-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဘော-ဒေသနာပြောစေထိုက်၏၊ လူတိ န ဇာနာတိ။

ဝတ္ထု န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သတ္တန္တံ-နံသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ န ဇာနာတိ၊ နိဒါနံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ လူဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ လူမသ္မိနဂရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ လူဒံ (သိက္ခာပဒံ) လူမသ္မိ (နဂရေ၊ ပညတ္တံ-ပြီ) လူတိ န ဇာနာတိ၊ ပညတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ပညတ္တိံ အနုပညတ္တိံ အနုပ္ပန္နပညတ္တိံဝသေန-မူလပညတ်၊ အနုပညတ်၊ အနုပ္ပန္န

ပသာပဇ္ဇာစန္ဒ။ ။ပတိ-ပြောင်းပြန်+အာဘန္တံ-ရွတ်ဆိုအပ်သည်တည်း၊ ပဇ္ဇာဘန္တံ-သည်၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို+ပဇ္ဇာဘန္တံ-ပြောင်းပြန် ရွတ်ဆိုအပ်သည်တည်း၊ ပဒပဇ္ဇာဘန္တံ-အပ်သည်၊ ဝါ-ပြောင်းပြန် ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်၊ အာဘန္တံ "အာ+ဘာသ+တပစ္စည်း"ဟု ကြံသည်။

ပညတ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဇ္ဇာ-သော၊ ပညတ္တိ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ပဒပစ္စာ ဘဉ္စ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်တော်၌၊ (ဘုရားရှင်၏ မျက်မှောက် တုန်းက၊) ကာတမ္ပ-ပြုထိုက်သော၊ ပဒ-ပုဒ်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ- ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗွေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ ဟေဋ္ဌပရိယံ-အောက် အထက်ရွတ်ဆိုအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဒ-ကို၊ ယောဇေတိ-ယှဉ်စေ၏။

အကုသလောစ ဟောတိ ဝိနယေတိ-ကား၊ ဝိနယပါဠိယဉ္စ-ဝိနည်းပါဠိတော်၌ လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာယဉ္စ-၌လည်းကောင်း၊ အကုသလော-မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥတ္တိ န ဇာနာတိတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂူဠတ္ထံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)၊ သင်္ဃေပတော-အားဖြင့်၊ ဥတ္တိ-ဥတ်သည်၊ ဒေသာဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာစ- ညွှန်ပြအပ်သောဥတ် လည်းကောင်း၊ (ဒေသာဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့)၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာစ- မညွှန်ပြအပ်သောဥတ် လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒုဝိဇ္ဇာ-၏၊ တတ္ထ-ထို ဥတ်တို့တွင်၊ ယာ-အကြင်ဥတ်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့ (ဒေသာဥတ္တိဟူ၍)၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာ- အပ်၊ သာ-ထိုဥတ်သည်၊ ကမ္မဥတ္တိနာမ-ကံဖြစ်သော ဥတ်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယာ-ကို၊ (ဧဝံ-ဤသို့ ဒေသာဥတ္တိဟူ၍)၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ပြီ၊ သာ-သည်၊ ကမ္မပါဒဥတ္တိ နာမ-ကံ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ပ-အလုံးစုံသော၊ တံဥတ္တိ-ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိယာ ကရဏံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ နဝသု-န်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ကမ္မဥတ္တိယာ- ကို၊ (ကရဏံ-ပြုရပုံကို၊န ဇာနာတိ၊ ဒွိသု-န်၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ကမ္မပါဒဥတ္တိယာ- ကို၊ (ကရဏံ န ဇာနာတိ)၊ [နဝသု ဌာနေသုတိ-ဩသာရဏာဒိသု နဝသု ဌာနေသု၊ ဒွိသု ဌာနေသုတိ ဥတ္တိဒုတိယ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေသု၊ဋီကာ၊ ကမ္မဝဂ်၌ အကျယ်လာဦးလတ္တံ့။] ဥတ္တိယာ အနုဿာဝနန္တိ-ကား၊ ဣမိဿာဥတ္တိယာ-၏

ဤ၌ တပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကြံ၏၊ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပစ္စက္ခာနဝါရဉ္စကား ဘောဟောကြံခဲ့သည်၊ အဓိပ္ပာယ်သင့်သည်သာ၊ ယောဇနာ၌ကား ရွှေလျှောခြင်း အနက်ဟော ဘဿဇာတ်ဟု ကြံ၍ “ပဒါနံ ဟေဋ္ဌပရိယာယဝသေန ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာဘဿနံ ဂဠနံ စုတံ ပဒပစ္စာဘဉ္စ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ [ဤအဖွင့်၌ သမ္မုခါ ကာတမ္ပဝယ် သမ္မုခါကား ပါဠိပျက်နေဟန်တူသည်၊ အဓိပ္ပာယ်ရအောင်သာ နိဿယပေးလိုက်ရသည်။]

ကမ္မဥတ္တိ။ ကမ္မဥတ္တိတိ-ကမ္မဘူတာ ဥတ္တိ၊ အနုဿာဝနနိရပေက္ခာ ကမ္မဘူတာ ဥတ္တိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊ ဤဥတ်သည်ပင် ကံဖြစ်သည်၊ နောက်ထပ်ကမ္မဝါစာ မပါတော့-ဟူလို။

ကမ္မပါဒဥတ္တိ။ ကမ္မပါဒဥတ္တိနာမ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဒိသု အနုဿာဝနကမ္မဿ (အနုဿာဝနကမ္မဝါစာ၏) ပါဒဘူတာ (အခြေခံဖြစ်၍ ဖြစ်သော- အဓိဋ္ဌာနဘူတာ (တည်ရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော) ဥတ္တိ၊ နောက်ထပ် ကမ္မဝါစာပါသေးသောကြောင့် ကမ္မဝါစာဟူသော ကံ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်-ဟူလို။

(အတွက်)၊ ကော-တစ်ကြိမ်သော၊ အနုဿာဝနာ-ကမ္မဝါစာသည်၊ (ဟောတိ)၊
 ဣမိဿာ (ဥတ္တိယာ)-၏၊ (အတွက်)၊ တိဿော (အနုဿာဝနာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊
 ဣတိ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိယာသမထံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သတိဝိနယော-
 သတိဝိနယသမထ လည်းကောင်း၊ အမူဠဝိနယော-လည်းကောင်း၊ တဿပါပိယ
 သိကာ-လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိ
 ဇော-သော၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) သမထော-သည်၊ ဥတ္တိယာ-နှင့်၊ ဝိနာ-
 ကင်း၍၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တံ-ထိုသမထကို၊ ဥတ္တိယာ သမထောတိ-ဥတ်၏
 သမထဟူ၍၊ န ဇာနာတိ၊ ဥတ္တိယာ ဝုပသမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ယံ အဓိ
 ကရဏံ-အကြင် အဓိကရဏ်းသည်၊ စတုဗ္ဗိဇော-သော၊ ဣမိနာဥတ္တိသမထောန-
 ဤဥတ်၏ သမထကြောင့်၊ ဝုပသမတိ၊ တဿ-ထို အဓိကရဏ်း၏၊ တံ ဝုပသမံ-
 ထို ငြိမ်းခြင်းကို၊ (န ဇာနာတိ၌စပ်)၊ အယံ ဝုပသမော-ဤ ငြိမ်းခြင်းကို၊
 ဥတ္တိယာ-ဥတ်သည်၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ န ဇာနာတိ။

သုတ္တံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂံ-ဥဘတောဝိဘင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊
 သုတ္တာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ စတ္တာရော-န်သော၊ မဟာပဒေသေ-
 မဟာပဒေသတို့ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ခန္ဓကပရိဝါရံ-
 မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ပရိဝါရကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-
 ကား၊ စတ္တာရော-န်သော၊ မဟာပဒေသယေဝ-တို့ကိုပင်၊ န ဇာနာတိ၊ [ရှေ့၌
 ပါပြီဖြစ်၍ “ဝေ”ဖြင့် ဆိုသည်၊] နစ ဌာနာဌာနကုသလောတိ-ကား၊ ကာရဏာ
 ကာရဏကုသလော-အကြောင်းဟုတ် အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊
 န ဟောတိ။

ဓမ္မံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ-
 ဝိနည်းပိဋကမှ ကြွင်းသော၊ ပိဋကဒွယံ-ပိဋက ၂ ပုံ အပေါင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊
 ဓမ္မာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ သုတ္တန္တိကေ-သုတ္တန်၌ လာကုန်သော၊
 စတ္တာရောမဟာပဒေသေ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ခန္ဓကပရိဝါရ
 မေဝ-ကိုပင်၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနယာနုလောမံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ စတ္တာရော
 မဟာပဒေသေ န ဇာနာတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ပဉ္စက၌၊ (“ဓမ္မံ န ဇာနာတိ”
 စသော ပဉ္စက၌) (တစ်နည်း၊) ဧတ္ထ-ဤ မဟာအဋ္ဌကထာ အဖွင့်၌၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အသင်္ဂဟိတာ-မသိမ်းယူအပ်

သုတ္တန္တိကေမဟာပဒေသေ။ သုတ္တန္တိကမဟာပဒေသလေးပါးကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တေုတ္တ
 နိပါက်၊ သဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ မဟာပဒေသသုတ်၌ ကြည့်ပါ။ သုတ္တန္တိက စတ္တာရောမဟာ
 ပဒေသတိ-သုတ္တာဘိဓမ္မပိဋကေသု အနုညာတ ပရိက္ခိတ္တသုတ္တာနုလောမဝသေန နယတော
 ဂဟေတဓမ္မ စတ္တာရော အတ္ထေ၊-ဝိမတိ။

ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ဝိနယတိ၊ ပေ၊ န ဇာနာတိတိ-တိဟူသော၊ ယံ-
 အကြင်စကားကို၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊
 နစပုဗ္ဗာပရကုသလော ဟောတိတိ-ကား၊ ပုရေကထာယစ-ရှေး၌ ပြောဆိုထိုက်
 သော စကား၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စာကထာယစ-နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော
 စကား၌လည်းကောင်း၊ အကုသလော ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊
 သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ညေယျတ္တာ-သိအပ်သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-
 ၌၊ ပကာသိတတ္တာစ-ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနမေဝ-
 သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။

အနိဿိတဝဂ္ဂ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝနဝဂ္ဂ ဝေါဟာရဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တသ္မာ၊ပေ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။တသ္မာတိ-ယသ္မာ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တနယေန
 ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ အသင်္ဂဟိတာ၊ တသ္မာ ယံ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံသမ္ဘန္ဓော-
 ဦးကာ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ ကျန်နေသောကြောင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ
 မကျန်အောင် ဖွင့်သော “ဝိနယန္တိ သကလံ ဝိနယပိဋကံ န ဇာနာတိ”ဟူသော ကုရန္တိ
 အဖွင့်ကိုသာ အတည်ယူထိုက်ပါသည်-ဟုလျှံ၊ [စာအုပ်တို့၌ “ နဂဟေတဗ္ဗံ”ဟု ရှိသည်ကား
 ဦးကာနှင့်လည်းမညီ အဓိပ္ပာယ်လည်း မရ။]

ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၂၅။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မာတိ-
 ကား၊ ဒိဋ္ဌိနံ-အယူတို့ကို၊ အာဝိကမ္မာနိ-ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ထင်စွာ
 ပြုကြောင်း၊ ဝိနည်းကံတို့သည်၊ လဒ္ဓိပ္ပကာသနာနိ-အယူကို ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊
 ဝါ-အယူကို ထင်စွာပြုကြောင်း၊ ဝိနည်းကံတို့သည်၊ (“ကတိ နုခေါ-အဘယ်မျှတို့ပါ
 နည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဧတံ-ဤ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဟူသော သဒ္ဓါသည်၊
 အာပတ္တိဒေသနာ သင်္ခါတာနံ-အာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊
 ဝိနယကမ္မာနံ-ဝိနည်းကံတို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဓါတည်း၊ [ဒိဋ္ဌိနံ အာဝိ
 ကမ္မာနိတိ-အာပတ္တိလဒ္ဓိနံ ပကာသနာနိ၊ အာပတ္တိဒေသနာ ကမ္မာနိတိ အတ္ထော၊-
 ဝိမတိ၊] အနာပတ္တိယာ၊ပေ၊အာဝိကရောတိတိ-ကား၊ အနာပတ္တိမေဝ-
 အနာပတ်ကိုပင်၊ အာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 အဒေသနာဂါမိနိယာတိ-ကား၊ ဂရုကာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ (ဒေသနာဂါမ် မဟုတ်
 သော ဂရုကာအာပတ်ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌိ-ကို၊ အာဝိကရောတိ-ထင်စွာပြု၏၊
 သံဃာဒိဿေသဉ္စ-သံဃာဒိဿေသံအာပတ်ကို လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဉ္စ-ကို
 လည်းကောင်း၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒေသိတာယာတိ-

ကား၊ ဒေသိတာယ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသော၊ လဟုကာပတ္တိကာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ၊ ဒေသိတံ-ဒေသနာ ပြောအပ်ပြီးသော လဟုကအာပတ်ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ဒေသိတာ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဒိဋ္ဌိန္တိ-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထင်စွာ ပြုအပ်သော်၊) စတူဟိ-၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဟိ-လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဝိကတာ-အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ အာဝိကရောတိ-ထင်စွာပြု၏၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ (ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊) ပဉ္စ၊ ဧနာ-တို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေန္တိ-န်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မနောမာနသေနာတိ-ကား၊ မနသင်္ခါတေန-စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ မာနသေန-မာနသဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ၊ ဝစီဘေဒံ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (နှုတ်မြှက်ခြင်းကို) အကတွာ-၍၊ စိတ္တေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အာပတ္တိ ဒေသေတိ၊ ဣတိ အဋ္ဌော-နက်။

နာနာသံဝါသကဿာတိ-ကား၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကဿဝါ-အယူအားဖြင့် ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ ကမ္မနာနာသံဝါသ ကဿဝါ-ကံအားဖြင့်ကွဲ ပြားသော သံဝါသရှိသော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပေ၊ ဒေသေတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ နာနာသီမာယာတိ-ကား၊ သမာနသံဝါသကဿ-တူသော သံဝါသရှိသည် ဖြစ်၍၊ (သမာနဿာ)ပိ-သော်လည်း၊ နာနာသီမာယ-အမျိုးမျိုးသော သီမံ၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ အာဝိကရောတိ-၏၊ [သမာနသံဝါသကဿာပိတိ ပိသဒ္ဓေါ

ယထာ စတူဟိပေ၊အာဝိကရောတိ။ ။စတူဟိ ပဉ္စဟိတိ ဝစနတော ဒွိဟိဝါ တိဟိဝါဧကတော ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ပရံ န ဝဋ္ဋတိ-သာရတ္ထ၊ ယထာ၊ပေ၊ဟောတိတိ-ယထာ အာဝိကတေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဧကီဘူတေဟိ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ အာပတ္တိ ဒေသိတာ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဒေသေတိတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ ဒေသေန္တောစ အတ္တနာ သဒ္ဓိ တယောဝါ စတ္တာရောဝါ ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသေတိ၊ ဧဝံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒေသိတာစ အာပတ္တိ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဒေသနာပစ္စယာ ဝုတ္တုဉ္စ ဟောတိ၊ ဒွိန္တံ တိန္တံ ပန ဧကတော ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။

မနော မာနသေန။ ။မနော မာနသေနာတိ ဧတ္ထ မနောသဒ္ဓေန မာနသသဒ္ဓဿ ရာဂ အရဟတ္တေသုပိ ပဝတ္တနတော တဒတ္ထေ ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေ ဧဝံ ဝတ္တတိတိ ဒေသေတိ၊ တေန ဝုတ္တံ မနသင်္ခါတေန မာနသေနာတိ၊ ဣမိနာ မနဘူတံ မာနတံ မနောမာနသန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒေသေတိ၊-ယောဧနာ၊ [“မနော မာနသေန-စိတ်ဟူသော မာနသဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကရောတိ”ဟု ပေးပါ၊ မာနသသဒ္ဓါ၏ ရာဂ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၌ ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ ကာမာဝစရကုသလ နိဒ္ဒေသဝါရကထာ စိတ္တနိဒ္ဒေသ၌ ကြည့်ပါ။]

သမာနသံဝါသကဿာပိ နာနာသီမာယ ဌိတဿ သန္တိကေ အာဝိကမ္ပံ အဓမ္မိကံ
 ဟောတိ၊ ပဏေဝနာနာသံဝါသကဿာတိ ဒဿတိ၊-ယောဇနာ။] ဟိ-မှန်၊ မာဠက
 သီမာယ-သိမ်တန်ဆောင်းဝန်းအပြင်၌၊ (ဓဏ္ဍသိမ်၌) [မာဠကသီမာယာတိ ဓဏ္ဍ
 သီမာယ၊-ဋီကာ၊] ဌတေန-တည်သော ရဟန်း၏သော် လည်းကောင်း၊ သီမန္တရိ
 ကာယ-သီမန္တရိကံ၌၊ ဌိတဿ (ဝါ)-တည်သော ရဟန်းသည်၊ သီမန္တရိကာယ-
 ၌၊ ဌိတေန-သည်၊ အဝိပွဝါသသီမာယ-အဝိပွဝါသသိမ်၌၊ (မဟာသိမ်၌)၊
 ဌိတဿဝါ-၏သော် လည်းကောင်း၊ (သန္တိကေ) အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊
 အပကတတ္ထဿာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တကဿဝါ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၏သော်
 လည်းကောင်း၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏ (အတွက်) ဥပေါသထ ပဝါရဏာ-
 တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ထပိတာ-တန်ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တဿာဝါ-
 ၏သော် လည်းကောင်း၊ [“ယဿဝါ”မှ “ဝါ”ကို ယူ၍ ပေးသည်၊] သန္တိကေ
 ဒေသေတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

၄၃၀။ နာလံသြကာသကမ္ပံ ကာတန္တိ-ကား၊ (သြကာသကမ္ပံ-အကွင့်ပေးမှုကို၊)
 ကာတုံ-ငှာ၊ န ပရိယတ္တံ-မစွမ်းနိုင်၊ (မသင့်၊) န ကာတဗ္ဗံ-မထိုက်၊ ဣတိအတ္ထော။
 [“အလံ”ကို “ပရိယတ္တံ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၏၊ န ကာတဗ္ဗံ-ကား၊ “နာလံသြကာသ
 ကမ္ပံကာတုံ”၏ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်တည်း၊] ဣဓာပိ-ဤပဉ္စကဉ်လည်း၊ [“အပိ”ဖြင့်
 ရှေ့ ပဉ္စကကိုပေါင်း၊] အပကတတ္ထော-ပကတတ်မဟုတ်သော ရဟန်းဟူသည်၊
 ဥက္ခိတ္တကောစ-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ထပိတ ဥပေါသထ
 ပဝါရဏောစ-တန်ထားအပ်သော ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာရှိသော ရဟန်းလည်းကောင်း
 တည်း၊ စာဝနာဓိပ္ပာယောတိ-ကား၊ သာသနတော-မှ၊ စာဝေတုကာမော-ရွှေလျော
 စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊ “ဝတ္ထာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ”ဟု
 ပါဠိတော်၌စပ်။)

၄၃၂။ မန္တတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ-ကား၊ မန္တဘာဝေန-ညံ့ဖျင်းသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မောမူဟဘာဝေန-လွန်စွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဝိသန္တိတမ္ပိ-ဖြေဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသော်မှလည်း၊
 ဇာနိတုံ-ငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အတ္တနာ-၏၊ မောမူဟ
 ဘာဝံ-လွန်စွာတွေဝေသူ၏အဖြစ်ကို၊ ပကာသေန္တောယေဝ-ထင်စွာပြလျက်သာ
 လျှင်၊ (ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊) ပုစ္ဆတိ-၏၊ (ကောဝိယ-အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း၊) ဥမ္မတ္တ

သမာနသံဝါသကဿာပိ ဝဇ္ဇတိ။ ။ဤစကားကို သတိထား၍ ဝိနည်းမှီရုံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 သိမ်အနီးအပါး၌ ဒေသနာပြောကြသော အခါ တစ်ပါးက သိမ်အတွင်း တစ်ပါးက သီမန္တရိကံ၌
 မရောက်အောင် သတိထားလေ့ရှိကြသည်၊ ဤဝါကျ၌ “သီမန္တရိကာယဝါ”ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ
 ဝါသဒ္ဓါပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဌိတဿာပိ”ဟု သမုပ္ပယတ္ထ အဝိသဒ္ဓါပါခြင်းသည် ဝိဟန်တူ၏၊
 သို့သော် ယောဇနာ၌ကား၊ -ဝိသဒ္ဓေန ဓဏ္ဍသီမာယ ဌိတဿာပိတိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ”ဟု
 ဖွင့်လေသည်။

ကောဝိယ-သုရူးကဲ့သို့တည်း၊ ပါဝိစ္ဆောတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ မေးရသော်၊ ခက်ခဲ
 နက်နဲသော အကြောင်း အရာကို မေးရလျှင်၊) မံ-ကို၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊
 သမ္ဘာဝေဿတိ-ချီးမွမ်းလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပါဝိကာယ-ယုတ်မာသော၊
 ဣစ္ဆာယ-အလိုကြောင့်၊ ပုစ္ဆတိ၊ ပရိဘဝါတိ-ကား၊ ပရိဘဝံ-လွမ်းမိုးကြောင်း
 အပြစ်သို့၊ အာရောပေတုကာမော-တက်ရောက်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (တင်လို
 သည်၊) ဟုတွာ ပုစ္ဆတိ၊ [ပရိဘာဝါတိ ဧတ္ထ ပရိဘဝကာမာတိ အတ္ထံ ဒဿန္တော
 အာဟ-“ပရိဘဝံ အာရောပေတုကာမော ဟုတွာ” တိ၊-ယောဇနာ၊ ဤ အလို
 “လွမ်းမိုးမှုကို အလိုရှိခြင်းကြောင့်”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊] အညဗျာကရဏေ
 သုပိ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြေဆိုခြင်းတို့၌လည်း၊] ဒေသဝနယော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ ယောဇနာကား “သဗ္ဗတ္တာတိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေ”ဟု
 စွဲလေသည်၊] သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အတ္တာဒါနဝဂ္ဂေစ-အတ္တာဒါနဝဂ်၌ လည်းကောင်း၊ ဓုတင်္ဂဝဂ္ဂေစ-၌ လည်း
 ကောင်း၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သည်၊
 သိယာ--ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဟောဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ [အတ္တာဒါနဝဂ်
 လာ စကားများကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ပါတိမောက္ခဌပနက္ခန္ဓကအဖွင့်၊ အတ္တာဒါန အင်္ဂကထာ၊
 စောဒကေနပစ္စဝေကိတဗ္ဗဓမ္မကထာတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဓုတင်္ဂဝဂ်လာ စကားများကို
 ဤ အဋ္ဌကထာဧကုတ္တရိကနယ၊ ပဉ္စကဝါရဝတ္ထုနာ၌ လည်းကောင်း ပြခဲ့ပြီ။]

မုသာဝါဒဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၄၄၄။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယော-အကြင်
 မုသာဝါဒသည်၊) ပါရာဇိကံ-က အာပတ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
 (သော-သည်၊) ပါရာဇိကဂါမိ-မိမည်၏၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဘာဝံ-ပါရာဇိကအာပတ်
 ၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣတရေသုပိ-(သံဃာဒိဿေသ
 ဂါမိ စသော) အခြား ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသဝနယော-တည်း၊ တတ္ထ-ထို မုသာဝါဒ
 တို့တွင်၊ အသန္တံ ပေ၊ မုသာဝါဒေါ-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို
 ပြောဆိုကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ ပါရာဇိကဂါမိ-ပါရာဇိက အာပတ်သို့ရောက်၏၊
 အမူလကေန-အခြေ အမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓသနမုသာဝါဒေါ-
 စွပ်စွဲကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ သံဃာဒိဿေသဂါမိ-၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊
 တေ-၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသတိ-နေ၏၊ (သော-သည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊)

ပါရာဇိကဂါမိ။ ဓမ္မပဓာနံ ဓမ္မာ ဝိဋ္ဌာနံ သန္တာယ ပါရာဇိကံ ဂစ္ဆတိ ပါရာဇိကဂါမိတိ
 သုဒ္ဓကတ္ထုဝသေန ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလာပဓာနံ ပုဂ္ဂလဝိဋ္ဌာနံ သန္တာယ ပါရာဇိကံ ဂစ္ဆတိ အနေန၊
 ဂမာပေတိတိဝါ ပါရာဇိကဂါမိတိ ကရဏဟေတု ကတ္ထုဝသေနပိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊-ယောဇနာ။

ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်(မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတစ်ပါး အနေအားဖြင့်၊ “ဝုတ္တံ” ခွဲစပ်)၊ ဇာနန္တဿ-နားလည်သူအား၊ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါ- ပြောဆိုကြောင်း မုသာဝါဒသည်၊ ထုလ္လစ္စယဂါမိ၊ [ပရိယာယေန ဇာနန္တဿ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါတိ-ယဿကဿစိ ဇာနန္တဿ ပရိယာယေန ဝုတ္တမုသာဝါဒေါတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ၊] (“ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိတိအာဒိနာ ပရိယာယေန” တို့ကို လိုက်စေ၊) အဇာနန္တဿ-အား၊ (နားမလည်သူအား၊ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါ)၊ ဒုက္ကဋ္ဌဂါမိ- န်၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ယံဟူ၍၊ အာဂတော-လာသော မုသာဝါဒသည်၊ ပါစိတ္တိယဂါမိ-ဏ်၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဒဿနေနာတိ-ကား၊ ဝိနယဓရဿ-ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဒဿနေန- မတွေ့ရခြင်းကြောင့်၊ (“အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ”ဟု ပါဠိတော်ခွဲစပ်) ဟိ-မှန်၊ ကပ္ပယာကပ္ပိယေသု-အပ်သောအရာ မအပ်သောအရာတို့၌၊ ကုက္ကုဇေ-ကုက္ကုဇသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဝိနယဓရ-ကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့မြင်၍၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဘာဝံ-အပ် သည်၏ အဖြစ် မအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိတွာ-မေးပြီး၍၊ အကပ္ပိယံ- ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ တံ-ထို ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ကို၊ အပဿန္တောပန-မတွေ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ အကပ္ပိယမ္ပိ-မအပ်သော အမှုကိုလည်း၊ ကပ္ပိယန္တိ-ဟူ၍၊ ကရောန္တော-လသော်၊ (အာပတ္တိံ) အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ရောက်ထိုက်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ ဝိနယဓရဿ-ကို၊ ဒဿနေန-တွေ့ရခြင်းကြောင့်၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ အဒဿနေနေဝ-ကြောင့်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဒဿနေနာတိ-န ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ အဿဝနေနာတိ-ကား၊ ဧကဝိဟာရေ-တစ်ကျောင်းတိုက်တည်း၌၊ ဝသန္တောပိ-နေပါသော်လည်း၊ ဝိနယဓရဿ-ဏ်၊ (အထံသို့)၊ ဥပဋ္ဌာနံ- ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ ဂန္တော-သွား၍၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-ကိုယ်တိုင်မေး၍၊ (အသုဏန္တော-အဖြေကို မကြားရသည်) ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ အညေသံ- အခြားသူတို့အား၊ ဝုစ္စမာနံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ အသုဏန္တော-မကြားရ သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တိံ)၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿဝနေနာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပသုတ္တကတာတိ-

အဒဿနေန။ ။ အဒဿနေနာတိ ဣမဿ အကပ္ပိယံ ပရိဝဇ္ဇန္တေနံ ဝိနယဓရေနံ ပဋိပတ္တိယာ အဒဿနေန၊ တေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ အနာပဇ္ဇနေနာတိပိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊- ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဒဿနေန-အကပ္ပိယကို ရှောင်ကြဉ်သော ဝိနည်းခိုရ်တို့၏ အကျင့်ကို မမြင်ရခြင်းကြောင့်” ဟုလည်း ပေးပါ။

ပုစ္ဆိတွာဝါပေအာပဇ္ဇတိ။ ။ ပုစ္ဆိတွာဝါ အညေသံဝါ ဝုစ္စမာနံ အသုဏန္တော အာပဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ ပုစ္ဆိတွာ အသုဏန္တောဝါ ပုစ္ဆိယမာနံ အသုဏန္တောဝါတိ ပဇ္ဇေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊- ဝိမတိ။

ကတာတိ-ကား၊ ပသုတ္တကတာယ-အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (“အပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ” ဌ်စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ သဟဂါရသေယျ-သဟဂါရသေယျအာပတ်သို့၊ (သဟ သေယျအာပတ်သို့၊) ပသုတ္တကဘာဝေနပိ-အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပန-ကား၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသညိတာ- အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇန္တော-အာပတ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တထာသညိ-ထို အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ သတိ သမ္မောသာ-သတိ ပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ဧကရတ္တာတိက္ကမာဒိ ဝသေန-တစ်ည၌ကိုလွန်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ရောက် ထိုက် သောအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [ဧကရတ္တာတိက္ကမာဒိ ဝသေနာတိ အဓိဋ္ဌိတစိဝရေန ဝိပွဝသိတွာ ဧကရတ္တာတိက္ကမေန ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာဒိ သဒ္ဓေန ဆာရတ္တာတိက္ကမာဒိနံ သင်္ဂဟော၊-ဝိမတိ။] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စက တို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ [“သဗ္ဗတ္တာတိ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေ”ဟု ယောနော၌ စွဲ လေသည်။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂတ္ထနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပသုတ္တကဘာဝေနပိ။ ။ ပိသဒ္ဓေါ အညမ္ဘိ အဒဿနာဒိကာရဏမ္ဘိ သမ္ဘိဏ္ဍေတိ၊ ဤသို့ ယောနော၌ ဖွင့်ထား၏၊ မိမိကား-အိပ်မပျော်ဘဲ တမင်လာ ခေါင်းချနေလျှင်လည်း အာပတ်သင့်သောကြောင့် အိပ်မပျော်ခြင်းကို ဆည်းစေလိုသည်။

ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝတ္ထနာ

၄၅၀။ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အလာဘာယာတိ- ကား၊ စတုန့်-နံသော၊ ပစ္စယာနံ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ အာလာဘာတ္တာယ-မရခြင်းအကျိုးငှာ၊ (“ပရိသက္ကတိ-အားထုတ်၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့် (အားထုတ်လသော်)၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ (ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊) န လဘန္တိ-နံ၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိသက္ကတိ-၏၊ ဝါယမတိ- အားထုတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အနတ္တာယာတိ-ကား၊ အနတ္တံ-စီးပွားမဲ့ဖြစ်သော၊ ကလိသာသနံ-ကောအေတွက်၊ နိပ်နိပ်စက်စက် ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော အာဏာ

ကလိသာသနံ။ ။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဦးကာ၊ အလေ့ကဝင်၊ ဥယျောနေသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။ အနတ္တံ ကလိသာသနန္တိ အနတ္တာဝဟံ ကောဝေစနံ (ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော စကားကို) အာရောပေဇ္ဇော၊ ဒေါသံ (အပြစ်ကို) အာရောပေဇ္ဇော ဥပဒ္ဓဝါယ ပရိသက္ကတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

ကို၊ အရောပေန္တော-တင်လိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ ပရိသက္ကတိ-၏၊ အဝါသာယာတိ-
 ကား၊ အဝါသက္ကာယ-နေမြဲတိုင်းသောအရပ်၌ မနေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (“ပရိ
 သက္ကတိ”၌စပ်)၊ ယသ္မိံ ဂါမဓေတ္တေ-အကြင် ဂါမဓေတ်၌၊ (ဘိက္ခုနိယော) ဝသန္တိ-
 န်၏၊ တတော-ထို ဂါမဓေတ်မှ၊ နိဟရဏတ္တာယ-နှင်ထုတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပရိ
 သက္ကတိ)၊ သမ္ပယောဇေတိတိ-ကား၊ အသဒ္ဓမ္မပုဋိသေဝနတ္တာယ-မသူတော်တို့၏
 ဥစ္စာဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမ္ပယောဇေတိ-ယှဉ်စေ၏။

၄၅၁။ ကတိဟိ န ခေါ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗန္တိ-ကတိဟိ န ခေါ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗဟူသော
 ဤပြဿနာကို၊ သတ္တန္တ-ကုန်သော၊ ကမ္မာန-တို့တွင်၊ အညတရ-တစ်ပါးပါးသော
 ကံကို၊ သန္တာယ-၍၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္တေရော)ပုစ္ဆတိ။

၄၅၄။ နသာကန္တိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ၊ပေ၊ဝိပဿနာဒိဘောဒေါ-
 အပ် မအပ်သော အကြောင်းအရာ၊ နာမ်ရုပ် အပိုင်းအခြား၊ သမထဝိပဿနာ
 အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်ကို၊ န ကထေတဗ္ဗော-
 မပြောဆိုထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ခိဏာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ
 ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ န ဝိသံဝါဒေတိ-မချွတ်ယွင်းစေ၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့
 သဘောရှိသော၊ ကထာမဂ္ဂဿ-၏၊ သာမိ-အရှင်သည်၊ ဟုတွာ၊ ကထေတိ-
 ပြောဆိုတတ်၏၊ ဣတရော-ရဟန္တာမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န (ကထေတိ)၊
 တသ္မာ၊ ပဌမပဉ္စကေ-၌၊ န အသေက္ခေနာတိ-န ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်တော်
 မူပြီး၍၊ ဒုတိယပဉ္စကေ-၌၊ အသေက္ခေနာတိ အာဒိ-န အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

န အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ အဋ္ဌကထာယ-၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော-
 ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်သည်၊ (အသိး အသိး ခွဲခြားဝေဖန်၍ သိတတ်သော
 ဉာဏ်သို့ရောက်သည်)၊ပဘောဒဂတဉာဏပုတ္တော-အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ဉာဏ်သို့

နသာကန္တိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ “သာကန္တိတဗ္ဗော”ဟု ရှိ၏၊ သာကန္တာပုဒ်သည်၊
 “ကထနံ ကန္တာ၊ ကထ+ဏျ၊ ယျကို ဆပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ သဟ+ကန္တာ သာကန္တာ”ဟု
 ပြီးသော သမာသ်နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ သာကန္တိဟူသော
 နာမဓာတ်နောင် တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် “သာကန္တိတဗ္ဗော”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ ကောင်းမည်ထင်သည်၊
 ယောဇနာ၌ကား-“န ကထေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ ကစ္ဆသဒ္ဓဿ ကထဓာတုယာ နိပ္ပန္နဘာဝံ
 ဒီပေတိ”ဟု ဖွင့်လေသည်။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော။ ။ပဘောဒဂဉာဏပတ္တောတိ ဣမိနာ အတ္ထအဒိသု ပဋိဝိသု
 သမ္ဘိဇ္ဇတိတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပညာ၊ တံ ပတ္တောတိ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော
 အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တောတိ ဒဿတိ-ယောဇနာ၊ ပဋိသမ္ဘိဇ္ဇတိ-အသိး အသိး ခွဲခြားဝေဖန်၍
 သိတတ်၏၊ ဣတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ။

ရောက်သည်။ နဟောတိ-မဖြစ်၊ [ပဋိသန္ဓိဒါကို “ပဘောဒဂတဉာဏ” ဟုဖွင့်သည်။] န ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ပါဠိဓမ္မ-ပါဠိတရား၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န ဟောတိ၊ န နိရုတ္တိပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ဝေါဟာရနိရုတ္တိယံ-ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါ၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န ဟောတိ၊ [ဝေါဟာရ နိရုတ္တိယန္တိ တဿ တဿ အတ္ထဿ ဝါစကသဒ္ဓေ ပဘောဒဂတဉာဏပွတ္တော န ဟောတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊] န ပဋိဘာန ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တောတိ-ကား၊ ပဋိဘာန သင်္ခါတာနိ-ပဋိဘာနဟု ဆိုအပ် ကုန်သော၊ (ရှေ့ရှုထင်လာသော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊) အတ္ထ ပဋိသန္ဓိဒါဒီနိ-အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါ အစရှိကုန်သော၊ ယာနိတာနိ ဉာဏာနိ-အကြင် ဉာဏ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသု-ထိုဉာဏ်တို့၌၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တော န ဟောတိ၊ ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ န ပစ္စဝေက္ခိတာတိ-ကား၊ စတုန့်-န်သော၊ ဖလဝိမုတ္တိနံ-ဖိုလ်ဟူသော ဝိမုတ္တိတို့၏၊ (ကိလေသာမှလွတ်သော ဖိုလ်တို့၏၊) ယထာဝိမုတ္တံ-အကြင်အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဧကေနဝိသတိဘောဒါယ-တစ်ခုယုတ်နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခိတာ-ဆင်ခြင်တတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ဘိက္ခုနီဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဘက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ” ဟု ရှိ၏။] နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဧကေနဝိသတိဘောဒါယ။ ။ “မဂ္ဂံ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏှိတော၊ ဟိနေ ကိလေသေ သေသေစ၊ ပစ္စဝေက္ခတိဝါ နဝါ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တစ်ဆယ့်ကိုးပါးကို ဆိုသည်။

ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၅။ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ-၌၊ န အတ္ထကုသလောတိ-ကား၊ အဋ္ဌကထာ ကုသလော-အဋ္ဌကထာ၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ အတ္ထုဒ္ဓါရေ-အနက်ကို ထုတ်ပြရာ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ [“ဥဗ္ဗာဟိကာ” ပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၊ အဓိကရဏ ဝုပသမကထာ၌ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ၊] န ဓမ္မကုသလောတိ-ကား၊ အာစရိယမှစတော-ဆရာ၏ နှုတ်မှ၊ အနုဂ္ဂဟိတတ္တာ- (တိုက်ရိုက်) မသင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိယံ-

အာစရိယမှစတောသေ၊ န ကုသလော။ ။ ရှေးက စာအုပ် မရှိသောကြောင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာ သင်ယူလျှင် ဆရာက နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုပြသောအခါ နှုတ်တိုက်လိုက်၍ သင်ယူရ၏၊ ထိုသို့ သင်ယူမှ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ထိုသို့ မသင်ယူရဘဲ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် အကြားဖြစ်လျှင် မသေချာသောကြောင့် မကျွမ်းကျင်-ဟူလို။

ကုသလော န (ဟောတိ)၊ ပါဠိသူရော-ပါဠိတော်၌ ရဲရင့်သည်။ န (ဟောတိ)၊ န နိရုတ္တိကုသလောတိ-ကား၊ ဘာသန္တရဝေါဟာရေ-ဘာသာတစ်ပါး၏ အခေါ်အဝေါ်၌၊ ကုသလော န (ဟောတိ)၊ [နိရုတ္တိအရ ထိုထိုလူမျိုးတို့ ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားကို ယူပါ-ဟူလို၊ ဤစကားဖြင့် ဘာသန္တရ အမျိုးမျိုး မသင်ကောင်း ဟူသော ဝါဒကို စဉ်းစားပါလေ။] န ဗျဉ္ဇနကုသလောတိ-ကား၊ သိထိလဓနိတာဒိ ဝသေန-သိထိလ ဓနိတ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလဗျဉ္ဇနာရော ပနေ-ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းသော သဒ္ဓါသို့ တင်ခြင်း၌၊ ကုသလော န ဟောတိ၊ အကွရ ပရိစ္ဆေဒ-အကွရာ အပိုင်အခြား၌၊ နိပုဏော-သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပရိမဏ္ဍလာပေ၊ န ဟောတိတိ ပရိမဏ္ဍလေန ပဒ ဗျဉ္ဇနေန ဝတ္တံ၊ (ကိုယ်တိုင် ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊) ပရေဟိ ဝုတ္တံ ဇာနိတုဉ္ဇ အသမတ္ထောတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊] န ပုဗ္ဗာပရကုသလောတိ-ကား၊ အတ္ထပုဗ္ဗာပရေ-အဋ္ဌကထာ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပုဗ္ဗာပရေ-ပါဠိတော်၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တိပုဗ္ဗာပရေ-ထိုထို ဘာသာ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနပုဗ္ဗာပရေ-သဒ္ဓါ၏ ရှေ့နောက်စကား၌ လည်းကောင်း၊ ပုရေကထာ ပစ္စာကထာသုစ-ရှေ့၌ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၊ နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင် သည်။ န ဟောတိ-မဖြစ်။

ကောဓနောတိ အာဒိနိ-ကောဓနောအစရှိသော စကားတို့ကို၊ (“ဝုတ္တာနိ”၌စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကောဓာဒိဟိ-ကောဓ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးအပ်သူသည်၊ ကာရဏာကာရဏံ-အကြောင်း ဟုတ်သည် အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဝိနိစ္ဆိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောတိ-နိုင်၊ တသ္မာ၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ဥဗ္ဗာဟိက သမ္မုတိ မပေးဖို့ရန် ကောဓနောစသော စကားကို မိန့်တော်မူရသည်-ဟူလို။] ပသာရေတာ

☞ ဟောတိ နော သာရေတာတိ-ကား၊ မောဟေတာ-တွေဝေစေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ သတိ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတာ-ဖြစ်စေတတ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ ဇောဒကစုဒိတကာနံ-တို့၏၊ ကထံ-ကို၊ မောဟေတိ-တွေဝေစေတတ်၏၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်တတ်၏၊ န သာရေတိ-အမှတ် မရစေတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“ပ”ရှေးရှိသောကြောင့် သရဓာတ်သည် တွေဝေခြင်း အနက်ကိုဟော၏၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် “စေ”ဟု ပေးရ၏၊ ထို့ကြောင့် “မောဟေတာ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဧတ္ထ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ-၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ-၊ [“ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ”သည် ပိုဟန်တူ၏၊ “ဧတ္ထ”ဟုသာ ရှိသင့်သည်။] ဣတိ-တည်း။

ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အဓိကရုဏဝုပသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၇။ အဓိကရုဏဝုပသမဝဂ္ဂေ-၌၊ ပုဂ္ဂလဂရ ဟောတိတိ-ကား၊ အယံ-
 ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်တည်း၊ အယံ-သည်၊ မေ-၏၊
 အာစရိယော-(နိဿယည်း စသော)ဆရာတည်း၊ ဣတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ စိန္တေတွာ-
 ကြံ၍၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇယံ-အောင်ခြင်းကို၊ (နိုင်ခြင်းကို) အာကင်္ခမာနော-
 အလို ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဓမ္မ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊
 [အချို့ စာအုပ်၌ “ဒီပေတိ”နောက်ဝယ် ပေယျာလရှိ၏၊ “ဓမ္မ အဓမ္မောတိ
 ဒီပေတိ” စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်ဟန်တူသည်၊] သံဃဂရ ဟောတိတိ-ကား၊
 ဓမ္မဉ္စ-သုတ် အဘိဓမ္မာကို လည်းကောင်း၊ ဝိနယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အမုဉ္ဇိတွာ-
 မလွတ်မူ၍၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းမိန့်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သံဃဂရကောနာမ-
 သံဃာ၌ အလေးပြုသူမည်သည်၊ ဟောတိ၊ စိဝရာဒိနိ-သင်္ကန်းအစရှိသော လာဘ်
 တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-သည်၊ အာမိသဂရုဏကာ နာမ ဟောတိ၊
 တာနိ-ထို သင်္ကန်း အစရှိသော လာဘ်တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ယထာဓမ္မ-
 တရားအားလျော်စွာ၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တော-သည်၊ သဒ္ဓမ္မဂရကောနာမ-သူတော်ကောင်း
 တရား၌ အလေးပြုသူမည်သည်၊ ဟောတိ။

၄၅၈။ ပဉ္စဟုပါလိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-
 အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲ၏၊ ကမ္မေန၊ပေ၊သလာကဂ္ဂါဟေ
 နာတိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ကမ္မေနာတိ-ကား၊ အပလောကနာဒိသု-အပလောကနအစရှိ
 ကုန်သော၊ စတူသု၊ ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသော၊ ကမ္မေန-
 ကံကြောင့် လည်းကောင်း၊ (“သံဃော ဘိဇ္ဇတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်း
 နည်းတူ၊)ဥဒ္ဓေသေနာတိ-ကား၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသု-တို့တွင်၊
 အညတရေန-သော၊ ဥဒ္ဓေသေန-ဥဒ္ဓေသကြောင့် လည်းကောင်း၊ [ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသ
 တစ်မျိုးမျိုးကို သိမ်တစ်ခုတည်း၌ တစ်“ပြိုင်နက် တစ်ကွဲစီ ရွတ်ပြသောကြောင့်
 သံဃာကွဲနိုင်၏-ဟူလို။] ဝေါဟရေန္တောတိ-ကား၊ ကထယန္တော-ပြောဆိုသည်၊
 (ဟုတွာ-၍လည်းကောင်း၊) ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊) တာဟိ တာဟိဥပ္ပပတ္တိဟိ-
 ထိုထိုသင့်လျော်သော အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ အဓမ္မ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မ ဓမ္မော
 အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဒီပေန္တော-ပြ
 သည်၊ (ဟုတွာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊) [“ကထယန္တော”ကို ထပ်

ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ။ ။ပဉ္စဟိကာရဏေဟိတိ ဣဒံ အတ္ထနိပ္ပာဒနကာနိ (အကျိုးကို
 ကြိုးစေတတ်သော အကြောင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊) တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂါနိစ (ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော
 အကြောင်း တို့ကို လည်းကောင်း၊) ကာရဏဘာဝသာမညေန ဧကန္တံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ နာ
 မန သဗ္ဗေသံ ပဉ္စန္ဒံ သမာနယောဂက္ခေတ္တော၊-ဇီကာ။

ဖွင့်သည်။ ပြောဆိုဟူသည်မှာ ဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို ပြသောအားဖြင့် ပြောဆိုသည်-
 ဟူလို၊] အနုဿာဝနေနာတိ-ကား၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ မယံ-
 တပည့်တော်၏၊ ဥစ္စာကုလာ-မြင့်မြတ်သော အမျိုးမှ၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-ရဟန်းပြုခဲ့
 သူ၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗဟုသုတဘာဝဉ္စ-များသော သုတရှိသူ၏
 အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ စာနာထနန-သိကြသည် မဟုတ်လော၊ မာဒိသောနာမ-
 တပည့်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ မည်သည်၊ (တပည့်တော်လို အထက်တန်းစားမည်
 သည်)၊ သတ္တု-၏၊ သာသနံ-တော်ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊
 (ဓမ္မ မဟုတ်ဟူ၍)၊ ဥဗ္ဗိနိယံ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ (ဝိနည်းမဟုတ်ဟူ၍)၊
 ဂါဟေယျ-ယူစေရာ၏၊ ဣတိ စိတ္တမ္မိ-ဤသို့သော စိတ်ကိုသော်မှလည်း၊ ဥပ္ပာ
 ဒေတုံ-ငှာ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ယုတ္တံ (နန)-သင့်လျော်ပါအံ့လော၊
 [တပည့်တော်က သတ္တုသာသနကို ဥဒ္ဓမ္မ ဥဗ္ဗိနယ ဟူ၍ ယူစေရာ ရှိတယ်လို့
 အရှင်ဘုရားတို့မှာ စိတ်တောင် မဖြစ်စေထိုက်ပါ-ဟူလို၊] မယံ-၏၊ (အတွက်)၊
 အဝီစိ-အဝီစိ ငရဲသည်၊ နိလုပ္ပလဝနမိဝ-ကြာညိုတောကဲ့သို့၊ သီတလောကံ-
 အေးမြမည်တဲ့လော၊ အဟံ-သည်၊ အပါယတော-အပါယ်မှ၊ န ဘာယာမိကံ-
 မကြောက်သတဲ့လော၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကဏ္ဍမူလေ-နား၏
 အနိဉ္စ၊ ဝစီဘောဒံ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (နှုတ်မြှက်ခြင်းကို)၊ ကတွာ၊
 အနုဿာဝနေန-သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြာသိစေကြောင်းဖြစ်သော
 စကားကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဝါစာ
 ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သလ္လာကဂ္ဂါဟေနာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အနုဿာဝေတွာ-
 သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြားသိစေပြီး၍၊ ဝါ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေပြီး၍၊
 တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပတ္တဗ္ဗေတွာ-ထောက်ပံ့စေ၍၊ (ခိုင်မြဲအောင်
 ပြု၍) အနိဝတ္တိဓမ္မေ-မဆုတ်နစ်ခြင်း သဘောရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣမံ

အနုဿာဝနေန။ ။အနုဿာဝနေနာတိ ဘောဒဿ အနုရူပသာဝနေန၊ ယထာ ဘောဒေါ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာနံ ဘိက္ခုနံ အတ္တနော ဝစနဿ သာဝနေန၊ ဝိညာပနေနာတိ
 အတ္ထော၊ တေနာဟ-နန တုမေတိ အာဒိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ
 ကြားသိစေကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်” ဟု ပေးပါ၊ အနုဿာဝနေနာတိ
 အနုအနုကထနေန၊ တေနာဟ-နနတုမေတိ အာဒိ၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဖန်ဖန်
 ကြားသိစေကြောင်း ဖြစ်သော စကားကြောင့်”ဟု ပေးပါ။

ကဏ္ဍမူလေ ဝစီဘောဒံ ကတွာ။ ။ကဏ္ဍမူလေ ဝစီဘောဒံ ကတွာတိ စတေန ပါကဋံ
 ကတွာ ဘောဒကရဝတ္ထုဒီပနံ ဝေါဟရဏံ (သံဃာကွဲပြားအောင် ပြုတတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို
 ပြသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း)၊ ဣ အတ္တနာ ဝိနိစ္ဆိတမတ္ထံ ရဟဿဝသေန ဝိညာပနံ (မိမိ
 ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ် အကြောင်အရာကို လျှို့ဝှက်သောအားဖြင့် သိစေခြင်း
 သည်)၊ အနုဿာဝနန္တိ ဒဿေတိ၊-ဦးကာ။

သလာကံ-ဤ စာရေးတံကို၊ ဂဏထ-ယူပါကုန်သော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သလာကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (သံဃော ဘိဝ္ဗုတိ”၌စပ်။)

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကမ္မစသော ငါးမျိုးတို့တွင်၊ ကမ္မမေဝ-ကံ သည်သာ၊ (ပမာဏံ-လိုရင်းတည်း။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥဒ္ဓေသော-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသည်၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဝေါဟာရာနုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟာ-ပြောဆိုခြင်း၊ အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်း၊ စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-(သံဃ ဘောဒကံ၏) ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌာရသ ဝတ္ထုဒီပနဝသေန-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေါဟ ရန္တေန-ပြောဆိုလျက်၊ ဝါ-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုပြောအပ်သော စကား၌၊ [တတ္ထာတိ-ဝေါဟရဏေ၊-ဋီကာ၊] ရစ်နေနတ္ထံ-နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သဘောကျလောက်အောင်)၊ အနုဿာဝေတွာ-အဖန်ဖန်ကြားစေ ပြီး၍၊ (သံဃာကွဲပြားခြင်း အားလျော်စွာ ကြာစေပြီး၍)၊ သလာကာယ- စာရေးတံကို၊ ဂါဟိတာယဝိ-ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ သံဃော-သည်၊ အဘိဇ္ဇော ဝ-မကွဲသေးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-အနွယ်၊ ယဒါ-၌၊ [“ယထာ” ဟုရှိသည် ကား ပါ၌ပျက်၊ နောက်၌ “တဒါ”ဟု နိယမရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ ယောနောတို့၌လည်း “ယဒါ”ဟုပင်ရှိသည်၊] ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (“အဋ္ဌာရသ ဝတ္ထုဒီပန ဝသေန”စသောနည်းဖြင့်) စတ္တာရောဝါ-၄ ပါးသောရဟန်းတို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊

ကမ္မမေဝ၊ပေ၊ပမာဏံ။ ကမ္မမေဝ၊ပေ၊ပမာဏန္တိ-တေဟိ (ထိုကမ္မ ဥဒ္ဓေသတို့ကြောင့်၊) သံဃဘောဒသိဒ္ဓိတော-(သံဃဘောဒကံ၏ ပြီးမြောက်ခြင်းကြောင့်)၊ ပမာဏံ-ကမ္မ သို့မဟုတ် ဥဒ္ဓေသသည်သာ ပမာဏတည်း၊ ဣတရေ ပန-အခြားသော ဝေါဟာရ၊ အနုဿာဝန၊ သလာကဂ္ဂါဟတို့သည်ကား၊ တေသံ-ထို ကမ္မဥဒ္ဓေသတို့၏၊ သမ္ဘာရဘူတာ၊-ဋီကာ၊ အပလောကနကံ စသည်ကို ခွဲ၍ပြရာ၌ ကံသာလိုရင်းပမာဏဖြစ်၏၊ ပါတိမောက္ခကို ခွဲ၍ပြရာ၌ ဥဒ္ဓေသသာ လိုရင်းပမာဏဖြစ်၏-ဟုလို။

ဝေါဟရန္တေန၊ ဂါဟိတာယဝိ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝေါဟရန္တေ”ဟု သတ္တမ္ပန္တတွေ့ရ၏၊ ယောနော၌လည်း “ဂါဟိတာယဝိ”မှ “ဝိ”ကို ရှေ့သို့လိုက်စေ၍၊ “ဝေါဟရန္တေ ပိတိ ယောနော”ဟု ဖွင့်၏၊ ရှေးနိဿယ၌မူ “ဝေါဟရန္တေ-ပြောဆိုသူတို့ကို”ဟု လည်းကောင်း၊ “ဝေါဟရန္တော-ပြောဆိုလျက်”ဟု လည်းကောင်း ၂ မျိုးပြ၏။

ဋီမိကား-“ဝေါဟရန္တေန”ဟု ကတ္တာပုဒ်ရှိစေ၍ “ဂါဟိတာယဝိ”၌စပ်စေလိုပါသည်၊ “ဝေါဟရန္တေန-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ သလာကာယ ဂါဟိတာယဝိ-စာရေးတံကို ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း”ဟု အနက်ပေး၍ “ဘောဒကရ ဝတ္ထုတို့ကို ပြလျက် စာရေးတံကို ယူစေအပ်ပြီးဖြစ်စေကာမူ (သူ့ဘက်သား ကိုယ့်ဘက်သားဟု ခွဲခြား၍ ရစေကာမူ) သံဃာ မကွဲသေး” ဟုလို။

အတိရေကောဝါ-၄ ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ သလှာကံ-ကို ဂါဟောတွာ-ယူစေပြီး၍၊ အာဆေနိကံ-အသီးအခြားဖြစ်သော၊ ကမ္မဝါ-ကံကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသံဝါ-ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှုကို လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-၏၊ သံဃော-သည်၊ ဘိနော နာမ-ကွဲသည် မည်သည်၊ ဟောတိ။

ဣတိ-လျှင်၊ ယံ (အတ္ထံ)-အကြင်အနက်ကို၊ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကဝတ္ထနာယံ-၌၊ (မယံ) အဝေါစုမှာ-ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အဋ္ဌရသသု-န်သော၊ ဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကေမ္မိ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဒီပေတွာ-ပြပြီး၍၊ တေန တေန ကာရဏေန-ထိုထို အကြောင်းဖြင့်၊ ဣမံ-ဤဝါဒကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣမံ-ကို၊ ရောစေထ-နှစ်သက်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သညာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ သလှာကံ-ကို၊ ဂါဟောတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ သံဃကမ္မေ-ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ (ပြုအပ်ပြီးမှ)၊ သံဃော-သည်၊ ဘိနော-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ပဉ္စဟိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ သံဃော ဘိဇ္ဇတိတိ အာဒိ-တိ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထို စကား၏၊ ဣမ-ဤ သံဃာဘောဒကက္ခန္ဓံ၊ ဝုတ္တေန-သော၊ ဣမိနာ သံဃဘောဒလက္ခဏေန-ဤ သံဃာကွဲပြားရေကောင်း လက္ခဏာအားဖြင့်၊ အတ္တတော-အနက် အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့်၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးသည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ တံ နာနာကရဏဘာဝံ-ထို အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူး၏ မရှိခြင်းကို၊ တတ္ထေဝ-ထို ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ၌သာ၊ ပကာသယိဿာမ-ထင်ရှားပြုကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အဝေါစုမှ) သွာယံ (အတ္ထော)-အသီး အခြားပြုကြောင်း အထူးမရှိသည်၏ အပြစ်ဟူသော) ထိုအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပကာသိတော-ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။

သွာယံ ပကာသိတော။ ။ “ယံ အဝေါစုမှာ၊ သွာယံ ပကာသိတော”ဟု နိယမ အနိယမ တွဲပါ၊ ထိုသို့ “သွာယံ”ဟူသော ပုံလိင်နှင့် တွဲရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ယံ”လည်း “ဝစနံ”ဟု မစွဲဘဲ “နာနာကရဏဘာဝံ”ဟူသော အနက်ကိုစွဲပါ၊ နီးနှော၍ ပြလိုရင်းကား-သံဃဘောဒ ကက္ခန္ဓကတုန်းက “ဝိသု သံဃကမ္မေ ကတေ သံဃော ဘိနော”ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ပရိဝါရ၌ကား- “ပဉ္စဟိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ”စသည်ဖြင့် သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းငါးမျိုးကို ပြထား၏၊ ထိုသို့ ပြထားသော်လည်း ကမ္မနှင့် ဥဒ္ဓေသတည်းဟူသော အကြောင့် ၂ မျိုးသာ လိုရင်းပမာဏ ဖြစ်သောကြောင့် သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကစကားနှင့် ပရိဝါရစကားတို့ အကွဲအပြားမရှိပါ-ဟုလို။

ဝီရတိ။ ။ တတ္ထ ယန္တိ ဣဒံ ယသွာ ဝစနာပေက္ခံ န ဟောတိ၊ ဝစနတ္ထာပေက္ခမေဝ၊ တသွာ တေန ဝစနေန နာနာကရဏဘာဝံ ပကာသိယိဿာမာတိ ယမတ္ထံ အဝေါစုမှာတိ အတ္ထော ဂဟေတတ္ထော၊ တေနေဝ သွာယန္တိ ပုလ္လိဂံဝသေန ပဏှိနိဒ္ဓေသောကတော၊ တဿ သော အယံ နာနာကရဏဘာဝေါတိ အတ္ထော။

ပညတ္တောတန္တိ-ကား၊ ဧတံ-ဤအာဂန္တုကဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကွ-အဘယ် ပါဠိရပ်၌၊ ပညတ္တံ-နည်း၊ ဝတ္တကုန္တကေ-၌၊ (ပညတ္တံ)၊ ဟိ-မှန်၊ တတြ-ထို ဝတ္တကုန္တက၌၊ စုဒ္ဒသ-န်သော၊ ခန္တကဝတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပညတ္တာနိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပညတ္တေတံ၊ ပေ၊ အာဂန္တုကဝတ္တန္တိ အာဒိ-တ္တံ အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ-ကို၊ ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ ဧဝမ္ပိ ခေါ၊ ပေ၊ သံဃဘောဓေါတိ-ကား၊ ဟိ-မှန်၊ (သံဃရာဇိသာဖြစ်၍ သံဃဘောဒမဖြစ်ဟူသော ပါဠိတော် စကား သည် မှန်၏။) ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော (အာဂန္တုကဝတ်ကို မပြုခြင်း စသော) အကြောင်းကြောင့်၊ သံဃရာဇိမတ္တမေဝ-သံဃာ၏ အရေး အကြောင်း မျှသည်သာ၊ ဟောတိ၊ သံဃဘောဒေါ-သံဃာ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်၊ န တာဝ (ဟောတိ)-မဖြစ်သေး၊ [သံဃာကား မကွဲသေး၊ ပန်းကံ ကွဲဖို့ရန် အက်ကြောင်းကလေး ထင်နေသကဲ့သို့ သံဃာကွဲဖို့ရန် အရေးအကြောင်းထင်နေ သည်-ဟူလို။] ပန-ထိုသို့ပင် သံဃဘောဒ မဖြစ်သေးပါသော်လည်း၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ အယံ သံဃရာဇိ-သည်၊ ဝနမာနာ-တိုးပွားလသော်၊ (ကျယ်ပြန့် လသော်၊) သံဃဘောဒါယ-ငှာ၊ သံဝတ္တတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယထာရတ္တန္တိ-ကား၊ ရတ္တိပရိမာဏာနုရူပံ-ညဉ့်၏ အတိုင်းအရှည် အားလျော်စွာ၊ (ရဟန်းပြုခဲ့ရာ ညဉ့်၏ အတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အားလျော်စွာ၊) ယထာထေရံ-ထေရ်အားလျော်စွာ၊ (“အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ ပညတ္တံ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အာဝေနိဘာဝံ ကရိတွာတိ-ကား၊ ဝိသု- အသီးအခြား၊ ဝဝတ္တာနံ-ပိုင်းခြားခြင်းကို၊ ကရိတွာ-၍၊ [အာဝေနိ နေရာဝယ် “အာဝေနိကဘာဝံ”ဟုလည်း ရှိ၏။] ကမ္မာ ကမ္မာနိ ကရောန္တိတိ-ကား၊ အပရာ ပရံ-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ (ထောက်စာ၍)၊ ခုဒ္ဒကာနိဇေဝ-ငယ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိစ-န်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တိ၊ ဧတ္တာပိ အဓိကရဏဝုပသမဝရေ-၌လည်း၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ [ဧတ္တာပိနောက်၌ တိုက်ရိုက် အစွဲပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် ဘူတ ကထာနဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် သာ၍ ထင်ရှားအောင် ထည်းထားသည် ဟု သော်လည်း ကြံပါ။]

ကမ္မာ ကမ္မာနိ။ ။ ကမ္မကမ္မာနိတိ ဧတ္တ ကမ္မ+အကမ္မာနိတိ ပဒဝိဘာဝံ ကတွာ အကာရော ဝုပတ္ထောတိ အာဟ-“ခုဒ္ဒကာနိဇေဝ မဟန္တာနိစ ကမ္မာနိ”တိ၊ သတိစ အကမ္မဿ မဟန္တာဘာဝေ ကမ္မနာမ ခုဒ္ဒကံတိ အတ္ထတော သိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ခုဒ္ဒကာနိဇေဝါ”တိ၊-ယောဇနာ၊ ကံ အမျိုးမျိုးတို့တွင် အပလောကနကံ မျိုးသည် မဟန္တ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ထောက်စာ၍ ခုဒ္ဒက မဟန္တ ဖြစ်ပုံကို သိပါ-ဟူလို။

သံဃာဒကဝဂ္ဂနွယဝတ္ထုနာ

၄၅၉။ သံဃာဒကဝဂ္ဂနွယေ-သံဃာဒကံ ၂ ပါး အပေါင်း၌၊ ဝိနိဓာယ
 ဒိဋ္ဌိ ကံဓမ္မနာတိ-ကား၊ တေသု အဓမ္မာဒိသု-ထို အဓမ္မ အစရှိသည်တို့၌၊ ဇေတ-
 ဤတရားတို့သည်၊ အဓမ္မာဒယော-မှ အစရှိသည်တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝံ
 ဒိဋ္ဌိကောဝ-ဤသို့ အယူရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-၍၊ တံဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဝိနိဓာယ-
 မထင်ရှားအောင်ပြု၍၊ [“ပြောဆိုလိုရာ၊ ထိုအခါဝယ်၊ သိုကာဝုဂ်ထား မထင်ရှား
 အောင်ပြု၍”ဟု ရှေး၌ အကျယ်ပေးခဲ့ပါပြီ။] တေ-ထို အဓမ္မ အစရှိသည်တို့ကို၊
 ဓမ္မာဒိဝသေန-ဓမ္မ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဓမ္မစသည်တို့ဟူ၍) ဒီပေတွာ-
 ၍၊ ဝိသု ကမ္မ ကရောတိ၊ [တစ်သိမ်တည်း၌ ကံကို ခွဲ၏ပြုသည်-ဟူလို၊]
 ဣတိ-လျှင်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိနိဓာယ၊ ယံ ကမ္မ ကရောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဝိနိဓာယ-
 ၍၊ ကတေန-ပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပဉ္စ-န်သော၊ အင်္ဂါနိ-
 တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥပါလိ-လိ၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊
 (သမန္နာဂတော သံဃာဒကော စသည်၌စပ်၊) ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧကသ္မိံ-
 တစ်ခုသော၊ ပဉ္စကော-၌၊ အတ္ထယောဇနာ-အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဇေတေန
 နယေန-အားဖြင့်၊ သဗ္ဗပဉ္စကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္တာပိ-ဤ အလုံးစုံသော
 ပဉ္စကတို့၌လည်း၊ ဝေါဟာရာဒိ-ဝေါဟာရ အစရှိသော၊ အင်္ဂတ္ထယံ-အင်္ဂါသုံးပါး
 တို့၏ အပေါင်းကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေနော-(သံဃာကွဲပြားခြင်း၏) ရှေးအဖို့၌
 ဖြစ်သော အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊
 ကမ္မုဒ္ဓေသဝသေန-ကမ္မ၊ ဥဒ္ဓေသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတေကိစ္ဆတာ-မကုစား
 ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ
 ဥတ္တာနမေဝ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ ပဉ္စကတို့၌၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်
 သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဝုတ္တနယံ-မဆိုအပ်သေးသောနည်း ရှိ၏၊ ဝါ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းမရှိ၊ ကိဉ္စိ-သော၊ (တံ-ထို အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်သည်၊) န အတ္ထိ-မရှိတော့။

၄၆၀။ အာဝါသိကဝဂ္ဂေ-၌၊ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တောတိ-ကား၊ အာဟရိတွာ-
 (ငရဲထိန်းတို့သည်) ဆောင်ယူ၍၊ (နိရယေ-ငရဲ၌) ထဝိတောယထာ-ချထားအပ်
 သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊ ဆန္ဒာဂတိအာဒိဟိ-တို့သည်၊ နိရယေ-၌၊ ထဝိတော-ပြီ၊
 ဤသို့ပေးပါ။) [ဤပုဒ်ကို ပါရာမိကဏ်ဘာသာဦးကာ၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

၄၆၂။ ဝိနယဗျာကရဏာတိ-ကား၊ ဝိနယပဉ္စဝိသဇ္ဇနာ-ဝိနည်း ပြဿနာတို့ကို
 ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်၊ (“ကတိနခေါ-နည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ပရိဏာမေတိ-
 ကား၊ နိရယာမေတိ-မြဲစေ၏၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ကထေတိ-ပြောဆို၏၊ [“ပရိဏာ
 မေတိ-ထက်ဝန်းကျင် ညွှတ်စေ၏”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] ဧတ္ထ-ဤပဉ္စက၌၊
 သေသံ၊ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

‘၄၆၇။ ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂေ-၌၊ ဩတမသိကောတိ-ကာ။ အန္တကာရဂတော-
 အမိက်မှောင်၌ ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“အဝန္တိယော-ရှိမခိုးထိုက်”ဟု ပါဠိတော်
 ၌စပ်၊) ဟိ-မှန် တံ-ထို ဩတမသိကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝန္တဿ-ရှိခိုးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊
 မဉ္ဇပါဒါဒီသုဝိ-ညောင်စောင်းခြေ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ နလာဋ္ဌံ (နလာဋ္ဌော)-
 နဖူးသည်၊ ပဋိဟညေယျ-ထိခိုက်မိရာ၏၊ အသမန္နာဟရန္တောတိ-ကာ။ ကိစ္စယ
 ပသုတတ္တာ-အခြားကိစ္စ၌ အားထုတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝန္တနံ-ရှိခိုးခြင်းကို၊
 အသမန္နာဟရန္တော-နလုံးမသွင်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ သုတ္တောတိ-
 ကာ။ နိဒ္ဒ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကန္တော-သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိ
 ယော)၊ ဧကာဝတ္တောတိ-ကာ။ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ အာဝတ္တော-လည်သူကို၊
 (အဝန္တိယော)၊ သပတ္တပက္ခေ-ရန်သူ၏အဖို့၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ဝေရီ-ရန်သူ
 ဖြစ်သော၊ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော-သဘောမတူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဧကာဝတ္တောတိ-ဟူ၍)၊

ဩတမသိကော။ အဝ+တမပုဒ်တည်း၊ အဝဖြင့် “အလွန်အကဲ”ဟူသော အနက်ကိုပြ၏၊
 “အလွန်အကဲ အမှောင်”ဟူသည် ရေးရေးကလေးမျှ မျက်စိမမြင်ရအောင် ကန်းနေသကဲ့သို့
 ပြုတတ်သော အမှောင်တည်း၊ ထိုကြောင့် “အန္တကာရဂတော”ဟု ဖွင့်သည်၊ တမပုဒ်က
 မနောဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် သို့ဖြင့် “ဩတမသိ”ဟု ဖြစ်၏၊ ဂတ အနက်ကို
 ဣကပစ္စည်းသက်၍ ဩတမသိ+ဂတော ဩတမသိကော-ဟူပြု၊ ဩတမ-ဣကဟု ဖြစ်သော
 မာနသိကော ဝါစသိကောတို့ကဲ့သို့ (သိ)လာ။

မဉ္ဇပါဒါပေပဋိဟညေယျ။ မဉ္ဇပါဒါဒီသုဝိ နလာဋ္ဌံ ပဋိဟညေယျာတိ-အန္တကာရေ
 စမ္ပစက္ကံ ပညေတော ဝန္တိတုံ ဩနမန္တဿ (ညွတ်သောရဟန်း၏- နလာဋ္ဌံဝါ အင်္ဂါဝါ
 (မျက်စိသည် လည်းကောင်း၊) မဉ္ဇာဒီသု ပဋိဟညတိ၊ ဧတေန ဝန္တတောပိ အာပတ္တိ အဘာဝံ
 ဝတ္တာ ဝန္တနာယ သဗ္ဗတာ ပဋိက္ခေပါဘာဝဉ္စ ဒီပေတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ သုတ္တန္တရေဟိ
 အပ္ပဋိက္ခိတ္တေသု-အခြား ပါဠိရပ်၌တို့ဖြင့်၊ ဝါ-အခြား သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် မတားမြစ်အပ်သော
 အရာ၌ ဤအတူ အာပတ်မသင့်၊ နဂ္ဂါဒီသုပန ဝန္တိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ-နဂ္ဂ စသည်တို့ကို ရှိခိုး
 လျှင် အာပတ်သင့်၏-ဟူလို။

ဧကာဝတ္တော။ တရားဆုံးဖြတ်မှုစေသည့် ဒေါသာဂတိ အဖို့ဝယ် ရောက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
 “ဧကာဝတ္တ”ဟု ဆို၏၊ ထို ဒေါသာဂတိ အဖို့၌ ရောက်နေသူသည် နဂိုရ်က ရန်သူမဟုတ်
 သော်လည်း ရန်သူအဖို့၌ တည်တော့၏၊ ထိုကြောင့် “သပတ္တပက္ခေ ဌိတော”ဟု ဖွင့်သည်၊
 ဧကတော-ဒေါသာဂတိဟူသော တစ်ဖက်သော အဖို့၌+အာဝတ္တော-လည်သူတည်း၊ ဧကာ
 ဝတ္တော-သူ၊ [ဧကတော အာဝတ္တောတိ ဧကသို့ ဒေါသာဂတိ ပက္ခေ ပရိဝတ္တော၊ ပရိဋ္ဌောတိ
 အတ္တော၊ တေနာဟ-သပတ္တပက္ခေ ဌိတောတိ၊] ယောနာဌ်ကာ-“ဝေရီဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော
 ဧကတော အာကာဓေန ဝတ္တနဋ္ဌေန ဧကာဝတ္တောတိ ဝုဇ္ဈတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို “ဧကတော-
 တစ်ဖက်၌+အာဝတ္တော-ကောဓဖြင့် ဖြစ်သူတည်း၊ ဧကာဝတ္တော”ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ဝုစ္စတိ၊ အယံ-ဤ ကောဝတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝန္တိယော၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-သည်၊ ဝန္တိယမာနော-ရှိခိုးအပ်သော်၊ ပါဒေနပိ-ခြေဖြင့်သော်မှလည်း၊ ပဟရေယျ-ကန်ကျောက်ရာ၏၊ အညဝိဟိတောတိ-ကား၊ အည-ရှိခိုးခြင်းမှ အခြားအာရုံကို၊ စိန္တယမာနော-ကြံစည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ [“ဝိဇီယတောတိ ဝိဟိတံ-ထားအပ်သောစိတ်၊ အညသ္မိ-အခြားသော အာရုံ၌+ဝိဟိတံ ယသ္မာတိ အညဝိဟိတော”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ “အညံ စိန္တယမာနော” ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထ။]

ခါဒန္တောတိ-ကား၊ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကာဒိနိ-အမှုန့် ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ခါဒန္တော-ခဲစားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အဝန္တိယော)၊ ဥစ္စာရဉ္စ-ကျင့်ကြီးကို လည်းကောင်း၊ ပဿာဝဉ္စ-ကျင့်ငယ်ကို လည်းကောင်း၊ ကရေန္တော-ပြုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အနောကာသဂတတ္တာ-ရှိခိုးရာ မဟုတ်သော အရပ်၌ ရောက်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝန္တိယော၊ ဥက္ခိတ္တကောတိ-ကား၊ တိဝိဇေနပိ-သုံးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မေန-ယ ကံဖြင့်၊ ဥက္ခိတ္တကော-နှင်ထုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဝန္တိယော၊ ပန-ဆက်၊ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မကတာ-ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယ အစရှိသော ကံရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝန္တိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာပိ-တို့ကိုလည်း၊ တေဟိ-ထို တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မကတာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, လဗ္ဘန္တိ-န်၏။

စ-ဆက်၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ အဝန္တိယေသု-ယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ နဂ္ဂဉ္စ-နဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တကဉ္စ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝန္တန္တဿဝ-ရှိခိုးသော ရဟန်း၏ သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (ဝန္တနာ-၌စပ်) အသာရပ္ပဋ္ဌေနစ-မလျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဝုတ္တကာရဏေနစ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝန္တနာ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ [အန္တရာ ဝုတ္တကာရဏေနာတိ-“တံ ဟိ ဝန္တန္တဿ မဉ္ဇပါဒါဒိသုပိ နလာဋ် ပဋိဟညေယျာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏေန-ဦးကာ၊] ဣတော-ဤ (တစ်ဆယ့်ငါးပါးသော) ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ၊ [တစ်ဆယ့်ငါးပါးကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ၊] ပရံ-နောက်၌၊ ပစ္ဆာဥပသမ္ပန္နာ ဒယော-နောက်မှ ရဟန်းပြုသူ အစရှိကုန်သော၊ ဒသပိ-၁၀ ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ အာပတ္တိဝတ္ထုဘာဝေနော-အာပတ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ အဝန္တိယာ-ထိုက်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထို ပစ္ဆာဥပသမ္ပန္နာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝန္တဿ-၏၊ နိယမေနော-မြီသောအားဖြင့်သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ဣမေသု ပဉ္စကေသု-တို့၌၊ တေရသ-န်သော၊ ဇနေ-ရဟန်းတို့ကို၊ ဝန္တဿ-ရှိခိုးသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒွါဒသန္တ-တို့ကို၊ ဝန္တနာယ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၄၆၈။ အာစရိယော ဝနိယောတိ-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော-ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယံ လည်းကောင်း၊ (ရှင်သာမဏေပြုပေးသော သရဏဂုဏ် ဆရာ လည်းကောင်း။) ဥပသမ္ပဒါစရိယော-လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းပြုပေးသော ကမ္မဝါစာ ဆရာ လည်းကောင်း၊) နိဿယာစရိယော-လည်းကောင်း၊ (နိဿယည်းပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း။) ဥဒ္ဓေသာစရိယော-လည်းကောင်း၊ (ဥဒ္ဓေသင်ပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း၊) ဩဝါဒါစရိယော-လည်းကောင်း၊ (ဩဝါဒပေးသော ဆရာ လည်းကောင်း၊) ဣတိသို့၊ ပဉ္စဝိမောပိ-သော၊ အယံ အာစရိယော-ကို၊ ဝနိယော-ရှိခိုးထိုက်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဉ္စကတို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊
ဥပါလိပဉ္စကဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

နိဿယာစရိယ၊ ဥဒ္ဓေသာစရိယနှင့် စပ်၍ ပုတ်ဗွယ်။ ။ဝနိတဗ္ဗေသု နိဿယာစရိယော ဥဒ္ဓေသာစရိယောစ ယသ္မာ နဝကာပိ ဟောန္တိ-ရှိခိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်အောက် ငယ်သော ရဟန်းများလည်း ရှိတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ တေဝုနာ ဧဝ ဝနိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊-ဝိမတိ၊ ယောနော၌ကား-ဩဝါဒါစရိယကိုလည်း မိမိအောက် ငယ်လျှင် ရှိမခိုးထိုက်-ဟု ဖွင့်၏။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝတ္ထုနာ

၄၇၀။ အစိတ္တကော အာပဇ္ဇတိတိ အာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဟဿယျာဒိပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ-သဟဿယျ အစရှိသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ်သို့၊ အသဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လသော်၊ ဝါ-ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အစိတ္တကော-စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဒေသေန္တော-ဒေသနာပြောလသော်၊ ဝါ-ဒေသနာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစိတ္တကော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော အာပတ်သို့၊ (ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဖြစ်စေ၊ လောကဝဇ္ဇ ဖြစ်စေ တစ်ပါးပါးသော အာပတ်သို့၊) သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာပဇ္ဇန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ တိဏဝတ္ထာ ရဏေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-သော်၊ ဝါ-ထသော ရဟန်းသည်၊ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အာပတ်သို့ပင်၊ (သဟဿ ယျာဒိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ်သို့ပင်၊) တိဏဝတ္ထာရဏေန-ကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဣတရ်-အခြားသော သစိတ္တက အာပတ်သို့၊ ဝါ-ကို၊ ဒေသေန္တော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ။

ဓမ္မဒါနံ-နကို၊ ကရောမိ-ပြုအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဒသော ဓမ္မာဒီနိ-မှ
 အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် “ဆပဉ္စဝါစာတိ ဓမ္မဒေသနာ” စသည်ကိုယူ၊]
 ကရောန္တော-ပြုလသော်၊ ဝါ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ်
 ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ အနုသာသနိ-အဆုံးအမ
 တော်ကို၊ ကရောမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥဒဂ္ဂစိတ္တော-တက်ကြွသော
 စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဒေသေန္တော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ (ပဒသော ဓမ္မ အစရှိသော
 အာပတ်ကို ဒေသနာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊
 ဒေါမနဿိတော-ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသည်၊ (တစ်နည်း) ဒေါမနဿိကော-
 ဒေါမနဿနှင့်ယှဉ်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ဒေသေန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အကုသလ
 စိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ တိဏာဝတ္ထာရကေန-ကြောင့်၊ နိဒ္ဒါဂတော-အိပ်ပျော်
 ခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-ဖြစ်လျက်သာ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-အာပတ်မှ ထသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ။

ဘိ သာပနာဒီနိ-ကြောက်စေခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ (ချောက်လှန့်ခြင်း
 အစရှိသော အမှုတို့ကို၊) ကတွာ-၍၊ (အာပတ်မှ သင့်အောင်ပြုပြီး၍)၊ [ဘိသာ
 ပနာဒီနိ ကတွာတိ ဘိသာပနာဒီနာ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိတွာတိ အဓိပ္ပာယ်ောဋီကာ၊]
 ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ သာသနံ-ကို၊ ကရောမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သောမနဿိတော-
 ဖြစ်သော သောမနဿရှိသည်၊ (တစ်နည်း) သောမနဿိကော-သောမနဿနှင့်
 ယှဉ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဒေသေန္တော အကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊
 ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ [“ဘိသာပနာဒီနိ ကတွာ”ဖြင့် အာပတ်မှ
 ထမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသည်။] ဒေါမနဿိတော-သည်၊ (တစ်နည်း)
 ဒေါမနဿိကော-သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-လျက်သာ၊ ဒေသေန္တော အကုသလစိတ္တော
 (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ [အာပတ်သင့်တုန်းကကဲ့သို့ အကုသိုလ်စိတ်ချင်း တူသောကြောင့်
 “ဒေါမနဿိတောဝ”ဟု “ဝေ”ဖြင့်ဆိုသည်၊] ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်ပင်၊ [“နိဒ္ဒါဂတောဝ”ကို “ဝုတ္တနယ”ဟုဆိုသည်၊] တိဏာဝတ္ထရကေန-
 တိဏာဝတ္ထာရက သမထကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထလသော်၊ ဝါ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အဗျာကတစိတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ နိဒ္ဒေါက္ကန္တသမယေ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့
 သက်ရောက်ရာ အခါ၌၊ သဟဂါရသေယျံ-ယျ အာပတ်သို့၊ (သဟသေယျ
 အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ။

ဒေါမနဿိတော။ သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ “ဣတ”ပစ္စည်းသက်၍
 “ဒေါမနဿိတော”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊ ယောနောဌ်ကား=“ဒေါမနဿိကောတိ-ဒေါမနဿံန
 ယုတ္တော၊ ဒေါမနဿဝန္တောဝါ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို ဣကပစ္စည်းဖြင့် “ဒေသမနဿိကော”ဟု
 ရှိရမည်၊ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်က ဒေါမနဿနှင့် မယှဉ်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်။

ပန-ဆက်၊ စတ္တာ-ဤအဗျာကတစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ ရောက်ရာ၌၊ [စတ္တာတိ-အဗျာကတမူလေ၊-ယောဇနာ၊] ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်ပင်၊ [“ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ကရောမိတိ သောမနဿိတော ဒေသေဇ္ဇော” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ပင်၊] ကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ) ဝုတ္တတိ-၏၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့ အစရှိသော အနက်အဖွင့်ကို၊ ဝေဒိတမ္ပ-၏။

ပဌမံ၊ပေ၊ သမုဋ္ဌာနေဟိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားသည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ (ပညတ္တိ ဝါရဝဏ္ဏနာ၌၊) ဝုတ္တနယတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ။

၄၇၃။ စတ္တာရော ပေ၊ သမုဋ္ဌာနေဟိတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော-အလွန်ကို ပိုင်းခြားသော အားဖြင့်၊ ယံယံ သမုဋ္ဌာနံ-အကြင် အကြင် သမုဋ္ဌာနံကို၊ ယဿ ယဿ-အကြင် အကြင် သိက္ခာပုဒ်၏ (အတွက်)၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ တံ သမ္ပ-ထို အလုံးစုံသောသမုဋ္ဌာနံ၊ ထိုအလုံးစုံသော သိက္ခာ ပုဒ်သည်၊ ဝုတ္တမေဝ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ဤမှ နောက်၌ ပရိသမာပနတ္ထ ဣတိ သဒ္ဓါ ပါသင့်၏၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ယံယံ သမုဋ္ဌာနံ။ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ တိဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌန္တိ” ဟူသောစကား၊ “တောရသ သံဃာဒီသေသာ ဆဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌန္တိ” ဟူသော စကားကို ပါရာဇိက တစ်ပါးအတွက်၊ သံဃာဒီသေသံ တစ်ပါးအတွက် မိန့်တော်မူခြင်းမဟုတ် ပါရာဇိကအားလုံး အတွက် သံဃာဒီသေသံအားလုံးအတွက် ရထိုက်သမျှ သမုဋ္ဌာနံအားလုံးကို ပေါင်း၍ မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်-ဟုလို။

အပရဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

(၁) ကာယိကာဒီအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၄၇၄။ ကတိ အာပတ္တိယော ကာယိကာတိ အာဒိဂါထာနံ-တို့၏၊ ဝိသဇ္ဇနေ-၌၊ ဆ အာပတ္တိယော ကာယိကာတိ-ကား၊ အန္တရပေယျာလေ-အန္တရပေယျာလ၌၊ [အန္တရပေယျာလကို ရှေးကဆိုခဲ့ပြီ၊] စတုတ္ထေန-၄ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်။ (ကိုယ်-စိတ်ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနံကြောင့်၊) ဆ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ပါရာဇိကဿာတိ အာဒိနာ-ပါရာဇိကဿ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာပတ္တိယော-ဟောတော်မူအပ် ပြီးသော အာပတ်တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [“ဆ အာပတ္တိယော” ကို ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဝုတ္တာပတ္တိယောဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဟိ-မှန်၊ (စတာသံ-ဤ အာပတ်တို့၏၊)

ကာယဒွါရေ-ကာယဒွါရံ၊ သမုဋ္ဌိတတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 တော--ဤအာပတ်တို့ကို၊ ကာယိကာတိ-ဟူ၍၊ (ကာယဒွါရံ ဖြစ်သော အာပတ်
 တို့ဟူ၍၊) ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ [တစ်နည်း ဟိ (ကသွာ)-ကြောင့်၊ တော-
 တို့ကို၊ ကာယိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-နိသနည်း၊ (တောသံ-တို့၏၊) ကာယဒွါရေ
 သမုဋ္ဌိတတ္တာ တော ကာယိကာတိ ဝုစ္ဆန္တိ-နိ၏၊ ဤသို့လည်း တစ်နည်းပေးနိုင်၏၊]
 ဆဝါစသိကာတိ-ကား၊ တသို့ ယေဝ အန္တရပေယျာလေ-၌ပင်၊ ပဉ္စမေန-သော၊
 အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်၊ (နှုတ် စိတ် ဟူသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊)
 ဆ-နိသော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘိက္ခု၊ပေ၊ဝုတ္တာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ။

ဆာဒေန္တဿ တိဿောတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိကာယ-အပြစ်ကို ဖုံးထားသော၊
 ဘိက္ခုနိယာ-နိ၏၊ ပါရာဇိကံ-က အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဤသို့ ပဌမန္တပေးပါ၊
 နောက်၌ “သံဃာဒိဿေသော”ဟု ရှိသည်၊] ဘိက္ခုဿ-၏၊ သံဃာဒိဿေသ
 ပဋိစ္စာဒနေ-သံဃာဒိဿေသ အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊)
 အတ္တနော-၏၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္စာဒနေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) “အဒုဋ္ဌုလ္လာ
 အာပတ်ကို ဖုံးလျှင်လည်း ဒုက္ကဋ်ပင်ဟု အန္တရပေယျာလ၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့်
 “ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္စာဒနေ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ပဉ္စ သံသဂ္ဂ
 ပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ-နိ၏၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ကိုယ်ဖြင့် နှိုးနှေးခြင်းကြောင့်၊
 ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ဘိက္ခုနော-၏၊ (ကာယသံသဂ္ဂေ-ကြောင့်၊) သံဃာဒိဿေ
 သော (ဟောတိ၊) ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ-ကိုယ်နှင့် စပ်သောဝတ္ထု၌၊
 ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ၊) နိသဂ္ဂိယေန-ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ-
 ၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) အင်္ဂုလိပတောဒကေ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ထိုး၍ ကစားခြင်း
 ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊) ဣတိ-လျှင်၊ ကာယသံသဂ္ဂ ပစ္စယာ-ကာယသံသဂ္ဂ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-နိသော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ၊)
 [ဤ အာပတ်များကို ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဆိုင်ရာ ဝိဘင်း၌ ကြည့်ပါ။]

အရုဏုရုတိဿောတိ-ကား၊ ဧကရတ္တံ၊ပေ၊ မာသာတိက္ကမဝသေန-တစ်ညကို
 လွန်ခြင်း၊ ခြောက်ညကို လွန်ခြင်း ၇ ရက်ကိုလွန်ခြင်း၊ ၁၀ ရက်ကို လွန်ခြင်း
 တစ်လကို လွန်ခြင်းတို့၏၊ အစွမ်းဖြင့် နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော၊
 ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ) ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ရတ္တိဝိပွဝါသေ-
 ည၌အခါ၌ အဖော်နှင့်ကင်း၍ နေခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိဿေသော (ဟောတိ၊)
 ပဌမမ္ဘိယာမံ-ပထမယာမံပတ်လုံးလည်း၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးထား၏၊ ဒုတိယမ္ဘိ၊ပေ၊
 တတိယမ္ဘိယာမံ-ပတ်လုံးလည်း၊ ဆာဒေတိ-၏၊ အရုဏေ-အရက်သည်၊ ဥဒ္ဒုဗ္ဘေ-
 တက်လသော်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆန္ဒာ-ဖုံးထားအပ်သည်၊(ဖုံးထားရာရောက်
 သည်) ဟောတိ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အာပတ္တိ) ဆာဒေတိ-၏၊ သော-

ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာ ပြောစေတိုက်၏။ [စူဠဝဂ္ဂ၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓက၊ ခွေ
 ဘိက္ခုဝါရ ကောဒသကဉ္စလာသော ပါဠိတော်။] ဣတိ-လျှင်၊ အရဏုဏေ-အရဏံ
 တက်ရာအခါ၌၊ တိဿော-နိဿော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပတ္တိတိ၊
 ခွေ ယာဝတတိယကာတိ-ကား၊ ယာဝတတိယကာနာမ-ယာဝတတိယကာအာပတ်
 တို့မည်သည်၊ ကောဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့တည်း၊ [ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂-ပါး
 လုံး၌ လာသော ယာဝတတိယက အာပတ်တို့ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ ၈-ပါး၊
 ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိက၊ အရိဋ္ဌ၊ စတ္တာကာလီသိက္ခာပုဒ်အားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့
 တည်း။] ပန-ထိုသို့ပင် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပညတ္တိဝသေန-
 ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ ယာဝတတိယကာ-တို့လည်း
 ကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ယာဝတတိယကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ခွေ-၂မျိုးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧကေတ္ထ အဋ္ဌဝတ္ထုကာတိ-ကား၊ ဧတ္ထ ဣမသ္မိ
 သာသနေ-၌၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာနာမ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာအာပတ် မည်သည်၊ ဘိက္ခုနီနိ
 ယေဝ-တို့၏သာ၊ ကော-တစ်မျိုးသောအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကေန သဗ္ဗ
 သင်္ဂဟောတိ-ကား၊ ယဿ၊ပေ၊ အာဝိကရေယျာတိ-ယျဟူသော၊ ဧကေန-သော၊
 ဣမိနာ နိဒါနဋ္ဌေသေန-ဤနိဒါနဋ္ဌေသဖြင့်၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနဉ္စ-အလုံးစုံသော
 သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပါတိမောက္ခဋ္ဌေသာနဉ္စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 သင်္ဂဟော-သိမ်းယူနိုင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

ဝိနယဿ ခွေ မူလာနီတိ-ကား၊ ကာယောစေဝ-ကာယဒွါရလည်းကောင်း၊
 ဝါစာစ-ဝစိဒွါရ လည်းကောင်းတည်း၊ ဂရုကာ ခွေ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ ပါရာဇိက
 သံဃာဒိဿေသာ-ပါရာဇိက သံဃာဒိဿေသံ အာပတ်တို့ကို၊ (ခွေ-နိဿော၊ ဂရုကာ-
 က အာပတ်တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) ခွေ ဒုဋ္ဌုလ္လစ္ဆာဒနာတိ-
 ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာယ-အပြစ်ကိုဖုံးထားသော ဘိက္ခုနီ၏၊/ပါရာဇိကံ-က အာပတ်
 လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိဿေသံ-ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒကဿ-ဖုံးထားသော ရဟန်း၏၊

ဧကေန သဗ္ဗသင်္ဂဟော။ “နိဒါနဋ္ဌေသ တစ်စုတည်းဖြင့် အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်၊
 အလုံးစုံသော ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသတို့ကို သိမ်းယူနိုင်”ဟူသည်ကား “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊
 သော အာဝိကရေယျ”ဟူသော စကားအရ ထိုအားလုံးတို့ကို သိမ်းယူနိုင်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့
 သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့်ပင် သံဃာဥပုသ် ပြုသောအခါ နိဒါနဋ္ဌေသကို ရွတ်ဆိုပြီးမှ ရာဇ-
 စောရစသော အန္တရာယ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ကျန်ဥဋ္ဌေသတို့ကို သုတသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူနိုင်သည်၊
 ထို့ကြောင့် “သုတာ ခေါ် ပနာယသုဇ္ဈဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ” စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုကြရ
 သည်၊ “သုတာ”၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ-“သုတာ-ပါရာဇိကတို့ကို နိဒါနဋ္ဌေသတုန်းက အကျဉ်းအားဖြင့်
 ကြားအပ်ပါကုန်ပြီ၊ သုတာ-သံဃာဒိဿေသံ စသည်တို့ကို နိဒါနဋ္ဌေသတုန်းက အကျဉ်းအားဖြင့်
 ကြားအပ်ကုန်ပြီ”ဟု ဆိုလိုသည်။

ပါစိတ္တိယံ-လည်းကောင်း၊ ဣမာ-တို့သည်၊ ဒွေ-န်သော၊ ဒုဗ္ဗလ္လာစ္စာဒနာပတ္တိယော
နာမ-တို့မည်၊ (ဒုဗ္ဗလ္လာအာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော
အာပတ်တို့မည်၏။)

ဂါမန္တရေ စတသ္မောတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနီယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
သံဝိဒဟတိ-သဘောတူစီစဉ်အံ၊ (တိုင်ပင်အံ၊) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အညဿ-
အခြားသော၊ ဂါမဿ-၏၊ ဥပစာရံ-ဥပစာကို၊ ဩက္ကမတိ-သက်ရောက်အံ၊
ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဂါမန္တရံ-ရွာတစ်ပါးသို့၊
ဂစ္ဆန္တိယာ-လသော်၊ ပရိက္ခိတ္တေ-ကာရ်အပ်သော၊ ဂါမေ-၌၊ ပဌမပါဒေ-ပထမ
ခြေလှမ်း၌၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊
အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရ်အပ်သော၊ (ဂါမဿ-၏၊) ပဌမပါဒေ-၌၊ ဥပစာရောက္က
မနေ-ဥပစာသို့ သက်ရောက်ခြင်း၌၊ ဥပစာရောက္ကမနေ-ဥပစာသို့ သက်ရောက်
ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ဤသို့လည်း ပေးပါ။] ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊
ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဂါမန္တရေ-ရွာတစ်ပါး
၌(ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်း၌) ဒုက္ကဋ်ပါစိတ္တိယထုလ္လစ္စယ သံဃာဒိသေသ ဝသေန-
ဒုက္ကဋ်၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတသ္မော-န်သော၊ ဣမာ
အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

စတသ္မော နဒိပါရပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနီယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
သံဝိဒဟတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ နာဝံ-ကို၊ အဘိရဟတိ-တက်စီးအံ၊ ပါစိတ္တိယံ
(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ နဒိပါရံ-မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊
ဂစ္ဆန္တိယာ-လသော်၊ ဥတ္တရဏကာလေ-ဖြတ်ကူးရာအခါ၌၊ ပဌမပါဒေ-၌၊
ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-
လျှင်၊ စတသ္မော-န်သော၊ ဣမာ-ဤ အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကမံသေ
ထုလ္လစ္စယန္တိ-ကား၊ မနဿမံသေ-လူသား၌၊ (လူသားကိုစားခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စယံ
ဟောတိ)၊ နဝမံသေသုဒုက္ကဋ်-ကား၊ သေသ အကပ္ပိယမံသေသု-ကြွင်းသော
အကပ္ပိယအသားတို့၌၊ (လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယ အသား ၉-မျိုးကိုစား
ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ)။

ဒွေ ဝါစသိကာ ရတ္တိန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ရတ္တန္တကာရေ-ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာ
အခါ၌၊ အပ္ပဒိပေ-ဆီမီးစသော အရောင်အလင်းမရှိရာ အရပ်၌၊ ပုရိသေန-နှင့်၊
သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတာ-တည်သည်၊(ဟုတွာ) သလ္လပတိ-
စကားပြောအံ၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတာ
(ဟုတွာ)၊ သလ္လပတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ ဒွေ ဝါစသိကာ ဒိဝါတိ-ကာ၊
ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ ပဋိစ္စနေ-နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊
ဩကာသေ-အရပ်၌၊ ပုရိသေန၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဒဒမာနဿ တိသ္မောတိ-

ကားမရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်(သေစေလိုသည်၊ ဟုတွာ)၊ မနဿဿ-လူအား၊ ဝိသံ-အဆိပ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ သော-ထိုလူသည်၊ တေန-ထိုအဆိပ်ကြောင့်၊ စေ မရတိ-အကယ်၍ သေအံ့(စေသတိ)၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတာနံ-ဘီလူး ပြိတ္တာတို့အား၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ တေ-ထိုဘီလူး ပြိတ္တာတို့သည်၊ စေ မရန္တိ-နံအံ့၊ (စေသတိ)၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-တိရစ္ဆာန်အား၊ ဒေတိ-အံ့၊ သော-သည်၊ စေ မရတိ-အံ့၊ (စေသတိ)၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-အား၊ စီဝရဒါနေ-သင်္ကန်းကိုပေးခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိစေ-လျှင်၊ ဒဒမာနဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ တိဿော-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဤ၌ ပါစိတ် ၂-ထပ်ပါသော်လည်း ပါစိတ်ချင်း တူသောကြောင့် သင်္ချာမတိုးစေဘဲ “ဒဒမာနဿ တိဿော”ဟု ဆိုသည်။]

စတ္တာရောစ ပဋိဂ္ဂဟေတိ-ကား၊ ဟတ္ထဂ္ဂါဟဓဏိဂ္ဂါဟေသု-လက်ကိုကိုင်ခြင်း၊ ဆံအစုကို ကိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ မုနေ-ပါးစပ်ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတဂ္ဂဟေဏေ-အင်္ဂါဇာတ်ကို စုတ်ယူခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏေ-သင်္ကန်းကို ခံယူခြင်းကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အဝဿုတာယ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိစွတ်သော ဘိက္ခုနိ၏၏၊ ဝါ-သည်၊ အဝဿုတဿ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိစွတ်သော ယောက်ျား၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ခါဒနိယဘောဇနိယံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏုန္တိယာ-ခံယူလသော်၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ စေ-လျှင်၊ ပဋိဂ္ဂဟေ-ခံယူခြင်းကြောင့်၊ စတ္တာရေ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

(၂) ဒေသနာဂါမိနိယာဒိ ဝတ္ထုနာ

၄၇၅။ ပဉ္စ ဒေသနာဂါမိနိယောတိ-ကား၊ လဟုကာ-ကဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးသော ဒေသနာဂါမိ အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဆ သပ္ပဋိကမ္မာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော အာပတ်တို့ကို၊ (“သပ္ပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော အာပတ်တို့ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဧကေတ္ထ အပဋိကမ္မာတိ-ကား၊ ဧကာ-သော၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ-ကို၊ (“အပ္ပဋိကမ္မာ-ကုစားခြင်းမရှိသော အာပတ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

ဝိနယဂရုကာ ဒွေ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကဓမ္မေ-ပါရာဇိက အာပတ်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (“ဝိနယဂရုကာ-ဝိနည်း၌ ဂရုကာဖြစ်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ”ဟုပါဠိတော်၌စပ်၊)

[ဝိနယော+ဂရုကာ ဝိနယဂရုကာ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဣဒံ ဒွိသု ဂါထာသု အာဂတံ၊ အညေဟိ ပန မိဿေတွာ ဝုတ္တဘာဝတော နာနာကရဏံ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ဋီကာ။] ကာယဝါစ သိကာနိဓာတိ-ကား သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ ကာယဝါစသိကာနိ-ကာယဒွါရ၌လည်းဖြစ်ကုန်၊ ဝစီဒွါရ၌လည်းဖြစ်ကုန်၏။ မနောဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ပိ-တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဧကော ဝိကာလေ ခညရသောတိ-ကား၊ လောဏသောဝီရကံ-လောဏသောဝီရက ဆေးရည်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ အယမေဝ ခညရသော-ဤစပါးမှဖြစ်သောအရည်သည်သာ၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ဆေးမဟုတ်သောကြောင့် အခြားစပါးရည်များသည် နေလွဲအခါ၌ မအပ်။] ဧကာ ဥတ္တိစတုတ္ထေန သမ္ပုတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကာ-တစ်မျိုးသော၊ အယမေဝ သမ္ပုတိ-ဤဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိကိုသာ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္ပေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္ပဝါစာဖြင့်၊ အနညာတာ-အပ်ပြီ။

ပါရာဇိကာ ကာယိကာ ဒွေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ မေထုနပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ကာယယသံသဂ္ဂ ပါရာဇိကံစ-လည်းကောင်းတည်း၊ ဒွေ သံဝါသကဘူမိယောတိ-ကား၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ သမာနသံဝါသကံ-တူသော သံဝါသရှိသူကို၊ ကရောတိ-၏၊ သမဂ္ဂေါ-ညီညွတ်သော၊ သံယောဝါ-မူလည်း၊ ဥက္ခိတ္တံ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းကို၊ ဩသာရေတိ-သံဃာတောင်သို့သက်ရောက်စေ၏၊ (သွင်းခေါ်၏၊) ပန ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ သမာနသံဝါသကဘူမိစ-သမာနသံတသက၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဘုံလည်းကောင်း၊ နာနာသံဝါသကဘူမိစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ သံဝါသကဘူမိယော-သံဝါသက၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဘုံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ [ဒွေသံဝါသကဘူမိယောတိ ဧတ္ထ ဘူမိတိ အဝုတ္တာ၊ ဋီကာ၊] ဒွိန္ဒံ ရတ္တိစ္ဆေဒေါတိ-ကား၊ ပါရဝါသိကဿစ-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ မာနတ္တစာရိကဿစ-မာနတ်ကျင့်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (“ဒွိန္ဒံ-၂ပါးသောရဟန်းတို့၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်ပါ၊) ပညတ္တာဒ္ဓဂုံလာဒုဝေတိ-ကား၊ ဒ္ဓဂုံလပညတ္တိယော-ဒ္ဓဂုံလပညတ်တို့သည်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ဒ္ဓဂုံလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧကာ-တစ်ပါးသော ဒ္ဓဂုံလပညတ်တည်း၊ ဒ္ဓဂုံလံ ဝါ ဒွေမာသံဝါတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဧကာ-တည်း။

ဒွေ အတ္တာနံ ဝစိတွာနာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဝစိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ (ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်) ဒွေ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝဇေတိ-ပုတ်ခတ်အံ့၊ ရောဒတိ-ငိုအံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝဇေတိ-အံ့၊ န ရောဒတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊

အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ သံဃော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ကမ္မေန-ကံပြုခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ သလာကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 (“ဒွိဟိ-နှစ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိက္ခုတိ-ကွဲ၏၊” ဌီစပ်၊)
 ဒွေတ္ထ ပဌမာပတ္တိကာတိ-ကား၊ သကလေဝိ-သော၊ ဧတ္ထ ဝိနယေ-ဤဝိနည်း
 ပါဠိတော်၌၊ ဥဘိန္ဒ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂-ပါးလုံးတို့ဖို့၊ ပညတ္တိဝသေန-ပညတ်တော်မူ
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပဌမာပတ္တိကာ-ပဌမာပတ္တိက အာပတ်တို့သည်၊
 (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဗျတိရိတံ၊ ဣတရဏာ-ဤအနက်မှတစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊
 (“ဥဘိန္ဒ ပညတ္တိဝသေန” ဟူသော အနက်မှတစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထေ-
 အနက်ကို၊ ဂယုမာနေ-ယူအပ်သော်၊) ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ နဝ-ကိုးပါးသော ပဌမာ
 ပတ္တိက အာပတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီန-တို့၏၊ နဝ-တို့လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ပဌမာပတ္တိက အာပတ်တို့သည်၊
 ဟောန္တိ၊ [“ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိက၊ ဘိက္ခုနီန ပဌမာပတ္တိကဟု သာမညအားဖြင့်
 ခွဲလျှင် ပဌမာပတ္တိက ၂-ပါးသာရ၏၊ ဥဘိန္ဒ ပညတ္တိအားဖြင့် မခွဲဘဲ သိက္ခာပုဒ်
 အသီးသီးအားဖြင့်ခွဲလျှင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည်” ဟုလို။]

ဥတ္တိယာ ကရဏာဒုဝေတိ-ကား၊ ကမ္မဉ္စ-ကမ္မ ဥတ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မပါဒ
 ကာစ-ကမ္မဝါစာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဥတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဥတ္တိ
 ကိစ္စာနိ-ဥတ်၏ကိစ္စတို့သည်၊ ဒွေ-၂ပါးတို့တည်း၊ [“ဥတ္တိယာ-၏၊ ကရဏာ-
 ပြုကြောင်းကိစ္စတို့သည်၊ ဒုဝေ-တို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] (ဥတ္တိ-
 သည်၊) နဝသု၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ကမ္မ-သည်၊ ဟောတိ-၏ ဒွိသု-န်သော၊
 (ဌာနေသု) ကမ္မပါဒကဘာဝေန-ကမ္မဝါစာ၏ အခြေခံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ တိဋ္ဌတိ၊
 [ဥတ္တိကံ၌ ဥတ်သည် ကမ္မဥတ်ဖြစ်၏၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ စသည်၌ ဥတ်သည်
 ကမ္မပါဒကဥတ် ဖြစ်၏-ဟုလို၊ နဝဌာနစသည်တို့၏ အကျယ်သည် ကမ္မဝဂ်၌
 လာလတုံ။] ပါဏာတိပါတေ တိဿောတိ-ကား၊ အနောဒိဿ-မရည်ရွယ်မှု၍၊
 (မည်သူမည်ဝါ ကျစေသတည်းဟု မရည်ရွယ်မှု၍၊) ဩပါတံ-တွင်းကို၊ ခဏတိ-
 တူးအံ့၊ မနုဿော-သည်၊ သစေ မရတိ-အံ့၊ (အကယ်၍ ကျသေအံ့၊ ဧဝံသတိ၊)
 ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတာနံ-တို့၏၊ မရဏေ-သေခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ
 (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-၏၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊
 ဣတိ-သို့၊ ဣမာ တိဿော-ဤသုံးပါးသော အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝါစာ
 ပါရာဇိကာ တဿောတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာယ-အပြစ်ကိုမှီးထားသော ဘိက္ခုနီ၏၊
 (ပါရာဇိကာ-အာပတ်လည်းကောင်း၊) ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တရဟန်းသို့
 လိုက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ပါရာဇိကာ-လည်းကောင်း၊) အဋ္ဌဝတ္ထုကာယ-ရှစ်ပါးသော
 ဝတ္ထုရှိသော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ပါရာဇိကာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊) [“ဝါစာ-
 နှုတ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ တဿော-တို့တည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊]
 ပန- ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ အဒိန္နာဒါနေ-

မပေးအပ်သော လူ့ဥစ္စာကို ယူခြင်းကြောင့်၊ (ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊) မနုဿ မာရဏေ-လူကိုသေစေခြင်းကြောင့်၊ (လူကို အသတ်ခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊) ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ဥလ္လပနေ-ဗ္ဗကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ (ပါရာဇိကံစ-လည်းကောင်း၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တယော-သုံးပါးသော ပါရာဇိက တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ဩဘာသာနာ တယောတိ-ကား၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ဝစ္စမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝ မဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏဘာဏနေ-ချီးမွမ်းကြောင်း စကား ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အဓကွကံ-ညှပ်ရိုး ၂-ဘက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂-ဘက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-၍၊ ဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏဘာဏနေ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဥပ္ပက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂-ဘက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂-ဘက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏဘာဏနေ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ သဉ္ဇရိတ္တေနဝါ တယောတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ၊ (အောင်သွယ်ခိုင်းသော စကားကိုလက်ခံအံ၊) ဝိမံသတိ-စုံစမ်းအံ၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင်အံ၊ သံဃာဒိသေ သဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အံ၊ ဝိမံသတိ-အံ၊ န ပစ္စာဟရတိ-အံ၊ ထုလ္လစ္စယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ န ဝိမံသတိ၊ န ပစ္စာဟရတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သဉ္ဇရိတ္တေန-အောင်သွယ်မှုဖြင့်၊ [တစ်နည်း၊ ကာရဏဘူတေန-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သဉ္ဇရိတ္တေန-ကြောင့်၊ တိသော-န်သော၊ ဣမေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“ကာရဏဘူတေန” ဟု ယောဇနာ၌ ရှိ၏၊ အောင်သွယ်ခြင်းကြောင့် ထိုအာပတ်တို့သို့ရောက်ရကား “ကာရဏဘူတေန”ပါဌ်က ကောင်းသည်။]

တယော ပုဂ္ဂလာ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ အဒ္ဓါနဟိနော-အခွန်ကာလမှ ယုတ်လျော့သူကိုလည်းကောင်း၊ (အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသူကို ဆိုသည်၊) အင်္ဂဟိနော-ယုတ်လျော့သော အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အင်္ဂါကြီး ငယ်အားဖြင့် ယုတ်လျော့သူကိုလည်းကောင်း၊ (ဟတ္ထန္တိန္န စသူကို ဆိုသည်၊) ဝတ္ထုပိပနောစ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ (“တယော-န်သော၊ ပုဂ္ဂလာ-တို့ကို၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေ ထိုက်ကုန်”၌စပ်၊) တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [ဧကုတ္တရိကနယ၊ ဒုကဝါရဝဏ္ဏနာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ-ဟုလို၊] အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ တယောပုဂ္ဂလာ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာဟူသော ပါဌ်၌၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊

ပတ္တစီဝရေန-အားဖြင့်၊ အပရိပူရော-မပြည့်စုံ၊ ပရိပူရော-သည်၊ (သမာနော) စ-သော်လည်း၊ န ယာစတိ-(ရဟန်းအဖြစ်ကို) မတောင်း၊ ဣမေပိ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်း၊ အင်္ဂဟိနေနေဝ-အင်္ဂဟိန ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ [အင်္ဂဟိနတာ ကာရဏဝေကလ္လဝသေနပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ အာဟ-“အပိစေတာ”တိ အာဒိ၊ ဋီကာ။] မာတုယာတာကာဒယော-ကအစရှိကုန်သော၊ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကာစ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ ပဏ္ဍက၊ပေ၊ သင်္ခါတေန-ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝတ္ထုပိပနေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတာ-န်ပြီ၊ ဒေသနယော-ဤနည်းကို၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ [ဒေသနယောတိ-“အပိစေတ္တာ” တိ အာဒိနာ ဝုတ္တာနယော၊ ဋီကာ။]

တယော ကမ္မာနံ သင်္ဂဟာတိ-ကား၊ ဥတ္တိကပ္ပနာ-ဥတ်ကိုပြုစီရင်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ ဝိပ္ပကတပစ္စတ္တံ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော အသီးသီးသော ကိရိယာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြု၍မပြီးသေးသော ပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာလည်းကောင်း၊ အတိတကရဏံ-အတိတ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (“တယော-တို့သည်၊ ကမ္မာနံ-ကံတို့ကို၊ သင်္ဂဟာ-သိမ်းယူကြောင်းတို့တည်း”ဟု ပါဠိတော်ထည့်၍စပ်၊) တတ္ထ-ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ဒဒေယျကရေယျာဒိ အာဒိဘောဒါ-ယုအစရှိသောအပြားရှိ သော ပြုစီရင်ခြင်းသည်၊ ဥတ္တိကပ္ပနာ-မည်၏၊ ဒေတိ ကရောတိတိ အာဒိဘောဒံ-တိအစရှိသောအပြားရှိသော ပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာသည်၊ ဝိပ္ပကတပစ္စတ္တံ-မည်၏၊ ဒိန္နံ ကတံတိ အာဒိဘောဒံ-အစရှိသောအပြားရှိသော နိဂုံးစကားသည်၊ အတိတကရဏံ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေဟိ တိဟိ-ဤသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သင်္ဂယန္တိ-သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ် လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာယ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အပရေဟိပိ-အခြား လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ-သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သင်္ဂယန္တိ-န်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကမ္မနာမ-မည်သည်၊ ဝတ္ထုသမ္ပန္နံ-ဝတ္ထုနှင့်ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြည့်စုံသော ဝတ္ထုရှိသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိသမ္ပန္နံ-သည်

ဥတ္တိကပ္ပနာ၊ပေ၊ ကရဏံ။ ။ကမ္မဝါစာဖြင့် ကံပြုရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဥတ်ထားမှုကို ပြုရ၏၊ ထိုဥတ်ထားမှုပြုခြင်းကို “ဥတ္တိကပ္ပနာ”ဟု ဆိုသည်၊ ထို့နောက် ကထိန်သင်္ကန်းကိုပေးသော ကံဖြစ်လျှင် ဒေတိ၊ တစ်စုံတစ်ရာကို ပြုသောကံဖြစ်လျှင် ကရောတိ၊ သိမ်သမုတ်သောကံဖြစ်လျှင် သမ္ပန္နတိစသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ အသီးအသီး ဆိုင်ရာပစ္စုပ္ပန်ကိရိယာကို အသုံးပြုရ၏၊ ထိုပြုခြင်းကို “ဝိပ္ပကတ ပစ္စတ္တံ”ဟု ဆိုသည်၊ ဝိပ္ပကတံ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော (ပြုဆဲဖြစ်သော)+ပစ္စတ္တံ-အသီးအသီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာတည်း၊ ဝိပ္ပကတပစ္စတ္တံ ကြိယာ၊ထို့ နောက်“ဒိန္နံ သံယေန-သံဃာသည်ပေးအပ်ပါပြီ၊ ကတံ သံယေန၊ သမ္ပတာ သီမာ” စသည် ဖြင့် အတိတ်ကြိယာကို အသုံးပြုလျက် နိဂုံးချုပ်ရ၏၊ ထိုနိဂုံးကို “အတိတကရဏံ”ဟု ဆိုသည်။

လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိသမ္ပန္န-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ အနုဿာ
ဝနသမ္ပန္န-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တေန-
ကြောင့်၊ တယော ကမ္မာနံ သင်္ဂဟာတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္တေရေန) ဝုတ္တံ။

နာသိတကာ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော၊ တယောနာမ-သုံးယောက်တို့မည်သည်ကို၊
(ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-နံ၏၊) [စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့်ထည့်သည်၊] မေတ္တိယံ-
မေတ္တိယာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ နာသေထ-ပျက်စီးစေကြကုန်လော၊ ဝါ-
အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေကြကုန်လော၊ ဒုသကော-ဖျက်ဆီးတတ်သော
သာမဏေကို၊ နာသေတဗ္ဗော-အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက်စေထိုက်၏၊ (လိင်္ဂနာသနာ
တည်း၊) ဒသဟိ-နံသော၊ အင်္ဂေဟိ-အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-
သော၊ သာမဏေရော-ကို၊ နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ (အသွင်ကိုဖျက်
လူထွက်စေထိုက်၏၊) [ဤပါဠိလည်း လိင်္ဂနာသနာပင်တည်း၊] ကဏ္ဍကံ-
ကမည်သော၊ သမဏုဒ္ဒေသံ-သာမဏေကို၊ နာသေထ-ပျက်စီးစေကြကုန်လော၊
ဝါ-ဖျက်ဆီးကြကုန်လော၊ (ဤကား ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတည်း၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
လိင်္ဂသံဝါသ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဝသေန-လိင်္ဂနာသနာ သံဝါသနာသနာ
ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တယော-ကုန်သော၊ နာသိတကာ-
ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကုန်၏၊ တိဏ္ဍန္တံ ဧကဝါစိကာတိ-
ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒွေ တယော (ဒွတ္တယော)-နှစ်ပါး၊ သုံးပါးတို့ကို၊ ဧကာ
နုဿာဝနေ-တစ်ပြိုင်နက်သော ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-
ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ တိဏ္ဍ-နံသော၊
ဧနာနံ-ရဟန်းလောင်းတို့၏၊ ဧကုပဇ္ဈာယေန-တစ်ပါးတည်းသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊
နာနာစရိယေန-အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာဆရာဖြင့်၊ ဧကာနုဿာဝနာ-တစ်ပြိုင်
နက်သော ကမ္မဝါစာသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [“ဧကုပဇ္ဈာယေန၊ နာနာစရိယေန”တို့
သည် ဣတ္ထမ္မုတလက္ခဏတို့တည်း၊ ဧကာနုဿာဝနာကို “ဧကတော+အနုဿာ
ဝနာ ဧကာနုဿာဝနာ”ဟု တပျုရိသံသမာသံပြုပါ။]

နာသိတကာ။ လိင်္ဂနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သူသည် မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီနှင့် ကဏ္ဍက
သာမဏေတည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သူလည်း ကဏ္ဍက သာမဏေပင်တည်း၊
“ဒသဟင်္ဂဟိ၊ ယေ၊ နာသေတဗ္ဗော”အရ ဖျက်ဆီးအပ်သူကား သာမဏေသာမညတည်း၊
ထို့ကြောင့် နာသိတကပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်ဟု ဆိုသည်၊ ဤ၌ သံဝါသနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်
သော ဥက္ကိတ္တက ရဟန်းကိုမပြ၊ ထို့ကြောင့် “လိင်္ဂသံဝါသ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဝသေန”၌
သံဝါသပုဒ်သည် ပိုဟန်တူ၏၊ ပါစိတ်သပ္ပာဏကဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ ထို
နာသနာ ၃-မျိုးလုံးပြထားသည်၊ ထို၌ “နာသနာ”ဟု ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ ဤ၌ “နာသိတကာ”ဟု
ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုနေရာဆိုပုံနှင့် ဤ၌ ဆိုပုံချင်း မတူကြဟု သိပါ။]

အဒိန္နာဒါနေ တိဿောတိ-ကား၊ ပါဒေါ-တစ်မတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်မတ်ကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒေါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်မတ်ထက် အပိုအလွန်ကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အတိရေကမာသကေ- တစ်ပဲထက် အပိုအလွန်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ မာသကေဝါ-တစ်ပဲ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥနမာသကေဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သောဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ စတဿော မေထုနပစ္စယာတိ-ကား၊ အက္ခယိတော (အက္ခယိတော)-တောခွေး၊ အိမ်ခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သော အလောင်း၌၊ ဝါ-တောခွေး၊ အိမ်တို့သည် မခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်ကို မေထုနမှီဝဲခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယေဘုယေန-အားဖြင့်၊ ခယိတော (ခါယိတော)-တောခွေး၊ အိမ်ခွေးတို့သည် ခဲစားအပ်ပြီးသော အလောင်းကောင်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဝိဝဋ္ဋကတေ-ပွင့်အောင်ပြုအပ်သော၊ (ဖွင့်ထားအပ်သော) မုခေ-ခံတွင်း၌၊ ဝါ-ခံတွင်းကို မေထုနမှီဝဲခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဧတမဋ္ဌကေ-ပြေပြစ်သော ချိတ်တောင့်၌၊ ဝါ-ပြေပြစ်သော ချိတ်တောင့်ကို ပဿာဝမဂ်သို့ သွင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဆိန္နန္တဿ တိဿောတိ-ကား၊ ဝနပ္ပတိ-(သူတစ်ပါး၏) တောစိုးသစ်ပင်ကို၊ ဆိန္နန္တဿ-ဖြတ်သောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ [ဝနပ္ပတိ ဆိန္နန္တဿ ပါရာဇိကန္တိ အဒိန္နာဒါနေ ဝနပ္ပတိကထာယံ' အာဂတံ ပရသန္တကံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ။] ဘူတဂါမေ-ဘူတဂါမ်၌၊ ဝါ-ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အင်္ဂဇာတေ-၌၊ ဝါ-အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ကုန္ဒကဉ္စ ကြည့်ပါ။] ပဉ္စ ဆဋ္ဌိတပစ္စယာတိ-ကား၊ အနောဒိဿ-မရည်ရွယ်မှု၍၊ (မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် မည်သည့်သတ္တဝါ သေပါစေ-ဟု မရည်ရွယ်မှု၍) ဝိသံ-အဆိပ်ကို၊ ဆဇ္ဇေတိ-(သေစေလိုသော စေတနာဖြင့်) စွန့်ပစ်အံ့၊ တေန-ထိုအဆိပ်ကြောင့်၊ မနုဿော-သည်၊ စေ မရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယက္ခပေတေသု-တို့၌၊ ဝါ-တို့၏ သေခြင်းတို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ တိရိစ္ဆာနဂတေ-၌၊ ဝါ-တိရိစ္ဆာန်၏ သေခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဝိသဋ္ဌိဆဉ္စနေ-သုတ်ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ သေခီယေသု-သေခီယတို့၌၊ (အာဂတေ-လာသော၊) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] ဟရိတေ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာ အရပ်၌၊ ဥစ္စာရပဿာဝဆဉ္စနေ-ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဆဋ္ဌိတပစ္စယာ-စွန့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ။ /

ပါမိတ္တိယေန ဒုက္ခဋ္ဌာ ကတာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနော ဝါဒဝဂ္ဂသို့-၌၊ ဒသသု-
 န်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ ပါမိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဒုက္ခဋ္ဌာ-ကို၊ ကတာ
 ဧဝ-ပြုတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ပညတ်တော် မူအပ်ပြီးသည်သာ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 [ပါမိတ္တိယေန၊ပေ၊ ကတာတိ ဒသသုပိ သိက္ခာပဒေသု ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ
 ဝသေန ဝုတ္တဒုက္ခဋ္ဌ သန္နာယ ဝုတ္တံ၊ ဝိမတိ၊] စတုရေတ္ထနဝကာ ဝုတ္တာတိ-ကား၊
 ပဌမသိက္ခာပဒမိယေဝ-၌ပင်၊ အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-၂ပါးသော နဝကတို့
 လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဒွေ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝ-သို့၊ စတ္တာရော-
 န်သော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဒွိန္ဒ စိဝရေနစာတိ-ကား၊
 ဘိက္ခုနိ-တို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့
 ရောက်သော ဘိက္ခုနီအား၊ စိဝရ်-ကို၊ ဒေန္တဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ ပါမိတ္တိယံ-
 လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနံ-နိတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-အား၊ (စိဝရ်)
 ဒေန္တဿ-၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝ-သို့၊ ဒွိန္ဒ-၂ယောက်ကုန်သော၊
 ဘိက္ခုနိနံ-တို့အား၊ စိဝရ်-ကို၊ ဒေန္တဿ-၏၊ ကာရဏဘူတေန-အကြောင်းဖြစ်၍
 ဖြစ်သော၊ စိဝရေန-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်။

အဋ္ဌပါဋိဒေသနီယာတိ-ကား၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာဧဝ-တိုက်ရိုက်လာ
 သော ပါဋိဒေသနီယ အာပတ်တို့ပင်တည်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အာဂတာနေဝ”ဟု
 နပုံလိင်ဖြင့်ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊ “ပါဋိဒေသနီယာ အာပတ္တိ”ကိုင့်၍ ဣတ္ထိလိင်
 ဖြင့် “အာဂတာ ဧဝ”ဟု ရှိရမည်။] ဘုဉ္ဇန္တာမကဓညေန၊ ပါမိတ္တိယေန ဒုက္ခဋ္ဌာ
 ကတာတိ-ကား၊ အာမကဓညံ-စပါးစိမ်းကို၊ ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ-
 စားသောဘိက္ခုနီ၏၊ ပါမိတ္တိယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဒုက္ခဋ္ဌာ-ဒုက္ခဋ္ဌာအာပတ်ကို၊
 ကတာယေဝ-သည်သာ၊ [အာမကဓညံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဝိညာပနာဒိ
 ပုဗ္ဗပယောဂေ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ အဇ္ဈောဟာရေ ပါမိတ္တိယံ၊ ပါမိတ္တိယေန သဒ္ဓိ ဒုက္ခဋ္ဌာ
 ကတာ ယေဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ဝိမတိ။]

ဂစ္ဆန္တဿ စတသောတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီယာဝါ-ဘိက္ခုနီနှင့်သော်လည်းကောင်း၊
 မာတုဂါမေနဝါ-မာတုဂါမနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ သံဝိဓာယ-သဘောတူ
 စီစဉ်၍၊ (တိုင်ပင်၍)၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌာ (ဟောတိ)၊ ဂါမူပစာ
 ရောက္ကမနေ-တစ်ခြားရွာ၏ဥပစာသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌၊ ဝါ-သက်ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ပါမိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ယာ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ဧက-တစ်ယောက်တည်းသည်၊

ပဌမာ၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ပဌမာသိက္ခာပဒမိတိ-ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဿ ပဌမာသိက္ခာပဒ
 ဝိဘဏ်၊ အဓမ္မကမ္မေတိ- ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိကမ္မေ (သည်) အဓမ္မကမ္မေ ဇာတေ
 အာပန္နိတဗ္ဗာ ဒွေ အာပတ္တိနဝကာ၊ ဓမ္မကမ္မေ ဒွေ အာပတ္တိ နဝကာတိ စတ္တာရော နဝကာ
 ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ။

(ဟုတွာ)၊ ဂါမန္တရံ-အခြားတစ်ရွာသို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ဂါမုပစာရံ-သို့၊ ဩက္ကမန္တိယာ-သက်ရောက်လသော်၊ ပဌမပါဒေ-ပဌမခြေလှမ်း၌၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စတဿော-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယောဟောန္တိ၊ ဌိတဿာပိ တတ္ထကာဟိ-ကား၊ [အချို့စာအုပ်၌ “တတ္တိကာ”ဟုရှိ၏၊] ဌိတဿာပိ-ရပ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ စတဿော ဧဝ-လေးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အန္တကာရေဝါ-ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာအခါ၌သော် လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စန္ဓေ-နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဩကာသေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ မိတ္တသန္တဝဝသေန-မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အရဏုဂ္ဂမနကာလေ-အရဏတက်ရာအခါ၌၊ ဒုတိယိကာယ-အဖော်မ၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟန္တိ-စွန့်လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်ပြီး၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ [“ဌိတဿာပိ စတဿော ဧဝ အာပတ္တိယောဟောန္တိ”ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။] နိသိန္နဿ စတဿော အာပတ္တိယော၊ နိပန္နဿာပိ တတ္ထကာဟိ-ကား၊ [အချို့စာအုပ်၌ “နိသိန္နဿ စတဿော အာပတ္တိယော”နောက်၌ ပိုဒ်ပါသည်ကား ပါဠိတော်နှင့်မညီ။] ဟိ-မှန်၊ သာ-

ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိသေသည်။ ။ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိတိ အာဒိသု ယဒါ ဘိက္ခုနီယာ (ဌတွာ ဌာတုကာမတာတို့၌စပ်၊) ဧကေန ပါဒေန ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌတွာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကတွာ တတော အပရေန ပါဒေန ဝိဇဟိတွာ ဌာတုကာမတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ သာ ယထာက္ကမံ “ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိ၊ ဝိဇဟိတွာ တိဋ္ဌတိ”တိ ဣမံ ဝေါဟာရံ လဘတိ၊ အညထာ ဟိဿာ ဂါမုပစာရမောက္ကန္တိယာ ဝိသေသော န သိယာ၊ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနဿာပိ ဂမနတ္တာ၊ ဝိမတိ။

မြန်မာပြန်။ ။အကြင်အခါ၌ ဘိက္ခုနီ၏ ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် (အဖော်မ၏) ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍ ရပ်ပြီးလျှင် တစ်စုံတစ်ခုအမှုကိုပြု၍ ထို့နောက် ပဌမတုန်းကရပ်ထားသော အခြားခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်ပြီး၍ ရပ်လိုသူ၏အဖြစ် (ရပ်လိုသောဆန္ဒ)ဖြစ်၏၊ (ရပ်ကား မရပ်သေး၊) ထိုအခါ၌ ထိုဘိက္ခုနီသည် ပထမခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍တည်စဉ်တုန်းက “ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိ”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို ရ၍၊ ဒုတိယခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်၍ ရပ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒဖြစ်မှီက “ဝိဇဟိတွာ တိဋ္ဌတိ”ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကို ရသည်၊ မှန်၏-အခြားနည်းအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် ဂါမုပစာရသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီနှင့် မထူးခြားဘဲရှိရာ၏၊ အကြောင်းကား-ဟတ္ထပါသံကို စွန့်ခြင်း ဟူသော ခြေမြှောက်ခြင်းကလည်း သွားခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “သာ” ကျ၏၊] သစေပိ နိသီဒတိဝါ-အကယ်၍ မူလည်း ထိုင်အံ့၊ (သစေပိ) နိပဇ္ဇတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း လျောင်းအံ့၊ (စေသတိပိ) စတဿော-န်ဿော၊ စတာ ယေဝ အာပတ္တိယော-ဤအာပတ်တို့သို့ပင်၊ အာပဇ္ဇတိ။

နိသီဒတိဝါ နိပဇ္ဇတိဝါ။ ။နိသီဒတိဝါ နိပဇ္ဇတိဝါတိ ဧတ္တာပိ ယထာဝုတ္တာဓိပ္ပာယေန အဒ္ဓါသနေန (တစ်ဝက်သောနေရာဖြင့်) ဟတ္ထပါသံ ဝိဟေန္တိ နိသီဒတိ၊ သကလေနဝါ အာသနေန ဝိဟေတိတ္တာ နိသီဒတိ၊ အဒ္ဓသရီရေန ဝိဟေန္တိ နိပဇ္ဇတိ၊ သကလေန သရီရေန ဝိဟေတိတ္တာ နိပဇ္ဇတိတိ ယောဇေတဗ္ဗာ၊-ဝိမတိ။

.....

(၃) ပါမိတ္တိယဝတ္ထုနာ

၄၇၆။ ပဉ္စ ပါမိတ္တိယာနိတိ-ကား၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-ဆေးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ နာနာဘာဇနေသုဝါ-အမျိုးမျိုးသော ခွက်တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ ကေဘာဇနေဝါ-တစ်ခုသော ခွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အဓိဿေတွာ-မရောမူ၍၊ ထပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သတ္တဟာတိက္ကမေ-၇ရက်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ သဗ္ဗာနိ-န်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ ပါမိတ္တိယာနိ-တို့သို့၊ ကေက္ခဏေ-တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣမံ-ဤအာပတ်သို့၊ (ထောပတ်စသော တစ်ခုခုကို ၇-ရက် လွန်စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဤအာပတ်သို့၊) ပဌမံ-စွာ၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ ဣမံ-သို့၊ (ဆီစသော တစ်ခုခုကို ၇-ရက် လွန်စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဤအာပတ်သို့၊) ပစ္ဆာ-၌၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မဆိုထိုက်၊ [“ကေက္ခဏေ အာပဇ္ဇတိ”ကိုပင် ထပ်ဖွင့်သည်။]

သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ။ ။သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိတိ-သပ္ပိနဝနိတာဒိနံ ပဉ္စန္ဒ ဝတ္ထုနိ ဘောဒေန ပါမိတ္တိယာနိ ပဉ္စနာနာဝတ္ထုကာနိ၊ ဧသ နယော ပဏိတဘောဇနဝိသယေ နဝ ပါမိတ္တိယာနိတိ အာဒိသုပိ၊ ဧတေန (ဒဿေတိ၌စပ်)၊ ဘောသဇ္ဇ ပဏိတဘောဇန သိက္ခာပဒါဒိ ကေကသိက္ခာပဒဝသေန (တစ်ပါးတစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်) ပညတ္တာနိပိ ဝတ္ထု ဘောဒေန (ဝတ္ထု၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်) ပစ္စေကံ ပဉ္စသိက္ခာပဒ နဝ သိက္ခာပဒ သဒိသာဒိ ဘိက္ခုနီနံ ပါဋိဒေသနိယာပတ္တိယော ဝိယာတိ ဒဿေတိ၊ တေနော “နာနာဝတ္ထုကာနိ”တ ဝုတ္တံ၊ သပ္ပိ ဧဝ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အနေကဘာဇနေသု ထပေတွာ သတ္တဟံ အတိက္ကမေန္တ ဘာဇနဂဏနာယ သမ္ဘဝန္တိယော ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော ကေဝတ္ထုတာ ဧဝ ဟော သပ္ပိဘောဇနမေဝ ဗဟုသု ဌာနေသု ဝိညာပေတွာ ကေတောဝါ ဝိသု ဝိသုမေဝဝါဘုဉ္ဇသ အာပတ္တိယော ကေဝတ္ထုကာ ဧဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊-ဝိမတိ။

နဝ ပါမိတ္တိယာနိတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ နဝ-ကုန်သော၊ ပဏိတ
ဘောဇနာနိ-မွန်မြတ်သော အာဟာရနှင့် ရောစပ်အပ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊
ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ တေဟိ-ထို ပဏိတဘောဇဉ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဧကံ-တစ်လုတ်သော၊ ကဗဠ-ဆွမ်းလုပ်ကို၊ ဩမဒ္ဓိတွာ-
နှိပ်၍၊ (နှိုက်၍၊) မုခေ-ခံတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ပရဂဠ-လည်မျှတစ်ဖက်ကို၊
အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ နဝ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ၊
ပါမိတ္တိယာနိ-တို့သို့၊ ဧကက္ခဏေ-၌/အာပဇ္ဇတိ၊ ဣမံ-ဤအာပတ်သို့၊ ပဌမံ-
စွာ၊ အာပဇ္ဇော-ပြီ၊ ဣမံ ပစ္ဆာ-၌၊ (အာပဇ္ဇော-ပြီ၊) ဣတိ န ဝတ္တဗော။

ဧကဝါစာယ ဒေသေယျာတိ-ကား၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ-အဟံ
ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကား
ဖြင့်၊ ဒေသေယျ-ဒေသေနာပြောအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒေသိတာဝ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီး
ကုန်သည်သာ၊ (ဒေသနာပြောရာရောက် ကုန်သည်သာ၊) ဟောန္တိ၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခွန်း
ကုန်သော၊ (ဝါစာဟိ-စကားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) တိဟိ-န်သော၊ ဝါစာဟိ-
တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိစ္ဆနာမ-ကိစ္စမည်သည်၊ (ဒေသနာပြောဖွယ် ကိစ္စမည်သည်၊)
နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေတွာ-လွန်စေ၍၊ ဝါ-
ကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်ပါပြီ၊ တာ-ထို
အာပတ်တို့ကို၊ ဣမုမူလေ-အရှင်ဘုရားတို့၏အထံ၌၊ ပဋိဒေသေမိ-ဒေသနာ
ပြောပါ၏၊] ဒုတိယဝိသဇ္ဇနေပိ-("နဝ ပါမိတ္တိယာနိ၊ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ"
စသော) ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ-
ဟူ၍၊ ဝတ္တဗွံ-ဆိုရာ၏၊ (ဒေသနာပြောရာ၏။) [ပါဠိယံ "ဧကဝါစာယ ဒေသေယျ၊
ဝုတ္တာ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ"တိ ဧတ္ထ "ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တာ"တိ ဣတိ သဒ္ဓံ
အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ၊-ဝိမတိ။]

ဝတ္ထု ကိတ္တေတွာ ဒေသေယျာတိ-ကား၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ
ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြော၍၊ ဒေသေယျ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)
အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒေသိတာဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊
အာပတ္တိယာ-၏၊ နာမဂ္ဂဟဏေန-နာမည်ကို ယူခြင်းဖြင့်၊ ကိစ္ဆံ-သည်၊ နတ္ထိ၊
["အဟံ ဘန္တေ ပဉ္စ ဘောသဇ္ဇာနိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ယထာဝတ္ထုကံ-အကြင်
အကြင် ဝတ္ထုအတိုင်း၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေသိ-လွန်စေခဲ့ပါပြီ"ဟု ပေး၊
ယထာဝတ္ထုကံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-သပ္ပိ နဝနိတံစသော ဝတ္ထုငါးမျိုးလုံးကို
ဟစ်ပေါင်းတည်းရော၍ လွန်စေသည်မဟုတ်၊ ဝတ္ထုရှိသည့်အတိုင်း တစ်မျိုးစီ
လွန်စေပါသည်-ဟူလို၊] ဒုတိယဝိသဇ္ဇနေပိ-("နဝ ပါမိတ္တိယာနိ၊ သဗ္ဗာနိ
နာနာဝတ္ထုကာနိ"စသော) ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊

ပဋိဒေသေမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ရာ၏၊ [“ယထာဝတ္ထုကံ-အကြင်အကြင် ဝတ္ထု အတိုင်း၊ ဘုတ္တော-စားပါပြီ”ဟုပေး၊ ဤ၌လည်း ဝတ္ထုကိုးမျိုးလုံးကို တစ်ပေါင် တည်း တောင်း၍ စားသည်မဟုတ်၊ အသီးအသီးတောင်း၍ စားသည်-ဟုဆိုသည်။]

ယာဝတတိယကေ တိဿောတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပါရာဇိကံ-လည်းကောင်း၊ ဘောဒကာနု ဝတ္တကာနံ-သံဃာ့အသင်းခွဲသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကောကာလိကာဒီနံ-ကောကာလိကအစရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ သံဃာဒီသေသော- လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋ္ဌိနိသဂ္ဂေ- မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ စဏ္ဍကာဋိကာယ-စဏ္ဍကာဋိမည်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ယာဝတတိယကာ-ကာမည်ကုန်သော၊ တိဿော-ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

ဆဝေါဟာရပစ္စယာတိ-ကား၊ ပယုတ္တဝါစာ ပစ္စယာ-ဝိညတ်နှင့်ယှဉ်သော စကားဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဆ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ- ရောက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကထံ-အဘယ်သို့ရောက်သနည်း၊ အာဇီဝဟေတု- အသက်မွေးမှု၏ ဖြစ်ကြောင်း ဟိတ်ကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ-အသက်မွေးမှု ကို ပြုတတ်သော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါပိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်။

ဘောဒကာနုဝတ္တကာနံ။ ။ဘောဒကာနုဝတ္တကာနန္တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေါ လုတ္တ နိဒ္ဒိန္ဒော၊ ဤအလို “ဘောဒကာနုဝတ္တကာနံ-သံဃာအသင်းခွဲသော အရှင်ဒေဝဒတ်၏ နောက်လိုက်အစရှိ ကုန်သော”ဟု ပေး၊ ဤသို့ ဝိမတိဖွင့်သော်လည်း “ကောကာလိကာဒီနံ”ဟု အာဒိပါနေသော ကြောင့် မလိုပါ၊ ဝိမတိလက်ထက်ကမူ “ကောကာလိကာဒီနံ”ဟု ရှိဟန်မတူ။

ယာဝတတိယကေ တိဿော။ ။ယာဝတတိယကာစ သဗ္ဗေ ဥဘတောဝိဘဏံ အာဂတာ၊ သံဃာဒီသေသ သာမညေန ကေ၊ ပါစိတ္တိယသာမညေန ကေ ကတွာ “ယာဝတတိယကေ တိဿော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧတ္ထစ ဥတ္တိယာ ဒုက္ကဋ်၊ ဒွိဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာပိ သန္တိဓေ၊ တာနိ မာတိကာယ န အာဂတာနိ၊ မာတိကာဂတဝသေန ဟေတ္ထ “တိဿောတိ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ မာတိကာဌ်လာသော အာပတ်အတိုင်းသာ “ယာဝတတိယကေ တိဿော”ဟု ဆိုထားသည်၊ ပဒဘာဇနိဌ်လာသော အာပတ်ပါဆိုလျှင် “ပဉ္စ”ဟု ဆိုရမည်-ဟုလို။

အာဇီဝဓပ၊ ကာရဏာ။ ။ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ဟေတု၊ ဖလံ ကရေတိတိ ကာရကံ-ဟူသော သဒ္ဓတ္ထအတိုင်း ပရိယာယ်ကွဲအောင် ပေးလိုက်သည်၊ ၂- ဝုဒ်လုံးပေါင်း၍ “အသက်မွေးမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟုလည်း ပေးနိုင်ပါသည်။

ဣစ္ဆာပကတော-ယုတ်မာသော အလိုသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အသန္တ-ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတ-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မ-ဓမ္မကို၊ ဥလ္လပတိ-သီလအသက်၊ ကိုယ်မှထွက်အောင်၊ ပြောဆိုအံ့၊ (ဝါကြွား၍ ပြောဆိုအံ့)၊ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ သဉ္ဇရိတ္တံ-အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇတိ-ရောက်အံ့၊ သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေ-၏၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ ဝသတိ-၏၊ သော-သည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ထုလ္လစ္စယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဏိတဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ ဝိညာပေတွာ-တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု၊ပေ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်။ပေ၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ပါဋိဒေသနီယဿ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာဇီဝဟေတု-ကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ-ကြောင့်၊ သူပံဝါ-ပံဟင်းစသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သြဒနံဝါ-ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိလာနော-ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ၊ ဝါ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ဣတိ-သို့၊ (ပယုတ္တဝါစာပစ္စယာ ဆ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ-ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။)

ခါဒန္တဿ တိဿောတိ-ကား၊ မနဿမံသေ-လူသား၌၊ ဝါ-လူသားကို စားခြင်းကြောင့်၊ လုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။ အဝသေသေသု-လူသားမှကြွင်းကုန်သော၊ အကပ္ပိယမံသေသု-မအပ်သော အသားတို့၌၊ ဝါ-တို့ကိုစားခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)။ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ လသုဏေ-ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်း၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ပဉ္စဘောဇနပစ္စယာတိ-ကား၊အဝဿုတာ-ဆန္ဒရာဂသည် စိစွတ်အပ်သော ဘိက္ခုနီ သည်၊ အဝဿုတဿ-အပ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊/တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ မနဿမံသံ-ကိုလည်းကောင်း၊ လသုဏံ-ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ဝိညာပေတွာ-၍၊ ဂဟိတ ပဏိတဘောဇနာနိ- ယူအပ်ပြီးသော ပဏိတဘောဇဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဝသေသံ-(လူသားမှ) ကြွင်းသော၊ အကပ္ပိယမံသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဝေါမိဿကံ-ရောနှောအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ သြမဒ္ဓိတွာ-နယ်၍၊ အဇ္ဈောဟရမာနာ-စားမျိုးလသော်၊ (“အာပဇ္ဇတိ” ၌စပ်) သံဃာဒိသေသံ-လည်းကောင်း၊ သေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘောဇန ပစ္စယာ-စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [အခါ၊စာအုပ်၌ “အဇ္ဈောဟရမာနာ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ “အဝဿုတာ”နှင့် အရတူသောကြောင့် “အဇ္ဈောဟရမာနာ”ဟု ဝိဘတ်လည်း တူရမည်။]

ပဉ္စဌာနာနိတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဝါ-
 သည်၊ ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနဘာသနာယ-ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်
 အစန်စန်ပြောဆိုအပ်လျက်၊ အပ္ပဋိနိသစ္စန္တိယာ-မစွန့်လသော်၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်
 ကြောင့်၊ ဒုတ္တံ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-နှစ်ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်၊
 ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ ပါရာဇိ
 ကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃဘောဒါယ-သံဃာကွဲပြားခြင်း
 အကျိုးငှာပရတ္တမနာဒိသု-အားထုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ သံဃာဒိဿသော
 (ဟောတိ)၊ ပါပိကာယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ ယာဝတတိယကာ-ကအာပတ်တို့
 သည်၊ ပဉ္စ-နိသော၊ ဌာနာနိ-ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ပဉ္စနုဇ္ဈေဝ
 အာပတ္တိတိ-ကား၊ အာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ပဉ္စနု-ငါးဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာ
 နံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ (အတွက်)၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို သီတင်းသုံးဖော်
 ငါးဦးတို့တွင်၊ ဒွိနု-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ ၂-ဦးတို့၏ (အတွက်)၊ နိပ္ပရိယာယေန-
 ပရိယာယ်မဟုတ်၊ မုချအားဖြင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-
 ကား၊ သိက္ခမာန သာမဏေရိ သာမဏေရာနံ-သိက္ခနံ၊ သာမဏေမ၊ သာမဏေ
 ယောက္ခားတို့၏ (အတွက်)၊ အကပ္ပိယတ္တာ-အကပ္ပိယ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-
 မအပ်၊ ဣမိနာ ပရိယာယေန-ဤမအပ်ဟူသော ပရိယာယ်ကြောင့်၊ တေသံ-
 ထို သိက္ခနံ၊ သာမဏေမ၊ သာမဏေ ယောက္ခားတို့၏၊ န ဒေသာပေတဗ္ဗာ-
 ဒေသနာ မပြောစေထိုက်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင်
 ဒေသနာ မပြောထိုက်ပါသော်လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှုကို၊ တေသံ-တို့၏
 (အပေါ်၌)၊ ကာတမ္မံ-ထိုက်၏။

ပဉ္စနု အဓိကရဏေနစာတိ-ကား၊ အဓိကရဏဉ္စ-အဓိကရဏ်းသည်လည်း၊
 ပဉ္စနုဗေဝ-သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့၏ (အတွက်)သာ၊(ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-
 နက်၊ [“ပဉ္စနု-သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့၏ (အတွက်)၊ အဓိကရဏေနစ-
 အဓိကရဏ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)”ဟု ပါဠိတော်၌ ပဌမာအနက်ဝယ် တတိယာ
 သက်ပါ။] ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စနု-နိသော၊ ဧတေသံယေဝ-ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့၏သာ၊
 ပတ္တစိဝရာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကား
 ကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် အဓိရဏ်း ၄-ပါးကို
 ဤနေရာ၌ “အဓိကရဏ”ဟု ဆိုလိုသည်ဟု ပြသည်၊ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရောတိ
 ဝိနိစ္ဆယဝစနံ၊ ဣမိနာ ဓတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ပဋိပက္ခိပတိ၊-ယောဇနာ။] ပန-
 ကား၊ ဂိဟိနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏ (အတွက်)၊ အဉ္စကမ္မံနာမ-တရားစွဲမှုမည်သည်၊
 ဟောတိ။

ပဉ္စနံ ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ သဟမံမိကာနံယေဝ-
တို့၏ (အတွက်)သာ၊ ဝိနိစ္ဆယောနာမ-ဆုံးဖြတ်ရခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပဉ္စနံ
ဝူပသမေနာစာတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ ဧတေသံဇေဝ-တို့၏သာ၊ အဓိကရဏံ-
သည်၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ဝူပသန္တံ နာမ-ငြိမ်းသည်
မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤ၌လည်း “ပဉ္စနံ-သီတင်းသုံးဖော်
၅-ဦးတို့၏၊ (အဓိကရဏံ-သည်၊) ဝူပသမေနာ-ငြိမ်းအေးသည်လည်း၊ (ဟောတိ)”
ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] ပဉ္စနုဉ္ဇေဝ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊
ဧတေသံယေဝ-တို့၏သာ၊ အနာပတ္တိနာမ-အနာပတ်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊
ဣတိ အတ္ထော၊ တိဟိ ဌာနေဟိ သောဘတိတိ-ကား၊ သံဃာဒီဟိ-သံဃာအစရှိ
ကုန်သော၊ တိဟိ-နံသော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သောဘတိ-
တင့်တယ်၏၊ [သံဃာဒီဟိတိ သံဃဂဏပုဂ္ဂလေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ-ဝိမတိ။]
ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ကတဝိတိက္ကမော-ပြုအပ်ပြီးသော
လွန်ကျူးခြင်းရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သပ္ပဋိကမ္မံ-ကုစားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊
(ကုစားထိုက်သော၊) အာပတ္တိ-ကို၊ သံဃမဇ္ဈေဝါ-သံဃာ၏အလယ်၌သော် လည်း
ကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသန္တိကေဝါ-၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ပဋိကရိတွာ-ကုစားပြီး၍၊ အဗ္ဘဏုသီလော-အသစ်စက်စက် သီလရှိသည်၊
ပါကတိကော-ပင်ကိုင်သဘောရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ တိဟိဌာနေဟိ
သောဘတိတိ-တိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အဗ္ဘဏုသီလောတိ ပရိသုဒ္ဓဘာဝဂမနေန
အဘိနဝုပ္ပန္နသီလော၊ အဘိနဝုပ္ပန္နံ “အဗ္ဘဏု”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလောတိ
အတ္ထော၊ တေနာဟ “ပါကတိကော”တိ၊ ဝိမတိ။]

ဒွေ ကာယိကာ ရတ္တိန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ရတ္တန္တကာရေ-၌၊ ပုရိသဿ-
၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌာနနိသဇ္ဇသယနာနိ-ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းတို့ကို၊
ကပ္ပယမာနာ-ပြုလသော်၊ ပါစိတ္တိယံ-လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသံ၊ ဝိဇဟိတွာ-
၍၊ ဌာနာဒီနိ-ရပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကပ္ပယမာနာ-သော်၊ ဒုက္ကဋ်-လည်းကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊ ကာယဒွါရသမ္ဘဝါ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊
အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဒွေ ကာယိကာ ဒီဝါတိ-
ကား၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ ဒီဝါ-၌၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ နိဇ္ဈာ
ယန္တဿ ကော အာပတ္တိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ သာရတ္ထေန-လွန်စွာတပ်မက်
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မတုဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂဇာတံစ-ကိုလည်း၊ ဥပနိဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ-
မကြည့်ရှုထိုက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥပနိဇ္ဈာယေယျ-အံ၊ (တဿ-၏၊)
ဒုက္ကဋ်ဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ နိဇ္ဈာယန္တဿ-
ကြည့်ရှုသောရဟန်း၏၊ ကော-သော၊ အယံ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ကော ပိဏ္ဍပါဇာ
ပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ဘိက္ခုဒါယိကာယ-ဆွမ်းလှူသော ဒါယိကာမ၏၊
(ဆွမ်းလောင်း၊ ဆွမ်းကပ်သော ဒါယိကာမ၏) မုခံစ-မျက်နှာကိုလည်း၊

န ဩလောကေတဗ္ဗံ-မကြည့်ထိုက်၊ ဣတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ (ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်သော၊) ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“ဝုတ္တာ”ဟု ယောနောထည့်သည်။] ဟိ-မှန်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ယာဂုံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနံဝါ-ဟင်းလျာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေန္တဿ-ပေးလှူသော၊ သာမဏေရဿာပိ-၏သော်မှလည်း၊ မုခံ-ကို၊ ဥလ္လောကယတော-မော်ကြည့်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဝါရန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဧကာ ပိဏ္ဍပါတပစ္စယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိ ပရိပါစိတံ-ဘိက္ခုနိသည် စီမံအပ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကုရန္တိဝါဒကို သဘောကျသောကြောင့် နောက်ထားသည်။]

အဋ္ဌာနိသံသေ သမ္ပဿန္တိ-ကား၊ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနိသံသေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အာနိသင်တို့ကို၊ (“သမ္ပဿံ-ကောင်းစွာမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏အပေါ်၌၊ သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒေသယေ-ဒေသနာပြောရာ၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ထည့်စပ်၊) ဥက္ခိတ္တကာ တယောဝုတ္တာတိ-ကား၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ-မရူခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊) အပ္ပဋိကမ္မေ-မကုစားခြင်းကြောင့်၊ (ဥက္ခိတ္တကော-လည်းကောင်း၊) ပါပိကာယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ-မစွန့်ခြင်း ကြောင့်၊ (ဥက္ခိတ္တကော) စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥက္ခိတ္တကာ-ဥက္ခိတ္တက ဖြစ်ကုန်သော၊ တယော-သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊) ဤသို့ထည့်၍ ပေးမှ “တယော”၏

ဒေန္တဿ သာမဏေရဿာပိ။ ။ “နစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခာဒါယိကာယ”စသော ဤပါဠိတော်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၊ ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္ထုကထာ ပါဠိတော်တည်း၊ ထို အဋ္ဌကထာ၌ “နစ ဘိက္ခာဒါယိကာယာတိ-ဣတ္ထိဝါ ဟောတု ပုရိသောဝါ၊ ဘိက္ခာဒါန သမယေ မုခံ န ဥလ္လောကေတဗ္ဗံ” ဤသို့ဖွင့်ခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း “အန္တမသော ၊ပေ၊ သာမဏေရဿာပိ”ဟု သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ထို ပိဖြင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ မျက်နှာကို ကြည့်သောရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဟု အထူး ဆိုဖွယ်မလိုပါ-ဟု ပြသည်။

ကောသမ္ပက၊ပေ၊ အာနိသံသေ။ ။ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တာနိသံသေတိ ဣဒံ ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ “သစေ မံ ဣမေ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိဿန္တိ၊ န မယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿန္တိ”တိ အာဒိနာ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ အာဒိနဝံ ဒေသေတွာ ပရောသန္တိ သဒ္ဓါယ အာပတ္တိဒေသနာ ပိဓာနမုခေန (အာပတ်ကို ဒေသနာပြောမှု အစီအအရင်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်) သာမတ္တိယတော ပကာသိတေ ဧကတော ဥပေါသထကရဏ၊ ပဝါရဏာ ကရဏ၊ သံယကရဏ၊ အာသနေ နိသီဒန၊ ယာဂုပါနေ နိသီဒန၊ ဘတ္တဂ္ဂေ နိသီဒန၊ ကေစ္ဆန္တေ သယန၊ ယထာဝုမှ အဘိဝါဒနာဒိကရဏ သင်္ခါတေ အဋ္ဌာနိသံသေ သန္တာယ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။

သရုပ်ပေါ်သည်။] တော စတ္တာလီသ သမ္မာဝတ္ထနာတိ-ကား။ တောသံ ယေဝ ဥက္ခိတ္တကာနံ-ထို ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းတို့၏ပင်၊ စတ္တကောသု-ဤမျှ (လေးဆယ့် သုံးပါး) အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထေသု-ကျင်ဝတ်တို့၌၊ ဝတ္ထနာ-ကျင့်ခြင်းကို၊ (“ဝတ္ထာ-ပြီ”၌ စပ်။)

ပဉ္စဌာနေ မုသာဝါဒေါတိ-ကား။ ပါရာဇိက၊ပေ၊ သင်္ခါတေ-ပါရာဇိက၊ပေ၊ ဒုက္ကဋ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဌာနေ-ငါးပါးသော ဌာနတို့သို့၊ မုသာဝါဒေါ-ဒသည်၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ [အကျယ်ကို ဥပါလိပဉ္စက မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ဝတ္ထနာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] စုဒ္ဒသ ပရမန္တိ ဝုစ္ဆတိတိ-တိဟူသော စကားကို၊ ဒသာဟ ပရမာဒိ နယေန-ဒသာဟပရမံ အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ ဟောဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [“စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့်လေးပါးတို့ကို၊ ပရမန္တိ-ပရမံဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “စုဒ္ဒသ”၏ သရုပ်ကို ဧကုတ္တရိကနယ၊ ဆက္ကဝါရ ဝတ္ထနာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] ဒွါဒသ ပါဠိဒေသနီယာတိ-ကား။ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ စတ္တာရိ-၄ပါးသော ပါဠိ ဒေသနီယတို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ အဋ္ဌ-တို့လည်းကောင်းတည်း။ စတုနံ ဒေသနာယစာတိ-ကား။ စတုနံ-လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အစွယ ဒေသနာ(ယ)-အပြစ်ကို ပြောခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [စတုနံတိ ဝိနယေ အာဂတာနံဝသေန ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။] သာ-ထို အစွယဒေသနာသည်၊ ကတမာ ပန-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ [ကတမာ ပန သာတိ သာ စတုမ္ဘိစာ အစွယဒေသနာ ကတမာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊] ဒေဝဒတ္တေန-အရှင်ဒေဝဒတ်သည်၊ ပယောဇိတာနံ-စေလွှတ်အပ်ကုန်သော၊ အဘိမာရာနံ- (မြတ်စွာဘုရားကို) လွမ်းမိုး၍သတ်မည့် လေးသမားတို့၏၊ အစွယဒေသနာ-အပြစ်ကိုပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ-၏၊ ဥပဌာယိကာယ-အလုပ်ကျွေးမ၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဝမုဿ-ဝမုမည်သော၊ လိစ္ဆဝိနော-လိစ္ဆဝိမင်း၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဝါသဘဂါမိယတ္ထေရဿ-ဝါသဘဂါမိယထေရ်၏ (အပေါ်၌)၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ အစွယဒေသနာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ စတုနံ-တို့၏၊ အစွယဒေသနာ နာမ-မည်သည်၊ (ဟောတိ)။

အဘိမာရာနံ။ ။အဘိမာရေတိ အဘိဘဝိတွာ ဘဂဝန္တံ မာရဏတ္တာယ ပယောဇိတေ ဓနုဓရေ- ဂဏဘောဓနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို “အဘိဘဝိတွာ မာရေန္တိတိ အဘိမာရာ”ဟု ပြုပါ၊ ယောဇနာ၌ကား-“အဘိနိလိယိတွာ ဓနုနာ မာရေန္တိတိ အဘိမာရာ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေသည်။

အဘိမာရ ဟေ၊ ဝါသဘဂါမိယတ္ထေရဿ။ ။ပယောဇိတ အဘိမာရဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓက၌၊ အနုရုဒ္ဓထေရဿ ဥပါဌာယိကာဝတ္ထုသည် ပါဠိတိ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ဒုတိယသဟဿယျသိက္ခာပုဒ်၌ “ဝမုလိစ္ဆဝိဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂဗုဒ္ဓကက္ခန္ဓက၌၊ ဝါသဘဂါမိယ

အဋ္ဌဂီကော မုသာဝါဒေါတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေဝဿ၊ပေ၊ ဘဏိဿန္တိ-ဟူသော စကားကို၊ အာဒိကတ္တာ-အစပြု၍၊ ဝိနိဓာယ သညန္တိ ပရိယောသာနေဟိ- ဝိနိဓာယသည်အဆုံး ကုန်သော၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အဓိက-တို့ဖြင့်၊ အဋ္ဌဂီကော- ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ (“မုသာဝါဒေါ ဟောတိ”၌စပ်၊) ဥပေါသထင်္ဂါနိပိ- ဥပုသ်၏ အင်္ဂါတို့ကိုလည်း၊ ပါဏံ နှဟနေဟိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည် သာ၊ [ဧကုတ္တရိကနယ၊ အဋ္ဌကဝါရ ဝတ္ထုနာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] အဋ္ဌဒူတေယျင်္ဂါနိတိ-ကား၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သာဝေတာ စာတိ အာဒိနာ-သာဝေတာစ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သံဃဘောဒကေ-သံဃဘောဒ ကက္ခန္ဓကဋ္ဌ၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ် ပြီးကုန်သော ဒူတေယျင်္ဂတို့တည်း၊ အဋ္ဌ- ကုန်သော၊ တိတ္ထိယဝုတ္တာနိ-တို့ကို၊ မဟာဓန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ။

အဋ္ဌဝါစိကာ ဥပသမ္ပဒါတိ-ဒါဟူသော စကားကို၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒံ- ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုန္ဓာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကိုယူရာ ဆွမ်းစားစေရပ်၌၊ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့အား၊ ဣတရာဟိ-အခြားသော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ပစ္စုန္ဓာယ-ရှေးရှုထ၍၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော အဋ္ဌဟိတိ-ကား၊ အဋ္ဌဟိ-န်သော၊ အဓိက-တို့နှင့်၊ သမန္နာ ဂတော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ [ပါစိတ်၊ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ပါသည်။]

တ္ထေရဝတ္ထုသည် မဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌ လာ၏၊ ထို၌ “ကဿပဂေါတ္တ ဘိက္ခု”ဟု ဆို၍၊ ဤ၌ ဝါသဘဇ္ဈဝယ် သီတင်းသုံးသောကြောင့် “ဝါသဘဂါမိယထေရ်”ဟု ဆိုသည်။

အဋ္ဌန္တံ ပစ္စုန္ဓာတဗ္ဗံ။ «ဆွမ်းစားကျောင်း (စေရပ်)၌ အကြီးဆုံး ဘိက္ခုနီ ၈-ပါးတို့အား အခြားသော ငယ်သူတို့က (အလျင်ရောက်နေလျှင် ထ၍) နေရာပေးရမည်၊ [ဤပါဠိတော် သည် “အနုစာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘတ္တဂ္ဂေ အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနိ ယထာဝုဗု၊ အဝသေသာနံ ယထာဂတိကံ”ဟူသော စူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနီဓန္ဓကပါဠိနှင့် သဘောတူ၏။]

ဝိမတိ။ «အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနိ- ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ဣတရာယ အာဂတာယ ဝုဗ္ဗာယ ဘိက္ခုနီယာ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ-ဆွမ်းစားစေရပ်၌ ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ စ၍ ဘိက္ခုနီ ၈-ပါး ကြီးစဉ် ငယ်လိုက် ထိုင်နေစဉ် မိမိတို့ထက်ဝါကြီးသော ဘိက္ခုနီလာလျှင် ထိုဘိက္ခုနီကြီးအား ထိုရှစ်ပါးကထ၍ နေရာပေးရမည်။

မှတ်ချက်။ «ဤအဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် “အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနိ”၌ “အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုနီဟိ”ဟု ကတ္တာအနက်ပေးရလိမ့်မည်၊ ဤအဖွင့်သည် ဝိနည်းသဘော မှန်သော်လည်း ပါဠိတော်ရင်း၏ အဘော်ကျဟန်မတူ၊ ထို့ကြောင့် “အထဝါ အဋ္ဌန္တံ ဝုဗ္ဗာနံ ဘိက္ခုနီနိ ဣတရာယ နဝကတရာယ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ”ဟု တစ်မျိုးဖွင့်ပြန်သည်၊ ဤ၌ “ဣတရာယ”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ “ဣတရာဟိ”ဟုရှိ၏။

ကေသ သေဇ္ဇန္တိ ဂါထာယ-အစရှိသော ဂါထာ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ နဝသု-ကိုးပါးကုန်သော၊ ဇနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒုတိ-ခွဲ၏၊ တဿေဝ-၏သာ၊ ဆေဇ္ဇံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ဒေဝဒတ္တောဝိယ-သည်ကဲ့သို့၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကောကာလိ ကာဒိနံ-ကောကာလိက အစရှိသည်တို့၏၊ (ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ ဟောတိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဘောဒကာနုဝတ္တကာနံ-သံဃာအသင်းခွဲသောရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုနံ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မဝါဒိနံ-ဒီဖြစ်ကုန်သော၊ စတုနံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့၏၊ ဣမာ အာပတ္တိယောစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဣမာ) အနာပတ္တိယောစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “အနာပတ္တိယော” ကျ၏၊] ဧကဝတ္ထုကာ-တူသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ သံဃဘောဒ ဝတ္ထုကာ ဧဝံ-သံဃာအသင်း ခွဲခြင်းဟူသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ [“ဧကဝတ္ထုကာ”ကိုပင် “သံဃဘောဒဝတ္ထုကာ ဧပ”ဟု ဖွင့်သည်။]

နဝ အာဃာတဝတ္ထုနီတိ ဂါထာယ-နိ အစရှိသော ဂါထာ၌၊ နဝဟီတိ-ကား၊နဝဟိ-န်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့ကြောင့်၊သံဃော-သည်၊ ဘိန္ဒုတိ-၏၊ [အကျယ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကဉ္စ ကြည့်ပါ။] ဥတ္တိယာ ကရဏာ နဝါတိ-ကား၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ နဝ-ကိုးပါးတို့သည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကရဏာ-ပြုထိုက်သော ကံတို့သည်၊ နဝ-တို့တည်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “နဝ”၏ သရုပ်သည် ကမ္မဝဂ်၌ ထင်းရှားလတ်၊] သေသံ-ကြွင်းသော ဝိသဇ္ဇနာသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

(၄) အဝနန္တနိယပုဂ္ဂလာဒီဝတ္ထုနာ

၄၇၇။ ဒသပုဂ္ဂလာ နာဘိဝါဒေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာ-န်သော၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဇနာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (“နာဘိဝါဒေတဗ္ဗာ-ရှိမခိုးထိုက်ကုန်” ၌စပ်) အဉ္ဇလိသာမိစေနဗာတိ-ကား၊ [“သာမိစိ”ဟု ဤကာရန္တပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် “အဉ္ဇလိသာမိစိနာစ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] သာမိစိကမ္မေန-အရိအသေပြုမှုနှင့်၊

ဒသ ဇနာ။ ။ဒသဇနာတိ-“ဒသ ဣမေ ဘိက္ခုနေ အဝနန္တိယာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တာ နဝကအနုပသမ္ပန္န နာနာသံဝါသက မာတုဂါမ ပဏ္ဍကာ ပဉ္စ၊ ပါရိဝါသိကာဒယောစ ပဉ္စာတိ ဒသ ဇနာ-ဝိမတိ၊ [ပါရိဝါသိကာဒယော၌ အာဒိဖြင့် မူလာယ ပဋိကဿနာရဟ၊ မာနတ္တာရဟ၊ မာနတ္တစာရိက၊ အတ္တာနာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ယူပါ။]

သာမိစိကမ္ပေန-အရိအသေပြုမှုနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အဉ္ဇလိစ-လက်အုပ်ချီမှုကိုလည်း၊
တေသံ-ထို ဆယ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ နကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊
ပါနိယပုစ္ဆနတာလဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏာဒိ-သောက်ရေဖြင့် ပန်ပြောခြင်း၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း
ကို ယူခြင်းအစရှိသော၊ ခန္ဓကဝတ္ထံ-ကို၊ တေသံ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊ နေဝဒသေ
တဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ [သာမိစိကမ္ပ၏ အဖွင့်၊] အဉ္ဇလိ-လက်အုပ်ကို၊ န ပဂ္ဂဏိတဗ္ဗော-
မချီမြှောက်ထိုက်၊ [အဉ္ဇလိ၏ အဖွင့်၊] ဣတိ အတ္ထော၊ ဒသန္တံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊
တေသံယေဝ ဒသန္တံ-ထို ဆယ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (အပေါ်၌)ပင်၊ ဧဝံ-
သို့(ရှိခိုးမှုစသည်ကို)၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဒသစီဝရ
ဓာရဏာတိ-ကား၊ ဒသဒိဝသာနိ-ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ အတိရေကစီရေဿ-
အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊
ဓာရဏာ-ဆောင်ခြင်းကို၊ အနုညာတာ-တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပဉ္စန္ဒါပေ၊ စီဝရန္တိ-ကား၊ ပဉ္စန္ဒ-န်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ-တို့အား၊ သမ္ပုခါဝ-
မျက်မှောက်၌ပင်၊ (စီဝရ-ကို)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ သတ္တန္တံ သန္တေတိ-ကား၊
ဒိသာပက္ကန္တ ဥမ္ပတ္တက ခိတ္တစိတ္တ ဝေဒနာဇ္ဇာနံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသော
ရဟန်း၊ ရူးသောရဟန်း၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၊ (ပြန်လွင့်သော
စိတ်ရှိသောရဟန်း) ဝေဒနာ နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ တိဏ္ဍံ-
သုံးယောက်လုံးကုန်သော၊ ဥက္ခိတ္တကာနံ-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ဣမေသံ သတ္တန္တံ-ဤ ၇-ယောက်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပဋိရူပေ-လျှောက်ပတ်
သော၊ ဂါဟဏေ-ယူစေမည့်သူသည်၊ (အစားယူပေးမည့်သူသည်)၊ သန္တေ-ရှိလတ်
သော်၊ ပရမ္ပုခါပိ-မျက်ကွယ်၌လည်း၊ (စီဝရံ)၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဝေထိုက်၏၊ သောဠသန္တံ
န ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သေသာနံ-န်သော၊ စီဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်
ပြီးကုန်သော၊ ပဏ္ဏကာဒိနံ-ပဏ္ဏုက် အစရှိကုန်သော၊ သောဠသန္တံ-တစ်ကျိတ်
ခြောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ (စီဝရံ) န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးဝေထိုက်။

ကတိသတံ၊ပေ၊ ဆာဒယိတွာနာတိ-ကား၊ ကတိသတံ-အဘယ်အရာဟူသော၊
အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-ဖုံးထားပြီး၍၊
("မုစ္ဆေယျ-လွတ်ရာပါသနည်း"ဟု ပါဠိတော်၌စပ်)၊ ဒသသတံ၊ပေ၊ ဆာဒယိတွာနာ
တိ-ကား၊ဒသသတံ-တစ်ရာဆယ်လီသော၊ (ဝါ-တစ်ထောင်သော)၊ အာပတ္တိယော-
တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-၍၊ ("မုစ္ဆေယျ"၌စပ်)ဟိ-
ထင်ရှားပြအံ့၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဂါထာ၌၊ သင်္ခေပတ္ထော-
အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒိဝသေဒိဝသေ-
နေတိုင်းနေတိုင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ တစ်ပုဒ်သာရှိ၏၊] သတံ သတံ-တစ်ရာတစ်ရာစီ
သော၊ သံဃာဒိသေသာပတ္တိယော-သံဃာဒိသေသံအာပတ်တို့သို့၊ အာပတ္တိတွာ-

ရောက်ပြီး၍၊ ဒသဒသဒိဝသေ-ဆယ်ရက် ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပဋိစ္စာဒေတိ-
 ဖုံးထား၏။ တေန-ထို ရဟန်းသည်၊ ရတ္တိသတ-ညဉ့်တစ်ရာပတ်လုံး၊ အာပတ္တိ
 သဟဿံ-အာပတ်တစ်ထောင်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိစ္စာဒိတ-ဖုံးထားအပ်သည်၊
 ဟောတိ-၏။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပါရိဝါသိကော-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးသည်
 (သမာနော-သော်၊) သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ အာပတ္တိယော-
 တို့ကို/ဒသာဟပုဋိစ္စန္ဒာတိ-ဒသာဟပုဋိစ္စန္ဒာဟူ၍၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသ်ကို၊ (ပေါင်း၍
 ယူအပ်သော သမောဓာနပရိဝါသ်ကို၊) ယာစိတွာ-တောင်းပြီး၍၊ ဒသ-
 တစ်ဆယ်ကုန်သော၊ ရတ္တိယော-ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာန-နေပြီး၍၊ [အချို့စာအုပ်
 ၌ “ဝသိတွာ ဧဝ-နေပြီး၍သာလျှင်”ဟု ရှိ၏၊] မုစ္ဆေယျ-ရာ၏၊ ဣတိ အယံ-
 ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-တည်း။

ဒွါဒသ ကမ္မဒေါသာ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ အပလောကနကမ္မ-အပလောကနကံ
 သည်၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ-အဓမ္မေနဝဂ္ဂသည်၊(အတ္ထိ)၊ အဓမ္မေန သမဂ္ဂ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊
 ဓမ္မေန ဝဂ္ဂ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဥတ္တိကမ္မ၊ပေ၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မာနိပိ-
 ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ တို့သည်လည်း၊ တထာ-ထို အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ စသောအားဖြင့်
 သုံးပါးစီပြားကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကသ္မိ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ကမ္မေ-
 ဌံ၊ တယောတယော-သုံးပါး သုံးပါးတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒွါဒသ-န်သော၊ ကမ္မ
 ဒေါသာ-ကံ၏အပြစ်တို့ကို၊ ဝါ-အပြစ်ရှိသော ကံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ၊ [ဒွါဒသကမ္မဒေါသာတိ ဒေါသယုတ္တကမ္မာနိ ဒွါဒသာတိ အတ္ထော၊-
 ဝိမတိ။] စတယော ကမ္မသမ္ပတ္တိယော တိ-ကား၊ အပလောကနကမ္မ-သည်၊
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂ-ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သေသာနိပိ-ကြွင်းသော ဥတ္တိကံ
 စသော ကံတို့သည်လည်း၊ တထာ-ထိုအတူ ဓမ္မေနသမဂ္ဂကံတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-
 သို့၊ စတယော-န်သော၊ ကမ္မသမ္ပတ္တိ ယော-ကံ၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို၊ ဝါ-
 ပြည့်စုံသော ကံတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ [ကမ္မသမ္ပတ္တိ ယောတိ-သမ္ပန္န ကမ္မာနိ၊
 ဝိသုဒ္ဓကမ္မာနိတိ အတ္ထော။- ဝိမတိ။]

ဆ ကမ္မာနိတိ-ကား၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မ-အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း၊
 အဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိဂ္ဂဟကေန ဝဂ္ဂကမ္မ-လည်းကောင်း၊ပေ၊
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဆ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊
 ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧကေတ္ထ ဓမ္မိကာ ကတာတိ-
 ကား၊ ဧတ္ထ-ဤခြောက်မျိုးသော ကံတို့တွင်၊ ဧကံ-သော၊ ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မမေဝ-
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံကိုသာ၊ ဓမ္မိကံ-တရား၌ ယှဉ်သောကံကို၊ ကတံ-ပြုတော်မူအပ်
 ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုတိယဂါထာ ဝိသုဒ္ဓနေပိ-ဒုတိယဂါထာ၏ အဖြေ၌လည်း၊
 (“စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဝုတ္တာနိ”စသော အဖြေ၌လည်း၊) ဧတဒေဝ-ဤ ဓမ္မေန
 သမဂ္ဂကံကိုသာ၊ ဓမ္မိကံ-ကို၊ (ကတံ-ပြီ။) [ဧတဒေဝါတိ-ဓမ္မေန သမဂ္ဂမေဝ၊-
 ဝိမတိ။]

ယံ ဒေသိတံတိ-ကား၊ ယာနိ-အကြင်အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝုတ္တာနိ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပကာသိတာနိ-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [“ယာနိ ဒေသိတာနိ” ဟုဖွင့်သောကြောင့် “ယံ ဒေသိတံ” ကို ဝစန ဝိပလ္လာသ” ဟု ကြံစေလိုသည်။] အနန္တဇီနောတိ အာဒိသု-အနန္တဇီနော အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပရိယန္တ ပရိစ္ဆေဒ ဘာဝရဟိတတ္တာ-အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ အနန္တ-အနန္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တံ-ထို အနန္တနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ (“ဇိတံ” စသည်၌စပ်၊) ရညာ-မင်းသည်၊ သပတ္တဂဏံ-ရန်သူ အပေါင်းကို၊ အဘိမဒ္ဒိတွာ-နှိပ်နင်း၍၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ (ဇိတံ)ဝိယ-အောင်အပ် သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊) ကိလေသဂဏံ-ကိလေသာအပေါင်းကို၊ အဘိမဒ္ဒိတွာ-၍၊ ဇိတံ-အောင်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိဇိတံ-ပြီ၊ အဓိကတံ-ရတော်မူအပ်ပြီ၊ သမ္ပတ္တံ-ကောင်းစွာရောက်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-ကို၊ အနန္တ ဇီနောတိ-နဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အနန္တ နိဗ္ဗာန် အဓိနိ ဇီနိတွာ ပဋိလဘတိတိ အနန္တဇီနောတိ အာဟာ “ပရိယန္တ” ဣစ္စာဒိ၊ ဝိမတိ၊] သွဝ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ပင်၊ [သွဝါတိ သော ဧဝ ဘဂဝါ-ဝိမတိ၊] ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု-ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌၊ နိဗ္ဗိကာရတာယ-ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဒိ-တာဒိမည်တော်မူ၏၊ (ဣဋ္ဌကို ထိုအနိဋ္ဌကဲ့သို့၊ အနိဋ္ဌကိုလည်း ထိုဣဋ္ဌ ကဲ့သို့ ရှုတော်မူတတ်ပါပေ၏၊) တဒဂံ၊ ပေ၊ နိဿရဏဝိဝေကသင်္ခါတံ-တဒဂံ ဝိဝေက၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေက၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိဝေက၊ နိဿရဏဝိဝေက ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိဝေကပဉ္စကံ-ဝိဝေက ၅-ပါးအပေါင်းကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိဝေကဒဿိ-ဝိဝေကဒဿိ မည်တော်မူ၏၊ အနန္တဇီနော-အပိုင်း အခြားမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို အောင်နိုင်တော်မူပြီးသော၊ တာဒိနာ-တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဝိဝေကဒဿိနာ-ငါးပါးသော ဝိဝေကကို မြင်တော်မူပြီးသော၊ တေန-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယာနိအာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ-အကြင်အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-နိပြီ၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ [ဓန္ဓာနိကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသ ကြံပါ။]

ဧကေတ္ထ၊ ပေ၊ သမထေဟိတိ ဧတ္ထ-ဟိဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အယံ-ကား၊ ပဒသမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းတည်း၊ သတ္တာရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သတ္တ-န်သော၊ ယာနိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ-တို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ နသမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ အထဓေါ-စင်စစ်ကား၊ ဆ-န်သော၊ သမထာ-တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေန-သမ္မုခါဝိနယ သမထအားဖြင့်၊ သမ္ပန္နိ-န်၏၊ သမာယောဂံ-သမ္မုခါဝိနယသမထနှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-န်၏၊ ယန-ဆက်ဧတ္ထ-ဤသမထတို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ သမ္မုခါဝိနယောဝ-သည်သာ၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ သမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ သမထဘာဝံ-

ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ-ထိုသမျှခါဝိနယ သမထ၏၊ အညေန-သော၊ သမထေန-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အနိပ္ပတ္တိနာမ-မပြီးစီးခြင်းမည်သည်၊ န အတ္တိ-မရှိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧကေတ္ထ၊ပေ၊ သမထေဟိတိ-ဟိဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္တေရေန) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တာဝ-အတ္တနောမတိမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဣမိနာ ဓိပ္ပာယေန-ဤ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အတ္ထော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝုတ္ထော-ပြီ။

မယံ ပန-ငါတို့သည်ကား၊ (“ဂဟေတွာ၊ ရောစေယျာမ”တို့၌စပ်၊) ဝိနာတိ နိပါတဿ-ဝိနာဟူသော နိပါတ်၏၊ ပဋိသေခနမတ္ထံ-ပဋိသေခမျှ ဖြစ်သော၊ အတ္တံ-အနက်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကေတ္ထ၊ပေ/သမထေဟိတိ-ဟိဟူသောပါဌ် ၏၊ (“တေမတ္ထံ”၌စပ်)သတ္တသု-န်သော၊ တေသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု-ဤအာပတ်အစု တို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓော-သည်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ တစ်နည်း၊ သမထေဟိဝိနာ-သမထတို့မပါဘဲ၊ သမ္ပတိ-၏၊ ဣတိ တေမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ရောစေယျာမ-နှစ်သက်ကုန်၏၊ စ-သာဓက ကား၊ ယာသာ အာပတ္တိ၊ပေ၊ သမ္ပတိတိ-ဟူသော ဧတံ-ဤစကားကို၊ (သံဂီတိ ကာရေဟိ)ဝိ-တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ယာသာ အာပတ္တိ-အကြင် ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ အနဝသေသာ-အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ သာ အာပတ္တိ-ထိုပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ကတမေန အဓိကရဏေန-အဘယ် အဓိကရဏ်းကြောင့်မှ၊ နသမ္ပတိ-မငြိမ်း၊ ကတမဓိဋ္ဌာနေ-အဘယ်ဋ္ဌာန၌မှ၊ ကတမေန သမထေန-အဘယ် သမထကြောင့်မှ၊ န သမ္ပတိ-။]

ဆဉ်နဒိယဗုသတာတိ-ကား၊ ဥပါလိ-လိ၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု- သည်၊ အဓမ္မံ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ တသ္မိ-ထိုအဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-အဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ ဘောဒေ-သံဃာကွဲပြာခြင်း၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိ-ထိုအဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဘောဒေ-၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-ဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိ-ထို အဓမ္မ၌၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဘောဒေ- သံဃာကွဲပြားခြင်း၌၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)

ယာသာ အာပတ္တိ၊ပေ၊ သမ္ပတိ။ ။ဤပါဠိတော်သည် အဓိကရဏဘောဒ၊ အဓိကရဏ ပစ္စယာပတ္တိအခန်း၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ဤ၌ “န သမ္ပတိ”ဟု ဆိုထားသောကြောင့် “ဝိနာ သမထေဟိ”၌ “ဝိနာ”ကိုလည်း “ပဋိသေခမတ္ထမတ္ထံ”ဟု ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်ရင်း၌ “န ကတမဓိ ဋ္ဌာနေ”ဟု “န”ပါသေး၏၊ ထိုအလို “ကတမဓိဋ္ဌာနေ-အဘယ်ဋ္ဌာန၌မှ၊ န သမ္ပတိ”ဟု ကြိယာတစ်ရပ် ဖြတ်ပါ။

[ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ “တသို့” ဝေမတိကော၊ ဘောဒေ ဝေမတိကော” နေရာဝယ် “တသို့” ဝေမတိကဘောဒေ” ဟု အချို့စာအုပ်၌ ပါရှိပျက်၏။] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဋ္ဌာရသန္တ-နိသော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုန-တို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌာရသ-နိသော၊ ယာနိ အဋ္ဌကာနိ-အကြင်အဋ္ဌကတို့ကို၊ သံဃဘောဒက္ခန္ဓကော-၌၊ (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုအဋ္ဌကတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဆဉ်နီဒိယဗုဒ္ဓသတ-ပေးပြီးဖြင့် ယုတ်လျော့သော အခွဲအားဖြင့် နှစ်ရာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (၁၄၄ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို) အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ်လတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

အဋ္ဌာရသ အနာပါယိကာတိ-ကား၊ ဥပါလိ-လိ၊ ဣဓ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဓမ္မ-ကို၊ ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဒီပေတိ-၏၊ တသို့-ထိုအဓမ္မ၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-ဓမ္မဟု အယူရှိသည်၊ ဘောဒေ-သံဃာကွဲပြားခြင်း၌၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ အဝိနိဓာယ-မထင်ရှားအောင်မပြုမူ၍၊ ခန္တိ-နှစ်သက်ခြင်းကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ ရစိ-အကြိုက်ကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ ဘာဝ-အလိုကို၊ အဝိနိဓာယ-၍၊ အနုဿာဝေတိ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေ၏၊ သလ္လာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတိ-ယူ စေ၏၊ (ကိ)အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ အယံ-ကား၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဣဒံ-ကား၊ သတ္ထု-၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမတော်တည်း၊ ဣဒံ-ဤ စာရေးတံကို၊ ဂဏှထ-ယူကြပါကုန်၊ ဣမံ-အယူကို၊ ရောစေထ-နှစ်သက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဂါဟေတိ-၏)၊ ဥပါလိ၊ အယမ္ဗိ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ သံဃဘောဒကော-သံဃာကို အသင်းခွဲတတ်သူတည်း၊ န အာပါယိကာ-အပါယ်၌ ဖြစ်လတ်သူမဟုတ်၊ န နေရယိကော-ငရဲ၌ ဖြစ်လတ်သူမဟုတ်၊ န ကပ္ပဋ္ဌော-အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်လတ်သူမဟုတ်၊ န အတေကိစ္ဆော-ကုစား၍မရကောင်းသူ မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေနသို့-တစ်ပါးပါးသော၊ ဝတ္ထုသို့-၌၊ ဧကေန-တစ်ပါး

ပါဠိတော်အဖွင့်။ ။ဆဉ်နီဒိယဗုဒ္ဓသတ စသော ဤပါဠိတော်၏ အထက်၌ “ကတိ အာပါယိယာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓောနာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ၊ ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿ၊ ဝိနယာနိ သုဏောမတေ” ဟု ပါဠိတော်တစ်ရပ်၏၊ ထို၌ “ဝိနယံ-ဝိနည်းကို၊ ပဋိဇာနန္တဿ-သိ၏ဟု ဝန်ခံသော၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ ဝိနယာနိ-အရှင်ဘုရား ပြောဆိုအပ်လတ်သော ဝိနည်းတို့ကို၊ သုဏောမ-နာလိုပါကုန်၏” ဟု ပေးပါ၊ ဝိနယံ၊ ပေ၊ သုဏောမ တေတိအာဒိနာ ဥပ္ပါလိတ္ထေရေနေဝကေ ဝိနယဓရံ သမ္ဗုဓေ ဌိတံ ပုစ္ဆန္တေနဝိယ ပုစ္ဆိတွာ တေန ဝိသန္ဓိတံဝိယ ဝိသန္ဓနံ ကတံ၊ တတ္ထ ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿာတိ ဝိနယံ ဇာနာမိတိ ပဋိဇာနန္တဿ၊ ဝိနယာနိတိ ဝိနယေတယာ ဝုစ္စမာနေ သုဏောမ၊-ဝိမတိ။]

ဇောနာနာ။ ။အဋ္ဌာရသ အဋ္ဌကာနိတိ အဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒေ၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒေ၊ ဝေမတိကဘောဒေသုတိသု ဧကမေကံ မူလံ ကတွာ တယော တယော မူလိကတွာ နဝ ဟောန္တိ၊ တေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘောဒံ အပနေတွာ အဋ္ဌ ဟောန္တိ၊ တာနိ အဋ္ဌာရသ ဘောဒကရဝတ္ထုသုယောစတွာ အဋ္ဌာရသ အဋ္ဌကာနိ ဟောန္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တစ်ပါးကို၊ ကတ္တာ-၍၊ သံဃသောဒကက္ခန္ဓကာဝသာနေ-သံဃသောဒကက္ခန္ဓက၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့ကို၊ (“အနာပါယိကာ-အပါယံ၌ မဖြစ်လတ် သူတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “ဒိဋ္ဌိ အဝိနိဓာယ”အရ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် အဓမ္မကို ဓမ္မထင်၍ စိတ်အရင်းတိုင်း ပြောကြသောကြောင့် (မှသားမပါသောကြောင့်) အနာပါယိက ဖြစ်ကြရသည်။] အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ အဋ္ဌကာ-အဋ္ဌကတို့ကို၊ ဆဉ်နဒိယမုသတဝိသဇ္ဇနေ-ဆဉ်နဒိယမုသတ၏ အဖြေ၌၊ ဝုတ္တာယေဝ-ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သည်သာ။

၄၇၈။ ကတိ ကမ္မာနိတိအာဒိန-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဂါထာန-တို့၏၊ ဝိသဇ္ဇန-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။

အပရဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သောဒမောစနဂါထာ

(၁) အဝိပူဝါသာဒီပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၄၇၉။ သောဒမောစနဂါထာသု-သောဒမောစန ဂါထာတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆာယော စဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အသံဝါသောတိ-ကား၊ ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒီနာ-ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ အစရှိသော၊ သံဝါသသေန-သံဝါသအားဖြင့်၊ (အတူတကွနေထိုင်ကြောင်းဖြစ်သော သံဝါသအားဖြင့်၊) အသံဝါသော-သံဝါသမရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗောဂေါ၊ပေ၊ န လတ္တတိတိ-ကား၊ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ-မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ပန-အနွယ်၊ နဟာပန ဘောဇနာဒိ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂန-ရေချိုးပေးခြင်း၊ အစာကျွေးခြင်းအစရှိသော စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ခြင်းကို၊

သောဒမောစန ဂါထာသု။ ။ သောဒံ မောဇ္ဇန္တိတိ သောဒမောစနာ၊ သောဒမောစနာစ+တာ+ ဂါထာယောစာတိ သောဒမောစနဂါထာ၊ ဤဂါထာတို့၏ အဖြေကို ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈေးထွက်အောင် ကြံစည်ရသောကြောင့် “သောဒမောစနဂါထာ”ဟု ခေါ်သည်၊ အချို့နေရာ၌ “သောဒမောစိကာ”ဟု တွေ့ရ၏။ [လေးနက်သော ကျမ်းစာများကို ကြံစည်စိုက်၊ ရေးသားစိုက်၌ လည်း ဈေးထွက်ကြရသည်သာ။]

အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ။ ။ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါနာမ မေထုနဓမ္မာဒိတိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တာ-သာရတ္ထ၊ ဤအတိုင်း နိဿယ၌ “အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါ-မအပ်သောအတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော မေထုနအဓမ္မစသည်ကို”ဟု ပေးပါ၊ အကပ္ပိယသဗ္ဗောဂေါတိ အနုပသမ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓိ-ကာတုံ ပဋိက္ခိတ္တော ဥပေါသထာဒိသံဝါသော စေ ဝုတ္တာ-ဝိမတိ၊ ဤအလို “မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာကို”ဟု ပေးပါ၊ ထိုအကပ္ပိယသဗ္ဗောဂကို လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သော ကလေးနှင့် မယ်တော် ဘိက္ခုနီတို့ကို အတူတကွမရအပ်-ဟူလို။

မာတရာယေဝ-အမိဘိက္ခုနီသည်သာ၊ ကာတုံ-တုံ၊ (ပြုခွင့်ကို)၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ အဝိပ္ပဝါသေန အနာပတ္တိတိ-ကား၊ သဟ ဂါရသယျာယ-တစ်မိုးတစ်ရံထည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွ အိပ်ခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပါဠိတော်၌ “အဝိပ္ပဝါသေန-မကင်းမူ၍ နေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတူတကွနေခြင်းကြောင့်”ဟု ပေးပါ၊] ပညာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာတိ-ကား၊ သော ပညာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင်၊ ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံစည် အပ်ပြီ၊ အဿာ-ထိုပြဿနာ၏၊ ဝိသစ္စနံ-ကို၊ ဒါရကမာတုယာ-ကလေး၏ အမိဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-ဘိက္ခုနီအားဖြင့်၊ ခေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ- ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ပုတ္တံ-သားငယ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဧတံ-ဤပြဿနာကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ+တဟိ”အရ ကလေး၏ မိခင်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနီဓနုကဋ္ဌ ပါ၏။]

အဝိသန္တိတဂါထာ-အဝိသန္တိတဂါထာကို၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ်ကို၊ (ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်မှုကို)၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဂရုဘဏ္ဍံ သန္ဓာယာတိ-ဂရုဘဏ္ဍေန ဂရုဘဏ္ဍပရိဝုတ္တနံ သန္ဓာယ၊-ဝိမတိ၊] ပန-ဆက်၊ အဿာ-ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ-ဂရုဘဏ် အဆုံးအဖြတ်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ-သည်သာ၊ [သေနသနက္ခန္ဓကဝတ္ထနာ၊ အဝိသန္တိတ ဝတ္ထုကထာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်ပါ။]

ဒသပုဂ္ဂလေ နဝဒါမိတိ-ကား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကော-၌၊ ဝုတ္တေ-မိန့်တော်မူအပ် ကုန်သော၊ ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-တို့ကို၊ (“ပစ္စာ ဥပ သမ္ပန္န၊ အနုပသမ္ပန္န”စသော အဝနိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို)၊ နဝဒါမိ-ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ ဧကာဒသ ဝိသန္တိယာတိ-ကား၊ မဟာဓနုကော-မဟာဓနုကဋ္ဌ၊ ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ ယေ ဝိဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂလာ-အကြင်ရှောင်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (ဘဝဟာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“ပဏ္ဍုက်”စသော ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကို ဆိုသည်၊] တေပိ-ထို ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကိုလည်း၊ န ဝဒါမိ-ဟုတ်၊ အယံ ပညာ-ကို၊ နဂ္ဂံ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသော၊ ဘိက္ခု-သီတင်းကြီး ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-နဂ္ဂဖြစ်သော သီတင်းကြီးရဟန်း

ဗညာဓမ္မနာ။ ။ပညာ မေသာတိ ဧတ္ထ မကာရော ပဒသန္တိကရော၊ သောတိစ လိင်္ဂဝိပလ္လာသ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ပညော သောတိ အတ္ထော၊ ပညသဒ္ဓေါ ဝါ ဒွိလိင်္ဂေါ ဒဋ္ဌဇ္ဇော၊ တေနာဟ- “သော ပညာ”တိအာဒိ၊- ဝိမတိ၊ အဘိဓာန်၌ကား ပညသဒ္ဓါသုံးလိန်-ဟု ဆို၏၊ [ပညောတိသ္မု.န ယောဂါစ၊ (၁၁၅) ဂါထာ။]

ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓကဋ္ဌလည်းကောင်း၊ ပရိဝါရ၊ ဥပါလိပဉ္စက၊ ကထိနတ္ထာရဝဂ်၌ လည်းကောင်း ပါသည်။]

ကထိန သိက္ခာယ အသာဓာရဏောတိ-ဟူသော၊ ပဉ္စာ-ကို၊ နဟာပိတ ပုဗ္ဗမ- ရှေး၌ ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဘူးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ အယံ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ခုရဘဏ္ဍ-သင်ရန်း ဘဏ္ဍာကို၊ ပရိဟရိတုံ-ကိုယ်ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် သိမ်းပိုက်၍ ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (ဆောင်ခွင့် ကို)၊ နလဘတိ-မရ၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပရိဟရိတုံ) လဘန္တိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာအားဖြင့်၊ အသာဓာရဏော-(အခြားရဟန်းတို့နှင့်) ဆက်ဆံခြင်းမရှိသည်၊ (“သိယာန-ဖြစ်ရာပါသနည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) [ဤ အဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-နဟာပိတပုဗ္ဗကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မဟာဝဂ္ဂ၊ ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက၊ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု၌ ပါသည်။ သိက္ခာယ အသာဓာရဏောတိ-ခုရဘဏ္ဍ ဓာရေတုံ အနညာတ သိက္ခာပဒေန ဘိက္ခုဟိ အသာရဏ သိက္ခာပဒေါတိ အတ္ထော၊- ဝိမတိ၊ ခုရဘဏ္ဍ အနညာတ သိက္ခာပုဒ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ကြည့်ပါ။]

တံ ပုဂ္ဂလံ၊ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ-နိမ္မိတဘုရားရှင် ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [ဤပြဿနာနှင့်စပ်သော ပါဠိတော်သည် ဝိနည်း၌ မပါခဲ့၊ ပြဿနာဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းအရာကား မဟာသမယသုတ် စသော သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါသည်။ “စိန္တိတာ-နိမ္မိတဗုဒ္ဓဟု ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော် အဖြေဂါထာ၌ ပေးပါ။] အစောနာဘိ ဝိသန္ဓိယာတိ-ကား၊ အစောနာဘိ-ချက်၏အောက်အရပ်ကို၊ ဝိသန္ဓေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ မေထုနဓမ္မ

အစောနာဘိ ဝိဝနီယ။ [ဤပုဒ်၏အထက်၌ ပါဠိတော်ဝယ် “ဥပ္ပက္ခကေ န ဝဒါမိ”ဟု ရှိသေး၏၊] ထိုပါဠိတော်၏ ဆိုလိုရင်းကား၊ ညပ်ရိုးနှစ်ဖက်၏အထက်အရပ် (မှခမဂ်)၌လည်း ကောင်း၊ ချက်၏အောက်အရပ် (ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်)၌လည်းကောင်း၊ မေထုနမှီဝဲခြင်းသည် ရိုးရာဖြစ်၍ မဆိုလို၊ ထို ၂-ရပ်မှကြွင်းသောအရပ်၌ မေထုနမှီဝဲခြင်းကြောင့် အဘယ်သို့လျှင် ပါရာဇိက ကျပါသနည်း-ဟု မေးသည်။

ဝိမတိ။ [ဥပ္ပက္ခကေ န ဝဒါမိတိ အက္ခတော ဥဒ္ဓသိဿ ဌိတမုခမဂ္ဂေပိ ပါရာဇိကံ သန္ဓာယ န ဝဒါမိ၊ အစောနာဘိန္တိ နာဘိတော ဟေဋ္ဌာ ဌိတဝစ္စပဿာဝမဂ္ဂေပိ ဝိဝနီယ အညသ္မိ သရိရပ္ပဒေသေ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ ကထံ ပါရာဇိကော သိယာတိ အတ္ထော၊ [ယောစနာ၌ ကဗန္ဓပုဒ်ကို အသိသကတ္တာ ဧကေန သရိရေန စိဝိတံ ဗန္ဓတိတိ ကဗန္ဓော”ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ အခြားနည်းများကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသ္မာဒိကာ တတိယအုပ် စတုတ္ထပါရာဇိက၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပစ္စယာ-မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကကျသူသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာပါသနည်း-ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ (ဝုတ္တာ၌စပ်)၊ အသိသကံ-ဦးခေါင်းမရှိသော၊ ယံတံ ကဗန္ဓု-အကြင် ကဗန္ဓုပြီဟူသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယဿ-ယင်း ကဗန္ဓုပြီဟူ၏၊ ဥရေ-ရင်ဘတ်၌၊ အက္ခိနိစေဝ-မျက်လုံးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မုခဉ္စ-ပါးစပ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တံ-ထို ကဗန္ဓုပြီဟူကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ကဗန္ဓုပြီဟူ၌ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် စတုတ္ထပါရာဇိက၊ ဝိနိတဝတ္ထု၌ပါ၏။]

ဘိက္ခု သညာစိကာယ ကုဋိန္ဒိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ တိဏတ္ထဒနံ-မြက်အမိုးရှိသော၊ ကုဋိ-ကျောင်းငယ်ကို၊ အန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-တိဏတ္ထဒနံ ကုဋိကို ဆောက်လုပ်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အစ၌ ပါ၏။] ဒုတိယပဉ္စာ-ကို၊ သဗ္ဗမတ္တိကာမယံ-အလုံးစုံ မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ကုဋိ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-သဗ္ဗမတ္တိကာမယ ကုဋိကို ဆောက်လုပ်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုလည်း ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အစ၌ ပါ၏။]

အာပဇ္ဇေယျ ဂရုကံ ဆေဇ္ဇ ဝတ္ထုန္တိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကံ-(ပါရာဇိကကျသော ဘိက္ခုနီ၏)အပြစ်ကို ဖုံးထားသော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် ပါစိတ်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ဒုတိယပဉ္စာ-ကို၊ (န ကာယိကံ ဝါစသိကဉ္စ ကိဉ္စိစသော ဒုတိယပြဿနာကို၊) ပဏ္ဍကာဒယော-ပဏ္ဍုက်အစရှိကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ-အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကာဒသ-န်သော၊ တေ-ထိုအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂိဟိဘာဝေယေဝ-လူ၏အဖြစ်၌ပင်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကသို့၊ (သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးအပ်သူ၏ အဖြစ်သို့၊) ပတ္တာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုက်စသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များသည် မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာခန္ဓက၌ ပါ၏။]

ဝါစာတိ-ကား၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ အနာလပန္နော-မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဂိရ်နောစ ပရေ ဘဏေယျာတိ-ကား၊ ဣတိ-ဤသို့အသံပြုလသော်၊ ဣမေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သောဿန္တိ-ကြားကုန်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ပရပုဂ္ဂလေ-တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ သဒ္ဓပိ-အသံကိုလည်း၊ န နိစ္ဆာရေယျ-မမြွက်ဆိုရာ၊ [“ဂိရ်”ဟူသော ကံအတွက် “ဘဏေယျ”ဟု ကိရိယာ တိုက်ရိုက်ပါ၏၊ “ပရေ”

ဟူသော ကံအတွက် ကြိယာမပါသောကြောင့် “သန္ဓာယ” ဟုထည့်သည်။] အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ သန္တိ အာပတ္တိ နာဝိကရေယျ သမ္ပဇာနဗုဒ္ဓသာဝါဒဿ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဗုဒ္ဓသာဝါဒ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-သည်၊ အဓမ္မိကာယ-တရား၌ မယှဉ်သော၊ (တရားနှင့် မလျော်သော၊) ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ (အာပတ်ရှိလျက် အာပတ်မရှိသကဲ့သို့ တိတ်တိတ် နေခြင်းအားဖြင့်၊) တုဏှိဘူတဿ-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်လျက်၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေစဉ်၊ (“နတ္ထိ”၌စပ်၊) တစ်နည်း၊ နိသိန္နဿ-သော၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ (“အာပတ္တိနာမ”၌စပ်၊) မနောဒွါရေ-၌၊ အာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မနောဒွါရ၌ အာပတ်မရှိပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ၊ အာဝိကာ တမ္ပ-ထင်စွာပြုထိုက်သော အာပတ်တို့ကို၊ န အာဝိကရောတိ-ထင်စွာမပြု၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစီဒွါရေ-၌၊ အကိရိယတော-ပြုသင့်သော ထင်စွာ ပြုမှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ အယံ အာပတ္တိ-သည်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“စိန္တိ ငှာ-ထင်ရှားရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုခြင်းကြောင့် သမ္ပဇာနဗုဒ္ဓသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ် အကျယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

သံဃာဒီသေသာ စတုရောတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ အရဏုဂ္ဂေ-အရဏံ တက်ရာအခါ၌၊ ဂါမန္တရပရိယာပန္န-ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော၊ နဒီပါရံ-မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဩက္ကန္တ ဘိက္ခုနီ-သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ သကဂါမတော-မိမိ၏ ရွာမှ၊ ပစ္စုသ သမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ အရဏုဂ္ဂမနကာလေ-အရဏံတက်ရာအခါ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ နဒီပါရံ-သို့၊ ဩက္ကမန္တမတ္တာဝ-သက်ရောက်ကာမျှ ဖြစ်သော်သာ၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ၊ ပေ၊ ဩဟိယန လက္ခဏေန-ရတ္တိဝိပ္ပဝါသလက္ခဏာ၊ ဂါမန္တရလက္ခဏာ၊ နဒီပါရ လက္ခဏာ၊ ဂဏမှာဩဟိယနလက္ခဏာအားဖြင့်၊ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ-တစ်ပြိုင်နက်

ဂါမန္တရပေ၊ သန္ဓာယ။ ။ ဂါမန္တရ ပရိယာပန္န၊ ပေ၊ သန္ဓာယာတိ-ဧတ္ထ နဒီ(မြစ်သည်) ဘိက္ခုနီယာ ဂါမပရိယာပန္န၊ ပရတီရံ ဂါမန္တရပရိယာပန္န၊ တတ္ထ ပရတီရေ ပဌမလေဉ္စ၊ ပါတပ္ပမာဏော ဂါမုပစာရော နဒီပရိယန္တေန ပရိစ္ဆိန္တော၊ တသ္မာ ပရတီရေ ရတနမတ္တမ္ပိ အရညံ နတ္ထိ၊ ပရတီရံစ တိဏာဒီဟိ ပဋိစ္စန္တော ဒဿနုပစာရိတဟိတံ ကရောတိ၊ တတ္ထ အတ္တနော ဂါမေ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ပရတီရေ ပန ပဌမလေဉ္စပါတသင်္ခါတော ဂါမုပစာရေယေဝ ပါဒံ ထပေသိ၊ အန္တရေ အဘိဓမ္မေ ဝုတ္တနယေန အရညဘူတံ သကဂါမံ အတိက္ကမတိနာမ၊ တသ္မာ ဂဏမှာ ဩဟိယနာ နာမ ဟောတိတိ ဝေဒိတမ္ပံ- ငိုကာ။

အားဖြင့်သာလျှင်၊ စတုရော-လေးချက်ကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသေ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ [“စိန္တိတာ-အရုဏ်တက်ရာအခါဝယ် ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ သံဃာဒိသေသံ ဂါမန္တရသိက္ခာပုဒ်ပင်တည်း။]

သိယာပေ၊ နာနာတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စပ်၊) ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ-ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-၂ ယောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာသု-ထိုနှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ (စီဝရံ)၊ ဂဏန္တဿ-ခံယူသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနီန-နီတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဧကတော-၌၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-၏၊ ဟတ္ထတော၊ (စီဝရံ)၊ ဂဏန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ [“စိန္တိတာ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ-ဘိက္ခုနီနှစ်ယောက်တို့၏ လက်မှ သင်္ကန်းကို ခံယူသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ၊ ဤသိက္ခာ ပုဒ်သည် ပါစိတ် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ နိသဂ္ဂိယစီဝရပရိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ပါသည်။]

စတုရော ဧနာ သံဝိဇာယာတိ-ကား၊ အာစရိယောစ-ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ တယော-သုံးယောက်ကုန်သော၊ အန္တေဝါသိကာစ-အနီးနေတပည့်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆမာသကံ-ခြောက်ပဲဟူသော၊ ဘဏ္ဍ-ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရိသု-ခိုးယူ ကြကုန်ပြီ၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ သာဟတ္ထိကာ-မိမိလက်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ် ကုန်သော၊ (ကိုယ်တိုင် ခိုးယူအပ်ကုန်သော၊) တယော မာသကာ-သုံးပဲတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အာဏတ္ထိကာပိ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝ-သုံးပဲတို့ပင်လျှင်၊ (ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣတရေသံ-ဆရာမှတစ်ပါးသော အန္တေဝါသိကတို့၏၊ သာဟတ္ထိကာ-သော၊ ဧကေကာ-တစ်ပဲတစ်ပဲသည်၊ (ဟောတိ)၊ အာဏတ္ထိကာ-ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပဲတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇသု-

ဘိက္ခုနီနံဗေ၊ ဥပသမ္ပန္နာ။ ဘိက္ခုနီ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာနာမ မဟာပဇာပတိ ပဗ္ဗေ၊ ပဉ္စသတသင်္ကန်းယော ဘိက္ခုနီယော၊ မဟာပဇာပတိပိ ဟိ အာနန္တတ္ထေရေန ဒိန္န ဩဝါဒဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခုနီ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာနာမ- ငိုကာ၊ [ဘိက္ခုတို့အထဲ၌ ရဟန်းမပြုသေးမီ အတွင်းဝယ် တည်နေစိုက် ဘိက္ခုနီကို “ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ”ဟု မှတ်ပါ။]

နံပြီ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-
အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္တာရောပန-အကျယ်ကိုကား၊ အဒိန္နာဒါန ပါရာမီကော-က၌၊
သံဝိဒါဝဟာရ ဝဏ္ဏနာယံ-သံဝိဒါဝဟာရ၏ အဖွင့်၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊
[“စိန္တိတာ-ဆရာတပည့် လေးယောက်တို့ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌
ပေးပါ။]

(၂) ပါရာမီကောသီပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၄၈၀။ ။ဆိဒ္ဓံ၊ပေ၊ နတ္ထိတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ ဒုဿကုဋိအာဒိနိ-
အဝတ်ဖြင့် မိုးကာအပ်သော အိမ်ငယ်အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သန္တတ
ပေယျာလဉ္စ-သန္တတပေယျာလကို လည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-
ဒုဿကုဋိ၌ ဖုံးထားအပ်သော အဝတ်နှင့်တကွ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍
ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] တောလံ မစုံ ဖာဏိတန္တိ-ဟူသော၊
ဂါထာ-ကို၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တံ-လိင်ပြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-
လိင်္ဂပရိဝတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည်
ပထမပါရာမီက ဝိနိတဝတ္ထု၌ ပါ၏၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ပါသည်၊
လိင်္ဂပရိဝတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာတိ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏဿ ဝိဟေနတော
ပုန အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇနာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ- ဝိမတိ။]

နိသဂ္ဂိယေနာတိ-နိသဂ္ဂိယေန အစရှိသော၊ ဂါထာ-ဂါထာကို၊ ပရိဏာမနံ-
(သံဃာ၏လာဘ်ကို မိမိ၏အထံသို့လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၏အထံသို့ လည်း
ကောင်း၊) ညွတ်စေခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ဟိ-ချဲ့၊
ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သံဃဿ-၏(အထံသို့၊) ပရိဏတလာဘာတော-ညွတ်
ပြီးသောလာဘ်မှ၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ စိဝရံ-ကို၊အတ္တနော-မိမိ၏(အထံသို့)လည်း
ကောင်း၊ ဧကံ-သော၊(စိဝရံ)၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏(အထံသို့)လည်းကောင်း၊

ဒုဿကုဋိအာဒိနိ။ ။ဒုဿကုဋိအာဒိနိတိ အာဒိသဒ္ဓေန အစ္စတရတိပုပဋ္ဌာဒိဟိ (အလွန်ကြည်
သော အလွန်းပါးသော သလွဲပြား အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) တိတပဏ္ဍာဒိဟိစ
ပဋိစ္ဆန္တကုဋိယော သင်္ဂတာတိ၊ တာဒိသာယ ဟိ ကုဋိယာ ဗဟိ ဌတွာ အန္တော ဌိတာယ
ဣတ္ထိယာ မေဂ္ဂ ဒုဿာဒိနာ သန္တတံ ကတွာ ပဝေသေန္တောပိ ပါရာမီကော သိယာ၊-
ဝိမတိ။ [အကျယ်ကို ပဌမပါရာမီက အဋ္ဌကထာ၊ သန္တတ စတုတ္ထဘောဒက၌ ကြည့်ပါ။]

ပရိဏာမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။ ။ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-သံဃအထံသို့ ညွတ်ပြီးသော
သင်္ကန်း ၂-ထည်တွင် တစ်ထည်ကိုမိမိဖို့ တစ်ထည်ကို အခြားရဟန်းဖို့ ညွတ်စေသော
ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ ဤဂါထာလာ အဓိပ္ပာယ်သည် နိသဂ္ဂိယ
ပါစိတ်၊ ပရိဏတသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။

ဣတိ-သို့၊ ခွေ-နိဿော၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဧကံ-တစ်ထည်ကို၊ မယံ-အား၊ (ဒေဟိ-လှူပါလော၊) ဧကံ-ကို၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကံ ပယောဂေန-တစ်ချက်ထည်းသော ဝစီပယောဂအားဖြင့်၊ ပရိဏာမေတိ-ညွတ်စေ၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ နိသဂ္ဂိယပါစိတ္တိယဉ္ဇေဝ-သို့လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယဉ္ဇေဝ-သုဒ္ဓိပါစိတ်အာပတ်သို့ လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ကမ္မဉ္စ၊ ပေ၊ ဝဂ္ဂပစ္စယာတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာတိ-ကို၊ ဒွါဒသယောဇနာ ပမာဏေသု-တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဗာရာဏသီအာဒိသု-သီအစရှိကုန်သော၊ နဂရေသု-မြို့တို့၌၊ ဂါမသိမံ-ဂါမသိမ်ကို၊ [နဂရသိမ်ကိုပင် “ဂါမသိမ်”ဟု ဆိုထားသည်၊] သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [ဤဂါထာလာ အဓိပ္ပာယ်သည် နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၊ ပရိဏတသိက္ခာပဒ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။]

ပဒဝိတိဟာရမတ္တေနာတိ-ဟူသော၊ ဂါထာ-ကို၊ သဉ္စရိတ္တံ-အောင်သွယ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ စ-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ အတ္ထောပိ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း၊ သဉ္စရိတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ယောက်ျားတစ်ယောက်အတွက် ခြောက်ကျိတ်လေးယောက် သောမိန်းတို့ကို အောင်သွယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

သဗ္ဗာနိ တာနိ နိသဂ္ဂိယာနိတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ကို၊ ဓောဝါပနံ-ဖွတ်လျှော်ဆဲခြင်းကို၊ (ဖွတ်လျှော် ခိုင်းခြင်းကို)၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-သုံးထည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စိဝရာနံ-တို့၏၊ ကာကဉ္စိဒဟနံဝါ-ကျိုးတို့သည် မစင်စွန့်အပ်ရာမူလည်းဖြစ်သော၊ ကဒ္ဒမမက္ခိတံဝါ-ရွံ့ညွှန်လူးအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ကဏ္ဍံ-အနားကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ သစေ ဓောဝတိ-အကယ်၍ ဖွတ်လျှော်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ကာယဂတာနိ-ကိုယ်၌ရောက်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ဧဝ-ဖြစ်ကုန်လျက်ပင်၊ နိသဂ္ဂိယာနိ-စွန့်ထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နိ၏။

သရဏဂမနမ္ပိ၊ ပေ၊ နတ္ထိတိ-ကား၊ သရဏဂမန ဥပသမ္ပဒါပိ-သရဏဂမန ဥပသမ္ပဒါသည်လည်း၊ (သရဏဂုံဖြင့် မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်လည်း)၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ မဟာပဇာပတိယာ-မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။] ဤ ဥပသမ္ပဒါသည် ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓက ဘိက္ခုနိ ဥပသမ္ပဒါနဇာနန အခန်း၌ ပါ၏။]

ဟနေယျ၊ပေ၊ မန္တောတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဝုဠတ္ထံ)ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)၊ တံ ဣတ္ထိံဝါ-ထိုအမိလည်းမဟုတ်သော မိန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ တံ ပုရိသံဝါ-ထိုအဖလည်းမဟုတ်သော ယောက်ျားကိုသော်လည်းကောင်း၊ [“တံ”ဖြင့် “ဣတ္ထိံ”ဟနေ နမာတရံ၊ ပုရိသဉ္စ န ပိတရံ ဟနေ”ဟူသော ပါဠိတော်၌လာသော “နမာတရံ၊ န ပိတရံ”တို့ကို ညွှန်၏။ ထို့ကြောင့် “အမိလည်း မဟုတ်သောမိန်းမ”စသည်ဖြင့်ပေးရသည်။] အနရိယံ-အရိယာလည်းမဟုတ်သော အမိအဖကို၊ ဟနေယျ-သတ်ရာ၏။ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တေန-လိင်္ဂပြန်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတ္ထိဘူတံ-မိန်းမဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပိတရံ-အဖကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိသဘူတံ-သော၊ မာတရံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

န တေနာနန္တရံ ဖုဿတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဉ္စာ-ကို၊ မိဂသိင်္ဂ၊ပေ၊ ကုမာရာဒိနံ-မိဂသိင်္ဂရသေ့၊ သိဟကုမာရ အစရှိသူတို့၏။ (တိရစ္ဆာန မာတာပိတရော)ဝိယ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖတို့ကိုသို့၊ တိရစ္ဆာန မာတာပိတရော-တို့ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကိုသတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။ မိဂသိင်္ဂဝတ္ထုကို မိဂသိင်္ဂဇာတ်၌လည်းကောင်း၊ သိဟကုမာရဝတ္ထုကို ရာဇဝင်၌လည်းကောင်း၊ ကြည့်ပါ။]

အစောဒဒယိတွာတိ ဂါထာ-ကို၊ ဒုတေနပသမ္ပဒံ-ဒါကို(တမန်ဖြင့်မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို) သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ဒုတေနပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။ ဤဥပသမ္ပဒါသည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓက၊ အမုကာသိဘိက္ခုနီဝတ္ထု၌ ပါ၏။] စောဒယိတွာတိ ဂါထာ-ကို၊ ပဏ္ဍကာဒိနံ-တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒံ-ဒါကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“စိန္တိတာ-ပဏ္ဍုက်စသူတို့၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။] ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ပဌမ

လိင်္ဂပရိဝတ္တန၊ပေ၊ သန္ဓာယ။ ။ဣတ္ထိံ ဟနေတိ ဂါထာယ န မာတုဘူတံ ဣတ္ထိံ ဟနေယျ၊ န ပိတုဘူတံ ပုရိသံ ဟနေယျ၊ အနရိယန္တိတဉ္စ အနရဟန္တမေဝ ဟနေယျ၊ ဧတေန အရဟန္တယာတကောပိ န ဟောတိတိ ဒဿတိ၊ အနန္တရံ ဖုဿတိ အာနန္တရိယံ ဖုသတိတိ အတ္ထော၊- ဝိမတိ။

ဆိုလိုရင်းကား-လိင်္ဂပြန်နေသည်ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အဖဖြစ်သော်လည်း ယခု အဖမဟုတ်တော့သောမိန်းမကို သတ်ခြင်းကြောင့် ပိတုဃာတကလည်း မဟုတ်၊ လိင်္ဂပြန်နေသည်ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အမိဖြစ်သော်လည်း ယခု အမိမဟုတ်တော့သောယောက်ျားကို သတ်ခြင်းကြောင့် မာတုဃာတကလည်း မဟုတ်၊ ရဟန္တာမဟုတ်သူကို သတ်ခြင်းကြောင့် အရဟန္တယာတကလည်းမဟုတ်၊ သို့ပါလျက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်မိခြင်းကြောင့် အနန္တရိယကံထိုက်ရသည်-ဟူလို၊ ဤအဖွင့်အရ “စိန္တိတာ-ရဟန္တာမဟုတ်သော၊ လိင်္ဂပြန်နေသော အမိအဖတို့ကို သတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

ဂါထာ (အစောဒယိတွာ အစရှိသော) ပထမဂါထာကို၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အသမ္ပုခါ ကမ္မာနိ-မျက်ကွယ်၌ပြုအပ်သော ကံတို့ကို၊ (သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊) ဒုတိယာ-(စောဒယိတွာ အစရှိသော) ဒုတိယဂါထာကို၊ အနာပတ္တိကဿ-အာပတ်မရှိသော ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ကမ္မ-(ပြုအပ်သော)ကံကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဂတံ-ပြီ။

ဆိန္နန္တဿ အာပတ္တိတိ-ကား၊ ဝနပ္ပတိ-(သူတစ်ပါး၏) တောစိုးသစ်ပင်ကို၊ ဆိန္နန္တဿ-ဖြတ်သော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အဒိန္နာဒါန ပါရာဇိက၊ ဝနပ္ပတိပုဒ်၏ ပဒဘာနီ၌ ပါ၏၊] တိဏလတာဒိ-မြက်၊ နွယ် အစရှိသည်ကို၊ ဆိန္နန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ် ကား ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်ပင်တည်း၊] အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဆိန္နန္တဿ-၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ပါ၏၊] ဆိန္နန္တဿ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဧကသေစ-ဆံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နဓေစ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိန္နန္တဿ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်လည်း ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌ ပါ၏၊] ဆာဒေန္တဿ အာပတ္တိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးထားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အညေသံ-တို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ (ဆာဒေန္တဿ)ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ)၊ [ဤသို့ ဖုံးထားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံ အကျယ်ကို ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရ၌ ကြည့်ပါ။] ဆာဒေန္တဿ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ဂေဟာဒိနိ-ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်း၏ (မိုးကာသောရဟန်း၏) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သစ္စံ ဘဏန္တောတိ ဂါထာယ-၌၊ သိခရဏီ-အသားစွန်းရှိသော မိန်းမသည်၊ (အသားစွန်းထွက်သော မိန်းမသည်၊) အသိ-ဖြစ်၏၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ-ဥဘတော ဗျည်းသည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစ္စံ-မှန်သောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဂရကံ-သို့၊ (သံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [ဤ သိက္ခာပုဒ်သည် ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာနီ၌ပါ၏၊] သမ္မဇာနဓုသာဝါဒေ ပန-သမ္မဇာနဓုသာဝါဒကြောင့်ကား၊ မုသာ-ချွတ်ယွင်းသောစကားကို၊ ဘာသတော-ပြောသောရဟန်း၏၊ လဟုကာပတ္တိ ဟောတိ၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကား သမ္မဇာနဓုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ပင်တည်း။] အဘူတာရောစနေ-မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို

ကုရုဏိယံ။ အာဂတံ။ ။ ဤကုရုဏိအလိုအတိုင်း အစောဒယိတွာစသော ပထမဂါထာ၌- “စိန္တိတာ-ပတ္တာနိက္ကုဇ္ဈနစသော အသမ္ပုခကံ ရှစ်ပါးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုလည်းကောင်း၊ စောဒိယတွာစသော ဒုတိယဂါထာ၌- “စိန္တိတာ-အနာပတ္တိက ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌ ပြုအပ်သော ကံဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။ [အသမ္ပုခကံ ရှစ်ပါးသည် ကမ္မဝဂ်အဖွင့်၌ ထင်ရှားလတ်။]

ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ဂရုကံ-သို့၊ (ပါရာဇိက အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဘူတာရောစနေ-ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တမနုဿဓမ္မကို ပြောဆို ခြင်းကြောင့်၊ သစ္စံ-ကို၊ ဘာသာတော-၏၊ လဟုကာပတ္တိ-လဟုကဖြစ်သော အာပတ်သည်၊ (ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(၃) ပါစိတ္တိယာဒီပညာဝတ္ထုနာ

၇၈၁။ အဓိဋ္ဌိတန္တိ-တံအစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ နိသဂ္ဂိယစိဝရံ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်း ကို၊ အနိသဇ္ဈိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-သုံးစွဲသော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို မစွန့်ဘဲ သုံးစွဲသောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊] အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေတိ-ယေအစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ ရောမန္တကံ- စားမြုံ့ပြန်တတ်သော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ရောမန္တကရဟန်း ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊] ဤဝတ္ထုသည် စူဠဝဂ္ဂ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ကုန္ဒကဌ ပါ၏။]

န ရတ္တစိတ္တောတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာယ-၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္တော-တည်း၊ ရတ္တစိတ္တော-တပ်မက်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကံ- မေထုနဓမ္မပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ထေယျစိတ္တော-ခိုးသူ၏ဖြစ် ကြောင်းစိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ အာဒိန္နာဒါနပါရာဇိကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပရံ- တစ်ပါးသောလူသတ္တဝါကို၊ မာရဏာယ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ [“မရဏာယ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊] စေတေန္တော-စေ့ဆော်သော ရဟန်းသည်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိကံ-သို့ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ သံဃဘောဒကော-သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသည်၊ ရတ္တစိတ္တော-တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်၊ န(ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ထေယျစိတ္တောစ-သည်လည်း၊ န ပန(ဟောတိ)၊ သော-ထို သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသည်၊ ပရံ-ကို၊ မာရဏာယစာပိ-သေစေခြင်းငှာလည်း၊ နစေတယိ- မစေ့ဆော်၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သလ္လာကံ-စာရေးတံကို၊ ဒေန္တဿ- ပေးသော၊ အဿ-ထို သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏၊ ဆေဇ္ဇံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း ၏ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ သလ္လာကံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-ခံယူသော၊ ဘောဒါနဝတ္ထကဿ- သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ [“စိန္တိတာ-သံဃဘောဒကရဟန်း၊ ဘောဒါနဝတ္ထကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ၊ ဤဝတ္ထုသည် သံဃဘောဒကကုန္ဒကဌ ပါ၏။]

ဂစ္ဆေယျ အဗုယောဓနန္တိ-ကား၊ အယံပဉ္စာ-ကို၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓသဒိသံ-
(တစ်ယူဇနာ၊ နှစ်ယူဇနာစသည်ဖြင့်) ကောင်းစွာတည်သော ပညောင်ပင်ကြီးနှင့်
တူသော၊ ဧကကုလဿ-တစ်ဦးတည်းသော အမျိုး၏၊ ရုက္ခမူလ-သစ်ပင်၏
အနီးအောက်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

ကာယိကာနိတိ-နိအစရှိသော၊ အယံဂါထာ-ကို၊ သမ္ပဟုလာနံ-များစွာကုန်သော၊
ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ ကေသေဝါ-ဆံတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလိယောဝါ-လက်
ချောင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဂဏန္တံ-ကိုင်သော
ရဟန်း၏၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-များစွာသောမိန်းမတို့၏ဆံပင် (သို့မဟုတ်)
လက်ချောင်းတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ဆွဲကိုင်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”
ဟု ပေးပါ၊] ဤအဓိပ္ပာယ်သည် ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပဒဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။

ဝါစသိကာနိတိ-သော၊ အယံ ဂါထာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စ)၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်
သော၊ တုဗ္ဗေ-တို့သည်၊ သိဝရဏီယော-အသားစွန်းရှိသော မိန်းမတို့သည်၊ (အတ္ထ-
ဖြစ်ကုန်၏၊) ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လဘာဏံ-ရုန်းရင်းသော
စကားကို ပြောဆိုသော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-များစွာသောမိန်းမ
တို့အား ရုန်းရင်းသောစကားကိုပြောသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ၊]
ဤသိက္ခာပုဒ်သည် သံဃာဒိသေသံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနိ၌ပါသည်။]

တိဿတ္ထိယော၊ပေ၊ န သေဝေတိ-ကား၊ တိဿော-သုံးယောက်ကုန်သော၊
ဣတ္ထိယော-မိန်းမတို့ကို၊(လူမိန်းမ၊ နတ်မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန်မိန်းမတို့ကို)၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊
(ပထမပါရာဇိက၏ ပဒဘာဇနိ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊) တာသုပိ-ထို မိန်းမတို့
၌လည်း၊ ယံတံ မေထုနံနာမ-အကြင်မေထုနံမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ကို၊
နသေဝတိ-မမှီဝဲ၊ တယော ပုရိသေတိ-ကား၊ တယော-ကုန်သော၊ ပုရိသေပိ-တို့
သို့လည်း၊ (လူယောကျ်ား၊ နတ်ယောကျ်ား၊ တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ားတို့သို့လည်း)၊
ဥပဂန္တော-ကပ်၍၊ မေထုနံ-ကို၊ နသေဝတိ၊ တယော အနရိယပဏ္ဏကေတိ-ကား၊
ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကေသင်္ခါတေ-ဥဘတောဗျည်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ တယော-ကုန်
သော၊ အနရိယေ-မြင့်မြတ်သူမဟုတ်သော (ယုတ်ညံ့သော)ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊

သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓသဒိသံ။ «သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓ သဒိသန္တိ-ယောဓနန္တိယောဇနာဒိ
ပရမံ မဟာနိဂြောဓံ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ-သီကာ၊ “စိန္တိတာ-တစ်မျိုးတည်း၏အပိုင်ဖြစ်သော
တစ်ယူဇနာစသည် ကျယ်ပြန့်သောသစ်ပင်အောက်၌ သက်န်းထားသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်
ပြီ”ဟု ပေးပါ၊] သက်န်းထားရာဌာနများကို နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၊ စိဝရဝဂ်၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်
ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

[လူဥဘဘောဗျည်း၊ နတ်ဥဘဘောဗျည်း၊ တိရစ္ဆာန်ဥဘဘောဗျည်းတို့ကို ဆိုသည်။] တယော-န်သော၊ ပဏ္ဏကေစ-တို့လည်းကောင်း၊ [လူပဏ္ဏ၊ နတ်ပဏ္ဏ၊ တိရစ္ဆာန်ပဏ္ဏတို့ကို ဆိုသည်။] ဣတိ-သို့၊ ဆ-န်သော၊ ဣမေပိဇနေ-ဤသူတို့သို့လည်း၊ ဥပဂန္တု-၍၊ မေထုနံ န သေဝတိ၊ န စာစရေ မေထုနံ ဗျဉ္ဇနသိန္တိ-ကား၊ အနုလောမပါရာဇိကဝသေနပိ-အလျော်ဖြစ်သော ပါရာဇိက၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ [သူတစ်ပါး၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို စုတ်ယူခြင်းသည်ကို ဆိုသည်။] မေထုနံ-ကို၊ နာစရတိ-မကျင့်၊ ဆေဇ္ဇံ၊ ပေ၊ ပစ္စယာတိ-ကား၊ မေထုနမ္ပပစ္စယာ-မေထုနံအကျင့်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ကအာပတ်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ အယံပဉာ-ကို၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကံ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထို အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီ၏၊ မေထုနမ္ပဿ-မေထုနံအကျင့်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂံ-ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတံ-ငှာ၊ ဝါယမန္တိယာ-လုံ့လပြုလသော်၊ မေထုနမ္ပပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဆေဇ္ဇံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

☰

မာတရံ စိဝရန္တိ-သော၊ အယံဂါထာ-ကို၊ ပိဋ္ဌိသမယေ-ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော အခါ၌၊ (ဝဿိကသာဓိက သမယ၏ပြင်ဘက်အခါ၌၊) ဝဿိကသာဓိကတ္ထံ-မိုးရေခံ သင်္ကန်းအကျိုးငှာ၊ သတုပ္ပါဒကရဏံ-သတိဖြစ်စေမှုကို ပြုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ပန-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝဿိကသာဓိက သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယမေဝ-ဝဿိကသာဓိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ပင်၊ (မယာ)ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-ပိဋ္ဌိသမယ၌ ဝဿိကသာဓိက သင်္ကန်းအကျိုးငှာ သတိဖြစ်စေမှုကိုပြု သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

ကုဒ္ဒေါ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ တိတ္ထိယဝတ္ထံ-တိတ္ထိတို့၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-မှန်၊ တိတ္ထိယော-တိတ္ထိသည်၊ (တိတ္ထိဖြစ်ခဲ့၍ ရဟန်းပြုလိုသော တိတ္ထိသည်၊) ဝတ္ထံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပုရယမာနော-ဖြည့်ကျင့်စဉ်၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏေ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘညမာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) အာရာဇကော-(ရဟန်းတို့ကို) နှစ်သက်စေ တတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝတ္ထုတ္ထယဿ-ရတနာသုံးပါးဟူသော ဝတ္ထုသုံးပါးအပေါင်း ၏၊ ဝဏ္ဏေ၊ ဘညမာနေ-အပ်သော်၊ ကုဒ္ဒေါ-သည်၊ (သမာနော)၊ ဂါရယော-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ ဝိတ္တာရော-ကို၊ တတ္ထေဝ-ထို တိတ္ထိယဝတ်၌ပင်၊ (မဟာဓန္ဓက၌ပင်၊ မယာ) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဒုတိယဂါထာပိ-ကိုလည်း၊ တမေဝ-ထိုတိတ္ထိယဝတ်ကိုပင်၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-တိတ္ထိယကျင့်ဝတ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

သံဃာဒီသေသန္တိ အာဒိ-သော၊ ဂါထာ-ကို၊ (“ဝုတ္တာ”၌စပ်၊) ယာ ဘိက္ခုနီ-
သည်၊ အဝဿုတာ-ဆန္ဒရာဂသည် စိစ္စတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-လျက်သာ၊
အဝဿုတဿ-သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပိဏ္ဏပါတ်-ကို၊ ဂဟေတွာ-
၍၊ မနုဿမံသ၊ပေ၊ မံသေဟိ-လူသား၊ ကြက်သွန်ဖြူ အစိမ်း၊ ပဏိတဘောဇဉ်၊
လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယအသားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဩမဒ္ဓိတွာ-နယ်၍၊
အဇ္ဈောဟရတိ-စားမျှ၏၊ တံ-ထိုဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ။

ဧကော၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နောတိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ အာကာသဂတံ-
ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဒွိသု-နှစ်ယောက်
ကုန်သော၊ သာမဏေရေသု-တို့တွင်၊ ဧကော-သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်းခိုးဖြင့်၊
ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျားမျှလည်း၊ ပထဝီ-မြေကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ နိသိန္နော-
ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊
အနုပသမ္ပန္နောနာမ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်သူမည်သည်၊ ဟောတိ၊
သံဃေနာတိ-သည်လည်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ နိသိဒ္ဓိတွာ-၍၊ ဘူမိ
ဂတဿ-မြေ၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ၊ န ကာတမ္မံ-မပြုထိုက်၊
သစေ ကရောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊ ကမ္မံ-သည်၊) ကုပ္ပတိ-ပျက်၏၊ [“စိန္တိတာ-
ဥပသမ္ပဒကံကို ခွန်တွဲ၍ပြုရာ၌ ဘူမိဂတသာမဏေတစ်ပါးနှင့် အာကာသဂတ
သာမဏေတစ်ပါးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟု ပေးပါ။]

အကပ္ပကတန္တိ-အစရှိသော၊ ဂါထာ-ကို၊ အတ္တိန္ဒစိဝရကံ-လုယူအပ်သော သင်္ကန်း
ရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ စ-ဆက်၊ အဿာ-ဤဂါထာ၏၊ (“ဝိနိစ္ဆ
ယောပိ”၌စပ်)၊ တသ္မိယေဝ သိက္ခာပဒ-ထို အတ္တိန္ဒစိဝရသိက္ခာပုဒ်၌ပင်၊ ဝိတ္တာရေန-
အားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယောပိ-ကိုလည်း၊(မယာ) ဝုတ္တာ၊[“စိန္တိတာ-အတ္တိန္ဒစိဝရ ရဟန်းဟူ၍
ကြံစည်အပ်ပြီ” ဟုပေးပါ။] နဒေတိ နပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ ဥယျောဇိကာပိ-
တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ နဒေတိ-မပေး၊ ဥယျောဇိတာ(ပိ)-
တိုက်တွန်းအပ်သောဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ တဿာ-ထိုတိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီ

န ဒေတိသေသည်။ ။အဝဿုတာဘိက္ခုနီသည် အဝဿုတယောကျ်ား၏လက်မှ ပိဏ္ဏပါတ်ကို
ယူ၍ စားခြင်းကြောင့် သံဃာဒီသေသံသင့်ရာ၌၊ ထိုအစာထဲဝယ် မနုဿမံသလည်း ပါသော
ကြောင့် ထုလွှစွဉ်း၊ ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်းလည်း ပါသောကြောင့် ပါစိတ်၊ သပ္ပိစသော ပဏိတ
ဘောဇဉ်လည်းပါသောကြောင့် ပါဋိဒေသနိယ၊ လူသားမှကြွင်းသော အကပ္ပိယအသားကိုးမျိုးတွင်
တစ်မျိုးမျိုးလည်းပါသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ထိုအစာအားလုံးကို ရော၍နယ်ထားရကား တစ်လုတ်
တစ်လုတ်တွင် အနံ့အလင်ပါသောကြောင့် ထိုအာပတ်များ တစ်ပြိုင်နက်သင့်ရသည်၊ “စိန္တိတာ-
မိမိက အဝဿုတာဖြစ်လျက် အဝဿုတယောကျ်ား၏လက်မှ ဆွမ်းကိုယူပြီးလျှင် အကပ္ပိယမံသ၊
လသုဏနှင့် ပဏိတဘောဇဉ်ကို ရော၍စားသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပေးပါ။

၏။ဟတ္ထတော-မှ၊န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ ပဋိဂ္ဂဟော တေန နဝိဇ္ဇတိတိ-ကား၊
 တေနော ကာရဏေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ဥယျောဇိကာယ-၏။ ဟတ္ထတော-
 မှ၊ ဥယျောဇိကာယ-၏။ ပဋိဂ္ဂဟော-ခံယူခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ အာပဇ္ဇတိ
 ဂရုက္ခန္တိ-ကား၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဝဿုတဿ-ဆန္ဒရာဂ
 သည် စိစ္စတ်အပ်သောယောက်ျား၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပိဏ္ဏပါတဂ္ဂဟဏေ-ဆွမ်း
 ကိုခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဥယျောဇန္တိ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ သံဃာဒီ
 သေသာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တဉ္စ ပရိဘောဂပစ္စယာတိ-ကား၊
 တဉ္စ အာပတ္တိ-ထိုအာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇမာနာ-ရောက်လသော်၊ တဿာ
 ဥယျောဇိကာယ-ထို တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပရိဘောဂပစ္စယာ-သုံးဆောင်
 ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊/ အာပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထို တိုက်တွန်းအပ်
 သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ-သုံးဆောင်ခြင်း၏အဆုံး၌၊
 ဥယျောဇိကာယ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ သံဃာဒီသေသော ဟောတိ၊
 ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [“စိန္တိတာ-အဝဿုတယောက်ျား၏လက်မှ ပိဏ္ဏပါတကို
 ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသောဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ။] ဒုတိယဂါထာ-
 ကို၊တဿာယေဝ-ထိုတိုက်တွန်းတတ်သောဘိက္ခုနီ၏ပင်၊ ဥဒကဒန္တပေါနဂ္ဂဟဏေ-
 ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌၊ ဥယျောဇန-တိုက်တွန်းမှုကို၊ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တာ၊ [“စိန္တိတာ-
 အဝဿုတယောက်ျား၏လက်မှ ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော
 ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟုပေးပါ၊ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပါးသည် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊
 ဆဋ္ဌသံဃာဒီသေသံသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ပါ၏။]

န ဘိက္ခုနီ၊ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ(ဇတ္ထ)-(ဝုဠတ္ထံ)ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)-အံ၊ သတ္တရ
 သကေသု-သတ္တရသက သံဃာဒီသေသံတို့တွင်၊ (ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပညတ်အပ်
 သော တစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော သံဃာဒီသေသံတို့တွင်၊ (အညတရ်-တစ်ပါးပါးသော၊

န ဘိက္ခုနီ၊ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ။ ဘိက္ခုနီတို့၏သံဃာဒီသေသံ အာပတ်သင့်ပြီးနောက် ညဉ့်ဖုံးထား
 သော်လည်း နောက်ထပ် အာပတ်တစ်ခု မရောက်ခြင်းမှာ ထုံးစံဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာ၌
 ဘိက္ခုနီကိုလည်း မရည်ရွယ်၊ ဘိက္ခုနီ မဟုတ်ဘဲလျက် သံဃာဒီသေသံအပြစ်ကို ဖုံးထားခြင်း
 ကြောင့် နောက်ထပ် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းတစ်ပါးကိုရည်ရွယ်သည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား
 အခြားမဟုတ်၊ ဥက္ခိတ္တကဖြစ်သော ရဟန်းယောက်ျားတည်း၊ မှန်၏-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းမှာ
 အခြားရဟန်းတို့နှင့် ဒေသနာပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံ၊ ပရိဝါသ် မာနတ်ဆောက်တည်
 ခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံများ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာပတ်ကို ဖုံးထားသည့်အတွက် နောက်ထပ်
 အာပတ်အပြစ်မရောက်-ဟုလို၊ “စိန္တိတာ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်
 ၌ ပေးပါ။

အာပတ္တိ-သို့၊ အာပတ္တိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ အနာဒရိယေန-ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဒေသနာပြောရမည်ဟူသော အမိန့်တော်ကို မလေးစားခြင်း ကြောင့်)၊ ဆာဒယမာနာပိ-ဖုံးထားပါသော်လည်း၊ ဝါ-ဖုံးထားသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဆာဒနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ-မရောက်၊ အည-(သံဃာဒိသေသံမှ)တစ်ပါးသော၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ (ဒုက္ကဋ် အာပတ်သို့၊) နာပစ္စတိ၊ [“ဝဇ္ဇ န ဖုသတိ”ကိုထပ်ဖွင့်သည်၊] ပဋိစ္စာနာယဝါ-ဖုံး ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပ္ပဋိစ္စနာယဝါ-သော၊ အာပတ္တိယာ- သံဃာဒိသေသံ အာပတ်ကြောင့်၊ ပက္ခမာနတ္တမေဝ-ပက္ခမာနတ်ကိုသာ၊ လဘတိ- ၏၊ အယံပန-ဤဖုံးထားသူသည်ကား၊ ဘိက္ခုနီပိ-သည်လည်း၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊ သာဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဂရုကဉ္စ-ဂရုကသံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့လည်း၊ အာပတ္တိတွာ-၍၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇ-နောက်ထပ် အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ၊ ပဉ္စာပေ၊ စိန္တိတာတိ-ကား၊ အယံပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ဥက္ကိတ္တက ဘိက္ခု-ဥက္ကိတ္တကရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာကိရ-မိန့်ဆိုအပ်သတတ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တေန-ထိုဥက္ကိတ္တကရဟန်းသည်၊ သံဃာဒိသေသံ အာပတ္တိတွာ၊ ဆာဒေန္တော-လသော်၊ ဝဇ္ဇ-နောက်ထပ်အပြစ်သို့၊ န ဖုသတိ-မရောက်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သေဒမောစနဂါထာဝဂ္ဂနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပဉ္စဝဂ္ဂ

ကမ္မဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

[ကံတို့ကို ပြဆိုရာဝက်၏အဖွင့်]

၄၈၂။ ကမ္မဝဂ္ဂေ-၌၊ စတုန့်-နံသော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်းအထူးကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ (စံတုန့် ကမ္မာနံ နာနာကရဏံ သမထက္ခန္ဓကေ) ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ အယံကမ္မ ဝိနိစ္ဆယော နာမ-ဤကံ၏ အဆုံးအဖြတ်မည်သည်၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝုစ္စမာနော- ဆိုအပ်သော်၊ ပါကဋော-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အစမှစ၍ ဆိုအပ်မှ အဆုံးအဖြတ်၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အာဒိတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယေဝ-စ၍သာလျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤလေးပါးသောကံတို့၌၊ ဝုတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သော စကားရပ်ကို၊ ဝဒိဿာမ-ဆိုကုန်ဦးအံ့၊ စတ္တာရိတိ ဧတံ-စတ္တာရိဟူသော ဤသဒ္ဒါ သည်၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒဝစနံ-ဂဏန်းဖြင့် ကံတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း

သဒ္ဓါတည်း။[“ကံတို့သည် ၄-ပါးရှိ၏”ဟု ဂဏန်းဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။] ကမ္မာနီတိ (ဧတံ)-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒကမ္မနိဒဿနံ-ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသောကံတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [“၄-ပါး”ဟု ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသောကံတို့ကို သရုပ်သကောင် ဖော်ပြ ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။]

အပလောကနကမ္မနာမ-အပလောကနကံမည်သည်၊ သီမဋ္ဌကသံဃ-သိမ်၌တည်သောသံဃာကို၊ သောဓေတွာ-သုခ်သင်ပြီး၍၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-ဆန္ဒကိုထိုက်သောရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒ-ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ သမဂ္ဂဿ-ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ အနုမတိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေပြီး၍၊ ကတ္တမ္ပ-ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မ-ကံတည်း၊ ဥတ္တိကမ္မနာမ-မည်သည်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-(သီမဋ္ဌကသံဃသောဓေတွာ စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်၊ သမဂ္ဂဿ-သော၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-ဖြင့်၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်ဖြင့်၊ ကတ္တမ္ပ-သော၊ ကမ္မ-တည်း၊ [“ဥတ္တိယာ+ ကတ္တမ္ပ+ ကမ္မဥတ္တိကမ္မ”ဟုပြု။] ဥတ္တိဒုတိယကမ္မနာမ-မည်သည်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင် ၊ပေ၊ ဧကာယ-သော၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်လည်းကောင်း၊ ဧကာယ-သော၊ အနုဿာဝနာယစ-ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဥတ္တိဒုတိယာယ-ဥတ်ဟူသော ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ အနုဿာဝနာယ-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ကတ္တမ္ပ-သော၊ ကမ္မ-တည်း၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မနာမ-မည်သည်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ၊ပေ၊ ဧကာယ-သော၊ ဥတ္တိယာ-လည်းကောင်း၊ တိဟိ-န်သော၊ အနုဿာဝနာဟိစ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဥတ္တိစတုတ္တာဟိ-ဥတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိကုန်သော၊ တိဟိ-န်သော၊ အနုဿာဝနာဟိ-ကမ္မဝါစာတို့ဖြင့်၊ ကတ္တမ္ပ-သော၊ ကမ္မ-တည်း။

အပလောကနကမ္မံ ။ “အပလောကနေန-သံဃာကို ပန်ပြောခြင်းအားဖြင့်+ ကတ္တမ္ပ+ ကမ္မ အပလောကနကမ္မံ”ဟုပြု၊ “ဆန္ဒဆောင်ရမည်”ဟု ဆိုသောကြောင့် “သီမဋ္ဌက”၌ သီမာအရ ကံပြုကောင်းသော ခဏ္ဍသိမ်စသော သိမ်တည်း၊ ဥပစာရသိမ်စသည် မဟုတ်ဟု သိပါ။ [သီမဋ္ဌသံဃာကို သုခ်သင်ဖွယ်မလိုသော အပလောကနကံကိုလည်း နောက်၌ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ ။ ဥတ္တိ+ ဒုတိယာ+ ယဿာတိ ဥတ္တိဒုတိယံ၊ ဥတ္တိ ဒုတိယံစ+တံ+ ကမ္မဇာတိ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-ဥတ်ဟူသော ၂-ကြိမ်မြောက်ရှိသောကံ၊ ဤကံ၌ ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ်သာဖြစ်သောကြောင့် “အနု (ပစ္စာ)-ဥတ်မှ နောက်၌၊ သာဝနာ-ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာတည်း၊ အနုဿာဝနာ-စာ”ဟုပြု၊ “အနု (ပုနပ္ပုနံ)+သာဝနာ”ဟုမပြုသင့်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၌ကား ကမ္မဝါစာက ၃-ကြိမ်ဖြစ်သောကြောင့် “အနု ((ပုနပ္ပုနံ)+သာဝနာ အနုဿာဝနာ”ဟု ပြုရသည်။

တတ္ထ-ထိုလေးမျိုးသော ကံတို့တွင်၊ အပလောကနကမ္မ-ကို၊ အပလောကေ
 တွာဝ-ပန်ပြော၍သာ၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ ဥတ္တိကမ္မာဒိဝသေန-ဥတ္တိကံအစရှိ
 သည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ဥတ္တိကမ္မမ္မိ-ကိုလည်း၊ ဧကံ-
 တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာဝ-ထား၍သာ၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ အပလောကန
 ကမ္မာဒိသေဝန၊ နကာတဗ္ဗ-ထိုက်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မ ပန-သည်ကား၊ အပလောကေ
 တွာ-၍၊ ကာတဗ္ဗမ္မိ-ပြုထိုက်သော ကံသည်လည်း၊ အတ္တိ-၏၊ အကာတဗ္ဗမ္မိ-
 သည်လည်း၊ အတ္တိ။

တတ္ထ-ထိုက်တို့တွင်၊ သီမာသမ္ပတိ-သီမာသမ္ပတိကံလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိဟာရ
 ဝတ္ထုဒေသနာ-နာကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-န်သော၊ ဣမာနိ ကမ္မာနိ-တို့
 သည်၊ ဂရုကာနိ-အလေးပြုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) အပလောကေ
 တွာ-၍၊ ကာတု-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇန္တိ-ကုန်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစ-ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ
 ကို၊ သာဝေတွာဝ-ကြားသိစေ၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ အဝသေသာ-ကြွင်း
 ကုန်သော၊ တေရသ-န်သော၊ သမ္ပတိယော-သမ္ပတိကံတို့လည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါ
 ဟက၊ ပေ၊ သမ္ပတိယောစ-သေနာသဂ္ဂါဟက၊ မတကစီဝရဒါနအစရှိသော သမ္ပတိ
 ကံတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတာနိ-ဤသမ္ပတိကံတို့သည်၊ လဟက
 ကမ္မာနိ-ပေါ့သောကံတို့သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) အပလောကေတွာဝိ-
 ၍လည်း၊ ကာတု ဝဇ္ဇန္တိ၊ [“ဝိ”ဖြင့် ဥတ္တိဒုတိယကံကို ပေါင်းသည်၊] ဥတ္တိကမ္မ
 ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန ပန-ဥတ္တိကံ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား၊
 နကာတဗ္ဗမေဝ-မပြုထိုက်သည်သာ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၏
 အဖြစ်ဖြင့်၊ ကရိယမာန-ပြုအပ်သော်၊ ဒဠတရံ-သာ၍နိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-
 ကြောင့်၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကဇ္ဇေ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-
 ဆိုကြကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊
 (ဥတ္တိဒုတိယကံကို ဥတ္တိစတုတ္ထကံ အဖြစ်ဖြင့်ပြုလသော်၊) ကမ္မသင်္ကရေ-ကံတို့၏
 ရောယုက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-ကြောင့်၊ န ကာတဗ္ဗ-ထိုက်၊ ဣတိ-
 သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီးသည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အက္ခရပရိဟိနိဝါ-အက္ခရာ၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ပဒပရိဟိနိဝါ-ပုဒ်၏ယုတ်လျော့ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တ
 ပဒဝါ-(ဒု+ ဥတ္တပဒဝါ)-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ပုဒ်သည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ (ဒုရတ္တက္ခရဝါ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော အက္ခရာသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ သဓေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထို ယုတ်လျော့သော

သဓေ ပန ပေ၊ ဒုရတ္တပဒဝါ။ ။ယဒိ ပရိဝတ္တေတွာ ကတံ ဒဠိကမ္မံ န ဟောတိ၊
 ဧဝံသတိ “ဒဠိကမ္မတ္ထာယ ကိန္တိ ကာတဗ္ဗံ”တိ အာဟ- “သဓေ ပနာ”ဒိ အာဒိ၊ တတ္ထ
 အက္ခရပရိဟိနိဝါ ပဒပရိဟိနိဝါတိ ဣဒံ အက္ခရပဒါနံ ဂဠိတံ (လျှော့ကျခြင်းကို) သန္နာယ

အက္ခရာ၊ ယုတ်လျော့သော ပုဒ်၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောအက္ခရာကို၊ သောဓနတ္ထံ-သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပုနပျုန်-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ဝတ္ထု-ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣဒံ-ဤ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ အကုပ္ပကမ္မဿ-မပျက်သောကံ၏၊ (မပျက်သော ကံအတွက်)၊ ဒဋ္ဌိကမ္မ-ခိုင်မြဲအောင်ပြုမှုသည်၊ ဟောတိ၊ ကုပ္ပကမ္မ-ပျက်သောကံ၌၊ ကမ္မ-ကောင်းသော ကံသည်၊ ဟုတွာ၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မ-ကို၊ ဥတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ တိဿော-၃ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာ ယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဝေတွာဝ-ကြားစေပြီး၍သာ၊ ကာတမ္မ-ထိုက်၏၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန-အပလောကအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ န ကာတမ္မ၊ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

ဝတ္ထံ၊ ဒုရတ္တပဒဝါတိ ဣဒံ သိထိလဓနိတာဒိ အပရိပုဏ္ဏံ သန္တာယ ဝတ္ထံ၊ ဧတ္ထ ဒုရတ္တကွရံဝါ တိ အဇ္ဈာဟရိတမ္ပ- ယောဇာ၊ ပုဒ်တစ်ခုအတွင်း၌ပါသော အက္ခရာတစ်လုံး တလေလျှောကျ ခြင်း (ကုန်ရစ်နေခြင်း)သည် အက္ခရာပရိဟိနတည်း၊ နာဂေါကဲ့သို့ တစ်ပုဒ်လုံးလျှောလျှင်ခြင်းသည် ပဒပရိဟိန၊ သိထိလဓနိတစသော ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါး၏ မပြည့်စုံခြင်းသည် ဒုရတ္တပဒဖြစ်၏၊ မုဒ္ဒစဖြင့် ရွတ်ဆိုရမည်ကို ဒန္တစဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်း၊ ဒန္တစဖြင့် ရွတ်ရမည်ကို မုဒ္ဒစဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်း စသည်သည် ဒုရတ္တကွရတည်း။

ဣဒံ၊ ဟေ၊ တိဋ္ဌတိ။ ။ ဣဒန္တိ - ပုနပျုန် ဝစနံ၊ ကမ္မ ဟုတွာတိ-သုကမ္မ ဟုတွာ၊-ယောဇနာ၊ ဤသို့ တစ်ပါးတည်းပင် အထပ်ထပ်ရွတ်ဆိုရခြင်းသည် နဂိုရ်က ကံမပျက်လျှင် လည်း ခိုင်မြဲအောင်ပြုရာရောက်၏၊ အက္ခရာပုဒ်စသည် ယုတ်လျော့ ရွတ်ယွင်းသောကြောင့် ကံပျက်လျှင်လည်း ထပ်၍ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ကံမပျက်ဘဲ ကောင်းသောကံအဖြစ်ဖြင့် တည်နိုင် သည်-ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် သူ့လည်း စိတ်မချရ၊ ငါ့လည်း စိတ်မချရသော ယခုကာလဝယ် ကမ္မဝါစာကို တစ်ပါးတည်း ထပ်၍ထပ်၍ ရွတ်ခြင်းသာမက နှစ်ပါး သုံးပါးတွင်လည်း အချို့က ထပ်၍ထပ်၍ ရွတ်လေ့ရှိကြသည်။

ဆက်ဦးဆုံး။ ။ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတွဲ၍ ရွတ်ဖတ်ရာ၌ တစ်ပါး၏မပြည့်စုံသော ပုဒ်-အက္ခရာ အတွက် အခြားတစ်ပါးက (၂-ပါးက) ဖြည့်စွက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတစ်ပါး၏ အက္ခရာတစ်လုံးတစ်လေ မှားယွင်းလျှင် ထိုတစ်ပါးအတွက် ကမ္မဝါစာပျက်တော့၏၊ အတူတွဲ ဘက် ၂-ပါး (၃-ပါး)လုံး အက္ခရာတစ်စုံပျက်လယ်လည်း အားလုံးအပျက်ပင်တည်း၊ ရှေးခေတ် ကသော် ကမ္မဝါစာကို ၂-ပါး ၃-ပါးတွဲဘက်၍ ရွတ်လေ့မရှိကြ၊ တစ်ပါးတည်းသာ ရွတ်လေ့ရှိ ကြ၏၊ ထိုသို့တစ်ပါးတည်းဖြင့် ဝိသအောင်ရွတ်လျှင် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးနိုင်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဥပသမ္ပဒါကံ၌ ထိုသို့ကမ္မဝါစာဆရာက တစ်ပါးတည်းဖြင့် ပြီးစီးမှသာ ကမ္မဝါစာဆရာ၌ ပြုထိုက်သောဝတ်လို အဇ္ဈဝါသိကဖြစ်သော ရဟန်းသစ်က ပြုနိုင်စေရန်ရှိသည်၊ ယခုခေတ်အလိုက် ကမ္မဝါစာဆရာ ၆-ပါး၊ ၉-ပါးစသည်ရှိလျှင် မည်သူ့ကမ္မဝါစာကြောင့် ရဟန်းဖြစ်မှန်း မသိ၍ အစေ့များသော သားကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်။

၄၈၃။ သမ္မုခါ၊ပေ၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိ၌၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်၌၊ ကရဏီယံ-ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ အတ္ထိ၊ အသမ္မုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ ကရဏီယံ-သော၊(ကမ္မံ)၊အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်မျိုးသောကံတို့တွင်၊ အသမ္မုခါ-၌၊ ကရဏီယံနာမ-ပြုထိုက်သော ကံမည်သည်၊ (“အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတိ”၌စပ်၊) ဒုတေနပသမ္မုဒါ-ဒါကံလည်းကောင်း၊ ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇနံ-နကံလည်းကောင်း၊ ပတ္တုတ္တုဇ္ဇနံ-နကံလည်းကောင်း၊ (သပိတ်လှန်ကြောင်းကံလည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဥမ္မတ္တကသမ္မုတိ-တိကံလည်းကောင်း၊ သေက္ခာနံ-သေက္ခုဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလာနံ-အမျိုးတို့၏၊ သေက္ခသမ္မုတိ-တိကံလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒဿ-ဆန္ဒမည်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ဗြဟ္မဒဏ်ကံလည်းကောင်း၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ပကာသနီယကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပသာဒနီယံ-မကြည်ညိုစေထိုက်သောအမှုကို၊ ဒဿန္တဿ-ပြသော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဘိက္ခုနိသံဃေန-နိသံဃာသည်၊ ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်သော၊ အဝန္တနီယကမ္မံ-အဝန္တနီယကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌဝိဓံ-ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တံ သမ္မံ-ထိုအလုံးစုံသောကံကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတမ္မံ-ထိုက်၏၊ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ-သော၊ ဣဒံ ကမ္မံ-သည်၊ အသမ္မုခါ-၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ)၊ သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာအပ်ရာရောက်သည်၊) အကုပ္ပံ-အဖျက်ဆီးအပ်မဖျက်နိုင်သည်၊ (မပျက်စီးသည်၊) ဟောတိ။

သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗကမ္မာနိ-တို့ကို၊ သမ္မုခါဇဝ-မျက်မှောက်၌သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ သံဃသမ္မုခတာ-သံဃာ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ-ဓမ္မ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဝိနယသမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ ဣမံ သမ္မုခါဝိနယံ-ဤသမ္မုခါဝိနယသို့၊ ဥပနေတွာဝ-ကပ်ဆောင်၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ [“သမ္မုခါဇဝ ကာတဗ္ဗာနိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဟိ-အကျိုးကား၊ ဇဝံ-သို့၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-နံသော၊) သုကတာနိ-ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်၊ ဇဝံ-သို့၊ အကတာနိမ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-နံလသော၊ ဝါ-နံသော၊) ဇတာနိ-ဤကံတို့သည်၊ သမ္မုခါဝိနယသင်္ခါတံ-ယ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဣမံ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဝိပနာနိနာမ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသောကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သမ္မုခါ၊ပေ၊ အဓမ္မကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မာတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ။

ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယာ ဒီသုပိ-ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယ အစရှိသောကံတို့၌လည်း၊ ပဋိပုစ္ဆာဒိကရဏမေဝ-ပဋိပုစ္ဆာအစရှိသည်ကို ပြုခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ တံဝတ္ထု-ထိုပဋိပုစ္ဆာအစရှိသောဝတ္ထုကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသမ္ပိ-ထိုက်တို့၏လည်း၊ ဝတ္ထုဝိပဉ္စတာ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ ဤနေရာ၌ “ဝတ္ထု”ဟူသည် အကြောင်းရင်းတည်း၊ ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယ၌ “မေးခြင်း”ဟူသည် အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။] ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤပရိပုစ္ဆာကရဏီယ အစရှိသော ကံတို့၌၊ ဝစနတ္ထမတ္တံ-သဒ္ဓါအနက်မျှတည်း၊ (သဒ္ဓါနက်မျှကို ပြခြင်းတည်း၊) ပဋိပုစ္ဆာ၊ပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ဖောဒတွာ-ဖောဒနာ၍၊ သာရေတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေ၍၊ ကာတမ္ပံ-ပြုထိုက်သောကံကို၊ အပုစ္ဆိတွာ-မမေးမူ၍၊ အဖောဒတွာ-၍၊ အသာရေတွာ-၍၊ ကရောတိ-၏၊ ပဋိညာယ၊ပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ ပဋိညံ-ဝန်ခံခြင်းသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်ပြီး၍၊ ယထာဒိန္နာယ-အကြင်အကြင် ပေးအပ်ပြီးသော၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာတမ္ပံ-ကို၊ အပဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းအားဖြင့်၊ (ဝန်မခံဘဲ)၊ ကရောတိ-၏၊ ဝိပ္ပလပန္နဿ-အထူးအထူး အပြားပြား ပြောဆိုနေသူ၏ (အပေါ်၌)၊ ဗလက္ခာရေန-မိမိတို့ အားကိုးပြုခြင်းအားဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်ပြုခြင်းအားဖြင့်) ကရောတိ၊ သတိဝိနယာရဟဿာတိ-ကား၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တတ္ထေရသဒိသဿ-မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်နှင့် တူသော၊ ဓိဏာသဝဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (“အမူဠဝိနယံဒေတိ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အမူဠဝိနယာရဟဿာတိ-ကား၊ ဂဂ္ဂဘိက္ခုသဒိသဿ-ဂဂ္ဂရဟန်းနှင့်တူသော၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသောရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ “တဿပါပိယသိကာ ကမ္မံ ကရောတိ”၌စပ်၊) တဿပါပိယသိကာ ကမ္မာရဟဿာတိ-ကား၊ ဥပဝါဠ ဘိက္ခုသဒိသဿ-ဥပဝါဠ

ဝစနတ္ထမတ္တံ။ ။ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယံ စသည်၏အနက်ကို “ပုစ္ဆိတွာ ဖောဒေတွာ”စသည်ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် “ဝစနတ္ထမတ္တံ”ဟုဆိုသည်၊ မတ္တံဖြင့် ကံပြုပုံအခြင်းအရာမပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။

ပဋိညံ အာရောပေတွာ၊ပေ၊ ကရောတိ။ ။“ပဋိညာယ ကရဏီယံ”ကို “ပဋိညံ အာရောပေတွာ၊ပေ၊ ကာတမ္ပံ”ဟုဖွင့်၍ “အပဋိညာယ ကရောတိ”ကို “အပဋိညာယ ကရောတိ”ဟုပင် မူလအတိုင်းထား၏၊ ထို့ကြောင့် “အပုဋိညာယ ကရောန္တဿ”ဟု မရှိစေရ၊ “အပုဋိညာယ ကရောတိ”ဟု ရှိစေရမည်၊ ထို ““အပုဋိညာယ ကရောတိ”ကို “ဝိပ္ပလပန္နဿဗလက္ခာရေန ကရောတိ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဝိပ္ပလပန္နဟူသည် ပဋိညာဉ်မပေးဘဲ တောင်ပြောမြှောက်ပြော ဟိုပြောဒီပြော ပြောနေသော ဓဒိတကပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌ သံဃာက အားကိုးအသုံးပြု၍ အနိုင်ထက် ကံပြုခြင်းကို “ဗလက္ခာရေန ကရောတိ”ဟု ဆိုသည်။

မူကွဲ။ ။စာအုပ်တို့၌“အပုဋိညာယ ကရောန္တဿ”ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ “အပုဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုထသော”ဟု “ဝိပ္ပလပန္နဿ”၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် လေးလေသည်၊ ဆဋ္ဌိကံမဝံသော အန္တပစ္စည်း၌ စပ်၍ “အပုဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းကို”ဟု လေးသော ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါလေ။

ရဟန်းနှင့်တူသော၊ ဥဿန္တပါပဿ-များသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ (“တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရောတိ”၌စပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ-(တဇ္ဇနိယကမ္မာရဟဿ စသော)အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဒေ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီရင်သည်၊ နယော- သိကြောင်းအစီရင်တည်း။

☞ အနုပေါသထေ၊ပေ၊ ကရောတိတိ-ကား၊ အနုပေါသထဒိဝသေ-ဥပုသ်မဟုတ်သော နေ့၌၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဥပေါသထဒိဝသောနာမ-ဥပုသ်နေ့မည်သည်၊ ကတ္တိကမာသံ-တန်ဆောင်မုန်းလကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝဿေသသု-တန်ဆောင်မုန်းလမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဧကာဒသသု-န်သော၊ မာသသု-တို့၌၊ ဘိန္နဿ-ကွဲပြီးသော၊ သံဃဿ-၏၊ သာမဂ္ဂိဒိဝသောစ-သာမဂ္ဂိနေ့လည်းကောင်း၊ (ညီညွတ်ရာနေ့လည်းကောင်း၊) ယထာဝုတ္တာ-အကြင်အကြင်ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ [ယောဇနာ၌ “ယထာဝုတ္တာ”ဟု ရှိ၏၊] စာတုဒ္ဒသာစ-တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် နေ့တို့လည်းကောင်း၊ ပန္နရသာစ-တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်နေ့တို့လည်းကောင်းတည်း၊ တိပ္ပကာရန္တိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ ဥပေါသထဒိဝသံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရောန္တော-ပြုသော သံဃာသည်၊ အနုပေါသထေ ဥပေါသထံ ကရောတိနာမ-မည်၏။ [ဥပုသ်မဟုတ်သောနေ့၌ ဥပုသ်ကိုပြုသည်မည်၏။] ဟိ-မှန်၊ ယတြ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ပတ္တစိဝရာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ အပ္ပမတ္တကေန-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိဝဒန္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုကြကုန်သည်၊ (ငြင်းခုံကြကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဥပေါသထံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ထပေန္တိ-တန်ရပ်ထားကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ တသ္မိံ အဓိကရဏေ-ထိုအဓိကရဏ်ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတေ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော်၊ (မယံ) သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်သူတို့

ထပေတွာ ကတ္တိကမာသံ။ ကတ္တိကမာသဿ ပဝါရဏမာသတ္တာ “ထပေတွာ ကတ္တိကမာသ”န္တိ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ ထပိတ ဥပေါသထ ပဝါရဏာနံ ကတ္တိကမာသေ သာမဂ္ဂိယာ ကတာယ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ မုဉ္ဇိတွာ ဥပေါသထံ ကာတံ န ဝဋ္ဋတိတိ အာဟ-“ထပေတွာ ကတ္တိကမာသ”န္တိ၊ သဓေ ပန ဘေသံ နာနာသီမာသု မဟာပဝါရဏာယ ဝိသု ပဝါရိတာနံ ကတ္တိကမာသဗ္ဗန္တရေ သာမဂ္ဂိ ဟောတိ၊ သာမဂ္ဂိဥပေါသထော ဧဝ တေဟိ ကတ္တဗ္ဗော၊ န ပဝါရဏာ၊ ဧကသ္မိံ ဝဿေ ကတပဝါရဏာနံ ပုန ပဝါရဏာယ အဝိဟိတတ္တာ၊ ဝိမတိ။

ထပေဂ္ဂိဒိဝသော။ သာမဂ္ဂိဒိဝသောတိ အနုပေါသထဒိဝသေ သာမဂ္ဂိကရဏံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ သဓေ ပန စာတုဒ္ဒသီယံဝါ ပန္နရသီယံဝါ သံဃော သာမဂ္ဂိ ကရောတိ၊ တဒါ သာမဂ္ဂိဥပေါသထဒိဝသော န ဟောတိ၊ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ ဥပေါသထောဝ ဟောတိ၊ ဥပရိပဝါရဏာယဝိ ဒေသဝနယော၊-ဝိမတိ။

သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်သည်၊ အမှ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အန္တရာ-
ဥပုသ်နေ့မဟုတ်မီ အကြား၌၊ သာမဂ္ဂိဥပေါသထံ-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊
(ပြုခွင့်ကို)၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
အနုပေါသထေ-ဥပုသ်မဟုတ်သော နေ့၌၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်သည်၊ ဝါ-ကို၊
ကတောနာမ-ပြုအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ။

အပဝါရဏာယ ပဝါရေတိတိ-ကား၊ အပဝါရဏာဒိဝသေ-ပဝါရဏာနေ့
မဟုတ်သောနေ့၌၊ ပဝါရေတိ-ပဝါရဏာပြု၏၊ ပဝါရဏာဒိဝသော နာမ-
ပဝါရဏာနေ့မည်သည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်လသော၊ ကတ္တိကမာသေ-တန်ဆောင်းမုန်း
လ၌၊ [သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်အထိတစ်လကို
“ဧကသ္မိ ကတ္တိကမာသေ”ဟုဆိုသည်၊] ဘိန္နဿ-ကွဲပြီးသော၊ သံဃဿ-၏၊
သာမဂ္ဂိ ဒိဝသောစ-ညီညွတ်ရာနေ့လည်းကောင်း၊ ပစ္စုက္ကမိတွာ-အထက်သို့ ငင်၍၊
ထပိတဒိဝသောစ-ထားအပ်သောနေ့လည်းကောင်း၊ ခွေ-၂ ရက်ကုန်သော၊ ပုဏ္ဏမာ
သိယောစ-သီတင်းကျွတ်လပြည့်၊ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့တို့ လည်းကောင်း
တည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ စတုတ္ထိဓမ္မိ-သော၊ ပဝါရဏာဒိဝသံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-
သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ ပဝါရေန္တော-ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းသည်၊ အပဝါရဏာယ

ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝသော။ ။ဘာဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့က နောက်ယှက်သောကြောင့်
ဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါက်ခါနီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပဝါရဏာသင်္ဂဟပြုသောကြောင့်
ဖြစ်စေ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ပဝါရဏာ မပြုသောဘဲ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၄
ရက်ကျမှ ပဝါရဏာပြုလျှင် ထို ပဝါရဏာနေ့ကို “ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝသံ”ဟုဆိုသည်၊
[ပစ္စုက္ကမိတွာ ထပိတဒိဝသောတိ ဘာဏ္ဍနကာရကေဟိ ဥပဒ္ဓုတာဝါ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန
ပဝါရဏာသင်္ဂဟံဝါ ကတွာ ထပိတော ကာဠပက္ခဏာတုဒ္ဓသိဒိဝသောစ၊- ဝိမတိ။] သာရတ္ထ၌
ကား-“ပနုရသီ”ကိုလည်း ထည့်လေသေး၏၊ ဝိမတိ၌ ရက်မစုံလကွယ်ဖြစ်သောကြောင့်
“စာတုဒ္ဓသီ”ဟု ဆိုသည်။

ဓမ္မေ ပုဏ္ဏမာသိယော။ ။ဓမ္မေ ပုဏ္ဏမာသိယောတိ ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမာ၊ ပစ္စိမကတ္တိက
ပုဏ္ဏမာစာတိ ဓမ္မေ ပုဏ္ဏမာသိယော၊- ဝိမတိ၊ ပုရိမဝါကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပုဗ္ဗကတ္တိက
ပုဏ္ဏမာ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့)သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမဝါကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်
ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ (တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့)သည်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာနေ့တည်း။

ဧဝံ စတုတ္ထိဓမ္မိ။ ။ဧဝံ စတုတ္ထိဓမ္မိ ပုဏ္ဏမာသိဒ္ဓယေန သဒ္ဓိ သာမဂ္ဂိပဝါရဏ၊ စာတုဒ္ဓသီ
ပဝါရဏဉ္စ သမ္ပိန္တေတွာ ပုတ္တံ၊ ဣဒဉ္စ ပကတိစာရိတ္တဝသေန ပုတ္တံ၊ တထာရူပ ပစ္စယေ ပန
သတိ ဥဘိန္နံ ပုဏ္ဏမာသိနံ ဓမ္မေ စာတုဒ္ဓသိယောပိ ကာဠပက္ခဏာတုဒ္ဓသိယာ အန္တရာ ပနုရသီပိတိ
ဣမေပိ တယော ဒိဝသာ ပဝါရဏာဒိဝသာဧဝါတိ ဣမံ သတ္တဝိဓမ္မိ ပဝါရဏာဒိဝသံ
ထပေတွာ အညသ္မိ ဒိဝသေ ပဝါရေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊- ဝိမတိ။

ပဝါရေတိနာမ-တိမည်၏။ ဣဓာပိ-ဤပဝါရဏာပြုရာ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် ဥပုသ်ပြု
ခြင်းကိုပေါင်း၊) အပ္ပမတ္တကဿ-သော၊ ဝိဝါဒဿ-ငြင်းခုံမှုကို၊ ဝုပသမေ-ငြိမ်းခြင်း
ကြောင့်၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ-ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ (ပြုခွင့်ကို၊) န လဘန္တိ၊ ကရောန္တေဟိ-
ပြုသောရဟန်းတို့သည်၊ အပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့ မဟုတ်သောနေ့၌၊
ပဝါရဏာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ-သည်၊ (ပြုအပ်ရာရောက်သည်၊) ဟောတိ၊
အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဦးနဝိသတိဝဿဝါ-ယုတ်လျော့သော အသက်နှစ်ဆယ်
ရှိသူကိုလည်းကောင်း၊ အန္တိမဝတ္ထု-အဆုံး၌ဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုသို့၊ အဇ္ဈာပန္န
ပုစ္ဆဝါ-ရောက်ဖူးသူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသသု-တစ်ကျိတ်တစ်ယောက်
ကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေသု-တို့တွင်၊ အညတရံဝါ-တစ်ယောက်ယောက်ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ဘာဒေန္တဿပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်စေသော
ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်း၊ ဝတ္ထုဝိပန္န-ပျက်သောဝတ္ထုရှိသော၊ အဓမ္မကမ္မ-သည်၊ ဟောတိ၊
ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထုတော-ကြောင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

၄၈၄။ ပန-ကား၊ ဥတ္တိတော-ကြောင့်၊ ဝိပတ္တိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊
ဝတ္ထု န ပရာမသတိတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊ ဥပသမ္ဘဒါ
ဒိကမ္မ-ဥပသမ္ဘဒါ အစရှိသောကံကို၊ ကရောတိ-၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န
ပရာမသတိ-မသုံးသပ်၊ တဿ-၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူ၊ [“တံ
န ပရာမသတိ” ကိုထပ်ဖွင့်သည်၊] သုဏှာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ
ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊
ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ သုဏှာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိ
တဿ ဥပသမ္ဘဒါ ပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထု-ကို(ရဟန်း
လောင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထုကို)၊ န ပရာမသတိ-မသုံးသပ်၊ [ဥတ်ထဲ၌ “အယံ
ဓမ္မရက္ခိတော”ဟု မပါသောကြောင့် “ဝတ္ထု န ပရာမသတိ”ဟုဆိုသည်။] သံဃံ
န ပရာမသတိတိ-ကား၊ သံဃဿ-၏၊ နာမံ-ကို၊ န ဂဏှာတိ၊ သုဏှာတု မေ
ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ သုဏှာတု မေ
ဘန္တေ အယံ ဓမ္မရက္ခိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သံဃံ န ပရာမသတိ၊
[ဘန္တေ၏နောက်၌ “သံဃော”ဟုထည့်၍ မရွတ်ဆိုခြင်းကို “သံဃံ န ပရာမသတိ”
ဟုဆိုသည်။] ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိတိ-ကား၊ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခဿ-ပဉ္စင်းလောင်း
၏၊ ယော ဥပဇ္ဈာယော-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊
န ပရာမသတိ၊ တဿ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ နာမံ-ကို၊ န ဂဏှာတိ၊ သုဏှာတု၊ ပေ၊
အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခောတိ-
ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ သုဏှာတု၊ ပေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခောတိ-
ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ၊ [ဤ၌ “ပုဂ္ဂိုလ်”ဟူသည်၊

ဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော၏နောက်၌ “အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ”ဟု ထည့်၍ မရွတ်ဆိုခြင်းကို “ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ”ဟု ဆိုသည်။]

ဥတ္တိံ န ပရာမသတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ပ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ န ပရာမသတိ၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေ-ဥတ္တိဒုတိယကံ၌၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ အထပေတွာ-မထားမူ၍၊ ဒွိက္ခတ္တု-နှစ်ကြိမ်၊ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ-ဖြင့်သာ၊ အနုဿာဝနကမ္မ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေကြောင်းအမှုကို၊ ကရောတိ၊ [ဥတ်လုံးလုံးမပါ-ဟူလို၊] ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေပိ-၌လည်း၊ ပေ၊ ကရောတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဥတ္တိံ န ပရာမသတိ၊ ပစ္စာဝါဥတ္တိံ ထပေတိတိ-ကား၊ ပဌမ-စွာ၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ အနုဿာဝနကမ္မ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧသာ ဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ရွတ်ဆိုပြီး၍၊ မေတိ၊ ပေ၊ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပစ္စာ-ကမ္မဝါစာ၏နောက်၌၊ ဥတ္တိံ-ကို၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအခြင်းအရာ တို့ဖြင့်၊ ဥတ္တိတော-ကြောင့်၊ ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

၄၈၅။ ပန-ကား၊ အနုဿာဝနတော-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ဝိပဇ္ဇိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ ဝတ္ထုအာဒိနိ-ဝတ္ထုအစရှိသော ငါးပါးတို့ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတုံသော နည်းဖြင့်၊ နေသံ-ထိုဝတ္ထုအစရှိသည်တို့ကို၊ အပရာမသနံ-မသုံးသပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ သံဃောတိ-ဟူသော၊ ပဌမာနုဿာဝနေ-ပဌမ ကမ္မဝါစာ၌သော် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ ပေ၊ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ သံဃောတိ-ဟူသော၊ ဒုတိယ တတိယာနုဿာ ဝနာသုဝါ-ဒုတိယကမ္မဝါစာ၊ တတိယကမ္မဝါစာတို့၌သော် လည်းကောင်း၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထု-(ရဟန်းလောင်း တည်းဟူ သော) ဝတ္ထုကို၊ န ပရာမသတိနာမ-မသုံးသပ်သည်မည်၏၊ [သံဃာကို မသုံး သပ်ပုံ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊] သုဏာတု၊ ပေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော

အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာ။ ။ အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာတိ ပဌမံ အနုဿာဝနံ သာဝေတွာ “ဧသာ ဥတ္တိံ”တိ အနုဿာဝနာနန္တရမေဝ သကလံ ဥတ္တိံ ဝတွာ၊ ပရိယောသာနေ “ဧသာ ဥတ္တိံ”တိ ဝတွာတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား- ကမ္မဝါစာကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဆိုပြီး နောက် ထိုကမ္မဝါစာ၏ အခြားမဲ့၌ “ဧသာ ဥတ္တိံ”ဟု နိဂုံးပုဒ်ကလေး တစ်ပုဒ်ကိုသာ ရွတ်ဆိုသည် မဟုတ်၊ “သုဏာတု မေ”မှစ၍ ဧသာ ဥတ္တိတိုင်အောင် ဥတ်တစ်ခုလုံးကို ရွတ်ဆိုသည်-ဟူလို။

ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာတိ-ဟူ၍၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ” ကျ၏။] ဝတ္ထုဗွေ-လျက်၊ သုဏ္ဏာတု၊ပေ၊ အယံ ဓမ္မ ရက္ခိတော ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-သည်၊ ပုဂ္ဂလံ-(ဥပဇ္ဈာယ်တည်း ဟူသော) ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပရာမသတိနာမ- မသုံးသပ်သည်မည်၏။

သာဝနံဟာပေတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ပ- အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာကို၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေခြင်းကို၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မေ-၌၊ ဒွိက္ခတ္တံ-နှစ်ကြိမ်၊ ဥတ္တိမေဝ-ဥတ်ကိုသာ၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မေ၊ပေ၊ ထပေတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေကြောင်းကမ္မဝါစာကို၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ကြားသိစေကြောင်းကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိ- ယုတ်လျော့စေ၏၊ ယောပိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေ-၌၊ ဧကံ- တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဧကံ-သော၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ အနုဿာဝဒန္တော-လျော်စွာကြားသိစေလသော်၊ အက္ခရံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဆဇ္ဈတိ- စွန့်၏၊ ပဒံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဒုရုတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ (မမှန်မကန် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်)၊ ကရောတိ-၏၊ အယမ္ဗိ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိ စေကြောင်း ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိယေဝ-ယုတ်လျော့စေသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မေ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သင်္ကမေဝဝါ- တစ်ကြိမ်သာလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တံ(ဧဝံ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာယ-ကို၊ အနုဿာဝနံ-လျော်စွာကြားသိစေခြင်းကို၊ ကရောန္တောပိ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အက္ခရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒံဝါ-ကိုသော်လည်း ကောင်း၊/ဆဇ္ဈန္တောပိ-စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ ဒုရုတ္တံ-အောင်၊ ဝါ-အောင်၊ ကရောန္တောပိ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ (ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊) အနုဿာဝနံ-လျော်စွာ ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ ကို၊ ဟာပေတိယေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ဒုရုတ္တံ ကရောတိတိ ဧတ္ထ-တိဟူသော ဤပါဌ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အညသ္မိ-(မရွတ်ဆိုထိုက် သော အက္ခရာမှ)တစ်ပါးသော၊ အက္ခရေ-အက္ခရာကို၊ ဝတ္ထုဗွေ-ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ အညံ-(ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာမှ)တစ်ပါးသော အက္ခရာကို၊ ဝဒတိ-ရွတ်ဆို၏၊ အယံ-သည်၊ ဒုရုတ္တံ ကရောတိနာမ-မည်၏၊(မမှန်မကန် ရွတ်ဆိုအပ်သည် မည် လောက်အောင် ရွတ်ဆိုသည်မည်၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာကို မရွတ်ဆိုဘဲ မရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုလျှင် ဒုရုတ္တံ၏

အဖြစ်ကြောင့်၊) ကမ္မဝါစ၊ ကရောဇ္ဇေန-သော၊ (ရွတ်ဆိုသော)၊ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သိထိလံ၊ပေ၊ ပဘောဒေါတိ-ဟူ၍၊ ယွာယံ (ဗျဉ္ဇန ပဘောဒေါ)-အကြင်သဒ္ဓါတို့၏ အထူးအပြားကို၊ ဝုတ္တော-(ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌) ဆိုအပ်ပြီ၊ အယံ(ဗျဉ္ဇန ပဘောဒေါ)-ကို၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ဥပလက္ခေတဗ္ဗော-မှတ်သားထိုက်၏၊-[သိထိလံ-လျော့လျော့ ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဓနိတဉ္စ-တင်းတင်းမာမာ ရွတ်ဆို အပ်သော သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဒီဃရသသံ-ဒီဃသဒ္ဓါ၊ ရသသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဂရုကံ-လေးလေး ရွတ်အပ်သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ လဟုကဉ္စေ-ပေါ့ပေါ့ ရွတ်အပ် သောသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂဟိတံ-နိဂ္ဂဟိတ်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္တံ-ပုဒ်စပ်၍ ရွတ်အပ်သော သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထိတံ-ပုဒ်ဖြတ်၍ ရွတ်အပ် သောသဒ္ဓါ လည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တံ-ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို မပိတ်ဘဲလွှတ်၍ ရွတ်အပ်သောသဒ္ဓါ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ဒသဓာ-ဆယ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ-အက္ခရာ ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏၊ ပဘောဒေါ-အပြားသည်၊ ဟောတိ-၏။]

ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤဆယ်မျိုးသော သဒ္ဓါတို့တွင်၊ သိထိလံ နာမ-သိထိလမည် သည်၊ ပဉ္စသု-၅ ပါးကုန်သော၊ ဝဂ္ဂေသု-ဝဂ်တို့၌၊ (ဝဂ်တို့ထဲက၊) ပထမ တတိယ-ပထမအက္ခရာ၊ တတိယက္ခရာတည်း၊ ဓနိတံ နာမ-မည်သည်၊ တေသ္မေဝ-ထိုငါးဝဂ် တို့၌ပင်၊ ဒုတိယ စတုတ္ထ-ဒုတိယက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာတည်း၊ ဒီဃေန-ရှည်သော၊ ကာလေန-ကာလအားဖြင့်၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ရွတ်ဆိုထိုက်သော၊ အာကာရာဒိ-အာ အစရှိသော

ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ။ ။“အတ္ထံဗျဉ္ဇယန္တိ”အရ အနက်ကိုထင်းရှားပြတတ် (သိစေတတ်)သောကြောင့် အက္ခရာပုဒ်တို့ကို “ဗျဉ္ဇန”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဗျဉ္ဇနတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော (ရွတ်ဆိုကြောင်း) စိတ်ကို “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဗျဉ္ဇနတို့ကို ရွတ်ဆိုကြောင်းစိတ်က ဆယ်မျိုးပြားသောကြောင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ဗျဉ္ဇနလည်း ဆယ်မျိုးပင်ရှိသည်၊ [ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါတိ-စဝ် သိထိလာဒိဝသေန ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ အက္ခရုပ္ပါဒကဿ စိတ္တဿ ဒသပ္ပကာရေန ပဘောဒေါ၊ သဗ္ဗာနိ ဟိ အက္ခရာနိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနာနိစ၊-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါတိ ဧတ္ထ ဒသဓာ ဒသဝိခေန ဗျဉ္ဇနာနံ ပဘောဒေါတိ ယောစေတဗ္ဗံ၊ ကေနာယံ ပဘောဒေါတိ အာဟ-“ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ”တိ၊ ယထာဓိပ္ပေ တတ္ထဗျဉ္ဇနတော (အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ပြတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဗျဉ္ဇနသင်္ခါတာနံ အက္ခရာနံ ဓနိကာ (ဖြစ်စေတတ်သော)ဗုဒ္ဓိ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ၊ တာယ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ အက္ခရာသမုဋ္ဌာပကစိတ္တဘောဒေနောတိ အတ္ထော၊-ဤဝိမတိအလို “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ-အက္ခရာကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့်”ဟု ပေးပါ။

သိထိလ၊ ဓနိတ။ ။“သိထိလ၊ ဓနိတဗ္ဗေရာဌံ ဝဂ်ငါးပါးထဲက အက္ခရာများကိုသာဗ္ဗံသည်၊ အဝဂ်ထဲကမဗ္ဗံ၊ ဝဂ်ငါးပါး၌လည်း ပဉ္စမအက္ခရာကိုမဗ္ဗံ၊ “အကြောင်းကား အဘယ်နည်း”ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏၊ ကဝဂ်၌ ဂနဋယသည် အသံတူနေ၏၊ ထို့ကြောင့် ရွတ်ပုံမကွဲလျှင် မည်သည့် အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုသည်-ဟု မသိရ၊ ထို့ကြောင့် တတိယအက္ခရာ (ဂ)သည် သိထိလ၊

အက္ခရာသည်၊ ဒီဃန္တိ-ဒီဃမည်၏၊ တတော-ထိုဒီဃမှ၊ ဥပမကာလေန-ထက်ဝက်သော ကာလအားဖြင့်၊ ဝတ္ထုဗွဲ-သော၊ အကာရာဒိ-အ အစရှိသော အက္ခရာသည်၊ ရဿန္တိ-ရဿမည်၏၊ ဒီဃမေဝ-ဒီဃသည်ပင်၊ ဂရုကန္တိ-ကမည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ (“ဝုစ္စတိ”၌စပ်၊) အာယသ္မတော-အာယသ္မတောဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ-ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယဿ-ယဿဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နက္ခမတိ-နက္ခမတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ သံယောဂပရံ-နောက်၌ သံယုဂ်ရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝုစ္စတိ-ရွတ်ဆိုအပ်၏၊ (ဣဒမ္ပိ-ဤ အက္ခရာသည်လည်း၊ ဂရုကန္တိ-ကမည်၏၊) [ယံဝါ သံယောဂပရံ ကတွာ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဂရုကန္တိ ယောနော- ဝိမတိ၊] ရဿမေဝ-ရဿသည်ပင်၊ လဟုကန္တိ-ကမည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿ-အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယဿ န ခမတိ-ယဿ န ခမတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ အသံယောဂပရံ-နောက်၌ သံယုဂ်မရှိသည်ကို၊ ကတွာ, ဝုစ္စတိ၊ (ဣဒမ္ပိ-သည်လည်း၊ လဟုကန္တိ-ကမည်၏။)

စတုတ္ထအက္ခရာ (ယ)ကို ခနိတ-ဟုခွဲမှ ရွတ်ဆိုသံကွဲ၍ မည်သည့်အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုကြောင်း သိရသည်၊ ကနင့်ခလည်း အမှန်အားဖြင့် က,ကဟု ဆိုသတဲဟု အသံတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပထမအက္ခရာ (က)ကို သိထိလ, ဒုတိယက္ခရာ (ခ)ကို ခနိတ-ဟု ခွဲရသည်။ [“သိထိလ”ဟု ဆိုသော်လည်း အထူးလျှော့၍ ရွတ်ရမည်မဟုတ်ပါ၊ ခနိတကဲ့သို့ အသံမမာစေဘဲ ရိုးရိုးရွတ်ရ ပါသည်။]

ပဉ္စမအက္ခရာနှင့် အဝဂ်။ (င)ဟူသော ပဉ္စမအက္ခရာသည် ထိုကဲ့သို့ အသံတူမရှိ၊ ထို့ကြောင့် သိထိလ, ခနိတ-ဟု ခွဲမရတော့၊ စဝဂ်သော အခြားဝဂ်များ၌လည်း ဤအတိုင်းပင်တည်း၊ အဝဂ်၌ကား ယ-ရ-လ-ဋတို့သည် မြန်မာရွတ်ဆိုသံအားဖြင့် အသံတူနေသော်လည်း ဌာန် ကရိုဏ်းအားဖြင့် ကွဲပြီးဖြစ်၍ စနစ်တကျ ရွတ်ဆိုတတ်သော လူမျိုးအတွက် ကြာရသော အသံလည်း ကွဲပြားပြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။

ယံဝါပေ၊ သံယောဂပရံ ကတွာ။ “သ္မ, ဒ္ဓ, က္ခိ, ဣ, သ, က္ခ”ဤသို့ ၂-လုံးတွဲ ကို “သံယုဂ်”ဟု ခေါ်၏၊ နောက်၌ ထိုသံယုဂ်မျိုးရှိလျှင် “ဒုမ္ပိ ဂရ”ဟူသောသုတ်နှင့်အညီ ရှေ့အက္ခရာကို ဂရသံပါအောင် လေးလေးပင်ပင် ရွတ်ဆိုရသည်။

ယံဝါပေ၊ သံယောဂပရံ ကတွာ။ “ရက္ခိတထေရဿ၌ (တ)သံယုဂ်မပါဘဲ လည်းကောင်း, နခမတိ၌ (က)သံယုဂ်မပါဘဲ လည်းကောင်း, ရွတ်ဆိုအပ်သော တအက္ခရာ, နအက္ခရာတို့ကို “အသံယောဂပရံ”ဟု ဆိုသည်၊ ဝိမတိ၌ကား- “အသံယောဂပရန္တိ-ယဿ နက္ခမတိတိ အာဒိသု ယကာရနကာရာဒိ ဗုဒ္ဓနသဟိတသရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟုဆို၏၊ ဤဝိမတိ၌ “ယဿ” ကို ပုံစံထုတ်သည်မှာ ကောင်းမည်မထင်၊ ဣတ္ထရဿကို ထုတ်ရမည်၊ “ယဿ”ကို “ယသ”ဟု ရွတ်လျှင် ကံပျက်၏၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿကို ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿဟု ရွတ်ဆိုလျှင်လည်းကောင်း, “နက္ခမတိ”ကို “န ခမတိ”ဟုလည်းကောင်း ရွတ်လျှင် ကံမပျက်ပါ။

ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ ကရဏာနိ-ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို၊ နိဂ္ဂဟေတွာ-နှိပ်၍၊ အဝိသဇ္ဇေတွာ- မလွှတ်မူ၍၊ အဝိဝဋ္ဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ အနုနာသိကံ-နာခေါင်းသို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ [အချို့စာအုပ်၌ “သာနုနာသိကံ-အနုနာသိကမည်သော နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို” ဟုရှိ၏၊ မကောင်း၊ နောက်၌ လည်း “အနုနာသိကံ” ဟုပင်ရှိ၏၊] ကတွာ၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ရွတ်ဆိုထိုက်၏၊ (တံ-ထို အက္ခရာသည်၊) နိဂ္ဂဟိတန္တိ-တမည်၏၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ ပရပဒေန-နောက်ပုဒ် နှင့်၊ သမ္ပန္နိတွာ-စပ်၍၊ (သန္တိစပ်၍)၊ တုဏှိဿာတိ ဝါ-တုဏှိဿဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ တုဏှဿာတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (တံ- သည်၊) သမ္ပန္နန္တိ-သမ္ပန္နမည်၏၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ ပရပဒေန-နှင့်၊ အသမ္ပန္န- မစပ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ ဝိတ္တိန္တိတွာ-ဖြတ်၍၊ တုဏှိ+အဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (တံ-သည်၊) ဝုတ္တိတန္တိ-တမည်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “တုဏှိ+အဿာတိဝါ၊ တုဏှ+ အဿာတိဝါ” ဟုရှိ၏၊ “တုဏှ+အဿ” ဟု မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မရွတ်ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် “တုဏှ+အသ” ဟု မရှိရ၊ ဝါလည်းမလို၊] ယံ-အကြင်အက္ခရာကို၊ ကရဏာနိ-တို့ကို၊ အနိဂ္ဂဟေတွာ-မနှိပ်မူ၍၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-လွှတ်၍၊ ဝိဝဋ္ဋေန- ဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ အနုနာသိကံ-နာခေါင်းသို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ အကတွာ၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (တံ-သည်၊) ဝိမုတ္တန္တိ-ဝိမုတ္တမည်၏၊ [လဟုကနိဂ္ဂဟိတ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာသင်္ခိုကာ၌ ပြထားပြီ။]

တတ္ထ-ထို ဗျဉ္ဇနဆယံမျိုးတို့တွင်၊ သုဏှာတုမေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွေ-(သိထိလ အက္ခရာဖြင့်) ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ တ ကာရဿ-တအက္ခရာ၏၊ ထကာရံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သုဏှာတုမေတိဝစနံ-သုဏှာတုမေဟူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ သိထိလဿ- သိထိလကို၊ ဓနိတကရဏံနာမ-ဓနိတပြုခြင်းမည်၏၊ (ဓနိတရွတ်ဆိုခြင်းမည်၏၊) တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပတ္တကလ္လံ ဧသာ ဥတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွေ-လျက်၊ ပတ္တကလ္လံ ဧသာ ဥတ္တိတိ အာဒိဝစနဉ္စ-ပတ္တကလ္လံ ဧသာ ဥတ္တိအစရှိသော ရွတ်ဆိုခြင်းသည် လည်း၊ (သိထိလဿ-ကို၊ ဓနိတကရဏံနာမ-မည်၏၊) [သိထိလ၏ အမှားကို ပြပြီး၍ ဓနိတ၏အမှားကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘန္တေ သံဃောတိ”စသည်ကို မိန့်။] ဘန္တေ သံဃောတိ-ဘန္တေ သံဃောဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗွေ-(ဓနိတအက္ခရာဖြင့်) ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘကာရ ယကာရာနံ-ဘအက္ခရာ၊ ယအက္ခရာတို့၏၊ ဗကာရ ဂကာရေ-ဗအက္ခရာ၊ ဂအက္ခရာတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗန္တေ သံဂေါတိဝစနံ-ဗန္တေ သံဂေါဟု ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ဓနိတဿ-ကို၊ သိထိလကရဏံနာမ-မည်၏။

[ဓနိတ၏အမှားကို ပြပြီး၍ ဝိမုတ္တစသည်တို့၏ အမှားကို ပြလိုသောကြောင့် “သုဏှာတု မေတိ”စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ သုဏှာတုမေတိ-ဟူ၍၊ ဝိဝဋ္ဋေန- ဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ခံတွင်းပါးစပ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထုဗွေ-လျက်၊ (“ဏာ”၌ ဖွင့်အပ်သော

ခံတွင်းဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) သုဏံတု မေတိဝါ-သုဏံတုမေ ဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ သော ဥတ္တိတိ-သော ဥတ္တိဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (“သာ”၌ ဖွင့်အပ်သော ခံတွင်းဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) သေံ ဥတ္တိတိဝါ-သေံ ဥတ္တိဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ အဝိဝဋ္ဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနနာသိကံ ကတွာ၊ ဝစနံ-ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ဝိမုတ္တဿ-ဝိမုတ္တအက္ခရာကို၊ နိဂ္ဂဟိတဝစနံနာမ-နိဂ္ဂဟိတ ရွတ်ဆိုခြင်းမည်၏၊ ပတ္တကလ္လာတိ-ဟူ၍၊ အဝိဝဋ္ဋေန-မဖွင့်အပ်သော၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနနာသိကံ ကတွာ၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (“လ္လ”၌ နိဂ္ဂဟိတသံဖြင့် ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊) ပတ္တကလ္လာတိ-ပတ္တကလ္လာဟူ၍၊ ဝိဝဋ္ဋေန၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အနနာသိကံ အကတွာ၊ ဝစနံ-သည်၊ နိဂ္ဂဟိတဿ-ကို၊ ဝိမုတ္တဝစနံ နာမ-မည်၏၊ [ပတ္တကလ္လနှင့်စပ်၍ ရွတ်နည်းကို ကင်္ခါဘာသာသီကာ နိဒါနဒွေသအဖွင့်၌ ပြထားသည်။]

☞ ဣတိ-လျှင်၊ သိထိလေ-သိထိလအက္ခရာကို၊ ကတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ (ရွတ်ဆိုထိုက် လျက်၊) ဓနိတံ-ဓနိတအက္ခရာလည်းကောင်း၊ ပေ၊ နိဂ္ဂဟိတေ-တအက္ခရာကို၊ ကတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဝိမုတ္တံ-ဝိမုတ္တအက္ခရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-လေးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ-ဤသဒ္ဒါတို့သည်၊ (ဤအက္ခရာတို့သည်၊) အန္တော ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာ၏အတွင်း၌၊ ကမ္မ-ကံကို၊ ဒုဿန္တိ-ပျက်စီးစေကုန် ၏၊ (ဖျက်ဆီးကုန်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တော-ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အညသ္မိ- အခြားသော၊ အက္ခရေ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ အညံ-အခြားသောအက္ခရာကို၊ ဝဒတိ (ဣတိ)-ရွတ်ဆိုသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တံ-အောင်၊ ဝါ-အောင်၊ ကရောတိတိ- ပြုသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် သိထိလနှင့် ဓနိတံ၊ ဝိမုတ္တနှင့် နိဂ္ဂဟိတကို ပြောင်းလွှဲ၍ ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ကံပျက်သည်ဟု ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤ ၄-ဌာန၌ အမှားအယွင်းမရှိရအောင် ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ သတိပြုပါ။]

ပန-ကား၊ ဣတရေသု-ဆိုအပ်ပြီးသော ၄-မျိုးတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒီဃ ရဿာဒီသု-အစရှိကုန်သော၊ ဆသု-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနေသု-သဒ္ဒါတို့တွင် (အက္ခရာတို့တွင်)၊ ဒီဃဌာနေ-ဒီဃအရာ၌၊ ဒီဃမေဝ-ဒီဃသာလျှင်လည်းကောင်း၊ ရဿဌာနေစ-ရဿအရာ၌လည်း၊ ရဿမေဝ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ယထာဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသောအရာ၌၊ တံ တဒေဝ အက္ခရံ-ထိုထို အက္ခရာ ကိုသာ၊ ဘာသန္တေန-ရွတ်ဆိုလျက်၊ အနတ္တမာဂတံ-အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်လာသော၊ (ရှေးက ရွတ်ဆိုနည်းအတိုင်းလာသော၊) ပဝေဏိ-အစဉ်အဆက်ကို၊ အဝိနာ သေန္တေန-မပျက်စီးစေဘဲ၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ (ရွတ်ဆို

အနတ္တမာဂတံ၊ပေ၊ အဝိနာသေန္တေန။ ။တ ကာရဿ ထကာရံ အကတွာ ဝဂ္ဂန္တရေ သိထိလမေဝ ကတွာ “သုဏာတုမေ”တိ အာဒိံ ဝဒန္တောပိ ဒုရတ္တံ ကရောတိယေဝ ထပေတွာ အနုရုပ် အာဒေသံ၊ ယဉ္စိ “သန္တိကတ္ထ ပရမတ္ထေနာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သန္တိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာ”တိစ

ထိုက်၏။) ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အကတ္တာ-၍၊ ဒီဃေ-ဒီဃကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-
 ရွတ်ဆိုထိုက်လျက်၊ ရဿံ-ရဿကိုလည်းကောင်း၊ ရဿဝါ-ရဿကိုမူလည်း၊
 ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဒီဃံ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ရွတ်ဆိုအံ့၊
 တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဂရုကေ-ကကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ လဟကံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 လဟကေဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဂရကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗေ)
 ဝဒတိ-အံ့၊ ပန-သညံသာမကသေ၊ သမ္ပန္နေဝါ-နွကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊
 ဝဝတ္ထိတံ-တကိုလည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထိတေဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ သမ္ပန္နံ-ကို
 လည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗေ)ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-ရွတ်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊
 ကမ္မဝါစာ-သည်၊ န ကုပ္ပတိ-မပျက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဆ-န်သော၊ ဣမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ-
 တို့သည်၊ ကမ္မ-ကို၊ န ကောပေန္တိ-မပျက်စီးစေနိုင်ကုန်။

ပန-ဆက်၊ သုတ္တန္တိကတ္တေရာ-သုတ္တန်ဆောင်ထေရ်တို့သည်၊ (“ဝဒန္တိ”၌စပ်၊)
 ဒကာရော-ဒအက္ခရာသည်၊ တကာရံ-တအက္ခရာ၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်
 နိုင်၏။ပေ၊ ကကာရော-သည်၊ ယကာရံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဒကာရာဒီသု-ဒအက္ခရာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗေသု-ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်လျက်၊
 တကာရာဒီဝစနံ-တအက္ခရာအစရှိသည်ကိုရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊
 ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ-သည်၊ ကမ္မဝါစံ-
 သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မာ၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းမရှိပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ ဒကာရော-ဒအက္ခရာကို၊ တကာရော-ကို၊ နေဝကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ပေ၊
 က ကာရော-ကို၊ ယကာရော-ကို၊ န(ကာတဗ္ဗော)၊ ယထာပါဠိယာ-အကြင်အကြင်
 ပါဠိအားဖြင့်၊ နိရုတ္တိံ-သဒ္ဒါကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်၍၊ ဒသဝိဇာယ-
 ဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တိယာ-သဒ္ဒါဟူသော နိရုတ္တိအားဖြင့်၊ ဝုတ္တဒေါ
 သေ-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြစ်တို့ကို၊ ပရိဟရန္တေန-ရှောင်လွှဲလျက်၊ ကမ္မဝါစာ-ကို၊

“အတ္ထကတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “အဋ္ဌကထာ”တိစ တတ္ထ တတ္ထ ဝုဇ္ဇတိ၊ တာဒိသံ ပါဠိအဋ္ဌကထာသု
 ဒိဋ္ဌပယောဂံ တဒနရူပဉ္စ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော အညံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေနာဟ “အနက္ကမာဂတံ
 ပဝေဏိ အဝိနာသေန္တေနာ”တိ အာဒိ၊- ဝိမတိ။

ဒီဃေ ဝတ္တဗ္ဗေ ရဿံ သေသည်။ ။ဒီဃေ ဝတ္တဗ္ဗေ ရဿန္တိ အာဒီသု “ဘိက္ခုန”န္တိ
 ဝတ္တဗ္ဗေ “ဘိက္ခုန”န္တိဝါ၊ “ဗဟူသု”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဗဟူသု”တိဝါ၊ “နက္ခမတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
 “န-ဓမတိ”တိဝါ၊ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဥပသမ္ပဒါပေခေါ”တိဝါ ဧဝံ အနုရူပဋ္ဌာ
 နေသု ဧဝ ဒီဃရဿာဒိ ရဿဒီဃာဒိဝသေန ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ န ပန “နာဂေါ”တိ
 ဝတ္တဗ္ဗေ “နဂေါ”တိဝါ၊ “သံဃော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သဃော”တိဝါ၊ “တိဿော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
 “တိဿော”တိဝါ၊ “ယာစတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ယာစန္တိ”တိဝါ ဧဝံ အနုရူပဋ္ဌာနေသု ဝတ္တံ၊
 သမ္ပန္နံ ပန ဝဝတ္ထာနဉ္စ သဗ္ဗထာပိ ဝဋ္ဋတိတိ ဂဟေတမ္ပံ။- ဝိမတိ။

ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ၊ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရထာ-ဤသို့မပြုလျှင်၊ သာဝန-ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိနာမ-ယုတ်လျော့စေသည်မည်၏၊ (ဣတိ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊) [ဤသို့ နောက်ပြန်လှည့်ဖို့ရန် “ဣတိ”တစ်လုံး ပါပါစေ၊ မပါလျှင်ထည့်ပါ။]အကာလေဝါ သာဝေတိတိ-ကား၊ သာဝနာယ-ကမ္မဝါစာ၏၊ အကာလေ-အချိန်မဟုတ်သော ရှေ့အဖို့၌၊ အနောကာသေ-အခွင့်မဟုတ်သော ရှေ့အဖို့၌၊ ဥတ္တိ-ကို၊ အတ္တပေတွာ-မထားမူ၍၊ ပထမယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ဥတိ၏ အလျင်သာလျှင်၊) အနုသာဝနကမ္မ-ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ပစ္စာ-၌၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အနုသာဝနတော-ကမ္မဝါစာကြောင့်၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ-န်၏။

၄၈၆။ ပန-ကား၊ သိမတော-သိမ်ကြောင့်၊ ဝိပတ္တိယံ-၌၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဧကဝိသတိ-နှစ်ကျိတ်တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူနိုင်၊ (မဆန့်၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊) အတိဓုဒ္ဓိကသီမာနာမ-အတိဓုဒ္ဓိကသိမ် မည်၏၊ (အလွန်ငယ်သောသိမ်မည်၏၊) ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ယတ္ထ-အကြင်သိမ်၌၊ ဧကဝိသတိ-သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိသီဒိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ (သာ-သည်၊ အတိဓုဒ္ဓိကသီမာနာမ) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပါ-သော၊ ယာသီမာ-အကြင်အတိဓုဒ္ဓိကသိမ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ-ဤအတိဓုဒ္ဓိကသိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပတာ-သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အသမ္ပတာ-သမုတ်အပ်သည် မမည်၊ ဂါမဓေတ္တသဒိသာဝ-ဂါမဓေတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုအတိဓုဒ္ဓိကသိမ်၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ကုပ္ပတိ-၏၊ သေသသီမာသုပိ-တို့၌လည်း၊ [သေသသီမာသုတိ အတိမဟတိ အာဒိသု ဒသသု၊- ဝိမတိ။] ဒေသ-သည်၊ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိမ်တို့တွင်၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဧကသဂ္ဂမတ္တေနာပိ-တစ်ဆယ့်ဖျားမျှဖြင့် သော်မှလည်း၊ တိယောဇန-သုံးယူဇနာကို၊ အတိက္ကာမေတွာ-လွန်စေ၍၊ သမ္ပတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သာ)အတိမဟတိနာမ-အတိမဟတိသိမ်မည်၏၊ (အလွန်ကြီးသော သိမ်မည်၏၊) အယဒ္ဓိတနိမိတ္တာ-မဆက်စပ်အပ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်ကို၊ ခဏှနိမိတ္တာနာမ-ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်မည်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ-အရှေ့အရပ်၌၊ နိမိတ္တံ-သိမ်၏အမှတ်အသားကို၊ (သိမ်နိမိတ်ကို) ကိတ္တေတွာ-ကောင်းစွာပြောဆိုပြီး၍၊ (ကြားပြီး၍)၊ [“ကိတ္တ-သံသဒ္ဓေ”ဇာတ်နက်၊] အနုက္ကမေနေဝ-အစဉ်အားဖြင့်ပင်၊ ဒက္ခိဏာယဒိသာယ-တောင်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမာယဒိသာယ-အနောက်အရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာယဒိသာယ-မြောက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ (နိမိတ္တံ) ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ-၌၊ ပုဗ္ဗကိတ္တိတံ-ရှေး၌ ပြောဆိုအပ်ပြီးသော၊

(ရှေး၌ ကြားအပ်ပြီးသော၊) နိမိတ္တံ-နိမိတ်ကို၊ ပဋိကိတ္တေတွာဝ-တစ်ဖန်ပြောဆိုပြီး၍သာ၊ ထပေတံ-တန့်ရပ်ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ (နိမိတ်ကို ဆက်စပ်လေသော်၊) အဇဏ္ဏနိမိတ္တာ-မကျိုးမပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော သိမ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဗျုတ်ရိုက်၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ [ပုရတ္တိမာယဒိသာယစသော အစဉ်အားဖြင့် နိမိတ်ကြားခြင်းကို၊ “အနုက္ကမေန အာဟရိတွာ”ဟုဆိုသည်၊] ဥတ္တရာယဒိသာယ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုမြောက်အရပ်ပင်၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ တန့်ရပ်ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ခဏ္ဏနိမိတ္တာ-ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသောသိမ်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနိမိတ္တုပဂံ-နိမိတ်အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သော၊ (နိမိတ်မလောက်သော) တစသာရရက္ခဝါ-အခွံဟူသော အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ခါဇုကံဝါ-သစ်ငုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပံသုပုဉ္ဇဝါလုကာ ပုဉ္ဇာနံ-မြေပုံ၊ သံပုံတို့တွင်၊ အညတရံဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအပုံကို သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-နိမိတ် ၂-ခုတို့၏အကြား၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သမ္မတာ ဟောတိ၊ (သာ) အပရာပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ခဏ္ဏနိမိတ္တာနာမ-မည်၏၊ ယာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာဒိနံ-တောင်ရိပ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဆာယံ-ကို၊ နိမိတ္တံ၊ ပေ၊ ဟောတိ၊ (သာ) ဆာယာ နိမိတ္တာနာမ-အရိပ်ဟူသော နိမိတ်ရှိသောသိမ်မည်၏၊ ယာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံအကုန်အစင်၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္မတာ၊ ဟောတိ၊ (သာ) အနိမိတ္တာနာမ-နိမိတ်မရှိသော သိမ်မည်၏။

(ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ နိမိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမ္မန္တတိ-သမုတ်၏၊ (သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဗဟိသိမေ၊ ပေ၊ သမ္မန္တတိနာမ-မည်၏၊ နဒိယာ၊ ပေ၊ သမ္မန္တတိတိ-ကား၊ ဧတေသု နဒီအာဒိသု-ဤမြစ်အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်သိမ်ကို၊ သမ္မန္တတိ-သမုတ်၏၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (“အသမ္မတာဝ ဟောတိ”၌စပ်) ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ နဒီ-မြစ်သည်၊ အသိမာ-ဗဒ္ဒသိမ် မဟုတ်၊ သဗ္ဗော-သော၊ သမုဋ္ဌေါ-သည်၊ အသိမာ၊ သဗ္ဗော-သော၊ ဇာတဿရော-ဇာတဿရ အိုင်သည်၊ အသိမာ၊ [ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ မဟုတ်သောကြောင့် “အသိမော”ဟုမရှိရ “အသိမာ”သာ ရှိရမည်၊] ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အသမ္မတာဝ-မသမုတ်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ။

သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒတိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ သီမာယ-ဖြင့်၊ ပရေသံ-တို့၏၊ သီမံ-ကို၊ သမ္ဘိန္ဒတိ-ရောစပ်၏၊ အဇ္ဈောတ္တရတိတိ-ကား၊ အတ္တနော၊ပေ၊ သီမံ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္တရတိ-လွမ်းမိုး၏၊ တတ္ထ-ထို ၂-မျိုးတို့၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း၊ အရာအားဖြင့်၊ (သမုတ်အပ်သော်)၊ သမ္ဘေဒေါစ-သိမ်ချင်း၊ ရောစပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောတ္တရဏဉ္စ-လွမ်းမိုးခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အခြင်းအရာကို၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ [သိမ်အားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း “ဥပေါသထက္ခန္ဓက သီမာနုဇာနကထာ”၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဣတိ-လျှင်၊ ကောဒသပိ-၁၁ လုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာသီမာ-တို့သည်၊ အသီမာ-ဗဒ္ဒသိမ်မဟုတ်ကုန်၊ ဂါမဓေတ္တာသဒိသာဝ-ဂါမဓေတ်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ တာသု-ထိုတစ်ဆယ့်တစ်လုံးသော သိမ်တို့၌၊ နိသိဒိတွာ-၍၊ ကတံ-သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ကုပ္ပတိ-ပျက်၏၊ ထေန-ကြောင့်၊ ဣမေဟိ၊ပေ၊ ဝိပဇ္ဇန္တိတိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္တေရေန-သည်၊) ဝုတ္တံ။

၄၈၇-၄၈၈။ ပန-ကား၊ ပရိသတော-ပရိသတ်ကြောင့်၊ ကမ္မဝိပတ္တိယံ-ကံ၏ ပျက်စီးခြင်း၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အနုတ္တာနံနာမ-မပေါ်လွင်သော ပုဒ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုပရိသတ်ကြောင့် ကံပျက်ရာ၌၊ ယံပိ ကမ္မပ္ပတ္တ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏံ-အကြင် ကမ္မပ္ပတ္တလက္ခဏာ၊ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏာသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဝတ္တမ္ပံ-ဆိုထိုက်သည်၊ သီယာ-၏၊ တံပိ-ထိုကမ္မပ္ပတ္တလက္ခဏာ၊ ဆန္ဒာရဟလက္ခဏာကိုလည်း၊ ပရတော-နောက်၌၊ (ပါဠိတော်၌ ဤအခန်းဝယ် နောက်နား၌၊) စတ္တာရော၊ပေ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သည်သာ၊ တတ္ထ-ထိုစတ္တာရော၊ပေ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ-ကား၊ စတုဝဂ္ဂကရဏေန-၄ ပါးအစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ [စတုဝဂ္ဂကရဏေဟိ စတုဝဂ္ဂေန သံဃေန ကတ္တဗ္ဗေ-ဝိမတိ။] ကမ္မေ-၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ ပကတတ္တာ-ပကတတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ အနုက္ခိတ္တာ-ဥက္ခိတ္တလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ အနိဿာရိတာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေအပ်သူလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ-စင်ကြယ်သော သီလ ရှိကုန်သော၊ (“ပကတတ္တာ”ကိုထပ်ဖွင့်သည်၊) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ-ကံသို့ရောက်ကုန်၏၊ ကမ္မဿ-ကံအား၊ အရဟာ-ထိုက်ကုန်၏၊ အနုစ္ဆဝိကာ-

အနိဿာရိတာ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ။ «အနိဿာရိတာတိ ဥပေါသထဝပနာဒိနာဝါ လဒ္ဓိနာနာ သံဝါသကဘာဝေနဝါ န ဗဟိကတာ၊ အဋ္ဌကထာယ၌ “အပကတတ္တာဿာတိ ဥက္ခိတ္တကဿဝါ၊ ယဿဝါ ဥပေါသထပဝါရဏာ ထပိတာ ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ထပိတဥပေါသထပဝါရဏော ဘိက္ခု အပကတတ္တာဝေါတိ ဂဟေတမ္ပ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာတိ ပါရာဇိကံ အနာပနာ အဓိပ္ပေတာ၊ ပရိဝါသာဒိကမ္မေသု ပန ဂရုကဋ္ဌာပိ အပကတတ္တာ ဝေါတိ ဂဟေတမ္ပ၊- ဝိမတိ။

လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ (ကမ္မဿ-၏။) သာမိနော-အရှင်တို့တည်း။ [ကမ္မပ္ပတ္တာကို ထပ်ဖွင့်သည်။] တေဟိ-ထို ၄-ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ တံကမ္မ-ထိုစတုဂ္ဂကရဏကံကို၊ န ကရိယတိ-မပြုအပ်၊ မပြုနိုင်၊ တေသံ-ထို ၄ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒောဝါ-ဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဝါ-ပါရိသုဒ္ဓိသည်လည်းကောင်း၊ န ဇတိ-မလာ။

ပန-ဆက်၊ အဝသေသာ-၄ ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့မှ ကြွင်းသောရဟန်းတို့သည်၊ သဟဿမတ္တာ-တစ်ထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ သဗေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်ဦးတော့၊ (ဇဝံသတိပိ)၊ သမာနသံဝါသကာ-တူသော သံဝါသရှိကုန်သည်၊ သဗေ (ဟောန္တိ၊ ဇဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ ဆန္ဒာရဟာဝ-ဆန္ဒထိုက်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ [ကံပြုရာဌာန၌ ၄-ပါးရှိလျှင် တစ်ထောင်ပင်ဖြစ်စေ၊ ဆန္ဒပေး၍ရပါသည်-ဟူလို၊] ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ အာစန္တိဝါ-လာမူလည်း လာကြပစေကုန်၊ မာ(အာစန္တိ)ဝါ-မလာမူလည်း မလာကြပစေကုန်၊ ကမ္မပန-ကံသည်ကား၊ တိဋ္ဌတိ-တည်တံ့တော့၏၊ [ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ပေးပြီးဖြစ်လျှင် လာသည်ဖြစ်စေ၊ မလာသည်ဖြစ်စေ ကံမပျက်ပါ-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏(အပေါ်၌) သံဃော-သည်၊ ပရိဝါသာဒိကမ္မ-ပရိဝါသ်အစရှိသော ကံကို၊ ကရောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ-ကံသို့ရောက်သူသည်၊ နေဝ (ဟောတိ)၊ ဆန္ဒာရဟောပိ-ဆန္ဒထိုက်သူသည်လည်း၊ န(ဟောတိ)၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဝတ္ထု-(ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်း)ဝတ္ထုကို၊ ကတွာ သံဃောကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ၊ ကမ္မာရဟောတိ-ဟူ၍၊ (ကံကိုထိုက်သူဟူ၍) ဝုစ္စတိ၊ [ရဟန်းခံရာ၌ ရဟန်းလောင်းသည် ကမ္မပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆန္ဒာရဟပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်၊ ကမ္မာရဟပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။] သေသကမ္မေသုပိ-(ပဉ္စဂ္ဂကရဏအစရှိသော) ကြွင်းသော ကံတို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း။

န တေသံ၊ဗေ၊ ဇတိ။ ။ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟူသည် ၄-ပါးရှိပြီးသော သံဃာ၏အထံသို့သာ လာ၏။ ၄-ပါးသာရှိသော သံဃာတွင် တစ်ပါးပါး၏ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို ယူ၍ကား ကံမပြုနိုင်၊ ဆန္ဒ၊ ပါရိသုဒ္ဓိဆောင်သော်လည်း ဆောင်ရာမရောက်၊[န တေသံ၊ဗေ၊ ဇတိတိ တီသု ဒ္ဓိသုဝါ နိသိန္ဓေသု ဧကဿဝါ ဒ္ဓိန္ဒဝါ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဟဋ္ဌာပိ အနာဟဋ္ဌာဝ ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော-သာရတ္ထ။]

အဝသေသာ၊ဗေ၊ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိ။ ။အဝသေသာ၊ဗေ၊ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိတိ သံဃတော ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတော သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အဝိဇဟိတွာ ဌိတာ ပန ဆန္ဒာရဟာ နဟောန္တိ၊ တေပိ စတုဂ္ဂါဒိတော အဓိကာ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာဝ ဆန္ဒာရဟာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သံဃတော ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတေနေဝ ဆန္ဒောဝါ ပါရိသုဒ္ဓိဝါ ဒါတဗ္ဗာ-ဝိမတိ။

၃၀၉။ ပန-တစ်ဖန်၊ စတ္တာရိ ကမ္မာနိတိ အာဒိကော-နိ အစရှိသော၊ နယော-ကို၊ ပဏ္ဏကာဒိနံ-ပဏ္ဏာက်အစရှိသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဝတ္ထုဘာဝဒဿနတ္ထံ-ဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤ “စတ္တာရိ ကမ္မာနိ” အစရှိသောနည်း၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဝုတ္တောနမေဝ-သည်သာ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်ကြည့်က သိနိုင်ပါသည်။]

အပလောကနကမ္မကထာ

၄၉၁-၄၉၆။ ဣဒါနိ-၌၊ တေသံကမ္မာနံ-တို့၏၊ ပဘောဒဒဿနတ္ထံ-အထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အပလောကနကမ္မံ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအပလောကနကမ္မံ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ-အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အပလောကနကမ္မံ၊ပေ၊ ပဉ္စမန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဩဇာရဏံ နိဿာရဏန္တိ ဧဝံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ပဒသိလိဋ္ဌတာယ-ပုဒ်တို့၏ပြေပြစ်ချေမောသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက်သွားစေခြင်းသည်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်းသည်) ဟောတိ၊ ပစ္စာ-မှ၊ ဩဿာရဏာ-သံဃာသို့သက်ရောက်စေခြင်းသည်(သွင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊) [ပါဠိတော်၌ “ဩဿာရဏာ” ကို နိဿာရဏာ၏ ရှေ့ကထားခြင်းမှာ ပဒသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာတည်း၊ အလုပ်အစဉ်အာဖြင့်ကား “ဩဿာရဏာ” က နောက်ကျသည်-ဟူလို၊ ဤမှနောက်၌ အဓိပ္ပာယ်များသည် ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၊ သဟမေဓိကဝဂ်၊ ကမ္မပဋိဇာဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်းပါ၏။] တတ္ထ-ထိုကံတို့တွင်၊ ကဏ္ဍကသာမဏေရဿ-ကဏ္ဍကသာမဏေ၏(အပေါ်၌)၊ ယာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ-အကြင် ဒဏ်ပေးမှုဟူသော ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုဒဏ္ဍကမ္မနာသနာကို၊ နိဿာရဏာတိ-ဏာဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ တသ္မာ၊ ဧတရဟိ-၌၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဗုဒ္ဓဿဝါ-မြတ်စွာဘုရား၏သော် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿဝါ-တရား၏သော် လည်းကောင်း၊ သံဃဿဝါ-သံဃာ၏သော် လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ (ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို) သဗ္ဗေပိ ဘဏတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြောအံ့၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သောအရာကို၊

တေရဟိ သဗ္ဗေပိ သာမဏေရောသည်။ ။တေရဟိ သဗ္ဗေပိ သာမဏေရောတိ အာဒိသု ဗုဒ္ဓါဒိနံ အဝဏ္ဏဘာသနံပိ အကပ္ပိယာဒိ ကပ္ပိယာဒိဘာဝေန ဒီပနံပိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယညောင် ပဝိသတိ၊ တေနေဝ ဝက္ခတိ “တံ လဒ္ဓိံ နိသစ္စာပေတဇ္ဇာ”တိ၊ ဘိက္ခုနံပိ ဒေသေဝ နယော-ဝိမတိ။

(သစေပိ) ဒိပေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြအံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော-မှားသောအယူ ရှိသည်၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ-သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ဒိဋ္ဌိနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (သစေပိ)ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိပိ) သော-ထိုသာမဏေကို၊ ယာဝတတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ နိဝါရေတွာ-တားမြစ်ပြီး၍၊ တံ လဒ္ဓိ-ထိုအယူကို၊ နိသဇ္ဇာပေတဗ္ဗော-စွန့်စေထိုက်၏။

(တံ လဒ္ဓိ-ကို) နောစေ ဝိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မစွန့်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃံ-ကို၊ သန္တိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဝိသဇ္ဇေဟိ-စွန့်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ နောစေ ဝိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မစွန့်သေးအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗျတ္တေန-ထက်မြက်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အပလောကနကမ္မ-နက်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ နိဿာရေတဗ္ဗော-သံဃာမှ ထွက်သွားစေထိုက်၏၊ (နှင်ထုတ်ထိုက်၏)၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ၊ ဧဝံ-သို့၊ ကမ္မ-ကို၊ ကာတမ္မ-ထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလျှောက်ပါအံ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မေးအံနည်း)၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော၊ အယံသာမဏေရော-သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ကို ပြောလေ့ရှိပါ၏)၊ ဓမ္မဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ)၊ သံဃဿ-၏၊ အဝဏ္ဏဝါဒီ-၏၊ [ဤသို့ ခွဲ၍ပေးပါ၊] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော-မှားသော အယူရှိပါ၏၊ အညေ-န်သော၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ဒိရက္ခတိရတ္တံ-၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ယံ သဟဿယျံ-အကြင် တစ်မိုး တစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ /လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ တဿ-ထိုအတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ အလာဘာယ-မရခြင်းငှာ၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှ ထွက်သွားစေခြင်းသည်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်းသည်)၊ သံဃဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ (တစ်နည်း) နိဿာရဏာ-ကို၊ သံဃဿ-သည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဒုတိယမ္ပိ၊ ပေ၊ ဘန္တေ-တို့၊ တတိယမ္ပိ၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိ)၊ ဣတ္ထန္နာမော၊ ပေ၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ပိရေ-ပြင်ပသူစိမ်း ဟဲ့လူပြီနိုး၊ စရ-သွားလော၊ ဝိနဿ-တော်ရာချောင်ကြား၊ ပျက်ပြားလေလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ကမ္မ ကာတမ္မ)။

သော-ထိုသာမဏေသည်၊ (“ဓမ္မာပေန္နော”၌စပ်)ဝါ-ကို၊ (“ဩသာရေတဗ္ဗော”၌စပ်) အပရေန-တစ်ပါးသော၊ သမယေန-အခါ၌၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဗာလတာယ-မလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညာဏတာယ-ဉာဏ်မရှိသည်၏

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောတိ ဗုဒ္ဓဝေဒနာမိပ္ပာယံ ဝိပရိတတော ဂဏုန္တော၊ သော ဧဝံ “အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော”တိ ဓ ဝုတ္တော၊ ဧကမိပန “သဿတုတ္ထေဒါနံ အညတြ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုတ္တံ၊ သဿတုတ္ထေဒဂ္ဂါဟဿ သာမဏေရာနံ လိင်္ဂနာသနာယ ကာရဏဗျောန ဟောဋ္ဌာ အဋ္ဌကထာယမေဝ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဣဓ ဓဒဏ္ဍကမ္မနာသ နာဧဝ အဓိပ္ပာတတ္တာ၊- ဝိမတိ။

အဖြစ်ကြောင့်၊ အလင်္ကာကတယ-ကျက်သရေ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-
သို့၊ အကာသိ-ပြုမိပါပြီ၊ သွာဟံ-(သော+အဟံ)သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဓမ္မာပေမိ-
သည်းခံစေပါ၏၊ (ကန်တော့ တောင်းပန်ပါ၏၊) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
ဓမ္မာပေန္တော-သည်းခံလသော်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ ယာစေပေတွာ-တောင်းပန်စေ
ပြီး၍၊ အပလောကနကမ္မေနေဝ-ကံဖြင့်ပင်၊ ဩသာရေတဗ္ဗော-သံဃာသို့သက်ရောက်
စေထိုက်၏၊ (သွင်းထိုက်၏။) [“အဟံ ဘန္တေ”စသော စကားကို သုံးကြိမ်ဆိုစေခြင်း
ကို “ယာဝတတိယံ ယာစေပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဩသာရေတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ သံဃမဓ္ဓေ-၌၊ ဗျတ္တေန၊
ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ (ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်)၊
သာဝေတဗ္ဗံ-ကြားသိစေထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ-၏၊ (ကိံ)၊
ဣတ္ထန္တာမော-သော၊ အယံ သာမဏေရော-ကို၊ (“နိဿာရိတော”၌စပ်၊) ဝါ-
သည်၊ (“အဝဏ္ဏဝါဒီ”စသည်၌စပ်၊) ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ (အဝဏ္ဏဝါဒီ)၊ ပေ၊ တဿ-ကို၊
အလာဘာယ-ငှာ၊ နိဿာရိတော-သံဃာမှ ထွက်သွားစေအပ်ပါပြီ၊ (နှင်ထုတ်အပ်
ပါပြီ၊) သွာယံ(သော+အယံ)-ထို သာမဏေသည်၊ သောရတော-ကောင်းသောအမှု၌
မွေ့လျော်သည်၊ နိဝါတဝုတ္တိ-မာန်မာနတည်းဟူသော လေမရှိသော အသက်မွေး
ခြင်းရှိသည်၊ ဝါ-နှိမ်ချအပ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၊ လန္တိဓမ္မံ-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်၏
သဘောသို့၊ ဩက္ကန္တော-သက်ရောက်ပြီးသည်၊ ဟိရောတ္တပေ-အရှက်အကြောက်၌၊
ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီးသည်၊ ကတဒဏ္ဍကမ္ဘော-ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှုရှိသည်၊
(ဟုတွာ)၊ အစွယံ-အပြစ်ကို၊ ဒေသေတိ-ပြောဆိုလျှောက်ထားပါ၏၊ ဣမဿ
သာမဏေရဿ-အား၊ ပုရေ-၌၊ ကာယသမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ-ကာယသမ္ဘောဂ
သာမဂ္ဂိကို ပေးခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)၊ ကာယ
သမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ-သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ရုက္ခတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-

သောရတော-သည်။ ။သောရတောတိ သုဘောဝါရတော၊ ဤအလို “ကောင်းသောအမှု၌
မွေ့လျော်မှုသည်”ဟု ပေး၊ သုဋ္ဌဩရတောတိ သောရတော၊ ဤအလို “မကောင်းမှုမှ ကောင်းစွာ
ရှောင်ကြဉ်သည်”ဟု ပေး၊ နိဝါတဝုတ္တိတိ နိဝုတ္တိ-နှိမ်ချအပ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသူ၊
သဒ္ဓတ္တကား- “မာန်မာနတည်းဟူသော လေမရှိသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ”ဟု ဖြစ်၏၊
ဦးကာ။]

ကာယသမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ။ ။ကိုယ်ဖြင့်အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော သာမဂ္ဂိကိုပေး-
ခြင်းကို “ကာယသမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံ”ဟုခေါ်၏၊ ထို ကာယသမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိဒါနံဟူသည်
တစ်နီးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အတူတကွအိပ်ခြင်းဟူသော ကာယသမ္ဘောဂ၊ သူ၏ကပ်မှုကို
ခံယူခြင်းဟူသော ပဋိဂ္ဂဟဏစသည်တည်း။ [ကာယသမ္ဘောဂ သာမဂ္ဂိတိ-သဟသေယျ၊
ပဋိဂ္ဂဟဏာဒိ၊- ဦးကာ။]

သို့၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္တု-သုံးကြိမ်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-
လျှောက်ရာ၏။ [“ဣတိ-သို့၊ ဩသာရေတဗ္ဗော” ဟု နောက်ပြန်လှည့်ပါ။] ဧဝံ-
လျှင်၊ အပလောကနကမ္မံ-သည်၊ ဩသာရဏဉ္စ-သို့လည်းကောင်း၊ နိဿာရဏဉ္စ-
သို့လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။

ဘဏ္ဍာကမ္မံ-ဘဏ္ဍာကံကို၊ (ဦးပြည်ခေါင်းတုံး၏အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းကံကို)၊
မဟာဓန္ဓကံ ဝတ္ထုနာယံ-၌၊ (မယာ)ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [“ဘဏ္ဍာနော-
ဦးပြည်ခေါင်းတုံး၏အဖြစ်ကို+ ကမ္မံ-ပြုကြောင်းကံတည်း၊ ဘဏ္ဍာကမ္မံ” ဟုပြု၊]
ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တောယေဝ၊
[ဗြဟ္မံ-မြတ်သော+ ဒဏ္ဍော-နှိပ်ကွပ် ဆုံးမခြင်းတည်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ခြင်း၊] ပန-
ဆက်၊ ကေဝလံ-အခြားရဟန်းတို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤ
ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ဆန္ဒဿေဝ-အရှင်ဆန္ဒ၏(အပေါ်၌)သာ၊ န ပညတ္တော-ပညတ်တော်
မူအပ်သည် မဟုတ်သေး၊ အညောပိ-သော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ မုခရော-
ကြမ်းတမ်းသောနှုတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု-အခြားရဟန်းတို့ကို၊ ဒုရတ္တဝစနေဟိ-
မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ ဃဋ္ဌေန္တော-ထိခိုက်လျက်၊
ခံသေန္တော-ဆဲရေးလျက်၊ ဝမ္ပေန္တော-ရှုံ့ချလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ တဿာပိ-
ထိုရဟန်းအားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒါတဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ သံဃမဇ္ဈေ၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-
(ကိံ)ဘန္တေ-တို့၊ ဣတ္ထန္တာမော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဃဋ္ဌေန္တော-လျက်၊ ဝိဟရတိ-
နေပါ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ (ဝတ္တု-ဝှာ၊) ဣစ္ဆေယျ-
အလိုရှိရာ၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုပါ၏၊ (ပြောဆိုပါစေ) ဘိက္ခုဟိ-
တို့သည်၊ ဣတ္ထန္တာမော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောလည်း မပြောထိုက်ပါ၊
န ဩဝဒိတဗ္ဗော-ဆုံးမလည်း မဆုံးမထိုက်ပါ၊ န အနုသာသိတဗ္ဗော-သွန်သင်
လည်း မသွန်သင်ထိုက်ပါ၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထန္တာမဿ-
သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ဒါနံ -ပေးခြင်းသည်၊
သံဃဿ-အား၊ ရုစ္ဆတိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိပေ၊ တတိယမ္ပိ

တဿပိ ဒါတဗ္ဗော။ ။တဿပိ ဒါတဗ္ဗောတိ-ဝိဇ္ဇမာနံ မုခရာဒိဘာဝံ နိဿာယ အပ္ပဋိ
ပုစ္ဆိတွာပိ (မမေးဘဲလည်း) ပဋိညံ အဂ္ဂဟေတွာပိ အာပတ္တိ အနာရောပေတွာပိ ဒေသိတာယပိ
အာပတ္တိယာ ခံသနာဒိတော အနောရမန္တဿ (ခံသန အစရှိသည်မှ မရှောင်ကြဉ်သူအား)
ဒါတဗ္ဗော၊ ဩရမန္တဿ ပန ဓမ္မာပေန္တဿ န ဒါတဗ္ဗော၊- ဝိမတိ။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ။ ။ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနန္တိ-ဓရဒဏ္ဍဿ (ခက်ထန်သော ဒဏ်ကို)
ဥက္ကဋ္ဌဒဏ္ဍဿ (ဒဏ်တို့တွင်အသာဆုံးဖြစ်သော ဒဏ်ကို) ဒါနံ၊ တဇ္ဇနိယာဒိ ကမ္ပေဟိ
ကတေ ဩဝါဒါနသာသနိပ္ပဒါန ပဋိက္ခေပေါ နတ္တိ (တဇ္ဇနိယအစရှိသောကံကို ပြုအပ်ပြီးသော်

ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထနာမဿ၊ ဓေ၊ ရုက္ခတိ-လော၊ ဣတိ-သို၊ (ပုစ္ဆာမိ)။ [“ဣတိ-သို၊ သာဝေတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-သို၊ ဒါတဗ္ဗော”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။]

တဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ အပရေန သမဝယန-၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတွာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ဓမ္မာယန္တဿ-လသော်၊ ဝါ-သော၊ တဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ကို၊ ပဋိပဿန္တေတဗ္ဗော-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဿန္တေတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ ဗျတ္တေန၊ ဓေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းသံဃာသည်၊ အသုကဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးခဲ့ပါပြီ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပတိဝိတော (ဟုတွာ)၊ ပဋိသင်္ခါ-ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်း၊ အကျင့်၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်ပါ၏၊ [ပဋိသင်္ခါတိ-ပဋိသင်္ခါယ၊ ဉာဏေန ဥပပရိကို တွာ၊- ဋီကာ၊ ဤစကားဖြင့် ပဋိသင်္ခါ၌ တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော ယ ကြေသည်ဟု ပြသည်၊ ဘန္တေ၊ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ၊ (ကိံ)၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ပဋိပဿန္တိ-ငြိမ်းစေခြင်းသည်၊ သံဃဿ-အား၊ ရုက္ခတိ-လော၊ ဣတိ-သို၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ [“ဣတိ-သို၊ သာဝေတဗ္ဗံ”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။] ဧဝံ-လျှင်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ ဝတွာ-၍၊ ဓေ၊ ပဋိပဿန္တေ တဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကမ္မလက္ခဏဉ္စေတဝ ပဉ္စမန္တိ-ကား၊ [ယံတံကို “အဝနိယကမ္မံ”ကျမှ တွဲ၍အနက် ပေးပါ။] ဘဂဝတာ-သည်၊ (“အနုညာတံ”၌စပ်၊) ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ-၌၊ တေန ဓေါပန သမယေန၊ သာရဇ္ဇေယျန္တိ-တေန ဓေါပန သမယေန၊ သာရဇ္ဇေယျံ ဟူသော၊ ဣမေသု ဝတ္ထုသု-တို့ကြောင့်၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊

ထိုသူအား ဩဝါဒအနုသာနိ ပေးမှုကို ပယ်ခြင်းမရှိ၊) ဒီန ဗြဟ္မဒဏ္ဍေ ပန တသ္မိံ သဒ္ဓိံ တစ္ဆနိယာဒိကမ္မကတောဟိ ပဋိပက္ခိတ္တမ္ပိ ကာတု န ဝဋ္ဌတိ၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗောတိ အာဒိနာ အာလာပသလ္လာပါဒိမတ္တဿာဟိ န ကာရေန ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ တဉ္စိ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ပိ ကရောန္တိ၊ ဧဝံ ဝိဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ နိမ္မဒန ကရဏတ္ထမေဝ တဿ ဒဏ္ဍဿ အနုညာတတ္တာ၊ တေနေဝ ဆန္ဒတ္ထေရောပိ ဥက္ခေပနိယာဒိ ကမ္မကတောဟိ အဘာယိတွာ ဗြဟ္မဒဏ္ဍေ ဒီဇ္ဇေ “သံဃေနာဟံ သဗ္ဗတာ ဝိဝဇ္ဇိတော”တိ မုန္တိတော ပပတိ၊ ယော ပန ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန သဒ္ဓိံ ဉတွာ သံသဇ္ဇော အဝိဝဇ္ဇေတွာ ဝိဟရတိ၊ တဿ ဒုက္ခဒုမေဝါတိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညတာ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဝိဇာနဿ နိရတ္တကတာပသင်္ဂတော၊--တေနာတိ ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန၊ ယတာ တစ္ဆနိယာဒိ ကမ္မကတောဟိ၊ ဧဝမေဝ တတော အဓိကမ္ပိ သံဃံ အာရာဓေဇ္ဇေန သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ တဉ္စ “သောရတော နိဝါတဝုတ္တိ”တိ အာဒိနာ သရူပတော ပဿိတမေဝ၊ တေနာဟ- “သမ္မာဝတ္တိတွာ၊ ဓေ၊ ပဋိပဿန္တေတဗ္ဗော”တိ၊- ဝိမတိ။

ဒုက္ခဋ္ဌ-ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ပညပေတွာ-ပညတ်တော်မူပြီး၍၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ ကာတုန္တိ-ဟူ၍၊ (အနုညာတ်-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊) အထခေါ ဘိက္ခုနီနံ ဧတဒဟောသိ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနီသံဃေက ကာတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ယံတံ အဝနိယ ကမ္မံ-အကြင် အဝနိယကံကို၊ (ရှိမခိုးကြောင်းကံကို၊) အနုညာတ်-ပြီ၊ တံ-ထို အဝနိယကံကို၊ (“ဝုစ္စတိ”၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊ ကမ္မလက္ခဏညောင်-ကံဟူသော အမှတ်အသားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) ကမ္မလက္ခဏညောင်-ကံဟူသော အမှတ်အသားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဉ္စမံ-ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမဿ အပလောကနမ္မဿ-၏၊ (ယခုဆိုဆဲဖြစ်သော အပလောကနကံ၏၊) ဌာနံ-တည်ရာ သည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ-(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုအဝနိယ ကံ၏၊ ကမ္မညောင်-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတည်း၊ ဩသာရဏာဒီနိ-သံဃာသို့သွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ (လက္ခဏံ-သည်၊) န-မဟုတ်၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ကမ္မလက္ခဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဿ-ထို ကမ္မလက္ခဏမည်သော အပလောကနကံကို၊ ကရဏံ-ပြုပုံကို၊ တတ္ထေဝံ-ထို ဘိက္ခု နိက္ခန္ဓကဉ္စပင်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အပိစ-ထိုသို့ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ နံ-ထို ကမ္မလက္ခဏမည်သော အပလောကနကံကို၊ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ- ငြိမ်းစေပုံနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝိတ္ထာရတော-အားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဣဓာပိ-ဤ ကမ္မဝဂ်၌ လည်း၊ ဝဒါမိ-ဆိုကုန်ဦးအံ့။

ဘိက္ခုနုပဿယေ-ဘိက္ခုနီတို့၏ မှီတင်းနေထိုင်ရာကျောင်း၌၊ သန္နိပတိတဿ- စည်းဝေးပြီးသော၊ ဘိက္ခုနီသံဃဿ-၏၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-၏၊ (ကံ)၊ အယျေ- အရှင်မတို့၊ အသုကောနာမ-ထိုမည်သော၊ အယျော-အရှင်သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-

ယံ တံ၊ပေ၊ အနုညာတ်။ ။ယံတံ ဘဂဝတာ အဝနိယကမ္မံ အနုညာတန္တိ သမ္ပန္နော၊ “တဿ ဘိက္ခုနော ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတု”န္တိ သာမညတော အနုညာတပ္ပကာရံ ဒဿေတွာ ပုန ဝိဿေသတော အနုညာတပ္ပကာရံ ဒဿေတုံ “အထခေါ”တိ အာဒိ ပါဠိ ဥဒ္ဒတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊- ဝိမတိ။

ကမ္မလက္ခဏံ။ ။ကမ္မမေဝ လက္ခဏန္တိ ကမ္မလက္ခဏံ၊ ဩသာရဏနိဿာရဏ ဘဏ္ဍုကမ္မာဒယော ဝိယ ကမ္မဉ္စ ဟုတွာ အညဉ္စနာမံ န လဘတိ၊ ကမ္မမေဝ ဟုတွာ လက္ခိယတိတိ “ကမ္မလက္ခဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊- သာရတ္ထ၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၊ သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိကား၊- “ကမ္မညောင် လက္ခဏ”န္တိ ဣမိနာ ဩသာရဏာဒိဝသေန ဂဟိတာဝသေသာနံ သဗ္ဗေသံ အပလောကနကမ္မဿ သာမညလက္ခဏဝသေန ဂဟိတတ္ထာ “ကမ္မညောင် လက္ခဏမဿာတိ ကမ္မလက္ခဏန္တိ နိဗ္ဗစနံ ဒဿေတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို- “ကမ္မမေဝ+လက္ခဏံ ယဿာတိ ကမ္မလက္ခဏံ၊ ကံသာလျှင် အမှတ်အသားရှိသော အပလောကနကံ”ဟု ဗဟုပ္ပိဟိအနက် မှတ်ပါ။

တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ အပါသာဒိကံ-ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော အမှုကို၊
 ဒဿတိ-ပြပါ၏၊ တေဿ အယုဿ-ဤအရှင်၏ (အပေါ်၌)၊ အဝန္တိယကရဏံ-
 ရှိမခိုးမှုကိုပြုခြင်းသည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ၊
 ပုစ္ဆာမိ-ပါ၏၊ ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ၊ ပုစ္ဆာမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊
 ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္ထု၊ပေ၊ အဝန္တိယကမ္မံ-ရှိမခိုးမှုကို ပြုကြောင်းကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊
 တတော-ထိုကံပြုပြီးရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနီဟိ-
 တို့သည်၊ န ဝန္တိတဗ္ဗော-ရှိမခိုးထိုက်၊ အဝန္တိယမာနော-ရှိမခိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဟိရောတ္တပုံ-ကို၊ ပစ္စုပဌာပေတွာ-ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ သမ္မာ-စွာ၊ သစေ ဝတ္တတိ-
 အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊
 ဓမ္မာပေတဗ္ဗာ-သည်းခံစေထိုက်ကုန်၏၊ ဓမ္မာပေန္တေန-သည်းခံစေသော ရဟန်း-
 သည်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ-သို့၊ အဂန္တာ-မသွားမှု၍၊ ဝိဟာရေယေဝ-ဘိက္ခုတို့၏
 ကျောင်း၌သာ၊ သံဃံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏံဝါ-
 ဂိုဏ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခုဝါ-
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသ ကံမိတွာ-၍၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ-
 ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ အဉ္စလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊
 ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပဋိသင်္ခါ-၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်း၊
 အကျင့်၌၊ တိဋ္ဌာမိ-တည်ပါ၏၊ ပုန-ဖန်၊ အပါသာဒိကံ-ကို၊ န ဒဿဿာမိ-
 မပြပါတော့အံ့၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ မယံ-အား၊ ဓမ္မတု-သည်းခံစေပါလော၊
 ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဓမ္မာပေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ တေနဝါသံဃေနဝါ-သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ (တေန)ဂဏေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-
 ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍လည်းကောင်း၊ ဧကဘိက္ခုနာဝါ-သည်မူလည်း၊
 သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဂန္တာ-သွား၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊
 ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ)၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ပေ၊ သံဝရေ-၌၊ ဌိတော-
 တည်ပြီ၊ ဣမိနာ-ဤရဟန်းသည်၊ အစွယံ-ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊

ဘိက္ခုနီဟိ န ဝန္တိတဗ္ဗော။ ။ “န ဝန္တိတဗ္ဗော”တိ ဣမိနာ ဝန္တိန္တိယာ (ရှိခိုးသော ဘိက္ခုနီ
 ၏) ဒုက္ကဋ္ဌိ ဒဿတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သံဃေန ကတံ ကတိကံ ဥတွာ မဒ္ဒနံ ဝိယတိ သံဃသမ္ပုတံ
 အနာဒရေန အတိက္ကမန္တဿ အာပတ္တိဓေ ဟောတိ၊- ဝိမတိ။

တေန သံဃေနဝါပေ၊ ဂန္တာ။ ။ ကံအပြုခံရသော ရဟန်းသည် သံဃအထံ၌ တောင်းပန်လျှင်
 သံဃာသည်၊ ဂိုဏ်းအထံ၌ တောင်းပန်လျှင် ဂိုဏ်းသည်၊ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဘိက္ခုနီတို့ထံ
 စေလွှတ်၍ အပြောခိုင်းနိုင်၏၊ ရဟန်းတစ်ပါးအထံ တောင်းပန်လျှင် ထိုတောင်းပန်ခံရသော
 ရဟန်းသည် ကိုယ်တိုင်သွား၍ ပြောရမည်၊ ထို့ကြောင့် “တေန သံဃေနဝါ ဂဏေနဝါ
 ဧကံ ဘိက္ခု ပေသေတွာ”ကို စကားတစ်ရပ်၊ “ဧကဘိက္ခုနာဝါ သယမေဝ ဂန္တာ”ကို စကား
 တစ်ရပ်ဟု မှတ်ပါ၊ အချို့စာအုပ်၌ “ဧကံ ဘိက္ခု ပေသေတွာ”ပါ၌ ကျနေသည်။

ဘိက္ခုနီသံဃော-ကို၊ ဓမ္မာပိတော-သည်းခံစေအပ်ပြီ၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ ဣမံ-
ဤရဟန်းသည်၊ ဝန္တိယံ-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကရောတု-ပြုလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ)။

သော-ထိုရဟန်းကို၊ ဝန္တိယော-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ စ ပန-
ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ ဘိက္ခုနပဿယေ-၌၊ ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗံ-
၏၊ (ကိံ)၊ အယျေ-တို့၊ အသုကောနာမ-သော၊ အယံ အယျော-ဤအရှင်သည်၊
ပေ၊ ဒဿတိ-ပြပါ၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသံဃေန-သည်၊ အဝန္တိယော-
ရှိမခိုးထိုက်သူကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပါပြီ၊ သော-ထိုအရှင်သည်၊ လန္တီဓမ္မံ-လန္တီ
သဘောသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်ပြီး၍၊ ပဋိသင်္ခါ-၍၊ အာယတိံ သံဝရေ
ဌိတော (ဟုတွာ)အစွယ် ဒေသေတွာ၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ-ကို၊ ဓမ္မာပေတိ-သည်းခံစေပါ
ပြီ၊ တဿ အယျဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ဝန္တိယကရဏံ-ရှိခိုးထိုက်သူကို ပြုခြင်းသည်၊
ရစ္ဆတိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနီသံဃံ၊ ပုစ္ဆာမိ-ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊
ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အပလောကနကမ္မေနေဝ-
ဖြင့်သာ၊ ဝန္တိယော-ရှိခိုးထိုက်သူကို၊ ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအပလောကနကံအရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တကောပိ-
ပါဠိတော်မှ အလွတ်လည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မလက္ခဏ ဝိနိစ္ဆယော-ကမ္မလက္ခဏ
အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣဒံ ကမ္မလက္ခဏံနာမ-ဤကမ္မလက္ခဏမည်သည်
ကို၊ ဘိက္ခုနီသံဃမူလကံ-ဘိက္ခုနီသံဃာဟူသော အကြောင်းရင်းရှိအောင်၊ ပညတ္တံ-
ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနီသံဃမူလကံဖြစ်အောင် ပညတ်တော်မူ
အပ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿာပိ-၏(အတွက်)လည်း၊ ဧတံ-ဤကမ္မ
လက္ခဏာကို၊ လတ္တတိယေဝ-ရအပ်သည်သာ၊ [ဘိက္ခုနသံဃဿာပိ ပနေတံ လတ္တတိ
ယေဝါတိ အဝန္တိယကမ္မဿ ဥပလက္ခဏမတ္ထေန ပဟိတတ္တာ ဘိက္ခုနသံဃဿာပိ
ကမ္မလက္ခဏံ လတ္တတိ ဧဝါ- ဝိမတိ၊] ဟိ-ချဲ့၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ သလာကဂ္ဂ
၊ ပေ၊ ဥပေါသထဂ္ဂေသု-စာရေးတံကို ယူရာအရပ်၊ ယာဂုကို ယူရာအရပ်၊ ဆွမ်းကို
ယူရာအရပ်၊ ဥပုသ်ကို ယူရာအရပ်တို့၌၊ ယံ အပလောကန ကမ္မံ-အကြင်
အပလောကနကံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဧတမ္ပိ-ဤ အပလောကနကံသည်လည်း၊
ကမ္မလက္ခဏမေဝ-ကံဟူသော အမှတ်အသားသာတည်း၊ ဝါ-ကံဟူသော အမှတ်
အသားသာရှိသော ကံသာတည်း။

သလာကဂ္ဂ၊ ပေ၊ ကရောတိ။ သလာကဂ္ဂဌာနံ သလာကဂ္ဂံနာမ၊ ယာဂုဘတ္တာနံ
ဘာဓနဌာနာနိ ယာဂုဘတ္တဂ္ဂါနိနာမ၊ [သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်ကား- “သလာကာယော+ဂယုန္တိ
ဧတ္တာတိ သလာကဂ္ဂံ(ဌာနံ)”စသည်ဖြစ်၏၊] ဧတေသုပိ ဟိ ဌာနေသု သဗ္ဗောသံဃော
ဥပေါသထဝိယ သန္တိပတိတော၊ ကမ္မဉ္စ ဝဂ္ဂကမ္မံ န ဟောတိ၊ “မယမေတံ နဇာနိမှာ”တိ

ဟိ-ရဲ့၊ အစွန့်စီဝရ စိတ္တစီဝရ နန္ဒစီဝရာနံ-(ဓားပြ)လုလူအပ်သော သင်္ကန်း ရှိသောရဟန်း၊ ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသောရဟန်း၊ ပျောက်သော သင်္ကန်းရှိသောရဟန်းတို့အား၊ သံဃံ-ကို၊ သန္တိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဗျတ္တေန၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယာဝတတိယံ-အောင်၊ သာဝေတွာ-၍၊ အပလောကန ကမ္မံ၊ ကတွာ-၍၊ စီဝရံ ဒါတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန- အနည်းငယ်သော အပ်၊ အပ်ချည်စသည်ကို စွန့်တတ်သောရဟန်းသည်၊ စီဝရံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်းအား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပဘော ဒါနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ သူစိအာဒိနိ-အပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အနပလောကကောတွာဝိ-မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုအပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါနေ-ပေးခြင်း၌၊ သောယေဝ-ထို အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇက ရဟန်းသည်သာ၊ ဣဿရော-အစိုးရ၏၊ တတော-ထိုအနည်းငယ်သော အပ် စသည်ထက်၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်ကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇက ရဟန်းသည်၊ အပလောကောတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်-၏၊ ဟိ-မှန်၊ တတော-ထိုအနည်းငယ်သော အပ်စသည်ထက်၊ အတိရေကဒါနေ-အပိုအလွန်ကိုပေးခြင်း ၌၊ သံဃော-သည်၊ သာမိ-အရှင်တည်း၊ (အစိုးရ၏၊) ဂိလာန ဘောသဇ္ဇမ္ပိ- ဂိလာန၏ ဆေးကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထို သေနာသနက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ် ပြီးသော အပြားရှိသော ဂိလာန၏ဆေးကို၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ (အပ္ပမတ္တက ဝိသဇ္ဇက ရဟန်းကိုယ်တိုင်ပင်) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးနိုင်၏၊ အတိရေကံ-ကို၊ ဣစ္ဆန္တဿ- အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ အပလောကောတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [သေနာသ နက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ ဤအဓိပ္ပာယ်များ အကျယ်ပါခဲ့ပြီ။]

စ-ဆက်၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း၊ ဆိန္နိရိယာပထော-ပြတ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိန္နဘိက္ခာစာရပထော-ပြတ်သော ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ

ပစ္စာ ခိယုန္တာဝိ န ဟောန္တိ၊ ခဏ္ဍသီမာယ ပန ကံတေ ခိယုန္တိ၊ သံဃိက ပစ္စယဉ္စိ အစွန့်စီဝရာဒိနံ ဒါတုံ အပလောကေန္တေဟိ ဥပစာရသီမဋ္ဌာနံ သဗ္ဗေသံ အနုမတိ ဂဟေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ယော ပန ဝိသဘာကပုဂ္ဂလော ခမ္ပိကံ အပလောကနံ ပဋိဇာဟတိ၊ တံဥပါယေန ဗဟိဥပစာရသီမာကတံဝါ ကတွာ ခဏ္ဍသီမံဝါ ပဝိသိတွာ (မိမိတို့က ခဏ္ဍသီမံသို့ဝင်၍သော် လည်းကောင်း၊) ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊- ဝိမတိ။

အစွန့်စီဝရ သေသည်။ ယံ သန္တာယ "အပလောကနကမ္မံ ကရောတိတိ"တိ သာမညတော ဒဿတိ၊ တံ အပလောကနကမ္မံ သရူပတော ဒဿတုမာဟ- "အစွန့်စီဝရ"ဣစ္စာဒိ၊ ယဒိ အပလောကောတွာဝ စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ကံ ပန အပ္ပမတ္တက သမ္ပုတိယာတိ (အပ္ပမတ္တက ဝိသဇ္ဇကသမ္ပုတိဖြင့် ဘာအကျိုးရှိသေးသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်) အာဟ- "အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန ပနာ"တိ အာဒိ၊- ဝိမတိ။

လမ်းရှိသည်။ (ဆွမ်းခံမသွားနိုင်သည်။ ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မဟာ
 ဂိလာနော-ကြီးစွာသော ဂိလာနသည်။ (ဟောတိ)။ တဿ-ထိုမဟာဂိလာန ရဟန်း
 အား၊ မဟာဝါသေသု-ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၌၊ တတြုပ္ပါဒတော-ထိုကျောင်း
 တိုက်ဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ (ဆန်စသည်မှ)ဒေဝသိက်-နေ့တိုင်း၊ နာဠိဝါ-တစ်
 ကွမ်းစားသော ဆန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမနာဠိဝါ-တစ်ကွမ်းစား၏ထက်ဝက်
 သော ဆန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကဒိဝသံယေဝ-တစ်နေ့တည်း
 ပင်၊ ပဉ္စ(တဏှာလနာဠိယော)ဝါ-ငါးကွမ်းစားသော ဆန်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဒသတဏှာလနာဠိယောဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေန္တေန-ပေးသော အပ္ပမတ္တက
 ဝိသဇ္ဇကရဟန်းသည်၊ အပလောကနကမ္မံ၊ ကတွာဝ-၍သာ၊ ဒါတဗ္ဗာ-န်၏။

ပေသလဿ-(သီလရှိသည့်အတွက်) ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊
 ဝါ-ချစ်အပ်သော သီလရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-၏(အတွက်)၊ တတြုပ္ပါဒတော-
 ထိုကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ ဣဏပလိဗောဓမ္မိ-နှောင့်ယှက်တတ်သော
 ကြွေးမြီးကိုလည်းကော၊ ။ ဗဟုဿုတဿ-များသော သုတရှိသော၊ သံဃဘာရ
 နိတ္တာရကဿ-သံဃတာဝန်ကို ထုတ်ဆောင်တတ်သော၊ (သံဃတာဝန်ဆောင်
 ဖြစ်သော) ဘိက္ခုနော-၏၊(အတွက်)၊ အနုဋ္ဌာပနီယ သေနာသနမ္မိ-မထစေထိုက်
 သော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ သံဃကိစ္စ-သံဃကိစ္စကို၊
 ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော၊ ကပ္ပိယကာရကာဒိနံ-ကပ္ပိယကာရက အစရှိသူတို့၏
 (အတွက်)၊ ဘတ္တဝေနမ္မိ-ထမင်းရိက္ခာကိုလည်းကောင်း၊ အပလောကနကမ္မေန-

နာဠိဝါ ဥပမနာဠိဝါ။ ။နာဠိဝါ ဥပမနာဠိဝါတိ-ဒိဝေသေ ဒိဝေသေ အပလောကေတွာ
 ဒါတဗ္ဗဿ ပမာဏဒဿနံ၊ တေန ယာပနမတ္ထမေဝ အပလောကေတမ္ပံ၊ န အဓိကန္တိ
 ဒဿေတိ၊ ဧကဒိဝသံယေဝဝါတိ အာဒိဒသဝိသတိဒိဝသာနံ (အတွက်) ဧကသ္မိဒိဝေသေယေဝ
 ဒါတဗ္ဗပရိစ္ဆေဒဒဿနံ၊ တေန ယာဝဇီဝန္တိဝါ ယာဝ ရောဂါဝုဋ္ဌဟတိတိဝါ ဧဝံ အပလောကေတံ
 န ဝဋ္ဋတိတိ ဒဿေတိ၊- ဝိမတိ။

ဣဏပလိဗောဓမ္မိ။ ။ဤပုဒ်ကို “ဒါတံ ဝဋ္ဋတိ”၌စပ်၊ ပေသလပုဒ်၏ သဒ္ဓတ္ထကို
 ပါရာမိကဏ်ဘာသာသိကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ သုဒိန္နကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ၊ “ပေသလဘိက္ခု”ဟူသည်
 သီလကို အလွန်အလေးပြုသော ရဟန်းတည်း၊ ထိုရဟန်း၏မိဘတို့မှ ဆင်းသက်လာသော
 ကြွေးမြီးစသည်ရှိလျှင် ထိုကြွေးမြီးသည်ပင် ထိုရဟန်း၏ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နေသောကြောင့်
 “ဣဏပလိဗောဓ”မည်၏၊ ထို ဣဏပလိဗောဓကို တတြုပ္ပါဒပစ္စည်းမှယူ၍ ဆပ်ပေးနိုင်သည်-
 ဟူလို။

ဝိမတိ။ ။ဣဏပလိဗောဓမ္မိတိ-ဣဏဝတ္ထု၊ ဒါတံ ဝဋ္ဋတိတိ သမ္ပန္နော၊ တဉ္စ ဣဏာယိ
 ကောဟိ ပလိဗုဒ္ဓဿ လန္တိပေသလဿ သာသနပကာရကဿ ပမာဏယုတ္တမေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍနိ
 ယမေတွာ အပလောကေတွာ ဒါတမ္ပံ၊ န ပန သဟဿဝါ သတသဟဿဝါ မဟာဣဏံ၊
 တာဒိသဉ္စိ ဘိက္ခာစရိယဝတ္ထေန သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခုဟိ တာဒိသဿ ဘိက္ခုနော ပရိယေသိတွာ
 ဒါတမ္ပံ။

ဖြင့်၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဤစကားအရ သံဃဝန်ဆောင် စာချဝန်ဆောင် စသူတို့အတွက် ဆွမ်းစသည် ကိုလည်း ခွင့်ပန်၍ ပေးကောင်းသည်-ဟု ယူထိုက်သည်။] စတုပစ္စယ ဝသေန-လေးပါးသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒိန္န တတြုပ္ပါဒတော-လှူအပ်သော ထိုကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ သံဃိကံ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာဝါသ-ကျောင်းကို၊ ဧဂ္ဂါပေတုံ-သုခသင်စေခြင်းငှာ၊ (စောင့်ရှောက်စေခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိစာရေဟိ-စီမံနေ၏၊ [သံဃိကဆိုင်ရာကို သူ့အလိုအတိုင်း စီမံနေသည်-ဟုလို့၊] ဣတိ-သို့၊ ကထာပစ္စန္နနတ္ထံ-ပြောဆိုကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သလ္လာကဂ္ဂါဒိသုဝါ-စာရေးတံကို ယူရာအစရှိသော အရပ်တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရသန္နိပါတေဝါ-(အစည်းအဝေးကြီး မရောက် မီ)ကြားအစည်းအဝေး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်ပြုရာနေ့ကဲ့သို့ အများအစည်း အဝေးသို့ မရောက်မီ ကြားအစည်းအဝေးတည်း၊ နောက်၌ “ဥပေါသ ထဂ္ဂေ ပန ဝဋ္ဋတိယေဝ” ဟု ပြလတ်။] သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီး ၍သာ၊ (ခွင့်ပန်ပြီးမှ သာ)၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-သုခသင်စေထိုက်၏၊ စိဝရပိဏ္ဍာပါ တတ္တာယ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ ဩဒိဿ-ရည်းစူး၍၊ ဒိန္န တတြုပ္ပါဒတောပိ-မှလည်း၊ အပလောကေတွာ၊ အာဝါသော-ကို၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-၏၊ အနပလောကေ တွာပိ-၍လည်း၊ (ဧဂ္ဂါပေတုံ-ငှာ)ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ သူရောဝတ- ရဲရင့်ပါပေစွ၊ စိဝရ ပိဏ္ဍာပါတတ္တာယ-ငှာ၊ ဒိန္နတော-လှူအပ်သောပစ္စည်းမှ၊ အာဝါသံ- ကို၊ ဧဂ္ဂါပေတိ-သုခသင်စေ ဘိ၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဥပ္ပန္နကထာပစ္စေဒနတ္ထံ-ဖြစ်သော ပြောဆိုကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အပလောကနကမ္မ မေဝ-ကိုသာ၊ ကတွာ၊ ဧဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-၏။

☞ စေတိယေ-စေတီတော်၌၊ ဆတ္တံဝါ-ထီးဟူသော အထက်အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိကံဝါ-အောက်အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိဃရံဝါ-ဗောဓိ ကျောင်းဆောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာသနဃရံဝါ-ဆင်းတုတော်ကျောင်းဆောင် ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [အာသနဃရံ ဝါတိ ပဋိမာဃရံဝါ၊-ယောဇနာ၊] အကတံ-မပြုအပ်သေးသော ဆတ္တံစသည်ကို၊ ကရောဇ္ဇေနဝါ-အသစ်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဖိဏ္ဏံ-ဟောင်းနွမ်းသော ဆတ္တံစသည်ကို၊ ပဋိသင်္ခါရောဇ္ဇေန-

ဆတ္တံဝါ ဝေဒိကံဝါ။ ဆတ္တံဝါ ဝေဒိကံဝါတိ ဧတ္ထ “ဝေဒိကာ”တိ စေတိယဿ ဥပရိ စတုရဿစယော ဝုစ္စတိ၊ (စေတီတော်၏ အထက်နား၌ ၄-ထောင့်ရှိသော အကျည်ကို ဝေဒိကာဟု ဆိုအပ်၏၊) ဆတ္တံတိ တတော ဥဒ္ဓံ ဝလယာနိ ဒဿေတွာ ကတော အဂ္ဂစယော ဝုစ္စတိ၊- သာရတ္ထ။

ပြုပြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သုဓာကမ္မ-အင်္ဂတေသုတ်လိမ်းမှုကို၊ ကရောဇ္ဇေ နဝါ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်တည်စေပြီး၍၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာရကော-ပြုမည့်လူသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊(စေသတိ)၊ စေတိယဿ-၏(အတွက်)၊ ဥပနိက္ခေပတော-အပ်နံ ထားအပ်သောဘဏ္ဍာမှ၊ ကာရေတမ္ပ-ပြုစေထိုက်၏၊ ဥပနိက္ခေပေပိ-အပ်နံ ထားအပ်သောဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ အသတိ-သော်၊ အပလောကနကမ္မ ကတွာ၊ တတြုပ္ပါဒတော-ထိုကျောင်းတိုက်ဝယ်ဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ ကာရေတမ္ပ၊ သံဃိကေ နပိ-သံဃိကပစ္စည်းဖြင့်သော်မှလည်း၊ (ကာရေတမ္ပ)၊ [သံဃိကေနပိတိန ကေဝလံစ တတြုပ္ပါဒတော၊ ပစ္စယဒါယကေဟိ စတုပစ္စယတ္ထာယ သံဃဿ ဒိန္နဝတ္ထုနာ ပိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။] ဟိ-မှန်၊ သံဃိကေန-သံဃိကပစ္စည်းဖြင့်၊ အပလောကေ တွာ-၍၊စေတိယကိစ္စ-စေတိတော်၏ကိစ္စကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စေတိယဿ-၏၊ သန္တကေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ အပလောကေတွာပိ-ပန်ပြော၍သော်မှလည်း၊ သံဃိကကိစ္စ- သံဃဥစ္စာဖြစ်သောကိစ္စကို၊ ကာတုံ န ဝတ္တတိ၊ ပန-အနွယ်၊ တာဝကာလိကံ- ထိုသုံးစွဲရာကာလ၌ ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ (အနိကံအတန်မျှ)၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ စေတိယေ-၌၊ သုဓာကမ္မာဒိ နိ-အင်္ဂတေသုတ်လိမ်းမှု အစရှိသည် တို့ကို၊ ကရောဇ္ဇေဟိ-ပြုသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘိက္ခာစာရတောဝါ-ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရာအရပ်မှ သော်လည်းကောင်း၊ သံဃတောဝါ-သံဃာမှသော်လည်း ကောင်း၊ ယာပနမတ္တံ-မျှတရုံအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆွမ်းကို၊ အလဘန္တေဟိ- မရကုန်လသော်၊ စေတိယသန္တကတော-စေတိတော်၏ဥစ္စာမှ၊ ယာပနမတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တေဟိ-သုံးဆောင်ကုန်လျက်၊ ဝတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (မယံ)ဝတ္တံ-ကို၊ ကရောမ-ပြုနေကြရကုန်၏၊ဣတိ-ဤသို့(ရိုးမယ်ဖွဲ့၍)၊ မစ္ဆမံသာ ဒိဟိ-ငါး၊ အမဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သံဃဘတ္တံ-ကိုကဲ့သို့၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊

စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပတော။ ။စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပတောတိ စေတိယေ နဝကမ္မတ္ထာယ ဥပနိက္ခိတ္တတော၊ စေတိယသန္တကတောတိ ဝတ္တံ ဟောတိ၊- သာရတ္ထ၊ ဥပနိက္ခေပတောတိ စေတိယ ပဋိဇဉ်နတ္ထာယ ဝုဓိယာ ပယောစေတွာ (အတိုးအပွားဖြင့် ယှဉ်စေ၍-အတိုးပေး၍) ကပ္ပိယကာရကေဟိ ထပိတဝတ္ထုတော၊- ဝိမတိ။

သံဃဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ။“တို့က စေတိတော်၏အလုပ်ကို လုပ်နေကြတာပဲ”ဟု ရိုးမယ်ဖွဲ့၍ စေတိတော်၏ဥစ္စာထဲမှ သား ငါးစသော ဟင်းကောင်းများကို (သံဃာဘတ်ကျွေးရာ၌ စားကြသလို) ပြုခြင်းငှာ မအပ်-ဟူလို၊ ဤကားကိုထောက်၍ သံဃိကပစ္စည်း၊ စေတိယပစ္စည်း များကို ဈေဈေတာတာ သုံးစွဲကြသည်ဟု မှတ်ပါ။ [သံဃဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ မဟာဒါနံ ဒေန္တေဟိပိ ကရိယမာနံ သံဃဘတ္တံဝိယ ကာရေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပာယော၊- ဝိမတိ။]

ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ-ပေါက်စေအပ်ကုန်သော၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သော)၊ ယေ ဖလရက္ခာ-အကြင်အသီးရှိသော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သံဃေန-သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတာ-သိမ်းပိုက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧဂ္ဂနကမ္မ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ လဘန္တိ-နံ၏၊ ယေသံ-ယင်း သစ်ပင်တို့၏၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ယတ္ထိ-ခေါင်းလောင်းကို၊ (တုံးစသည်ကို)၊ ပဟရိတွာ-တီးခေါက်၍၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်ပြီး၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-သုံးဆောင်ကြရကုန်၏၊ တေသု-ထိုသစ်ပင်တို့၌၊ အပလောကနကမ္မ-ကို၊ န ကာတမ္မ-မပြုထိုက်၊ (ပြုဖွယ်မလို)၊ ပန-အနွယ်၊ ယေ(ဖလရက္ခာ)-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အပရိဂ္ဂဟိတာ (ဟောန္တိ)၊ တေသု အပလောကနကမ္မ ကာတမ္မ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအပလောကနကံကို၊ သလာကဂ္ဂ၊ ပေ၊ အန္တရသန္တိပါတေသုပိ-စာရေးတံကို ယူရာအရပ်၊ ယာဂုကို ယူရာအရပ်၊ ဆွမ်းကို ယူရာအရပ်၊ အကြားဖြစ်သော အစည်းအဝေးတို့၌လည်း၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ချိုးမွမ်းဖွယ်ရာ၊ သမ္ဘာဝနာကား၊ ဥပေါသထဂ္ဂေ-ဥပုသ်ကိုယူရာအရပ်၌၊ (ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ကာတံ၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ-ကေနအပ်သည်သာ၊ [အန္တရသန္တိပါတမဟုတ်၊ မဟာသန္တိပါတဖြစ်၍ ကေနအပ်သည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ အနာဂတာနမ္မိ-မရောက်လာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဆန္ဒပါရှိသုဒ္ဓိ-ကို၊ အာဟရိယတိ-ဆောင်အပ်၏၊ တသ္မာ၊ တံ-(ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ ပြုအပ်သော) ထိုအပလောကနကံသည်၊ သုဝိသောဓိတံ-ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။ [“တတ္ထ ဟိ အနာဂတာနမ္မိ”စသော ဤစကားကို ထောက်၍ အပလောကနကံပြုရာ၌ ရဟန်းများသာ ပဓာနဖြစ်သည်၊ သာမဏေများကား ပဓာနမဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။]

စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတမ္မ-ထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဗျတ္တေန၊ ပေ၊ သာသေတမ္မံ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ အန္တောသီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌၊ သံဃသန္တကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ယံ မူလ၊ ပေ၊ ဓါဒနိယာဒိ-အကြင် အမြစ်ခဲဖွယ်၊ ‘အခေါက်ခဲဖွယ်၊ အရွက်ခဲဖွယ်၊ အညွန့်ခဲဖွယ်၊ အသီးခဲဖွယ် အစရှိသော စားဖွယ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တံ သမ္မံ-ထိုအလုံးစုံသော စားဖွယ်ကို၊ အာဂတာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်၊ ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-

ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတံ။ ။ “ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မိမိအတွက် ဗျာတလောက်ရုံ အနည်းအများယူ၍ သုံးစွဲနိုင်သည်ဟု သိသာ၏။ သူတစ်ပါးအား ပေးဖို့ရန် အပိုအလိုယူစွင့်ကား မရဟုမှတ်ပါ။ [ယထာသုခံ၊ ပေ၊ ရုစ္စတိတိ ဝုတ္တတ္တာ အတ္တနော ပရိဘောဂပု ဟောနကံ အပ္ပဝါ ဗဟံဝါ ဂဟေတမ္မံ၊ အဓိကံ ပန ဂဟေတံ န လဘတိ၊- ဝိမတိ။]

မေးလျှောက်ပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ (သာဝေတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-
 မေးရာ၏။ စတုဟိ (ဘိက္ခုဟိ)-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော် လည်းကောင်း၊
 ပဉ္စဟိ၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အပလောကနကံ
 သည်၊ သုကတမေဝ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည်သာ၊ (ကောင်းစွာပြုအပ်ရာရောက်
 သည်သာ၊ ဟောတိ)။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ တယော-ကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊
 [တစ်နည်း-ဒွတ္တယော-၂ ပါး၊ ၃ ပါးကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်၊] ဝသန္တိ-
 နေကြကုန်၏။ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ကတမ္ပိ-ပြုအပ်သော
 အပလောကနကံသည်လည်း၊ သံဃေန-သည်၊ ကတသဒိသမေဝ-ပြုအပ်သော
 အပလောကနကံနှင့် တူသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ ဧကော၊
 ဘိက္ခု ဟောတိ-ရှိ၏။ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ ပုဗ္ဗကရဏ
 ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စကို၊ ကတွာ-၍၊ နိသိန္နေန-ထိုင်လျက်၊ ကတမ္ပိ-
 ပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကတိကဝတ္တံ-ကတိဝတ်သည်၊ သံဃေန-သည်၊
 ကတသဒိသမေဝ-ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ။/

ပန-ဆက်၊ ကရောန္တေန-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ဖလဝါရေန-သစ်သီးအလှည့်
 အကြိမ်အားဖြင့်၊ ကာတုမ္ပိ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ [သစ်သီးသီးချိန်၌ ဤသစ်သီး
 များကို ရောက်လာရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား ချမ်းသာသလိုသုံးဆောင်ခြင်း
 သည် ငါ့အားနှစ်သက်၏ဟု သစ်သီးအလှည့်အားဖြင့် ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊] စတ္တာ
 ရောမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဆမာသေ-လည်းကောင်း၊ ဧကံ
 သံဝစ္ဆရံ-တစ်နှစ်ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဣသို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား၍
 သော်လည်းကောင်း၊ အပရိစ္ဆိန္နိတွာပိ-မပိုင်းခြားမူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကာတုံ၊
 ဝဋ္ဋတိ-၏။ [“လေးလပတ်လုံး သံဃာများ၏ ချမ်းသာစွာ သုံးစွဲခြင်းသည် ငါ့အား
 နှစ်သက်ပါ၏” စသည်ဖြင့် ရက် လကို ပိုင်းခြား၍သော်လည်းကောင်း၊ မပိုင်းခြားဘဲ
 သော်လည်းကောင်း ပြုနိုင်သည်-ဟုလို့၊] ပရိစ္ဆိန္နေ-ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော
 ကတိကဝတ်၌၊ ယထာ ပရိစ္ဆေဒံ-အကြင်အကြင် ပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ပရိဘုဉ္စိတွာ-
 ၍၊ ပန-ဖန်၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏။ အပရိစ္ဆိန္နေ-၌၊ ယာဝ-လောက်၊ ရက္ခာ-တို့သည်၊
 ဓရန္တိ-ထင်းရှားရှိကုန်သေး၏။ တာဝ-ထိုသစ်ပင်တို့ ထင်းရှားရှိသေးသမျှ ကာလ
 ပတ်လုံး၊ (ပရိဘုဉ္စိတုံ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ တေသံ ရက္ခာနံ-ထိုသစ်ပင်တို့၏။

ဥပေါသထဒိဝသေ။ «ဥပေါသထဒိဝသေတိ နိဒဿနမတ္ထံ၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဒ္ဓိဒိဝသေပိ
 ကတံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ ကရောန္တေန “ယံဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အန္တောသီမာယ သံဃသန္တကံ
 ၊ပေ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္စိတုံ မယံ(ငါ့အား) ရုက္ခတိ-(နှစ်သက်ပါ၏၊ ဣတိဧဝံ ကတိကာ
 ကာတဗ္ဗာ၊ တထာ ဒွိဟိ တိဟိပိ “အာယသ္မာန္တာနံ ရုက္ခတိ”တိ ဝစနမေဝ ဟေတ္တ ဝိသေသော၊-
 ဝိမတိ။

ဗီဇေဟိ-မျိုးစေတို့ဖြင့်၊ ယေ ရက္ခာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ရောပိတာ-ပေါက်စေအပ်
ကုန်သည်၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပိ-ထိုသစ်ပင်တို့၏ အတွက်
လည်း၊ သာဇေကတိကာ-ထိုပြုအပ်ပြီးသော ကတိကဝတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊
[တေသမ္ပိတိ-ရက္ခာနံ၊ သာ ဇေ ကတိကာတိ ဝိသု ကတိကာ န ကာတဗ္ဗာတိ
အတ္ထော၊- ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ-
သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ-ထိုသစ်ပင်တို့၏၊ (ကတိကဝတ်
ပြုအပ်ပြီးသော သစ်ပင်တို့မှမျိုးယူ၍ အခြားကျောင်းတိုက်၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော
သစ်ပင်တို့၏၊ “သံဃော သာမိ”၌စပ်၊) ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ရောပိတာ
(ဟောန္တိ)၊ တသ္မိယေဝ ဝိဟာရေ-၌သာ၊ သံဃော-သည်၊ သာမိ-အရှင်တည်း၊
(အစိုးရ၏၊) [“တသ္မိယေဝ”၌ “ဇေ”ဖြင့် မူလမျိုးယူခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်ကိုကန်၊]
ယေဝိ-အကြင်သစ်ပင်တို့ကိုလည်း၊ အညတော-အခြားအရပ်မှ၊ ဗီဇာနိ-တို့ကို၊
အာဟရိတွာ-၍၊ ပုရိမဝိဟာရေ-ရှေးကျောင်းတိုက်၌၊ [ကတိကဝတ်ပြုထားရာ
မူလကျောင်းတိုက်၌၊ ပုရိမဝိဟာရေတိ ပုရိမေ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ
ကတကတိကော ဝိဟာရေ- ဝိမတိ။] ပစ္စာ-မှ၊ ရောပိတာ-နံပြီ၊ တေသု-ထိုသစ်ပင်
တို့၌၊ အညာ-အခြားသော၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊
[နောက်မှစိုက်အပ်သော သစ်ပင်များအတွက် ကတိကဝတ်အသစ်ထပ်ပြုပါ-ဟူလို၊
အညာကတိကာ ကာတဗ္ဗာတိ ပုရိမကတိကာယ အသင်္ဂဟိတတ္တာ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊]
ကတိကာယ-ကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာအရာ
၌၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်တော့၏၊ ယထာသုခံ ဖလာဒိနိ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ (ကတိကဝတ်ပြုထားရာ ပုရိမဝိဟာရ
ဟူသော ဤကျောင်းတိုက်၌၊) တံတံ ဩကာသံ-ထိုထိုအရပ်ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-
ကာရံ၍၊ ပရိဝေဏာနိ-ပရိဝုဏ်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ သစေ ဧဂ္ဂန္တိ-အကယ်၍
စောင့်ရှောက်ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-ထို ပရိဝုဏ်ရှင် ရဟန်းတို့၏၊
ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ-၌၊ တိဋ္ဌန္တိ၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ [ပရိဝုဏ်၏
အရှင်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့မှ အခြားရဟန်းတို့သည်၊] ပရိဘုဉ္ဇိတံ န လဘန္တိ၊
ပန-သို့သော်လည်း၊ တေဟိ-ထိုပရိဝုဏ်အရှင် ရဟန်းတို့သည်၊ သံဃဿ-အာ၊
ဒသဘာဂံ-ဆယ်ခုမြောက် တစ်ဖို့ကို၊ ဒသဘာဂန္တိ-ဒသမဘာဂံ၊- သာရတ္ထ(မ)

ပရိဝေဏာနိကတွာ ဧဂ္ဂန္တိ။ «ပရိဝေဏာနိကတွာ ဧဂ္ဂန္တိတိ- ယတ္ထ အရက္ခိယမာဇေ
ဖလာဖလာနိ ရက္ခာစ ဝိနဿန္တိ၊ တာဒိသံ ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ သံဃဿ ကတိကာ
န ဝပတ္တိတိ အဓိပ္ပာယော၊ ယေ ပန ရက္ခာ ဗီဇာနိ ရောပေတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိဇဉိတာ၊
တေဝိ ဒသမဘာဂံ ဒတွာ ရောပဏေဟေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ- (သံဃိကမြေအတွက် သံဃာဒ-
ဆယ်ဘို့ တစ်ဖို့ပေးပါ- ဟူလို၊)- ဝိမတိ။

ကျေနပ်သည်။] ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်ထိုက်ကုန်၏။ ယောပိ-
 အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ ရက္ခ-
 ကို၊ သာဓါဟိ-သစ်ခက် (သစ်ကိုင်)တို့ဖြင့်၊ ပရိဝါရေတွာ-(ကာရံ၍)၊ ရက္ခတိ-
 စောင့်ရှောက်၏။ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ဓေသဝ နယော-တည်း၊
 [“သံဃဿ ဒသမဘာဂံ ဒတ္တာ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ”ကို ညွှန်ပြသည်။]

ပေါရာဏဝိဟာရ-ရေး၌ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတဿ-ရောက်သော၊
 သမ္ဘာဝနိယ ဘိက္ခုနော-အများရိုးမွမ်းအပ်သော ရဟန်း၏(အထံသို့)၊ ထေရော-
 ထေရ်သည်၊ (ဆရာတော်သည်)၊ အာဂတော-ကြွလာပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံး
 သွင်း၍၊ ဖလာဖလံ-သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးကို၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ပို့တတ်ကြ
 ကုန်၏။ [သမ္ဘာဝနိယ ဘိက္ခုနောတိ-သိလသုတာဒိဟိ သမ္ဘာဝနိယဿ ဘိက္ခုနော၊
 ယောနော၊] တတ္ထ-ထိုပေါရာဏဝိဟာရ၌၊ မူလေ-အရင်းအစ၌၊ (အရင်းအစတုန်းက)
 သဗ္ဗ ပရိယတ္တိဓရော-အလုံးစုံသော ပရိယတ်ကိုဆောင်သော၊ [အချို့စာအုပ်၌
 “သဗ္ဗ”ကျ၏။] ဗဟုသုတ ဘိက္ခု-များသော သုတရှိသောရဟန်းသည်၊ သစေ
 ဝိဟာသိ-အကယ်၍ နေခဲ့ဖူးအံ့၊ (စေသတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ အဒ္ဓါ-
 မချွတ်ဧကန်၊ ဒီဃာ-ရှည်စွာသော၊ ကတိကာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီး
 သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိက္ကာဏ္ဏုဇ္ဇေန-ကုက္ကုဇ္ဇ
 မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာ-သုံးဆောင်ရာ၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဖလာဖလံ-
 သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ-ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊
 ဓုတင်-ကို၊ န ကောပေတိ-မပျက်စီးစေ၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ အတ္တနော-
 ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-တို့အား၊ ဗဟူနိ-နံသော၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ဒေန္တိ-
 ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ အညေ-နံသော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အလဘန္တာ-မရကုန်
 လသော်၊ ဓိယန္တိ-ရှုံ့ချတတ်ကုန်၏၊ စ-ထိုသို့ပင် ရှုံ့ချတတ်ကြပါကုန်သော်လည်း၊
 ဧတံ-ဤရှုံ့ချခြင်းသည်၊ ဓိယုမတ္တမေဝ-ရှုံ့ချခြင်းမျှသာ၊ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ မူလေဓသည်။ ။တတ္ထာတိ- တသို့ဝိဟာရေ၊ မူလေတိ-အာဒိကာလေ၊ ပုဗ္ဗေတိ
 အတ္ထော၊ ဒီဃာကတိကာတိ- အပရိန္တိနုကာလာ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ကတိကာ၊
 နိက္ကာဏ္ဏုဇ္ဇေနာတိ- “အဘာနိတမိမံ”န္တိ ကုက္ကုဇ္ဇံ အကတွာတိ အတ္ထော- ဝိမတိ။ [ဤစကားကို
 ထောက်၍ ယခုခေတ်၌လည်း ဝိနည်းဝိရိယရာတော်များ နေရာကျောင်းတိုက်ဝယ် သစ်သီးကြီး
 ငယ်များကို မိမိသုံးဆောင်လောက်ရုံ သုံးဆောင်ခွင့်ရရှိရန် ကတိကဝတ်ပြုထားသင့်ကြသည်။]

ဓိယုနမတ္တမေဝ ဓာတ်။ ။ဓိယုနမတ္တမေဝေတန္တိ-တောန ဓိယုနေန ဗဟုံခါဒန္တာနံ ခေါသော
 နတ္တိ၊ အတ္တနော ပရိဘောဂပ္ပမာဏဿေဝ ဂဟိတတ္တာ၊ ဓိယုဇ္ဇေဝိ အတ္တနော ပဟောနကံ
 ဂဟေတွာ ခါဒိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော- ဝိမတိ။

ပန-ဆက်၊ ဒုမ္ဘိက္ခ-ထမင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ (ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၊ အစာရှားသည်) သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဧကံ-တစ်ပင်သော၊ ပနသရက္ခ-ပိန္နပင်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ သဋ္ဌိပိ-မြောက်ကျိပ်လည်းဖြစ်သော၊ ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ သစေ ဇီဝန္တိ-အကယ်၍ အသက်မွေးကြရကုန်အံ့၊ တာဒိဿ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကာလေ-ဒုမ္ဘိက္ခအခါ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ သင်္ဂဟ ကရုဏတ္တာယ-သဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ခါဒိတဗ္ဗ-ခဲစားရာ၏၊ အယံ-ဤသို့ ဝေဖန်၍စားခြင်းသည်၊ သာမိစီ-လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယာဝ-လောက်၊ ကတိကဝတ္တံ-သည်၊ န ပဋိပဿန္တတိ-မငြိမ်းသေး၊ (မပျက်သေး၊) တာဝ-ထို မငြိမ်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ခါယိတံ-ခဲစားအပ်ပြီးသော သစ်သီးသည်၊ သုခါယိတမေဝ-ကောင်းစွာခဲစားအပ်သည်သာ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး၊ စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ကတိကဝတ္တံ၊ ပဋိပဿန္တတိ-ငြိမ်းသနည်း၊ ယဒါ-၌၊ သမဂ္ဂေါသယော သန္နိပတိတွာ-၍၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်ပြီး၍၊ ခါဒန္တ-ခဲစားကြပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ သာဝေတိ-ကြားသိစေ၏၊ [“တဒါ ကတိကဝတ္တံ ပဋိပဿန္တတိ”ဟု နိယမဝါကျ ထည့်ပါ။] ပန-ဆက်၊ ဧကဘိက္ခုကေ-တစ်ပါးသော ရဟန်းရှိသော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ သာဝိတေပိ-ကြားသိစေအပ်သော်လည်း၊ ပုရိမကတိကာ-ရေးဖြစ်သော ကတိကဝတ်သည်၊ ပဋိပဿန္တတိယေဝ-သည်သာ။

ကတိကာယ-သည်၊ ပဋိပဿဒ္ဓါယ-ငြိမ်းအေးပြီးလသော်၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ရက္ခတော-မှ၊ သစေ နေဝပါတောန္တိ-အကယ်၍ မကျစေကုန်အံ့၊ (မဆွတ်ခူကုန်အံ့) ဘူမိတော-မြေမှ၊ ဂဟေတွာ-ကောက်ယူ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ (သစေ) န ဒေန္တိ-န်အံ့၊ ပတိတဖလောနိ-ကြွေကျပြီးသော သစ်သီးတို့ကို၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ ပဟရန္တာ-ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်၊ (သစေ) ဝိစရန္တိ-အကယ်၍ လှည့်လည်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု)၊ တေသံ-ထိုယုတ်မာသော သာမဏေတို့အား၊ ဒသဘာဂတော-ဆယ်ခုမြောက်အဖို့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ ဥပမဖလဘာဂေန-ထက်ဝက်သော သစ်သီးတိုင်အောင်သော အဖို့အားဖြင့်၊ ဖာတိကဗ္ဗ-တိုးပွားမှုကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ [“ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့ပေးမယ်၊ ဆွတ်ခူးကြပါ”ဟု ပြောသောအခါ သူတို့က မကျေနပ်လျှင် “ဆယ်ဖို့နှစ်ဖို့ပေးမယ်”စသည်ဖြင့် ထက်ဝက်အဖို့တိုင်အောင် တိုးပွားမှုကို ပြုနိုင်သည်-ဟုလို၊] အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဖာလိကဗ္ဗ လာဘေန-တိုးပွားမှု၌ ဖြစ်သော လောဘကြောင့်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဖာတိကဗ္ဗလောဘေန-တိုးပွားမှုကို ရခြင်းကြောင့်”ဟု ရှိ၏။] အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ (သာမဏေရာ) ဒဿန္တိ-ပေးကြကုန်လတ်၊ ပန-ဖန်၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပနပိ” ဟု ရှိ၏။] သုဘိက္ခေ-

ထမင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ (သာယာဝပြော အစာပေါ်ခြင်းသည်၊) ဇာတေ-
ဖြစ်လသော်၊ ကပ္ပိယကာရကေသု-တို့သည်၊ အာဂန္တု-၍၊ သာခါပရိဝါရာဒိနိ-
သစ်ခက်ဖြင့် ကာရံခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ရက္ခေ-တို့ကို၊ ရက္ခန္ဓေသု-
န်လသော်၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ဖတိကမ္ဘ-ကို၊ န ဒါတမ္ဘ-ထိုက်၊ ဘာဇေတွာ-
၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတမ္ဘ-ထိုက်၏။

ဝိဟာရေ-၌၊ ဖလာဖလံ-သည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြား၍၊ သာမန္တဂါမေဟိ-
အနီးအရွာတို့မှ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဂိလာနာဒိနံ-ဂိလာနတို့၏သော် လည်း
ကောင်း၊ ဂစ္ဆိနိနံ-ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမတို့၏သော် လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယ-
အကျိုးငှာ၊ အာဂန္တု-လာ၍၊ ဧကံ-တစ်လုံးသော၊ နာဠိကေရံ-အုန်းသီးကို၊ ဒေထ-
ပေးတော်မူပါကုန်၊ (ဧကံ)အမ္ဘ-သရက်သီးကို၊ ဒေထ၊ (ဧကံ)လဗုဇံ-တောင်
ပိန့်သီးကို၊ ဒေထ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယာစန္တိ-တောင်းတတ်ကြကုန်၏၊ ဒါတမ္ဘ-
ပေးထိုက်သလော၊ န ဒါတမ္ဘ-မပေးထိုက်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
[ကုလဒူသနအပြစ်နှင့် ယုံမှားဖွယ်ရှိ၍ ဤပုစ္ဆာကိုထုတ်သည်၊] ဒါတမ္ဘ-ပေး
ထိုက်၏၊ (ပေးကောင်း၏၊) (ကသ္မာ၊ ဒါတမ္ဘ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊
အဒိယမာနေ-မပေးအပ်သော်၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ဒေါမနသိတာ-လွန်စွာဖြစ်
သော နှလုံးမသာမယာခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (တသ္မာ၊ ဒါတမ္ဘ)၊
[သဉ္ဇာတအဿအနက်၌ “ဣတ”ပစ္စည်းသက်၍ “ဒေါမနသိတာ”ဟုရှိလျှင်
ကောင်း၏။] ပန-ဆက်၊ ဒေန္တေန-ပေးသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဒါတမ္ဘ-ထိုက်၏၊
ကထိကဝတ္တံ-ကို၊ ကတွာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ထပေတမ္ဘ-ထားရာ၏၊ [မတောင်းမီ
ကတိကဝတ်ပြုပုကို ပြလို၍ “ဧဝံ ပနစသည်မိန့်၊] စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-
သို့၊ ကာတမ္ဘ၊ (ကံ)၊ ဗျတ္တေန၊ ပေ၊ သာဝေတမ္ဘ၊ (ကံ)၊ သာမန္တဂါမေဟိ-တို့မှ၊
မနုဿာ၊ အာဂန္တု၊ ဂိလာနာဒိနံ-ဂိလာန အစရှိသူတို့၏၊ အတ္ထာယ၊ ဖလာဖလံ၊
ယာစန္တိ-တောင်းတတ်ကြပါကုန်၏၊ ဒွေ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ နာဠိကေရာနိ-
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ၊ တာလဖလာနိ-ထန်းသီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ၊
ပနသာနိ-ပိန့်သီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ၊ အမ္ဘာနိ-သရက်သီးတို့ကို လည်း
ကောင်း၊ ပဉ္စ၊ ကဒလိဖလာနိ-ငှက်ပျောသီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဂဏုန္တာနံ-
ယူသော လူတို့ကို၊ အနိဝါရဏံ-မတားမြစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (“ရစ္စတိ”
၌စပ်၊) အသုကရက္ခတောစ-ထိုမည်သော သစ်ပင်မှလည်းကောင်း၊ အသုကရက္ခ
တောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဖလံ-ကို၊ ဂဏုန္တာနံ-တို့ကို၊ အနိဝါရဏံ-သည်လည်း
ကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ ရစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊
(သာဝေတမ္ဘ)၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝတ္တမ္ဘ-ရာ၏။

တတော-ထိုက်ပြုပြီးရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဂိလာနာဒိနံ-တို့၏၊ နာမံ-
အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (မည်သူ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေလို့ပါ-စသည်ဖြင့်
နာမည်တပ်၍၊) ယာစန္တိ-တောင်းသောလူတို့ကို၊ ဂဏုထ-ယူကြကုန်၊ ဣတိ-

သို့၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ-မပြောထိုက်ကုန်၊ ပန-အနွယ်၊ ဝတ္ထု-ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗ-ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိ)၊ နာဠိကောရာဒိနိ-တို့ကို၊ ဣမိနာနာမ ပရိစ္ဆေဒေန-ဤမည်သောအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (အုန်းသီးနှစ်လုံး၊ ထန်းသီးနှစ်လုံးစသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊) ဂဏ္ဍန္တာနံ-ယူသူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အသုကရက္ခတောစ အသုကရက္ခတောစ၊ ဖလံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တာနံ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနိဝါရဏံ-မတားမြစ်ခြင်းကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာစိက္ခိတဗ္ဗ)၊ ပန-ဆက်၊ အနုဝိစရိတွာ-နောက်ကအတူလှည့်လည်၍၊ (လူတို့၏ နောက်ကလိုက်၍) အယံ-ဤသရက်ပင်သည်၊ မဓုရဖလော-ချိုမြိန်သော အသီးရှိသော၊ အမွှော-သရက်ပင်တည်း၊ ဣတော-မှ၊ ဂဏ္ဍထ-နံ၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ နဝတ္ထုဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဖလဘာဇနကာလေ-သစ်သီးဝေဖန်ရာအခါ၌၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော လူတို့အား၊ သမ္မတေန-သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ (ဖလဘာဇနကသမ္မုတိရသောရဟန်းသည်) ဥပမုဘာဂေါ-ထက်ဝက်သော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ အသမ္မတေန-သည်၊ အပလောကေတွာ-(သံဃာကို)ပန်ပြော၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။

ဓိကပရိစ္ဆယောဝါ-ကုန်ပြီးသော လမ်းစာရိက္ခာရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဂမိယသတ္တဝါဟောဝါ-ခရီးသွားနေသော ကုန်သည်အပေါင်းသည်သော် လည်းကောင်း၊ [မဂ္ဂဂမိယသတ္တဝါဟောတိ-မဂ္ဂဂမိကာ သတ္တဝါဟော၊- ယောဇနာ။] အညော-သော၊ ဣဿရောဝါ-အစိုးရသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တာ၊ ယာစတိ-အံ၊ အပလောကေတွာဝ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဗလက္ကာရေန-အားကိုအသုံးပြုသဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်)၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ခါဒန္တော-ခဲစားသူကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုဗလက္ကာရဖြင့် ယူ၍စားသူသည်၊ ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရက္ခေပိ-သစ်ပင်တို့ကိုသော်မှလည်း၊ ဆိန္နေယျ-ခုတ်ဖြတ်ရာ၏၊ အညံ-သော၊ အနတ္ထမ္ပိ-စီးပွားမဲ့ကိုလည်း၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ ပုဂ္ဂလိက ပရိဝေဏံ-ပုဂ္ဂလိက ပရိဝုဏ်သို့၊ အာဂန္တာ ဂိလာနဿ၊ နာမေန-အားဖြင့်၊ ယာစန္တော-တောင်းလာသူကို၊ အမေဟိ-တို့သည်၊ ဆာယာဒိနံ-အရိပ်အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တယ-ဝှာ၊ ရောပိတံ-ပေါက်စေအပ်ပြီ၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ပြီ) သစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊ (အသီးရှိအံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်၊

ဂဏ္ဍထာဝီ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ။ ထိုသို့ပြောလျှင် ထိုရဟန်းက ပေးသည်ဟု ထင်၍ မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဂဏ္ဍထ”ဟု မဆိုရ၊ [ဂဏ္ဍထာဝီ န ဝတ္ထုဗ္ဗာတိ-တထာဝုတ္တေ တေနေဝဘိက္ခုနာ ဒိန္နဝိယ မညေယျံ၊ တံ နိဿာယ မိစ္ဆာဇီဝသမ္ဘဝေါ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ အနုဝိစရိတွာတိ အာဒိ၊- ဝိမတိ။]

ဥပမုဘာဂေါ။ ဥပမုဘာဂေါတိ ဧကဘိက္ခုနော ပဋိဝိသတော ဥပမုဘာဂေါ ဒေန္တေနစ “ဧတ္တကံဒါတု သံဃော အနုညာသီ”တိ ဧဝံ အတ္တာနံ ပရိမောဓေတွာ ယထာ တေ သံဃောဧဝ ပသိဒ္ဓန္တိ၊ ဧဝံ ဝတွာ ဒါတဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဇ္ဇော-ထိုက်၏။ [“ငါတို့တော့ အသီးစားဖို့စိုက်သည် မဟုတ်၊ အရိပ်ရဖို့ စိုက်သည်။ အသီးရှိလျှင် သင်တို့ဘာသာ သိကြပေါ့”ဟု ပြောကောင်းသည်-ဟုလို။] ပန-ဆက်၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဖလဘရိတာဝ-အသီးဖြင့်ပြည့်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ယဒိ ဟောန္တိ-နံအံ၊ ကဏ္ဍကော-ဆူးတို့ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ဖလဝါရေန-အသီးအလှည့် အကြိမ်အားဖြင့်၊ (ယဒိ)ခါဒန္တိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပစ္စာသီသန္တေန-မတောင်းတသည်၊ ဟုတွာ၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဗလက္ခာရေန၊ ဂဏုန္တော-ယူသူကို၊ န ဝါရေတဇ္ဇော၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ မတားမြစ်ရာ၌၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်သာ၊ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း။

≡ သံဃဿ-၏၊ ဖလာရာမော-သစ်သီးအာရာမ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ပဋိဇေဂ္ဂနံ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ န လဘတိ-မရ၊ တံ-ထိုသစ်သီးအာရာမ်ကို၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္ထုသီသေန-ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သစေဇေဂ္ဂတိ-အကယ်၍ စောင့်ရှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃဿေဝ-၏(ဥစ္စာ)သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ကဿစိ-သော၊ ပဋိဗလဿ-စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ (“ဘာရံ”၌စပ်၊) သပ္ပုရိသ-သူတော်ကောင်း၊ ဣမံ-ဤသစ်သီးအာရာမ်ကို၊ ဇေဂ္ဂိတွာ-စောင့်ရှောက်၍၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သံဃော-သည်၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ အထာပိ ကရောတိ-အကယ်၍မူလည်းပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝတ္ထုသီလေန-ဖြင့်၊ စေဇေဂ္ဂတိ-အံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ စောင့်ရှောက်ပြန်သော်လည်း၊ သံဃဿေဝ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဖာတိကမ္ပံ-တိုးပွားမှုကို၊ ပစ္စာသီသန္တဿ-တောင်းတသောရဟန်း၏ (အတွက်)၊ တတိယ ဘာဂေနဝါ-သုံးခုမြောက် အဖို့ဖြင့်သောလည်းကောင်း၊ (သုံးဖို့တစ်ဖို့ဖြင့်သောလည်းကောင်း၊) ဥပမုဘာဂေနဝါ-ထက်ဝက်သောအဖို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖာတိကမ္ပံ၊ ကာတဗ္ဗံ။ [ထိုစောင့်ရှောက်သူအား ပေးအပ်သောသစ်သီးသည် ထိုစောင့်ရှောက်သူ၏ အတွက် တိုးပွားမှုတည်း။] ပန-ဆက်၊ ကမ္ပံ-စောင့်ရှောက်မှုကို၊ ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်

အပစ္စာသီသန္တေန။ ။အပစ္စာသီသန္တေနာတိ တေသံ သန္တိကာ ပစ္စယံ အပစ္စာသီသန္တေန-သာရတ္ထံ၊ အပစ္စာသီသန္တေနာတိ ဂိလာနဂမိကီဿရာဒိနံ အနုညာတပုဂ္ဂလာနမ္ပိ အတ္တနောသန္တကံ ဒေန္တေန အပစ္စာသီသန္တေနေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ အနုညာတ ပုဂ္ဂလာနံ ပန အပစ္စာသီသန္တေနာပိ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ သံဃိကမေဝ ယထာ ကတိကာယ ဒါပေတဗ္ဗံ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ ပစ္စယဒါယကာဒိ သယမေဝ ဝိဿာသေန ဂဏုန္တိ၊ န ဝါရေတဇ္ဇော၊ လဒ္ဓကပ္ပိယန္တိ တုဏှိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊- ဝိမတိ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ။ ။ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝါတိ- “ကုဋ္ဌေါတိ ဟိသော ရက္ခေပိ ဆိန္တေယျာ”တိ အာဒိနာ တုဏှိဘာဝေ ကာရဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ၊ တေဟိ ကတ အနတ္တာဘာဝေပိ ကာရဋ္ဌေန တုဏှိ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဂဏုထာ”တိ အာဒိ ပန ဝတ္တံ န ဝဋ္ဋတိ၊- ဝိမတိ။

အပ်၏။ (ဝန်လေး၏။) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသောအဖို့ဖြင့်၊ (တတိယဘာဂ၊သို့မဟုတ် ဥပမုဘာဂဖြင့်၊) အနိစ္စန္တော-မစောင့် ရှောက်လိုသော ရဟန်းကို၊ (“ဝတ္တဗ္ဗော”၌စပ်၊) သမ္ပ-အလုံးစုံသော သစ်သီးအာရာမ ကို၊ တဝေဝ-သင်၏သာ၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ကတ္တာ-၍၊ မူလဘာဂံ-မူလအဖို့ဖြစ် သော၊ ဒသဘာဂမတ္တံ-ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့မျှကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ (သံဃာအားပေး၍၊) ဧဂ္ဂါဟိ- စောင့်ရှောက်ပါလော၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ [မူလဘာဂန္တိ ဝုတ္တမေဝတ္တံ ဝိဘာဝေတိ “ဒသဘာဂမတ္တံ”န္တိ၊- သာရတ္ထ။] ပန-ဆက်၊ ဂရုဏ္ဏတ္တာ-(အာရာမက) ဂရုဘဏ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန-အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အပိုင်လေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်)၊ န ဒါတမ္ပ-ထိုက်၊ [ဂရုဘဏ္ဏတ္တာ၊ပေ၊ န ဒါတမ္ပန္တိ ဇီဝရက္ခာနံ (ရှင်နေသောသစ်ပင်တို့၏၊) အာရာမဌာနိယတ္တာ (အာရာမအရာ၌ တည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒါရုနဉ္စ ဂေဟသမ္ဘာရာ နပဂတတ္တာ “သမ္ပတွမေဝ ဂဏှာ”တိ ဒါတုံ နဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ၊- ဝိမတိ။]

သော-ထိုရဟန်းသည်၊ မူလဘာဂံ-ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ခါဒန္တော-ခဲစားလျက်၊ (ခဲစားရင်း၊) အကတာဝါသံ-ရှေး၌ မပြုအပ်ပြီးသောကျောင်းကို၊ ကတ္တာဝါ- ပြု၍သော် လည်းကောင်း၊ ကတာဝါသံ-ရှေး၌ ပြုအပ်သေးသောကျောင်းကို၊ ဧဂ္ဂိတ္တာဝါ-စောင့်ရှောက်၍သော် လည်းကောင်း၊ နိဿိတကာနံ-တပည့်တို့အား၊ အာရာမံ-သစ်သီးအာရာမကို၊ နိယျာတေတိ-အပ်နှင်းအံ့၊ တေဟိပိ-ထိုတပည့်တို့ သည်လည်း၊ မူလဘာဂေါ-ကို၊ ဒါတမ္ပောဝ-သည်သာ၊ [အကတာဝါသံဝါ ကတ္တာတိ ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇမာနံ သေနာသနံ ကတ္တာ၊- ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ ယဒါ-၌၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဧဂ္ဂိတုံ-ငှာ၊ ပဟောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ တေသံ-ထိုတပည့်တို့အား၊ ဧဂ္ဂိတုဉ္စ-ငှာလည်း၊ (စောင့်ရှောက်ခွင့် ကိုလည်း၊) နဒါတမ္ပ-ရာ၊ စ-ဆက်၊ ဧဂ္ဂိတကာလေ-စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးရာအခါ၌၊ (ဖလဝါရေ-သစ်သီးအလှည့်အကြိမ်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လသော်၊) နဝါရေ တမ္ဘာ-မတားမြစ် ထိုက်ကုန်၊ ဧဂ္ဂနကာလေယေဝ-စောင့်ရှောက်ရာ အခါ၌သာ၊

ဧဂ္ဂိတ၊ပေ၊ ဝါရေတမ္ဘာ။ «ဧဂ္ဂိတကာလေ ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ၊- ဝိမတိ၊ [“ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ”ဟု ထည့်ပါ။] ဧဂ္ဂိတကာလေစ န ဝါရေတမ္ဘာတိ ဧဂ္ဂိတာနံ (စောင့်ရှောက်အပ်သော သစ်ပင်တို့၏၊) ပုပ္ဖဖလဘရိတကာလေ န ဝါရေတမ္ဘာ၊ ဧဂ္ဂနကာလေတိ ဧဂ္ဂိတုံ အာရဒ္ဓကာလေ၊- သာရတ္ထ။ ဆိုလိုရင်းကား- ထိုသူတို့စောင့်ရှောက်ပြီးချိန်၌ သစ်သီးသီးဖို့ ပန်းပွင့်ဖို့ အချိန်ရောက် နေလျှင် ထိုပန်းသစ်သီးများကို မတားမြစ်ပါနှင့်၊ သူတို့စားသုံးပါစေ၊ စောင့်ရှောက်မည်ဟု အားထုတ်ရာခါ၌ကား “သင်တို့ မစောင့်ရှောက်ကြနှင့်တော့၊ သံဃာက စောင့်ရှောက်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ကြိုတင်၍တားမြစ်နိုင်သည်-ဟူလို၊ ထိုတားမြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ဗဟု တုမေဟိ ခါယိတံ” သေည်ကို မိန့်သည်။

ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ ဗဟု-များစွာကုန်သော အသီးကို၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ ခါယိတ်-ခဲစားအပ်ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ မာ ဧဂ္ဂိတ္ထ-မစောင့်ရှောက်ကြနှင့်တော့၊ ဘိက္ခု သံဃောယေဝ-ရဟန်းသံဃာသည်သာ၊ ဧဂ္ဂိဿတိ-စောင့်ရှောက်လတ်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏။

ပန-ဆက်၊ ဝတ္တသီသေန-ဖြင့်၊ ဧဂ္ဂန္တော-စောင့်ရှောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ နေဝ အတ္ထိ-အံ၊ ဖာတိကမ္ပေန-ဖြင့်၊ (ဧဂ္ဂန္တော သစေ) န (အတ္ထိ)-အံ၊ သံဃော-သည်၊ ဧဂ္ဂိတုံ(သစေ) န ပဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာပုစ္ဆိတွာဝ-မပန်ပြောမူ၍သာ၊ ဧဂ္ဂိတွာ ဖာတိကမ္ပံ၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ (သစေ) ပစ္စာသီသတိ-အကယ်၍ တောင့်တအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပလောကနကမ္ပေန ဖာတိကမ္ပံ ဝမေတွာ ဒါတမ္ပံ၊ ဣတိ-လျှင်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ဣမံ-ဤအပလောကနကံသည်၊ ကမ္မလက္ခဏမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အပလောကနကမ္ပံ-သည်၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-ဤဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိကမ္ပဋ္ဌာနဘောဒေ-ဥတ္တိကံ၏တည်ရာအပြား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဓေဒိတဗ္ဗောတိ)၊ [ဥတ္တိကမ္ပဋ္ဌာနဘောဒေတိ ဥတ္တိကမ္ပဿဋ္ဌာနဘောဒေါ-ဋီကာ။] သုဏာတု၊ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှင့်သူကို၊ (ရဟန်းလောင်းကို)၊ ဩသာရဏာ-သံဃာဘောင်သို့သွင်း ခြင်းသည်၊ ဩသာရဏာနာမ-ဩသာရဏဥတ်မည်၏၊ [ဘန္တေ-တို့၊ သံဃော- သည်၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ-စကားကို)၊ သုဏာတု-နားစိုက်တော်မူပါ၊ ဣတ္ထန္နာမော- ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ အာယသ္မတော-အရှင်၏၊ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှင့်သူပါတည်း၊ ဝါ-ရဟန်းလောင်းပါ တည်း၊ သော-ထိုရဟန်းလောင်းကို၊ မယာ-သည်၊ အနုသိဋ္ဌော-သွန်သင်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္ပံ-ဩသာရဏကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ-လျှောက်ပတ်သောအခါရှိ သည်၊ ယဒိ(သိယာ)-အကယ်၍ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းသည်၊ အာဂစ္ဆေယျ-လာရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဥတ်ထား၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။]

ဩသာရဏာနာမ။ «ဤဥတ်ကို ဩသာရဏဥတ်ဟု ခေါ်၏။ ဤဩသာရဏဥတ်၌ “အာဂစ္ဆေယျာတိ”၏ နောက်ဝယ် “အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော”ဟုလည်း ပါရှိ၏။ ထိုစကားသည် ဥတ်အတွင်း၌ပါသော စကားမဟုတ်၊ ထိုဥတ်ကို ရွတ်ဆိုပြီးသောအခါ သံဃာ၏အပြင်၌ နေရစ်သော ရဟန်းလောင်းကို ခေါ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ထို “အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော”ကို ဥတ်ထဲ၌ သွင်း၍ မရွတ်ဆိုရ။

သုဏန္တု၊ ဟေ၊ ဝုပသမေယျာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥဗ္ဗာဟိကာဝိနိစ္ဆယေ-
ဥဗ္ဗာဟိကာ ဝိနိစ္ဆယ၌၊ ဓမ္မကထိကဿ-ဓမ္မကထိကဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊
နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက် သွားစေခြင်းသည်၊ နိဿာရဏာနာမ-နိဿာရဏ
ဥတ်မည်၏၊ [အာယသ္မန္တာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ) သုဏန္တု၊ ဣတ္ထန္တာမော-
သော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကပါတည်း၊ ဣမဿ-
ဤဓမ္မကထိက ရဟန်း၏၊ သုတ္တံ-ဒွေမာတိကာဟူသော သုတ်သည်၊ နေဝ
အာဂစ္ဆတိ-နှုတ်၌ မလာပါ၊ သုတ္တဝိဘင်္ဂေါ-သုတ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း
ပဒဘာဇနီသည်၊ နော(အာဂစ္ဆတိ)-ပါ၊ သော-ထိုဓမ္မကထိက ရဟန်းသည်၊ အတ္တံ-
အနက်ကို၊ အသလ္လက္ခေတွာ-မမှတ်သားမူ၍၊ ဗျဉ္ဇနန္တယာယ-သဒ္ဓါ၏အရိပ်အရောင်
ဖြင့်၊ အတ္တံ-အနက်ကို၊ ပဋိဗာဟတိ-တားမြစ်ပါ၏၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-
အဓိကရဏဝုပသမနက်သည်၊) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊
ဣတ္ထန္တာမံ ဘိက္ခု၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-သံဃာမှ ထစေ၍၊ (ထွက်သွားစေ၍)၊ အဝသေသာ-
န်သော၊ (မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊) ဣမံ အဓိကရဏံ- ကို၊ ဝုပသမေယျာမ-
ငြိမ်းစေကုန်ရာပါ၏။]

[ဤမှနောက်၌ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်၊] သုဏာတု မေ ဘန္တေ
သံဃော၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပန္နရသော-တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်သော၊ ဥပေါသထော-
ဥပုသ်နေ့ပါတည်း၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-ဥပုသ်ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ
(သိယာ၊ ဧဝံသတိ) သံဃော-သည်၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကရေယျ-ပါ၏၊
(ပြချိန်တန်ပါပြီ၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပေါသထကမ္မဝသေန-ဥပုသ်ကံ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
ထပိတာ-ထားအပ်သော၊ ဥတ္တိ-ဥတ်သည်၊ ဥပေါသထောနာမ-ဥပေါသထ ဥတ်
မည်၏။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ပန္နရသိ-တစ်ဆယ့်ငါး
ရက်မြောက်သော၊ ပဝါရဏာ-ဏာနေ့ပါတည်း၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ
ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံသတိ) သံဃော၊ ပဝါရေယျ-ပဝါရဏာ
ပြုရာပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန ထပိတာ ဥတ္တိ-သည်၊
ပဝါရဏာနာမ-ပဝါရဏာ ဥတ်မည်၏။

သုဏာတု၊ ဟေ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-အနုသာသက
သမ္ပတိကံသည်၊)၊ ဟေ၊ အဟံ-သည်၊ ဣတ္ထန္တာမံ-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းကို၊
အနုသာသယျံ-သွန်သင်ရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [“ဧဝံ”၌ လှမ်းစပ်၊
နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ယဒိ၊ ဟေ၊ အနုသာသယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-အန္တရာယိက ဓမ္မပုစ္ဆကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ၊ ဟေ၊ အန္တရာယိကော-
အန္တရာယိကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-သဘောတရားတို့ကို၊ ပုစ္ဆေယျံ-မေးရာပါ၏၊
ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒိ၊ ဟေ၊ ပုစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-
၏၊ (ကမ္မံ-ဝိနယပုစ္ဆက သမ္ပတိကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ၊ ဟေ၊ အဟံ-သည်၊ ဣတ္ထန္တာမံ-

ဤအမည်ရှိသူကို၊ ဝိနယံ-ကို ပုစ္ဆေယျံ-မေးရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒါပေ၊ ပုစ္ဆေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မံ-ဝိနယဝိသဇ္ဇက သမ္ပုတိကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ၊ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣတ္ထန္တာမေန-သည်၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိသဇ္ဇေယျံ-ဖြောဆိုရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ယဒါပေ၊ ဝိသဇ္ဇေယျာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာနံဝါ-မိမိကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပရံဝါ-သူတစ်ပါးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပနိတုံ-ငှာ၊ ထပိတာ-ထားအပ်သော၊ ဥတ္တိ-သည်၊ သမ္ပုတိနာမ-သမ္ပုတိ ဥတံမည်၏။

ဘန္တေ-တို့၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ) သုဏာတု၊ ဣဒံ စီဝရံ-ကို၊ ဣတ္ထန္တာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ ဝါ-၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်သော သင်္ကန်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံဃဿ-အား၊ နိသဋ္ဌံ-စွန့်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-နိသဋ္ဌ စီဝရဒါနကံသည်။) ခေ၊ ဒဒေယျ-ပြန်၍ပေးရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [ဤကား သံဃာ့အထံ၌ နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းစွန့်သောအခါ သံဃာက ပြန်၍ပေးပုံတည်း၊] အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-သည်၊) ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊ပေ၊ ဒဒေယျ-နံရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ [ဤကား ဂိုဏ်းအထံ၌ နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းစွန့်သောအခါ ဂိုဏ်းကပြန်ပေးပုံတည်း၊] ဧဝံ-သို့၊ နိသဋ္ဌိစီဝရပတ္တာဒိနံ-စွန့်အပ်သော သင်္ကန်း သပိတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ ဒါနနာမ-ဒါနဥတံမည်၏။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္တာမော-သည်၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ အာပတ္တိံ-ကို၊ သရတိ-အမှတ်ရပါ၏။ ဝိဝရတိ-ဖွင့်လှစ်ပါ၏၊ (ဖုံးမထားပါ-ဟူလို၊) ဥတ္တာနံ-ပေါ်လွင်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုပါ၏၊ (အများသိအောင်ပြုပါသည်-ဟူလို၊) ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောပါ၏၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟဏကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ) အဟံ ဣတ္ထန္တာမဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အာပတ္တိံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျံ-ခံယူရာပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ သံဃဥတံထားပြီး၍ လည်းကောင်း၊ အာယသ္မန္တာနံ (ကမ္မံ) ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျံ-ပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ဂဏဥတံထားပြီး၍လည်းကောင်း၊ တေန-ထိုအာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟဏက ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း၊ တွံ-သည်၊ အာပတ္တိံ-ကို၊) ပဿသိ-ရှု၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ပဿာမိ-ရှုပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော၊) အာယတိံ-၌၊ သံဝရေယျာသိ-စောင့်စည်းလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော၊) ဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟော-အာပတ်ကို ခံယူခြင်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟောနာမ-မည်၏။

အတ္တာနံဝါ ပရံဝါ။ ။ “အနုသာသေယျံ”စသည်ဖြင့် အမှယောဂဖြင့်လာသော ဥတံသည် မိမိကို သမုတ်သော ဥတံတည်း။ “အနုသာသေယျံ”စသည်ဖြင့် နာမယောဂဖြင့်လာသော ဥတံကား တစ်ပါးသော ရဟန်းကို သမုတ်သော ဥတံဖြစ်သည်။

အာဝါသိကာ-အာဝါသိက ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မေ-
 ၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ သုဏန္တု-နာကြပါကုန်၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ
 ပစ္စုက္ကမနကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ(သိယာ၊ ဧဝံသတိ၊ မယံ-တို့သည်၊) ဣဒါနိ-
 ဌံ၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရေယျာမ-ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသေယျာမ-
 ရွတ်ပြုကုန်ရာပါ၏၊ အာဂမေ-လာလတုံသော၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပက္ခဌံ၊ (သီတင်း
 ကျွတ်လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့ဌံ၊) ပဝါရေယျာမ-ပဝါရဏာ ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့လည်းကောင်း၊ (“ကတာ”ဌံစပ်၊) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ-မိမိတို့
 အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ကလဟကာရကာ-ခိုက်ရန်
 ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝိဝါဒကာရကာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုမှုကို ပြုတတ်ကုန်
 သော၊ (ငြင်းခုံမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော၊) ဘဿကာရကာ-များစွာသောစကားကို
 ပြုတတ်ကုန်သော၊ သံဃေ-ဌံ၊ အဓိကရဏကာရကာ-အဓိကရဏ်းကို ပြုတတ်ကုန်
 သော၊တေ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ တံ ကာဠံ-ထိုလဆုတ်ပက္ခဌံကို၊ စေ အနုဝသေယျူ-
 အကယ်၍အစဉ်လိုက်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု)၊ အာဝါသိကေန-အာဝါသိက
 ဖြစ်သော၊ ဗျတ္တေန-သော၊ ပဋိဗလေန-စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊
 အာဝါသိကာ-ကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗာ-သိစေထိုက်ကုန်၏၊
 (ကံ)၊ အာဝါသိကာ-ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တာ-တို့၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ သုဏန္တု၊
 အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ ပစ္စုက္ကမနကံသည်၊)၊ပေ၊ အာဂမေ-
 သော၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပက္ခဌံ၊ (တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ဌံ၊) ပဝါရေယျာမ-
 န်ရာပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊(ဉာပေတဗ္ဗာ)၊ဧဝံ-သို့၊ ကတာ-သော၊ပဝါရဏာ ပစ္စုက္ကမနာ-
 ပဝါရဏာကို တစ်ဖန်အထက်သို့ ငင်ခြင်းသည်၊ ပစ္စုက္ကမနာနာမ-နာ မည်၏။

☰

သဗ္ဗေဟဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ ဧကန္တံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊
 သန္နိပတိတမ္ပံ-ရာ၏၊ သန္နိပတိတွာ-ပြီး၍၊ ပေ၊ ဉာပေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ (ကံ)၊
 သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ-
 ဖြစ်သော မိမိတို့ အသင်းအပင်းတွင် တိုင်ပင်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကလဟ
 ဇာတာနံ-ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဝါဒါပနာနံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆို
 ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတံ-နေကုန်လသော်၊ ဝါ-န်သော၊ အမှောက်-တို့သည်၊
 ဗဟု-များစွာ၊ အဿာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သောအမှုကို၊ အဇ္ဈာ
 စိတ္တံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်အပ်ပါပြီ၊ ဘာသိတပရိကတံ-နှုတ်ဖြင့်လည်းပြောဆိုအပ်၊
 ကိုယ်ဖြင့်လည်း လွမ်းမိုး၍ပြုအပ်ပါပြီ၊ [စူဠဝဂ္ဂ သမထက္ခန္ဓကဌံ“ဘာသိတ
 ပရိကတံ”ဟု ပါဠိမှန်ပြင်ခဲ့သည်၊] မယံ-တို့သည်၊ ဣမာဟိအာပတ္တိဟိ- တို့ဖြင့်၊
 အညမညံ-အချင်းချင်း၊(တစ်ပါးတစ်ပါးကို)၊ သစေကာရေဿာမ-အကယ်၍ပြုစေ
 ကုန်အံ့၊ (ကုစားစေကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ) သိယာပိ-ရံခါလည်း၊ တံ အဓိကရဏံ-

သည်၊ ကက္ခဋတ္တာယ-ကြမ်းတန်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဝါဠတ္တာယ-ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဘောဒါယ-သံဃာကွဲပြားခြင်းငှာ၊ သံဝတ္ထေယျ-ဖြစ်ရာပါ၏၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မ-အဓိကရဏဝူပသမန ကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံသတိ)၊ သံဃော-သည်၊ ထုလ္လဝဇ္ဇံ- (ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသ်ဟူသော) ရံ့ရင်းသောအဖြစ်ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍ လည်းကောင်း၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံ-လူတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော အဖြစ်ကို၊ ထပေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ဣမံအဓိကရဏံ-ကို၊ တိဏာဝတ္ထာရဏေန-တိဏာဝတ္ထာကရ သမထဖြင့်၊ ဝူပသမေယျ-ငြိမ်းစေရာပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဉာပေတဗ္ဗော)၊ ဧဝံ-သို့၊ တိဏာဝတ္ထာကရသမထေန-ဖြင့်၊ ကတွာ-၍၊ [“ကတာ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ “ဥတ္တိ”၌စပ်၊] သဗ္ဗပဌမာ-အလုံးစုံသော ဥတ်တို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ သင်္ဂါဟိက ဥတ္တိ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ဥတ်သည်၊ ကမ္မလက္ခဏံနာမ-ကမ္မလက္ခဏ မည်၏။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ တတော-ထို သဗ္ဗသင်္ဂါဟိက ဥတ်မှ၊ ပရာ-နောက်ဖြစ် ကုန်သော၊ ဧကေနသ္မံ-တစ်ခုခုသော၊ ပက္ခေ-ဘက်၌၊ ဧကေနံ-တစ်ခုခုသော ဥတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒွေ-န်သော၊ ဥတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-လျှင်၊ ယထာ ဝုတ္တပဘောဒံ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဩသာရဏံ-သံဃာသို့ သွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နဝမံ-ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကမ္မလက္ခဏညေဝ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော ကံလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကံသာလျှင်ဖြစ်သော အမှတ်အသားရှိ သော ကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တိကမ္မံ-သည်၊ နဝ-န်သော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-ဤဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဋ္ဌာနဘောဒေ-ဥတ္တိဒုတိယကံ၏တည်ရာ အပြား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝမဿ-ဝမမည်သော၊ လိစ္ဆဝိနော-လိစ္ဆဝိမင်းကို၊ ပတ္တနိကုဇ္ဇနဝသေန-သပိတ်မှောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ခန္တကေ-စူဠဝဂ္ဂခန္တ၌၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ နိဿာရဏာ-သံဃာမှထွက်သွား စေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တဿေဝ-ထိုဝမလိစ္ဆဝိမင်းကိုပင်၊ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနဝသေန- သပိတ်လှန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-သော၊ ဩသာရဏာစ-သံဃာသို့ သွင်းခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ သိမာသမ္ပတိ-သိမာသမ္ပတိကံ လည်း ကောင်း၊ တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္ပတိ-တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္ပတိ လည်း ကောင်း၊ သန္တတသမ္ပတိ-လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသက၊ပေ၊ သာမဏေရပေသက သမ္ပတိ-ဘတ္တုဒ္ဓေသက၊ပေ၊ သာမဏေရပေသက သမ္ပတိလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဧတာသံ သမ္ပတိနံ-ဤသမ္ပတိတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သမ္ပတိ-သမုတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဤသမ္ပတိတို့၏ အကျယ်ကို သေနာသနက္ခန္ဓက၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ကထိန စိဝရဒါန မဘာက စိဝရဒါနဝသေန-ကထိနံသင်္ကန်းကို ပေးခြင်း၊ မတက သင်္ကန်း

ကိုပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကထိနုဒ္ဓါရဝသေန-
ကထိနုနုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓါရော-နုတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုဋိဝတ္ထု၊
ဝိဟာရဝတ္ထု၊ ဒေသနာဝသေန-ကုဋိနေရာကို ညွှန်ပြခြင်း၊ ကျောင်းနေရာကို
ညွှန်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသနာ-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ တိဏာဝတ္ထာရကသမထေ-တိဏာဝတ္ထာရကာသမထေ၌၊ သဗ္ဗ
သင်္ဂါဟိကဥတ္တိဉ္စ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ် လည်းကောင်း၊ ဧကောကသ္မိ-သော၊ ပက္ခေ-
၌၊ ဧကောကံ-သော၊ ဥတ္တိဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဿော-နံသော၊
ဥတ္တိဿော-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပက္ခေ-ဘက်၌၊
ဧကော-တစ်ခုသော ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ပက္ခေ-၌၊ ဧကော-
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊ ယာ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ-တို့ကို၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ တာသံ-ထိုဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကမ္မ
လက္ခဏံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မ-သည်၊
သတ္တ-နံသော၊ ဣမာနိဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ။

ပန-ကား၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဌာနဘောဒေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိနံ-တဇ္ဇနိယကံ အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် နိယသကံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယ
ကံ၊ ပဋိသာရဏိယကံ၊ ဥက္ခေပနိယကံ ၃-မျိုးတို့ကို ယူ။] သတ္တန္တံ-နံသော၊
ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိဿာရဏာ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံယေဝ
ကမ္မာနံ-ထိုကံတို့ကိုပင်၊ ပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန-ငြိမ်းအေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
ဩသာရဏာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မုတိဝသေန-
ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မုတိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မုတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပရိဝါသဒါန
မာနတ္တဒါနဝသေန-ပရိဝါသံကိုပေးခြင်း၊ မာနုတ်ကိုပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မူလာယ ပဋိကဿန ကမ္မဝသေန-ကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကွပ်
ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိယာ၊ပေ၊ ယာဝတတိယကာတိ-ဟူကုန်သော၊
ဧကာဒသန္တံ-နံသော၊ ဣမာသံ သမနုဘာသနာနံ-ဤ သမနုဘာသနတို့၏၊
ဝသေန-ဖြင့်၊ သမနုဘာသနာ-အဖန်ဖန် ပြောဆိုဆုံးမခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဥက္ခိတ္တာ
နုဝတ္တိကာ-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ ရဟန်းမလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ယာဝတတိ
ယကာ-ယာဝတတိယကတို့ လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခု ၄၊ ဘိက္ခုနီ ၄)၊ အရိဋ္ဌော-
အရိဋ္ဌရဟန်း လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍကာဠိစ-ရဟန်းမ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဣမေ တေ-ဤတစ်ကျိတ်တစ်ယောက်တို့သည်၊ ယာဝတတိယကာ-ကတို့သည်၊
ဝါ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင် သမနုဘာသနကံဖြင့် ဆုံးမခြင်းရှိသူတို့တည်း၊ ဤဂါထာ
သည် ဂါထာသင်္ဂဏိကအခန်း၌လာသော ဂါထာတည်း၊] ပန-ဆက်၊ ဥပသမ္ပဒါ
ကမ္မ အတ္တာနကမ္မဝသေန-ဖြင့်၊ ကမ္မလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥတ္တိ
စတုတ္ထကမ္မ-သည်၊ သတ္တ ဣမာနိ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဣတိ-လျှင်၊ ကမ္မာနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝိပတ္တိ-စ-ကံတို့၏ ပျက်စီးပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိဝိရဟိတာနံ-ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဌာနပဘောဒ ဂမနဉ္စ-ဌာနအပြားသို့ရောက်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ တေသံ ကမ္မာနံ-တို့ကို၊ ကာရကဿ-ပြုတတ်သော၊ သံဃဿ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုန-ဖန်၊ စတုဝဂ္ဂ ကရဏေ ကမ္မေတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိစ္ဆေရော) အာဟ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေအစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ပရိသတော-ကြောင့်၊ ကမ္မဝိပတ္တိဝဏ္ဏနာယံ-ကံ၏ပျက်စီးပုံကို ဖွင့်ပြရာ အခန်း၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤဝဂ်၏ရှေ့နားဝယ် “ပရိသတော ကမ္မဝိပတ္တိယံ ပန”စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်း သိပါ-ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။- ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

..... အတ္ထဝသဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ

၄၉၈။ ဣဒါနိ-ကမ္မဝဂ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တေသံ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘူတာနိ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တိယံ-ပညတ်တော်မူခြင်း၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဓမ္မ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မတာ ဥပါလိစ္ဆေရေန)၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဓမ္မ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဝေရာနံ သံဝရာယာတိ-ကား၊ ပါဏာတိပါတာဒိနံ-ပါဏာတိပါတ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဝေရာနံ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ရန်တို့ကို၊ သံဝရတ္တာယ-စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပိဒဟနတ္တာယ-ပိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမ္ပရာယိကာနံ ဝေရာနံ၊ ပဋိဃာတာယာတိ-ကား၊ ဝိပါကဒုက္ခ သင်္ခါတာနံ-အကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ သမ္ပရာယိကဝေရာနံ-တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ရန်တို့ကို၊ ပဋိဃာတာတ္တာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမုစ္ဆေဒနတ္တာယ-အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနုပ္ပဇ္ဇနတ္တာယ-မဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဝဇ္ဇာနံ သံဝရာယာတိ-ကား၊ ပဉ္စနံ-နံသော၊ တေသံယေဝ ဝေရာနံ-ထို ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ရန်

ဝိပါကဒုက္ခေ၊ ဝေရာနံ။ ။ဝိပါကဒုက္ခ သင်္ခါတာနံ သမ္ပရာယိက ဝေရာနန္တိ စတ္ထ ပါဏာတိပါတဒိဝေရေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ-(ဝိပါက ဒုက္ခတို့က) ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဝေရ ကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝေရပ္ပတ္တိယာ ဟေတုတ္တာ-ဝေရဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ [“ဝေရပ္ပတ္တိယာ-ဝေရသို့ရောက်ခြင်း၏”ဟုလည်း

တို့ကိုပင်၊ သံဝရတ္ထာယ-ဌာ၊ သမ္ပရာယိကာနံ ဝဇ္ဇာနန္တိ-ကား၊ တေသံယေဝ
 ဝိပါကဒုက္ခာနံ- ထိုအကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခတို့ကိုပင်၊ (“ပဋိဃာတာယ-
 ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ” ဌာဝပ်) ဟိ-မှန်၊ ဝိပါကဒုက္ခာနေဝ-တို့ကိုပင်၊ ဣ-
 ဤသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အကျိုးကိုပြရာ၌၊ ဝဇ္ဇနိယဘာဝတော-ရှောင်ကြဉ်ထိုက်ကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇာနိတိ-ဝဇ္ဇတို့ဟူ၍၊ ဝတ္တာနိ-န်ပြီ၊ [ဣဓာတိ ဣမသ္မိ
 သိက္ခာပဒ ပညတ္တာနိသံသဋ္ဌာနေ၊ ဝဇ္ဇနိယဘာဝတောတိ ဣမိနာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိတိ
 ဝဇ္ဇာနိတိဝစနတ္ထံ ဒေသေတိ၊- ယောဇနာ။]

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဘယာနန္တိ-ကား၊ ဂရဟာ-မျက်မှောက် ကဲ့ရဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊
 ဥပဝါဒေါ-မျက်ကွယ် စွပ်စွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ တဇ္ဇနိယာဒီနိ-တဇ္ဇနိယ အစရှိ
 ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ-တို့ကို၊ ထပနံ-
 တန့်ထားခြင်းလည်းကောင်း၊ အင်္ဂိတ္တိပကာသနိယကမ္မ-အကျော်အစောမဲ့ကို ထင်စွာ
 ပြကြောင်းကံ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတာနိ-တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ဘယာနိ
 နာမ-ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဘေးတို့မည်ကုန်၏၊ [ဂရဟာနှင့် ဥပဝါဒတို့၏အထူးကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ(၃)အုပ် အာသဝဋ္ဌာနိယပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “အင်္ဂိတ္တိ-အကျော်
 အစောမဲ့”သက်သက်ကို ဥပဝါဒဖြင့် ယူပြီးဖြစ်၍ ပကာသနိယကံကို “အင်္ဂိတ္တိ
 ပကာသနိယ”ဟုဆိုဟန်တူသည်။] ဧတေသံ-ဤဒိဋ္ဌဓမ္မိကဘေးတို့ကို၊ သံဝရတ္ထာယ-
 ဌာ၊ ပန-ကား၊ သမ္ပရာယိကဘယာနိ-ကဘေးတို့ဟူသည်၊ ဝိပါကဒုက္ခာနိယေဝ-
 ဝိပါကဒုက္ခတို့ပင်တည်း၊ တေသံ-ထို သမ္ပရာယိကဘေးတို့ကို၊ ပဋိဃာတတ္ထာယ-
 ဌာ၊ (“သိက္ခာပဒ ပညတ္တံ” ဌာဝပ်) နောက်၌လည်းနည်းတူ၊) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အကုသလာ
 နန္တိ-ကား၊ ပဉ္စဝေရေပ၊ ပထပ္ပဘောဒါနံ-ငါးပါးသောရန်၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလ
 ကမ္မပထဟူသော အပြားရှိကုန်သော၊ အကုသလာနံ-တို့ကို၊ သံဝရတ္ထာယ-ဌာ၊
 [ပါဏာတိပါတာဒိ ပဉ္စဝေရဝိနိမုတ္တာနမ္ပိ အကုသလာနံ ဝေရေဟိ သဟ ဧကတော
 သင်္ဂဏနတ္ထံ “ဒသအကုသလကမ္မပထပ္ပဘောဒါနံ” နှိ ပန ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။] ပန-ကား၊
 ဝိပါကဒုက္ခာနေဝ-ဝိပါကဒုက္ခတို့ကိုပင်၊ အက္ခမဋ္ဌေန-သည်းမခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ သမ္ပရာယိကအကုသလာနိတိ-သမ္ပရာယိက အကုသိုလ်

၂၂

ရှိ၏။] “ဝိပါကဒုက္ခဝေရာနံ”တိ ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ၊- ဆိုလိုရင်းကား- နောက်ဘဝ၌ အကျိုးအ
 ဖြစ်ဖြင့် ခံစားရသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဝေရ(ရန်)မဟုတ်ပါ၊ သို့သော် ဤဘဝက ပါဏာတိ
 ပါတစသော ရန်ကြောင့်ဖြစ်ရသည့်အတွက် ကာရဏုပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဒုက္ခ
 ဖြစ်သောအခါ ထိုဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ဖို့ရာ ပါဏာတိပါတစသော မကောင်းမှုရန်တို့ကို
 ဖြူးလုပ်တတ်သည့်အတွက် ဝေရဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးရန်၏
 ဝေရအမည်ကို အကြောင်းဝိပါက ဒုက္ခ၌တင်စား၍ ဖလုပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း ဝိပါက
 ဒုက္ခကို “ဝေရ”ဟု ဆိုထားသည်-ဟူလို။

ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေသံ-ထိုသမ္ပရာယိက အကုသိုလ်တို့ကို၊ ပဋိဃာတတ္ထာယ-ငှာ၊
ဂိဟိနံအနုကမ္မာယာတိ-ကား၊ အဂါရိကာနံ-အိမ်၌နေသူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏၊
သဒ္ဓါရက္ခဏာဝသေန-သဒ္ဓါကိုစောင့်ရှောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနုကမ္မနတ္ထာယ-
အဖန်ဖန်တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာအကျိုးငှာ၊ (သနားစောင့်ရှောက်ခြင်း
အကျိုးငှာ၊) ပါပိစ္ဆာနံ ပက္ခပစ္ဆေဒါယာတိ-ကား၊ ပါပိစ္ဆပုဂ္ဂလာနံ-ယုတ်မာသော
အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဂဏဗန္ဓဘောဒနတ္ထာယ-ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ [ဂဏဗန္ဓဘောဒနတ္ထာယ
သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ဧဝမေဝ ပါဌော၊ ပေါတ္တကေသု ပန ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒံ
ပညတ္တန္တိ ပါဌော လိခိတော၊-ယောဇနာ။] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အတ္ထဝသတို့၌၊
သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-
ဤအတ္ထဝသတို့၌၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-
သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ပဌမပါရာဇိက ဝဏ္ဏနာယမေဝ-၌ပင်၊
(မယာ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊- သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ အတ္ထဝသေန-
အတ္ထဝသအားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ [“အတ္ထဝသေန ဝဏ္ဏနာ”နေရာဝယ်
“အတ္ထဝသဝဏ္ဏနာ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ “အတ္ထဝသကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ
အဋ္ဌကထာသည်”ဟုပေး။]

၄၉၉။ ပါတိမောက္ခာဒိသု-ပါတိမောက္ခ အစရှိသည်တို့၌၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော
တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏(အတွက်)၊ ပဉ္စဝိဓော-ငါးပါးအပြားရှိသော ပါတိမောက္ခု
ဒ္ဓေသကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏(အတွက်)၊ စတုမ္ဘိဓော-ကို လည်းကောင်း၊
[“ပညတ္တော-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊] ပရိဝါသဒါနာဒိသု-
ပရိဝါသဒါန အစရှိသည်တို့၌၊ ဩသာရဏီယံ ပညတ္တန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌာရသသု-
တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝတ္တေသုဝါ-ဝတ်တို့၌သော် လည်းကောင်း၊ တေ
စတ္တာလီသာယ-လေးဆယ့်သုံးပါးသော၊ ဝတ္တေသုဝါ-ဝတ်တို့၌သော် လည်းကောင်း၊
ဝတ္တမာနဿ-ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏(အတွက်)၊ ဩသာရဏီယံ-သံဃာ့ဘောင်သို့
သွင်းကြောင်းကံကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ယေန ကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဩသာရီယတိ-သံဃာ့
ဘောင်သို့ သွင်းအပ်၏၊ တံ ကမ္မံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော၊ နိဿာရဏီယံ

အက္ခမဋ္ဌေန။ ။ကုသလသဒ္ဓါသည် အာရောဂျစသောအနက်ကို ဟော၏၊ အက္ခမဋ္ဌ
ဓမ္မသဒ္ဓါလည်း ခံကျန်းခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ကုသလသဒ္ဓါ၏ အာရောဂျအနက်ပင်တည်း၊
ထိုဓမ္မ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကို “အက္ခမ”ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌
ဝိပါကဒုက္ခတို့သည် မကျန်းမမာ ရောဂါသဘောရှိသောကြောင့် အကုသလမည်ကြသည်၊
ယောဇနာ၌ကား-ဝိပါကဒုက္ခတို့သည် ဖလူပစာရအားဖြင့် အကုသလမည်သည်ဟု ကြံလေသည်၊
[အက္ခမဋ္ဌေနာတိ အသဟနိယဋ္ဌေန၊ အကုသလာနိတိ ဝုစ္ဆန္တိတိ ဣမိနာ ဝိပါကဒုက္ခာနိ
ဖလူပစာရေန အကုသလာနိ နာမာတိ ဒေသတိ၊- ယောဇနာ။]

ပညတ္တန္တိ-ကား၊ ဘဏ္ဍနကာရကာဒယော-ဘဏ္ဍနကာရက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ယေန ကမ္မေန-ဖြင့်၊ နိဿာရိယန္တိ-သံဃာဘောင်မှ ထွက်သွားစေအပ်ကုန်၏၊ (နှင်ထုတ်အပ်ကုန်၏၊) တံ ကမ္မ-ထိုထွက်သွားစေကြောင်းကံကို၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော။

၅၀၀။ အပညတ္တေတိ အာဒိသု-တို့၌၊ အပညတ္တေ ပညတ္တန္တိ-ကား၊ သတ္တန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစုတို့သည်၊ (“ပညတ္တံနာမ”၌စပ်၊) ကကုသန္ဓ-ကကုသန်မည်တော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမန-ကောဏာဂုံမည်တော်မူသော၊ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ)-ကိုလည်းကောင်း၊ ကဿပ-ပမည်တော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား သုံးဆူနှင့် ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အကြား၌၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သိက္ခာပဒေ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ-မပညတ်အပ်ဘဲ၊ ပညတ္တံနာမ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ မက္ကဋိ၊ပေ၊ ဝိနိတကထာ-မက္ကဋိဝတ္ထု အစရှိသော ဝိနိတကထာသည်၊

အန္တရာ၊ပေ၊ သိက္ခာပဒေ။ ကကုသန္ဓ ကောဏာဂမန ကဿပါ ဧဝ သတ္တအာပတ္တိက္ခန္ဓေ ပညပေသုံ၊ ဝိပဿိ အာဒယော ပန ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိသု၊ န သိက္ခာပဒံ ပညပေသန္တိ အာဟ၊- “ကကုသန္ဓ၊ပေ၊ အန္တရာ ကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ”တိ၊- သာရတ္ထ၊ ဤ သာရတ္ထ၌ ဝိပဿိအစရှိသော ဘုရားရှင်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “အန္တရာ ကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ”ဟိ ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ဤအလို “အန္တရာ-ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ အကြား၌”ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ အန္တရာ၊ပေ၊ သိက္ခာပဒေတိ- ဣမသို့ ကပ္ပေ အာဒိတော ပဌာယ ယာဝ အမှာကံ ဘဂဝတော အဘိသမ္မောဓိ၊ တာဝ အန္တရာကာလေ ကကုသန္ဓာဒိ ထပေတွာ ကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေတိ အတ္ထော၊ ဤဝိမတိကား- ဤကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူသော ဘုရားရှင်များကို ရည်ရွယ်၍ “အန္တရာ၊ပေ၊ သိက္ခာပဒေ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဆိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။

ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒံ။ စာအုပ်တို့၌ “မက္ကဋိ ဝတ္ထုအာဒိ ဝိနိတကထာ သိက္ခာပဒေ ပညတ္တေ အနုပညတ္တံနာမ”ဟုရှိ၏၊ ထိုပါဠိရှိအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်၊ သို့သော် ဝိမတိ၌ ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒန္တိ ဝိနိတဝတ္ထုနိဇေ-(မက္ကဋိဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တဝတ္ထုစသော ဝိနိတဝတ္ထုတို့ပင်တည်း၊) တာနိ ဟိ တံတံ သိက္ခာကောဌာသာနံ ပကာသနတော “သိက္ခာပဒ”န္တိစ၊ အာပတ္တိ အနာပတ္တိနံ အနုပညာပနတော “အနုပညတ္တ”န္တိစ ဝုစ္ဆန္တိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “မက္ကဋိအာဒိ ဝိနိတဂါထာ သိက္ခာပဒံ အနုပညတ္တံနာမ”ဟု ပါဠိရှိရပေလိမ့်မည်၊ ဆိုလိုရင်းကား- “မက္ကဋိ ဝဇ္ဇိပုတ္တာစ”စသော ဝိနိတဝတ္ထု ဂါထာ၌လာသော သိက္ခာပုဒ်များသည် (အာပတ် အနာပတ်များကို နောက်ထပ် သိစေတတ်သောကြောင့်) အနုပညတ်မည်၏-ဟုဆိုလိုသည်၊ ဤအလို “အနု(ပညာ)-နောက်ထပ်+ပညတ္တိ-အာပတ် အနာပတ်ကို သိစေတတ်သော ပညတ်တည်း၊ ဟု ပေးပါ။

သိက္ခာပဒေ-ကို၊ ပညတ္တေ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော်၊ အနုပညတ္တံနာမ-
နောက်ထပ်ပညတ်တော် အပ်သည်မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“အပညတ္တေ သိက္ခာ
ပဒေ”နေရဝယ်“အပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု”ဟု ဗဟုဝစ်လည်းရှိ၏၊ “သိက္ခာပဒေ
ပညတ္တေ”၌လည်းနည်းတူ၊ ထိုပုဒ်များသည် လက္ခဏာ လက္ခဏဝန္တပုဒ်များချည်း
တည်း၊] သဗ္ဗတ္ထ- (“သမ္ဗုဒ္ဓါဝိနယော ပညတ္တော”အစရှိသော)အလုံးစုံသော ဝါကျတို့
၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာနိသံသဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၅၀၁။ ဣဒါနိ-၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ (“သင်္ဂဟံ”
၌စပ်၊) ဧကေကေန-တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နဝဓာ-
ကိုပါးအပြားရှိအားဖြင့်၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူပုံကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ နဝသင်္ဂဟာတိ
အာဒိ-အစရှိသော ကားရပ်ကို၊ (အာယသ္မာ ဥပါလိတ္တေရော) အာဟ-ပြီ၊
တတ္ထ-ထို နဝသင်္ဂဟာအစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝတ္ထုပသင်္ဂဟောတိ-ကား၊ ဝတ္ထုနာ-
ဝတ္ထုဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းတည်း၊ ဧဝံ-တူ၊ သေသေသုပိ- (“ဝိပတ္တိသင်္ဂဟော”
အစရှိသော) ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ပဒတ္တော-ပုဒ်၏အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
ပန-ဆက်၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုသင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့၌၊ အတ္ထယောနော-
အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧက သိက္ခာပဒမ္ပိ-
တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဝတ္ထုသ္မိ-သိက္ခာပုဒ်၏
အကြောင်းမဟုတ်သော အမှုကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်
သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝတ္ထုနာ-
ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-ဝိပတ္တိသင်္ဂဟစသည်
တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟော-ဝတ္ထုဖြင့်သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။/

ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ ဒွေ-နိသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့ကို၊ သီလဝိပတ္တိယာ-
သီလဝိပတ္တိဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပဉ္စ-နိသော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-
တို့ကို၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ-(သင်္ဂဟိတာ)၊ ဆ-နိသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊
အာဇီဝဝိပတ္တိယာ သင်္ဂဟိတာနိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို
လည်း၊ ဝိပတ္တိယာ-ဝိပတ္တိ သုံးမျိုးဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိပတ္တိ
သင်္ဂဟော-ဝိပတ္တိဖြင့် သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ သတ္တဟိ-
ကုန်သော၊ အာပတ္တိဟိ-တို့မှ၊ မုတ္တံ-လွတ်သော၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ပိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊
သဗ္ဗာနိ-တို့ကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-နိပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိ
သင်္ဂဟော-အာပတ်ဖြင့် သိမ်းယူပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း၊) စ-အဖို့တစ်ပါးကား၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သတ္တသု-န်သော၊ နဂရေသု-(ဝေသာလီစသော) မြို့တို့၌၊ ပညတ္တာနိ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိဒါနေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိဒါနသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [“နိဒါန” ဟူရာ၌ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူ ရာဖြစ်သော ဒေသနိဒါန်းတည်း။] ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ပိ-သည် လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အဇ္ဈာစာရိကပုဂ္ဂလေ-လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ-မရှိ သော်လည်း၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပုဂ္ဂလေန-လွန်ကျူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ပုဂ္ဂလသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗာနိ-တို့ကို၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ (အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ) ဧဝံ-တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သတ္တဟိ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ စ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ-တို့သည်၊ ဆဟိ-န်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ-သမုဋ္ဌာန် ဘို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ န သမုဋ္ဌာန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာနေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း၊) စ-ကား၊ သဗ္ဗာနိ-တို့သည်၊ စတုသု-န်သော၊ အဓိကရဏေသု-တို့တွင်၊ အာပတ္တိကရဏေန-အာပတ္တိကရဏ်းဖြင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ သတ္တဟိ-ကုန်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမထံ-ငြိမ်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမထေဟိ-တို့နှင့်၊ သင်္ဂဟီတာနိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ဂဟဝဂ္ဂ အရာ၌၊ ဓန္ဒ၊ ပေ၊ သင်္ဂဟာပိ-ဓန္ဒသင်္ဂဟ၊ သမုဋ္ဌာနသင်္ဂဟ၊ အဓိကရဏသင်္ဂဟ၊ သမထသင်္ဂဟတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစိအရင် သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီး တည်း၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဇ္ဈနာယ-၌၊ နဝ သင်္ဂဟီတဝဂ္ဂ ဝဇ္ဈနာယ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ /

စ-နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့၊ ပရိဝါရဿ-ပရိဝါရပါဠိတော်၏၊ အနတ္တာနတ္တပဒဝဇ္ဈနာ-မပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

နိဋ္ဌိတာဓပေ၊ ဝဇ္ဈနာတိ။ «ဤနိဂုံးကား ပရိဝါရအဋ္ဌကထာအတွက် နိဂုံးတည်း၊ [ဣတိ မဟာဝဂ္ဂေါ ပညတ္တိဝဂ္ဂေါ သင်္ဂဟဝဂ္ဂေါတိတိ ဟိ မဟာဝဂ္ဂေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော “ပရိဝါရော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊- ဝိမတိ၊] “ပရိဝါရ”အမည်ရပ်ကို ပဋိညာဏ်ဂါထာ၏ အဖွင့်၌လည်း ပြခဲ့ပြီ။

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

[သမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ တစ်ကျမ်းလုံး၏ နိဂုံးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဧတ္တာဝတာစ”စသည်မိန့်၊ စသဒ္ဓါသည် ဝါကျာရမ္မဇောတက၊ [စ-စာကိုယ်ပြီးဆုံး၊ ကမ္မတ်ဖုံးဖို့၊ နိဂုံးကိုပြဦးအံ့၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (“ယော ကပ္ပကောဋီဟိပိ”အစ၊ “နိဋ္ဌိတာစ ပရိဝါရဿ အနတ္တာနတ္ထပဒဝဏ္ဏနာတိ” တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ “သံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ”၌လှမ်းစပ်ပါ၊) နာထော-သတ္တလောက၏ ကိုကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဇိနော-ငါးမာရ်အောင်မြင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ ခန္ဓကပရိဝါရဝိသတ္တိ ဒေသန-ဥဘတောဝိဘင်း၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ပရိဝါရတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော ဒေသနာတော်ဖြစ်သော၊ ယံ ဝိနယပိဋက-အကြင် ဝိနည်းပိဋကတ်၊ ပါဠိတော်မြတ်ကို၊ ဝေနေယျ-ဆုံးမထိုက်သူ၊ နတ်လူ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ဝိနေန္တော-ဆုံးမတော်မူလျက်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တဿ-ထိုဝိနည်း ပိဋကတ်၊ ပါဠိတော်မြတ်၏၊ သမန္တပါသာဒိကာနာမ-သမန္တပါသာဒိကာမည်သော၊ သံဝဏ္ဏနာ-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ၊ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဂန္ထတော-သိကုံး ထုံးဖွဲ့အပ်သော ကျမ်းစာအားဖြင့်၊ သမဓိက သတ္တဝီသတိ သဟဿမတ္တေန-အလွန်နှင့်တကွဖြစ်သော နှစ်သောင်း ခုနှစ်ထောင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ သမတ္တာ-ဝန်းကျင်ပတ်ကုံး၊ ကမ္မတ်ဖုံး၍၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပြီတကား။

ဥဘတောပေ၊ ဒေသနံ။ ။ဝိဘတ္တဒေသနန္တိ-ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓက ပရိဝါရဟိ ဝိဘတ္တ ဒေသနံ ဝိနယပိဋကန္တိ ယောဇောတဗ္ဗံ- သာရတ္ထ၊ ဤအလို “ဝိဘတ္တိ”မဟုတ်၊ “ဝိဘတ္တ”ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန်တူ၏၊ ဝိမတိ၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်သေး၏၊ အနက်ပေး၍ မကောင်းပါ၊ ပါဠိပျက် နေသည်-ဟု ထင်သည်၊ ထို့ပြင် ဒေသနံ၏နောက်၌ “နာထော”ဟု ပါနေသည့်အတွက် ဆန်းစစ်၍ မကောင်းလှ၊ မပါလျှင် ပထာအရိယာဂါထာဖြစ်၍ ကောင်းသည်၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ၏ ဗုဒ္ဓပ္ပဏာမဂါထာ၌ “ဧဒံ ဂတော လောကဟိတာယ နာထော”ဟု ပါခဲ့သောကြောင့် ထိုနာထောကို ယူ၍ နိဿယအနက်ပေးရာမှ အဋ္ဌကထာစာအုပ်ထဲ ရောက်နေဟန်တူသည်၊ ဒုတိယဂါထာ၌ “သမဓိက သတ္တဝီသတိ”ဟုရှိမှ ဆန်းကောင်းသည်။

ဝိနည်းငါးကျမ်း။ ။ဤဥဘတောဝိဘင်းစသော အပိုင်းငါးခန်းကိုပင် “ဝိနည်းငါးကျမ်း”ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ၁-ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ [ဘိက္ခုပါတိမောက်၏အကျယ် “ယောပနာတိ ယော ယာဒိသော” စသော ပဒဘာစနီနှင့် ဝိနိတဝတ္ထုသိက္ခာပုဒ်များ၊] ၂-ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ [ဘိက္ခုနီပါတိမောက်၏ ပဒဘာစနီ၊] ၃-မဟာဝဂ္ဂခန္ဓ၊ ၄-စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ၅-ပရိဝါရတည်း၊ [ပါရာဓိကဏ်၊ ပါစိတ်စသော ပါဠိတော် ငါးအုပ်ကို “ဝိနည်း ငါးကျမ်း”ဟု ထင်မှားတတ်သည်။]

တကြ-("သံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ၊ သမန္တပါသာဒိကာနာမ"ဟူသော)ထိုစကားရပ်၌၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာ အဋ္ဌကထာ၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အကုန်အစင် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံသော ဂါထာစကားရပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊ ကိ-အဘယ်ဂါထာစကားရပ်သည်၊ ဟောတိ-သနည်း၊) တစ်နည်း၊ တကြ-၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အကုန်အစင် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ [ဤသို့လည်း သတ္တမိဝိဘတ်ကို ပထမအနက်၌ သက်စေ၍ တစ်နည်းပေးနိုင်၏၊ ဤမှနောက်၌ "အာစရိယ ပရမ္ပရတော"စသော ပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်နှင့် နိဿယအနက်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဓိက ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဆုံး၌ ပြထားပြီ၊] ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဂါထာစကားရပ်ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ဣတိ(ဣဒံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သမန္တပါသာဒိကာယ-၏၊ သမန္တပါသာဒိကတ္ထသို့-အဖြစ်တည်း။)

ယခုအခါ၌ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ၏ ဝိနည်းပိဋကကိုသင်ယူခဲ့ရာ ဓမ္မာစရိယကို ပြလိုသောကြောင့် ["မဟာအဋ္ဌကထဇ္ဇဝ၊ပေ၊ သန္တိကေ"ဟု မိန့်သည်၊] မဟာအဋ္ဌကထဇ္ဇဝ-မဟာအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ("ဣတိ"စပ်၊) မဟာပစ္စရိမေဝစ-မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ကုရုန္တိ-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဿောပိ-သုံးကျမ်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာသီဟဋ္ဌကထာ-ဤသီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာတို့ကို၊ ("သုတ္တာ"၌စပ်၊) ဗုဒ္ဓမိတ္တောတိ-ဗုဒ္ဓမိတ္တဟူ၍၊ နာမေက-အမည်တော်အားဖြင့်၊ ဝိသုတဿ-ထင်ရှား ကျော်စောတော်မူသော၊ ယသသယိနော-များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဝိနယညဿ-ဝိနည်းပိဋကတ်၊ အရပ်ရပ်၌၊ အန္တစပ်သိမြင်တော်မူသော၊ ဓီရဿ-ပညာရှိဖြစ်တော်မူသော၊ ထေရဿ-ထေရ်၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ သုတ္တာ-နာယုလေ့ကျက်၊ ဆောင်ရွက်ပြီး၍၊ ("အာရဒ္ဒါ"၌လှမ်းစပ်။)

[ယခုအခါ မိမိနေရာကျောင်းတိုက်ကို ပြလိုသောကြောင့် မဟာမေဃဝနယျာနေ၊ ပေ၊ ဝိဘူသိတော-ဟုမိန့်သည်။] မဟာမေဃဝနယျာနေ-မဟာမေဃဝနံ ဥယျာဉ်ဟူသော၊ ဘူမိဘာဏ-မြေအဖို့၌၊ ပတိဝိတော-တည်သော၊ သတ္တု-မြတ်စွာဘုရား၏၊ မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတော-ဒက္ခိဏသာခါ၊ မဟာဗောဓိဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ယော မဟာဝိဟာရော-အကြင် မဟာဝိဟာရ၊ အမည်ရသော ကျောင်းတိုက်

မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတော။ ။မဟာဗောဓိ ဝိဘူသိတောတိ-သတ္တုနာ ပရိဘတ္တ မဟာဗောဓိဝိဘူသိတော မဏ္ဍိတော၊- သာရတ္ထ၊ သတ္တု မဟာဗောဓိတိ ဒက္ခိဏသာခံ သန္တာယဝဒတိ၊- ဝိမတိ၊ မဟာမေဃဝနံ ဥယျာဉ်ဝယ် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက် တည်ပုံနှင့် ထို မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌ မဟာဗောဓိပင် နိက်ပျိုးပုံ ဗာဟိရနိဒါန်းဝယ် ပြအပ်သော သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာရောက်ပုံအစဉ်ဖြင့် သိပါ။

သည်။ (အတ္ထိ)။ [“မဟာမေဃဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး”ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ ထို မဟာဝိဟာရတွင် မိမိနေရာ ပရိဝုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ယံ တဿ၊ပေ၊ သေဝိတံ”ဟုမိန့်သည်။] တဿ-မဟာဝိဟာရ၊ အမည်ရသော၊ ထိုကျောင်းတိုက်၏။ ဒက္ခိဏဘာဂ-တောင်မျက်နှာအဖို့၌၊ ဥတ္တမံ-ကောင်းမြတ်သော၊ သုစိ စာရိတ္တ သီလေန-စင်ကြယ်သော စာရိတ္တသီလ၊ ဝါရိတ္တသီလရှိတော်မူသော၊ ဘိက္ခု သံဃေန-ရဟန်းတော်အပေါင်းသည်၊ သေဝိတံ-မှီဝဲအပ်သော၊ (နေထိုင်အပ်ရာဖြစ် သော၊) ယံ ပဓာနဃရုံ-အကြင် ပဓာနဃရ အမည်ရသော ပရိဝုဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။

[မိမိနေရာ ကျောင်းဒါယကာနှင့်တကွ ကျောင်း၏ပြည့်စုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥဠာရကုလသမ္ဘူတော၊ပေ၊ သမ္ပန္နသလိလာသယံ”ဟု မိန့်သည်။] ဥဠာရကုလ သမ္ဘူတော-မြင့်မြတ်သောအမျိုး၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သံဃုပဋ္ဌာယကော-သံဃာကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော၊ အနာကုလာယ-နောက် ယှက်ရွတ်ထွေးခြင်းမရှိသော၊ (အခြားဘာသာတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းမရှိသော၊) သဒ္ဓါယ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သဒ္ဓါသန့်သန့်ဖြင့်၊ ရတနာတ္တယေ-ရတနာသုံးပါးအပေါင်း၌၊ ပသန္နော-ကြည်ညိုသော၊ မဟာနိဂမသာမိတိ-နိဂုံးပိုင်ရှင်ကြီးဟူ၍၊ ဝိဿုတော-ထင်ရှားကျော်စောသော၊ (ဥပါသကော-ရတနာသုံးရပ်ကို၊ မပြတ်မလပ်၊ ဆည်းကပ် တတ်သော ဥပါသကာသည်။ “ကာရယိ”၌စပ်။) တတ္ထ-ထိုပဓာနဃရ၊အမည်ရသော ပရိဝုဏ်၌၊ စာရပါကာရသဉ္စတံ-တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော တံတိုင်းဖြင့်၊ ဝန်းကျင် ပတ်လည်၊ စီခြယ်ကာရံအပ်သော၊ မနောရမံ-စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နှယ်၊ ဓမ္မလျော်ဖွယ်ကောင်းသောသီတဇ္ဈာယတရူပေတံ-အေးမြသောအရိပ်ရှိသော နှစ်ပင် တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သမ္ပန္နသလိလာသယံ-ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သော ရေ၏တည်ရာ ရေကန်ရှိသော၊ ယံ ပါသာဒံ-အကြင် ပြသာဒ်ကို၊ ကာရယိ-ဆောက်လုပ်စေပြီ။

ယံ တဿ၊ပေ၊ သေဝိတံ။ ။တဿ မဟာဝိဟာရဿ ဒက္ခိဏဘာဂ ဥတ္တမံ ပဓာနဃရန္တိ သမ္ပန္နော၊ တတ္ထ ပဓာနဃရန္တိ-တံ နာမကံ ပရိဝေဏံ၊ သုစိစာရိတ္တ၊ပေ၊ သေဝိတန္တိ ဣဒမ္ပိ ပဓာနဃရဝိသေသနံ၊-သာရတ္ထ၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ပဓာနဃရ”ဟူသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ကလေးမဟုတ်၊ ရဟန်းတော်အများ သီတင်းသုံးရာဖြစ်သော ပဓာနဃရအမည်ရသော ကျောင်း ပရိဝုဏ် တစ်ရပ်တည်း-ဟူလို။

တတ္ထသေသညံ။ ။တတ္ထာတိ တသ္မိံ ပဓာနဃရေ၊ စာရပါကာရ သဉ္စိတန္တိ မနာပေန ပါကာရေန ပရိက္ခိတ္တံ၊ သီတဇ္ဈာယတရူပေတန္တိ ဃနနိစိတပတ္ထသဉ္ဇန္တုသာခါ ပသာဓတာယ သီတဇ္ဈာယေဟိ ရက္ခေဟိ ဥပေတံ၊- ဝိကသီတကမလ ကုဝလယပုတ္တရိကသောဂန္ဓိကာဒိ ပုပ္ဖသဉ္ဇန္တု မရုဓသီတလုဒက ပုတ္တတယ သမ္ပန္နာ+သလိလာသယာ အဿာတိ သမ္ပန္နသလိလာ သယော၊- သာရတ္ထ။

[ယခုအခါ ကျမ်းပြုဖို့ရန် တောင်းပန်သော အဘိယာစကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဋ္ဌကထာ အားထုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝသတာ၊ပေ၊ ဝိနယဝဏ္ဏနာ”ဟု မိန့်သည်။] မဟာနိဂမသာမိနော-နိဝုံးဝိုင်ရှင်ကြီးဖြစ်သော ကျောင်းဒကာ၏၊ တတြပါသာဒေ-ဌံ၊ ဝသတာ-နေထိုင်သော၊ (မဟာ-ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ငါသည်၊ “အာရဒ္ဓါ”၌စပ်၊) သုစိသီလ သမာစာရ်-စင်ကြယ်သော သီလအကျင့်ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓသီရိဝံသ-ဗုဒ္ဓသီရိ အမည်ရှိတော်မူသော၊ ထေရ်-ထေရ်ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရည်ညွှန်း၍၊ ဣဒ္ဓါ-အတ္ထဝိနိစ္ဆယ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြည့်ကြွယ်သော၊ ယာ ဝိနယဝဏ္ဏနာ-အကြင် ဝိနည်းပါဠိတော် ၏အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာ၊ အဋ္ဌကထာကို၊ အာရဒ္ဓါ-အားထုတ်အပ်ပြီ။

[ယခုအခါ စတည်၍ အားထုတ်ရာကာလနှင့် ပြီးစီးရာကာလကို ပြလိုသော ကြောင့် “ပါလယန္တဿ၊ပေ၊ ပရိနိဋ္ဌိတာ”ဟု မိန့်သည်။] သကလံ-အလုံးစုံသော၊ လင်္ကာဒီပံ-သီဟိုဠ်ကျွန်းကို၊ နိရဗ္ဗဒံ-သူပုန်ဘေးပြု၊ မရှိရအောင်၊ ပါလယန္တဿ-စောင့်ရှောက်နိုင်သော၊ သီရိနိဝါသဿ-ကြက်သရေ၏ တည်နေရာဖြစ်သော၊ သီရိပါလယသဿိနော-များသောအခြံအရံရှိသော သီရိပါလမည်သော၊ ရညော-မင်း၏၊ သမဝိသတိမေ-အနှစ် ၂၀-မြောက် အတိအကျဖြစ်သော၊ ခေမေ-ဘေးခပ် သိမ်းတို့၏ အေးငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ ဇယသံဝဏ္ဏရေ-အောင်တော်မူရာနှစ်၌၊ အာရဒ္ဓါ-စတည် အားထုတ်အပ်သော၊ အယံ (ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-သည်၊ ဧကဝိသတိ မှိ-နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်မြောက်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လသော်၊ ပရိနိဋ္ဌိတာ-ဝန်းကျင် ပတ်ကုံး၊ ကမ္မတ်ဖုံး၍၊ နိဝုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပေပြီ။

ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ပေ၊ ဣဒ္ဓါ။ ။ဥဒ္ဓိသိတွာတိ ဗုဒ္ဓသီရိနာမ ထေရ် နိဿာယ၊ တဿ အဇ္ဈေသနံ နိဿာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣဒ္ဓါတိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယာဒီဟိ ဣဒ္ဓါ ဖိတာ ပရိပုတ္တော၊ သာရတ္ထ၊ ဗုဒ္ဓသီရိ ဥဒ္ဓိသိတွာ နိဿာယ၊ တဿဝါ အဇ္ဈေသနမ္ပိ ပဋိစ္စ ယာဣဒ္ဓါ ပရိပုတ္တ ဝိနိစ္ဆယတာယ သုမိဒ္ဓါ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓါတိ ယောဇနာ၊- ဝိမတိ။

သီရိနိဝါသဿ၊ပေ၊ အယံ။ ။သီရိနိဝါသဿာတိ-သီရိယာ နိဝါသဌာနဘူတဿ၊ ဇယသံဝဏ္ဏရေတိ ဇယပုတ္တသံဝဏ္ဏရေ-သူပုန်ဘေးရန် အမျိုးမျိုးတို့ကို အောင်တော်မူရာနှစ်၊ အယံတိ ထေရ် ဗုဒ္ဓသီရိ ဥဒ္ဓိဿ ယာ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓါ၊ အယံ-သာရတ္ထ၊ သီရိနိဝါ သဿာတိ-သီရိယာ နိဝါသဌာနဘူတဿ သီရိပါလနာမကဿ ရညော၊ ဇယသံဝဏ္ဏရေတိ ဝိဇယယုတ္တေ သံဝဏ္ဏရေ၊ အာရဒ္ဓကာလေ ဒဿနတ္ထံ ပုန “ဇယသံဝဏ္ဏရေ အယံ အာရဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တံ၊- ဝိမတိ။ ဤဂါထာ၏ လိုရင်းကား-သီရိပါလမင်း၏ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးနောက် သူပုန်ဘေးတို့ကို အောင်တော်မူရာ အနှစ် ၂၀-မြောက် ဤအဋ္ဌကထာကို စတည်၍အားထုတ်ရာ နန်းစံ ၂၁-မြောက်မှာ (တစ်နှစ်ကြာရုံမျှဖြင့်) ပြီးမြောက်ပြီ-ဟုလို။

[ယခုအခါ သတ္တဝါအများ၏ ဘေးဥပါဒ်ကင်းဖို့ရန် တောင့်တပုံကို ပြလို၍ “ဥပဒ္ဒဝါကုလေ ဟေ၊ နိရုပဒ္ဒဝါ” ဟု မိန့်သည်။] ဥပဒ္ဒဝါကုလေ-ဥပါဒ်အန္တရာယ်၊ အသွယ်သွယ်စို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသော၊ လောကေ-ကမ္ဘာလောကကြီး၌၊ နိရုပဒ္ဒဝတော-တွင်းပနှစ်တန်၊ ဘေးရန်ဥပါဒ်၊ မငြိကပ်သောအားဖြင့်၊ အယံ (ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-သည်၊ ဧကသံဝစ္ဆရေနေဝ-တစ်နှစ်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ ဥပါဂတာယထာ-ကပ်ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သဗ္ဗဿ-ကြွင်းမဲ့ ဥသုအလုံးစုံသော၊ လောကဿ-လူနတ် ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏၊ ဓမ္မူပသံဟိတာ-ကုသိုလ်တရားနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ [ဓမ္မူပသံဟိတာတိ ကုသလသန္နိဿိတာ၊-ဋီကာ။] သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမ္ဘာ-အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတို့သည်၊ နိရုပဒ္ဒဝါ-ဘေးရန်ဥပါဒ်၊ မငြိကပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သီဃံ-လျင်မြန်စွာ၊ နိဗ္ဗ-ပြီးစီး အောင်မြင်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တု-ရောက်ပါစေကုန်သတည်း။

ဓမ္မဿ-ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်၏၊ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ-ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမံ(ဝိနယဝဏ္ဏနာ)-ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုသော၊ မယာ-ငါသည်၊ သဒ္ဓမ္မဗဟုမာနေန-သူတော်ကောင်းတရား၌ များစွာမြတ်နိုးခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊) ယဉ္ဇ ပုညံ-အကြင် ပရဟိတအကျိုး၊ သည်ပိုးဆောင်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုလည်း၊ သမာစိတံ-ကောင်းစွာ ဆည်းပူးအပ်ပေပြီ၊ သဗ္ဗဿ-အလုံးစုံသော၊ တဿ(ပုညဿ)-၏၊ အာနုဘာဝေန-တန်ခိုးရှိန်ဖော်၊ အာနုဘော်ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဏိနော-လူနတ် ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့သည်၊ ဓမ္မရာဇဿ-တရားမင်းဘုရား၏၊ သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနော-သူတော်ကောင်းတရား၏ အရသာ၊ သုံးဖြာသော ဗောဓိဉာဏ်တွင်၊ ထိုက်တန်သော ဗောဓိဉာဏ်ကို မှီဝဲနိုင်ကြကုန်သည်၊ ဘဝန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

သဒ္ဓမ္မော-ရှင်တော်ဘုရား၊ ဟောဖော်ထားသည့်၊ တရားတော်မြတ်၊ ပိဋကတ်သည်၊ စိရံ-ကျင့်သူရှိသော်၊ ထောင်းသောင်းကျော်အောင်၊ တိဋ္ဌတု-ပါဠိအနက်၊ မပျက်စုံညီ၊ လစွီပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ တည်ပါစေသတည်း၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊

စိရဋ္ဌိတတ္ထံ။ ဘဝန္တု။ ။ ဣဒါနိ သဒေဝကဿ လောကဿ အစ္စန္တသုခါဓိဂမာယ အတ္တနော ပုညံ ပရိကာမေန္တော “စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ” တိ အာဒိ မာဟ-ယခုအခါ တစ်လောကလုံး၏စင်စစ် သုခကိုရခြင်း အကျိုးငှာ မိမိကောင်းမှုကို (မိမိအတွက်ချည်းသာ မဟုတ်ဘဲ အများအတွက်) ညွှတ်စေလိုသောကြောင့် “စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။ တတ္ထံ သမာစိတန္တိ-ဥပစိတံ၊ သဗ္ဗဿ အာနုဘာဝေနာတိ-သဗ္ဗဿ တဿ ပုညဿ တေနေန၊ သဗ္ဗေပိ ပါဏိနောတိ- ကာမာဝစရာဒိဘောဒါ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနောတိ-ယထာရဟံ ဗောဓိတ္ထယာဓိဂမဝသေန သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနော ဘဝန္တု- သာရတ္ထ။

ကာလ-သင့်လျော် လျောက်ပတ်၊ ကောင်းမြတ်သော အခါ၌၊ ဝသံ-ရွာဖြိုးလျက်၊ စိရ်-ကြာမြင့်စွာ၊ ပဇ်-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ တပေတု-ဝမ်းသာရွှင်ပျို၊ နှစ်မြို့ပါစေ သတည်း၊ ရာဇာ-တိုင်းပြည်စောင့်ကြပ်၊ နို့ မင်းမြတ်သည်၊ မေဒိနီ-တစ်မြေပြင်လုံး ကို၊ ဝါ-မြေပြင်ထက်နေ၊ လူဗိုလ်ခြေကို၊ ရက္ခတု-အမြဲချီးမြှောက်၊ စောင့်ရှောက်နိုင် ပါစေသတည်း၊- ဣတိ-ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ နိဂုံး အပြီးတည်း။

[ဆိုအပ်လတ် စကားရပ်ကား နောက်ပညာရှိတို့၏ စကားတည်း၊] ပရမဝိသုဒ္ဓ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိဝီရိယပွင့်မဏ္ဍိတေန-အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာ ဝီရိယ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီ ဂုဏသမုဒယ သမုဒိ တေန-ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ၊ ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သူ၏အဖြစ်အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာလည်း ဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) ပရမဝိသုဒ္ဓ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိဝီရိယပွင့်မဏ္ဍိတ သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီ ဂုဏသမုဒယ သမုဒိတေန-အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာ ဝီရိယ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ၊ ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သူ၏အဖြစ်အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာ လည်းဖြစ်သော၊ သကသမယ သမယန္တရ ဂဟနဇ္ဈောဂါဟန သမတ္ထေန-မိမိ အယူတည်းဟူသော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ တောအုပ်၊ တစ်ပါးသော အယူတည်းဟူသော

ပရမပေ၊ သမုဒိတေန။ စာအုပ်များ၌ “ပဋိမဏ္ဍိတေန”ဟု ဝိဘတျန္တတစ်ပုဒ်တွေ့ရ၏။ ဤအလို သဒ္ဓါ-ပညာ-ဝီရိယတို့သည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ၏ တန်ဆာဖြစ်သော ဂုဏ်ပုဒ်များဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် သဒ္ဓါ-ပညာ-ဝီရိယတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏တန်ဆာမဖြစ်နိုင်၊ သီလစသော ဂုဏ်တို့၏ တန်ဆာသာဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိမဏ္ဍိတကို “သီလပေ ဂုဏ”၌စပ်၍ ပဋိမဏ္ဍိတနှင့် ဂုဏသမုဒယကို ဝိသေသန+ဝိသေသယအဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရန် “သမုဒိတေန”ကျမှ ဝိဘတျန္တတစ်ပုဒ်-ဟု အဋ္ဌသာလိနီ (ပြည်ဆရာတော်)နိဿယ၌ မိန့်၏။ ဤ၌ ၂-နည်း ပေးထားသည်။ ဤ သမုဒိတေနစသော ဝိဘတျန္တပုဒ်များကို “ထေရေန”၌ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ဝစနတ္ထ။ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိ ဝီရိယေဟိ+ပဋိမဏ္ဍိတာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ပဋိမဏ္ဍိတာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ပဋိမဏ္ဍိတာစ+တေ+သီလာစာရဇ္ဇဝ မဒ္ဒဝါဒီဂုဏာစာတိ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ ဂုဏာ၊ တေသံ+သမုဒယော သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒယော၊ သမုဒေတိ ဇတ္ထာတိ သမုဒိတော၊ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒယဿ+သမုဒိတော- (ပေါင်းစုရာတည်း၊) သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒိတော၊ ဤကား ပြည်ဆရာတော်၏ အလိုကျ ဝစနတ္ထ တည်း။ [သီလာစာရ၌ ဝါရိတ္တသီလကို သီလ၊ စာရိတ္တသီလကို အာစာရ-ဟု ဆရာတို့ ခွဲကြသည်။]

သကသမယ သမယန္တရ။ ဤနေရာ၌ သမယသဒ္ဓါသည် ပဋိဝေဓ(ဉာဏ်)ဟူသော အနက်ကို ယူ၏။ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ယူထားသည့်အတိုင်းဖွင့်အပ်သော အဋ္ဌကထာကို “သမယ”ဟု ခေါ်ပါ။ အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသသည် မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းသားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မဟာဝိဟာရဝါသီ

အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာတောအုပ်သို့ ဉာဏ်ဖြင့် ချင်းနင်းဝင်ရောက်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ထသော၊ ပညာဝေယျတ္တိယ သမန္နာကတေန-ပညာ၏ ထက်မြက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံ ထသော၊ တိပိဋက ပရိယတ္တိပ္ပဘောဒေ-ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်အပြားရှိ သော၊ သာဓူကထေ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သတ္တုသာသနေ-မြတ်စွာဘုရား ၏ အဆုံးအမဖြစ်သော တရားတော်၌၊ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန-မပိတ်ပင် မဆီးတားအပ်သော ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွား စွမ်းပကားလည်းရှိထသော၊ မဟာဝေယျာ ကရဏေန-သဒ္ဓါဗျာကရဏ်း၊ ကျမ်းအားလုံးတတ်၊ ဆရာမြတ်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ကရဏသမ္ပတ္တိ ဇနိတ သုခ ဝိနိဂ္ဂတမရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန-ဌာန်ကရဏ်း တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော သက်သက်သာသာ ထွက်ပေါ်လာသော ချိုသာသောစကားလုံး၊ မြင့်မြတ်သောစကားလုံး၏ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်နှင့် လည်းယှဉ်ထသော၊ ယုတ္တမုတ္တဝါဒီနာ-သင့်လျော်သော စကား၊ နှစ်သက်ဖွယ်

ဂိုဏ်းသားတို့၏ အသိဉာဏ် အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာကို “သကသမယ” ဟု ဆိုလိုသည်။ “သကော+ သမယော သကသမယော”ဟု ပြု။

သမယန္တရဟန။ «သမယန္တရံ အန္တရသဒ္ဓါသည် အညအနက်ဟောတည်း။ မဟာဝိဟာရ ဝါသီတို့၏ သမယမှတစ်ပါးသော (အဘယဂိရိဝါသီ၊ စေတဝနဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏) အသိဉာဏ် အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာကို “သမယန္တရ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသမယ ၂-မျိုးလုံးသည်ပင် တောအုပ်ကြီးကဲ့သို့ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးလှသောကြောင့် “ဂဟန” မည်၏။ [ဂါဟဓာတ် (ပိလောဋ္ဌန)အနက်ဟော၊ အာကို (ပိသောဒရာဒီဂိုဏ်းဖြစ်၍) ရသပြု၊ အဈ္ဈောဂါဟန၌လည်း ဂါဟဓာတ် ပင်တည်း။ အဓိ+ဩကြောင့် အတွင်းဝင်ခြင်း အနက်ကိုဟော ၏။ သကသမယသမယန္တရဟနနေ+ အဈ္ဈောဂါဟနသမတ္ထော သက၊ပေ၊ သမတ္ထော၊] မိမိ ဂိုဏ်းသား၏ အယူဝါဒသာမက၊ ဂိုဏ်းတစ်ပါး၏ အယူဝါဒကိုလည်း နားလည်သည်- ဟုလို။

အပ္ပဋိဟတ၊ပေ၊ ကရဏေန။ «အပ္ပဋိဟတော+ ဉာဏပ္ပဘာဝေါ ယဿာတိ အပ္ပဋိဟတ ဉာဏပ္ပဘာဝေါ၊ ဗျာကရဏံ အဓိတေ ဇာနာတိဝါတိ ဝေယျာကရဏော၊ မဟန္တော+ဝေယျာ ကရဏော မဟာဝေယျာကရဏော။

ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တေန။ «ဌာန်ကရဏ်းကို “ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိ အနောတိ ကရဏံ” အရ “ကရဏ”ဟု ခေါ်၏။ ကရဏာနံ+ သမ္ပတ္တိ ကရဏသမ္ပတ္တိ၊ တာယ+ ဇနိတံ ကရဏ သမ္ပတ္တိဇနိတံ၊ သုခေန+ ဝိနိဂ္ဂတံ-ဖြစ်ညစ်၍ ထွက်ရသော စကားသံ မဟုတ်၊ လွယ်လွယ်ကူကူ သက်သက်သာသာ ထွက်လာသော စကားသံ၊ ထိုသို့ သုခဝိနိဂ္ဂတဖြစ်ခြင်းမှာလည်း ဌာန် ကရိဏ်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတံ+ သုခဝိနိဂ္ဂတံ ကရဏ၊ပေ၊ ဝိနိဂ္ဂတံ၊ မရဏ္ဍ+ ဥဒါရဏ္ဍ မရရောဒါရံ၊ စကားသံ၏ ချိုသာခြင်းသည် မရရုဏ်တည်း။ စကားအသုံးအနှုန်း၏ အထက်တန်းကျသဖြင့် မြင့်မြတ်ခြင်းသည် ဥဒါရုဏ်တည်း။ ဥဒါရသဒ္ဓါ

စကားကိုလည်း ဆိုလေ့ရှိသော၊ ဝါဒီဝရေန-ပြောဟော ပို့ချလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ မဟာကဝိနာ-အစီအကုံး၊ အနှုန်းအဖွဲ့အကျော်၊ မြတ်သော စာဆိုတော်လည်း ဖြစ်သော။

ပဘိန္ဒပဋိသမ္ဘိဒါ ပရိဝါရေ-အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် အမြဲအရံရှိသော၊ ဆဋ္ဌာဘိညာဒိပ္ပဘောဒဂုဏ ပဋိမဏ္ဍိတေ-ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-မြတ်သော ဈာယီ၊ အရိယာ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိန-ကောင်းစွာတည်သော ဉာဏ်ပညာရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရဝံသပ္ပဒါပါန-အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသောထေရ်တို့၏ အနွယ်၌ ဆီးမီးသဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရဝါသီန-မဟာဝိဟာရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရာန-တိပိဋက စူဠနာဂ အစရှိသောထေရ်တို့၏၊ ဝံသာလင်္ကာရာဘူတေန-အဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သုဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ-အလွန်ပြန့်ပြော စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ပညာရှိသော၊ ဗုဒ္ဓဃောသောတိ-ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍၊ ဂုဇ္ဈဟိ-ကျောက်ထီးတန်တု၊ အလေးပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်၊ ဂဟိတနာမ ဓေယျေန-ယူအပ်သော အမည်ရှိသော၊

သည် မြင့်မြတ်ခြင်း အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ မဓုရောဒါရဉ္စ+တံ+ ဝစနဉ္စာတိ မဓုရောဒါရဝစနံ၊ လာဝဏ္ဏပုဒ်ကို ထောမနိဓိ၌ “သောန္တရျ”ဟု အနက်ဖော်၏။ ထိုပုဒ်ကို “စာရတာ-တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်”ဟု ဖွင့်၏။ လဝဏဿ+ ဘာဝေါ လာဝဏ္ဏံ၊ ကရဏ၊ပေ၊ ဝစနဿ+ လာဝဏ္ဏံ ကရဏ၊ပေ၊ လာဝဏ္ဏံ တေန+ ယုတ္တော၊ ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တော။

ယုတ္တ၊ပေ၊ ကဝိနာ။ ။ယုတ္တဉ္စ-သင့်လျော်သော (ယုတ္တိရှိသော)စကားလည်း+ မုတ္တဉ္စ-နှစ်သက်ဖွယ် စကားလည်း၊ ယုတ္တမုတ္တံ-စကား၊ [ယုတ္တသဒ္ဓါသည် စာဂ(လွတ်ခြင်း)، ပတ္တမောက္ခ(ရောက်နေသောအရာမှ လွတ်ခြင်း) အာနန္ဒိတ (နှစ်သက်အပ်)ဟု အနက်သုံးမျိုးကို ဟော၏။ ထိုအနက်တို့တွင် “အာနန္ဒိတ-နှစ်သက်အပ်”အနက်နှင့်လျော်၏။] ယုတ္တမုတ္တံ+ဝဒတိ သီလေနာတိ ယုတ္တမုတ္တဝါဒီ၊ ဝါဒီန-တို့တွင်+ ဝရော ဝါဒီဝရော၊ မဟဇ္ဈော+ ကဝိ မဟာကဝိ၊ [အရေးအသား အစီအကုန်း အဖွဲ့အနွဲ့ကောင်းသော သူကို “စာဆိုတော်”ဟု ခေါ်ကြသည်။]

ပဘိန္ဒ၊ပေ၊ ထေရာနံ။ ။ဤဂုဏ်တို့ကား အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏ အထက်ထက်ကဖြစ်ခဲ့ကြသော တိပိဋက စူဠနာဂစသော ထေရ်များ၏ဂုဏ်တည်း။ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြားသည်ကို “ပဘိန္ဒ”ဟု ဆိုသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်သည်ပင် “ဉာဏ်”ဟူသောအနက်ကို ဟောနိုင်ရကား တစ်ချို့စာ၌ ဉာဏမပါဘဲ “ပဋိသမ္ဘိဒါ ပရိဝါရေ”ဟု ရှိ၏။ တစ်ချို့စာ၌ “ဆဋ္ဌာဘိည ပဋိသမ္ဘိဒါပဘောဒ”ဟု ပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်ထပ်၍ ပါနေသည်မှာ ပို၏။

ဝါ-မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်ရှိသော၊ ထေရေန-ထေရ်သည်၊ ကတာ-ပြုစီရင်အပ်သော၊ သမန္တပါသာဒိကာနာမ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော၊ အယံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ-ဤဝိနည်း ပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာသည်၊ (“တိဋ္ဌတု”၌စပ်)။

သုဒ္ဓစိတ္တဿ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော စိတ်ရှိတော်မူသော၊ တာဒိနော-လောကဓမ္မ ရှစ်ပါးကြောင့် ဖောက်ပြားမတုန်၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ လောကဇေဋ္ဌဿ-သတ္တလောက၏ အကြီးဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ မဟေသိနော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမိ-ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါဟူသော အမည်တော်သည်လည်း၊ လောကမိ-လောက၌၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တည်သေး၏၊ တာဝ-ထို ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါဟူသောအမည်တော် တည်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ လောကနိတ္တရဏေသီနိ-လောကမှထွက်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းကို ရှာမှီးကြကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနိ- အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ-သီလစင်ကြယ်ခြင်း၏၊ နယံ-နည်းကောင်း နည်းမှန်ကို၊ ဒဿန္တိ-ပြုလျက်၊ လောကသ္မိ-ကမ္ဘာလောက၌၊ တိဋ္ဌတု-တည်ရစ်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမန္တပါသာဒိကာ-သော၊ ဝိနယဋ္ဌကထာ-ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။ ၇

ဝံသာပေ၊ ထေရေန။ ။အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသသည် ထိုမဟာဝိဟာရဝါသီ ထေရ်တို့၏ အဆက်အနွယ်လည်းဖြစ်၊ ထိုအဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းကြီးသာ၍ ထင်ရှားနေသည်ကို “ဝံသာလင်္ကာရ”ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသ၏ ကျမ်းစာသည် “မေဒိနိန္ဒိ”တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပြီ၊ “ပရမဝိသုဒ္ဓါပေ၊ မဟေသိနော”တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကား အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသ၏ စကားမဟုတ်၊ အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသကို ကြည်ညိုသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ၊ တပည့်တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ နောက်မှထည့်အပ်သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် အရှင် ဗုဒ္ဓဇောသ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ထည့်သွင်းပြထားခြင်းဖြစ်၏၊ ကိုယ်တိုင်ရေးသားအပ်သော စကားဖြစ်လျှင်ကား ထိုမျှလောက် ကြီးကျယ်သော မိမိဂုဏ်ပုဒ်များကို မဖော်ပြသင့်ပါ၊ မှန်၏-မိမိဂုဏ်ကို (ဖော်ပြသင့်ရာ အခွင့်အခါမဟုတ်ဘဲ) ဖော်ပြလျှင် အလင်္ကာရကျမ်းအလိုအားဖြင့် ဩစိတျနဟီနဒေါသ ရောက်၏၊ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်မပြလျှင်လည်း သူတစ်ပါးက အထင်သေး၍ အကျိုးရနည်းကုန်၏၊ ထိုအခါမျိုး၌ ဂုဏ်ကိုထုတ်ဖော်သည့်အတွက် ဩစိတျနဟီနဒေါသ မသင့်ပါ။

ဘာသာဋီကာ နိဂုံး

သိဇ္ဈိတ္တ ဘော ဘာသာဋီကာ၊ ဒေသဘာသာယ သင်္ခတာ၊
ပရိဝါရဋ္ဌကထာယ၊ ဝါစနာမဂ္ဂ နိဿိတာ။

ပရိဝါရဋ္ဌကထာယ--ပရိဝါခေါ၊ ဝိနည်းတော်၏၊ ဟောဖော်မြွက်ဟ၊ အနက်ပြုသည့်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းရွှေစာ၏၊ ဝါစနာမဂ္ဂ နိဿိတာ--အစဉ်အလာ၊ ပို့ချကာဖြင့်၊ သေချာစနစ်၊ ဖွင့်ရိုးဖြစ်သော၊ ဒေသဘာသာယ--တိုင်းရင်းမြန်မာ၊ အဓိဘာသာဖြင့်၊ သင်္ခတာ--တစ်သန့်တစ်သန့်၊ အကန့်ကန့်လျက်၊ ခံ့ခံ့စီရီ၊ တည်ကြည်စွာဖွင့်ပြအပ်သော၊ ဘာသာဋီကာ-ဘာသာဋီကာ၊ အမည်သာသည့်၊ မှီရာသိပ်သည်း၊ နိဿယည်းသည်လည်း၊ သိဇ္ဈိတ္တ ဘော--ထောင့်သုံးရာဝယ်၊ ရှစ်ခုကြွယ်၍၊ နှစ်ဆယ်နှစ်ဆောင်၊ လဝါခေါင်၏၊ စန်းရောင်တက်တုန်း၊ ရက်ဆယ့်သုံး၌၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပြန်ပြီတကား။

အဋ္ဌသာလိနီနှင့် မူလဋီကာ၊ မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာတို့ကို ပို့ချ၍ပြီးရာ ၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လမှ စ၍ ဤကျမ်းစာကို နံနက် အရုဏ်ဆွမ်းစားအပြီး ဆွမ်းခံ မသွားကြမီ ပို့ချ၍ စုဋ္ဌဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာကို နေ့ ၁၂ နာရီခွဲအချိန်၌ ပို့ချခဲ့ရာ ၁၃၂၈-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃-ရက်၌ (တမင်္ဂလာမကြိုးစားဘဲ) ကျမ်းစာ ၂-ရပ်လုံးပင် တစ်နေ့တည်း ပြီးဆုံးပါသည်။

ဤသို့ နေ့စဉ်မှန်မှန် ဇွဲသန်သန်ဖြင့် စိတ်မာန်မကျအောင် ကြိုးစားရသော ဝီရိယသည် တွဲဘက်အခြေခံ ပညာဉာဏ်အမြော်အမြင် မမြင့်မားလျှင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကျမ်းပြီးရောက်အောင် ထောက်ကူနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အမြော်အမြင် မှာလည်း သာသနာတော်တစ်သက် နောက်ထပ် မပေါ်ထွက်သမျှ အမှီပြုရန်ကြံဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်--

ယဒိ အညာ ဥပ္ပဇ္ဇေထ၊ ဣတောပိ သုခသမ္ပတာ၊
တဿောကာသံ ပဒါနာယ၊ အယံ အန္တရဓာယတံ။

ဣတောပိ--အများမှီးလောက်၊ ခရီးရောက်၍၊ ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ၊ ဤဘာသာဋီကာထက်လည်း၊ သုခသမ္ပတာ--ကြည့်ရှု ပို့ချ လွယ်ကူလှသဖြင့်၊ အားရဖွယ်တောင်း၊ အကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ အညာ--ဝိနည်းပရိဝါရ်၊ ဋ္ဌကထာ၏၊ မှီရာကျစ်လစ်၊ ဋီကာသစ် တစ်မျိုးသည်၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေထ--ပညာလိုလား၊ နောက်နောက်သားတို့၊ ကြိုးစားရန်သော်၊ အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာအံ့၊ တဿာ--ထိုသို့ဖြစ်ရန်၊ ဋီကာသစ်၏၊ ဩကာသံ ပဒါနာယ--ထွန်းတောက်တင့်ရေး၊ အခွင့်ပေးခြင်းငှာ၊ အယံ--လပေါင်းမြှောင်မြောက်၊ လွန်အားဆောက်မှ၊ ထွန်းတောက်ထွက်လာ၊ ဤဋီကာသည်၊ အန္တရဓာယတံ--ရိုးရာမတဲ၊ တိုးကာငဲ့၍၊ ကပ်ဖဲ့မနေ၊ ကွယ်ပျောက်ရန်ပါစေသတည်း။

ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း။ မိမိ၏ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များသည် ဝိနည်းကို အထူးလေးစားတော်မူကြ၏။ မိမိကိုလည်း ဝိနည်းလေးစားစေလိုတော်မူကြ၏။ ထိုကျေးဇူးရှင်များအထံမှ အမွေရသဖြင့် မိမိကိုမှီခိုနေကြသူတို့ ဝိနည်းလေးစားဖို့ရန် အဖန်ဖန် တိုက်တွန်းလေ့ရှိ၏။ ဝိနည်းကို အသားကျ လေးစားတတ်ဖို့မှာလည်း ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ မကျွမ်းကျင်လျှင် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်၏ အသက်ဖြစ်သော ဝိနည်းတော်အတွက် တတ်သိနားလည်၍ ကျင့်ကြံကြသော ဝိနည်းဗိုရ်အများ ပေါ်ထွက်လာအောင် နေ့စဉ်မှန်မှန် ကြိုးစား ခဲ့ရာ ယခုအခါ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာအားလုံး ပြီးဆုံးရကား ထို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာများဖြင့် ဝိနည်းဗိုရ် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာရှင်တို့အား ပူဇော်ပါသတည်း။

သမ္ပုဇ္ဈယာမိ ထေရာနံ၊ ယေသာဟံ သမ္ပဂ္ဂဟိတော၊

သုဝိနိတော ဝိနယေပိ၊ ဒါနိ ဗျာချံပိ ကာရကော။

ယေသံ ထေရာနံ-အထက်ပေဟင်၊ နေအသွင်သို့၊ မြင်ပြင်ထင်းရှား၊ အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်။ သမ္ပဂ္ဂဟိတော-အထူးစောင့်ရှောက်၊ ခိုးမြှောက်အပ်သော၊ အဟံ-ငါသည်။ ဝိနယေပိ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏ တည်ရာအသက်၊ ဝိနည်း အချက်၌လည်း။ သုဝိနိတော-ဆရာမြတ်တို့၊ ကျင့်အပ်သိပ်သည်း၊ နိဿယည်းကို၊ မိုးဖို့မပြတ်၊ ဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနိ-ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမကြွင်း၊ ချရင်း ဉာဏ်စက်၊ တိုးတက်နေရာ၊ ယခုအခါ၌။ ဗျာချံပိ-ဝိနည်းတော်ဝယ်၊ ကျမ်းငါးသွယ် ကို၊ အကျယ်တဝင့်၊ ဖွင့်၍ပြရာ၊ ဘာသာဋီကာကိုလည်း။ ကာရကော-သာသနာ အသက်၊ နောင်ရေးဆက်ဖို့၊ နှစ်သက်စေငှ၊ ပြုနိုင်ရပေ၏။ တေသံ ထေရာနံ- ကျေးဇူးတော်ရင်၊ ဂုဏ်အင်ကြီးမား၊ ထိုဝိနည်းဗိုရ် ဆရာတော်ဘုရားတို့အား။ သမ္ပုဇ္ဈယာမိ-ပို့ချရေးသား၊ ကောင်းမှုများဖြင့်၊ လေးစားကော်ရော်၊ ပူဇော်ပါ သတည်း။

လန္တီနော မမမိတ္တာပိ၊ ဂုရုသိဿ ပရမ္မရာ၊

ဓာရန္တေ ဝိနယံ သမ္မာ၊ ဝါစန္တေ ပိဋကံ သဒါ။

လန္တီနော-အာပတ်ဆင့်ဆင့်၊ လုံအောင်ကျင့်၍၊ သင့်လျှင်ကုစား၊ ဂတိမှား၌၊ လိုက်စားမကျွံ၊ သူတော်စင် ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မမမိတ္တာပိ-ချစ်သဒ္ဓါနော၊ မေတ္တာ စောလျက်၊ စိတ်စောက်နိုးအောင်း၊ ငါ့မိတ်ကောင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဂုရုသိဿ ပရမ္မရာ-ငါ့ကျေးဇူးရှင်၊ ဆရာရှင်မှစ၍ဆင်းသက်၊ တပည့်အဆက်ဆက် တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝိနယံပိဋကံ-သာသနာတည်မပျက်၊ ကြာရှည်ဆက်ဖို့၊ အသက်ခေါ်အပ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို၊ သမ္မာ-သာသနာတည်ရေး၊ အရှည်တွေး၍၊ လေးလေးနက်နက်၊ စိတ်စက်ကြည်သာ၊ ကောင်းမွန်စွာသာလျှင်။ ဓာရန္တေ-

ပါဠိအနက်၊ စုံအောင်ဖက်၍၊ မပျက်ပုံသေ၊ ဆောင်နိုင်ကြပါစေသတည်း။ သဒါ-
မိမိခန္ဓာ၊ ကျန်းခန့်သာလျှင်၊ အခါမပိုင်း၊ နှစ်တိုင်းလတိုင်းသာလျှင်၊ ဝါစေ့၍-
ပါဠိတော်နှင့်၊ အဋ္ဌကထာဆင့်၍၊ အသင့်ပိုင်ပိုင်၊ ပို့ချနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဉာဏ် ဝီရိယ။ ။မိမိ၏ သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါးလည်နေပုံကို ကစွည်းဘာသာ
ဒီကာနိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ။ ထိုသမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါးတွင် ပယောဂသမ္ပတ္တိဟူသည် ဉာဏ်
ဝီရိယ သတိပင်တည်း။ ယခုတစ်ဘဝ၌ ကောင်းမှုပါရမီဘက်က အချက်ကျအောင်
သတိနှင့် ဉာဏ် ဝီရိယကို ထူထောင်နိုင်လျှင် အစဉ်တစိုက် လိုက်ကာလိုက်ကာ
နိဗ္ဗာန်အထိ ထိုသမ္ပတ္တိစက်တို့ လည်နေကြမည့် အရေးကိုလည်း တွေးမိတိုင်း
အားရလှပါသောကြောင့် “ဝီရိယဝတော ကိံနာမ န သိဇ္ဈတိ-ဝီရိယအားကြီးမား
ပြင်းပြသူမှာ မပြီးနိုင်သောအရာ မရှိ၊ အားလုံးပင် ပြီးစီးရမည်သာ”ဟူသော
အဓိနိတော်ကို ဦးထိပ်ထားသူဖြစ်သည် အားလျော်စွာ မိမိ၏ သဒ္ဓါ ပညာ
ဝီရိယ သတိ သမာဓိဟူသော ဗိုလ်ချုပ်တရား ငါးပါးတို့သည် သမ္ပတ္တိစက်ခေါင်း
၄-ခု တပ်ထားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ် မဂ္ဂင်ယာဉ်ကို နိဗ္ဗာန်ဓာတ် တစ်ဖက်ကမ်း
ကပ်အောင် မပြတ်အုပ်စီးလျက် အပြီးလည်စေကြပေလိမ့်သတည်း။

စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန၊ ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ။

ယာနာယ အမတံ ပါရံ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစက္ကံ-သမ္ပတ္တိစက်၊ ၄-ချက်စုပေါင်း၊ စက်ခေါင်း ၄-ခုရှိသော၊ ဗလ
ပရိဂ္ဂဟံ-ရန်ပေါင်းခွင်းဖြူ၊ ငါးဦးဗိုလ်တို့၊ ကိုယ်စီစောင့်ကြပ်၊ အုပ်ချုပ်အပ်ထားသော၊
ယာနံ-အသွားလျင်လျင်၊ အများတင်လည်း၊ အားအင်ခိုင်ပြီး၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော
ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို၊ ဝတ္တိယာန-မတိမ်းမစောင်း၊ လည်စေကြောင်းဖြင့်၊ ကောင်းစွာ
အစဉ်၊ မောင်းကာနှင်၍၊ အမတံပါရံ-ဤဘက်မှာနေ၊ အားလုံးသေလျက်၊ ဟိုပြေ
ရောက်မှ၊ ဘေးကင်းရမည့်၊ အမတခေါ်၊ နေပြည်တော်သို့၊ ယာနာယ-ကိလေသာ
ဟူ၊ ရန်သူပစ်ဖောက်၊ ဗုံးအမြောက်တို့၊ မကြောက်မနား၊ အရောက်သွားခြင်းငှာ၊
ပုရိသကာရိယံ-ယောက်ျားမှန်က၊ ပြုရဲရမည့်၊ ကမ္ဘာလက်ရိုး၊ လုံ့လမျိုးကို၊ ကဿံ-
ငါးဦးဗိုလ်ချုပ်၊ အဖော်လုပ်၍၊ မဆုတ်ရစေ၊ ပြုလုပ်ပေအံ့သတည်း။

ပရိဝါရအဋ္ဌကထာဘာသာဒီကာ ပြီး၏။

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဒီကာ

ပြည့်စုံပါပြီ။

